

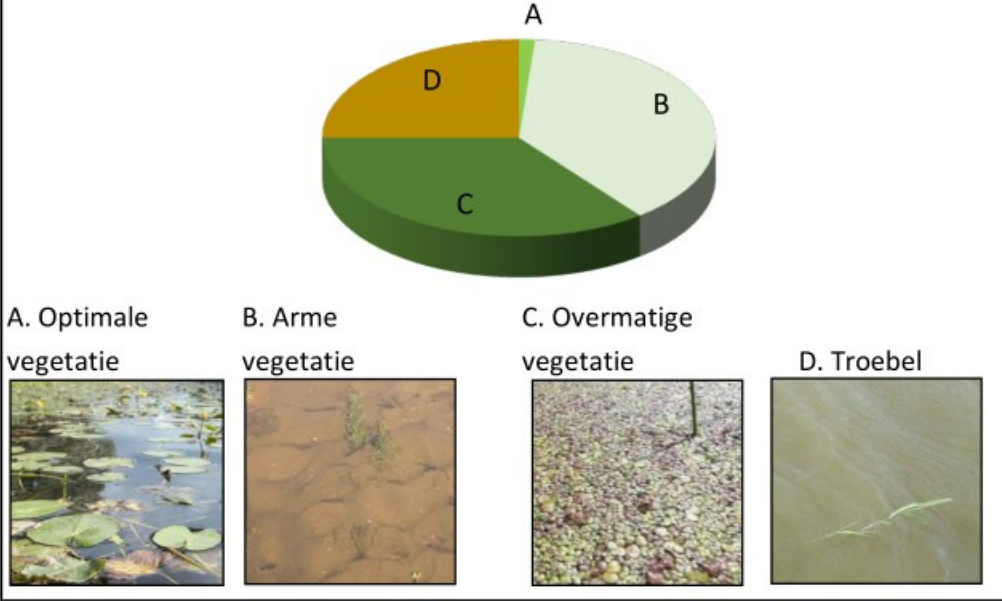
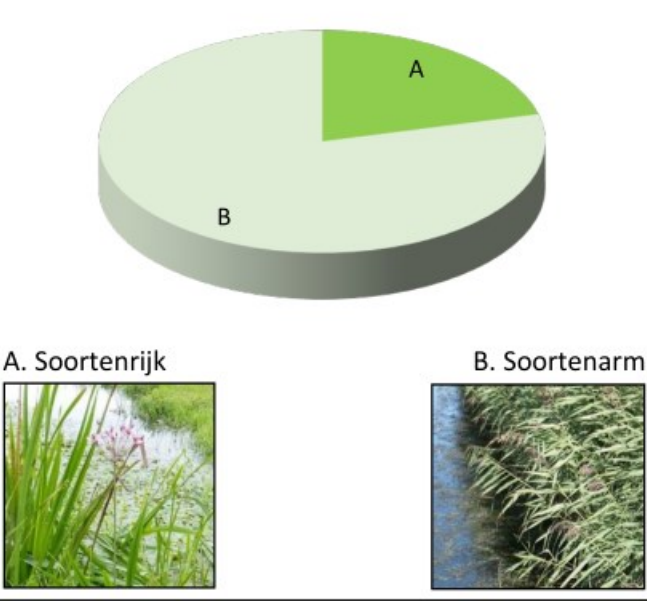
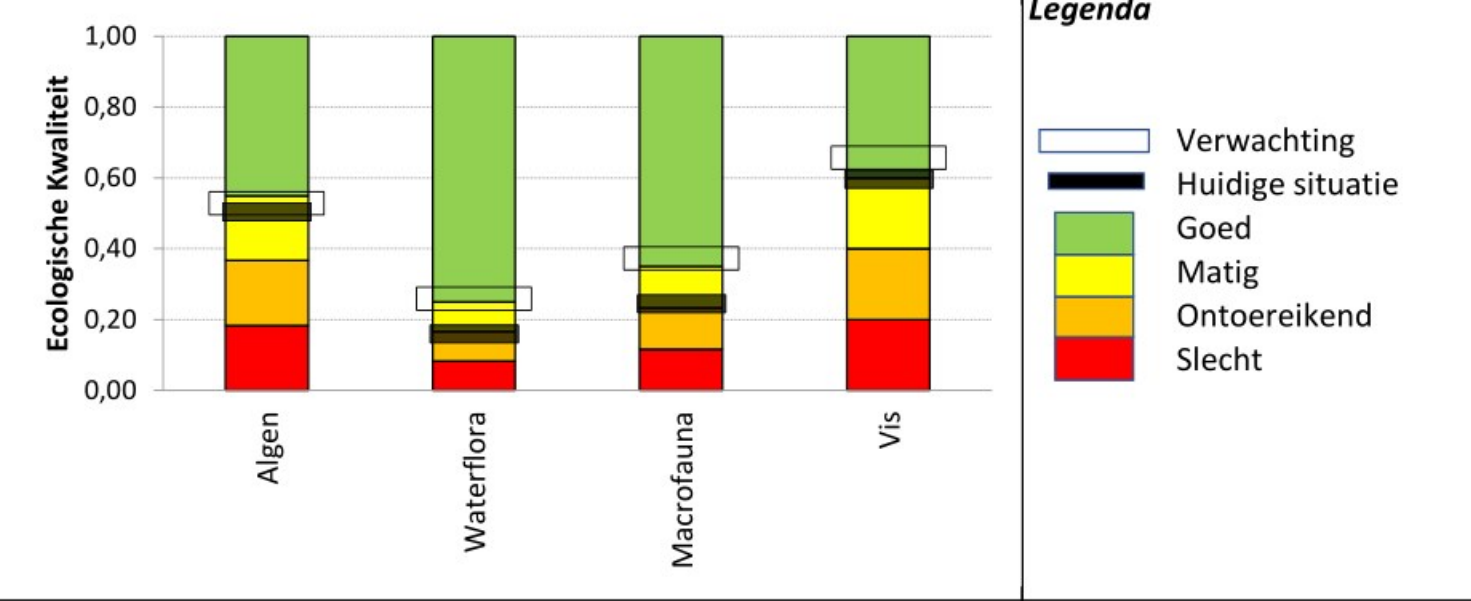
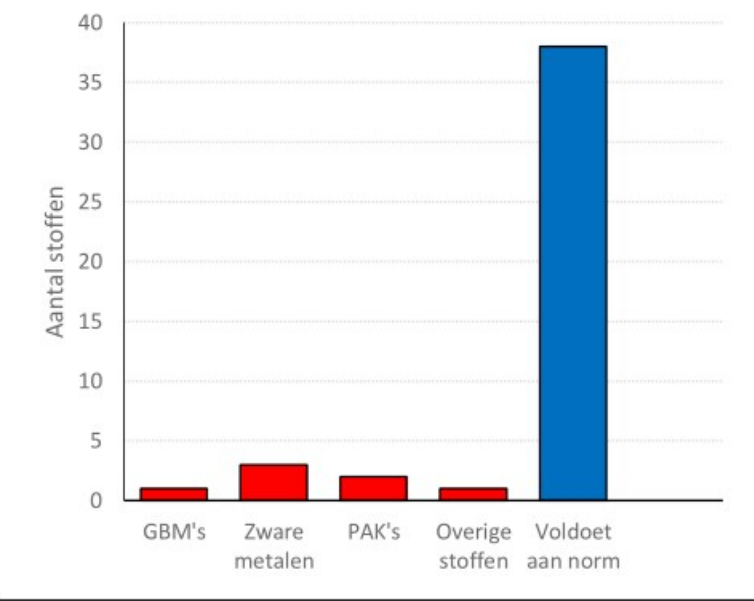
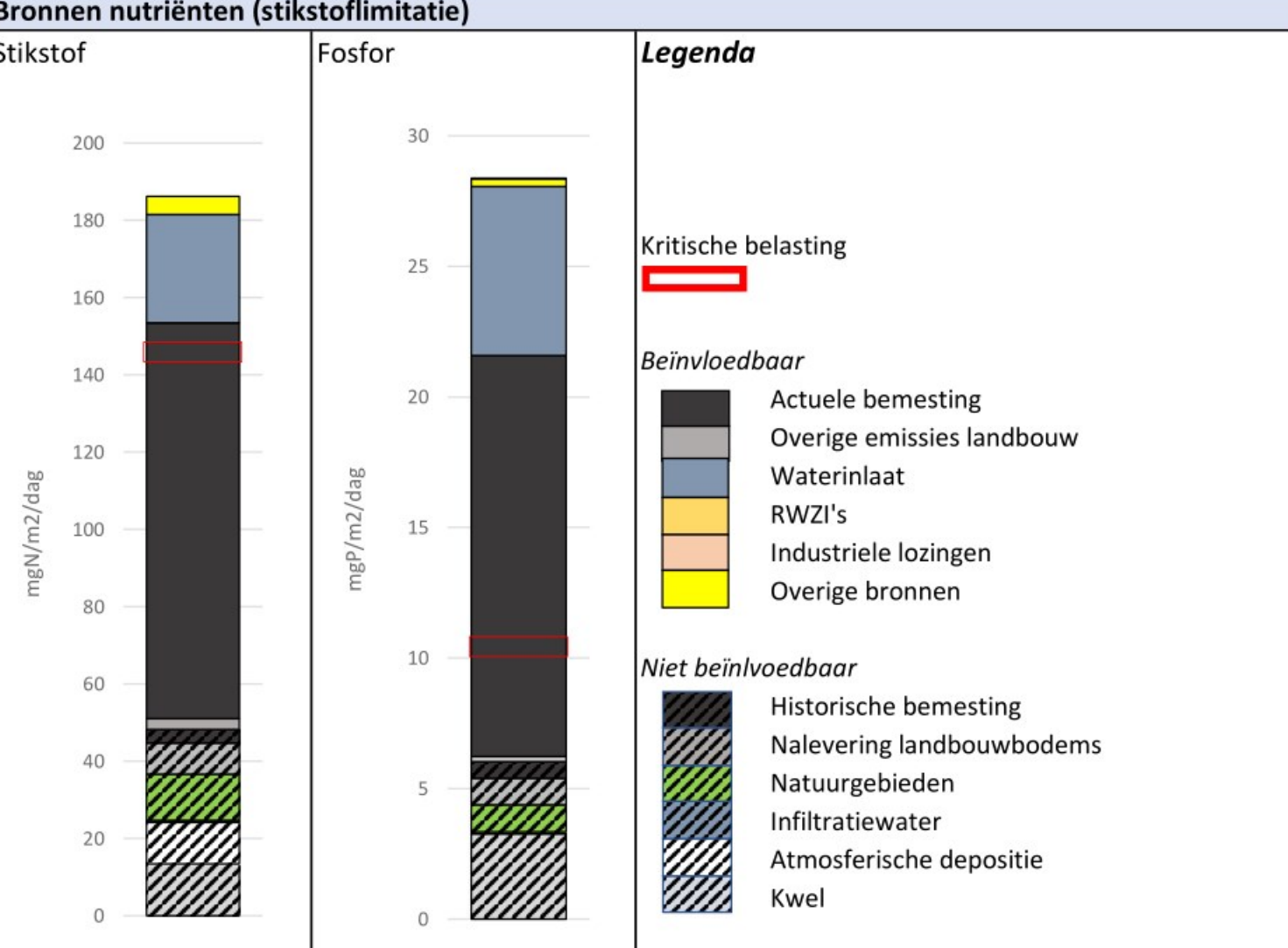
Status polder 2027: Potentie helder water, maatregelen zijn gericht op versterken biodiversiteit, op stimuleren van een gezonde duurzame bedrijfsvoering landbouw en verminderen waterinlaat.

Waterkwaliteit	Ligging 	Beeld water 	Beeld oevers 	Biologische kwaliteit in cijfers 	Verontreinigende stoffen 																																																											
	Watersysteemanalyse	Diagnose aan de hand van Ecologische Sleutelfactoren			Bronnen nutriënten (stikstoflimitatie) 	Bronnen verontreinigende stoffen (niet-waterlichaam specifiek) Gewasbeschermingsmiddelen Akkerbouw, Tuinbouw, Kassen, Onkruidbestijding verhard oppervlak Zware metalen Landbouw, Industrie, Verkeer, Huishoudens PAK's Gecreosoteerd hout, Effluent, Overstorten Overige verontreinigende stoffen Diverse bronnen, Ammonium: landbouw																																																										
Maatregelen		Huidig beleid <ol style="list-style-type: none"> Natuurvriendelijk baggeren en natuurvriendelijk schonen Optimalisatie peilbeheer, beperken waterinlaat Visplan opstellen en uitvoeren Onderzoek (divers) Financiële impuls handhaving, innovatie landbouw, etc. 	Specifieke maatregelen SGBP1 (2009-2014) <ol style="list-style-type: none"> Aanleg en onderhoud NVO's 	Specifieke maatregelen SGBP2 (2015-2021) <ol style="list-style-type: none"> Kunstwerken vispasseerbaar maken 	Maatregelen SGBP3 (2022-2027) <table border="1"> <thead> <tr> <th>Code</th> <th>Omschrijving maatregel</th> <th>Voorwaarde</th> <th>Primair verantw. voor uitvoering</th> <th>Actie HHNK</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>NL12_740-1</td> <td>Landbouw: bovenwettelijke maatregelen (nutriënten)</td> <td>Voorwaarde is doorontwikkeling Landbouwportaal 2.0 en</td> <td>Samenwerking landbouw en overheden</td> <td>Actief stimuleren</td> </tr> <tr> <td>NL12_740-10</td> <td>Benutten ruimte tertiair systeem voor plantengroei</td> <td>Deze maatregel is al doorgevoerd in schouwbeleid,</td> <td>Aanliggende eigenaren watersysteem</td> <td>Actief stimuleren</td> </tr> <tr> <td>NL12_740-11</td> <td>Beschermen van oevers om de vegetatiegroei op gang te brengen (waterzijde)</td> <td>Ontwikkelen bijdrageregeling</td> <td>Aanliggende eigenaren watersysteem</td> <td>Stimuleren</td> </tr> <tr> <td>NL12_740-12</td> <td>Inrichting natuurvriendelijke oevers</td> <td>Ontwikkelen bijdrageregeling</td> <td>Aanliggende eigenaren watersysteem</td> <td>Actief stimuleren</td> </tr> <tr> <td>NL12_740-15</td> <td>Habitatgeschiktheid van watergangen vergroten</td> <td>Ontwikkelen bijdrageregeling</td> <td>Aanliggende eigenaren watersysteem</td> <td>Actief stimuleren</td> </tr> <tr> <td>NL12_740-16</td> <td>Defosfatering</td> <td>Reservering afhankelijk van uitkomsten onderzoek</td> <td>HHNK</td> <td>Reserveren</td> </tr> <tr> <td>NL12_740-4</td> <td>Flexibel peilbeheer, optimaliseren peilbeheer</td> <td>Kansen in peilgebied 04170-01 (gebied Natuurmonumenten)</td> <td>HHNK</td> <td>Uitvoeren</td> </tr> <tr> <td>NL12_740-9</td> <td>Benutten ruimte secundair systeem voor plantengroei</td> <td>Communicatiemaatregel</td> <td>Aanliggende eigenaren watersysteem</td> <td>Actief stimuleren</td> </tr> <tr> <td>NL12_740-17</td> <td>Landbouw: bovenwettelijke maatregelen (gewasbeschermingsmiddelen)</td> <td>Voorwaarde is doorontwikkeling Landbouwportaal 2.0 en</td> <td>Samenwerking landbouw en overheden</td> <td>Actief stimuleren</td> </tr> <tr> <td>NL12_740-18</td> <td>Onderzoek watersysteemanalyse</td> <td>Nader bepalen invloed bronnen inlaatpunten, veenafbraak irt</td> <td>HHNK</td> <td>Uitvoeren</td> </tr> <tr> <td>NL12_740-19</td> <td>Oplossen knelpunten vismigratie</td> <td>Betreft route: Limmer-Overdie-route, locaties Limmerdijk ></td> <td>HHNK</td> <td>Uitvoeren</td> </tr> </tbody> </table>	Code	Omschrijving maatregel	Voorwaarde	Primair verantw. voor uitvoering	Actie HHNK	NL12_740-1	Landbouw: bovenwettelijke maatregelen (nutriënten)	Voorwaarde is doorontwikkeling Landbouwportaal 2.0 en	Samenwerking landbouw en overheden	Actief stimuleren	NL12_740-10	Benutten ruimte tertiair systeem voor plantengroei	Deze maatregel is al doorgevoerd in schouwbeleid,	Aanliggende eigenaren watersysteem	Actief stimuleren	NL12_740-11	Beschermen van oevers om de vegetatiegroei op gang te brengen (waterzijde)	Ontwikkelen bijdrageregeling	Aanliggende eigenaren watersysteem	Stimuleren	NL12_740-12	Inrichting natuurvriendelijke oevers	Ontwikkelen bijdrageregeling	Aanliggende eigenaren watersysteem	Actief stimuleren	NL12_740-15	Habitatgeschiktheid van watergangen vergroten	Ontwikkelen bijdrageregeling	Aanliggende eigenaren watersysteem	Actief stimuleren	NL12_740-16	Defosfatering	Reservering afhankelijk van uitkomsten onderzoek	HHNK	Reserveren	NL12_740-4	Flexibel peilbeheer, optimaliseren peilbeheer	Kansen in peilgebied 04170-01 (gebied Natuurmonumenten)	HHNK	Uitvoeren	NL12_740-9	Benutten ruimte secundair systeem voor plantengroei	Communicatiemaatregel	Aanliggende eigenaren watersysteem	Actief stimuleren	NL12_740-17	Landbouw: bovenwettelijke maatregelen (gewasbeschermingsmiddelen)	Voorwaarde is doorontwikkeling Landbouwportaal 2.0 en	Samenwerking landbouw en overheden	Actief stimuleren	NL12_740-18	Onderzoek watersysteemanalyse	Nader bepalen invloed bronnen inlaatpunten, veenafbraak irt	HHNK	Uitvoeren	NL12_740-19	Oplossen knelpunten vismigratie	Betreft route: Limmer-Overdie-route, locaties Limmerdijk >	HHNK
	Code	Omschrijving maatregel	Voorwaarde	Primair verantw. voor uitvoering	Actie HHNK																																																											
NL12_740-1	Landbouw: bovenwettelijke maatregelen (nutriënten)	Voorwaarde is doorontwikkeling Landbouwportaal 2.0 en	Samenwerking landbouw en overheden	Actief stimuleren																																																												
NL12_740-10	Benutten ruimte tertiair systeem voor plantengroei	Deze maatregel is al doorgevoerd in schouwbeleid,	Aanliggende eigenaren watersysteem	Actief stimuleren																																																												
NL12_740-11	Beschermen van oevers om de vegetatiegroei op gang te brengen (waterzijde)	Ontwikkelen bijdrageregeling	Aanliggende eigenaren watersysteem	Stimuleren																																																												
NL12_740-12	Inrichting natuurvriendelijke oevers	Ontwikkelen bijdrageregeling	Aanliggende eigenaren watersysteem	Actief stimuleren																																																												
NL12_740-15	Habitatgeschiktheid van watergangen vergroten	Ontwikkelen bijdrageregeling	Aanliggende eigenaren watersysteem	Actief stimuleren																																																												
NL12_740-16	Defosfatering	Reservering afhankelijk van uitkomsten onderzoek	HHNK	Reserveren																																																												
NL12_740-4	Flexibel peilbeheer, optimaliseren peilbeheer	Kansen in peilgebied 04170-01 (gebied Natuurmonumenten)	HHNK	Uitvoeren																																																												
NL12_740-9	Benutten ruimte secundair systeem voor plantengroei	Communicatiemaatregel	Aanliggende eigenaren watersysteem	Actief stimuleren																																																												
NL12_740-17	Landbouw: bovenwettelijke maatregelen (gewasbeschermingsmiddelen)	Voorwaarde is doorontwikkeling Landbouwportaal 2.0 en	Samenwerking landbouw en overheden	Actief stimuleren																																																												
NL12_740-18	Onderzoek watersysteemanalyse	Nader bepalen invloed bronnen inlaatpunten, veenafbraak irt	HHNK	Uitvoeren																																																												
NL12_740-19	Oplossen knelpunten vismigratie	Betreft route: Limmer-Overdie-route, locaties Limmerdijk >	HHNK	Uitvoeren																																																												
Vooruitblik 2050 Op termijn verbetert de waterkwaliteit steeds verder doordat met name de nutriëntenmaatregelen een na-ijleffect kennen. Klimaatverandering bedreigt de waterkwaliteit door warmer water, verdere verzilting en een toename van de emissies naar het watersysteem. Het watersysteem heeft potentie voor helder water, maar klimaatverandering kan zorgen voor een achteruitgang. Klimaatadaptatie kan kansen bieden, bijvoorbeeld doordat er meer ruimte voor water ontstaat.																																																																

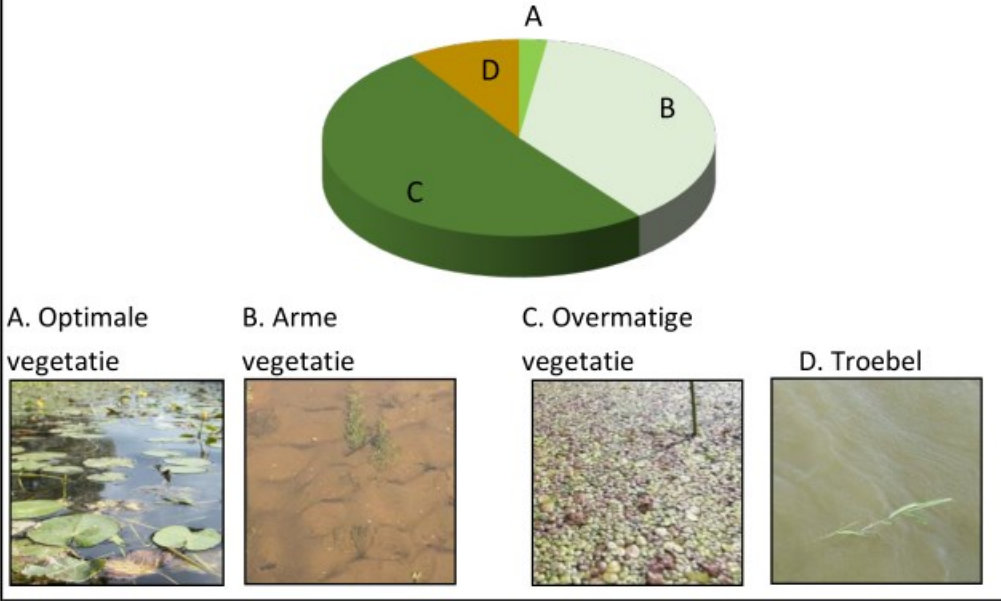
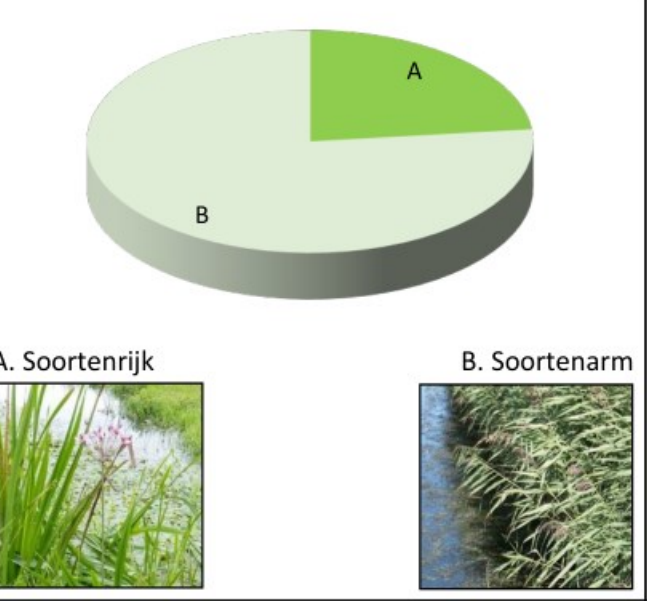
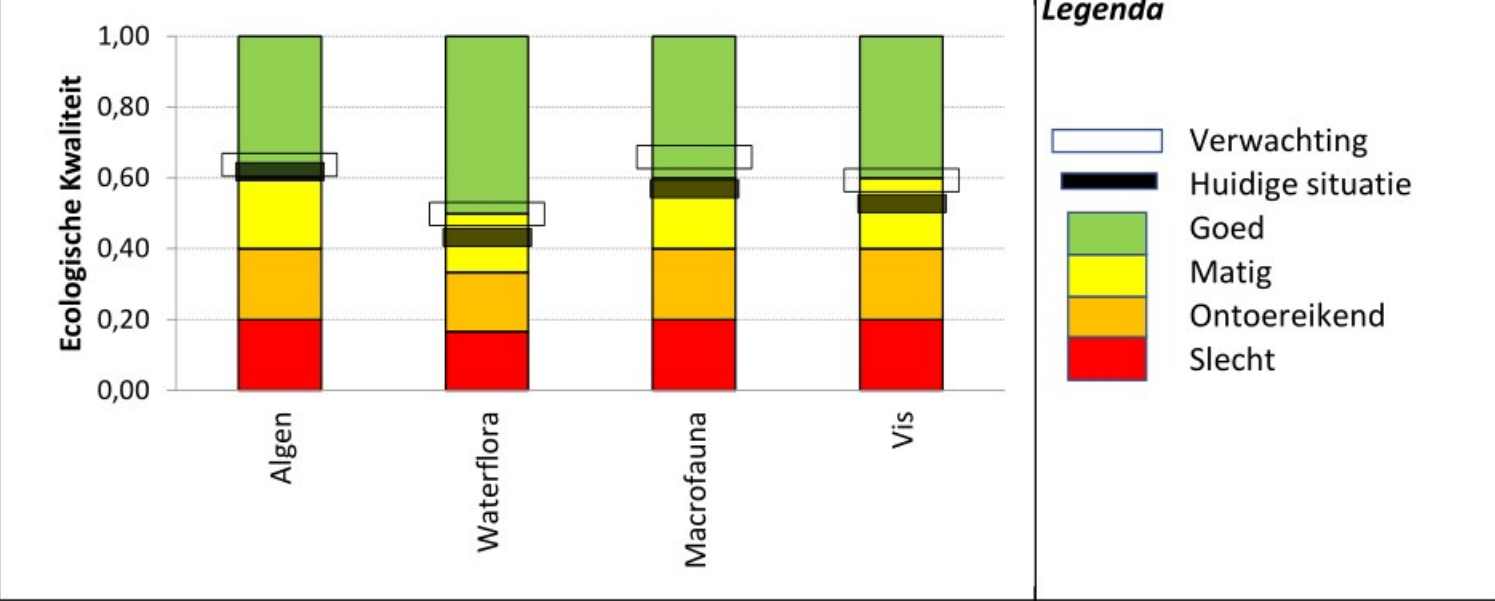
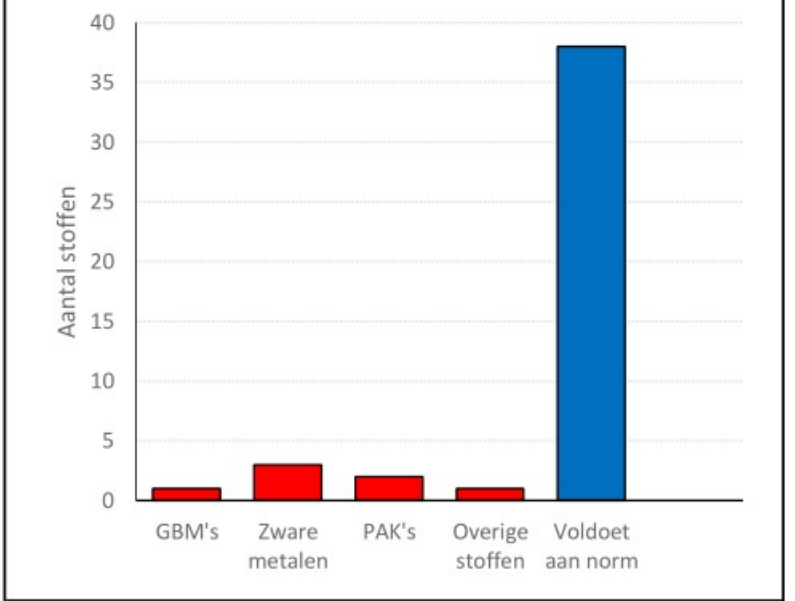
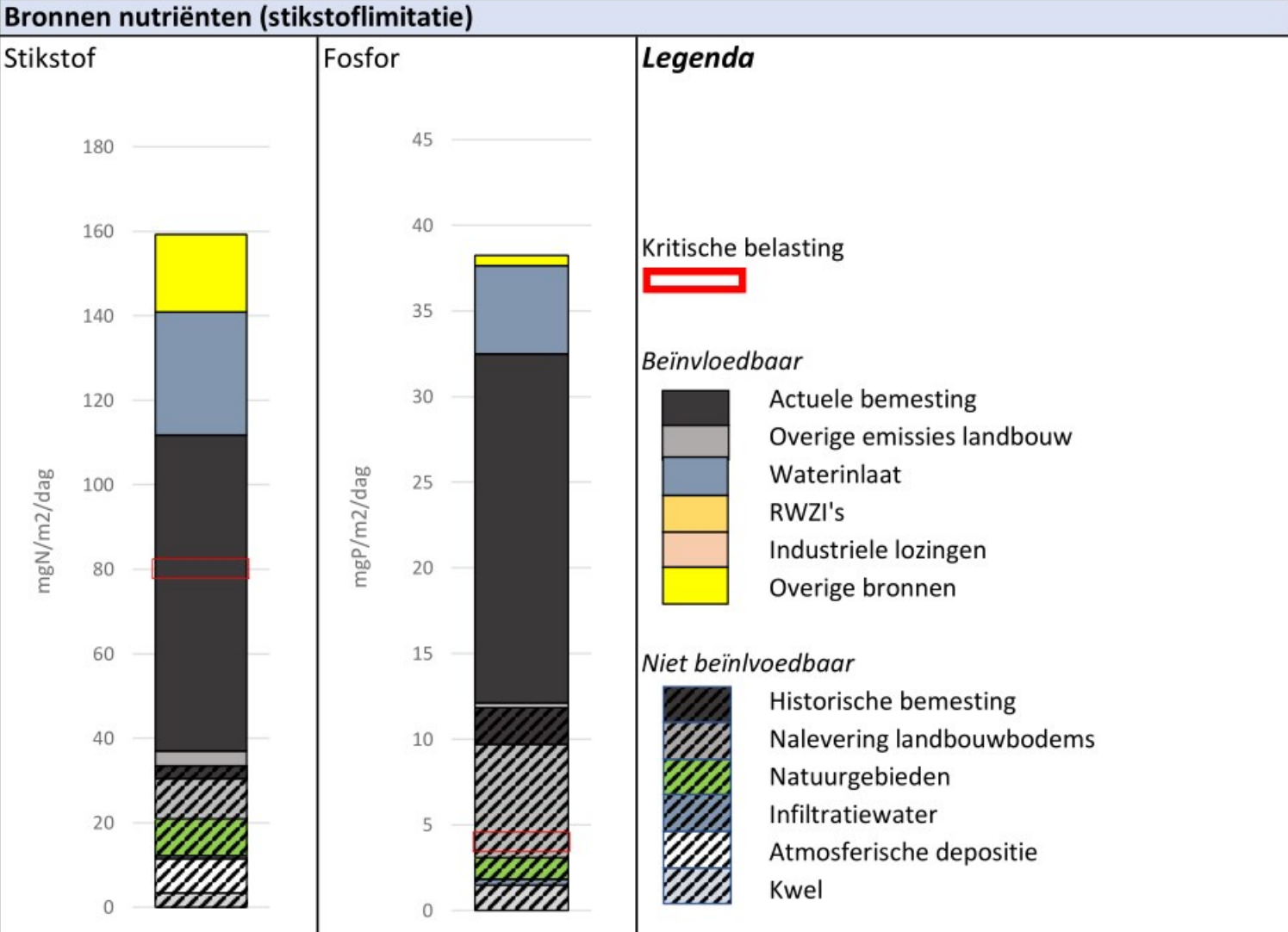
Status polder 2027: Troebel watersysteem met heldere delen. Maatregelen zijn gericht op versterken biodiversiteit en op stimuleren van een gezonde duurzame bedrijfsvoering landbouw. Omslag naar helder water op lange termijn (2050) mogelijk, vraagt om een verduurzaming van de landbouw in relatie tot bemesting en aanpak van de waterinlaat.

Waterkwaliteit	Ligging 	Beeld water 	Beeld oevers 	Biologische kwaliteit in cijfers 	Verontreinigende stoffen 																																										
	Diagnose aan de hand van Ecologische Sleutelfactoren <ol style="list-style-type: none"> Productiviteit water Belasting fosfor te hoog, belasting stikstof rond kritische waarde Hoge algenbiomassa, vrij veel kroos en flab, hoge visbiomassa Licht Matig diep water Veel drijfbladplanten Productiviteit bodem Kleibodem met vrij veel slib, geringe P-binding en vrij veel sulfaat Hoog aandeel bodemvoedselende vis, hoge vegetatiebedekking Habitatgeschiktheid Ecologisch ongunstig peilbeheer, geringe dieptevariatie, vrij ongunstige invloed zoutgehalte Vis indiceert 'kaal' water, vrij weinig plantminnende vis, vegetatie indiceert geen kwel Verspreiding Vrij gering omvang peilgebied Matige soortenrijkdom vis, er is maar één soort migrerende zoetwatervis aangetroffen Verwijdering Ongunstig maaibeheer, weinig afvoer van maaisel Totaal aantal plantensoorten is vrij gering, aantal waterplanten is vrij gering, maaitolerantie van de waterplanten is relatief hoog Organische belasting Uit/afspoeling, mest Macrofauna indiceert enige saprobie, diatomeeën indiceren saprobie, vrij veel zuurstoftolerante vis Toxiciteit 	Bronnen nutriënten (stikstoflimitatie) 	Bronnen verontreinigende stoffen (niet-waterlichaam specifiek) Gewasbeschermingsmiddelen Akkerbouw Tuinbouw Kassen Onkruidbestijding verhard oppervlak Zware metalen Landbouw Industrie Verkeer Huishoudens PAK's Gecreosoteerd hout Effluent Overstorten Overige verontreinigende stoffen Diverse bronnen Ammonium: landbouw																																												
Watersysteemanalyse	Huidig beleid <ol style="list-style-type: none"> Natuurvriendelijk baggeren en natuurvriendelijk schonen Optimalisatie peilbeheer, beperken waterinlaat Visplan opstellen en uitvoeren Onderzoek (divers) Financiële impuls handhaving, innovatie landbouw, etc. 	Specifieke maatregelen SGBP1 (2009-2014) <ol style="list-style-type: none"> Aanleg en onderhoud NVO's Kunstwerken vispasseerbaar maken 	Specifieke maatregelen SGBP2 (2015-2021) <ol style="list-style-type: none"> Aanleg en onderhoud NVO's 																																												
	Maatregelen SGBP3 (2022-2027) <table border="1"> <thead> <tr> <th>Code</th> <th>Omschrijving maatregel</th> <th>Voorwaarde is doorontwikkeling Landbouwportaal 2.0 en verwerving</th> <th>Primair verantw. voor uitvoering</th> <th>Actie HHNK</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>NL12_750-1</td> <td>Landbouw: bovenwettelijke maatregelen (nutriënten)</td> <td>Ontwikkelen bijdrageregeling</td> <td>Aanliggende eigenaren watersysteem</td> <td>Stimuleren</td> </tr> <tr> <td>NL12_750-10</td> <td>Beschermen van oevers om de vegetatiegroei op gang te brengen (waterzijde)</td> <td>Ontwikkelen bijdrageregeling</td> <td>Aanliggende eigenaren watersysteem</td> <td>Stimuleren</td> </tr> <tr> <td>NL12_750-11</td> <td>Inrichting natuurvriendelijke oevers</td> <td>Ontwikkelen bijdrageregeling</td> <td>Aanliggende eigenaren watersysteem</td> <td>Stimuleren</td> </tr> <tr> <td>NL12_750-14</td> <td>Habitatgeschiktheid van watergangen vergroten</td> <td>Ontwikkelen bijdrageregeling</td> <td>Aanliggende eigenaren watersysteem</td> <td>Stimuleren</td> </tr> <tr> <td>NL12_750-3</td> <td>Beperken gebiedsvreemd water</td> <td>Lokaal isoleren bij natuurontwikkeling</td> <td>HHNK</td> <td>Uitvoeren</td> </tr> <tr> <td>NL12_750-8</td> <td>Benutten ruimte secundair systeem voor plantengroei</td> <td>Communicatiemaatregel</td> <td>Aanliggende eigenaren watersysteem</td> <td>Stimuleren</td> </tr> <tr> <td>NL12_750-9</td> <td>Benutten ruimte tertiair systeem voor plantengroei</td> <td>Deze maatregel is al doorgevoerd in schouwbeleid,</td> <td>Aanliggende eigenaren watersysteem</td> <td>Stimuleren</td> </tr> <tr> <td>NL12_750-15</td> <td>Landbouw: bovenwettelijke maatregelen (gewasbeschermingsmiddelen)</td> <td>Voorwaarde is doorontwikkeling Landbouwportaal 2.0 en verwerving</td> <td>Samenwerking landbouw en overheden</td> <td>Actief stimuleren</td> </tr> </tbody> </table>			Code	Omschrijving maatregel	Voorwaarde is doorontwikkeling Landbouwportaal 2.0 en verwerving	Primair verantw. voor uitvoering	Actie HHNK	NL12_750-1	Landbouw: bovenwettelijke maatregelen (nutriënten)	Ontwikkelen bijdrageregeling	Aanliggende eigenaren watersysteem	Stimuleren	NL12_750-10	Beschermen van oevers om de vegetatiegroei op gang te brengen (waterzijde)	Ontwikkelen bijdrageregeling	Aanliggende eigenaren watersysteem	Stimuleren	NL12_750-11	Inrichting natuurvriendelijke oevers	Ontwikkelen bijdrageregeling	Aanliggende eigenaren watersysteem	Stimuleren	NL12_750-14	Habitatgeschiktheid van watergangen vergroten	Ontwikkelen bijdrageregeling	Aanliggende eigenaren watersysteem	Stimuleren	NL12_750-3	Beperken gebiedsvreemd water	Lokaal isoleren bij natuurontwikkeling	HHNK	Uitvoeren	NL12_750-8	Benutten ruimte secundair systeem voor plantengroei	Communicatiemaatregel	Aanliggende eigenaren watersysteem	Stimuleren	NL12_750-9	Benutten ruimte tertiair systeem voor plantengroei	Deze maatregel is al doorgevoerd in schouwbeleid,	Aanliggende eigenaren watersysteem	Stimuleren	NL12_750-15	Landbouw: bovenwettelijke maatregelen (gewasbeschermingsmiddelen)	Voorwaarde is doorontwikkeling Landbouwportaal 2.0 en verwerving	Samenwerking landbouw en overheden
Code	Omschrijving maatregel	Voorwaarde is doorontwikkeling Landbouwportaal 2.0 en verwerving	Primair verantw. voor uitvoering	Actie HHNK																																											
NL12_750-1	Landbouw: bovenwettelijke maatregelen (nutriënten)	Ontwikkelen bijdrageregeling	Aanliggende eigenaren watersysteem	Stimuleren																																											
NL12_750-10	Beschermen van oevers om de vegetatiegroei op gang te brengen (waterzijde)	Ontwikkelen bijdrageregeling	Aanliggende eigenaren watersysteem	Stimuleren																																											
NL12_750-11	Inrichting natuurvriendelijke oevers	Ontwikkelen bijdrageregeling	Aanliggende eigenaren watersysteem	Stimuleren																																											
NL12_750-14	Habitatgeschiktheid van watergangen vergroten	Ontwikkelen bijdrageregeling	Aanliggende eigenaren watersysteem	Stimuleren																																											
NL12_750-3	Beperken gebiedsvreemd water	Lokaal isoleren bij natuurontwikkeling	HHNK	Uitvoeren																																											
NL12_750-8	Benutten ruimte secundair systeem voor plantengroei	Communicatiemaatregel	Aanliggende eigenaren watersysteem	Stimuleren																																											
NL12_750-9	Benutten ruimte tertiair systeem voor plantengroei	Deze maatregel is al doorgevoerd in schouwbeleid,	Aanliggende eigenaren watersysteem	Stimuleren																																											
NL12_750-15	Landbouw: bovenwettelijke maatregelen (gewasbeschermingsmiddelen)	Voorwaarde is doorontwikkeling Landbouwportaal 2.0 en verwerving	Samenwerking landbouw en overheden	Actief stimuleren																																											
Maatregelen	Vooruitblik 2050 Op termijn verbetert de waterkwaliteit steeds verder doordat met name de nutriëntenmaatregelen een na-ijleffect kennen. Klimaatverandering bedreigt de waterkwaliteit door warmer water, verdere verzilting en een toename van de emissies naar het watersysteem. Op langere termijn is er hier potentie voor helder water door ontwikkelingen op andere beleidsthema's. Klimaatadaptatie kan kansen bieden, bijvoorbeeld doordat er meer ruimte voor water ontstaat.																																														

Status polder 2027: Potentie helder water, maatregelen zijn gericht op versterken biodiversiteit, op stimuleren van een gezonde duurzame bedrijfsvoering landbouw en verminderen waterinlaat.

Waterkwaliteit	Ligging	Beeld water	Beeld oevers	Biologische kwaliteit in cijfers	Verontreinigende stoffen
		 <p>A. Optimale vegetatie B. Arme vegetatie C. Overmatige vegetatie D. Troebel</p>	 <p>A. Soortenrijk B. Soortenarm</p>	 <p>Legenda</p> <ul style="list-style-type: none"> Verwachting Huidige situatie Goed Matig Ontoereikend Slecht 	
Watersysteemanalyse	Diagnose aan de hand van Ecologische Sleutelfactoren			Bronnen nutriënten (stikstoflimitatie)	Bronnen verontreinigende stoffen (niet-waterlichaam specifiek)
	<ol style="list-style-type: none"> Productiviteit water Belasting fosfor te hoog, belasting stikstof rond kritische waarde Hoge algenbiomassa, veel kroos en flab, hoge visbiomassa Licht Matig doorzicht, matig diep water Weinig ondergedoken waterplanten Productiviteit bodem Kleibodem met vrij veel slib, geringe P-binding en veel sulfaat Vrij hoog aandeel bodemvoedselende vis Habitatgeschiktheid Ecologisch ongunstig peilbeheer, vrij geringe dieptevariatie, vrij ongunstige invloed zoutgehalte Vis indiceert 'kaal' water, weinig of geen snoek, vrij weinig plantminnende vis, diatomeeën indiceren licht-brak Verspreiding Vrij gering omvang peilgebied Matige soortenrijkdom vis, er is maar één soort migrerende zoetwatervis aangetroffen Verwijdering Ongunstig maaibeheer, weinig afvoer van maaisel Totaal aantal plantensoorten is vrij gering, aantal waterplanten is gering Organische belasting Uit/afspoeling, matige invloed mest Macrofauna indiceert enige saprobie, diatomeeën indiceren saprobie Toxiciteit Matige invloed vanuit landgebruik 			 <p>Legenda</p> <p>Kritische belasting</p> <p>Beïnvloedbaar</p> <ul style="list-style-type: none"> Actuele bemesting Overige emissies landbouw Waterinlaat RWZ's Industriële lozingen Overige bronnen <p>Niet beïnvloedbaar</p> <ul style="list-style-type: none"> Historische bemesting Nalevering landbouwbodems Natuurgebieden Infiltratiewater Atmosferische depositie Kwel 	<p>Gewasbeschermingsmiddelen</p> <ul style="list-style-type: none"> Akkerbouw Tuinbouw Kassen Onkruidbestijding verhard oppervlak <p>Zware metalen</p> <ul style="list-style-type: none"> Landbouw Industrie Verkeer Huishoudens <p>PAK's</p> <ul style="list-style-type: none"> Geceosoteerd hout Effluent Overstorten <p>Overige verontreinigende stoffen</p> <ul style="list-style-type: none"> Diverse bronnen Ammonium: landbouw
Maatregelen	Huidig beleid		Specifieke maatregelen SGBP1 (2009-2014)		Specifieke maatregelen SGBP2 (2015-2021)
	<ol style="list-style-type: none"> Natuurvriendelijk baggeren en natuurvriendelijk schonen Optimalisatie peilbeheer, beperken waterinlaat Visplan opstellen en uitvoeren Onderzoek (divers) Financiële impuls handhaving, innovatie landbouw, etc. 		<ol style="list-style-type: none"> Aanleg en onderhoud NVO's Kunstwerken vispasseerbaar maken Wijzigen gebruiksfunctie 		<ol style="list-style-type: none"> Aanleg en onderhoud NVO's
Maatregelen SGBP3 (2022-2027)					
Code	Omschrijving maatregel	Voorwaarde is doorontwikkeling Landbouwportaal 2.0 en	Primair verantw. voor uitvoering	Actie HHNK	
NL12_760-1	Landbouw: bovenwettelijke maatregelen (nutriënten)	Deze maatregel is al doorgevoerd in schouwbeleid,	Samenwerking landbouw en overheden	Actief stimuleren	
NL12_760-10	Benutten ruimte tertiair systeem voor plantengroei	Ontwikkelen bijdrageregeling	Aanliggende eigenaren watersysteem	Actief stimuleren	
NL12_760-11	Beschermen van oevers om de vegetatiegroei op gang te brengen (landzijde)	Ontwikkelen bijdrageregeling	Aanliggende eigenaren watersysteem	Actief stimuleren	
NL12_760-12	Inrichting natuurvriendelijke oevers	Ontwikkelen bijdrageregeling	Aanliggende eigenaren watersysteem	Actief stimuleren	
NL12_760-15	Habitatgeschiktheid van watergangen vergroten	Ontwikkelen bijdrageregeling	Aanliggende eigenaren watersysteem	Actief stimuleren	
NL12_760-17	Onderzoek systeemanalyse algemeen	Actualiseren watersysteemanalyse nav aanpassing	HHNK	Uitvoeren	
NL12_760-3	Beperken gebiedsvreemd water	Reservering voor maatregelen nav gebiedsproces	HHNK	reserveren	
NL12_760-9	Benutten ruimte secundair systeem voor plantengroei	Communicatiemaatregel	Aanliggende eigenaren watersysteem	Actief stimuleren	
NL12_760-18	Landbouw: bovenwettelijke maatregelen (gewasbeschermingsmiddelen)	Voorwaarde is doorontwikkeling Landbouwportaal 2.0 en	Samenwerking landbouw en overheden	Actief stimuleren	
NL12_760-19	Inbrengen waterkwaliteitsopgave in gebiedsproces Weidse Polders	Meekoppelen met natuurontwikkeling	Provincie	Actief stimuleren	
Vooruitblik 2050					
Op termijn verbetert de waterkwaliteit steeds verder doordat met name de nutriëntenmaatregelen een na-ijleffect kennen. Klimaatverandering bedreigt de waterkwaliteit door warmer water, verdere verzilting en een toename van de emissies naar het watersysteem. Het watersysteem heeft potentie voor helder water, maar klimaatverandering kan zorgen voor een achteruitgang. Klimaatadaptatie kan kansen bieden, bijvoorbeeld doordat er meer ruimte voor water ontstaat.					

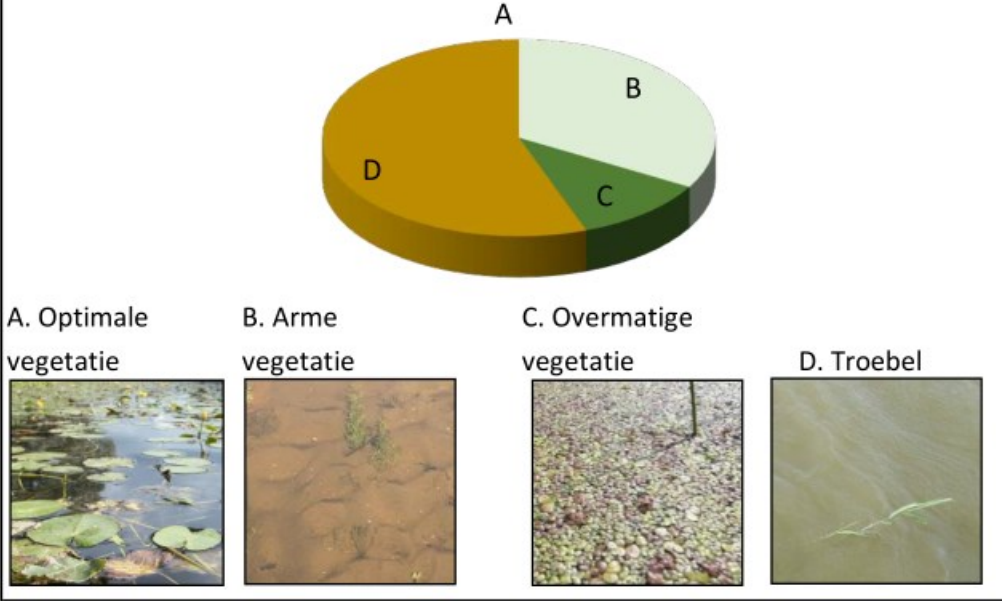
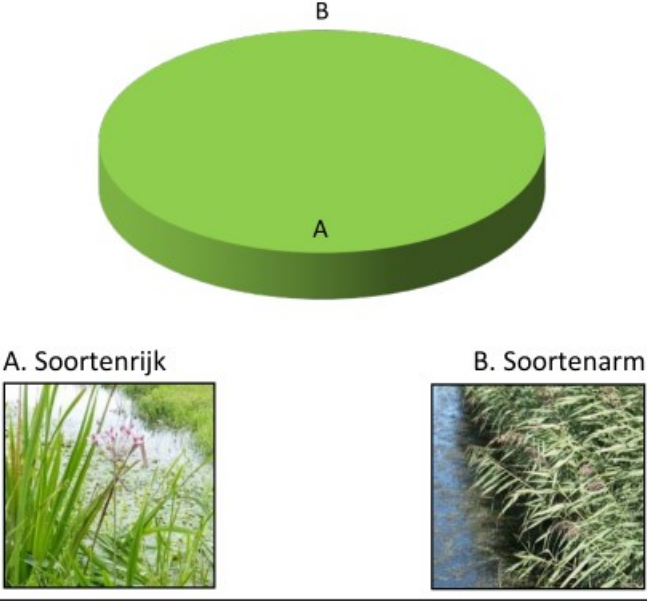
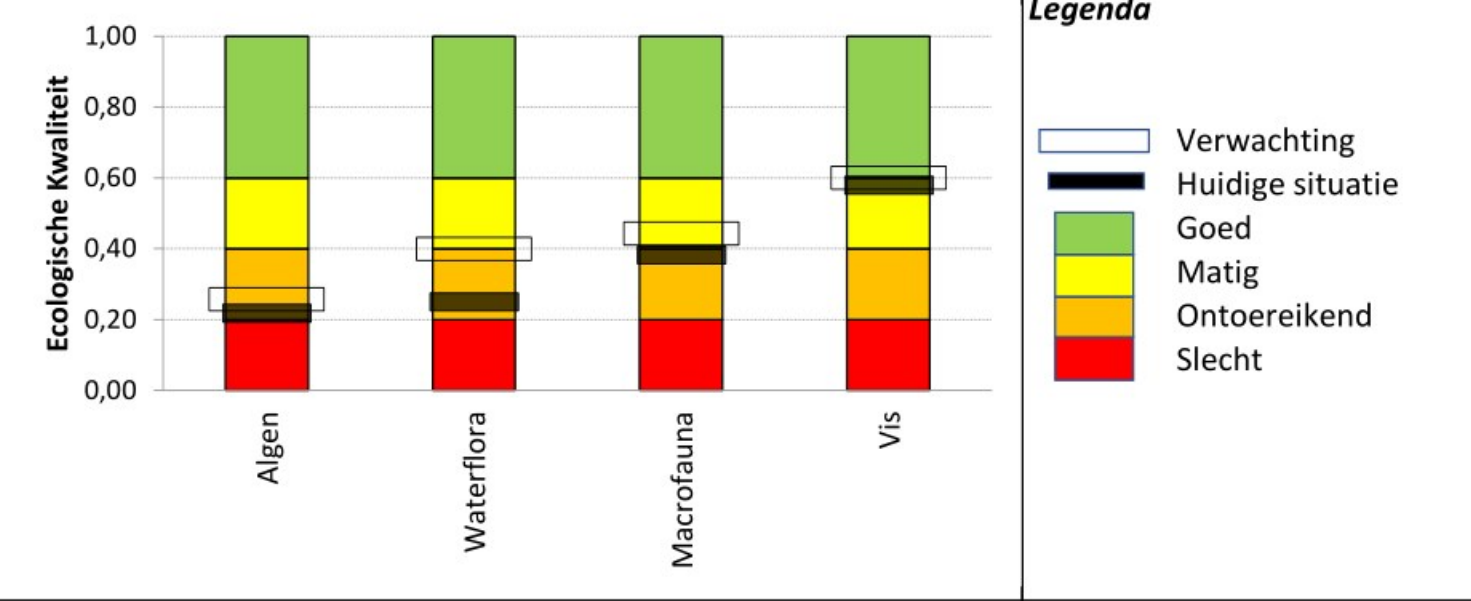
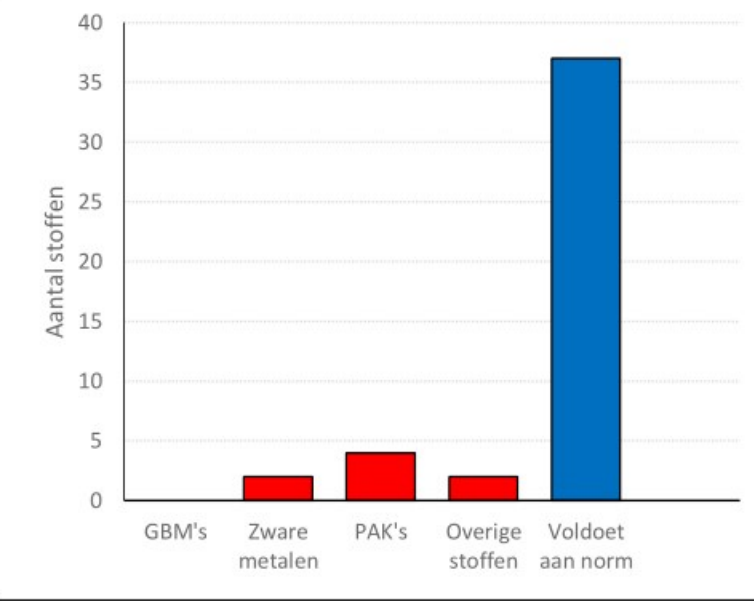
Status polder 2027: Overwegend helder watersysteem, met troebele delen. Maatregelen zijn gericht op versterken biodiversiteit en op stimuleren van een gezonde duurzame bedrijfsvoering landbouw.

Waterkwaliteit	<p>Ligging</p> 	<p>Beeld water</p> <p>A. Optimale vegetatie B. Arme vegetatie C. Overmatige vegetatie D. Troebel</p>	<p>Beeld oevers</p> <p>A. Soortenrijk B. Soortenarm</p>	<p>Biologische kwaliteit in cijfers</p> 	<p>Verontreinigende stoffen</p> 																																																											
	Watersysteemanalyse	<p>Diagnose aan de hand van Ecologische Sleutelfactoren</p> <table border="1"> <tr> <td></td> <td>1. Productiviteit water Belasting fosfor en stikstof te hoog Vrij hoge algenbiomassa</td> </tr> <tr> <td></td> <td>2. Licht Matig doorzicht, diep water Vrij veel drijfbladplanten</td> </tr> <tr> <td></td> <td>3. Productiviteit bodem</td> </tr> <tr> <td></td> <td>4. Habitatgeschiktheid Ecologisch ongunstig peilbeheer, geringe dieptevariatie, vrij ongunstige invloed zoutgehalte Vis indiceert vrij helder water met weinig structuur (planten), weinig of geen snoek, vrij weinig plantminnende vis, diatomeeën indiceren licht-b</td> </tr> <tr> <td></td> <td>5. Verspreiding Vrij gering omvang peilgebied Matige soortenrijkdom vis, migrerende zoetwatervis ontbreekt</td> </tr> <tr> <td></td> <td>6. Verwijdering Ongunstig maaibeheer, weinig afvoer van maaisel Maaitolerantie van de waterplanten is relatief hoog</td> </tr> <tr> <td></td> <td>7. Organische belasting Uit/afspoeling, mest Macrofauna indiceert enige saprobie, diatomeeën indiceren enige saprobie</td> </tr> <tr> <td></td> <td>8. Toxiciteit</td> </tr> </table>					1. Productiviteit water Belasting fosfor en stikstof te hoog Vrij hoge algenbiomassa		2. Licht Matig doorzicht, diep water Vrij veel drijfbladplanten		3. Productiviteit bodem		4. Habitatgeschiktheid Ecologisch ongunstig peilbeheer, geringe dieptevariatie, vrij ongunstige invloed zoutgehalte Vis indiceert vrij helder water met weinig structuur (planten), weinig of geen snoek, vrij weinig plantminnende vis, diatomeeën indiceren licht-b		5. Verspreiding Vrij gering omvang peilgebied Matige soortenrijkdom vis, migrerende zoetwatervis ontbreekt		6. Verwijdering Ongunstig maaibeheer, weinig afvoer van maaisel Maaitolerantie van de waterplanten is relatief hoog		7. Organische belasting Uit/afspoeling, mest Macrofauna indiceert enige saprobie, diatomeeën indiceren enige saprobie		8. Toxiciteit	<p>Bronnen nutriënten (stikstoflimitatie)</p> 	<p>Bronnen verontreinigende stoffen (niet-waterlichaam specifiek)</p> <p>Gewasbeschermingsmiddelen Akkerbouw Tuinbouw Kassen Onkruidbestijding verhard oppervlak</p> <p>Zware metalen Landbouw Industrie Verkeer Huishoudens</p> <p>PAK's Gecreosoteerd hout Effluent Overstorten</p> <p>Overige verontreinigende stoffen Diverse bronnen Ammonium: landbouw</p>																																									
		1. Productiviteit water Belasting fosfor en stikstof te hoog Vrij hoge algenbiomassa																																																														
	2. Licht Matig doorzicht, diep water Vrij veel drijfbladplanten																																																															
	3. Productiviteit bodem																																																															
	4. Habitatgeschiktheid Ecologisch ongunstig peilbeheer, geringe dieptevariatie, vrij ongunstige invloed zoutgehalte Vis indiceert vrij helder water met weinig structuur (planten), weinig of geen snoek, vrij weinig plantminnende vis, diatomeeën indiceren licht-b																																																															
	5. Verspreiding Vrij gering omvang peilgebied Matige soortenrijkdom vis, migrerende zoetwatervis ontbreekt																																																															
	6. Verwijdering Ongunstig maaibeheer, weinig afvoer van maaisel Maaitolerantie van de waterplanten is relatief hoog																																																															
	7. Organische belasting Uit/afspoeling, mest Macrofauna indiceert enige saprobie, diatomeeën indiceren enige saprobie																																																															
	8. Toxiciteit																																																															
Maatregelen	<p>Huidig beleid</p> <ol style="list-style-type: none"> Natuurvriendelijk baggeren en natuurvriendelijk schonen Optimalisatie peilbeheer, beperken waterinlaat Visplan opstellen en uitvoeren Onderzoek (divers) Financiële impuls handhaving, innovatie landbouw, etc. 	<p>Specifieke maatregelen SGBP1 (2009-2014)</p> <ol style="list-style-type: none"> Aanleg en onderhoud NVO's Kunstwerken vispasseerbaar maken Wijzigen gebruiksfunctie 	<p>Specifieke maatregelen SGBP2 (2015-2021)</p> <ol style="list-style-type: none"> 																																																													
	<p>Maatregelen SGBP3 (2022-2027)</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Code</th> <th>Omschrijving maatregel</th> <th>Voorwaarde is doorontwikkeling Landbouwportaal 2.0 en</th> <th>Primair verantw. voor uitvoering</th> <th>Actie HHNK</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>NL12_770-1</td> <td>Landbouw: bovenwettelijke maatregelen (nutriënten)</td> <td>Voorwaarde is doorontwikkeling Landbouwportaal 2.0 en</td> <td>Samenwerking landbouw en overheden</td> <td>Actief stimuleren</td> </tr> <tr> <td>NL12_770-10</td> <td>Inrichting natuurvriendelijke oevers</td> <td>Ontwikkelen bijdrageregeling</td> <td>Aanliggende eigenaren watersysteem</td> <td>Actief stimuleren</td> </tr> <tr> <td>NL12_770-12</td> <td>Uitvoeren actief visstandsbeheer</td> <td>Verbeteren visstand (meer soorten)</td> <td>HHNK</td> <td>Uitvoeren</td> </tr> <tr> <td>NL12_770-13</td> <td>Onderzoek systeemanalyse algemeen</td> <td>Aanpassen water- en stoffenbalans rekening houdend met helling</td> <td>HHNK</td> <td>Uitvoeren</td> </tr> <tr> <td>NL12_770-5</td> <td>Benutten ruimte secundair systeem voor plantengroei</td> <td>Communicatiemaatregel</td> <td>Aanliggende eigenaren watersysteem</td> <td>Actief stimuleren</td> </tr> <tr> <td>NL12_770-6</td> <td>Benutten ruimte tertiair systeem voor plantengroei</td> <td>Deze maatregel is al doorgevoerd in schouwbeleid,</td> <td>Aanliggende eigenaren watersysteem</td> <td>Actief stimuleren</td> </tr> <tr> <td>NL12_770-7</td> <td>Beschermen van oevers om de vegetatiegroei op gang te brengen (waterzijde)</td> <td>Ontwikkelen bijdrageregeling</td> <td>Aanliggende eigenaren watersysteem</td> <td>Stimuleren</td> </tr> <tr> <td>NL12_770-8</td> <td>Inrichting natuurvriendelijke oevers</td> <td>Ontwikkelen bijdrageregeling</td> <td>HHNK</td> <td>Actief stimuleren</td> </tr> <tr> <td>NL12_770-14</td> <td>Landbouw: bovenwettelijke maatregelen (gewasbeschermingsmiddelen)</td> <td>Voorwaarde is doorontwikkeling Landbouwportaal 2.0 en</td> <td>Samenwerking landbouw en overheden</td> <td>Actief stimuleren</td> </tr> <tr> <td>NL12_770-15</td> <td>Saneren uitloging voormalige stortplaats</td> <td>Betreft: Baakmeerdijk, Bergen</td> <td>Vergunninghouder</td> <td>Actief stimuleren</td> </tr> <tr> <td>NL12_770-16</td> <td>Onderzoek beperken inlaatwater</td> <td>Verminderen belasting door inlaat</td> <td>HHNK</td> <td>Uitvoeren</td> </tr> </tbody> </table>					Code	Omschrijving maatregel	Voorwaarde is doorontwikkeling Landbouwportaal 2.0 en	Primair verantw. voor uitvoering	Actie HHNK	NL12_770-1	Landbouw: bovenwettelijke maatregelen (nutriënten)	Voorwaarde is doorontwikkeling Landbouwportaal 2.0 en	Samenwerking landbouw en overheden	Actief stimuleren	NL12_770-10	Inrichting natuurvriendelijke oevers	Ontwikkelen bijdrageregeling	Aanliggende eigenaren watersysteem	Actief stimuleren	NL12_770-12	Uitvoeren actief visstandsbeheer	Verbeteren visstand (meer soorten)	HHNK	Uitvoeren	NL12_770-13	Onderzoek systeemanalyse algemeen	Aanpassen water- en stoffenbalans rekening houdend met helling	HHNK	Uitvoeren	NL12_770-5	Benutten ruimte secundair systeem voor plantengroei	Communicatiemaatregel	Aanliggende eigenaren watersysteem	Actief stimuleren	NL12_770-6	Benutten ruimte tertiair systeem voor plantengroei	Deze maatregel is al doorgevoerd in schouwbeleid,	Aanliggende eigenaren watersysteem	Actief stimuleren	NL12_770-7	Beschermen van oevers om de vegetatiegroei op gang te brengen (waterzijde)	Ontwikkelen bijdrageregeling	Aanliggende eigenaren watersysteem	Stimuleren	NL12_770-8	Inrichting natuurvriendelijke oevers	Ontwikkelen bijdrageregeling	HHNK	Actief stimuleren	NL12_770-14	Landbouw: bovenwettelijke maatregelen (gewasbeschermingsmiddelen)	Voorwaarde is doorontwikkeling Landbouwportaal 2.0 en	Samenwerking landbouw en overheden	Actief stimuleren	NL12_770-15	Saneren uitloging voormalige stortplaats	Betreft: Baakmeerdijk, Bergen	Vergunninghouder	Actief stimuleren	NL12_770-16	Onderzoek beperken inlaatwater	Verminderen belasting door inlaat	HHNK
Code	Omschrijving maatregel	Voorwaarde is doorontwikkeling Landbouwportaal 2.0 en	Primair verantw. voor uitvoering	Actie HHNK																																																												
NL12_770-1	Landbouw: bovenwettelijke maatregelen (nutriënten)	Voorwaarde is doorontwikkeling Landbouwportaal 2.0 en	Samenwerking landbouw en overheden	Actief stimuleren																																																												
NL12_770-10	Inrichting natuurvriendelijke oevers	Ontwikkelen bijdrageregeling	Aanliggende eigenaren watersysteem	Actief stimuleren																																																												
NL12_770-12	Uitvoeren actief visstandsbeheer	Verbeteren visstand (meer soorten)	HHNK	Uitvoeren																																																												
NL12_770-13	Onderzoek systeemanalyse algemeen	Aanpassen water- en stoffenbalans rekening houdend met helling	HHNK	Uitvoeren																																																												
NL12_770-5	Benutten ruimte secundair systeem voor plantengroei	Communicatiemaatregel	Aanliggende eigenaren watersysteem	Actief stimuleren																																																												
NL12_770-6	Benutten ruimte tertiair systeem voor plantengroei	Deze maatregel is al doorgevoerd in schouwbeleid,	Aanliggende eigenaren watersysteem	Actief stimuleren																																																												
NL12_770-7	Beschermen van oevers om de vegetatiegroei op gang te brengen (waterzijde)	Ontwikkelen bijdrageregeling	Aanliggende eigenaren watersysteem	Stimuleren																																																												
NL12_770-8	Inrichting natuurvriendelijke oevers	Ontwikkelen bijdrageregeling	HHNK	Actief stimuleren																																																												
NL12_770-14	Landbouw: bovenwettelijke maatregelen (gewasbeschermingsmiddelen)	Voorwaarde is doorontwikkeling Landbouwportaal 2.0 en	Samenwerking landbouw en overheden	Actief stimuleren																																																												
NL12_770-15	Saneren uitloging voormalige stortplaats	Betreft: Baakmeerdijk, Bergen	Vergunninghouder	Actief stimuleren																																																												
NL12_770-16	Onderzoek beperken inlaatwater	Verminderen belasting door inlaat	HHNK	Uitvoeren																																																												
<p>Vooruitblik 2050 Op termijn verbetert de waterkwaliteit steeds verder doordat met name de nutriëntenmaatregelen een na-ijleffect kennen. Klimaatverandering bedreigt de waterkwaliteit door warmer water, verdere verzilting en een toename van de emissies naar het watersysteem. Klimaatadaptatie kan kansen bieden, bijvoorbeeld doordat er meer ruimte voor water ontstaat.</p>																																																																

Status polder 2027: Potentie helder, te nemen maatregelen zijn gericht op versterken biodiversiteit en helder water. Deels functie drinkwaterwinning, Natura2000 gebied.

Waterkwaliteit	Ligging 	Beeld water A. Optimale vegetatie, B. Arme vegetatie, C. Overmatige vegetatie, D. Troebel	Beeld oevers A. Soortenrijk, B. Soortenarm	Biologische kwaliteit in cijfers 	Verontreinigende stoffen 																																																																																									
	Watersysteemanalyse	Diagnose aan de hand van Ecologische Sleutelfactoren			Bronnen nutriënten (stikstoflimitatie) 	Bronnen verontreinigende stoffen (niet-waterlichaam specifiek) Gewasbeschermingsmiddelen Akkerbouw, Tuinbouw, Kassen, Onkruidbestijding verhard oppervlak Zware metalen Landbouw, Industrie, Verkeer, Huishoudens PAK's Geceosoteerd hout, Effluent, Overstorten Overige verontreinigende stoffen Diverse bronnen, Ammonium: landbouw																																																																																								
Maatregelen		Huidig beleid	Specifieke maatregelen SGBP1 (2009-2014)	Specifieke maatregelen SGBP2 (2015-2021)																																																																																										
	<table border="1"> <thead> <tr> <th colspan="5">Maatregelen SGBP3 (2022-2027)</th> </tr> <tr> <th>Code</th> <th>Omschrijving maatregel</th> <th></th> <th>Primair verantw. voor uitvoering</th> <th>Actie HHNK</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>NL12_820-3</td> <td>Uitvoeren aanbevelingen systeemanalyse</td> <td>Reservering voor maatregelen naar aanleiding van de</td> <td>PWN</td> <td>Actief stimuleren</td> </tr> <tr> <td>NL12_820-4</td> <td>Onderzoek systeemanalyse algemeen</td> <td>Opstellen water- en stoffenbalans rekening houdend met vogels</td> <td>HNNK en PWN</td> <td>Uitvoeren</td> </tr> <tr><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td></tr> <tr><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td></tr> <tr><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td></tr> <tr><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td></tr> <tr><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td></tr> <tr><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td></tr> <tr><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td></tr> <tr><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td></tr> <tr><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td></tr> <tr><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td></tr> <tr><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td></tr> <tr><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td></tr> <tr><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td></tr> <tr><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td></tr> </tbody> </table>					Maatregelen SGBP3 (2022-2027)					Code	Omschrijving maatregel		Primair verantw. voor uitvoering	Actie HHNK	NL12_820-3	Uitvoeren aanbevelingen systeemanalyse	Reservering voor maatregelen naar aanleiding van de	PWN	Actief stimuleren	NL12_820-4	Onderzoek systeemanalyse algemeen	Opstellen water- en stoffenbalans rekening houdend met vogels	HNNK en PWN	Uitvoeren																																																																					
Maatregelen SGBP3 (2022-2027)																																																																																														
Code	Omschrijving maatregel		Primair verantw. voor uitvoering	Actie HHNK																																																																																										
NL12_820-3	Uitvoeren aanbevelingen systeemanalyse	Reservering voor maatregelen naar aanleiding van de	PWN	Actief stimuleren																																																																																										
NL12_820-4	Onderzoek systeemanalyse algemeen	Opstellen water- en stoffenbalans rekening houdend met vogels	HNNK en PWN	Uitvoeren																																																																																										
Vooruitblik 2050 Klimaatverandering kan zorgen voor achteruitgang van dit watersysteem doordat het water warmer wordt en emissies toenemen.																																																																																														

Status polder 2027: Potentie helder, te nemen maatregelen zijn gericht op versterken biodiversiteit en helder water. Deels troebel door ontlasting vogels (Natura2000 doelstelling).

Waterkwaliteit	Ligging 		Beeld water 				Beeld oevers 		Biologische kwaliteit in cijfers 				Verontreinigende stoffen 																																																															
	Diagnose aan de hand van Ecologische Sleutelfactoren								Bronnen nutriënten (stikstoflimitatie)				Bronnen verontreinigende stoffen (niet-waterlichaam specifiek)																																																															
Watersysteemanalyse	<table border="1"> <tr> <td></td> <td>1. Productiviteit water</td> <td>hoge algenbiomassa, hoge visbiomassa</td> </tr> <tr> <td></td> <td>2. Licht</td> <td>Matig doorzicht Weinig ondergedoken waterplanten</td> </tr> <tr> <td></td> <td>3. Productiviteit bodem</td> <td>Lage vegetatiebedekking</td> </tr> <tr> <td></td> <td>4. Habitatgeschiktheid</td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td>5. Verspreiding</td> <td>Matige soortenrijkdom vis, migrerende zoetwatervis ontbreekt</td> </tr> <tr> <td></td> <td>6. Verwijdering</td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td>7. Organische belasting</td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td>8. Toxiciteit</td> <td></td> </tr> </table>									1. Productiviteit water	hoge algenbiomassa, hoge visbiomassa		2. Licht	Matig doorzicht Weinig ondergedoken waterplanten		3. Productiviteit bodem	Lage vegetatiebedekking		4. Habitatgeschiktheid			5. Verspreiding	Matige soortenrijkdom vis, migrerende zoetwatervis ontbreekt		6. Verwijdering			7. Organische belasting			8. Toxiciteit		<table border="1"> <tr> <td>Stikstof</td> <td>Fosfor</td> <td rowspan="10"> Legenda Kritische belasting Beïnvloedbaar Actuele bemesting Overige emissies landbouw Waterinlaat RWZI's Industriële lozingen Overige bronnen Niet beïnvloedbaar Historische bemesting Nalevering landbouwbodems Natuurgebieden Infiltratiewater Atmosferische depositie Kwel </td> </tr> <tr><td>1</td><td>1</td></tr> <tr><td>1</td><td>1</td></tr> <tr><td>1</td><td>1</td></tr> <tr><td>1</td><td>1</td></tr> <tr><td>1</td><td>1</td></tr> <tr><td>1</td><td>1</td></tr> <tr><td>1</td><td>1</td></tr> <tr><td>0</td><td>0</td></tr> <tr><td>0</td><td>0</td></tr> </table>				Stikstof	Fosfor	Legenda Kritische belasting Beïnvloedbaar Actuele bemesting Overige emissies landbouw Waterinlaat RWZI's Industriële lozingen Overige bronnen Niet beïnvloedbaar Historische bemesting Nalevering landbouwbodems Natuurgebieden Infiltratiewater Atmosferische depositie Kwel	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	0	0	0	<table border="1"> <tr> <td>Gewasbeschermingsmiddelen</td> </tr> <tr> <td>Akkerbouw</td> </tr> <tr> <td>Tuinbouw</td> </tr> <tr> <td>Kassen</td> </tr> <tr> <td>Onkruidbestijding verhard oppervlak</td> </tr> <tr> <td>Zware metalen</td> </tr> <tr> <td>Landbouw</td> </tr> <tr> <td>Industrie</td> </tr> <tr> <td>Verkeer</td> </tr> <tr> <td>Huishoudens</td> </tr> <tr> <td>PAK's</td> </tr> <tr> <td>Gecreosoteerd hout</td> </tr> <tr> <td>Effluent</td> </tr> <tr> <td>Overstorten</td> </tr> <tr> <td>Overige verontreinigende stoffen</td> </tr> <tr> <td>Diverse bronnen</td> </tr> <tr> <td>Ammonium: landbouw</td> </tr> </table>		Gewasbeschermingsmiddelen	Akkerbouw	Tuinbouw	Kassen	Onkruidbestijding verhard oppervlak	Zware metalen	Landbouw	Industrie	Verkeer	Huishoudens	PAK's	Gecreosoteerd hout	Effluent	Overstorten	Overige verontreinigende stoffen	Diverse bronnen	Ammonium: landbouw
		1. Productiviteit water	hoge algenbiomassa, hoge visbiomassa																																																																									
	2. Licht	Matig doorzicht Weinig ondergedoken waterplanten																																																																										
	3. Productiviteit bodem	Lage vegetatiebedekking																																																																										
	4. Habitatgeschiktheid																																																																											
	5. Verspreiding	Matige soortenrijkdom vis, migrerende zoetwatervis ontbreekt																																																																										
	6. Verwijdering																																																																											
	7. Organische belasting																																																																											
	8. Toxiciteit																																																																											
Stikstof	Fosfor	Legenda Kritische belasting Beïnvloedbaar Actuele bemesting Overige emissies landbouw Waterinlaat RWZI's Industriële lozingen Overige bronnen Niet beïnvloedbaar Historische bemesting Nalevering landbouwbodems Natuurgebieden Infiltratiewater Atmosferische depositie Kwel																																																																										
1	1																																																																											
1	1																																																																											
1	1																																																																											
1	1																																																																											
1	1																																																																											
1	1																																																																											
1	1																																																																											
0	0																																																																											
0	0																																																																											
Gewasbeschermingsmiddelen																																																																												
Akkerbouw																																																																												
Tuinbouw																																																																												
Kassen																																																																												
Onkruidbestijding verhard oppervlak																																																																												
Zware metalen																																																																												
Landbouw																																																																												
Industrie																																																																												
Verkeer																																																																												
Huishoudens																																																																												
PAK's																																																																												
Gecreosoteerd hout																																																																												
Effluent																																																																												
Overstorten																																																																												
Overige verontreinigende stoffen																																																																												
Diverse bronnen																																																																												
Ammonium: landbouw																																																																												
Maatregelen	Huidig beleid		Specifieke maatregelen SGBP1 (2009-2014)				Specifieke maatregelen SGBP2 (2015-2021)																																																																					
	<table border="1"> <tr><td>1</td><td>Natuurvriendelijk baggeren en natuurvriendelijk schonen</td></tr> <tr><td>2</td><td>Optimalisatie peilbeheer, beperken waterinlaat</td></tr> <tr><td>3</td><td>Visplan opstellen en uitvoeren</td></tr> <tr><td>4</td><td>Onderzoek (divers)</td></tr> <tr><td>5</td><td>Financiële impuls handhaving, innovatie landbouw, etc.</td></tr> </table>		1	Natuurvriendelijk baggeren en natuurvriendelijk schonen	2	Optimalisatie peilbeheer, beperken waterinlaat	3	Visplan opstellen en uitvoeren	4	Onderzoek (divers)	5	Financiële impuls handhaving, innovatie landbouw, etc.	<table border="1"> <tr><td>1</td><td></td></tr> <tr><td>2</td><td></td></tr> <tr><td>3</td><td></td></tr> <tr><td>4</td><td></td></tr> <tr><td>5</td><td></td></tr> </table>				1		2		3		4		5		<table border="1"> <tr><td>1</td><td></td></tr> <tr><td>2</td><td></td></tr> <tr><td>3</td><td></td></tr> <tr><td>4</td><td></td></tr> <tr><td>5</td><td></td></tr> </table>				1		2		3		4		5																																					
1	Natuurvriendelijk baggeren en natuurvriendelijk schonen																																																																											
2	Optimalisatie peilbeheer, beperken waterinlaat																																																																											
3	Visplan opstellen en uitvoeren																																																																											
4	Onderzoek (divers)																																																																											
5	Financiële impuls handhaving, innovatie landbouw, etc.																																																																											
1																																																																												
2																																																																												
3																																																																												
4																																																																												
5																																																																												
1																																																																												
2																																																																												
3																																																																												
4																																																																												
5																																																																												
Maatregelen SGBP3 (2022-2027)																																																																												
<table border="1"> <thead> <tr> <th>Code</th> <th>Omschrijving maatregel</th> <th>Primair verantw. voor uitvoering</th> <th>Actie HHNK</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>NL12_830-2</td> <td>Aangepast maaibeheer</td> <td>Communicatiemaatregel</td> <td>Actief stimuleren</td> </tr> <tr> <td>NL12_830-3</td> <td>Onderzoeksmaatregel waterbodem</td> <td>Waterbodemonderzoek Zwanenwater</td> <td>HHNK</td> </tr> <tr> <td>NL12_830-4</td> <td>Uitvoeren aanbevelingen systeemanalyse</td> <td>Reservering voor uitvoeren van aanbevelingen onderzoek</td> <td>Aanliggende eigenaren watersysteem</td> </tr> <tr> <td>NL12_830-5</td> <td>Onderzoek systeemanalyse algemeen</td> <td>Opstellen water- en stoffenbalans rekening houdend met vogels</td> <td>HHNK en provincie</td> </tr> <tr> <td>NL12_830-6</td> <td>Beschermen van oevers om de vegetatiegroei op gang te brengen (vraat oevers Zwanenwater)</td> <td>Verminderen vraat oevervegetatie Zwanenwater</td> <td>Aanliggende eigenaren watersysteem</td> </tr> <tr> <td>NL12_830-7</td> <td>Projectmonitoring ecologische waterkwaliteit</td> <td>Vergroten inzicht in watersysteem en effectiviteit maatregelen</td> <td>HHNK en provincie</td> </tr> </tbody> </table>		Code	Omschrijving maatregel	Primair verantw. voor uitvoering	Actie HHNK	NL12_830-2	Aangepast maaibeheer	Communicatiemaatregel	Actief stimuleren	NL12_830-3	Onderzoeksmaatregel waterbodem	Waterbodemonderzoek Zwanenwater	HHNK	NL12_830-4	Uitvoeren aanbevelingen systeemanalyse	Reservering voor uitvoeren van aanbevelingen onderzoek	Aanliggende eigenaren watersysteem	NL12_830-5	Onderzoek systeemanalyse algemeen	Opstellen water- en stoffenbalans rekening houdend met vogels	HHNK en provincie	NL12_830-6	Beschermen van oevers om de vegetatiegroei op gang te brengen (vraat oevers Zwanenwater)	Verminderen vraat oevervegetatie Zwanenwater	Aanliggende eigenaren watersysteem	NL12_830-7	Projectmonitoring ecologische waterkwaliteit	Vergroten inzicht in watersysteem en effectiviteit maatregelen	HHNK en provincie																																															
Code	Omschrijving maatregel	Primair verantw. voor uitvoering	Actie HHNK																																																																									
NL12_830-2	Aangepast maaibeheer	Communicatiemaatregel	Actief stimuleren																																																																									
NL12_830-3	Onderzoeksmaatregel waterbodem	Waterbodemonderzoek Zwanenwater	HHNK																																																																									
NL12_830-4	Uitvoeren aanbevelingen systeemanalyse	Reservering voor uitvoeren van aanbevelingen onderzoek	Aanliggende eigenaren watersysteem																																																																									
NL12_830-5	Onderzoek systeemanalyse algemeen	Opstellen water- en stoffenbalans rekening houdend met vogels	HHNK en provincie																																																																									
NL12_830-6	Beschermen van oevers om de vegetatiegroei op gang te brengen (vraat oevers Zwanenwater)	Verminderen vraat oevervegetatie Zwanenwater	Aanliggende eigenaren watersysteem																																																																									
NL12_830-7	Projectmonitoring ecologische waterkwaliteit	Vergroten inzicht in watersysteem en effectiviteit maatregelen	HHNK en provincie																																																																									
Vooruitblik 2050 Klimaatverandering kan zorgen voor achteruitgang van dit watersysteem doordat het water warmer wordt en emissies toenemen.																																																																												

Status polder 2027: Potentie helder, te nemen maatregelen zijn gericht op versterken biodiversiteit en helder water. Lokaal troebel door ontlasting vogels (Natura2000 doelstelling).

Waterkwaliteit

Ligging

Beeld water

Beeld oevers

Biologische kwaliteit in cijfers

Verontreinigende stoffen

Diagnose aan de hand van Ecologische Sleutelfactoren

Sleutelfactor	Status
1. Productiviteit water	vrij hoge algenbiomassa
2. Licht	
3. Productiviteit bodem	
4. Habitatgeschiktheid	
5. Verspreiding	Matige soortenrijkdom vis
6. Verwijdering	
7. Organische belasting	
8. Toxiciteit	

Bronnen nutriënten (stikstoflimitatie)

Bronnen verontreinigende stoffen (niet-waterlichaam specifiek)

- Gewasbeschermingsmiddelen:** Akkerbouw, Tuinbouw, Kassen, Onkruidbestijding verhard oppervlak
- Zware metalen:** Landbouw, Industrie, Verkeer, Huishoudens
- PAK's:** Geceosoteerd hout, Effluent, Overstorten
- Overige verontreinigende stoffen:** Diverse bronnen, Ammonium: landbouw

Huidig beleid

- Natuurvriendelijk baggeren en natuurvriendelijk schonen
- Optimalisatie peilbeheer, beperken waterinlaat
- Visplan opstellen en uitvoeren
- Onderzoek (divers)
- Financieel impuls handhaving, innovatie landbouw, etc.

Specifieke maatregelen SGBP1 (2009-2014)

-
-
-
-
-

Specifieke maatregelen SGBP2 (2015-2021)

-
-
-
-
-

Maatregelen SGBP3 (2022-2027)

Code	Omschrijving maatregel	Primair verantw. voor uitvoering	Actie HNK
NL12_840-1	Habitatgeschiktheid van watergangen vergroten	Aanliggende eigenaren watersysteem	Actief stimuleren
NL12_840-2	Onderzoek systeemanalyse algemeen	HNNK en provincie	uitvoeren
NL12_840-3	Uitvoering aanbevelingen onderzoek systeemanalyse	Aanliggende eigenaren watersysteem	Actief stimuleren

Vooruitblik 2050

Klimaatverandering kan zorgen voor achteruitgang van dit watersysteem doordat het water warmer wordt en emissies toenemen.

Memo

Aan

[redacted] (Provincie Noord-Holland)

Kopie aan

[redacted]

Van

[redacted]

Doorkiesnummer

[redacted]

E-mail

[redacted]@hhnk.nl

Onderwerp

Begrenzing en watertype
Waterlichamen SGBP3

Registratienummer

19.2280190

Datum

18 december 2020

hoogheemraadschap
**Hollands
Noorderkwartier**

Aanleiding

De begrenzing en het watertype van het waterlichaam worden voorafgaand aan elke planperiode van de KRW opnieuw vastgesteld. Ter voorbereiding op de derde planperiode van de Kaderrichtlijn Water 2022-2027 is opnieuw gekeken naar de begrenzing en het watertype van waterlichamen. Voor een aantal gebieden is in meer detail gekeken of wijzigingen nodig zijn:

- waterdelen duingebied Texel
- waterdelen duingebieden, Noord NHN +, Zuid NHN en Westerduinen / PWN
- waterdelen Groot-Limmerpolder +
- waterdelen polders Bergermeer +
- waterdelen Schermerboezem-Noord +
- waterdelen polder Wieringerwaard
- waterdelen polder Zeevang +
- waterdelen Waal en Burg en het Noorden +
- waterrijk polder Westzaan

Deze memo beschrijft per gebied wat de wijzigingen inhouden en welke gevolgen deze wijzigingen hebben voor het watertype, de begrenzing en/of de ligging van het waterlichaam.

Hiernaast zijn er kleine grenscorrecties doorgevoerd als gevolg van het werken met de Groot-schalige Basiskaart van Nederland (GBKN) een als nieuwe geografische ondergrond. Deze grenscorrecties worden niet nader toegelicht.

Uitgangspunten begrenzing oppervlaktewaterlichamen

Voor het begrenzen van de oppervlaktewaterlichamen zijn de in Europees verband vastgestelde uitgangspunten gevolgd voor het identificeren van waterlichamen. Dit betekent dat alle wateren als oppervlaktewaterlichaam zijn aangemerkt die een achterliggend stroomgebied hebben van minimaal 10 km² óf die minimaal 50 ha groot zijn. Ook voor poldergebieden is deze benadering van stroomgebieden gehanteerd. Dit betekent dat een polderwater, dat achter een gemaal ligt, is aangemerkt als waterlichaam als het bijbehorende poldergebied een oppervlakte heeft van minimaal 10 km². Aanvullend hierop zijn in poldergebieden nog zogenoemde 'waterrijke gebieden' aangewezen. Dit betreft gebieden van minimaal 250 ha met een percentage open water van 20% of meer. In die gebieden bevindt zich een grote dichtheid van kleine wateren zoals sloten, vaarten en/of plassen.

Datum
18 december 2020

Analyse gebieden

Van de gebieden die tegen het licht zijn gehouden zijn ten behoeve van de analyse de volgende gegevens verzameld:

1. het bruto oppervlak;
2. het oppervlak water;
3. de totale lengte van al het water (inclusief sloten)

Per gebied waar is de afwateringssituatie in beeld gebracht. Vervolgens is beoordeeld tot welk waterlichaam (GAF90-gebied) het gebied moet worden gerekend. Tenslotte zijn indien dit leidt tot wijzigingen van de begrenzing of ligging van waterlichamen en bijbehorend KRW-gebied kaarten gemaakt van de nieuwe situatie. Hieronder volgt een beschrijving van de resultaten van de analyse per gebied.

Waterdelen duingebied Texel

In de watersysteemanalyse is de vraag gerezen of het watertype aangepast moet worden in verband met de brak/zoute benedenloop van dit waterlichaam. Een deel van het waterlichaam betreft de Moksloot die vanuit het duingebied uitmondt in de zoute Mokbaai. Er is sprake van een brak overgangsgebied in verband met de vrije instroom van zout zeewater bij hoog water vanuit de Mokbaai. Het grootste hoger gelegen gedeelte van het waterlichaam wordt hier echter niet door beïnvloed en heeft een blijvend zoet karakter. Dit is ook het gedeelte met het hoogste ecologische potentieel. Uit de analyse is gebleken dat het waterlichaam voldoende omvang houdt als de brak/zoute benedenloop eruit weggelaten wordt. De knip ligt bij de rode lijn in figuur 1. In figuur 2 is de nieuwe situatie van het waterlichaam weergegeven.

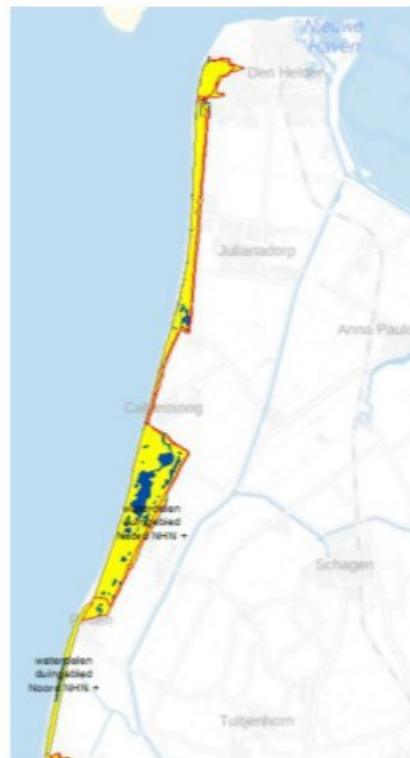
Figuur 1 Oude situatie waterlichaam Duinen van Texel, met locatie scheiding Moksloot weergegeven als rode lijn.

Figuur 2 Nieuwe situatie waterlichaam Duinen van Texel (uitsnede rondom knip in waterlichaam).

Waterdelen Duinen van Texel, duingebieden Noord NHN +, Zuid NHN en Westerduinen / PWN

In de tweede planperiode van de KRW is ervoor gekozen om een deel van de duinwateren toe te voegen aan de rapportagegebieden van de naastgelegen polders waar ze op afwateren. De meren en plassen die zich bevinden in het duingebied en slechts gevoed worden door neerslag zijn echter qua chemische en ecologische kwaliteit vergelijkbaar aan de overige duinwateren. Daarom wordt de oude indeling hersteld, zodat ze weer onderdeel uitmaken van de duingebieden. Verder is het rapportagegebied Noord NHN + uitgebreid met de Hondbossche Duinen en is het inliggende meer toegevoegd aan het waterlichaam. In figuur 3 is de nieuwe situatie weergegeven voor alle duingebieden. Het rode omrande gebied is toegevoegd aan de rapportagegebieden en de inliggende duinwateren aan het bijbehorende waterlichaam.

Figuur 3 Nieuwe situatie waterlichamen Duinen van Texel (linksboven), dungebieden Noord NHN + (rechtsboven), Zuid NHN en Westerdunen / PWN (onder).

Datum
18 december 2020

Waterdelen Groot-Limmerpolder +

De Groot-Limmerpolder kan worden bemalen via gemalen in het noorden en het zuiden van de polder. Daarom rees de vraag of deze polder als KRW-waterlichaam gesplitst zou moeten worden in een noordelijk en zuidelijk deel met eigen waterlichamen. Uit navraag is gebleken dat het overtollig water in de normale situatie voornamelijk richting het zuidelijke gemaal wordt afgevoerd. Daar is ook een museumgemaal dat kan worden bijgeschakeld als er wateroverlast dreigt. Deze preferente afvoerroute is gunstig voor de waterkwaliteit, omdat hiermee het water afkomstig uit het landbouwgebied niet door het gehele gebied stroomt. Er is op basis van deze informatie geen aanleiding om dit waterlichaam te splitsen. Het waterlichaam blijft gericht op de afvoerroute van de polder naar het zuidelijke gemaal.

Waterdelen polders Bergermeer +

Na de realisatie van een waterbergingsgebied op het terrein van het voormalig vliegveld Bergen is de afvoersituatie in deze polder gewijzigd. Het landbouwkundige deel van de polder watert nog steeds af via het gemaal aan de oostzijde van de Bergermeer. Voor overtollig water vanuit de Philisteinse Polder en de Damlanderpolder is een afvoermogelijkheid gemaakt via de waterberging in de Bergermeer naar het Defensiegemaal ten zuiden van de waterberging. Inmiddels is duidelijk geworden dat het Defensiegemaal vooral wordt ingezet voor calamiteiten en nauwelijks een rol speelt in het normale dagelijkse peilbeheer. Daarom wordt dit waterlichaam niet aangepast.

Waterdelen Schermerboezem-Noord + en Zuid +

In de Schermerboezem is enkele jaren geleden een nieuw boezemgemaal in gebruik genomen in Schardam, waarmee water van de Schermerboezem afgevoerd kan worden naar het Markermeer. Vanwege deze nieuwe afvoerroute rees de vraag of het nodig is om Schermerboezem her te verdelen in drie waterlichamen/rapportagegebieden. Uit navraag bij de boezembeheerder bleek dat we in het dagelijks beheer zoveel mogelijk spuien in Den Helder, daarna evt malen in Zaandam (kleinste opvoerhoogte) en in tweede instantie Den Helder. Gemaal Mantel wordt weinig ingezet. Deze zomer is dit nieuwe gemaal tijdelijk ingezet om zoet water op te slaan op het Markermeer, maar dat waren bijzondere omstandigheden. Er is voor nu daarom onvoldoende aanleiding om de huidige KRW-waterlichamen in de Schermerboezem te wijzigen. Nadat gemaal Monnickendam operationeel wordt beschouwen we de situatie opnieuw.

Waterdelen polder Wieringerwaard

In de polder Wieringerwaard is het gemaal Molenweg buiten gebruik genomen en is enkele jaren geleden een nieuw poldergemaal Wieringerwaard gebouwd en in gebruik genomen bij de Pishoek (oostelijker, corsa 13.0046398). Hierdoor is de afvoersituatie in de polder gewijzigd. Deze wijzigingen hebben gevolgen voor de ligging van het waterlichaam. Daarom is uitgaande van de nieuwe afvoerroute een nieuwe ligging van het waterlichaam bepaald, zie figuur 4. De monitoringslocatie is reeds gewijzigd.

Figuur 4 nieuwe ligging waterlichaam Polder Wieringerwaard.

Waterdelen Zeevang +

De Zeevang kan worden bemalen via gemalen in het westen en het oosten van het gebied. Daarom rees de vraag of dit gebied als KRW-waterlichaam gesplitst zou moeten worden in een westelijk en oostelijk deel met eigen waterlichamen.

Uit navraag is gebleken dat het water in Zeevang in open verbinding met elkaar staat en dat overtollig water in de normale situatie door beide gemalen wordt afgevoerd, waarbij door zuidwesterwind het gemaal bij Warder aan de oostzijde het snelst aanslaat. In het ene deel van het gebied bevindt zich iets meer stedelijk gebied en een natuurgebied. Het andere deel heeft voornamelijk agrarisch gebruik. Qua waterkwaliteit en kansen voor verbetering van de waterkwaliteit is er echter niet zoveel verschil tussen beide gebieden. Dit maakt dat de meerwaarde van opknippen gering is ten opzichte van de inspanningen die hiervoor moeten verricht (aanpassen watersysteemanalyse, doelen, maatregelen, factsheets, monitoring, toetsing en beoordeling). Het gebied wordt daarom niet opgeknipt en het waterlichaam blijft op de huidige locatie (georiënteerd op het gemaal in het oosten van het gebied).

Waterdelen Waal en Burg en het Noorden +

In deze polder is een nieuw natuurgebied Waal en Burg ontwikkeld met een eigen waterpeil en zilte natuurdoelen. Voorheen liep de afvoerroute van de polder en de bovenloop van het waterlichaam

Datum
18 december 2020

door dit gebied. In de nieuwe situatie is dit niet meer het geval. Het natuurgebied blijft overtollig zoet water uit het eigen gebied via de polder afvoeren naar het gemaal en dus deel uitmaken van de polder. Voor waterafvoer uit het bovenstroomse deel van de polder is een nieuwe afvoerroute gecreëerd om het gebied heen. Deze wijzigingen hebben gevolgen voor de ligging van het waterlichaam en de monitoringslocaties. In figuur 5 is de nieuwe ligging van het waterlichaam weergegeven ingezoomd op Waal en Burg. Een van de monitoringslocaties die zich nu nog bevindt in het oude deel van het waterlichaam zal verplaatst worden naar de waterloop die het nieuwe deel waterlichaam vormt.

Figuur 5 Nieuwe ligging waterlichaam Polders Waal en Burg en het Noorden+, ingezoomd op het gebied Waal en Burg.

Waterrijk polder Westzaan

In het Natura2000-Beheerplan voor de polder Westzaan is de ambitie opgenomen om de aanwezige brakke (land)natuur te beschermen en herstellen door de aanvoer van brak water van buiten het gebied. Al vele jaren worden onderzoeken uitgevoerd naar de haalbaarheid van dit plan. De verbrakking is ook als maatregel opgenomen in het maatregelenpakket van de Kaderrichtlijn Water. Deze maatregel zal leiden tot wijziging van de waterkwaliteit naar een brakker watertype. Het lijkt ons echter niet verstandig om dit watertype op voorhand te wijzigen, want:

- Het project is nog in de planfase en uitvoering is nog niet zeker (geen formeel besluit overgenomen/geen vergunning verleend).
- Onduidelijk is nog voor welke variant gekozen wordt, volledige of gedeeltelijke verbrakking van de polder.

Eerder hebben HHNK en de provincie ervoor gekozen om parallel aan het vergunningenproces de aanpassing van het watertype te onderzoeken en nadat de vergunning onherroepelijk is het watertype daadwerkelijk te wijzen. Dit is in lijn met het advies van de onderzoekers van de Universiteit Utrecht in hun rapportage 'Advies Vergunbaarheid Verbrakking Polder Westzaan'. Voorlopig worden de huidige begrenzing en het huidige watertype gehandhaafd.

Datum
18 december 2020

Voor de polder Westzaan bestaat de mogelijkheid om tot het watertype is gewijzigd te toetsen aan zowel het huidige doelttype als het toekomstige brakke doelttype. Dit kan een (tijdelijke) oplossing zijn.

Vervolgstappen

Om de ligging van de waterlichamen en/of begrenzing van KRW-rapportagegebieden formeel te wijzigen is bestuurlijke besluitvorming nodig door de provincie. De wijzigingen worden daartoe opgenomen in het Regionaal Waterprogramma.

Bij HHNK wordt de eigen bestuurlijke procedure afgestemd met de portefeuillehouder.

Conform afspraak met [REDACTED] van de provincie levert HHNK voor eind december de nieuwe GIS-bestanden aan voor verwerking van de wijzigingen in het Regionaal Waterprogramma van de provincie. Deze worden verder toegestuurd aan het Informatiehuis Water voor opname in het Waterkwaliteitsportaal. De nieuwe kaartlagen worden ook verwerkt in Geoweb.

Tenslotte wordt op basis van de nieuwe kaartlaag bepaald welke monitoringslocaties door de wijzigingen verschoven moeten worden. Deze nieuwe locaties worden vervolgens afgestemd met ons laboratorium Waterproef.

Met vriendelijke groet,

[REDACTED]
Beleidsadviseur
Watersystemen

Memo

Aan
De leden van de commissie Water & Wegen

Kopie aan

hoogheemraadschap
**Hollands
Noorderkwartier**

Van

[Redacted] J

Doorkiesnummer

+ [Redacted] J

E-mail

[Redacted] J @hhnk.nl

Onderwerp

Beantwoording technische vragen
over het 'Ontwerp maatregelenpakket
KRW/ Gezond Water 2022- 2027'

Registratienummer

20.0843112

Datum

1 september 2020

Geachte heer, mevrouw,

Onderstaand vindt u de beantwoording van de technische vragen die gesteld zijn door de fractie Water Natuurlijk, Algemene Waterschapspartij, cat. natuurterreinen en cat. ongebouwd voorafgaand aan de commissievergadering op 2 september 2020 over agendapunt 5. 'Ontwerp maatregelenpakket KRW/ Gezond Water 2022- 2027' (20.0047670).

Met vriendelijke groet,

[Redacted] J

Hoogheemraad

Technische vragen fractie Water Natuurlijk, Natuurterreinen, AWP

Vraag	Antwoord
1. p. 2, laatste zin eerste alinea: '...heeft HHNK in 2014 voor veel waterlichamen de KRW-doelen hierop aangepast'. Hoe heeft HHNK de KRW-doelen aangepast (t.o.v. waarvan en op welke gronden)? Kunt u dit toelichten?	Voor meer informatie over de aanpassing van KRW-doelen in 2014 wordt verwezen naar de rapportage 'Herziening KRW doelen HHNK ten behoeve van SGBP1 en SGBP2', link: http://hnk-water.nl/rapport/doel2014/Herziening_KRW_doelen_HHnk_SGBP1_en_SGBP2_def.pdf
2. p. 2, 2e alinea: 'Ook heeft de landbouw samen met HHNK bijgedragen aan een gezonder en veerkrachtiger watersysteem.' Kunt u die uitspraak onderbouwen? Hoe is dat vastgesteld?	Dit is een bestuurlijke vraag.
3. p. 2, 3e alinea: 'Voor de uitvoering van maatregelen om de KRW-doelen te behalen geldt een resultaatverplichting.' Is er geen effectverplichting (voor de outcome)? Waarom is dit?	<p>Nee, er is geen effectverplichting voor de outcome. Het sturingsmechanisme voor het behalen van verbeteringen is anders ingericht.</p> <p>In de toelichting op het 'Besluit kwaliteitseisen en monitoring water 2009' is hierover opgenomen: <i>".. de vaststelling van een waterplan (= stroomgebiedsbeheerplan) is gericht op de verwezenlijking van de Europese milieukwaliteitseis. Dit houdt in dat in het plan de maatregelen moeten worden opgenomen, waarmee de Europese milieukwaliteitseis of de in afwijking daarvan vastgestelde doelstelling tijdig wordt verwezenlijkt. Dit dient aannemelijk te zijn op het moment van vaststelling van het waterplan. Door middel van monitoring wordt de ontwikkeling en het tijdig bereiken van de milieukwaliteitseisen gevolgd. Indien daartoe aanleiding bestaat omdat de milieukwaliteitseisen anders niet bereikt zullen worden, dienen de plannen bij de eerstkomende of daaropvolgende herziening te worden aangepast, hetzij door aanpassing van maatregelen, hetzij door een gemotiveerd beroep te doen op afwijkingsgronden van de richtlijnen."</i></p> <p>De maatregelen die per KRW-gebied zijn opgenomen in de stroomgebiedbeheerplannen zijn er derhalve op gericht de KRW-doelen te behalen. Indien de doelen niet behaald worden kan dit te maken hebben met de effectiviteit van</p>

Datum
1 september 2020

	<p>maatregelen, onvoorziene omstandigheden of bijvoorbeeld een vertraagd effect van maatregelen. Op het moment dat hier sprake van is kan een beroep gedaan worden op de uitzonderingsgronden van de KRW, waaronder de mogelijkheid om doelen bij te stellen.</p>
<p>4. P.3. Vanuit de watersysteemanalyse komt naar voren dat RWZI's een belangrijke nutriëntenbron zijn. Het verhogen van het zuiveringsrendement van RWZI's is echter alleen op Texel een effectieve maatregel. Dit heeft te maken met de hoge achtergrondbelasting elders in ons gebied.</p> <p>Vraag: wat gebeurt er met het oppervlaktewater bij andere RWZI's dan die op Texel als het zuiveringsrendement verhoogd wordt? In hoeverre is dit een in-effectieve maatregel?</p>	<p>Deze maatregel is ook verkend voor de RWZI's die lozen op de Schermerboezem. Op basis van modelberekeningen is bepaald dat het verhogen van het zuiveringsrendement van deze RWZI's weinig effect heeft op de waterkwaliteit in de Schermerboezem vanwege hoge niet-beïnvloedbare achtergrondbelasting (stikstof en fosfor).</p>
<p>5. p. 4, 2e alinea: 'Op de lange termijn (2050) kan de waterkwaliteit een verdere impuls krijgen....' Hier worden concrete ontwikkelingen genoemd. Waarom geldt dit voor de lange termijn en wordt hier niet nu direct op ingezet?</p>	<p>Dit is een bestuurlijke vraag.</p>
<p><u>Bij Bijlage 1</u></p> <p>6. p. 5, Laatste alinea eerste bullet: Verwijzing naar 'significante schade aan functies in een gebied'.</p> <p>a. Welke functies en welke schade (t.o.v. schade aan gezond water / ecologie) worden hier bedoeld? (zie ook p. 7 eerste bullet).</p> <p>b. Wat zijn de consequenties van de aanpassing/verlaging van de doelen?</p>	<p>a. Bij functies kan bijvoorbeeld gedacht worden aan bebouwing (woningen/bedrijven), landbouw of scheepvaart. De schade ontstaat bijvoorbeeld door een hogere kans op wateroverlast of het niet in stand houden van het vaarwegprofiel.</p> <p>b. Het is binnen de KRW gebruikelijk om elke zes jaar de doelen opnieuw af te leiden op basis van de nieuwste inzichten. Er is op dit moment slechts sprake van doelaanpassing, waarbij het doel is afgeleid van het maximale effect wat we verwachten te kunnen bereiken bovenop de huidige toestand. Dit leidt tot meer realistische doelen, die soms hoger, soms gelijk en soms lager zijn dan de doelen uit 2015. We verwachten geen consequenties, vanwege onze uitgebreide onderbouwing van de doelaflading. Doelverlaging is nu niet toegepast in verband met landelijke afspraken om alleen in 2027 doelen te verlagen als dit dan nodig blijkt te zijn.</p>
<p>7. p. 7 3e bullet: Er wordt gesproken over afkalving van oevers in veengebieden. Afkalving van oevers speelt ook in andere (bijvoorbeeld klei-) gebieden, bij steile taluds en bewerking van percelen tot aan het talud.</p>	<p>Dit is een bestuurlijke vraag.</p>

Datum
1 september 2020

Overweegt u om het instellen van bufferzones op te nemen in maatregelenpakket?	
--	--

Vragen categorie ongebouwd

Vragen	Antwoord
1. De rapportages in bijlage 1 van de 51 deelgebieden zijn dat cijfers zoals ze verwacht worden in 2027?	De cijfers zoals ze verwacht worden in 2027 zijn weergegeven in de grafiek 'Biologische kwaliteit in cijfers', onder de noemer 'Verwachting'.
2. Wat wordt er verstaan onder "kritische belasting" en waarom is dit per deelgebied verschillend?	Onder 'kritische belasting' wordt het omslagpunt verstaan tussen helder en troebel water. Bij een belasting lager dan de kritische belasting is er een kans op water wat helder genoeg is voor groei van ondergedoken waterplanten. De hoogte van kritische belasting is afhankelijk van onder andere de grondsoort, de gemiddelde waterdiepte en de verblijftijd van het water (uitgedrukt in het debiet). Deze zaken verschillen per gebied.
3. Op basis waarvan zijn deze cijfers bepaald en hoe zijn de onderlinge herkomst cijfers van stikstof en fosfor bepaald. Is dit door analyse, berekening of inschatting?	Aan deze cijfers liggen uitgebreide studies ten grondslag, waarbij gebruik is gemaakt van metingen en berekeningen. Een voorbeeld is te vinden op: http://content.alterra.wur.nl/Webdocs/PDFFiles/Alterrapporten/AlterraRapport2475.1.pdf (Achtergrondconcentraties in het oppervlaktewater: deelrapporten 1 tot 42; analyse achtergrondconcentraties voor stikstof en fosfor op basis van water- en stofbalansen voor de 42 deelgebieden. <i>Van Boekel et al., 2014/2015</i>)
4. Er zitten grote verschillen in de gehalten stikstof en fosfor uit actuele bemesting per deelgebied. Is dit te verklaren er geldt namelijk voor het hele gebied dezelfde meststoffen wetgeving en de verschillen lijken niet grondsoort gerelateerd.	De omvang van de belasting van het oppervlaktewater door actuele bemesting in een gebied hangt af van meerdere factoren, waaronder de grondsoort, het grondwaterregime, en de aanwezige teelt/grondgebruik. Deze combinatie van factoren is per gebied verschillend.
5. Alle veenweide gebieden scoren laag op stikstof en fosfor gehalten. Is het een juiste conclusie dat deze gebieden voldoen aan de stikstof en fosfor doelstellingen?	Deze conclusie kan niet worden getrokken aan de hand van deze grafieken. De doelstellingen voor stikstof en fosfor worden voor de KRW weergegeven in concentraties. Uit de meest recente toetsresultaten (meetjaar 2019) blijkt dat de veenweidegebieden vaak nog niet voldoen aan de normen voor stikstof en/of fosfor.

<p>6. Waarom alleen het rendement bij RWZI Texel verhogen en niet bij de andere RWZI's</p>	<p>Op Texel kan door het verhogen van de zuiveringsrendement (samen met andere maatregelen om de belasting te verlagen) de belasting onder de kritische grens worden gebracht. De verwachting is dat uitvoering van deze dure maatregel op RWZI's die effluent lozen op de Schermerboezem weinig effect heeft voor de waterkwaliteit in de Schermerboezem. Dit komt door hoge niet-beïnvloedbare achtergrondbelasting. Daarom is ervoor gekozen om de maatregel alleen op te nemen voor de RWZI op Texel.</p>
--	---

Memo

Aan
Commissie Water en Wegen

Kopie aan

hoogheemraadschap
**Hollands
Noorderkwartier**

Van

[Redacted]

Doorkiesnummer

+ [Redacted]

E-mail

[Redacted]@hnhk.nl

Onderwerp

Opmaat maatregelenpakket
Kaderrichtlijn Water 2022-2027

Registratienummer

19.2240642

Datum

15 oktober 2019

Sinds 2009 werkt HHNK via de systematiek van de Kaderrichtlijn Water aan het verbeteren van de waterkwaliteit in zijn gebied. Op dit moment wordt gewerkt aan de voorbereiding van een voorstel voor maatregelen en doelen voor de derde planperiode van 2022-2027 (KRW3). Besluitvorming door het College van Hoofdingelanden over het maatregelenpakket voor KRW3 is gepland in juni 2020 (ontwerp) en Q4 2021 (definitief). De doelen voor KRW3 worden vastgesteld door de provincie. Beide worden ook opgenomen in het Stroomgebiedsbeheerplan Rijndelta wat parallel wordt vastgesteld door het Rijk.

In de afgelopen jaren hebben wij met behulp van watersysteemanalyses onze inzichten in de werking van de watersystemen en de onderliggende problematiek vergroot. Hiermee is een realistischer beeld ontstaan op het handelingsperspectief, wat ook consequenties zal hebben voor de KRW-doelen in een groot deel van ons gebied. Over dit beeld wat we nu ook met stakeholders gaan delen willen we u graag informeren via de presentatie in de commissievergadering.

Ter voorbereiding op de besluitvorming brengen we het draagvlak voor en samenwerkingskansen met onze omgeving in beeld. Dit doen we door in gesprek te gaan met de belangrijkste stakeholders. De resultaten hiervan verwerken we in het maatregelenpakket en kunnen in sommige gevallen ook nog leiden tot aanpassing van doelen.

In het kader van het programma Gezond Water willen we vooral 'de goede dingen' doen. In gebieden waar we de waterkwaliteit echt kunnen verbeteren gaan we er alles aan doen om alle benodigde maatregelen te kunnen uitvoeren. In gebieden waar nauwelijks verbetering mogelijk is gaan we slim kijken waar meekoppelkansen liggen met andere doelen, zoals biodiversiteit of vismigratie.

Deze aanpak wijkt op sommige punten af van de werkwijze die het Rijk de waterschappen heeft opgelegd. Daarom gaan we de grenzen hiervan actief opzoeken. We nemen hierbij echter een voorbeeld aan Rijkswaterstaat, die al jaren op deze manier werkt. Landelijk dragen we onze aanpak actief uit. De bijzondere situatie in ons gebied zorgt tot nu toe vooral voor begrip over onze insteek.

Met vriendelijke groet,

[Redacted]

Portefeuillehouder Integraal Waterbeheer (landelijk gebied)

Hoogheemraadschap
Hollands Noorderkwartier
Postbus 250, 1700 AG Heerhugowaard
Stationsplein 136, 1703 WC Heerhugowaard

T 072-5828282
post@hnhk.nl
www.hnhk.nl

NL66 NWAB 0636 7537 78
KvK 37161516

Nota beantwoording zienswijzen

Besluiten

Maatregelenpakket Kaderrichtlijn Water/Gezond Water 2022-2027 20.0047670

Pagina
1 van 13

Datum
26 oktober 2021

Registratienummer
21.0959734

Overzicht ingediende zienswijzen

Het ontwerp maatregelenpakket Kaderrichtlijn Water/Gezond Water 2022-2027 heeft van 19 mei 2021 tot 29 juni 2021 ter inzage gelegen. Hierop zijn vijf reacties ontvangen, waarvan vier in de vorm van een zienswijze. De gemeente Schagen gaf alleen complimenten over de plannen en heeft geen zienswijze ingediend. De ingebrachte zienswijzen zijn opgenomen in onderstaande tabel.

Organisatie	Zienswijzen
Staatsbosbeheer	<p>Met belangstelling heb ik kennis genomen van uw ontwerp Maatregelenpakket Kaderrichtlijn Water 2022-2027. Staatsbosbeheer werkt al jaren met u samen aan het behoud en het herstel van diverse natuurterreinen in de provincie. Veel van deze terreinen zijn waterrijk of zeer afhankelijk van water en de waterkwaliteit. In zijn algemeenheid is het daarom verheugend als gewerkt wordt aan de waterkwaliteit van grond- en oppervlaktewater.</p> <p>Reactie: Wij nemen dit positief ter kennisgeving aan.</p> <p>Voorgenomen wijzigingen: -</p>
Staatsbosbeheer	<p>Specifiek voor Westzaan werken wij al jaren samen, met u en met de provincie, aan verbrakking, teneinde de unieke brakke vegetaties in dit Natura2000-gebied te herstellen. De aanwijzing tot Natura2000-doel weegt zwaar. De aanwezige brakwatersoorten, zoals Echt lepelblad en Heemst, gaan sterk achteruit. Helaas wordt door u het volgende KRW3-doel gesteld voor Westzaan: 'doeltype zoet water met chloridegehalte max. 300 mg/l.' Terwijl voor andere gebieden in Noorderkwartier wel doelen gesteld worden zoals bijvoorbeeld 'chloride tot 3000 mg/l'. U noemt het verbrakingsproject in uw maatregelenbeschrijving, maar ik zou daaraan ook graag een bijbehorende waterkwaliteitsdoelstelling voor 2027, met een hoger chloridegehalte voor Westzaan, gekoppeld zien.</p> <p>Reactie: In het Natura2000-Beheerplan voor de polder Westzaan is de ambitie opgenomen om de aanwezige brakke (land)natuur te beschermen en herstellen door de aanvoer van brak water van buiten het gebied. Al vele jaren worden onderzoeken uitgevoerd naar de haalbaarheid van dit plan. De verbrakking is ook als maatregel opgenomen in het KRW-maatregelenpakket. Deze maatregel zal leiden tot wijziging van de waterkwaliteit naar een brakker watertype. Er is niet voor gekozen om dit watertype op voorhand te wijzigen, want:</p> <ul style="list-style-type: none">• Het project is nog in de planfase en uitvoering is nog niet zeker (geen formeel besluit over genomen/geen vergunning verleend).• Onduidelijk is nog voor welke variant gekozen wordt: volledige dan wel gedeeltelijke verbrakking van de polder. <p>Nadat de vergunning onherroepelijk is geworden, worden het watertype en eventueel de begrenzing daadwerkelijk gewijzigd.</p> <p>Voorgenomen wijzigingen: -</p>

Nota beantwoording zienswijzen

Besluiten

Maatregelenpakket Kaderrichtlijn Water/Gezond Water 2022-2027 20.0047670

Pagina
2 van 13

Datum
26 oktober 2021

Registratienummer
21.0959734

Organisatie	Zienswijzen
Staatsbosbeheer	<p>Verder noemt u enige voor- en nadelen van defosfateringsinstallaties en benoemt u drie pilotlocaties. Wij komen daarover graag spoedig met u in gesprek, als eigenaar van 2 van de 3 genoemde terreinen, want wij zijn hierdoor (aangenaam) verrast.</p> <p>Reactie: We zullen Staatsbosbeheer betrekken bij de uitwerking van deze maatregel in de bedoelde twee gebieden.</p> <p>Voorgenomen wijzigingen: -</p>
Sportvisserij Midwest Nederland	<p>Goed om te lezen dat hier de recreatie sector wordt benoemd als belangrijk belanghebbende bij gezond water. Als er iets duidelijk is geworden door de COVID-19 crisis dan is het wel dat recreatie en beleefbaarheid van water belangrijker is dan ooit te voren. De afgelopen periode is bijvoorbeeld de georganiseerde sportvisserij met 100.000! leden gegroeid. Landelijk ruim 700.000 leden die allen gebruik maken van het vele oppervlaktewater en dat is zeker in waterrijke gebied van HHNK het geval. De thuiswerkmaatschappij viel terug op de basisbehoeften, het "naar buiten gaan" en de positieve effecten en belang van het beleven van o.a. water zijn van evident belang. Daarom is het benoemen van een specifiek doel zoals recreatief medegebruik, zoals wandelen/fietsen langs water, (spele)varen en uiteraard de sportvisserij een uitgelezen kans in dit magazine. Gezien de omvang én de groei van sportvisserij in het gebied van HHNK verdient dit een prominente plek in deze nota. Niet alleen sociaal en maatschappelijk, maar ook zeker vanwege het grote economische belang en de inzet die de georganiseerde sportvisserij (waaronder de vele hengelsportverenigingen binnen HHNK) doet op het gebied van visstandbeheer, educatie, jeugdwerk, beheer en onderhoud, waterkwaliteit, visserijkundig onderzoeken, controle en handhaving en andere werkvelden waarin wij samenwerken met provincie, waterschappen en gemeenten.</p> <p>Reactie: Het maatregelenpakket Kaderrichtlijn Water/Gezond Water is specifiek gericht op Europese verplichtingen die samenhangen met waterkwaliteit. Omdat het programma niet gericht is op recreatie achten wij de voorgestelde aanvulling niet passend. In de uitvoering van het maatregelenpakket laten we waar mogelijk doelen meeliften op het gebied van biodiversiteit, belevingswaarde en recreatief medegebruik, waaronder sportvisserij.</p> <p>Voorgenomen wijzigingen: -</p>
Sportvisserij Midwest Nederland	<p>Goed om te lezen dat HHNK zich (meer) gaat richten op microverontreinigingen en medicijnresten. Langs deze weg willen wij ook onze zorgen uiten over deze vervuulende stoffen. Ons inziens zou in de laatste planperiode KRW alle aandacht moeten zijn voor het verwijderen van oneigenlijke stoffen uit het water. Op het gebied van microplastics willen wij daarnaast opmerken dat de "vangsten" van plastic bij onze diverse onderzoeken, grote zorgen baart. Bij door sportvisserij uitgevoerde visserijkundig onderzoek langsdammen op de Waal wordt soms meer plastic dan vis gevangen.</p>

Nota beantwoording zienswijzen

Besluiten

Maatregelenpakket Kaderrichtlijn Water/Gezond Water 2022-2027 20.0047670

Pagina
3 van 13

Datum
26 oktober 2021

Registratienummer
21.0959734

Organisatie	Zienswijzen
	<p>https://www.sportvisserijnederland.nl/actueel/nieuws/21354/van-trekvisonderzoek-tot-plastic-studie.html</p> <p>Reactie: Wij delen uw zorg over de effecten van opkomende stoffen op de waterkwaliteit. Buiten de Kaderrichtlijn Water om (waar dit geen onderdeel van uitmaakt) zijn wij actief bezig met kennisontwikkeling op dit vlak, zowel waar het gaat om verwijdering van microverontreinigingen in de Waterketen als op het gebied van (micro)plastics in water.</p> <p>Voorgenomen wijziging: -</p>
Sportvisserij Midwest Nederland	<p>Het is goed en verhelderend te lezen dat er een meer realistische kijk op de haalbaarheid van de KRW doelen is gekomen. Een mozaïek van wateren waarbij gekeken wordt naar de doelmatigheid van ingrepen door bijvoorbeeld de achtergrondbelasting, is iets wat de sportvisserij van harte toejuicht. Wat betreft de pilotgebieden willen wij graag als sportvisserij aangehaakt zijn en blijven bij de ontwikkelingen hierin. De kennis en kunde van de lokale visrechthebbers kunnen hierbij gebruikt worden. 'Voor het bepalen van de doelen in de huidige 3e KRW-periode is uitgebreid onderzoek verricht om een beter inzicht te krijgen in het functioneren van het watersysteem.' Hierop zouden vangstgegevens van beroepsvissers een waardevolle aanvulling kunnen zijn op de inzichten van (veranderende) visstanden.</p> <p>Reactie: We zullen waar nodig belanghebbenden, waaronder visrechthebbers, betrekken bij de uitvoering van de maatregelen in de pilotgebieden.</p> <p>Voorgenomen wijziging: -</p>
Sportvisserij Midwest Nederland	<p>De sportvisserij vindt verregaande defosfatering een zorgelijke tendens. Een speerpunt voor de waterkwaliteit zou niet het voedselarmere maken van wateren moeten zijn. In vele wateren is het doorzicht al glashelder en het percentage waterplanten neemt ieder jaar toe. Biomassa en biodiversiteit hebben hun waarde. De ingezetenen zijn niet gebaat bij een nog verder verarming van wateren. Tevens zal ons inzien het aandeel waterplanten in de toekomst toch wel een gestage groei doormaken. Een overmatige en homogene waterplantengroei is niet goed voor de waterkwaliteit en al helemaal niet voor de recreatiemogelijkheden. Denk hierbij eens aan een groot Rijkswater als het Gooimeer. Zwemmen, vissen en varen is er door een overmatige plantengroei in grote delen van het jaar niet meer mogelijk. De economische schade is gigantisch terwijl er door het Rijk keihard aan is gewerkt om waterplantengroei te bevorderen. Stop met verder defosfateren en zet in op:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Het vrijwel volledig in te zetten op het verkrijgen van schoon water. Dit door de medicijnresten, pesticiden en andere water oneigenlijke stoffen uit het water te verwijderen. Dit zijn zaken waar de ingezetenen profijt van hebben.2. Robuuste watersystemen met een fluctuerend natuurlijk peil. Systemen die niet tot op de centimeter in dienst zijn van de landbouw, maar waar natuurlijke peilwisselingen mogelijk zijn, zijn vele malen meer geschikt voor de biologische component vis.

Nota beantwoording zienswijzen

Besluiten

Maatregelenpakket Kaderrichtlijn Water/Gezond Water 2022-2027 20.0047670

Pagina
4 van 13

Datum
26 oktober 2021

Registratienummer
21.0959734

Organisatie	Zienswijzen
	<p>Voedselaanbod, paai- en overwinteringsgebieden voor vissen zijn in dergelijke systemen 'die tegen een stootje kunnen' veel meer blijvend aanwezig.</p> <p>Reactie: Wij erkennen dat in grote (overmatig) voedselrijke heldere wateren (bijvoorbeeld als gevolg van de guagamossel) overlast voor recreanten kan ontstaan door explosieve groei van bepaalde soorten waterplanten. Dit staat echter los van de verwachte ecologische ontwikkeling van de gebieden waar wij van plan zijn het inlaatwater te defosfateren. Door een lagere voedselrijkdom wordt daar een rijkere biodiversiteit verwacht met een lagere biomassa. Er zijn in gebieden van andere waterschappen diverse succesvolle voorbeelden van goede waterkwaliteit (zonder overlast) bij defosfateren van inlaatwater.</p> <p>Voorgenomen wijziging: -</p>
Sportvisserij Midwest Nederland	<p>GreenDeal sportvisserij loodvrij We zijn er nog lang niet, maar de onderzoeken die worden uitgevoerd naar het gebruik van loodalternatieven laten gelukkig een positieve trend zien. Waar in 2017 nog 10% van de sportvissers aangaf in dat jaar minimaal eenmaal loodvrij te hebben gevist, lag dit percentage in 2019 op 17%. We zien dat er diverse pilots (vaak in samenwerking met waterschap en provincie) zijn waarbij evenementen en wedstrijden loodvrij worden gevist. https://www.sportvisserijnederland.nl/vis-water/sportvisserij-loodvrij/cijfers-loodgebruik.html</p> <p>In oktober van dit jaar evalueert de stuurgroep van de Green Deal de eerste 3-jarige periode en wordt daarna het vervolg uitgestippeld.</p> <p>Reactie: Goed dat de sportvisserij werkt aan alternatieven. Wij hebben vernomen dat de provincie voornemens is om een pilot op te starten in Noord-Holland.</p> <p>Voorgenomen wijziging: -</p>
Sportvisserij Midwest Nederland	<p>Wij zijn voorstander van een ecologisch beheer. De tijd dat er enkel beheer en onderhoud plaatsvindt op basis van water aan- en afvoer is voorbij. Met een groeiende vraag naar optimale beleving van water en de oevers is een meer natuur- en recreatief inclusief beheer en onderhoud op zijn plek. Wij zetten in op een maaibeheer ten gunste van biodiversiteit én recreatie. Zoals bijvoorbeeld het maaien van visstekken op land en in het water. Ook willen we graag aandacht voor het gebruik van duurzame instrumenten bij overmatige waterplantengroei zoals de harkboot. Zeker op niet-KRW wateren zijn genoemde opties prima mogelijk. Wij geven graag locaties aan waar maaien vanuit recreatief oogpunt wenselijk is. Een gezonde leefomgeving is nog breder dan regulier beheer en onderhoud. We denken hierbij aan de vele jaarlijks gemelde vissterften en/of vissen in nood in het beheersgebied van HHNK. Veelal veroorzaakt door het niet visvriendelijk maaien of baggeren. Uit diverse onderzoeken blijkt dat maaibeheer een grote impact heeft op de visstand. Directe impact doordat vis en andere organismen met het maaisel uit het water worden geschept of sterfte als gevolg van zuurstofloosheid na het maaien of vanwege beschadiging door contact met</p>

Nota beantwoording zienswijzen

Besluiten

Maatregelenpakket Kaderrichtlijn Water/Gezond Water 2022-2027 20.0047670

Pagina
5 van 13

Datum
26 oktober 2021

Registratienummer
21.0959734

Organisatie	Zienswijzen
	<p>maaiapparatuur. Indirecte impact door het verdwijnen van structuur en daarmee van schuilplaatsen, waardoor met name jonge aanwas in de loop van de winter sterft. Zoals HHNK zelf al aangeeft zijn er diverse oplossingen. Wij vullen graag aan: 25% vegetatie en ingevallen takken intact laten en methoden gebruiken die niet leiden tot zuurstofloosheid.</p> <p>Reactie: Beheer en onderhoud van het water heeft onze aandacht en maakt onderdeel uit van ons maatregelenprogramma. Er zijn al diverse vergroeningsslagen gemaakt en met de implementatie hiervan gaan we ook de komende jaren verder. We hebben hierbij ook aandacht voor de ontwikkeling van nieuwe technieken.</p> <p>Voorgenomen wijziging: -</p>
Sportvisserij Midwest Nederland	<p>Vanuit de sportvisserij zijn wij voorstanders van natuurvriendelijke oevers, zolang deze op de niet bereikbare oever worden gerealiseerd en/of er open plekken worden gemaakt zodat de beleefbaarheid van het water vergroot wordt. Een natuurvriendelijke oever die geen plaats meer biedt aan recreatie door de burger is niet meer van deze tijd. Wij hanteren twee uitgangspunten waar het gaat om de aanleg van natuurvriendelijke oevers:</p> <ol style="list-style-type: none">1. De recreatieve functie van de oorspronkelijke oever moet terugkomen in de nieuwe natuurvriendelijke oever. Wij zien dat door de aanleg van natuurvriendelijke oevers in onze hele regio, veel visplaatsen verloren gaan. Het draagvlak voor natuurvriendelijke oevers bij onze achterban neemt daardoor sterk af, terwijl de oplossing eenvoudig is. Het creëren van open plaatsen in de natuurvriendelijke oevers meenemen in het ontwerp en de uitvoering van het werk geven de oever een natuurvriendelijke én recreatieve meerwaarde. Wij vragen HHNK dan ook om in haar beleid t.a.v. natuurvriendelijke oevers op te nemen dat op locaties waar door de aanleg van natuurvriendelijke oevers, oevergebonden recreatie verloren gaat, voorzieningen te treffen om dit te compenseren in het ontwerp.2. Alleen natuurvriendelijke oevers die goed worden onderhouden, behouden hun waarde voor vis. In de praktijk blijkt dat veel natuurvriendelijke oevers door gebrek aan onderhoud hun oorspronkelijke waarde voor vis door verlanding verliezen. Daarnaast verliest het niet alleen de ecologische waarde voor vis, maar ook de waarde die het heeft voor de water zuiverende waterplanten en de diversiteit van flora. Wij adviseren HHNK om onderhoud van bestaande natuurvriendelijke oevers een hogere prioriteit te geven dan de aanleg van nog meer nieuwe natuurvriendelijke oevers. Met onderhoud van bestaande oevers bereikt men vaak een netto hoger effect voor vis dan het aanleggen van nog meer natuurvriendelijke oevers. Daarnaast verzoekt de sportvisserij HHNK na te gaan of in plaats van over een grote lengte natuurvriendelijke oevers aan te leggen een zelfde oppervlak ook op één plaats kan worden aangelegd als een groot paai- en opgroeigebied. Onderhoud van deze gebieden is eenvoudiger omdat ze minder snel verlanden en bieden meer mogelijkheden voor vis en sportvissers. In plaats van bijvoorbeeld 1000 meter 4 meter brede NVO, zou een gebied van 0,4 hectare ingericht paai- en opgroeigebied aangesloten kunnen worden op bijvoorbeeld een KRW-waterlichaam.

Nota beantwoording zienswijzen

Besluiten

Maatregelenpakket Kaderrichtlijn Water/Gezond Water 2022-2027 20.0047670

Pagina
6 van 13

Datum
26 oktober 2021

Registratienummer
21.0959734

Organisatie	Zienswijzen
	<p>Reactie: Wij houden bij de aanleg van natuurvriendelijke oevers rekening met andere belangen. Wij zijn het met u eens dat naast de aanleg van nieuwe ook het onderhoud van bestaande natuurvriendelijke oevers belangrijk is. Daarom is voor ons een uitgangspunt dat het onderhoud langjarig geborgd moet zijn bij de aanleg van nieuwe natuurvriendelijke oevers door HHNK/stimulering van aanleg door derden. De aanleg van natuurvriendelijke oevers is maatwerk en situatieafhankelijk. We streven waar mogelijk naar robuuste oevers en aanleg van grotere paai- en opgroeigebieden behoort tot de mogelijkheden.</p> <p>Voorgenomen wijziging: -</p>
Sportvisserij Midwest Nederland	<p>Qua inrichting zijn veel stedelijke wateren, kanalen en weteringen structuurarm. Wij pleiten voor het op grote schaal aanbrengen van hout in het water, bijvoorbeeld in de vorm van vissenbossen. Dit is tevens een mooie vorm van hergebruik en opslag van CO2.</p> <p>Reactie: Er loopt momenteel een pilot in de Viskringloop Wieringermeer met verschillende structuren, zowel natuurlijke als kunstmatige, waar de werking van wordt onderzocht. Indien dit succesvol is kunnen we de mogelijkheden inventariseren voor verdere uitrol in ons gebied. Niet alle wateren in ons gebied zijn naar verwachting hiervoor geschikt.</p> <p>Voorgenomen wijziging: -</p>
Sportvisserij Midwest Nederland	<p>Wij vragen rekening te houden met maatwerk in het baggerprogramma en meer aan te sluiten bij lokale wensen van bijvoorbeeld hengelsportverenigingen om dieper te baggeren dan de legervoorschrift. Dat betekent dat baggeren dus niet alleen gedaan wordt vanuit oogpunt doorstroming maar er daarbij ook naar andere functies gekeken wordt. Dat vergt omgevingsmanagement, maar zorgt er ook voor dat goede milieuomstandigheden voor langere tijd te gewaarborgd worden. Bijvoorbeeld ter bescherming van de visstand tijdens droogte stress of op locaties met veel bladinvall. Wij geven graag locaties aan die dieper gebaggerd zouden kunnen worden met het oog op vis en sportvissen.</p> <p>Reactie: Maatwerk is mogelijk als dit past binnen technische mogelijkheden, ecologische doelen en financiële kaders. Concrete situaties kunnen aan ons worden voorgelegd ter bespreking.</p> <p>Voorgenomen wijziging: -</p>
Sportvisserij Midwest Nederland	<p>Wij juichen het van harte toe om het gemalenprogramma zo in te richten dat met de veiligheid van vissen en trek van vissen rekening wordt gehouden.</p>

Nota beantwoording zienswijzen

Besluiten

Maatregelenpakket Kaderrichtlijn Water/Gezond Water 2022-2027 20.0047670

Pagina
7 van 13

Datum
26 oktober 2021

Registratienummer
21.0959734

Organisatie	Zienswijzen
	<p>Reactie: Wij zijn blij dat u onze aanpak ondersteunt.</p> <p>Voorgenomen wijziging: -</p>
Sportvisserij Midwest Nederland	<p>Jeugd, ouderen, minder validen vormen een zeer grote groep burgers waarvoor extra aandacht bittere noodzaak is. Drie doelgroepen, die met een beperkte actieradius met name gebruik maken van de wateren in de bebouwde omgeving. Wateren, die vrijwel allemaal vallen onder de overige wateren. HHNK zou voor deze groepen moeten opkomen door voor de overige wateren het recreatief medegebruik als doel centraal te stellen. Daarmee verliest u de ecologie en natuur niet uit het oog, maar geeft u invulling aan de hedendaagse recreatieve functie die water in de wijk heeft.</p> <p>Reactie: Zoals eerder aangegeven is een brede kijk onderdeel van onze werkwijze bij de uitvoering van dit maatregelenpakket.</p> <p>Voorgenomen wijziging: -</p>
Sportvisserij Midwest Nederland	<p>Wij vragen HHNK expliciet om bij ingrepen in inrichtingsmaatregelen ten behoeve van KRW, de visrechthebbende op deze wateren aan de voorkant te informeren en te consulteren over de voorgenomen maatregelen.</p> <p>Reactie: We zullen waar nodig belanghebbenden, waaronder visrechthebbenden, betrekken bij en/of actief informeren over de uitvoering van de inrichtingsmaatregelen.</p> <p>Voorgenomen wijziging: -</p>
Sportvisserij Midwest Nederland	<p>Meegezonden algemene brochure sportvisserij (21.0830147)</p> <p>Reactie: Wij hebben kennisgenomen van de brochure en zien hierin de punten terug uit uw zienswijze die hierboven beantwoord zijn.</p> <p>Voorgenomen wijziging: -</p>
Natuurmonumenten	<p>In het besluit van het CHI van 16 september 2020 wordt verwezen naar het "ontwerp maatregelenpakket derde planperiode Kaderrichtlijn Water/Gezond Water". In de bijlagen van het waterschapsblad waarin de mogelijkheid tot een inspraakreactie is aangekondigd (Waterschapsblad 2021, 6187), is echter geen duidelijk ontwerp-maatregelenpakket opgenomen. Het is wel mogelijk om te reageren op een notitie "Verantwoording en onderbouwing maatregelenpakket Kaderrichtlijn Water/Gezond Water 2022-2027". Op blz 11 is een "samenvattende tabel maatregelenpakket KRW"</p>

Nota beantwoording zienswijzen

Besluiten

Maatregelenpakket Kaderrichtlijn Water/Gezond Water 2022-2027 20.0047670

Pagina
8 van 13

Datum
26 oktober 2021

Registratienummer
21.0959734

Organisatie	Zienswijzen
	<p>opgenomen. Verder is er nog een bijlage B "factsheets", waarin per waterlichaam een opsomming staat van mogelijke maatregelen. Natuurmonumenten gaat er van uit dat de tabel in samenhang met de factsheet een weergave geeft van de voorgenomen maatregelen. Uit de stukken zoals ze nu voorliggen is echter niet te achterhalen wat de concrete plannen zijn van HHNK.</p> <p>Een voorbeeld: een van de maatregelen is de natuurvriendelijke inrichting van oevers. Volgens de tabel wordt dit actief gestimuleerd en deels uitgevoerd. Ook in de diverse factsheets komt deze maatregel terug. In beide gevallen (tabel en factsheets) staat echter geen concrete informatie over het aantal kilometers in te richten oever, of andere informatie over de doelstelling. De omschrijving is beperkt tot "ontwikkelen bijdrageregeling", waarbij de primaire verantwoordelijkheid bij de aanliggende eigenaar wordt gelegd. In de begroting is vervolgens ook niet te achterhalen hoeveel geld beschikbaar is, doordat in de tabel slechts 1 bedrag wordt genoemd voor alle maatregelen samen (█████ G).</p> <p>Ter vergelijking: het waterschap Zuiderzeeland heeft als KRW-maatregel om in 2027 40% van de vaarten en tochten in de Flevo- en Noordoostpolder van een natuurvriendelijke oever te voorzien. Het waterschap steekt hier veel eigen geld in, maar heeft ook Europese subsidie geregeld. De maatregel is concreet uitgewerkt, met een duidelijke begroting, en een tijdschema. Ook HHNK kan voor een dergelijke concrete werkwijze kiezen. Er is nu echter voor gekozen om vooral te "stimuleren" en dus de verantwoordelijkheid elders te leggen.</p> <p>Reactie:</p> <p>De maatregelen zijn per waterlichaam opgenomen in de KRW-factsheets die zijn opgenomen in het Waterkwaliteitsportaal (www.waterkwaliteitsportaal.nl). Deze link was opgenomen in de stukken die ter inzage hebben gelegen.</p> <p>Uit onze watersysteemanalyses blijkt dat voor het verbeteren van de waterkwaliteit en het behalen van doelen een mix nodig is van maatregelen. Denk daarbij aan inrichting, onderhoud, beheer en bronaanpak. In tegenstelling tot andere waterbeheerders kijken we niet alleen naar het waterlichaam, maar we beschouwen het watersysteem als geheel van het waterlichaam en overig water. Om maximaal flexibel te zijn kiezen we ervoor om de opgave te benoemen voor een gebied in plaats van uitvoeringslocaties vooraf vast te leggen. Hiermee kunnen we ook kansen verzilveren die nu nog niet in beeld zijn. Als voorbeeld, wij hebben in de KRW-perioden 2009-2016 en 2016-2021 veel méér natuurvriendelijke oevers aangelegd dan vooraf gepland.</p> <p>Voorgenomen wijziging:</p> <p>-</p>
Natuurmonumenten	<p>Het beschikbare budget is bovendien met █████ G euro relatief zeer bescheiden. Ter vergelijking: AGV heeft een bedrag van ruim █████ G euro gereserveerd voor de uitvoering van het derde maatregelenpakket. Daarnaast is AGV actief op zoek naar aanvullende budgetten. Door deze pro-actieve opstelling heeft de Provincie Noord-Holland deze maand uit het Programma Natuur █████ G euro beschikbaar gesteld aan AGV om nutriëntrijk water af te koppelen en defosfateringsinstallaties te bouwen.</p>

Nota beantwoording zienswijzen

Besluiten

Maatregelenpakket Kaderrichtlijn Water/Gezond Water 2022-2027 20.0047670

Pagina
9 van 13

Datum
26 oktober 2021

Registratienummer
21.0959734

Organisatie	Zienswijzen
	<p>Reactie:</p> <p>Het totale beschikbare budget van HHNK ligt rond de [REDACTED] G. Dit is exclusief de reguliere beheeractiviteiten ten behoeve van waterkwaliteit, kosten voor monitoring en onderzoek en de verwachte subsidieinkomsten.</p> <p>Wij hebben binnen de kaders die de KRW ons stelt, gekozen voor een realistische aanpak. Dit is gebaseerd op de nieuwe inzichten over het maximaal te behalen doelbereik in de nieuwe planperiode. Met andere woorden: de watersysteemanalyses die HHNK heeft uitgevoerd tonen aan dat met eventuele maatregelen bovenop het geprogrammeerde pakket geen hogere ecologische doelen bereikt kunnen worden.</p> <p>Voorgenomen wijziging:</p> <p>-</p>
Natuurmonumenten	<p>In de notitie wordt nu al aangegeven dat de doelen uit de KRW niet realiseerbaar zijn in 2027. Hier wordt een aantal redenen voor gegeven, waaronder disproportioneel hoge kosten en beperkte ruimte voor vegetatiegroei. Zoals uit het bovenstaande blijkt, heeft HHNK er voor gekozen om relatief weinig maatregelen te nemen en met een bescheiden budget te werken. Wij pleiten voor een hogere ambitie en actief op zoek te gaan naar aanvullende financiering. Wij zijn er van overtuigd dat er dan meer maatregelen mogelijk zijn en een grotere kans is op doelbereik. Natuurmonumenten wil dan ook vragen om de maatregelen uit de tabel op blz 11 concreet uit te werken en de begroting te verdelen / toe te wijzen aan de verschillende maatregelen. Op deze manier is het mogelijk om in te zien welke stappen er gezet worden om bijvoorbeeld het peilbeheer te optimaliseren, of om de aanvoer van gebiedsvreemd water te beperken. Als vervolgstap willen we vragen om aan te geven welke extra inzet noodzakelijk is om de KRW-doelen te behalen, waarbij onderscheid wordt gemaakt tussen maatregelen welke om extra geld of een politiek besluit vragen en welke maatregelen ecologisch moeilijk realiseerbaar zijn.</p> <p>Een voorbeeld: in de factsheet van het Schermerboezem-Noord is de volgende tekst opgenomen: <i>De nutriëntenbelasting uit niet-beïnvloedbare bronnen (achtergrondbelasting) ligt voor dit waterlichaam ca. 1,5 maal boven de kritische belasting (fosfor). Dat wil zeggen dat niet in het gehele watersysteem een heldere, plantenrijke toestand kan worden bereikt. Lokaal zijn er in de afwaterende gebieden langs de binnenduinrand wel kansen voor een betere waterkwaliteit, wanneer schoon afstromend duinwater hier kan worden vastgehouden. Door de achtergrondbelasting kan dus niet overal het doel van helder water worden gehaald, maar in de gebieden langs de binnenduinrand is dit wel mogelijk. Als maatregel is nu opgenomen: Te nemen maatregelen zijn gericht op versterken van biodiversiteit en in afwaterende polders lokaal vasthouden schoon duinwater en stimuleren van een gezonde duurzame bedrijfsvoering landbouw.</i> Dit is echter niet verder uitgewerkt. Het is niet duidelijk hoeveel budget er is en op hoeveel locaties schoon water wordt vastgehouden. Hierdoor is het niet mogelijk om te achterhalen of – en in welke mate - inzet van extra geld voor een groter doelbereik gaat zorgen. Natuurmonumenten realiseert zich dat het niet voor alle waterlichamen mogelijk is om alle maatregelen concreet verder uit te werken. Door per waterlichaam de meest belangrijke maatregel nader te omschrijven, inclusief budget, is het mogelijk om in ieder geval een concreter beeld te krijgen van de prioriteiten van HHNK. In bovenstaand voorbeeld is de belangrijkste maatregel "vasthouden van schoon duinwater". HHNK kan vervolgens in samenwerking met andere partijen zoals de natuurorganisaties de maatregel verder uitwerken en op zoek</p>

Nota beantwoording zienswijzen

Besluiten

Maatregelenpakket Kaderrichtlijn Water/Gezond Water 2022-2027 20.0047670

Pagina
10 van 13

Datum
26 oktober 2021

Registratienummer
21.0959734

Organisatie	Zienswijzen
	<p>gaan naar aanvullende externe financiering. Op deze manier is het mogelijk om een "hefboom" te gebruiken.</p> <p>Reactie: Voor het benutten van kansen voor uitvoering van maatregelen zijn wij veelal afhankelijk van de initiatieven en samenwerkingsmogelijkheden van derden, waaronder Natuurmonumenten. Hier zet HHNK sterk op in. Wij kiezen ervoor om de medeverantwoordelijkheid voor uitvoering van maatregelen van externe organisaties niet concreet vast te leggen in ons maatregelenpakket, gezien de resultaatsverplichting vanuit de Kaderrichtlijn Water.</p>
Natuurmonumenten	<p>In het nieuwe Gemeenschappelijk Landbouwbeleid is de verplichting opgenomen om bufferstroken van drie meter breed te realiseren naast watergangen zoals sloten. Deze verplichting is bedoeld om aan de doelstellingen uit de KRW te voldoen. In deze stroken mogen geen bestrijdingsmiddelen worden gebruikt en hoogstwaarschijnlijk ook geen meststoffen. Een lidstaat heeft de mogelijkheid om een uitzondering op deze verplichting aan te vragen. Het schijnt dat Nederland overweegt om een dergelijke derogatie te regelen. Indien deze aanvraag wordt toegekend, vervalt deze zeer effectieve maatregel. Een bufferstrook van drie meter breed zorgt er namelijk voor dat de uitspoeling van bestrijdingsmiddelen en nutriënten naar het oppervlaktewater sterk afneemt. Het Nationaal Strategisch Plan-GLB wordt gezamenlijk door LNV en de provincies /IPO opgesteld. Gedeputeerde Zaal van Noord-Holland is nauw betrokken bij het ontwikkelen van het maatregelenpakket. Hoewel de Unie van Waterschappen formeel niet betrokken is bij de nadere uitwerking van het GLB, heeft HHNK wel veel belang bij de bovengenoemde bufferstroken langs sloten en wateren. Wij willen u dan ook vragen om contact op te nemen met de provincie en een gemeenschappelijk standpunt over de wenselijkheid van de bufferzones in te nemen. Waarbij de inzet moet zijn om een bufferstrook van drie meter breed naast een watergang op te nemen in het NSP-GLB en deze geen onderdeel te laten uitmaken van de eco-regelingen. Immers, deze bufferstroken zijn reeds een verplichting voortkomend uit pijler 1. Indien een agrariër bovenop de basishectarevergoeding ook een bedrag ontvangt om afspoeling te voorkomen, wordt er twee keer betaald. Door geen vrijstelling bij de Europese Commissie aan te vragen voor de eis om een bufferzone te realiseren in ruil voor steun uit het GLB, zal de toestroom van nutriënten en bestrijdingsmiddelen sterk afnemen, waardoor de kans op het bereiken van de KRW-doelen sterk toeneemt. Het geld uit pijler 1 kan dan bovendien worden ingezet om aanvullende maatregelen in de eco-regelingen op te nemen, zoals verhoging van het waterpeil in veengebieden, of ecologische akkerranden van 6 meter breed. In de begroting is momenteel een bedrag van G euro per jaar uitgetrokken als bijdrage aan het GLB en G als bijdrage voor het deltaplan agrarisch natuurbeheer. Dit is meer dan drie keer zoveel als het bedrag dat op exploitatiebasis beschikbaar is voor het uitvoeren van alle overige maatregelen als aangepast maaibeheer, verminderen rioolwateroverstort of onderzoeksmaatregelen. Door meer maatregelen als verplichte maatregel in pijler 1 op te nemen, is het mogelijk om de bijdrage aan het GLB en deltaplan te verlagen en meer budget te reserveren voor de "eigen maatregelen". Natuurmonumenten hoopt dat HHNK zich samen met de provincie wil inzetten om de omslag binnen het GLB naar een systeem gericht op het belonen van prestaties en het leveren van een maatschappelijke tegendienst zoals schoon water, te stimuleren.</p>

Nota beantwoording zienswijzen

Besluiten

Maatregelenpakket Kaderrichtlijn Water/Gezond Water 2022-2027 20.0047670

Pagina
11 van 13

Datum
26 oktober 2021

Registratienummer
21.0959734

Organisatie	Zienswijzen
	<p>Reactie: Wij zijn via de Unie van Waterschappen betrokken bij de totstandkoming van het Nationaal Strategisch Plan als uitwerking van het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid. Als waterschappen stimuleren we het Rijk om pijler 1 gelden meer ten goede te laten komen van verduurzaming van de bedrijfsvoering in de landbouw, in het bijzonder watermaatregelen.</p> <p>Veel maatregelen op het gebied van ecologisch onderhoud en beheer van watersystemen, onderzoek en waterketen zijn onderdeel van onze reguliere begroting. Deze zijn daarom niet apart opgenomen in dit voorstel.</p> <p>Voorgenomen wijziging: -</p>
Natuurmonumenten	<p>We willen graag afsluiten met het uitspreken van onze waardering voor het ontwikkelen van exotenbeleid, waarbij we hopen dat er voldoende financiën kunnen worden vrijgemaakt om tot daadwerkelijk pro-actief beheer te kunnen overgaan. Zeker bij invasieve exoten is voorkomen beter dan genezen en dienen vestigingen van soorten als cabomba en ongelijkbladig vederkruid te worden voorkomen.</p> <p>Reactie: Wij zijn blij met uw waardering voor het opstellen van exotenbeleid.</p> <p>Voorgenomen wijziging: -</p>
Visbedrijf Los	<p>Recent is het regionaal Waterprogramma Noord-Holland 2022-2027 gepresenteerd. Op dit moment ligt het ter inzage en hebben betrokkenen de mogelijkheid hun visie te geven op dit programma. Als beroepsvisser op diverse wateren die genoemd worden in dit plan, maak ik van de gelegenheid gebruik mijn visie op dit programma te geven. Het is voor een individuele beroepsvisser lastig, of zelfs onmogelijk om inhoudelijk te reageren op de voorgestelde maatregelen. Echter mijn bezwaar gaat met name over de wijze waarop het plan tot stand is gekomen.</p> <p>Bij het opstellen van het regionaal Waterprogramma zijn heel veel partijen betrokken geweest en er wordt met diverse belangen rekening gehouden. Maar de beroepsgroep die bedrijfsmatig volledig afhankelijk is van het water, is op geen enkele manier betrokken geweest bij deze plannen. Terwijl in mijn visie juist deze groep betrokken moet worden, gezien de gevolgen voor onze bedrijfsvoering en voor de bewaking van een gezonde visstand in de wateren. In de laatste vergadering van de VBC heeft het Hoogheemraadschap Noord Hollands Kwartier erkent dat zij onvoldoende rekening hebben gehouden met de beroepsvisseren en hebben daar hun excuses voor aangeboden. Ik vraag u alsnog in gesprek te gaan met de beroepsvisseren, voordat definitieve besluiten worden genomen over onze broodwinning en met betrekking tot de waterkwaliteit.</p> <p>80% van mijn bedrijfsvoering is afhankelijk van twee grote polders die worden genoemd in het waterprogramma. Ik, en de NHBB, ben op geen enkele wijze gehoord of betrokken bij deze plannen. Ik kan nu niet goed oordelen wat deze plannen betekenen voor mijn bedrijfsvoering en voor het voortbestaan van mijn familiebedrijf. Ik wil u vragen om alsnog met mij en de NHBB in gesprek te gaan over dit waterprogramma, voordat definitieve besluiten worden genomen over de wijze waarop uitvoering wordt</p>

Nota beantwoording zienswijzen

Besluiten

Maatregelenpakket Kaderrichtlijn Water/Gezond Water 2022-2027 20.0047670

Pagina
12 van 13

Datum
26 oktober 2021

Registratienummer
21.0959734

Organisatie	Zienswijzen
	<p>gegeven aan de plannen. Zodat ook duidelijk wordt wat de gevolgen zijn voor mij als beroepsvisser, wat dat betekent voor mijn bedrijfsvoering. Maar bovenal, dat ik als beroepsvisser en wij als beroepsgroep serieus wordt gehoord in het opstellen en uitvoeren van het Regionaal Waterprogramma, zodat op een rechtvaardige manier rekening met onze belangen wordt gehouden.</p> <p>Reactie 1 van 2: HHNK heeft in het voortraject afgestemd over het maatregelenpakket voor de KRW met de NHBB. Naast een bijeenkomst met vertegenwoordigers van NHBB is documentatie gedeeld en gevraagd om eventuele reacties aan ons kenbaar te maken. Daarvan is op dat moment geen gebruik gemaakt.</p> <p>In deze zienswijze refereert Visbedrijf Los aan het Regionaal Waterprogramma Noord-Holland, dat is opgesteld door de provincie. Ondanks dat het bedrijf formeel reageert op een ander plan, beschouwen we deze zienswijze als een zienswijze op het maatregelenpakket Kaderrichtlijn Water/Gezond Water 2022-2027. Zoals in de zienswijze gevraagd heeft op 7 september 2021 een gesprek met Visbedrijf Los en de NHBB plaatsgevonden.</p> <p>Samenvatting nadere toelichting door Visbedrijf Los op de zienswijze op 7 september 2021: De zienswijze heeft betrekking op de maatregelen die gepland zijn voor de Krommenieer Woudpolder. Het gaat daarbij vooral om het defosfateren van inlaatwater vanuit het Uitgeestermeer en om het beschermen van de oevers/creëren van natuurvriendelijke oeverzones.</p> <p>Visbedrijf Los heeft het visrecht in de Krommenieer Woudpolder. Het bedrijf vangt hier vooral palingen en zet zelf ook glasaal uit in het gebied. 90% van de omzet van visbedrijf Los komt uit Krommenieer Woudpolder, de Hammen en Crommenije. De palingen doen het goed in het troebele voedselrijke water van deze polder. Fuiken worden vooral langs de huidige oevers geplaatst, omdat de palingen zich daar veelal ophouden. Door aanpassing van deze oevers zijn ze volgens het visbedrijf minder geschikt als leefgebied voor de palingen. Omdat de palingen zich gedurende het jaar in verschillende delen van het gebied bevinden wil het bedrijf niet dat er oevers worden aangepast. Door de geplande defosfatering kan het water volgens het bedrijf helder worden, wat leidt tot een andere visstand. Het bedrijf voorziet als gevolg van de maatregelen een grote daling van de palingstand en daarmee zijn inkomsten. Het bedrijf verwacht van HHNK volledige compensatie van de schade die hij gaat ondervinden van de pilot.</p> <p>Reactie 2 van 2: Volgens de watersysteemanalyse die voor de Krommenieer Woudpolder is uitgevoerd blijft het gebied ondanks de uitvoering van maatregelen in basis troebel. De maatregelen die zijn opgenomen voor de Krommenieer Woudpolder dienen meerdere doelen. Defosfatering van het inlaatwater uit het Uitgeestermeer draagt naar verwachting bij aan verbetering van de waterkwaliteit in diverse andere gebieden. Het gebied is een aanvoerrote voor water naar de polder Assendelft, de Wijkermeer en de Uitgeester- en Heemskerkerbroekpolder. Het beschermen/aanpassen van de oevers in de Krommenieer Woudpolder draagt bij aan meer biodiversiteit en is tevens een wens van de terreinbeheerder in het gebied. Vanuit de pilot die wij in dit gebied uitvoeren zullen we de ontwikkeling van de waterkwaliteit, waaronder de visstand, blijven volgen.</p>

Nota beantwoording zienswijzen

Besluiten

Maatregelenpakket Kaderrichtlijn Water/Gezond Water 2022-2027 20.0047670

Pagina
13 van 13

Datum
26 oktober 2021

Registratienummer
21.0959734

Organisatie	Zienswijzen
	<p>Weliswaar vanuit verschillende belangen hechten wij aan een goede palingstand in de Krommenieer Woudpolder. We blijven afstemmen met Visbedrijf Los over de palingstand bij de uitvoering van de maatregelen en monitoring van de effecten hiervan.</p> <p>Voorgenomen wijziging: -</p>

hoogheemraadschap
Hollands
Noorderkwartier

Verantwoording en onderbouwing maatregelenpakket Kaderrichtlijn Water/Gezond Water 2022-2027

Registratienummer
20.0051931

Datum
15 december 2021

Versie
2.0

Status
definitief

Afdeling
Watersystemen

Inhoudsopgave

1	Inleiding	3
2	Doelafleiding Kaderrichtlijn Water	4
3	Huidige waterkwaliteit in beheergebied HHNK	6
4	Stand van zaken rond huidige waterkwaliteit	7
5	Werken aan gezond water	9
	Bijlage A Kaart Waterlichamen	12
	Bijlage B Factsheets	13

1 Inleiding

De Europese Kaderrichtlijn Water (KRW) is in 2000 in werking getreden. In Nederland is de KRW vertaald in de Waterwet. Doel van de richtlijn is dat uiterlijk in 2027 het water, in alle Europese landen, schoon en gezond is. Om dit doel te bereiken moeten alle EU-lidstaten per stroomgebied stroomgebiedbeheerplannen (SGBP) opstellen. Binnen elk stroomgebied werken gemeenten, provincies, waterschappen en Rijkswaterstaat samen aan het doel van de KRW. Nederland kent vier stroomgebieden, namelijk de Rijn, Maas, Schelde en Eems. HHNK maakt onderdeel uit van het deelstroomgebied Rijn-West.

De KRW kent drie planperiodes:

- KRW1: 2009-2015;
- KRW2: 2016-2021;
- KRW3: 2022-2027.

Voor elke periode wordt een eigen SGBP opgesteld. Aan de hand van de KRW-uitgangspunten worden de chemische en ecologische doelen vastgesteld op basis van de dan geldende inzichten. Deze notitie gaat in op de derde planperiode 2022-2027.

In de KRW is het watersysteem verdeeld in KRW-waterlichamen. Een waterlichaam is een oppervlaktewater van aanzienlijke omvang, waarvoor ecologische doelen gedefinieerd zijn. Binnen het beheergebied van HHNK onderscheiden wij 51 KRW-waterlichamen. Strikt genomen gelden de KRW doelen niet voor het watersysteem dat afwatert op het waterlichaam. Vanaf het Waterbeheerplan 2009-2015 is het beleid dat HHNK deze KRW-doelen hanteert voor het hele watersysteem, waarbij het voor de niet-waterlichamen een inspanningsverplichting betreft. Hieraan ligt ten grondslag dat kansen en bedreigingen voor de waterkwaliteit vooral zitten in de haarvaten van het watersysteem.

De afgelopen jaren zijn uitgebreide watersysteemanalyses uitgevoerd. Dit heeft veel nieuwe inzichten opgeleverd over de huidige knelpunten en het handelingsperspectief. Deze zijn vertaald in de KRW-doelen en een bijbehorend maatregelenpakket. Voor de afleiding van de doelen voor KRW3 is de Handreiking KRW-doelen van Stowa gehanteerd.

In deze notitie wordt achtereenvolgens een toelichting gegeven op:

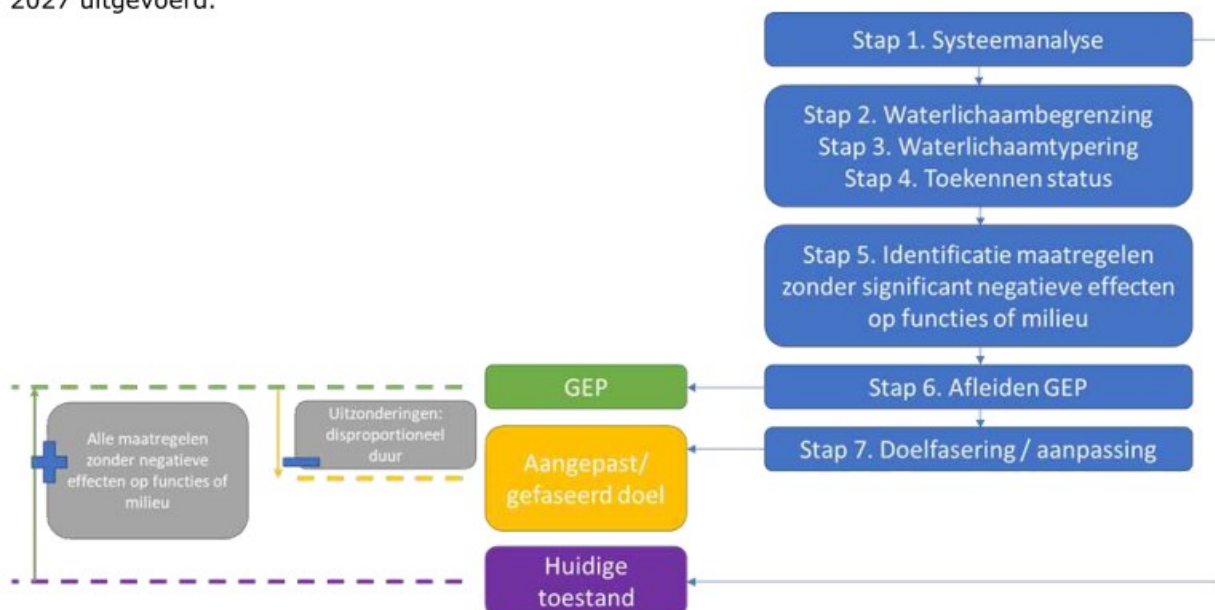
- Het KRW-proces van maatregelenpakketten en doelafleiding;
- De huidige situatie rondom gezond water in het beheergebied van Hollands Noorderkwartier;
- Stand van zaken rond de huidige waterkwaliteit;
- De voorgenomen maatregelen (werken aan schoon water).

2 Doelafleiding Kaderrichtlijn Water

Afbeelding 1 geeft schematisch de te nemen stappen weer in de afleiding van KRW-doelen en maatregelen. Dit schema is een vereenvoudiging van de schema's die zijn opgenomen in de Handreiking KRW-Doelen (vereenvoudigd van STOWA, 2018 <https://www.stowa.nl/nieuws/handreiking-krw-doelen>).

Deze stappen zijn in de afgelopen jaren uitgevoerd door Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier. De watersysteemanalyses zijn uitgevoerd (stap 1), de waterlichaambegrenzings, typeringen en status zijn heroverwogen op basis van de actuele stand van zaken en aangepast waar nodig (stap 2, 3, 4), de maatregelen zonder significant negatieve effecten op functies of milieu zijn geïdentificeerd (stap 5) en op basis van deze maatregelen en de huidige toestand van het oppervlaktewater zijn de KRW-doelen (GEP's, goed ecologisch potentieel) voor de verschillende waterlichamen afgeleid (stap 6). Stap 7, eventuele doelverlaging of fasering bijvoorbeeld op basis van disproportionele kosten, wordt conform afspraken van Nederland met de Europese Unie pas na 2027 uitgevoerd.

Afbeelding 1. Schematische weergave proces maatregelen- en doelafleiding.

Alle maatregelen die nu in het maatregelenpakket zijn opgenomen kunnen naar verwachting worden uitgevoerd in de komende planperiode, waardoor wordt verwacht dat de nu afgeleide doelen voor het beheergebied van HHNK de komende periode haalbaar zijn. HHNK is daarbij wel afhankelijk van de bereidwilligheid van derde partijen om mee te werken aan schoon en gezond water en de beschikbaarheid van externe middelen voor stimulering van maatregelen door de landbouw.

In de doelen wordt rekening gehouden met de omstandigheden in het beheergebied van HHNK. Er is een aantal factoren sterk bepalend voor de huidige waterkwaliteit en de haalbaarheid van een betere ecologische waterkwaliteit op korte termijn, namelijk:

- De achtergrondbelasting met nutriënten. Het beheergebied van HHNK kent een mariene historie. Daardoor bevat de bodem veel nutriënten. Daarnaast is er sprake van voedselrijke kwel met een mariene oorsprong. Tenslotte is er veel veenweidegebied aanwezig, waar

bodemaafbraakprocessen zorgen voor een sterke nutriëntenbelasting op het oppervlaktewater. Conform de KRW-systematiek is rekening gehouden met deze achtergrondbelasting in de doelaflleiding.

- De beperkte ruimte voor peilfluctuaties. In een natuurlijk watersysteem stijgt het waterpeil in de winterperiode door een neerslagoverschot. In de zomer zakt het waterpeil uit door verdamping en verminderde neerslag. In het grootste deel van het beheergebied wordt nu een tegennatuurlijk peil of vast peil gehandhaafd. Dat is nodig voor de aanwezige functies (landbouw), het tegengaan van bodemdaling in het veenweidegebied en voor het beperken van wateroverlast (berging en afvoer). Conform de KRW-systematiek wordt rekening gehouden met deze functies in de doelaflleiding.
- In een deel van de gebieden is beperkte ruimte voor vegetatiegroei. Dit heeft te maken met beperkte fysieke ruimte in het watersysteem. Ook de troebele omstandigheden, plaatselijke grote waterdiepte en/of brakke omstandigheden zijn factoren die zorgen voor minder vegetatiegroei.

Een aantal ontwikkelingen heeft invloed op deze aspecten en de toekomstige waterkwaliteit (2020-2050). Vooral belangrijk zijn 1) klimaatverandering, naar verwachting ontstaat door klimaatverandering verdere achteruitgang van de waterkwaliteit en 2) diverse beleidsontwikkelingen, zoals de aanpak van de luchtkwaliteit, de ontwikkeling van kringlooplandbouw en de aanpak van bodemdaling. De aanpak van bodemdaling is een belangrijk beleidsthema voor de ecologische waterkwaliteit in het beheergebied van HHNK. Wanneer de afbraak wordt geremd heeft dit positieve effecten op de nutriëntenbelasting en troebelheid van de watersystemen. Bovendien ontstaat mogelijk meer ruimte voor een natuurlijker waterpeil. In de toekomst kunnen de uitgangspunten voor schoon en gezond water daarom anders zijn dan nu. Daarom wordt in de factsheets per waterlichaam een doorkijk gegeven naar de situatie in 2050. Daarmee wordt het mogelijk in de uitvoering van maatregelen ook rekening te houden met de langere termijn.

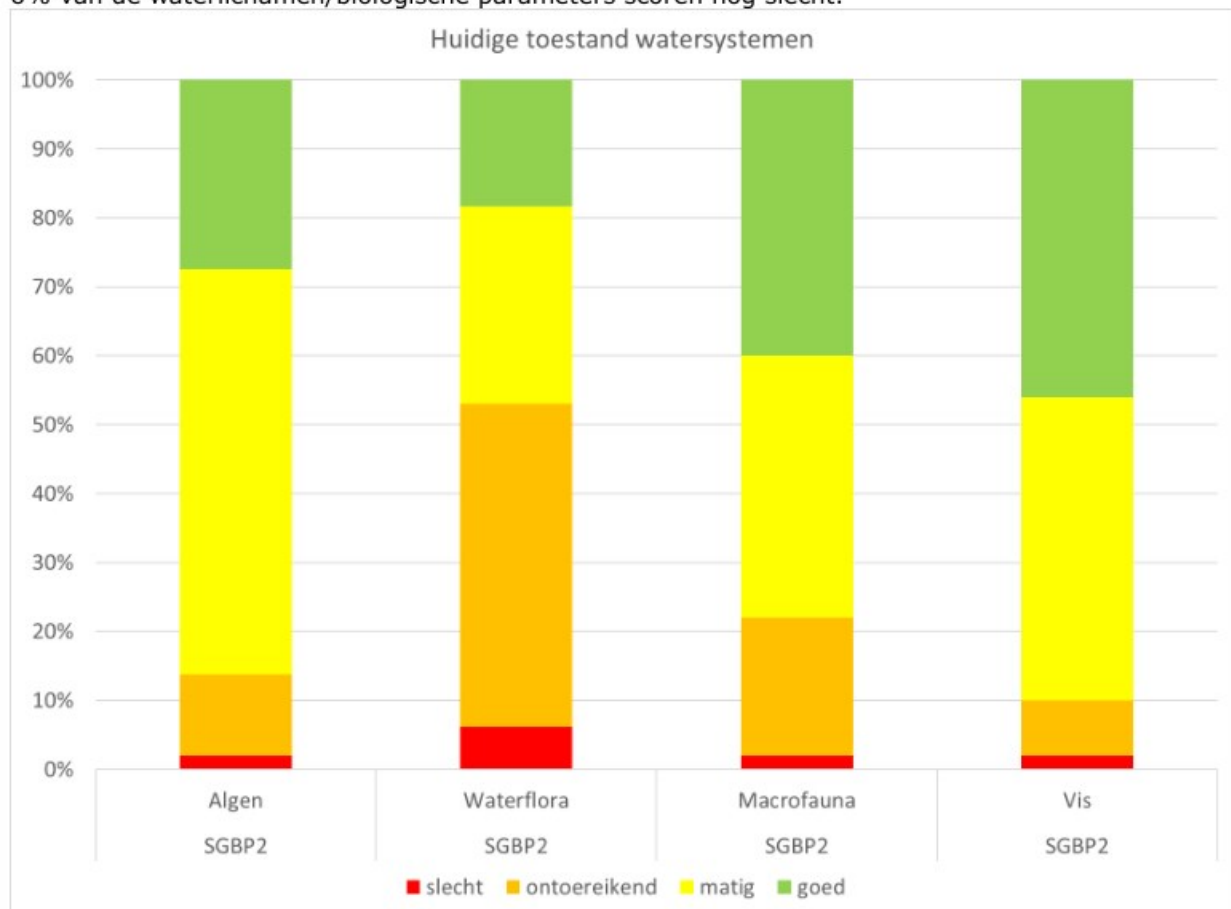
De doelen van de Kaderrichtlijn kennen een resultaatsverplichting. HHNK moet alle maatregelen nemen die nodig zijn om deze doelen te behalen voor zover dit binnen hun invloedssfeer ligt; in veel gevallen zijn juist derde partijen nodig om de waterkwaliteitsdoelen te kunnen behalen. Sommige maatregelen kunnen echter niet worden uitgevoerd of sorteren onvoldoende effect omdat:

- Het significante schade toebrengt aan de functies in een gebied. In dat geval worden de doelen hierop aangepast (technische doelaanpassing). Dit is bij de nieuwe doelaflleiding gebeurd.
- Dit geldt ook voor maatregelen met significante schade aan het milieu.
- De kosten (nu) disproportioneel zijn. In dat geval kan over worden gegaan tot doelverlaging op basis van artikel 4 lid 5 van de KRW. Conform afspraken van Nederland met de Europese Unie wordt dit niet vóór 2027 uitgevoerd.
- De effecten van maatregelen pas ná 2027 ten volle zichtbaar worden. In dat geval kan over worden gegaan tot doelfasering. Ook hiervoor geldt dat dit conform de afspraken met de EU niet vóór 2027 wordt uitgevoerd.
- De derde partijen in het gebied zijn niet bereidwillig om de noodzakelijke aanpassingen te doen. In dat geval moet HHNK zich blijven inspannen om draagvlak voor deze maatregelen in het gebied te creëren.
- Vanwege de resultaatsverplichting van de KRW blijft het van belang het al dan niet uitvoeren van maatregelen goed te blijven motiveren. Voor de eerste twee aspecten in de bovenstaande opsomming is daar met de rapportages behorende bij de maatregelenpakketten en doelaflleiding al invulling aan gegeven.

3 Huidige waterkwaliteit in beheergebied HHNK

Afbeelding 2 geeft de huidige stand van zaken weer wat betreft de toestand van de KRW-waterlichamen. Dit betreft de metingen over de periode 2012-2018. In de huidige situatie wordt voor de verschillende biologische parameters voor 18-46% van de waterlichamen goed gescoord, 2-6% van de waterlichamen/biologische parameters scoren nog slecht.

Afbeelding 2. Huidige waterkwaliteit waterlichamen HHNK (ten opzichte van de SGBP2-doelen).

De ecologische waterkwaliteit is niet het enige aspect dat van belang is voor gezond en schoon water. Naast de ecologische waterkwaliteit, werkt HHNK aan een goede kwaliteit voor de drinkwaterwinning, recreatie en natuur, volksgezondheid en aan schoon water als basis voor een goede biodiversiteit. Een deel van de parameters die daarvoor van belang zijn worden ook gemonitord onder de KRW (chemisch spoor). Er is een verbetering meetbaar in de oppervlaktewaterkwaliteit, maar nog niet alle stoffen voldoen aan de normen. Middels het programma vice versa werkt HHNK aan vismigratie. Veel vismigratieknelpunten zijn inmiddels al opgelost, maar er blijft nog een resterende opgave.

4 Stand van zaken rond huidige waterkwaliteit

In de watersysteemanalyses is door het hoogheemraadschap in beeld gebracht wat de stand van zaken is rond de huidige waterkwaliteit. De belangrijkste voorwaarden die nu nog niet op orde zijn:

- De hoeveelheid nutriënten in het oppervlaktewater. Voor veel gebieden wordt dit vooral veroorzaakt door de achtergrondbelasting (belasting uit onder andere kwel en de natuurlijke belasting vanuit de bodem, zoals veenafbraak). Daarnaast zijn ook de huidige landbouwpraktijk en rioolwaterzuiveringsinstallaties belangrijke bronnen. Voor 14 van de 51 waterlichamen in het beheergebied van HHNK geldt dat er potentie is (periode t/m 2027) voor een helder watersysteem. In een deel van deze watersystemen is nu al sprake van een helder watersysteem met een hoge biodiversiteit: hier is de achtergrondbelasting niet te hoog. Voor de overige waterlichamen geldt dat deze bij gelijkblijvende omstandigheden (peilbeheer, veenafbraak, enzovoorts) troebel zullen blijven en er sprake zal blijven van een lagere biodiversiteit, ook wanneer de aanvoer van nutriënten kan worden verminderd. Op langere termijn (periode t/m 2050) kunnen er wel veranderingen ontstaan in dit beeld, bijvoorbeeld wanneer de functies in het veenweidegebied minder intensief worden ingevuld, waardoor er ruimte ontstaat om de bodemafbraak te remmen.
- Het doorzicht. In veel waterlichamen valt er nog niet genoeg licht op de bodem voor de ontwikkeling van waterplanten. Waterplanten zijn belangrijk voor de waterkwaliteit vanwege het habitat dat ze vormen voor vissen en macrofauna, en omdat ze nutriënten en andere stoffen uit het water opnemen.
- In een deel van de waterlichamen is de bodem te voedselrijk en is de structuur te slap voor waterplanten om in te wortelen. Dat speelt met name in de veengebieden. In deze gebieden is vaak ook sprake van afkalving van oevers die niet beschermd worden door vegetatie of beschoeiing, waardoor de hoeveelheid bagger snel groeit en het water troebeler wordt. Het vaste waterpeil draagt hier ook aan bij. Uit ervaring blijkt dat baggeren in deze gebieden de problemen met de waterbodem niet oplost en soms zelfs verergert.
- Voor een optimale waterkwaliteit is er voldoende variatie in waterdiepte nodig: ondiepe zones voor vegetatie, diepere zones om te voorkomen dat de watergangen teveel opwarmen in de zomer en dichtvriezen in de winterperiode. Deze variatie is nog niet overal aanwezig. Door het huidige peilbeheer zijn er weinig zones die in de winter inunderen en in de zomer weer droogvallen.
- Een deel van de waterlichamen is nog niet optimaal bereikbaar voor migrerende soorten zoals vis.
- Een deel van de waterlichamen wordt intensief onderhouden om het water voldoende aan- en af te kunnen voeren: hier is weinig overruimte aanwezig door een krappe dimensionering. Dat betekent dat er weinig ruimte is voor vegetatie.
- In een beperkt aantal waterlichamen spelen nog zuurstofproblemen. Daarnaast zijn er waterlichamen waar de concentraties van stoffen zoals gewasbeschermingsmiddelen, PAK's en zware metalen leiden tot een te hoge toxische druk.

Door de watersysteemanalyses is inzicht ontstaan in welke knelpunten precies spelen in welke waterlichamen. Dit is samengevat in factsheets, welke zijn opgenomen in bijlage B.

In de voorgaande planperioden zijn al maatregelen uitgevoerd, welke hebben geleid tot een verbetering van de waterkwaliteit. Er zijn voornamelijk maatregelen uitgevoerd gericht op verbetering van de oevervegetatie (inrichting van natuurvriendelijke oevers en de opzet van het ruimte voor groei programma), de druk van de landbouwsector op de watersystemen (middels het

landbouwportaal) en vismigratie. HHNK heeft daarnaast al veel inrichtingsmaatregelen uitgevoerd. De knelpunten die nu nog bestaan in het goed functioneren van de ecologische waterkwaliteit liggen behalve bij HHNK ook veelal bij derde partijen: de natuurorganisaties, andere overheden (provincie, rijksoverheid en gemeenten), de landbouw, recreatie en de inwoners van het beheergebied van HHNK. De grootste winst voor de waterkwaliteit in de komende periode valt nog op dit vlak te boeken. De proactiviteit van HHNK in samenwerking met derden bij de uitvoering van maatregelen wordt bepaald door de opgave per gebied. Dit wordt nader toegelicht in hoofdstuk 5.

5 Werken aan gezond water

De tabel onderaan dit hoofdstuk geeft een samenvatting van de maatregelen die zijn voorgesteld voor de verschillende waterlichamen. De maatregelen die worden toegepast zijn geselecteerd op basis van de watersysteemanalyses: ze grijpen in op knelpunten die nog bestaan in de waterlichamen. Per waterlichaam is een strategie geformuleerd waarmee de nu gestelde KRW-doelen kunnen worden behaald. Of dit ook daadwerkelijk zal gaan gebeuren, hangt af van in hoeverre ook 'derde partijen' bereidwillig zijn om hun impact op het watersysteem te beperken.

De maatregelenpakketten betreffen maatwerk per waterlichaam, maar kennen wel een algemene lijn:

- Voor de waterlichamen met potentie voor helder water wordt ingezet op het bereiken van helder water. Daarvoor worden maatregelen voorzien voor het enerzijds reduceren van de nutriëntenbelasting (bronaanpak) en het anderzijds vergroten van de draagkracht van het systeem (beschermen van de oevers, inrichten van oevers, inrichten van deelgebieden). Hier gaan we uit van het actief stimuleren van deze maatregelen bij derde partijen en voor het primaire water ook het uitvoeren van investeringsmaatregelen. Actief stimuleren betekent dat we zelf de betreffende partijen benaderen, om zo een groot mogelijke uitvoering van deze maatregelen na te streven.
- Voor de waterlichamen met alleen potentie voor troebel water wordt ingezet op grofweg dezelfde maatregelen. Hier wordt de uitvoering van maatregelen ook gestimuleerd, echter hier wordt niet actief op gestuurd. Maatregelen in deze waterlichamen kunnen wel een (kleine) kwaliteitsverbetering ten gevolge hebben, echter dit speelt naar verwachting vooral lokaal. Op langere termijn kunnen wel meer kansen in deze watersystemen ontstaan. Ook daarom is het van belang de waterlichamen niet uit te sluiten.
- Er wordt onderscheid gemaakt in de limiterende nutriënten voor het watersysteem. Dat betekent dat voor een deel van de watersystemen (vooral de zoete, stilstaande watersystemen) wordt gestuurd op de emissie van fosfor, en voor een ander deel (vooral de brakke en zoute watersystemen) op de emissie van stikstof. Dit vraagt om een ander type maatregelen.
- Ook voor het stimuleren en uitvoeren van natuurvriendelijker beheer en onderhoud wordt ingezet op het onderscheid tussen waterlichamen met een potentie voor helder water en een hoge biodiversiteit en watersystemen welke naar verwachting troebel zullen blijven.
- Voor het stimuleren van maatregelen die door derde partijen worden genomen blijven instrumenten zoals het landbouwportaal belangrijk. Dergelijke instrumenten bieden kennisdeling en ondersteuning, dragen bij aan netwerkvorming en bieden in sommige gevallen een bijdrageregeling waarmee uitvoering wordt gestimuleerd.

Naast bovengenoemde lijn is een aantal specifieke maatregelen van belang:

- Oplossen van de vismigratieknelpunten. Hier is in de afgelopen periode al aan gewerkt. Er is nog een aantal resterende knelpunten. Hieraan wordt gewerkt in drie sporen: het routespoor, het gemalenspoor en het optimalisatiespoor. In aanvulling hierop is voor het waterlichaam Waterdelen Verenigde Polders actief visstandsbeheer als maatregel opgenomen. Doel hiervan is het vergroten van het aantal vissoorten in dat gebied. Voorafgaand aan uitvoering wordt de invulling van deze maatregel nader verkend en afgestemd met lokale organisaties voor sport- en beroepsvisserij. De visserijwetgeving geldt hierbij als kader.
- Defosfatering van inlaatwater. Defosfatering is een ingrijpende en relatief kostbare maatregel en hierbij ontstaat een reststroom van metaalfosfaten (ongeacht de techniek die wordt ingezet). Uitgangspunt bij uitvoering van deze maatregel is wel dat wordt gewerkt met technieken waarbij

geen chemicaliëndosering naar het watersysteem wordt gebruikt (bijvoorbeeld door toepassing van verticale zandfilters), zodat er in het water geen vervuiling optreedt. De maatregel kan wel leiden tot een sterke kwaliteitsverbetering en heeft ook als voordeel dat bijvoorbeeld een waterinlaat kan worden aangepakt, waar de aanpak van de diffuse achterliggende bronnen lastig realiseerbaar is. Vanwege de eerder genoemde nadelen is de maatregel alleen daar voorgesteld, waar een concrete en grote waterkwaliteitswinst kan worden geboekt. Dat betreft een zwemwater waar de voedselrijkheid van het aanvoerwater een lang bestaand knelpunt is, en twee systemen die óók fungeren als doorvoer voor een aantal achterliggende gebieden. Defosfatering op deze locaties kan dan zorgen voor een effect op een groter aantal waterlichamen. Voorafgaand aan uitvoering van deze maatregel wordt een haalbaarheidsonderzoek gedaan, waarbij beschikbare technieken worden verkend op onder andere rendement, levensduur/mogelijkheden voor hergebruik, beheersinspanning, milieu-effecten en kosten.

- Het vergroten van het zuiveringsrendement op de RWZI Texel. Er is hier al een helofytenfilter achter de RWZI geplaatst. Toch is de belasting met voedingsstoffen en zuurstofvragende stoffen vanuit de RWZI op het watersysteem nog een knelpunt voor de ecologie. Daarbij speelt ook de omvang van het watersysteem op het eiland een rol. Maatregelen op deze RWZI hebben naast positieve effecten op de ecologische waterkwaliteit, mogelijk ook positieve gevolgen voor de zoetwatervoorziening op het eiland en afhankelijk van de uitvoering kan mogelijk ook worden gestuurd op het verwijderen van medicijnresten en overige microverontreinigingen. Dit is wel sterk afhankelijk van de gekozen zuiveringstechnieken.
- Aanpak van de ammonium- en zware metalenuitloging van voormalige stortplaatsen. Rondom een aantal voormalige stortplaatsen worden sterk verhoogde concentraties van ammonium (en soms zware metalen) gemeten in het omringende oppervlaktewater. Hoge ammoniakconcentraties (ammonium en ammoniak vormen een evenwicht in oppervlaktewater onder invloed van pH en temperatuur) kunnen zorgen voor lage zuurstofconcentraties en acute toxische effecten, bijvoorbeeld bij vissen.
- Verbrakking. Dit geldt voor 1 waterlichaam, waar de provincie een project uitvoert in het kader van Natura2000.
- Voor een aantal waterlichamen geldt dat er nog onbekende variabelen zijn in het ecologisch functioneren, waardoor nog geen zicht is op de optimale uitvoering van maatregelen. Hier zijn onderzoeksmaatregelen voorgesteld. Omdat de afspraak van de Europese lidstaten met de Europese Unie is om de waterkwaliteit uiterlijk in 2027 op orde te hebben gebracht, is er in het voorgestelde maatregelenpakket hieraan een uitvoeringsbudget gekoppeld (reservering).
- Voorlichtingscampagne gifvrij tuinieren (bijvoorbeeld in samenwerking met de tuincentra) om de overschrijdingen van gewasbeschermingsmiddelen en overige biociden in het oppervlaktewater terug te dringen.
- Ontwikkeling van beleid op exotenbeheer in relatie tot de Kaderrichtlijn Water. Het gaat dan bijvoorbeeld om de steeds verder oprukkende rivierkreeften, watercrassula en Japanse duizendknoop.

Bijlage A bevat een kaart met waterlichamen. Bijlage B bevat factsheets per waterlichaam, waarop informatie over de knelpunten (watersysteemanalyses), de huidige toestand van het watersysteem en de maatregelenpakketten is samengevat.

SAMENVATTENDE TABEL MAATREGELENPAKKET KRW/GEZOND WATER HHNK 2022-2027

Maatregelen KRW/Gezond Water 2022-2027 Investerings				
Omschrijving maatregelen	Primair verantwoordelijk voor de uitvoering	Waterlichamen met potentie helder water*	Waterlichamen met potentie troebel water*	Totaal investering (HHNK)
<i>Vismigratie</i>				
Oplossen knelpunten vismigratie	HHNK en provincie	Uitvoeren (waterlichaam 420, 710, 740)	Uitvoeren (waterlichaam 110, 120, 140, 260, 280, 445, 550, 620, 730) en enkele locaties nog nader te bepalen	G
Monitoring en onderzoek vis	HHNK	Uitvoeren	Uitvoeren	
<i>Inrichting</i>				
Beschermen van oevers tegen vraat, vee, bodemomwoelende vis	Aangelanden	Actief stimuleren, vrijwel alle waterlichamen	Stimuleren, vrijwel alle waterlichamen	
Habitatgeschiktheid van watergangen vergroten	Aangelanden	Actief stimuleren (alleen 201, 630, 710, 740, 760, 840)	Stimuleren (alleen 750, 720, 730, 480, 450, 425, 340, 330, 312, 250, 110, 120)	
Isoleren/herinrichten van deelgebieden	Projecten Amsterdam Wetlands / HHNK	n.v.t.	Uitvoeren (alleen 260 en 280)	
Natuurvriendelijke inrichting van oevers	Aangelanden, HHNK (alleen primair water)	Actief stimuleren en deels uitvoeren. Niet in waterlichaam 401, 410, 420, 810, 820, 830, 840	Stimuleren en deels uitvoeren. Niet in waterlichaam 610, 620, 501, 425, 210, 220, 230 en 240.	
<i>Bronaapak</i>				
Defosfatering inlaatwater	HHNK	Uitvoeren, alleen 202 en 710	Uitvoeren, alleen 240	
Optimaliseren peilbeheer	HHNK	Uitvoeren (202, 740)	Uitvoeren (250)	
Verhogen zuiveringsrendement RWZI (nutriënten)	HHNK	n.v.t.	Uitvoeren (alleen 620)	G
Landbouwmaatregelen (nutriënten)	Samenwerking landbouw en overheden	Actief stimuleren (620, 630, 710, 740, 760, 770)	Stimuleren, vrijwel alle waterlichamen	
Landbouwmaatregelen (gewasbeschermingsmiddelen)	Samenwerking landbouw en overheden	Actief stimuleren (620, 630, 710, 740, 760, 770)	Actief stimuleren, vrijwel alle waterlichamen	

Maatregelen KRW/Gezond Water 2022-2027 Exploitatie					
Omschrijving maatregelen	Primair verantwoordelijk voor de uitvoering	Waterlichamen met potentie helder water	Waterlichamen met potentie troebel water	Kosten exploitatie (HHNK)	
				Per jaar	Totaal
<i>Beheer en onderhoud</i>					
Aangepast maaibeheer	HHNK (NL12_220), recreatieschap, aangelanden	Actief stimuleren, alleen waterlichamen 201 en 830	Uitvoeren, alleen waterlichaam 220	G	G
Actief vegetatiebeheer	HHNK	Uitvoeren, alleen waterlichaam 410	Uitvoeren, alleen waterlichamen 210 en 220		
Benutten ruimte watersysteem voor plantengroei	Aangelanden, HHNK (alleen primair water)	Actief stimuleren, alleen waterlichamen 630, 710, 740, 760, 770	Stimuleren: alle waterlichamen behalve 130, 240 en 501. Uitvoeren (primair water) waterlichaam 425 en 140.		
Waterbodembeheer	HHNK, provincie en staatsbosbeheer	Uitvoeren (alleen 202)	Uitvoeren (110, 250 en 260)		
<i>Bronaapak</i>					
Aanpak uitlozing voormalige stortplaatsen	Vergunninghouders	Actief stimuleren, alleen waterlichamen 410 en 770	Actief stimuleren, alleen waterlichamen 450, 430, 250, 110, 120, 130		
Beperken gebiedsvreemd water	HHNK	Uitvoeren, alleen 760 en 710	Uitvoeren, alleen 750, 730, 425 en 110		
Verbrakking (zie beheerplan Natura2000)	Provincie	n.v.t.	Reserveren (alleen 250)		
Verminderen rioolwateroverstort	Gemeente	Actief stimuleren (alleen 201)	n.v.t.		
Voorlichtingscampagne gifvrij tuinieren	HHNK	Uitvoeren	Uitvoeren		
<i>Onderzoek, advies en overige</i>					
Kavelruil	Projecten Amsterdam Wetlands	n.v.t.	Samenwerken (alleen 260)		
Onderzoeksmaatregelen	HHNK	Uitvoeren (201, 202, 401, 470, 710, 740, 760, 770, 810, 820, 830, 840)	Uitvoeren (415, 460, 501, 510, 520, 540, 120, 210, 220, 240, 250, 730)		
Ontwikkeling exotenbeleid	HHNK	Uitvoeren	Uitvoeren		
Projectmonitoring	HHNK en provincie	Uitvoeren (830)	n.v.t.		
Reservering middelen maatregelen na uitvoering onderzoek	HHNK	Uitvoeren (zie waterlichamen onderzoeksmaatregelen)	Uitvoeren (zie waterlichamen onderzoeksmaatregelen)		
Instrumentele maatregelen (divers)	HHNK, provincie	Uitvoeren, alleen 760	Uitvoeren/stimuleren (alleen 120 en 620)		
Diverse bijdragen samenwerking KRW Rijn West	HHNK	Uitvoeren	Uitvoeren		

Ingeschatte					
Omschrijving maatregelen	Primair verantwoordelijk voor de uitvoering	Waterlichamen met potentie helder water	Waterlichamen met potentie troebel water	Kosten exploitatie (HHNK)	
				Per jaar	Totaal
Agrarisch waterbeheer (ANLB) ²	Provincie, HHNK, agrarische collectieven	uitvoeren	uitvoeren	G	G
Bijdrage Gemeenschappelijk Landbouw Beleid (GLB) ³	Provincie, HHNK, landbouw	uitvoeren	uitvoeren		

* wateren met potentie helder water:

NL12_410 NL12_840 NL12_470
NL12_770 NL12_201 NL12_630
NL12_810 NL12_202 NL12_710
NL12_820 NL12_401 NL12_740
NL12_830 NL12_420 NL12_760

* wateren met potentie troebel water:

NL12_130 NL12_440 NL12_620 NL12_230 NL12_320 NL12_430 NL12_510
NL12_140 NL12_445 NL12_730 NL12_240 NL12_330 NL12_450 NL12_520
NL12_220 NL12_460 NL12_110 NL12_280 NL12_340 NL12_480 NL12_530
NL12_250 NL12_550 NL12_120 NL12_311 NL12_415 NL12_490 NL12_540
NL12_260 NL12_610 NL12_210 NL12_312 NL12_425 NL12_501 NL12_720
NL12_750

¹ De hoogte van de investering is afhankelijk van de beschikbaarheid van externe middelen, zoals GLB.

² bijdrage HHNK is afhankelijk van afspraken met provincie, duidelijkheid verwacht in tweede helft 2020

³ bijdrage HHNK is afhankelijk van bod Unie van Waterschappen in het Nationaal Strategisch Plan, duidelijkheid verwacht in tweede helft 2020

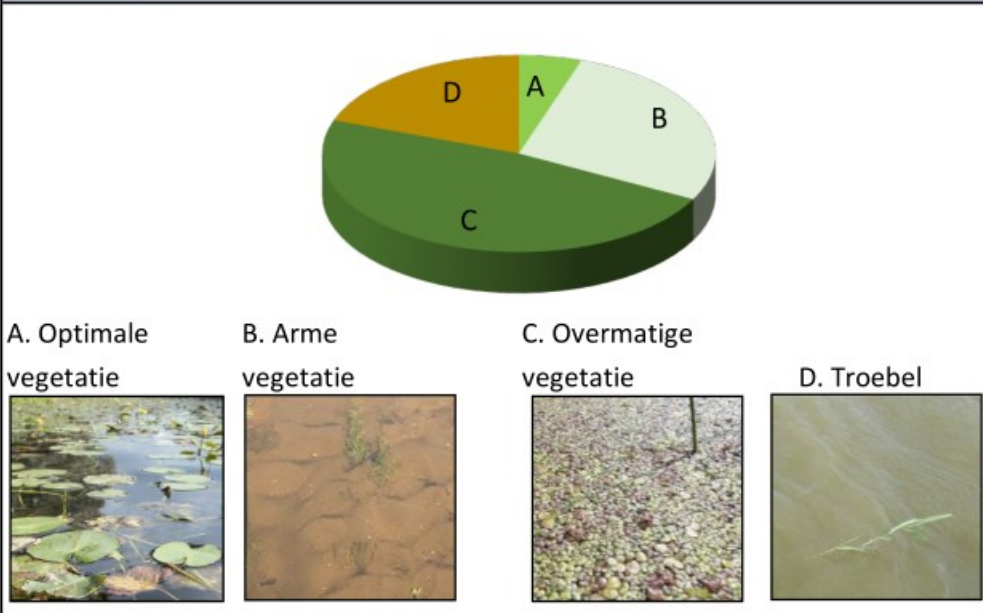
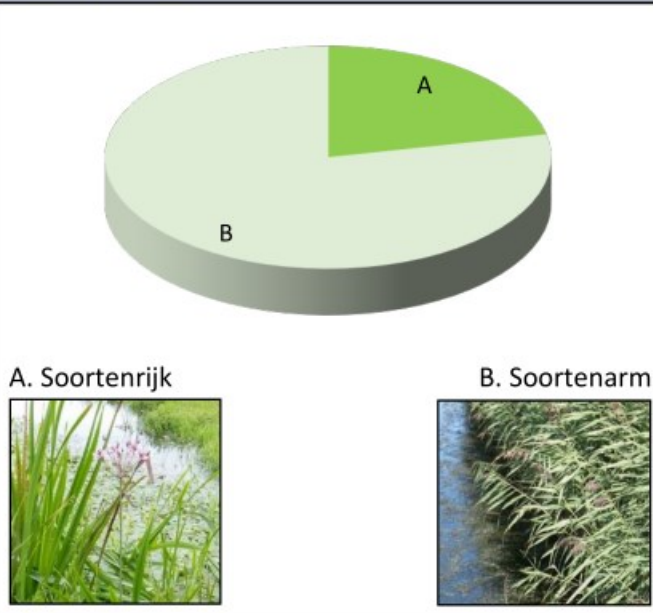
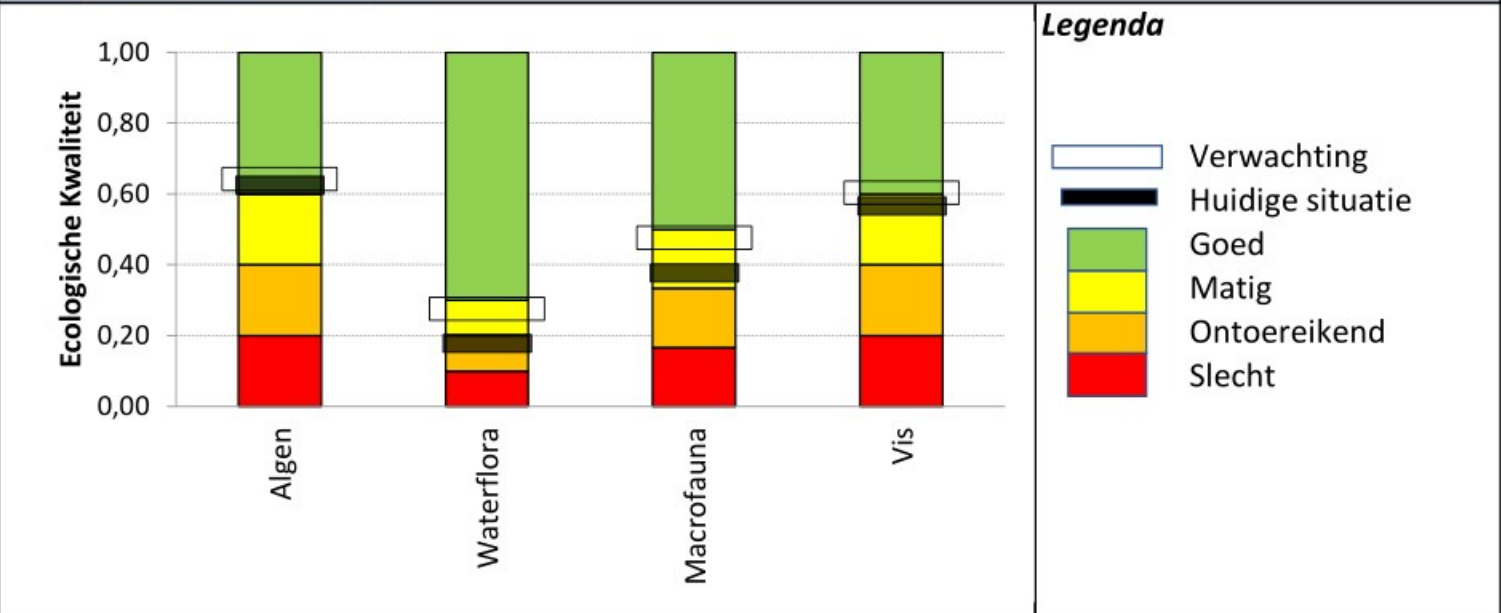
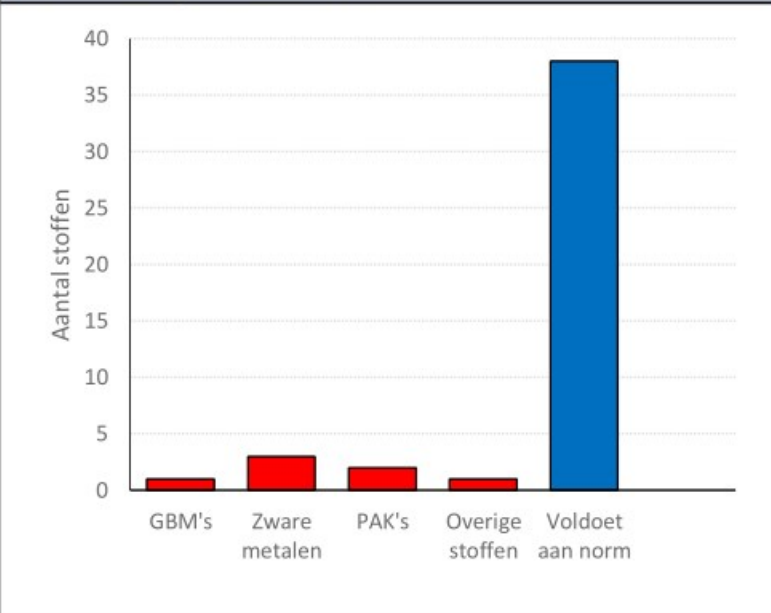
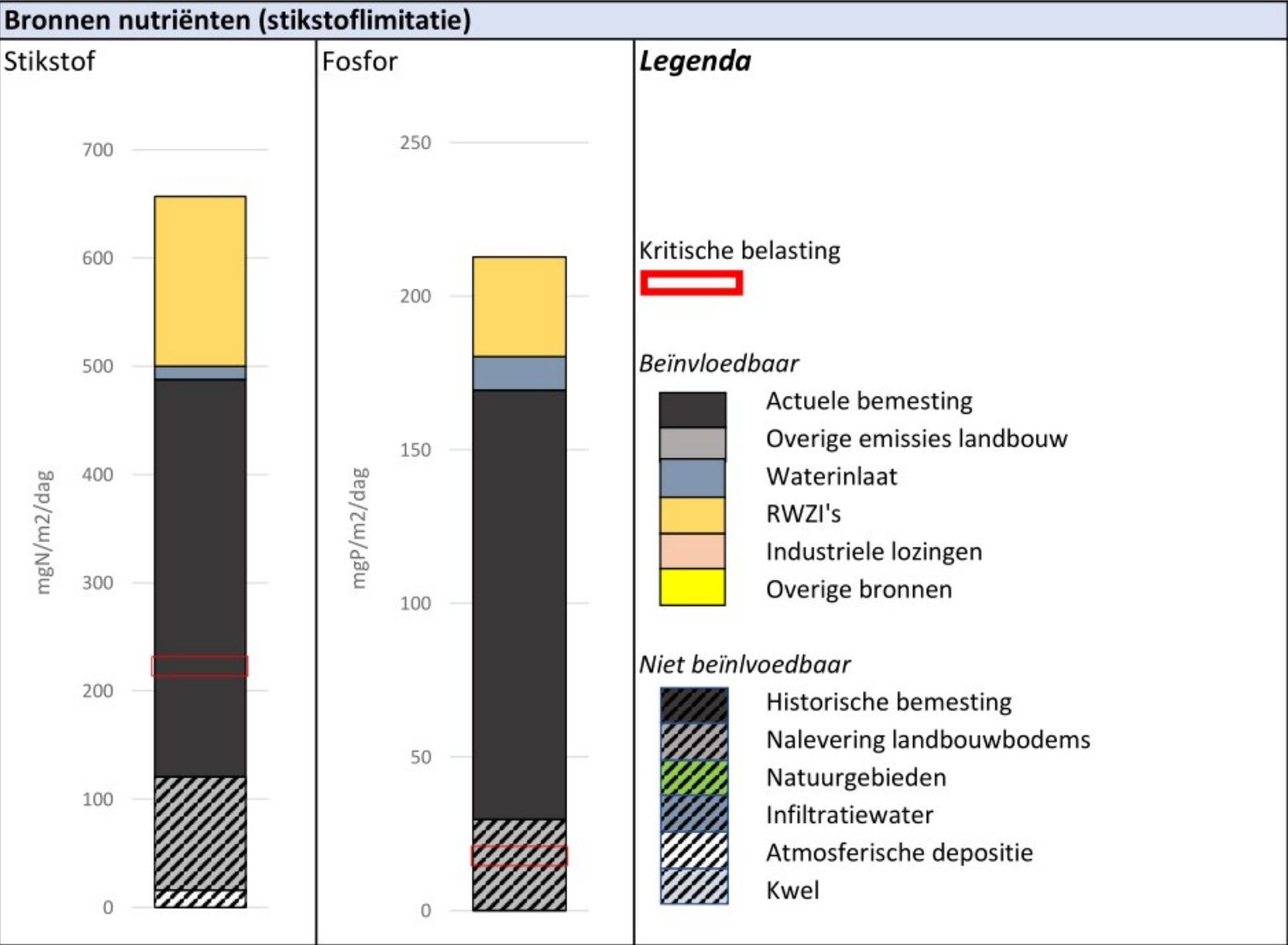
Bijlage A Kaart Waterlichamen

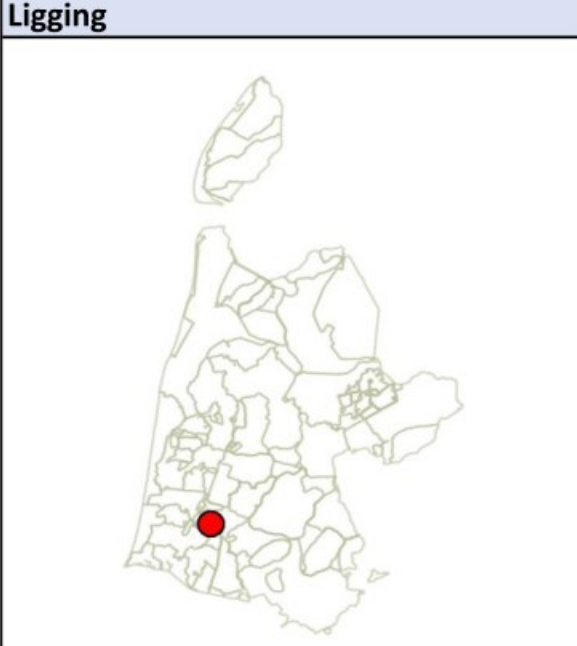
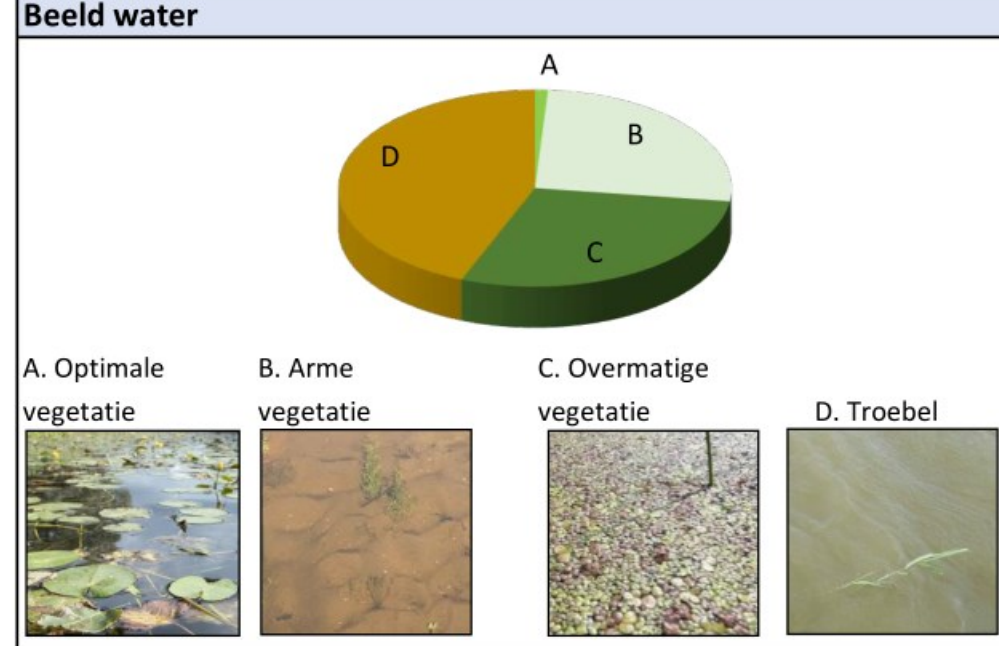
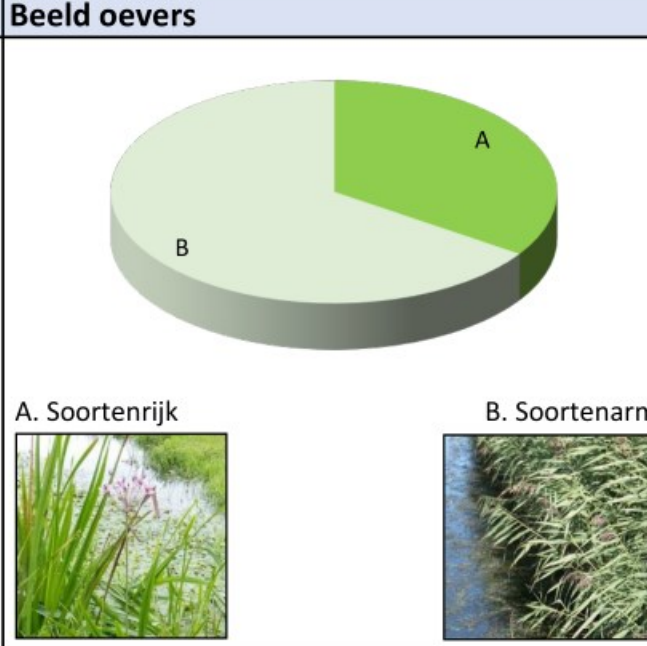
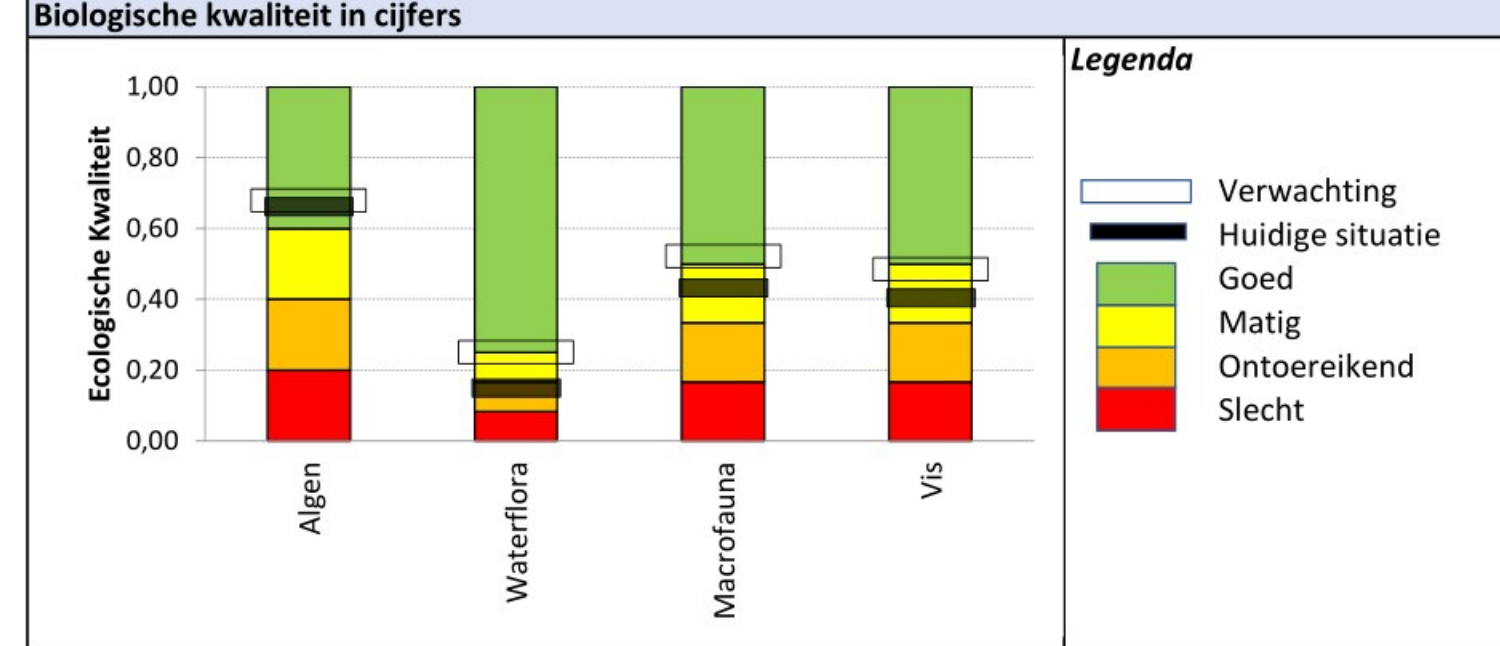
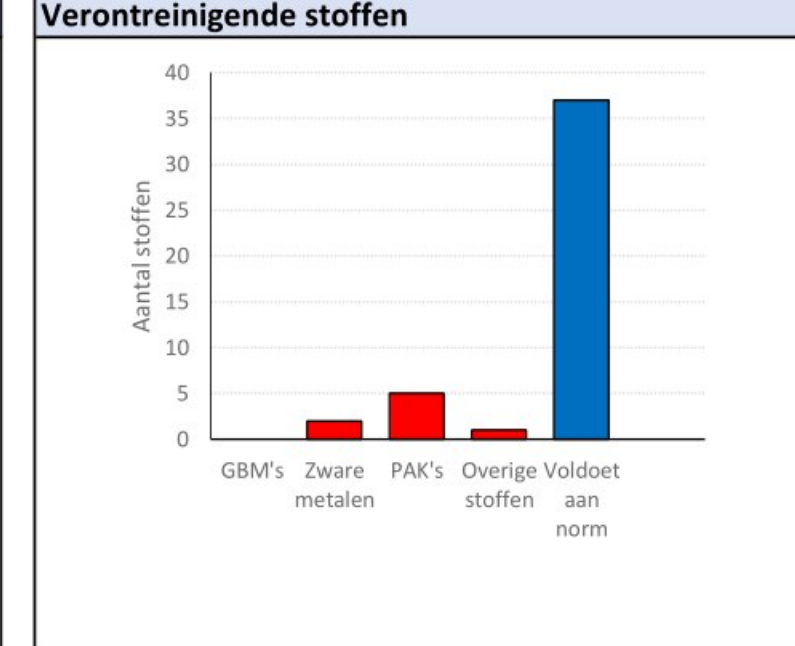
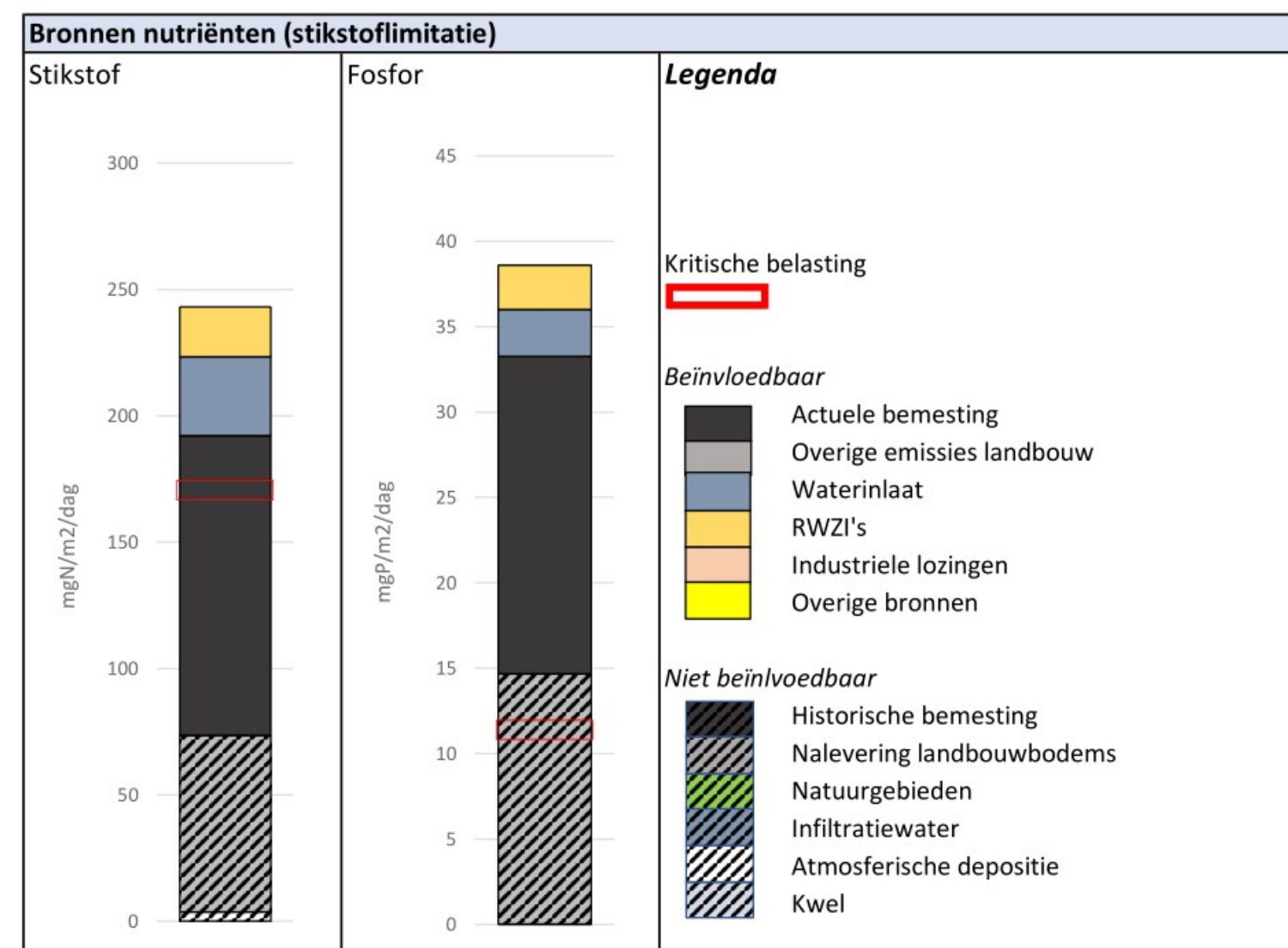

Bijlage B Factsheets

Status polder 2027: Troebel watersysteem met lokaal langs binnenduinrand helder water. Te nemen maatregelen zijn gericht op versterken van biodiversiteit en in afwaterende polders lokaal vasthouden schoon duinwater en stimuleren van een gezonde duurzame bedrijfsvoering landbouw.

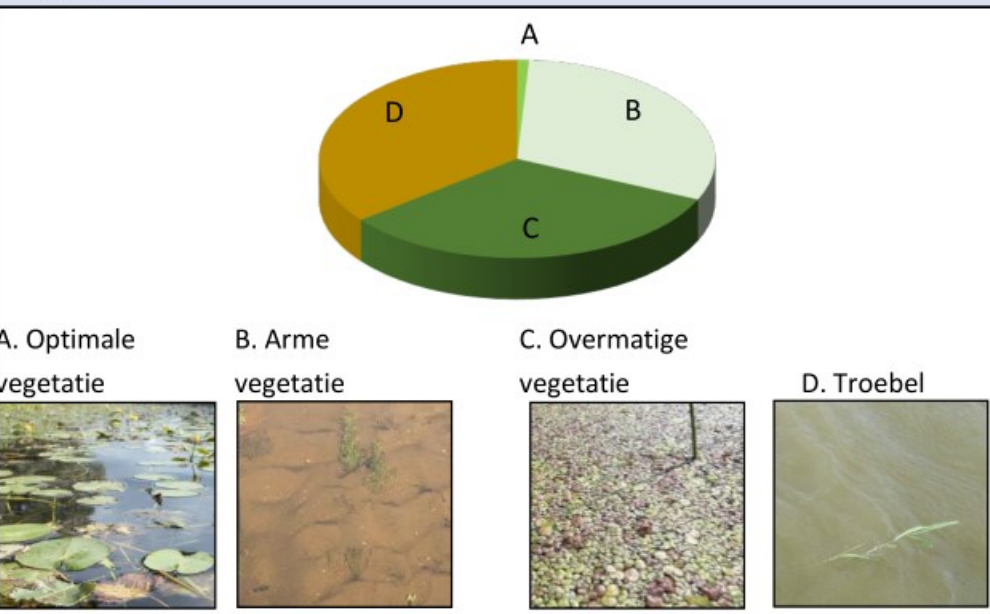
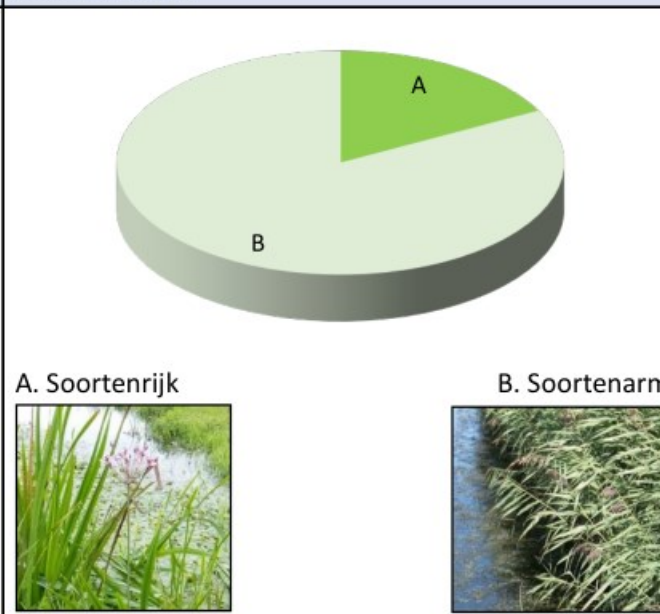
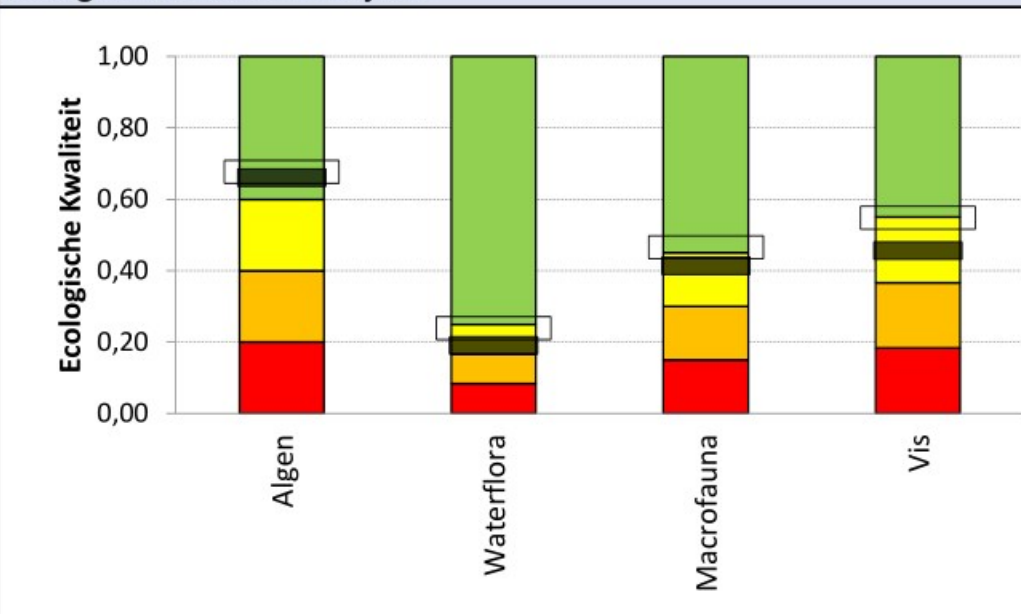
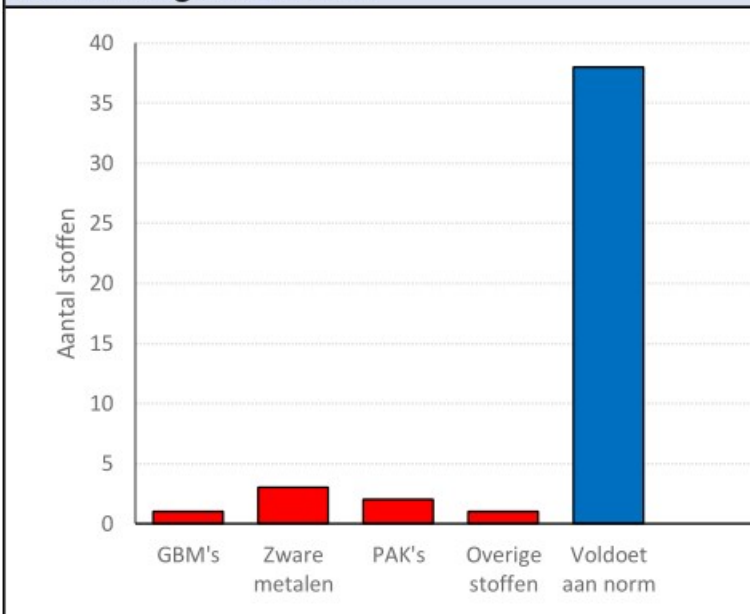
Waterkwaliteit	Ligging	Beeld water	Beeld oevers	Biologische kwaliteit in cijfers	Verontreinigende stoffen																																															
																																																				
Watersysteemanalyse	Diagnose aan de hand van Ecologische Sleutelfactoren			Bronnen nutriënten (stikstoflimitatie)																																																
	<ol style="list-style-type: none"> Productiviteit water Belasting fosfor en stikstof te hoog Vrij hoge algenbiomassa Licht Matig doorzicht, matig diep water Weinig ondergedoken waterplanten Productiviteit bodem Bodem met vrij veel slib en veel sulfaat Vrij hoog aandeel bodemvoedselende vis, lage vegetatiebedekking Habitatgeschiktheid Ecologisch ongunstig peilbeheer, vrij ongunstige invloed zoutgehalte Vis indiceert 'kaal' water, vrij weinig snoek, vrij weinig plantminnende vis, diatomeeën indiceren licht-brak, vegetatie indiceert licht-brak Verspreiding Verwijdering Ongunstig maaibeheer, vrij weinig afvoer van maaisel Totaal aantal plantensoorten is gering, aantal waterplanten is gering Organische belasting Uit/afspoeling, mest; matige invloed effluent rwzi en overige lozingen Macrofauna indiceert enige saprobie, diatomeeën indiceren enige saprobie Toxiciteit Lozing, matige invloed vanuit landgebruik 																																																			
Maatregelen	Huidig beleid			Specifieke maatregelen SGBP1 (2009-2014)																																																
	<ol style="list-style-type: none"> Natuurvriendelijk baggeren en natuurvriendelijk schonen Optimalisatie peilbeheer, beperken waterinlaat Visplan opstellen en uitvoeren Onderzoek (divers) Financiële impuls handhaving, innovatie landbouw, etc. 			<ol style="list-style-type: none"> Aanleg en onderhoud NVO's Fauna-uittreedplaatsen aanleggen Kunstwerken vispasseerbaar maken Vermindering belasting RWZI 																																																
Maatregelen	Maatregelen SGBP3 (2022-2027)			Specifieke maatregelen SGBP2 (2015-2021)																																																
	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Code</th> <th>Omschrijving maatregel</th> <th>Primair verantw. voor uitvoering</th> <th>Actie HHNK</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>NL12_110-10</td> <td>Benutten ruimte secundair systeem voor plantengroei</td> <td>Communicatiemaatregel</td> <td>Aanliggende eigenaren watersysteem</td> </tr> <tr> <td>NL12_110-11</td> <td>Benutten ruimte tertiair systeem voor plantengroei</td> <td>Deze maatregel is al doorgevoerd in schouwbeleid,</td> <td>Aanliggende eigenaren watersysteem</td> </tr> <tr> <td>NL12_110-12</td> <td>Beschermen van oevers om de vegetatiegroei op gang te brengen (landzijde)</td> <td>Ontwikkelen bijdrageregeling</td> <td>Aanliggende eigenaren watersysteem</td> </tr> <tr> <td>NL12_110-13</td> <td>Inrichten van boezemlanden, inclusief overloopgebieden/nevengulachtige watergangen. Vergroten areaal open water.</td> <td>Nader bepalen kansrijke gebieden</td> <td>HHNK</td> </tr> <tr> <td>NL12_110-14</td> <td>Habitatgeschiktheid van watergangen vergroten</td> <td>Nader bepalen kansrijke gebieden</td> <td>HHNK</td> </tr> <tr> <td>NL12_110-3</td> <td>Landbouw: bovenwettelijke maatregelen (gewasbeschermingsmiddelen)</td> <td>Voorwaarde is doorontwikkeling Landbouwportaal 2.0 en</td> <td>Samenwerking landbouw en overheden</td> </tr> <tr> <td>NL12_110-4</td> <td>Landbouw: bovenwettelijke maatregelen (nutriënten)</td> <td>Voorwaarde is doorontwikkeling Landbouwportaal 2.0 en</td> <td>Samenwerking landbouw en overheden</td> </tr> <tr> <td>NL12_110-9</td> <td>Beperken beïnvloeding gebiedsvreemd water (lokale schaal)</td> <td>Lokaal vasthouden schoon duinwater</td> <td>HHNK en terreinbeheerders</td> </tr> <tr> <td>NL12_110-15</td> <td>Verbeteren waterbodembeheer Abtskolk</td> <td>Reserveren voor maatregelen nav onderzoek 2021</td> <td>HHNK en Staatsbosbeheer</td> </tr> <tr> <td>NL12_110-16</td> <td>Saneren uitloging voormalige stortplaats</td> <td>Betreft: Brededijk, Egmond aan den Hoef; Hempolder,</td> <td>Vergunninghouder</td> </tr> <tr> <td>NL12_110-17</td> <td>Vispasseerbaar maken provinciale schutsluis</td> <td>Betreft Molenkollsluis en Koopvaardersschutsluis (uitvoering)</td> <td>Provincie</td> </tr> </tbody> </table>			Code	Omschrijving maatregel	Primair verantw. voor uitvoering	Actie HHNK	NL12_110-10	Benutten ruimte secundair systeem voor plantengroei	Communicatiemaatregel	Aanliggende eigenaren watersysteem	NL12_110-11	Benutten ruimte tertiair systeem voor plantengroei	Deze maatregel is al doorgevoerd in schouwbeleid,	Aanliggende eigenaren watersysteem	NL12_110-12	Beschermen van oevers om de vegetatiegroei op gang te brengen (landzijde)	Ontwikkelen bijdrageregeling	Aanliggende eigenaren watersysteem	NL12_110-13	Inrichten van boezemlanden, inclusief overloopgebieden/nevengulachtige watergangen. Vergroten areaal open water.	Nader bepalen kansrijke gebieden	HHNK	NL12_110-14	Habitatgeschiktheid van watergangen vergroten	Nader bepalen kansrijke gebieden	HHNK	NL12_110-3	Landbouw: bovenwettelijke maatregelen (gewasbeschermingsmiddelen)	Voorwaarde is doorontwikkeling Landbouwportaal 2.0 en	Samenwerking landbouw en overheden	NL12_110-4	Landbouw: bovenwettelijke maatregelen (nutriënten)	Voorwaarde is doorontwikkeling Landbouwportaal 2.0 en	Samenwerking landbouw en overheden	NL12_110-9	Beperken beïnvloeding gebiedsvreemd water (lokale schaal)	Lokaal vasthouden schoon duinwater	HHNK en terreinbeheerders	NL12_110-15	Verbeteren waterbodembeheer Abtskolk	Reserveren voor maatregelen nav onderzoek 2021	HHNK en Staatsbosbeheer	NL12_110-16	Saneren uitloging voormalige stortplaats	Betreft: Brededijk, Egmond aan den Hoef; Hempolder,	Vergunninghouder	NL12_110-17	Vispasseerbaar maken provinciale schutsluis	Betreft Molenkollsluis en Koopvaardersschutsluis (uitvoering)	Provincie	<ol style="list-style-type: none"> Aanleg en onderhoud NVO's Beschikbare hydraulische ruimte benutten voor plantengroei Kunstwerken vispasseerbaar maken Onderzoek en zo nodig sanering waterbodembodem Transitie beheer zachte oevers
Code	Omschrijving maatregel	Primair verantw. voor uitvoering	Actie HHNK																																																	
NL12_110-10	Benutten ruimte secundair systeem voor plantengroei	Communicatiemaatregel	Aanliggende eigenaren watersysteem																																																	
NL12_110-11	Benutten ruimte tertiair systeem voor plantengroei	Deze maatregel is al doorgevoerd in schouwbeleid,	Aanliggende eigenaren watersysteem																																																	
NL12_110-12	Beschermen van oevers om de vegetatiegroei op gang te brengen (landzijde)	Ontwikkelen bijdrageregeling	Aanliggende eigenaren watersysteem																																																	
NL12_110-13	Inrichten van boezemlanden, inclusief overloopgebieden/nevengulachtige watergangen. Vergroten areaal open water.	Nader bepalen kansrijke gebieden	HHNK																																																	
NL12_110-14	Habitatgeschiktheid van watergangen vergroten	Nader bepalen kansrijke gebieden	HHNK																																																	
NL12_110-3	Landbouw: bovenwettelijke maatregelen (gewasbeschermingsmiddelen)	Voorwaarde is doorontwikkeling Landbouwportaal 2.0 en	Samenwerking landbouw en overheden																																																	
NL12_110-4	Landbouw: bovenwettelijke maatregelen (nutriënten)	Voorwaarde is doorontwikkeling Landbouwportaal 2.0 en	Samenwerking landbouw en overheden																																																	
NL12_110-9	Beperken beïnvloeding gebiedsvreemd water (lokale schaal)	Lokaal vasthouden schoon duinwater	HHNK en terreinbeheerders																																																	
NL12_110-15	Verbeteren waterbodembeheer Abtskolk	Reserveren voor maatregelen nav onderzoek 2021	HHNK en Staatsbosbeheer																																																	
NL12_110-16	Saneren uitloging voormalige stortplaats	Betreft: Brededijk, Egmond aan den Hoef; Hempolder,	Vergunninghouder																																																	
NL12_110-17	Vispasseerbaar maken provinciale schutsluis	Betreft Molenkollsluis en Koopvaardersschutsluis (uitvoering)	Provincie																																																	
Vooruitblik 2050																																																				
Op termijn verbetert de waterkwaliteit steeds verder doordat met name de nutriëntenmaatregelen een na-ijleffect kennen. Klimaatverandering bedreigt de waterkwaliteit door warmer water, verdere verzilting en een toename van de emissies naar het watersysteem. Klimaatadaptatie kan kansen bieden, bijvoorbeeld doordat er meer ruimte voor water ontstaat. Wanneer de bodemdaling in de veenweidegebieden wordt geremd, heeft dat ook positieve effecten op de waterkwaliteit in de boezem.																																																				

Status polder 2027: Troebel watersysteem, omslag is niet te verwachten ivm achtergrondbelasting en intensieve landbouwkundige gebruik achterliggende gebied (polders). Maatregelen zijn gericht op versterken biodiversiteit en op stimuleren van een gezonde duurzame bedrijfsvoering landbouw.

Waterkwaliteit	Ligging 	Beeld water 	Beeld oevers 	Biologische kwaliteit in cijfers 	Verontreinigende stoffen 																																																																													
	Watersysteemanalyse	Diagnose aan de hand van Ecologische Sleutelfactoren			Bronnen nutriënten (stikstoflimitatie)		Bronnen verontreinigende stoffen (niet-waterlichaam specifiek)																																																																											
<table border="1"> <tr> <td></td> <td>1. Productiviteit water Belasting fosfor en stikstof te hoog Hoge algenbiomassa</td> </tr> <tr> <td></td> <td>2. Licht Matig doorzicht, diep water Weinig ondergedoken waterplanten</td> </tr> <tr> <td></td> <td>3. Productiviteit bodem Veenbodem met veel slib en sulfaat Vrij hoog aandeel bodemvoedseletende vis, lage vegetatiebedekking</td> </tr> <tr> <td></td> <td>4. Habitatgeschiktheid Ecologisch ongunstig peilbeheer, vrij ongunstige invloed zoutgehalte Vis indiceert 'kaal' water, vrij weinig snoek, weinig plantminnende vis, diatomeeën indiceren licht-brak</td> </tr> <tr> <td></td> <td>5. Verspreiding</td> </tr> <tr> <td></td> <td>6. Verwijdering Vrij ongunstig maai-beheer, vrij weinig afvoer van maaisel Totaal aantal plantensoorten is vrij gering, aantal waterplanten is vrij gering</td> </tr> <tr> <td></td> <td>7. Organische belasting Uit/afspoeling, veenafbraak Macrofauna indiceert enige saprobie, diatomeeën indiceren enige saprobie, vrij veel zuurstoftolerante vis</td> </tr> <tr> <td></td> <td>8. Toxiciteit Lozing</td> </tr> </table>				1. Productiviteit water Belasting fosfor en stikstof te hoog Hoge algenbiomassa		2. Licht Matig doorzicht, diep water Weinig ondergedoken waterplanten		3. Productiviteit bodem Veenbodem met veel slib en sulfaat Vrij hoog aandeel bodemvoedseletende vis, lage vegetatiebedekking		4. Habitatgeschiktheid Ecologisch ongunstig peilbeheer, vrij ongunstige invloed zoutgehalte Vis indiceert 'kaal' water, vrij weinig snoek, weinig plantminnende vis, diatomeeën indiceren licht-brak		5. Verspreiding		6. Verwijdering Vrij ongunstig maai-beheer, vrij weinig afvoer van maaisel Totaal aantal plantensoorten is vrij gering, aantal waterplanten is vrij gering		7. Organische belasting Uit/afspoeling, veenafbraak Macrofauna indiceert enige saprobie, diatomeeën indiceren enige saprobie, vrij veel zuurstoftolerante vis		8. Toxiciteit Lozing			<table border="1"> <tr> <td>Gewasbeschermingsmiddelen</td> <td>Akkerbouw, Tuinbouw, Kassen, Onkruidbestijding verhard oppervlak</td> </tr> <tr> <td>Zware metalen</td> <td>Landbouw, Industrie, Verkeer, Huishoudens</td> </tr> <tr> <td>PAK's</td> <td>Gecreosoteerd hout, Effluent, Overstorten</td> </tr> <tr> <td>Overige verontreinigende stoffen</td> <td>Diverse bronnen, Ammonium: landbouw</td> </tr> </table>		Gewasbeschermingsmiddelen	Akkerbouw, Tuinbouw, Kassen, Onkruidbestijding verhard oppervlak	Zware metalen	Landbouw, Industrie, Verkeer, Huishoudens	PAK's	Gecreosoteerd hout, Effluent, Overstorten	Overige verontreinigende stoffen	Diverse bronnen, Ammonium: landbouw																																																				
	1. Productiviteit water Belasting fosfor en stikstof te hoog Hoge algenbiomassa																																																																																	
	2. Licht Matig doorzicht, diep water Weinig ondergedoken waterplanten																																																																																	
	3. Productiviteit bodem Veenbodem met veel slib en sulfaat Vrij hoog aandeel bodemvoedseletende vis, lage vegetatiebedekking																																																																																	
	4. Habitatgeschiktheid Ecologisch ongunstig peilbeheer, vrij ongunstige invloed zoutgehalte Vis indiceert 'kaal' water, vrij weinig snoek, weinig plantminnende vis, diatomeeën indiceren licht-brak																																																																																	
	5. Verspreiding																																																																																	
	6. Verwijdering Vrij ongunstig maai-beheer, vrij weinig afvoer van maaisel Totaal aantal plantensoorten is vrij gering, aantal waterplanten is vrij gering																																																																																	
	7. Organische belasting Uit/afspoeling, veenafbraak Macrofauna indiceert enige saprobie, diatomeeën indiceren enige saprobie, vrij veel zuurstoftolerante vis																																																																																	
	8. Toxiciteit Lozing																																																																																	
Gewasbeschermingsmiddelen	Akkerbouw, Tuinbouw, Kassen, Onkruidbestijding verhard oppervlak																																																																																	
Zware metalen	Landbouw, Industrie, Verkeer, Huishoudens																																																																																	
PAK's	Gecreosoteerd hout, Effluent, Overstorten																																																																																	
Overige verontreinigende stoffen	Diverse bronnen, Ammonium: landbouw																																																																																	
Maatregelen	Huidig beleid			Specifieke maatregelen SGBP1 (2009-2014)		Specifieke maatregelen SGBP2 (2015-2021)																																																																												
	<table border="1"> <tr><td>1</td><td>Natuurvriendelijk baggeren en natuurvriendelijk schonen</td></tr> <tr><td>2</td><td>Optimalisatie peilbeheer, beperken waterinlaat</td></tr> <tr><td>3</td><td>Visplan opstellen en uitvoeren</td></tr> <tr><td>4</td><td>Onderzoek (divers)</td></tr> <tr><td>5</td><td>Financiële impuls handhaving, innovatie landbouw, etc.</td></tr> </table>			1	Natuurvriendelijk baggeren en natuurvriendelijk schonen	2	Optimalisatie peilbeheer, beperken waterinlaat	3	Visplan opstellen en uitvoeren	4	Onderzoek (divers)	5	Financiële impuls handhaving, innovatie landbouw, etc.	<table border="1"> <tr><td>1</td><td>Aanleg en onderhoud NVO's</td></tr> <tr><td>2</td><td>Beheer kunstwerken aanpassen t.b.v. vispassage</td></tr> <tr><td>3</td><td>Fauna-uittreedplaatsen aanleggen</td></tr> <tr><td>4</td><td>Inrichten boezemlanden</td></tr> <tr><td>5</td><td>Kunstwerken vispasseerbaar maken</td></tr> </table>		1	Aanleg en onderhoud NVO's	2	Beheer kunstwerken aanpassen t.b.v. vispassage	3	Fauna-uittreedplaatsen aanleggen	4	Inrichten boezemlanden	5	Kunstwerken vispasseerbaar maken	<table border="1"> <tr><td>1</td><td>Aanleg en onderhoud NVO's</td></tr> <tr><td>2</td><td>Beschikbare hydraulische ruimte benutten voor plantengroei</td></tr> <tr><td>3</td><td>Kunstwerken vispasseerbaar maken</td></tr> <tr><td>4</td><td>Onderzoek en zo nodig sanering waterbodem</td></tr> <tr><td>5</td><td>Transitie beheer zachte oevers</td></tr> </table>		1	Aanleg en onderhoud NVO's	2	Beschikbare hydraulische ruimte benutten voor plantengroei	3	Kunstwerken vispasseerbaar maken	4	Onderzoek en zo nodig sanering waterbodem	5	Transitie beheer zachte oevers																																													
1	Natuurvriendelijk baggeren en natuurvriendelijk schonen																																																																																	
2	Optimalisatie peilbeheer, beperken waterinlaat																																																																																	
3	Visplan opstellen en uitvoeren																																																																																	
4	Onderzoek (divers)																																																																																	
5	Financiële impuls handhaving, innovatie landbouw, etc.																																																																																	
1	Aanleg en onderhoud NVO's																																																																																	
2	Beheer kunstwerken aanpassen t.b.v. vispassage																																																																																	
3	Fauna-uittreedplaatsen aanleggen																																																																																	
4	Inrichten boezemlanden																																																																																	
5	Kunstwerken vispasseerbaar maken																																																																																	
1	Aanleg en onderhoud NVO's																																																																																	
2	Beschikbare hydraulische ruimte benutten voor plantengroei																																																																																	
3	Kunstwerken vispasseerbaar maken																																																																																	
4	Onderzoek en zo nodig sanering waterbodem																																																																																	
5	Transitie beheer zachte oevers																																																																																	
Maatregelen SGBP3 (2022-2027)																																																																																		
<table border="1"> <thead> <tr> <th>Code</th> <th>Omschrijving maatregel</th> <th>Ontwikkelen bijdrageregeling</th> <th>Primair verantw. voor uitvoering</th> <th>Actie HHNK</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>NL12_120-10</td> <td>Inrichting natuurvriendelijke oevers</td> <td>Ontwikkelen bijdrageregeling</td> <td>Aanliggende eigenaren watersysteem</td> <td>Stimuleren</td> </tr> <tr> <td>NL12_120-12</td> <td>Inrichten van natuurvriendelijke oevers/boezemlandjes</td> <td>Kansen in verbrede verlandte stroken rietland</td> <td>HHNK</td> <td>Uitvoeren</td> </tr> <tr> <td>NL12_120-13</td> <td>Habitatgeschiktheid van watergangen vergroten</td> <td>Kansen in doodlopende stukken, verder geen ruimte in profiel</td> <td>HHNK</td> <td>Uitvoeren</td> </tr> <tr> <td>NL12_120-2</td> <td>Landbouw: bovenwettelijke maatregelen (nutriënten)</td> <td>Voorwaarde is doorontwikkeling Landbouwportaal 2.0 en</td> <td>Samenwerking landbouw en overheden</td> <td>Stimuleren</td> </tr> <tr> <td>NL12_120-6</td> <td>Benutten ruimte secundair systeem voor plantengroei</td> <td>Communicatiemaatregel</td> <td>Aanliggende eigenaren watersysteem</td> <td>Stimuleren</td> </tr> <tr> <td>NL12_120-7</td> <td>Benutten ruimte tertiair systeem voor plantengroei</td> <td>Deze maatregel is al doorgevoerd in schouwbeleid,</td> <td>Aanliggende eigenaren watersysteem</td> <td>Stimuleren</td> </tr> <tr> <td>NL12_120-8</td> <td>Beschermen van oevers om de vegetatiegroei op gang te brengen (landzijde)</td> <td>Ontwikkelen bijdrageregeling</td> <td>Aanliggende eigenaren watersysteem</td> <td>Stimuleren</td> </tr> <tr> <td>NL12_120-18</td> <td>Landbouw: bovenwettelijke maatregelen (gewasbeschermingsmiddelen)</td> <td>Voorwaarde is doorontwikkeling Landbouwportaal 2.0 en</td> <td>Samenwerking landbouw en overheden</td> <td>Actief stimuleren</td> </tr> <tr> <td>NL12_120-19</td> <td>Uitvoeren aanbevelingen watersysteemanalyse Kalverpolder</td> <td>Reserveren voor maatregelen n.a.v. watersysteemanalyse</td> <td>HHNK en Provincie</td> <td>Reserveren</td> </tr> <tr> <td>NL12_120-20</td> <td>Aanpassen legger doodlopende boezemtakken met ondiep leggerprofiel</td> <td>Aanpassen legger op waterkwaliteitsdoelen</td> <td>HHNK</td> <td>Uitvoeren</td> </tr> <tr> <td>NL12_120-21</td> <td>Saneren uitloging voormalige stortplaats</td> <td>Betreft: Eiland Bloemendaal, Wormerveer; Poelweg, Wormerland</td> <td>Vergunninghouder</td> <td>Actief stimuleren</td> </tr> <tr> <td>NL12_120-22</td> <td>Vispasseerbaar maken provinciale schutsluis</td> <td>Betreft Wilhelminasluis (uitvoering mogelijk al voor 2022)</td> <td>Provincie</td> <td>Uitvoeren</td> </tr> <tr> <td>NL12_120-23</td> <td>Onderzoek watersysteemanalyse Kalverpolder (Natura2000)</td> <td>Kansen voor optimalisatie inlaatbeheer en verbetering</td> <td>HHNK en Provincie</td> <td>Uitvoeren</td> </tr> <tr> <td>NL12_120-24</td> <td>Oplossen knelpunten vismigratie</td> <td>Betreft Gemaal Westwouderpolder</td> <td>HHNK</td> <td>Uitvoeren</td> </tr> </tbody> </table>								Code	Omschrijving maatregel	Ontwikkelen bijdrageregeling	Primair verantw. voor uitvoering	Actie HHNK	NL12_120-10	Inrichting natuurvriendelijke oevers	Ontwikkelen bijdrageregeling	Aanliggende eigenaren watersysteem	Stimuleren	NL12_120-12	Inrichten van natuurvriendelijke oevers/boezemlandjes	Kansen in verbrede verlandte stroken rietland	HHNK	Uitvoeren	NL12_120-13	Habitatgeschiktheid van watergangen vergroten	Kansen in doodlopende stukken, verder geen ruimte in profiel	HHNK	Uitvoeren	NL12_120-2	Landbouw: bovenwettelijke maatregelen (nutriënten)	Voorwaarde is doorontwikkeling Landbouwportaal 2.0 en	Samenwerking landbouw en overheden	Stimuleren	NL12_120-6	Benutten ruimte secundair systeem voor plantengroei	Communicatiemaatregel	Aanliggende eigenaren watersysteem	Stimuleren	NL12_120-7	Benutten ruimte tertiair systeem voor plantengroei	Deze maatregel is al doorgevoerd in schouwbeleid,	Aanliggende eigenaren watersysteem	Stimuleren	NL12_120-8	Beschermen van oevers om de vegetatiegroei op gang te brengen (landzijde)	Ontwikkelen bijdrageregeling	Aanliggende eigenaren watersysteem	Stimuleren	NL12_120-18	Landbouw: bovenwettelijke maatregelen (gewasbeschermingsmiddelen)	Voorwaarde is doorontwikkeling Landbouwportaal 2.0 en	Samenwerking landbouw en overheden	Actief stimuleren	NL12_120-19	Uitvoeren aanbevelingen watersysteemanalyse Kalverpolder	Reserveren voor maatregelen n.a.v. watersysteemanalyse	HHNK en Provincie	Reserveren	NL12_120-20	Aanpassen legger doodlopende boezemtakken met ondiep leggerprofiel	Aanpassen legger op waterkwaliteitsdoelen	HHNK	Uitvoeren	NL12_120-21	Saneren uitloging voormalige stortplaats	Betreft: Eiland Bloemendaal, Wormerveer; Poelweg, Wormerland	Vergunninghouder	Actief stimuleren	NL12_120-22	Vispasseerbaar maken provinciale schutsluis	Betreft Wilhelminasluis (uitvoering mogelijk al voor 2022)	Provincie	Uitvoeren	NL12_120-23	Onderzoek watersysteemanalyse Kalverpolder (Natura2000)	Kansen voor optimalisatie inlaatbeheer en verbetering	HHNK en Provincie	Uitvoeren	NL12_120-24	Oplossen knelpunten vismigratie	Betreft Gemaal Westwouderpolder	HHNK	Uitvoeren
Code	Omschrijving maatregel	Ontwikkelen bijdrageregeling	Primair verantw. voor uitvoering	Actie HHNK																																																																														
NL12_120-10	Inrichting natuurvriendelijke oevers	Ontwikkelen bijdrageregeling	Aanliggende eigenaren watersysteem	Stimuleren																																																																														
NL12_120-12	Inrichten van natuurvriendelijke oevers/boezemlandjes	Kansen in verbrede verlandte stroken rietland	HHNK	Uitvoeren																																																																														
NL12_120-13	Habitatgeschiktheid van watergangen vergroten	Kansen in doodlopende stukken, verder geen ruimte in profiel	HHNK	Uitvoeren																																																																														
NL12_120-2	Landbouw: bovenwettelijke maatregelen (nutriënten)	Voorwaarde is doorontwikkeling Landbouwportaal 2.0 en	Samenwerking landbouw en overheden	Stimuleren																																																																														
NL12_120-6	Benutten ruimte secundair systeem voor plantengroei	Communicatiemaatregel	Aanliggende eigenaren watersysteem	Stimuleren																																																																														
NL12_120-7	Benutten ruimte tertiair systeem voor plantengroei	Deze maatregel is al doorgevoerd in schouwbeleid,	Aanliggende eigenaren watersysteem	Stimuleren																																																																														
NL12_120-8	Beschermen van oevers om de vegetatiegroei op gang te brengen (landzijde)	Ontwikkelen bijdrageregeling	Aanliggende eigenaren watersysteem	Stimuleren																																																																														
NL12_120-18	Landbouw: bovenwettelijke maatregelen (gewasbeschermingsmiddelen)	Voorwaarde is doorontwikkeling Landbouwportaal 2.0 en	Samenwerking landbouw en overheden	Actief stimuleren																																																																														
NL12_120-19	Uitvoeren aanbevelingen watersysteemanalyse Kalverpolder	Reserveren voor maatregelen n.a.v. watersysteemanalyse	HHNK en Provincie	Reserveren																																																																														
NL12_120-20	Aanpassen legger doodlopende boezemtakken met ondiep leggerprofiel	Aanpassen legger op waterkwaliteitsdoelen	HHNK	Uitvoeren																																																																														
NL12_120-21	Saneren uitloging voormalige stortplaats	Betreft: Eiland Bloemendaal, Wormerveer; Poelweg, Wormerland	Vergunninghouder	Actief stimuleren																																																																														
NL12_120-22	Vispasseerbaar maken provinciale schutsluis	Betreft Wilhelminasluis (uitvoering mogelijk al voor 2022)	Provincie	Uitvoeren																																																																														
NL12_120-23	Onderzoek watersysteemanalyse Kalverpolder (Natura2000)	Kansen voor optimalisatie inlaatbeheer en verbetering	HHNK en Provincie	Uitvoeren																																																																														
NL12_120-24	Oplossen knelpunten vismigratie	Betreft Gemaal Westwouderpolder	HHNK	Uitvoeren																																																																														
Vooruitblik 2050 Op termijn verbetert de waterkwaliteit steeds verder doordat met name de nutriëntenmaatregelen een na-ijleffect kennen. Klimaatverandering bedreigt de waterkwaliteit door warmer water, verdere verzilting en een toename van de emissies naar het watersysteem. Klimaatadaptatie kan kansen bieden, bijvoorbeeld doordat er meer ruimte voor water ontstaat. Wanneer de bodemdaling in de veenweidegebieden wordt geremd, heeft dat ook positieve effecten op de waterkwaliteit in de boezem.																																																																																		

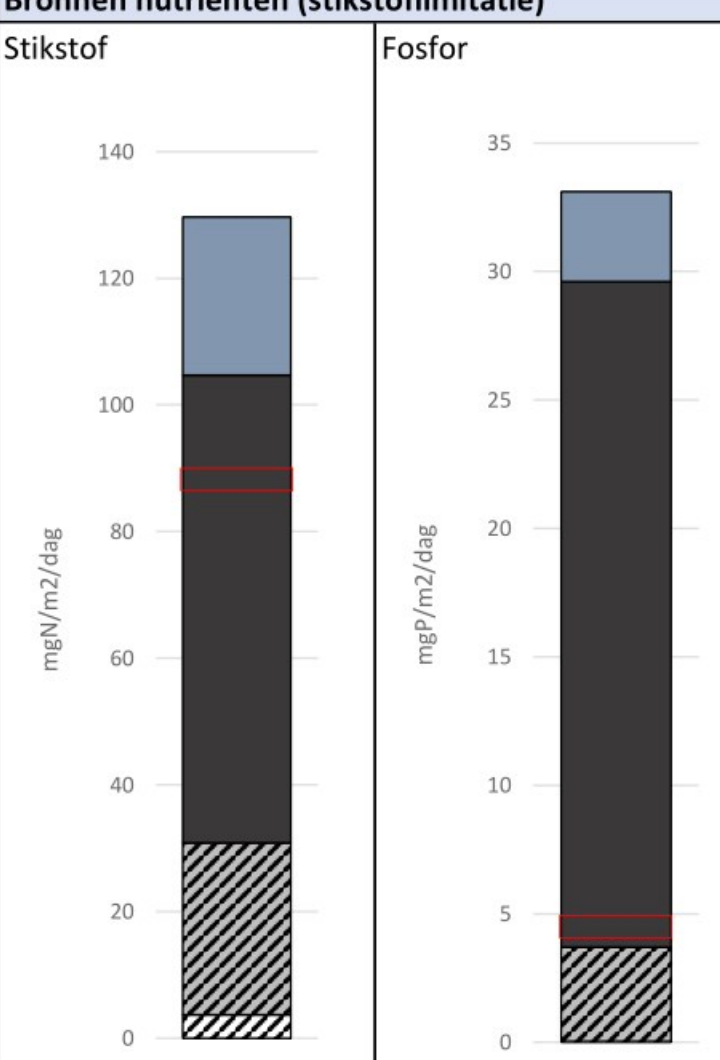
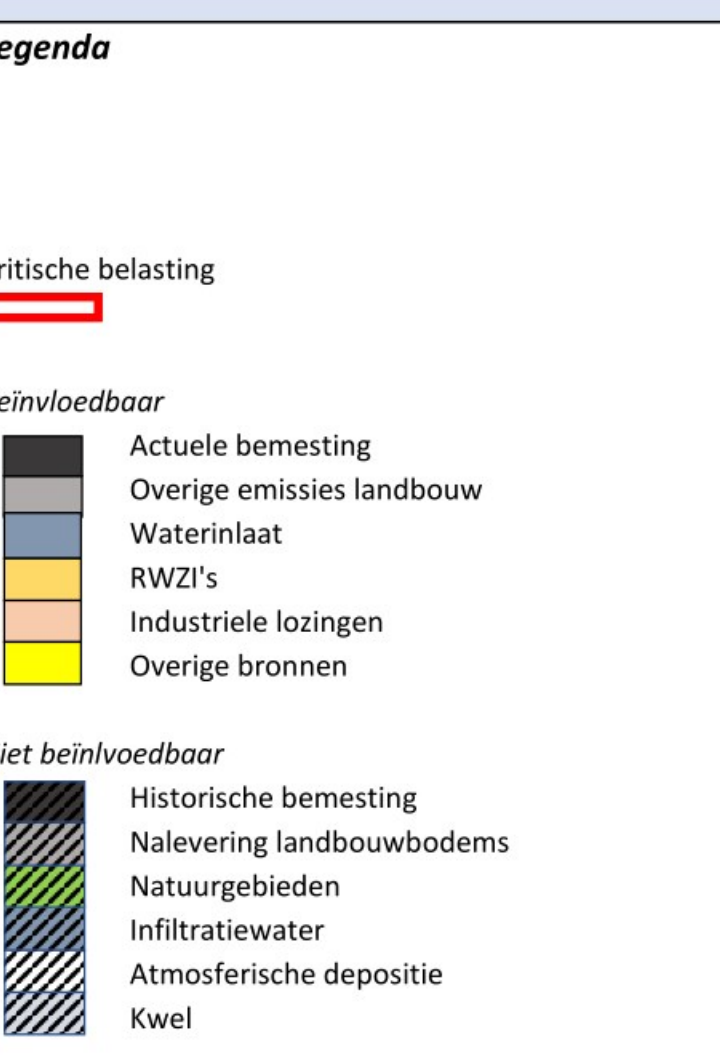
Status polder 2027: Troebel watersysteem, te nemen maatregelen zijn gericht op versterken van biodiversiteit en hebben een relatie met de natte infrastructuur Noordkop. Op lange termijn (2050) is een omslag naar helder water mogelijk, vraagt om een verduurzaming van de landbouw in relatie tot bemesting.

Waterkwaliteit

Ligging	Beeld water	Beeld oevers	Biologische kwaliteit in cijfers	Verontreinigende stoffen
	 <p>A. Optimale vegetatie B. Arme vegetatie C. Overmatige vegetatie D. Troebel</p>	 <p>A. Soortenrijk B. Soortenarm</p>	 <p>Legenda</p> <ul style="list-style-type: none"> Verwachting Huidige situatie Goed Matig Ontoereikend Slecht 	

Watersysteemanalyse

Diagnose aan de hand van Ecologische Sleutelfactoren	
	1. Productiviteit water Belasting fosfor en stikstof te hoog Hoge algenbiomassa, vrij hoge visbiomassa
	2. Licht Matig doorzicht, diep water Weinig ondergedoken waterplanten
	3. Productiviteit bodem Bodem met klei, vrij veel slib en veel sulfaat Vrij hoog aandeel bodemvoedselende vis, lage vegetatiebedekking
	4. Habitatgeschiktheid Ecologisch ongunstig peilbeheer, matig ingerichte taluds, vrij ongunstige invloed zoutgehalte Vis indiceert 'kaal' water, weinig of geen snoek, weinig plantminnende vis, diatomeeën indiceren maar beperkt brak, vegetatie indiceert geen brak
	5. Verspreiding Vrij slechte zoet-zoutverbinding
	6. Verwijdering Ongunstig maaibeheer, weinig afvoer van maaisel Totaal aantal plantensoorten is vrij gering, aantal waterplanten is vrij gering
	7. Organische belasting
	8. Toxiciteit

Bronnen nutriënten (stikstoflimitatie)	
Stikstof	Fosfor
	
Legenda	
Kritische belasting	
Beïnvloedbaar	
<ul style="list-style-type: none"> Actuele bemesting Overige emissies landbouw Waterinlaat RWZI's Industriële lozingen Overige bronnen 	
Niet beïnvloedbaar	
<ul style="list-style-type: none"> Historische bemesting Nalevering landbouwbodems Natuurgebieden Infiltratiewater Atmosferische depositie Kwel 	

Bronnen verontreinigende stoffen (niet-waterlichaam specifiek)	
Gewasbeschermingsmiddelen	
<ul style="list-style-type: none"> Akkerbouw Tuinbouw Kassen Onkruidbestijding verhard oppervlak 	
Zware metalen	
<ul style="list-style-type: none"> Landbouw Industrie Verkeer Huishoudens 	
PAK's	
<ul style="list-style-type: none"> Geceosoteerd hout Effluent Overstorten 	
Overige verontreinigende stoffen	
<ul style="list-style-type: none"> Diverse bronnen Ammonium: landbouw 	

Maatregelen

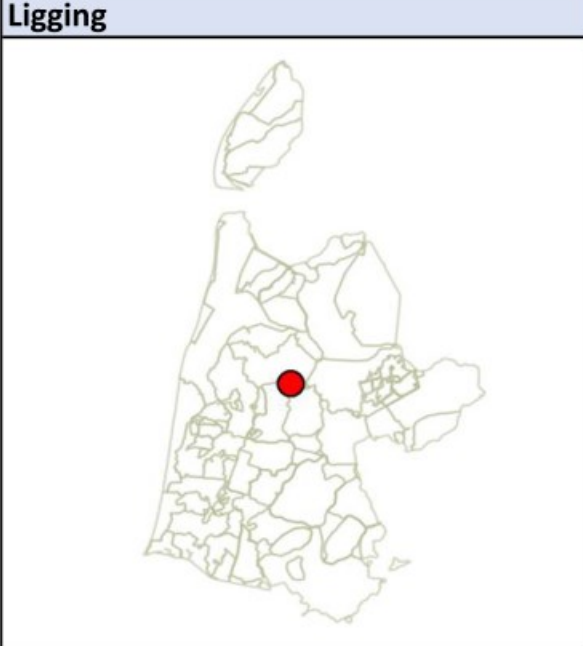
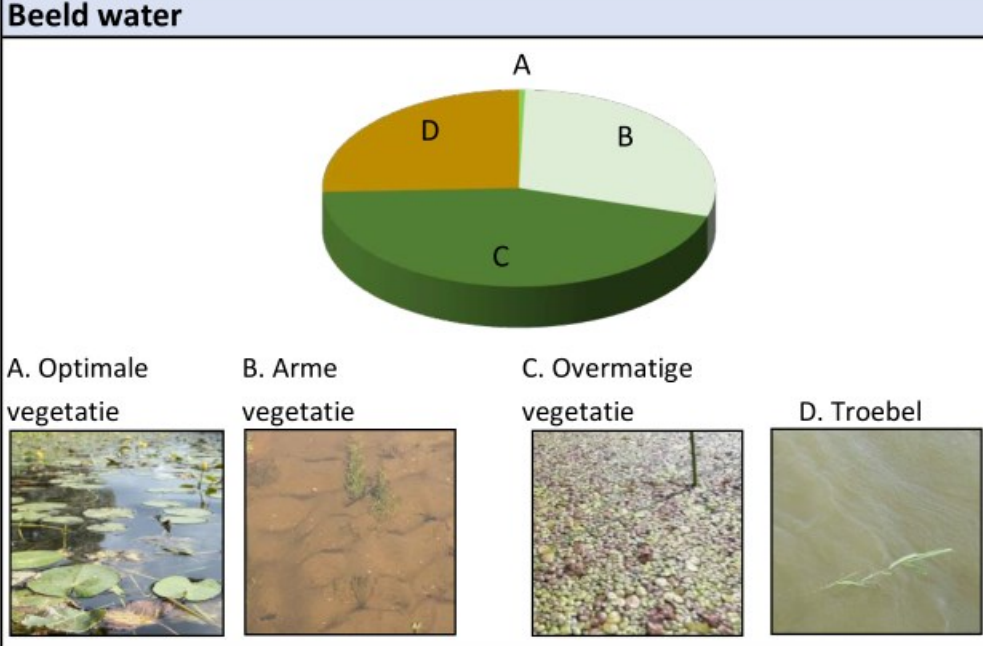
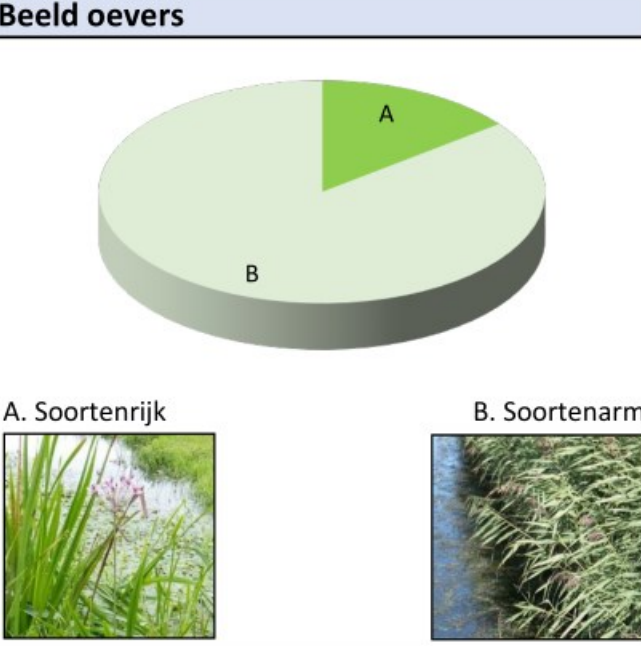
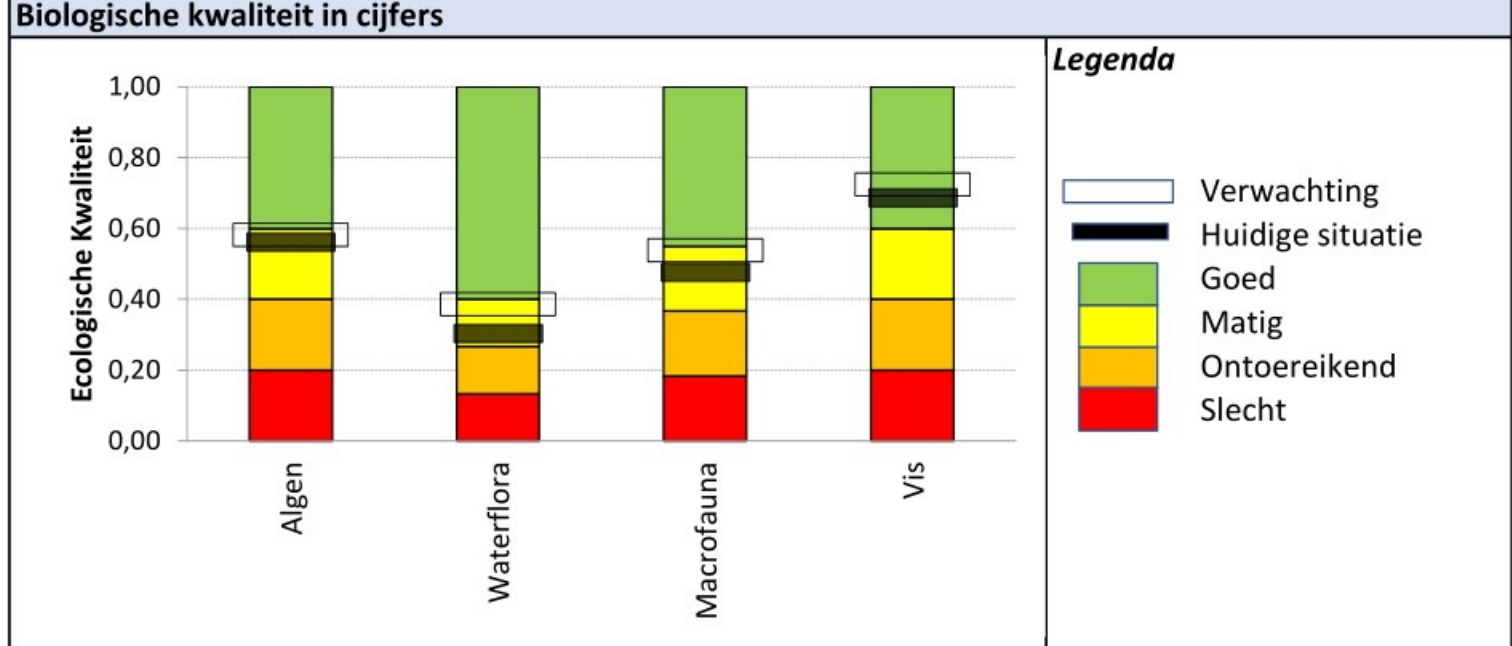
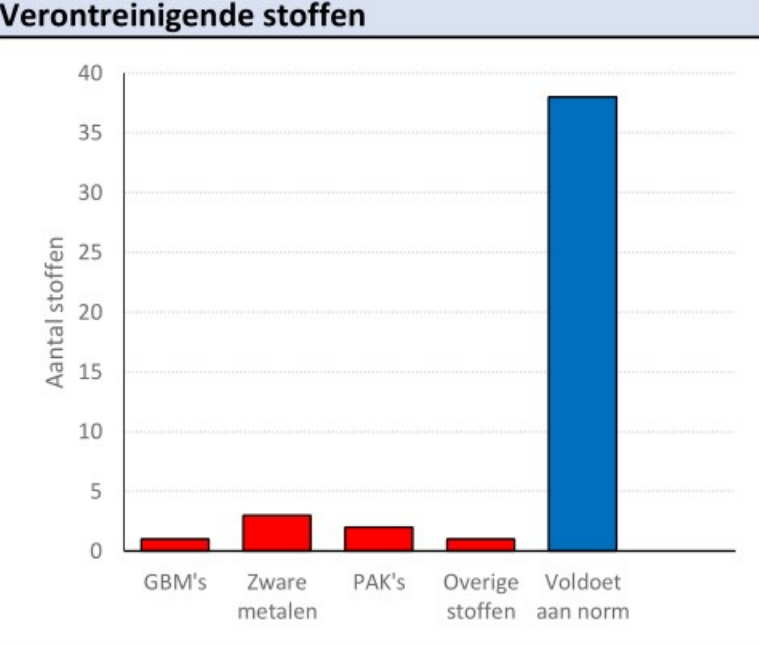
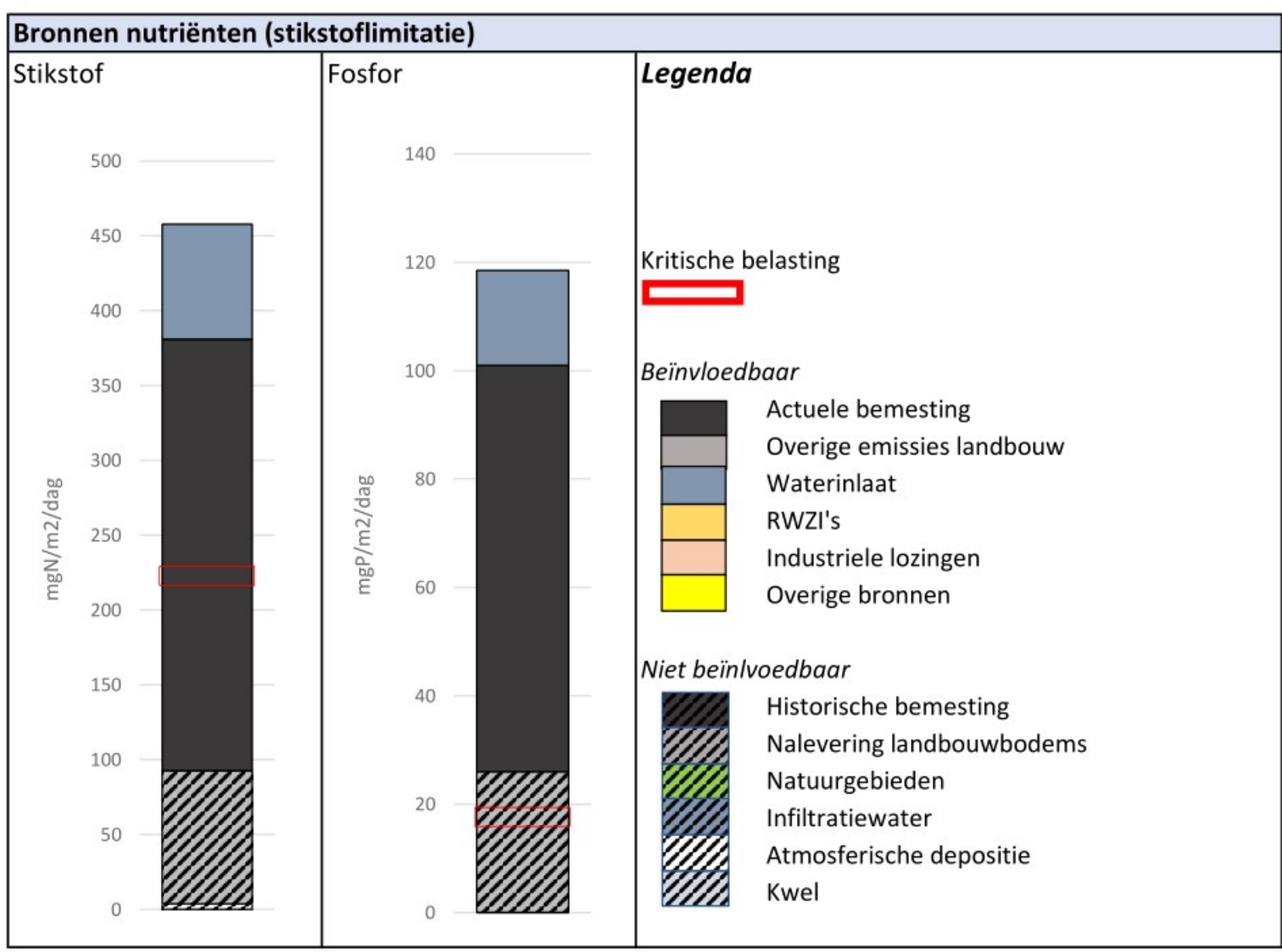
Huidig beleid		Specifieke maatregelen SGBP1 (2009-2014)		Specifieke maatregelen SGBP2 (2015-2021)	
1	Natuurvriendelijk baggeren en natuurvriendelijk schonen	1	Aanleg en onderhoud NVO's	1	Aanleg en onderhoud NVO's
2	Optimalisatie peilbeheer, beperken waterinlaat	2	Kunstwerken vispasseerbaar maken	2	Beschikbare hydraulische ruimte benutten voor plantengroei
3	Visplan opstellen en uitvoeren	3		3	Transitie beheer zachte oevers
4	Onderzoek (divers)	4		4	
5	Financiële impuls handhaving, innovatie landbouw, etc.	5		5	

Maatregelen SGBP3 (2022-2027)			
Code	Omschrijving maatregel	Voorwaarde is doorontwikkeling Landbouwportaal 2.0 en verwerving	Primair verantw. voor uitvoering
NL12_130-1	Landbouw: bovenwettelijke maatregelen (nutriënten)		Samenwerking landbouw en overheden
NL12_130-5	Beschermen van oevers om de vegetatiegroei op gang te brengen (waterzijde)	Ontwikkelen bijdrageregeling	Aanliggende eigenaren watersysteem
NL12_130-6	Inrichting natuurvriendelijke oevers	Relatie met natte infrastructuur Noordkop	HHNK
NL12_130-7	Inrichten van natuurvriendelijke oevers/boezemlandjes	Ontwikkelen bijdrageregeling	Aanliggende eigenaren watersysteem
NL12_130-8	Saneren uitloging stortplaats Amsteldiepdijk, Anna Paulowna	Maatregelen om onder andere de ammoniumuitloging op te heffen	Vergunninghouder

Vooruitblik 2050

Op termijn verbetert de waterkwaliteit steeds verder doordat met name de nutriëntenmaatregelen een na-ijleffect kennen. Klimaatverandering bedreigt de waterkwaliteit door warmer water, verdere verzilting en een toename van de emissies naar het watersysteem. Klimaatadaptatie kan kansen bieden, bijvoorbeeld doordat er meer ruimte voor water ontstaat. Wanneer de bodemdaling in de veenweidegebieden wordt geremd, heeft dat ook positieve effecten op de waterkwaliteit in de boezem. Voor de Amstelmeerboezem komt dan ook een omslag naar een helder watersysteem in zicht.

Status polder 2027: Troebel watersysteem met lokaal in laag belaste delen van de boezem kansen op helder water. Te nemen maatregelen zijn gericht op versterken van biodiversiteit en op stimuleren van een gezonde duurzame bedrijfsvoering landbouw.

Waterkwaliteit	Ligging 	Beeld water 	Beeld oevers 	Biologische kwaliteit in cijfers 	Verontreinigende stoffen 																															
	Watersysteemanalyse	Diagnose aan de hand van Ecologische Sleutelfactoren			Bronnen nutriënten (stikstoflimitatie)		Bronnen verontreinigende stoffen (niet-waterlichaam specifiek)																													
<table border="1"> <tr> <td></td> <td>1. Productiviteit water Belasting fosfor en stikstof te hoog Vrij hoge algenbiomassa</td> </tr> <tr> <td></td> <td>2. Licht Matig doorzicht, diep water Weinig ondergedoken waterplanten</td> </tr> <tr> <td></td> <td>3. Productiviteit bodem Bodem met geringe P-binding, vrij veel slib en veel sulfaat Vrij hoog aandeel bodemvoedselende vis</td> </tr> <tr> <td></td> <td>4. Habitatgeschiktheid Ecologisch ongunstig peilbeheer, vrij veel slib, vrij ongunstige invloed zoutgehalte Vis indiceert vrij helder water met weinig structuur (planten), vrij weinig snoek, vrij weinig plantminnende vis</td> </tr> <tr> <td></td> <td>5. Verspreiding</td> </tr> <tr> <td></td> <td>6. Verwijdering Ongunstig maaibeheer, weinig afvoer van maaisel Totaal aantal plantensoorten is vrij gering, aantal waterplanten is vrij gering</td> </tr> <tr> <td></td> <td>7. Organische belasting Uit/afspoeling, mest Macrofauna indiceert enige saprobie, diatomeeën indiceren enige saprobie, vrij veel zuurstoftolerante vis</td> </tr> <tr> <td></td> <td>8. Toxiciteit</td> </tr> </table>				1. Productiviteit water Belasting fosfor en stikstof te hoog Vrij hoge algenbiomassa		2. Licht Matig doorzicht, diep water Weinig ondergedoken waterplanten		3. Productiviteit bodem Bodem met geringe P-binding, vrij veel slib en veel sulfaat Vrij hoog aandeel bodemvoedselende vis		4. Habitatgeschiktheid Ecologisch ongunstig peilbeheer, vrij veel slib, vrij ongunstige invloed zoutgehalte Vis indiceert vrij helder water met weinig structuur (planten), vrij weinig snoek, vrij weinig plantminnende vis		5. Verspreiding		6. Verwijdering Ongunstig maaibeheer, weinig afvoer van maaisel Totaal aantal plantensoorten is vrij gering, aantal waterplanten is vrij gering		7. Organische belasting Uit/afspoeling, mest Macrofauna indiceert enige saprobie, diatomeeën indiceren enige saprobie, vrij veel zuurstoftolerante vis		8. Toxiciteit			<ul style="list-style-type: none"> Gewasbeschermingsmiddelen Akkerbouw Tuinbouw Kassen Onkruidbestijding verhard oppervlak Zware metalen Landbouw Industrie Verkeer Huishoudens PAK's Gecreosoteerd hout Effluent Overstorten Overige verontreinigende stoffen Diverse bronnen Ammonium: landbouw 															
	1. Productiviteit water Belasting fosfor en stikstof te hoog Vrij hoge algenbiomassa																																			
	2. Licht Matig doorzicht, diep water Weinig ondergedoken waterplanten																																			
	3. Productiviteit bodem Bodem met geringe P-binding, vrij veel slib en veel sulfaat Vrij hoog aandeel bodemvoedselende vis																																			
	4. Habitatgeschiktheid Ecologisch ongunstig peilbeheer, vrij veel slib, vrij ongunstige invloed zoutgehalte Vis indiceert vrij helder water met weinig structuur (planten), vrij weinig snoek, vrij weinig plantminnende vis																																			
	5. Verspreiding																																			
	6. Verwijdering Ongunstig maaibeheer, weinig afvoer van maaisel Totaal aantal plantensoorten is vrij gering, aantal waterplanten is vrij gering																																			
	7. Organische belasting Uit/afspoeling, mest Macrofauna indiceert enige saprobie, diatomeeën indiceren enige saprobie, vrij veel zuurstoftolerante vis																																			
	8. Toxiciteit																																			
Maatregelen	Huidig beleid		Specifieke maatregelen SGBP1 (2009-2014)		Specifieke maatregelen SGBP2 (2015-2021)																															
	<table border="1"> <tr><td>1</td><td>Natuurvriendelijk baggeren en natuurvriendelijk schonen</td></tr> <tr><td>2</td><td>Optimalisatie peilbeheer, beperken waterinlaat</td></tr> <tr><td>3</td><td>Visplan opstellen en uitvoeren</td></tr> <tr><td>4</td><td>Onderzoek (divers)</td></tr> <tr><td>5</td><td>Financiële impuls handhaving, innovatie landbouw, etc.</td></tr> </table>		1	Natuurvriendelijk baggeren en natuurvriendelijk schonen	2	Optimalisatie peilbeheer, beperken waterinlaat	3	Visplan opstellen en uitvoeren	4	Onderzoek (divers)	5	Financiële impuls handhaving, innovatie landbouw, etc.	<table border="1"> <tr><td>1</td><td>Aanleg en onderhoud NVO's</td></tr> <tr><td>2</td><td>Kunstwerken vispasseerbaar maken</td></tr> <tr><td>3</td><td>Verplaatsen van de inlaat</td></tr> <tr><td>4</td><td></td></tr> <tr><td>5</td><td></td></tr> </table>		1	Aanleg en onderhoud NVO's	2	Kunstwerken vispasseerbaar maken	3	Verplaatsen van de inlaat	4		5		<table border="1"> <tr><td>1</td><td>Beschikbare hydraulische ruimte benutten voor plantengroei</td></tr> <tr><td>2</td><td>Transitie beheer zachte oevers</td></tr> <tr><td>3</td><td></td></tr> <tr><td>4</td><td></td></tr> <tr><td>5</td><td></td></tr> </table>			1	Beschikbare hydraulische ruimte benutten voor plantengroei	2	Transitie beheer zachte oevers	3		4		5
1	Natuurvriendelijk baggeren en natuurvriendelijk schonen																																			
2	Optimalisatie peilbeheer, beperken waterinlaat																																			
3	Visplan opstellen en uitvoeren																																			
4	Onderzoek (divers)																																			
5	Financiële impuls handhaving, innovatie landbouw, etc.																																			
1	Aanleg en onderhoud NVO's																																			
2	Kunstwerken vispasseerbaar maken																																			
3	Verplaatsen van de inlaat																																			
4																																				
5																																				
1	Beschikbare hydraulische ruimte benutten voor plantengroei																																			
2	Transitie beheer zachte oevers																																			
3																																				
4																																				
5																																				
Maatregelen SGBP3 (2022-2027)																																				
Code	Omschrijving maatregel	Voorwaarde is doorontwikkeling Landbouwportaal 2.0 en	Primair verantw. voor uitvoering	Actie HHNK																																
NL12_140-1	Landbouw: bovenwettelijke maatregelen (nutriënten)	Kansen in Langerijs en in afwaterende polders	Samenwerking landbouw en overheden	Stimuleren																																
NL12_140-5	Benutten ruimte primair systeem voor plantengroei	Ontwikkelen bijdragerogeling	HHNK	Uitvoeren																																
NL12_140-6	Beschermen van oevers om de vegetatiegroei op gang te brengen (waterzijde)	Voorwaarde is doorontwikkeling Landbouwportaal 2.0 en	Aanliggende eigenaren watersysteem	Stimuleren																																
NL12_140-7	Landbouw: bovenwettelijke maatregelen (gewasbeschermingsmiddelen)	Ontwikkelen bijdragerogeling	Samenwerking landbouw en overheden	Actief stimuleren																																
NL12_140-8	Inrichting natuurvriendelijke oevers	Betref Braaksluis en Roskamsluis	Aanliggende eigenaren watersysteem	Stimuleren																																
NL12_140-9	Vispasseerbaar maken provinciale schutsluis		Provincie	Uitvoeren																																
Vooruitblik 2050																																				
<p>Op termijn verbetert de waterkwaliteit steeds verder doordat met name de nutriëntenmaatregelen een na-ijleffect kennen. Klimaatverandering bedreigt de waterkwaliteit door warmer water, verdere verzilting en een toename van de emissies naar het watersysteem. Klimaatadaptatie kan kansen bieden, bijvoorbeeld doordat er meer ruimte voor water ontstaat. Wanneer de bodemdaling in de veenweidegebieden wordt geremd, heeft dat ook positieve effecten op de waterkwaliteit in de boezem.</p>																																				

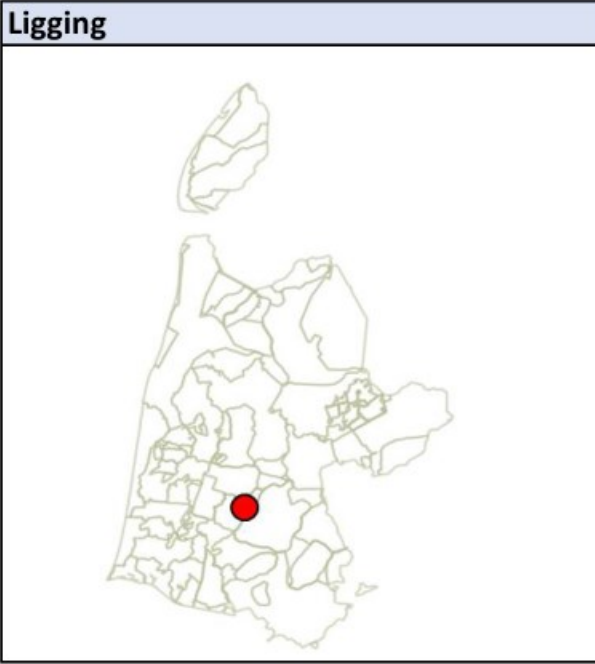
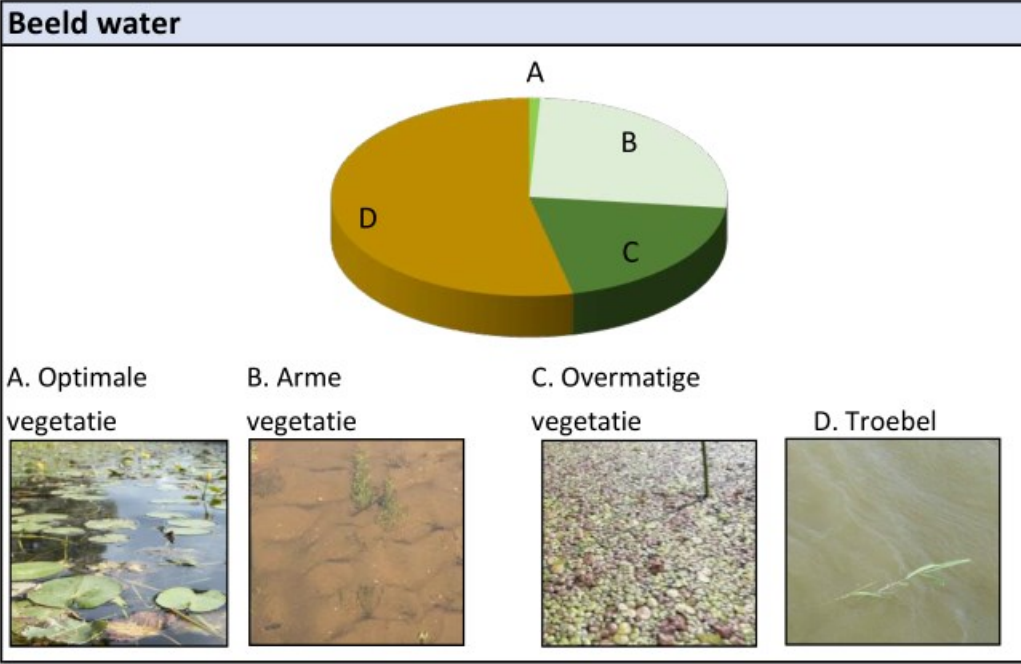
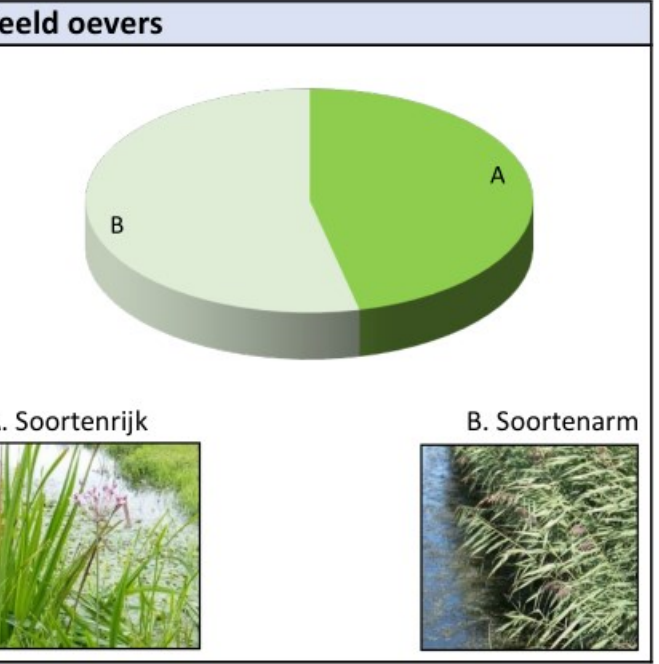
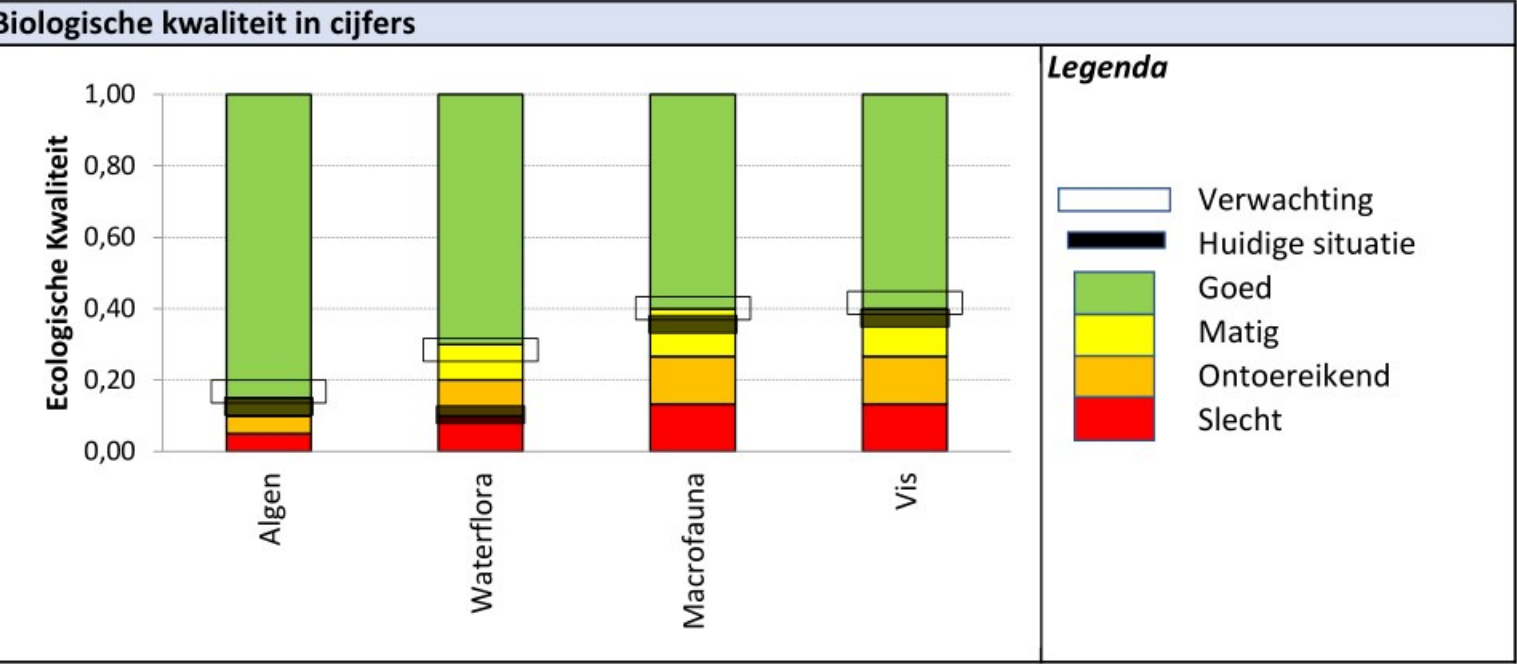
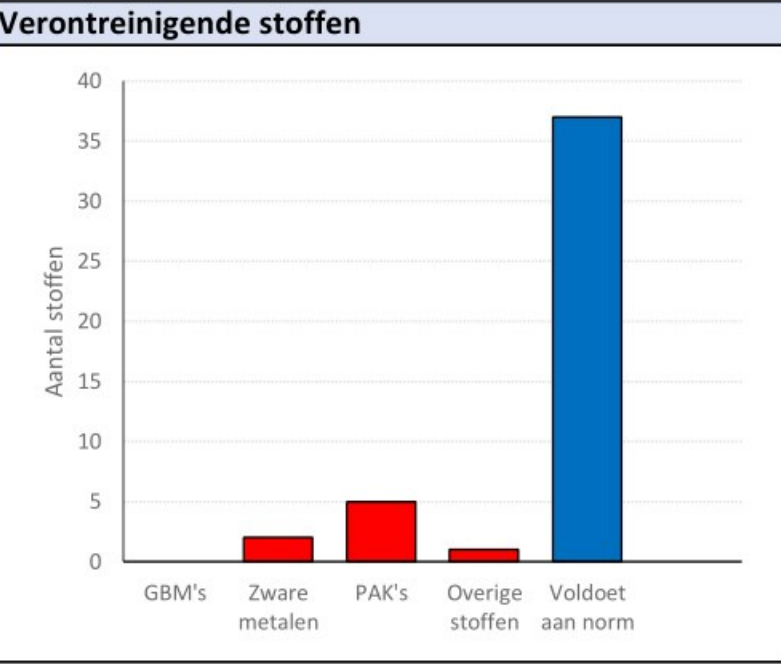
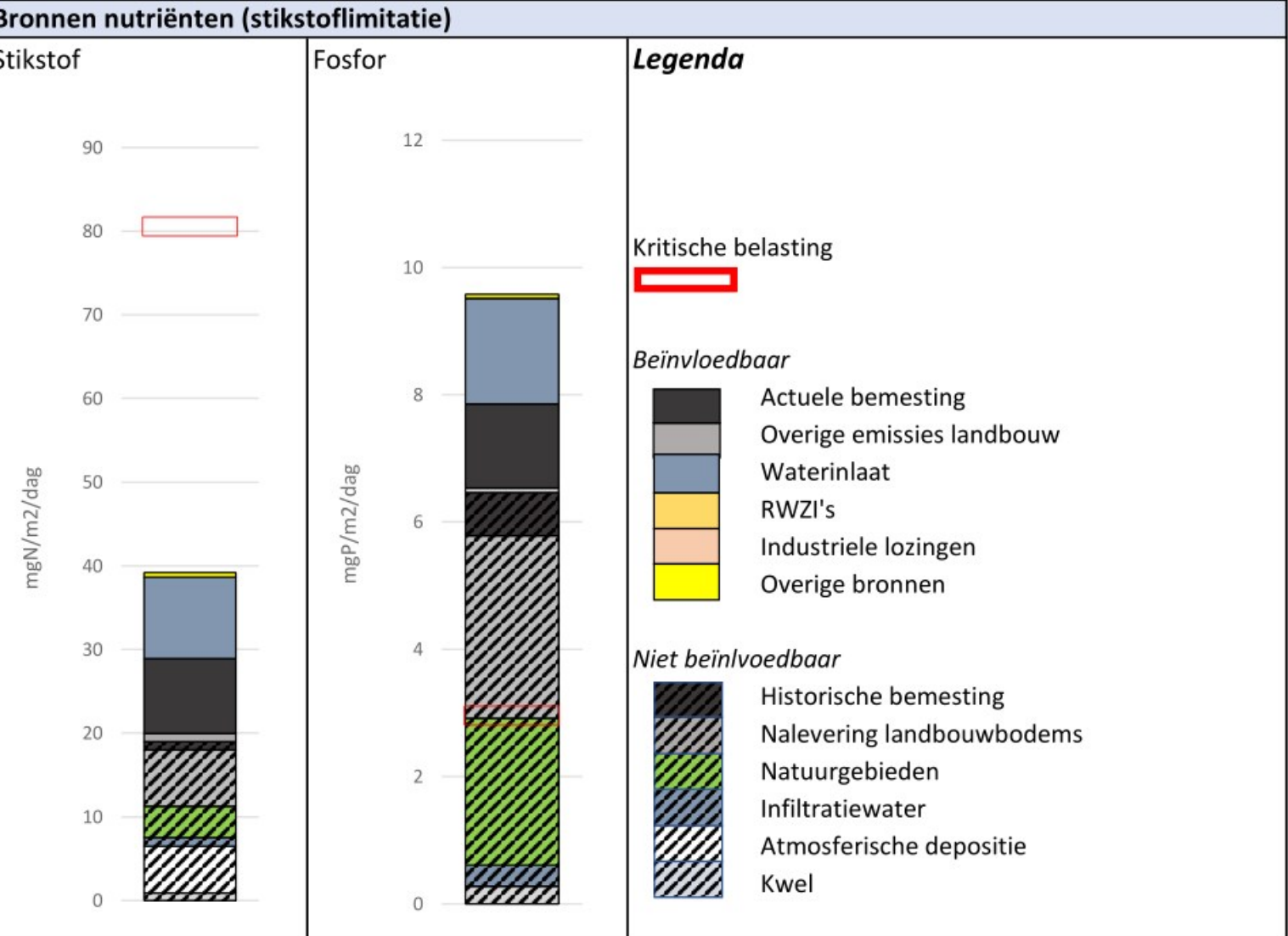
Status polder 2027: Troebel watersysteem, met deels heldere delen (mogelijk ivm guaggamossel), potentie watersysteem moet nader onderzocht worden. Maatregelen zijn gericht op verbeteren zwemwaterkwaliteit en vergroten biodiversiteit

Waterkwaliteit	Ligging 	Beeld water 	Beeld oevers 	Biologische kwaliteit in cijfers 	Verontreinigende stoffen 																														
	Watersysteemanalyse	Diagnose aan de hand van Ecologische Sleutelfactoren			Bronnen nutriënten (stikstoflimitatie)																														
<table border="1"> <tr> <td></td> <td>1. Productiviteit water Vrij hoge visbiomassa, blauwalgenbloeien, woekerende waterplanten</td> </tr> <tr> <td></td> <td>2. Licht Matig doorzicht Weinig ondergedoken waterplanten</td> </tr> <tr> <td></td> <td>3. Productiviteit bodem Veen- en kleibodem met veel sulfaat Vrij hoog aandeel bodemvoedseletende vis, lage vegetatiebedekking</td> </tr> <tr> <td></td> <td>4. Habitatgeschiktheid Ecologisch ongunstig peilbeheer, geringe dieptevariatie, vrij ongunstige invloed zoutgehalte Vis indiceert 'kaal' water, weinig of geen snoek, weinig plantminnende vis, diatomeeën indiceren licht-brak</td> </tr> <tr> <td></td> <td>5. Verspreiding</td> </tr> <tr> <td></td> <td>6. Verwijdering Vrij ongunstig maaibeheer Totaal aantal plantensoorten is vrij gering, aantal waterplanten is gering</td> </tr> <tr> <td></td> <td>7. Organische belasting</td> </tr> <tr> <td></td> <td>8. Toxiciteit</td> </tr> </table>				1. Productiviteit water Vrij hoge visbiomassa, blauwalgenbloeien, woekerende waterplanten		2. Licht Matig doorzicht Weinig ondergedoken waterplanten		3. Productiviteit bodem Veen- en kleibodem met veel sulfaat Vrij hoog aandeel bodemvoedseletende vis, lage vegetatiebedekking		4. Habitatgeschiktheid Ecologisch ongunstig peilbeheer, geringe dieptevariatie, vrij ongunstige invloed zoutgehalte Vis indiceert 'kaal' water, weinig of geen snoek, weinig plantminnende vis, diatomeeën indiceren licht-brak		5. Verspreiding		6. Verwijdering Vrij ongunstig maaibeheer Totaal aantal plantensoorten is vrij gering, aantal waterplanten is gering		7. Organische belasting		8. Toxiciteit	<table border="1"> <tr> <td>Stikstof</td> <td>Fosfor</td> <td rowspan="2">Legenda</td> </tr> <tr> <td> </td> <td> </td> </tr> </table>		Stikstof	Fosfor	Legenda			Bronnen verontreinigende stoffen (niet-waterlichaam specifiek) <ul style="list-style-type: none"> Gewasbeschermingsmiddelen Akkerbouw Tuinbouw Kassen Onkruidbestijding verhard oppervlak Zware metalen Landbouw Industrie Verkeer Huishoudens PAK's Geceosoteerd hout Effluent Overstorten Overige verontreinigende stoffen Diverse bronnen Ammonium: landbouw 									
	1. Productiviteit water Vrij hoge visbiomassa, blauwalgenbloeien, woekerende waterplanten																																		
	2. Licht Matig doorzicht Weinig ondergedoken waterplanten																																		
	3. Productiviteit bodem Veen- en kleibodem met veel sulfaat Vrij hoog aandeel bodemvoedseletende vis, lage vegetatiebedekking																																		
	4. Habitatgeschiktheid Ecologisch ongunstig peilbeheer, geringe dieptevariatie, vrij ongunstige invloed zoutgehalte Vis indiceert 'kaal' water, weinig of geen snoek, weinig plantminnende vis, diatomeeën indiceren licht-brak																																		
	5. Verspreiding																																		
	6. Verwijdering Vrij ongunstig maaibeheer Totaal aantal plantensoorten is vrij gering, aantal waterplanten is gering																																		
	7. Organische belasting																																		
	8. Toxiciteit																																		
Stikstof	Fosfor	Legenda																																	
Maatregelen	Huidig beleid		Specifieke maatregelen SGBP1 (2009-2014)		Specifieke maatregelen SGBP2 (2015-2021)																														
	<table border="1"> <tr><td>1</td><td>Natuurvriendelijk baggeren en natuurvriendelijk schonen</td></tr> <tr><td>2</td><td>Optimalisatie peilbeheer, beperken waterinlaat</td></tr> <tr><td>3</td><td>Visplan opstellen en uitvoeren</td></tr> <tr><td>4</td><td>Onderzoek (divers)</td></tr> <tr><td>5</td><td>Financiële impuls handhaving, innovatie landbouw, etc.</td></tr> </table>		1	Natuurvriendelijk baggeren en natuurvriendelijk schonen	2	Optimalisatie peilbeheer, beperken waterinlaat	3	Visplan opstellen en uitvoeren	4	Onderzoek (divers)	5	Financiële impuls handhaving, innovatie landbouw, etc.	<table border="1"> <tr><td>1</td><td>Kunstwerken vispasseerbaar maken</td></tr> <tr><td>2</td><td></td></tr> <tr><td>3</td><td></td></tr> <tr><td>4</td><td></td></tr> <tr><td>5</td><td></td></tr> </table>		1	Kunstwerken vispasseerbaar maken	2		3		4		5		<table border="1"> <tr><td>1</td><td></td></tr> <tr><td>2</td><td></td></tr> <tr><td>3</td><td></td></tr> <tr><td>4</td><td></td></tr> <tr><td>5</td><td></td></tr> </table>		1		2		3		4		5
1	Natuurvriendelijk baggeren en natuurvriendelijk schonen																																		
2	Optimalisatie peilbeheer, beperken waterinlaat																																		
3	Visplan opstellen en uitvoeren																																		
4	Onderzoek (divers)																																		
5	Financiële impuls handhaving, innovatie landbouw, etc.																																		
1	Kunstwerken vispasseerbaar maken																																		
2																																			
3																																			
4																																			
5																																			
1																																			
2																																			
3																																			
4																																			
5																																			
Maatregelen SGBP3 (2022-2027)																																			
Code	Omschrijving maatregel	Aanpak	Primair verantw. voor uitvoering	Actie HHNK																															
NL12_201-2	Maatregelen overstort Dorrestein	Afkoppelen stedelijke bebouwing van riolering	Gemeente	Actief stimuleren																															
NL12_201-3	Aangepast maaibeheer (beperken overlast woekerende planten)	Maaibeheer is al aangepast, gaat om monitoring en eventuele	Recreatieschap	Actief stimuleren																															
NL12_201-4	Beschermen van oevers om de vegetatiegroei op gang te brengen (landzijde)	Ontwikkelen bijdrageregeling	Aanliggende eigenaren watersysteem	Stimuleren																															
NL12_201-5	Habitatgeschiktheid van watergangen vergroten (ingrepen strijklengte)	Lokaal verdiepen	Recreatieschap	Actief stimuleren																															
NL12_201-6	Uitvoeren aanbevelingen systeemanalyse	Reservering voor uitvoeren van aanbevelingen onderzoek	HHNK en Recreatieschap	Uitvoeren																															
NL12_201-7	Onderzoek systeemanalyse algemeen (water- en stoffenbalans)	Inzicht vergroten in kansen en knelpunten waterkwaliteit	HHNK	Uitvoeren																															
NL12_201-8	Inrichting natuurvriendelijke oevers	Ontwikkelen bijdrageregeling	Aanliggende eigenaren watersysteem	Stimuleren																															
Vooruitblik 2050																																			
Op termijn verbetert de waterkwaliteit steeds verder doordat met name de nutriëntenmaatregelen een na-ijleffect kennen. Klimaatverandering bedreigt de waterkwaliteit door warmer water en een toename van de emissies naar het watersysteem. Voor (diepere) meren is dat erg belangrijk: een omslag naar helder water vraagt een grote teruggang in nutriëntenbelasting. Klimaatadaptatie kan kansen bieden, bijvoorbeeld doordat er meer ruimte voor water ontstaat.																																			

Status polder 2027: Potentie helder water, maatregelen zijn gericht op versterken biodiversiteit en verminderen belasting via waterinlaat.

Waterkwaliteit	Ligging 	Beeld water <p>A. Optimale vegetatie B. Arme vegetatie C. Overmatige vegetatie D. Troebel</p>	Beeld oevers <p>A. Soortenrijk B. Soortenarm</p>	Biologische kwaliteit in cijfers 	Verontreinigende stoffen 																																
	Diagnose aan de hand van Ecologische Sleutelfactoren <ol style="list-style-type: none"> Productiviteit water Belasting fosfor en stikstof rond kritische waarde; gehalten stikstof en fosfor zijn te hoog. Blauwalgenbloeien, vrij hoge algenbiomassa, vrij hoge visbiomassa Licht Productiviteit bodem Ophoping slib in diepe delen, geringe P-binding in bodem en veel sulfaat in bodem. Interne P-belasting >> dan externe. Hoge flux van P vanuit diepe delen in het najaar, totaal-P te hoog Habitatgeschiktheid Ecologisch vrij ongunstig peilbeheer, matig ingerichte taluds Vis indiceert vrij helder water met weinig structuur (planten), vrij weinig snoek, vrij weinig plantminnende vis Verspreiding Verwijdering Organische belasting Toxiciteit 	Bronnen nutriënten (stikstoflimitatie) 	Bronnen verontreinigende stoffen (niet-waterlichaam specifiek) <ul style="list-style-type: none"> Gewasbeschermingsmiddelen Akkerbouw Tuinbouw Kassen Onkruidbestijding verhard oppervlak Zware metalen Landbouw Industrie Verkeer Huishoudens PAK's Gecreosoteerd hout Effluent Overstorten Overige verontreinigende stoffen Diverse bronnen Ammonium: landbouw 																																		
Watersysteemanalyse	Huidig beleid <ol style="list-style-type: none"> Natuurvriendelijk baggeren en natuurvriendelijk schonen Optimalisatie peilbeheer, beperken waterinlaat Visplan opstellen en uitvoeren Onderzoek (divers) Financiële impuls handhaving, innovatie landbouw, etc. 		Specifieke maatregelen SGBP1 (2009-2014) <ol style="list-style-type: none"> Verwijderen drijfvlagen en kroos 		Specifieke maatregelen SGBP2 (2015-2021) <ol style="list-style-type: none"> Beschikbare hydraulische ruimte benutten voor plantengroei 																																
	Maatregelen SGBP3 (2022-2027) <table border="1"> <thead> <tr> <th>Code</th> <th>Omschrijving maatregel</th> <th>Primair verantw. voor uitvoering</th> <th>Actie HHNK</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>NL12_202-1</td> <td>Hogere frequentie baggeren inlaattracé (minder slibaanvoer plas)</td> <td>Opnemen in gebiedsbeheerplan (kostenneutraal maatwerk)</td> <td>HHNK</td> </tr> <tr> <td>NL12_202-2</td> <td>Optimaliseren peilbeheer (zuidelijke deel recreatiegebied)</td> <td>Reservering voor maatregelen nav onderzoek beperken</td> <td>HHNK en recreatieschap</td> </tr> <tr> <td>NL12_202-4</td> <td>Inrichting natuurvriendelijke oevers</td> <td>Ontwikkelen bijdrageregeling</td> <td>Recreatieschap en aanliggende eigenaren watersys</td> </tr> <tr> <td>NL12_202-5</td> <td>Defosfatering</td> <td>Verminderen belasting door inlaat</td> <td>HHNK</td> </tr> <tr> <td>NL12_202-6</td> <td>Beschermen van oevers om de vegetatiegroei op gang te brengen (landzijde)</td> <td>Ontwikkelen bijdrageregeling</td> <td>Aanliggende eigenaren watersysteem</td> </tr> <tr> <td>NL12_202-7</td> <td>Landbouw: bovenwettelijke maatregelen (nutriënten)</td> <td>Voorwaarde is doorontwikkeling Landbouwportaal 2.0 en</td> <td>Samenwerking landbouw en overheden</td> </tr> <tr> <td>NL12_202-8</td> <td>Onderzoek beperken gebiedsvreemd water</td> <td>Onderzoek naar vasthouden en circuleren</td> <td>HHNK en recreatieschap</td> </tr> </tbody> </table>						Code	Omschrijving maatregel	Primair verantw. voor uitvoering	Actie HHNK	NL12_202-1	Hogere frequentie baggeren inlaattracé (minder slibaanvoer plas)	Opnemen in gebiedsbeheerplan (kostenneutraal maatwerk)	HHNK	NL12_202-2	Optimaliseren peilbeheer (zuidelijke deel recreatiegebied)	Reservering voor maatregelen nav onderzoek beperken	HHNK en recreatieschap	NL12_202-4	Inrichting natuurvriendelijke oevers	Ontwikkelen bijdrageregeling	Recreatieschap en aanliggende eigenaren watersys	NL12_202-5	Defosfatering	Verminderen belasting door inlaat	HHNK	NL12_202-6	Beschermen van oevers om de vegetatiegroei op gang te brengen (landzijde)	Ontwikkelen bijdrageregeling	Aanliggende eigenaren watersysteem	NL12_202-7	Landbouw: bovenwettelijke maatregelen (nutriënten)	Voorwaarde is doorontwikkeling Landbouwportaal 2.0 en	Samenwerking landbouw en overheden	NL12_202-8	Onderzoek beperken gebiedsvreemd water	Onderzoek naar vasthouden en circuleren
Code	Omschrijving maatregel	Primair verantw. voor uitvoering	Actie HHNK																																		
NL12_202-1	Hogere frequentie baggeren inlaattracé (minder slibaanvoer plas)	Opnemen in gebiedsbeheerplan (kostenneutraal maatwerk)	HHNK																																		
NL12_202-2	Optimaliseren peilbeheer (zuidelijke deel recreatiegebied)	Reservering voor maatregelen nav onderzoek beperken	HHNK en recreatieschap																																		
NL12_202-4	Inrichting natuurvriendelijke oevers	Ontwikkelen bijdrageregeling	Recreatieschap en aanliggende eigenaren watersys																																		
NL12_202-5	Defosfatering	Verminderen belasting door inlaat	HHNK																																		
NL12_202-6	Beschermen van oevers om de vegetatiegroei op gang te brengen (landzijde)	Ontwikkelen bijdrageregeling	Aanliggende eigenaren watersysteem																																		
NL12_202-7	Landbouw: bovenwettelijke maatregelen (nutriënten)	Voorwaarde is doorontwikkeling Landbouwportaal 2.0 en	Samenwerking landbouw en overheden																																		
NL12_202-8	Onderzoek beperken gebiedsvreemd water	Onderzoek naar vasthouden en circuleren	HHNK en recreatieschap																																		
Maatregelen	Vooruitblik 2050 Klimaatverandering bedreigt de waterkwaliteit door warmer water en een toename van de emissies naar het watersysteem: dit kan achteruitgang veroorzaken.																																				

Status polder 2027: Troebel watersysteem, te nemen maatregelen zijn gericht op versterken biodiversiteit. Een omslag naar helder water op lange termijn (2050) mogelijk, vraagt een ander peilbeheer, stoppen van bodemdaling.

Waterkwaliteit	Ligging 	Beeld water 	Beeld oevers 	Biologische kwaliteit in cijfers 	Verontreinigende stoffen 																															
	Diagnose aan de hand van Ecologische Sleutelfactoren <table border="1"> <tr> <td></td> <td>1. Productiviteit water Belasting fosfor te hoog Hoge algenbiomassa, vrij hoge visbiomassa</td> </tr> <tr> <td></td> <td>2. Licht Matig doorzicht, diep water Weinig ondergedoken waterplanten</td> </tr> <tr> <td></td> <td>3. Productiviteit bodem Veenbodembodem met veel slib, geringe P-binding en veel sulfaat Vrij hoog aandeel bodemvoedselsetende vis, lage vegetatiebedekking</td> </tr> <tr> <td></td> <td>4. Habitatgeschiktheid Ecologisch ongunstig peilbeheer, vrij geringe dieptevariatie, vrij veel slib, ongunstige invloed zoutgehalte Vis indiceert 'kaal' water, weinig of geen snoek, weinig plantminnende vis, diatomeeën indiceren licht-brak</td> </tr> <tr> <td></td> <td>5. Verspreiding</td> </tr> <tr> <td></td> <td>6. Verwijdering</td> </tr> <tr> <td></td> <td>7. Organische belasting Uit/afspoeling, veenaafbraak Macrofauna indiceert enige saprobie, diatomeeën indiceren enige saprobie, vrij veel zuurstoftolerante vis</td> </tr> <tr> <td></td> <td>8. Toxiciteit</td> </tr> </table>		1. Productiviteit water Belasting fosfor te hoog Hoge algenbiomassa, vrij hoge visbiomassa		2. Licht Matig doorzicht, diep water Weinig ondergedoken waterplanten		3. Productiviteit bodem Veenbodembodem met veel slib, geringe P-binding en veel sulfaat Vrij hoog aandeel bodemvoedselsetende vis, lage vegetatiebedekking		4. Habitatgeschiktheid Ecologisch ongunstig peilbeheer, vrij geringe dieptevariatie, vrij veel slib, ongunstige invloed zoutgehalte Vis indiceert 'kaal' water, weinig of geen snoek, weinig plantminnende vis, diatomeeën indiceren licht-brak		5. Verspreiding		6. Verwijdering		7. Organische belasting Uit/afspoeling, veenaafbraak Macrofauna indiceert enige saprobie, diatomeeën indiceren enige saprobie, vrij veel zuurstoftolerante vis		8. Toxiciteit	Bronnen nutriënten (stikstoflimitatie) 	Bronnen verontreinigende stoffen (niet-waterlichaam specifiek) Gewasbeschermingsmiddelen Akkerbouw, Tuinbouw, Kassen, Onkruidbestijding verhard oppervlak Zware metalen Landbouw, Industrie, Verkeer, Huishoudens PAK's Gecreosoteerd hout, Effluent, Overstorten Overige verontreinigende stoffen Diverse bronnen, Ammonium: landbouw																	
	1. Productiviteit water Belasting fosfor te hoog Hoge algenbiomassa, vrij hoge visbiomassa																																			
	2. Licht Matig doorzicht, diep water Weinig ondergedoken waterplanten																																			
	3. Productiviteit bodem Veenbodembodem met veel slib, geringe P-binding en veel sulfaat Vrij hoog aandeel bodemvoedselsetende vis, lage vegetatiebedekking																																			
	4. Habitatgeschiktheid Ecologisch ongunstig peilbeheer, vrij geringe dieptevariatie, vrij veel slib, ongunstige invloed zoutgehalte Vis indiceert 'kaal' water, weinig of geen snoek, weinig plantminnende vis, diatomeeën indiceren licht-brak																																			
	5. Verspreiding																																			
	6. Verwijdering																																			
	7. Organische belasting Uit/afspoeling, veenaafbraak Macrofauna indiceert enige saprobie, diatomeeën indiceren enige saprobie, vrij veel zuurstoftolerante vis																																			
	8. Toxiciteit																																			
Watersysteemanalyse	Huidig beleid <table border="1"> <tr><td>1</td><td>Natuurvriendelijk baggeren en natuurvriendelijk schonen</td></tr> <tr><td>2</td><td>Optimalisatie peilbeheer, beperken waterinlaat</td></tr> <tr><td>3</td><td>Visplan opstellen en uitvoeren</td></tr> <tr><td>4</td><td>Onderzoek (divers)</td></tr> <tr><td>5</td><td>Financiële impuls handhaving, innovatie landbouw, etc.</td></tr> </table>		1	Natuurvriendelijk baggeren en natuurvriendelijk schonen	2	Optimalisatie peilbeheer, beperken waterinlaat	3	Visplan opstellen en uitvoeren	4	Onderzoek (divers)	5	Financiële impuls handhaving, innovatie landbouw, etc.	Specifieke maatregelen SGBP1 (2009-2014) <table border="1"> <tr><td>1</td><td>Aanleg en onderhoud NVO's</td></tr> <tr><td>2</td><td>Verwijderen drijfslagen en kroos</td></tr> <tr><td>3</td><td></td></tr> <tr><td>4</td><td></td></tr> <tr><td>5</td><td></td></tr> </table>		1	Aanleg en onderhoud NVO's	2	Verwijderen drijfslagen en kroos	3		4		5		Specifieke maatregelen SGBP2 (2015-2021) <table border="1"> <tr><td>1</td><td>Beschikbare hydraulische ruimte benutten voor plantengroei</td></tr> <tr><td>2</td><td>Kunstwerken vispasseerbaar maken</td></tr> <tr><td>3</td><td>Transitie beheer zachte oevers</td></tr> <tr><td>4</td><td></td></tr> <tr><td>5</td><td></td></tr> </table>		1	Beschikbare hydraulische ruimte benutten voor plantengroei	2	Kunstwerken vispasseerbaar maken	3	Transitie beheer zachte oevers	4		5	
	1	Natuurvriendelijk baggeren en natuurvriendelijk schonen																																		
2	Optimalisatie peilbeheer, beperken waterinlaat																																			
3	Visplan opstellen en uitvoeren																																			
4	Onderzoek (divers)																																			
5	Financiële impuls handhaving, innovatie landbouw, etc.																																			
1	Aanleg en onderhoud NVO's																																			
2	Verwijderen drijfslagen en kroos																																			
3																																				
4																																				
5																																				
1	Beschikbare hydraulische ruimte benutten voor plantengroei																																			
2	Kunstwerken vispasseerbaar maken																																			
3	Transitie beheer zachte oevers																																			
4																																				
5																																				
Maatregelen	Maatregelen SGBP3 (2022-2027) <table border="1"> <thead> <tr> <th>Code</th> <th>Omschrijving maatregel</th> <th>Primair verantw. voor uitvoering</th> <th>Actie HHNK</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>NL12_210-3</td> <td>Onderzoek peilbeheer (isolatie natuurdelen)</td> <td>Onderzoeken kansen voor lokaal hogere waterpeilen en verminderen</td> <td>HHNK</td> <td>Uitvoeren</td> </tr> <tr> <td>NL12_210-4</td> <td>Uitvoeren aanbevelingen uit onderzoek peilbeheer en systeemanalyse</td> <td>Reservering voor uitvoering maatregelen nav onderzoeken</td> <td>HHNK en terreinbeheerders</td> <td>Reserveren</td> </tr> <tr> <td>NL12_210-5</td> <td>Onderzoek systeemanalyse algemeen</td> <td>Onderzoeken mogelijkheden Natura2000 doelstellingen irt</td> <td>HHNK</td> <td>Uitvoeren</td> </tr> <tr> <td>NL12_210-6</td> <td>Uitvoeren actief vegetatiebeheer (oevervegetatie)</td> <td>Kansen voor verplaatsen rietwortelstokken binnen het gebied</td> <td>HHNK</td> <td>Uitvoeren</td> </tr> <tr> <td>NL12_210-7</td> <td>Beschermen van oevers om de vegetatiegroei op gang te brengen (landzijde)</td> <td>Ontwikkelen bijdrageregeling</td> <td>Aanliggende eigenaren watersysteem</td> <td>Stimuleren</td> </tr> </tbody> </table>					Code	Omschrijving maatregel	Primair verantw. voor uitvoering	Actie HHNK	NL12_210-3	Onderzoek peilbeheer (isolatie natuurdelen)	Onderzoeken kansen voor lokaal hogere waterpeilen en verminderen	HHNK	Uitvoeren	NL12_210-4	Uitvoeren aanbevelingen uit onderzoek peilbeheer en systeemanalyse	Reservering voor uitvoering maatregelen nav onderzoeken	HHNK en terreinbeheerders	Reserveren	NL12_210-5	Onderzoek systeemanalyse algemeen	Onderzoeken mogelijkheden Natura2000 doelstellingen irt	HHNK	Uitvoeren	NL12_210-6	Uitvoeren actief vegetatiebeheer (oevervegetatie)	Kansen voor verplaatsen rietwortelstokken binnen het gebied	HHNK	Uitvoeren	NL12_210-7	Beschermen van oevers om de vegetatiegroei op gang te brengen (landzijde)	Ontwikkelen bijdrageregeling	Aanliggende eigenaren watersysteem	Stimuleren		
	Code	Omschrijving maatregel	Primair verantw. voor uitvoering	Actie HHNK																																
NL12_210-3	Onderzoek peilbeheer (isolatie natuurdelen)	Onderzoeken kansen voor lokaal hogere waterpeilen en verminderen	HHNK	Uitvoeren																																
NL12_210-4	Uitvoeren aanbevelingen uit onderzoek peilbeheer en systeemanalyse	Reservering voor uitvoering maatregelen nav onderzoeken	HHNK en terreinbeheerders	Reserveren																																
NL12_210-5	Onderzoek systeemanalyse algemeen	Onderzoeken mogelijkheden Natura2000 doelstellingen irt	HHNK	Uitvoeren																																
NL12_210-6	Uitvoeren actief vegetatiebeheer (oevervegetatie)	Kansen voor verplaatsen rietwortelstokken binnen het gebied	HHNK	Uitvoeren																																
NL12_210-7	Beschermen van oevers om de vegetatiegroei op gang te brengen (landzijde)	Ontwikkelen bijdrageregeling	Aanliggende eigenaren watersysteem	Stimuleren																																
Vooruitblik 2050 Op termijn verbetert de waterkwaliteit steeds verder doordat met name de nutriëntenmaatregelen een na-ijleffect kennen. Klimaatverandering bedreigt de waterkwaliteit door warmer water, verdere verzilting en een toename van de emissies naar het watersysteem. Klimaatadaptatie kan kansen bieden, bijvoorbeeld doordat er meer ruimte voor water ontstaat. Door maatregelen om de bodemdaling te remmen in het veenweidegebied kan ook meer ruimte ontstaan voor een verbetering van de biodiversiteit in deze polder. Daardoor kan het watersysteem hier mogelijk helder worden.																																				

Status polder 2027: Troebel watersysteem, te nemen maatregelen zijn gericht op versterken biodiversiteit en helder water in geïsoleerde en/of luwe delen. Op lange termijn (2050) geen omslag naar helder water in de rest van het waterlichaam.

Waterkwaliteit	Ligging 	Beeld water 	Beeld oevers 	Biologische kwaliteit in cijfers 	Verontreinigende stoffen 																																								
	Watersysteemanalyse	Diagnose aan de hand van Ecologische Sleutelfactoren			Bronnen nutriënten (stikstoflimitatie) 	Bronnen verontreinigende stoffen (niet-waterlichaam specifiek) Gewasbeschermingsmiddelen Akkerbouw Tuinbouw Kassen Onkruidbestijding verhard oppervlak Zware metalen Landbouw Industrie Verkeer Huishoudens PAK's Geceosoteerd hout Effluent Overstorten Overige verontreinigende stoffen Diverse bronnen Ammonium: landbouw																																							
Maatregelen		Huidig beleid 1 Natuurvriendelijk baggeren en natuurvriendelijk schonen 2 Optimalisatie peilbeheer, beperken waterinlaat 3 Visplan opstellen en uitvoeren 4 Onderzoek (divers) 5 Financiële impuls handhaving, innovatie landbouw, etc.	Specifieke maatregelen SGBP1 (2009-2014) 1 Kunstwerken vispasseerbaar maken 2 Verwijderen drijfslagen en kroos 3 4 5	Specifieke maatregelen SGBP2 (2015-2021) 1 Beschikbare hydraulische ruimte benutten voor plantengroei 2 Kunstwerken vispasseerbaar maken 3 Onderzoek en zo nodig sanering waterbodembodem 4 5	Maatregelen SGBP3 (2022-2027) <table border="1"> <thead> <tr> <th>Code</th> <th>Omschrijving maatregel</th> <th>Ontwikkelen bijdrageregeling</th> <th>Primair verantw. voor uitvoering</th> <th>Actie HHNK</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>NL12_220-1</td> <td>Beschermen van oevers om de vegetatiegroei op gang te brengen (landzijde)</td> <td>Ontwikkelen bijdrageregeling</td> <td>Aanliggende eigenaren watersysteem</td> <td>Stimuleren</td> </tr> <tr> <td>NL12_220-2</td> <td>Uitvoeren actief vegetatiebeheer</td> <td>Kansen voor verplaatsen rietwortelstokken binnen het gebied</td> <td>HHNK</td> <td>Uitvoeren</td> </tr> <tr> <td>NL12_220-3</td> <td>Onderzoek peilbeheer (aansluitend op lopend onderzoek)</td> <td>Richt zich op verminderen inlaat en uitlaat en creëren</td> <td>HHNK</td> <td>Uitvoeren</td> </tr> <tr> <td>NL12_220-4</td> <td>Uitvoeren aanbevelingen uit onderzoek peilbeheer</td> <td>Afhankelijk van uitkomsten onderzoek peilbeheer</td> <td>HHNK</td> <td>Uitvoeren</td> </tr> <tr> <td>NL12_220-5</td> <td>Landbouw bovenwettelijke maatregelen (nutriënten)</td> <td>Voorwaarde is doorontwikkeling Landbouwportaal 2.0 en</td> <td>Samenwerking landbouw en overheden</td> <td>Stimuleren</td> </tr> <tr> <td>NL12_220-6</td> <td>Benutten ruimte tertiair systeem voor plantengroei</td> <td>Deze maatregel is al doorgevoerd in schouwbeleid,</td> <td>Aanliggende eigenaren watersysteem</td> <td>Stimuleren</td> </tr> <tr> <td>NL12_220-7</td> <td>Aangepast maaibeheer</td> <td>Uitlopend riet laten staan</td> <td>HHNK</td> <td>Uitvoeren</td> </tr> </tbody> </table>		Code	Omschrijving maatregel	Ontwikkelen bijdrageregeling	Primair verantw. voor uitvoering	Actie HHNK	NL12_220-1	Beschermen van oevers om de vegetatiegroei op gang te brengen (landzijde)	Ontwikkelen bijdrageregeling	Aanliggende eigenaren watersysteem	Stimuleren	NL12_220-2	Uitvoeren actief vegetatiebeheer	Kansen voor verplaatsen rietwortelstokken binnen het gebied	HHNK	Uitvoeren	NL12_220-3	Onderzoek peilbeheer (aansluitend op lopend onderzoek)	Richt zich op verminderen inlaat en uitlaat en creëren	HHNK	Uitvoeren	NL12_220-4	Uitvoeren aanbevelingen uit onderzoek peilbeheer	Afhankelijk van uitkomsten onderzoek peilbeheer	HHNK	Uitvoeren	NL12_220-5	Landbouw bovenwettelijke maatregelen (nutriënten)	Voorwaarde is doorontwikkeling Landbouwportaal 2.0 en	Samenwerking landbouw en overheden	Stimuleren	NL12_220-6	Benutten ruimte tertiair systeem voor plantengroei	Deze maatregel is al doorgevoerd in schouwbeleid,	Aanliggende eigenaren watersysteem	Stimuleren	NL12_220-7	Aangepast maaibeheer	Uitlopend riet laten staan	HHNK
	Code	Omschrijving maatregel	Ontwikkelen bijdrageregeling	Primair verantw. voor uitvoering	Actie HHNK																																								
NL12_220-1	Beschermen van oevers om de vegetatiegroei op gang te brengen (landzijde)	Ontwikkelen bijdrageregeling	Aanliggende eigenaren watersysteem	Stimuleren																																									
NL12_220-2	Uitvoeren actief vegetatiebeheer	Kansen voor verplaatsen rietwortelstokken binnen het gebied	HHNK	Uitvoeren																																									
NL12_220-3	Onderzoek peilbeheer (aansluitend op lopend onderzoek)	Richt zich op verminderen inlaat en uitlaat en creëren	HHNK	Uitvoeren																																									
NL12_220-4	Uitvoeren aanbevelingen uit onderzoek peilbeheer	Afhankelijk van uitkomsten onderzoek peilbeheer	HHNK	Uitvoeren																																									
NL12_220-5	Landbouw bovenwettelijke maatregelen (nutriënten)	Voorwaarde is doorontwikkeling Landbouwportaal 2.0 en	Samenwerking landbouw en overheden	Stimuleren																																									
NL12_220-6	Benutten ruimte tertiair systeem voor plantengroei	Deze maatregel is al doorgevoerd in schouwbeleid,	Aanliggende eigenaren watersysteem	Stimuleren																																									
NL12_220-7	Aangepast maaibeheer	Uitlopend riet laten staan	HHNK	Uitvoeren																																									
Vooruitblik 2050 Op termijn verbetert de waterkwaliteit steeds verder doordat met name de nutriëntenmaatregelen een na-ijleffect kennen. Klimaatverandering bedreigt de waterkwaliteit door warmer water, verdere verzilting en een toename van de emissies naar het watersysteem. Klimaatadaptatie kan kansen bieden, bijvoorbeeld doordat er meer ruimte voor water ontstaat. Wanneer de bodemdaling in de veenweidegebieden wordt geremd, heeft dat ook positieve effecten op de waterkwaliteit in de boezem.																																													

Status polder 2027: Troebel watersysteem, te nemen maatregelen zijn gericht op versterken biodiversiteit en omslag naar helder water op lange termijn (2050) mogelijk, vraagt een transitie van het gebied.

Waterkwaliteit	<p>Ligging</p>	<p>Beeld water</p> <p>A. Optimale vegetatie, B. Arme vegetatie, C. Overmatige vegetatie, D. Troebel</p>	<p>Beeld oevers</p> <p>A. Soortenrijk, B. Soortenarm</p>	<p>Biologische kwaliteit in cijfers</p> <p>Legenda</p> <ul style="list-style-type: none"> Verwachting Huidige situatie Goed Matig Ontoereikend Slecht 	<p>Verontreinigende stoffen</p>																																																																	
	Watersysteemanalyse	<p>Diagnose aan de hand van Ecologische Sleutelfactoren</p> <table border="1"> <tr> <td></td> <td>1. Productiviteit water Belasting fosfor rond kritische waarde Hoge algenbiomassa, veel kroos en flab, hoge visbiomassa</td> </tr> <tr> <td></td> <td>2. Licht Matig doorzicht, matig diep water Weinig ondergedoken waterplanten</td> </tr> <tr> <td></td> <td>3. Productiviteit bodem Veenbodembodem met veel slib, geringe P-binding en veel sulfaat Vrij hoog aandeel bodemvoedselende vis, lage vegetatiebedekking</td> </tr> <tr> <td></td> <td>4. Habitatgeschiktheid Ecologisch ongunstig peilbeheer, geringe dieptevariatie, te veel slib, vrij ongunstige invloed zoutgehalte Vis indiceert 'kaal' water, vrij weinig snoek, weinig plantminnende vis, diatomeeën indiceren licht-brak</td> </tr> <tr> <td></td> <td>5. Verspreiding</td> </tr> <tr> <td></td> <td>6. Verwijdering</td> </tr> <tr> <td></td> <td>7. Organische belasting Uit/afspoeling, veenafbraak Macrofauna indiceert enige saprobie, diatomeeën indiceren saprobie</td> </tr> <tr> <td></td> <td>8. Toxiciteit</td> </tr> </table>			1. Productiviteit water Belasting fosfor rond kritische waarde Hoge algenbiomassa, veel kroos en flab, hoge visbiomassa		2. Licht Matig doorzicht, matig diep water Weinig ondergedoken waterplanten		3. Productiviteit bodem Veenbodembodem met veel slib, geringe P-binding en veel sulfaat Vrij hoog aandeel bodemvoedselende vis, lage vegetatiebedekking		4. Habitatgeschiktheid Ecologisch ongunstig peilbeheer, geringe dieptevariatie, te veel slib, vrij ongunstige invloed zoutgehalte Vis indiceert 'kaal' water, vrij weinig snoek, weinig plantminnende vis, diatomeeën indiceren licht-brak		5. Verspreiding		6. Verwijdering		7. Organische belasting Uit/afspoeling, veenafbraak Macrofauna indiceert enige saprobie, diatomeeën indiceren saprobie		8. Toxiciteit	<p>Bronnen nutriënten (stikstoflimitatie)</p> <p>Legenda</p> <ul style="list-style-type: none"> Kritische belasting Beïnvloedbaar: Actuele bemesting, Overige emissies landbouw, Waterinlaat, RWZI's, Industriële lozingen, Overige bronnen Niet beïnvloedbaar: Historische bemesting, Nalevering landbouwbodems, Natuurgebieden, Infiltratiewater, Atmosferische depositie, Kwel 	<p>Bronnen verontreinigende stoffen (niet-waterlichaam specifiek)</p> <p>Gewasbeschermingsmiddelen Akkerbouw, Tuinbouw, Kassen, Onkruidbestijding verhard oppervlak</p> <p>Zware metalen Landbouw, Industrie, Verkeer, Huishoudens</p> <p>PAK's Gecreosoteerd hout, Effluent, Overstorten</p> <p>Overige verontreinigende stoffen Diverse bronnen, Ammonium: landbouw</p>																																																	
			1. Productiviteit water Belasting fosfor rond kritische waarde Hoge algenbiomassa, veel kroos en flab, hoge visbiomassa																																																																			
		2. Licht Matig doorzicht, matig diep water Weinig ondergedoken waterplanten																																																																				
	3. Productiviteit bodem Veenbodembodem met veel slib, geringe P-binding en veel sulfaat Vrij hoog aandeel bodemvoedselende vis, lage vegetatiebedekking																																																																					
	4. Habitatgeschiktheid Ecologisch ongunstig peilbeheer, geringe dieptevariatie, te veel slib, vrij ongunstige invloed zoutgehalte Vis indiceert 'kaal' water, vrij weinig snoek, weinig plantminnende vis, diatomeeën indiceren licht-brak																																																																					
	5. Verspreiding																																																																					
	6. Verwijdering																																																																					
	7. Organische belasting Uit/afspoeling, veenafbraak Macrofauna indiceert enige saprobie, diatomeeën indiceren saprobie																																																																					
	8. Toxiciteit																																																																					
Maatregelen	<p>Huidig beleid</p> <ol style="list-style-type: none"> Natuurvriendelijk baggeren en natuurvriendelijk schonen Optimalisatie peilbeheer, beperken waterinlaat Visplan opstellen en uitvoeren Onderzoek (divers) Financiële impuls handhaving, innovatie landbouw, etc. 	<p>Specifieke maatregelen SGBP1 (2009-2014)</p> <ol style="list-style-type: none"> Kunstwerken vispasseerbaar maken Verwijderen drijfslagen en kroos 	<p>Specifieke maatregelen SGBP2 (2015-2021)</p> <ol style="list-style-type: none"> Beschikbare hydraulische ruimte benutten voor plantengroei Kunstwerken vispasseerbaar maken Onderzoek en zo nodig sanering waterbodembodem 	<p>Maatregelen SGBP3 (2022-2027)</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Code</th> <th>Omschrijving maatregel</th> <th>Voorwaarde</th> <th>Primair verantw. voor uitvoering</th> <th>Actie HHNK</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>NL12_230-1</td> <td>Landbouw: bovenwettelijke maatregelen (nutriënten)</td> <td>Voorwaarde is doorontwikkeling Landbouwportaal 2.0 en</td> <td>Samenwerking landbouw en overheden</td> <td>Stimuleren</td> </tr> <tr> <td>NL12_230-4</td> <td>Beschermen van oevers om de vegetatiegroei op gang te brengen (landzijde)</td> <td>Ontwikkelen bijdrageregeling</td> <td>Aanliggende eigenaren watersysteem</td> <td>Stimuleren</td> </tr> <tr> <td>NL12_230-5</td> <td>Benutten ruimte tertiair systeem voor plantengroei</td> <td>Deze maatregel is al doorgevoerd in schouwbeleid,</td> <td>Aanliggende eigenaren watersysteem</td> <td>Stimuleren</td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> </tbody> </table>		Code	Omschrijving maatregel	Voorwaarde	Primair verantw. voor uitvoering	Actie HHNK	NL12_230-1	Landbouw: bovenwettelijke maatregelen (nutriënten)	Voorwaarde is doorontwikkeling Landbouwportaal 2.0 en	Samenwerking landbouw en overheden	Stimuleren	NL12_230-4	Beschermen van oevers om de vegetatiegroei op gang te brengen (landzijde)	Ontwikkelen bijdrageregeling	Aanliggende eigenaren watersysteem	Stimuleren	NL12_230-5	Benutten ruimte tertiair systeem voor plantengroei	Deze maatregel is al doorgevoerd in schouwbeleid,	Aanliggende eigenaren watersysteem	Stimuleren																																													
	Code	Omschrijving maatregel	Voorwaarde	Primair verantw. voor uitvoering	Actie HHNK																																																																	
	NL12_230-1	Landbouw: bovenwettelijke maatregelen (nutriënten)	Voorwaarde is doorontwikkeling Landbouwportaal 2.0 en	Samenwerking landbouw en overheden	Stimuleren																																																																	
NL12_230-4	Beschermen van oevers om de vegetatiegroei op gang te brengen (landzijde)	Ontwikkelen bijdrageregeling	Aanliggende eigenaren watersysteem	Stimuleren																																																																		
NL12_230-5	Benutten ruimte tertiair systeem voor plantengroei	Deze maatregel is al doorgevoerd in schouwbeleid,	Aanliggende eigenaren watersysteem	Stimuleren																																																																		
<p>Vooruitblik 2050</p> <p>Op termijn verbetert de waterkwaliteit steeds verder doordat met name de nutriëntenmaatregelen een na-ijleffect kennen. Klimaatverandering bedreigt de waterkwaliteit door warmer water, verdere verzilting en een toename van de emissies naar het watersysteem. Klimaatadaptatie kan kansen bieden, bijvoorbeeld doordat er meer ruimte voor water ontstaat. Maatregelen die de bodemdaling remmen kunnen op termijn ook zorgen voor helder water in dit watersysteem.</p>																																																																						

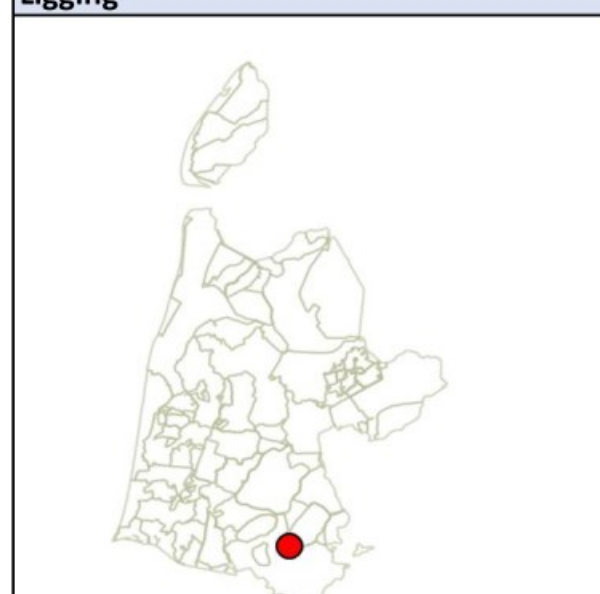
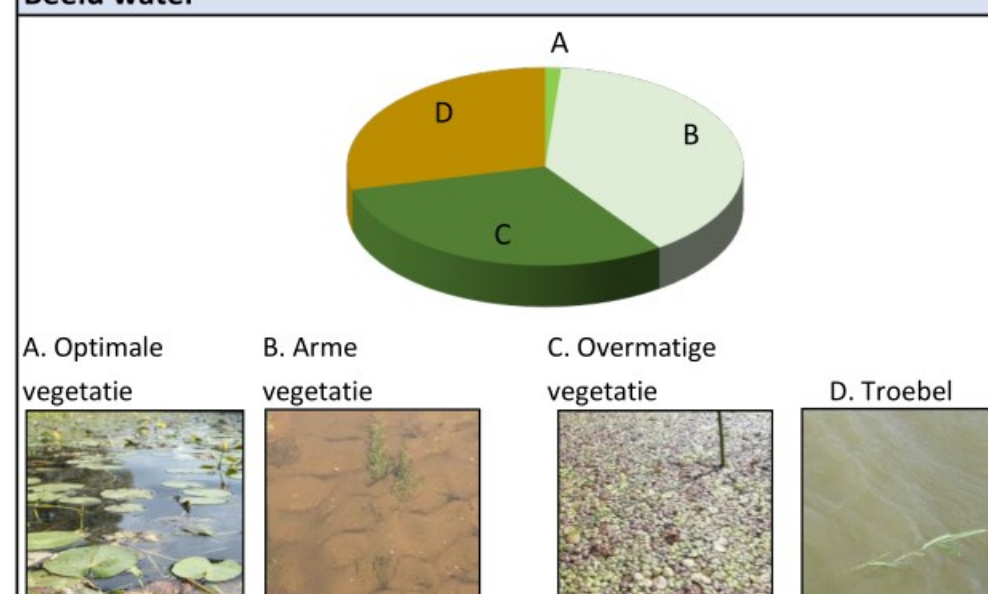
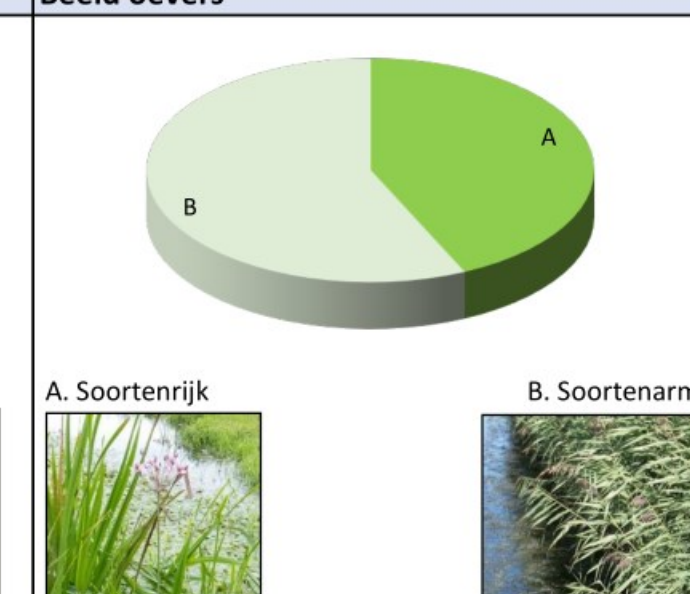
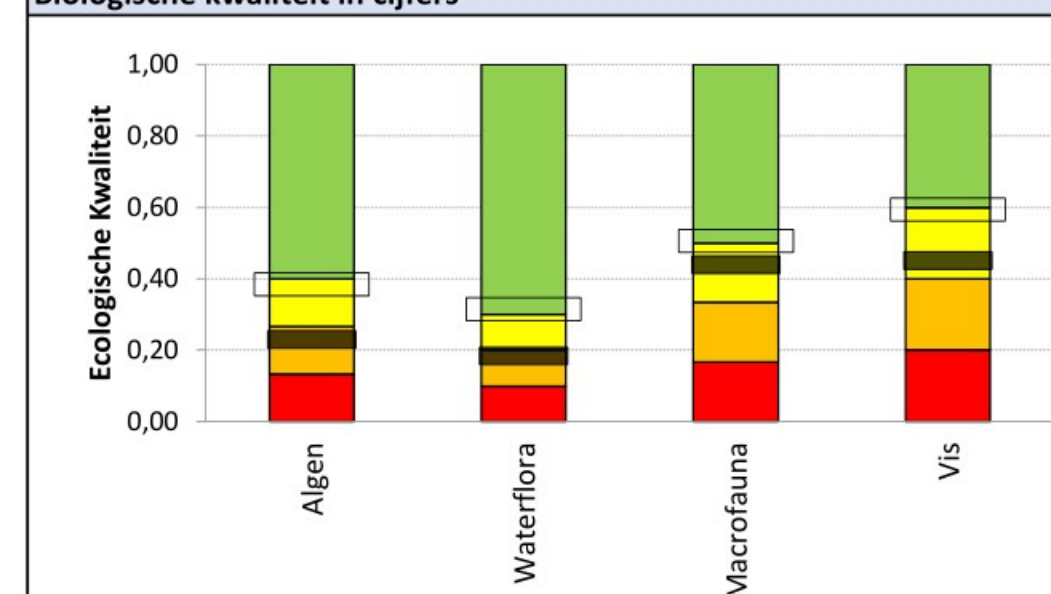
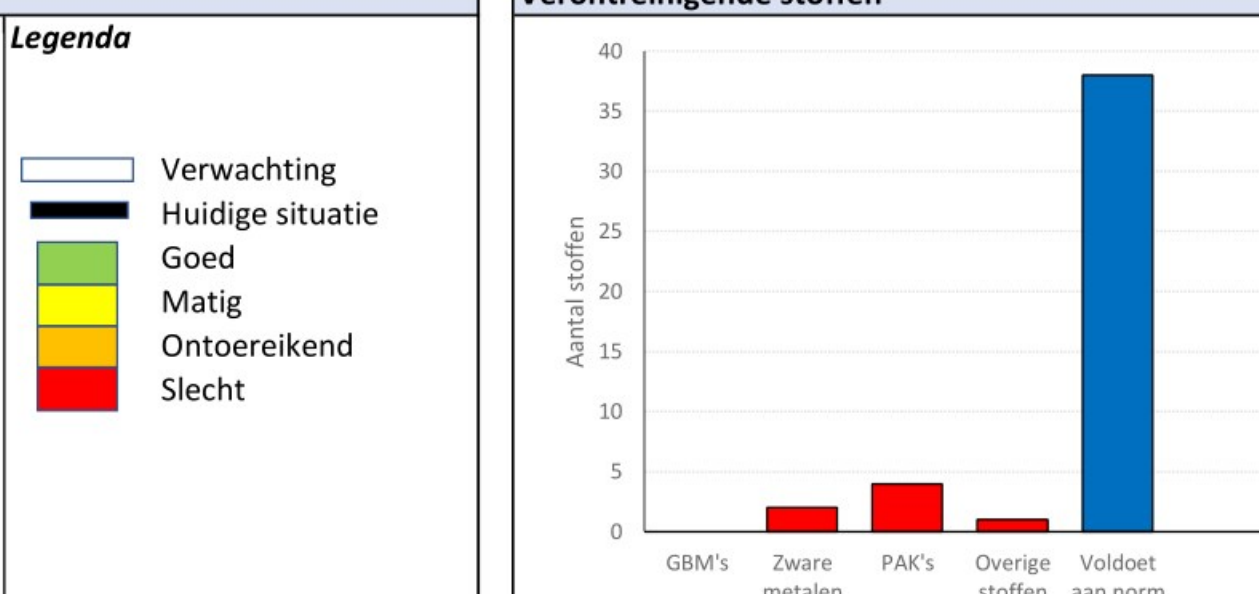
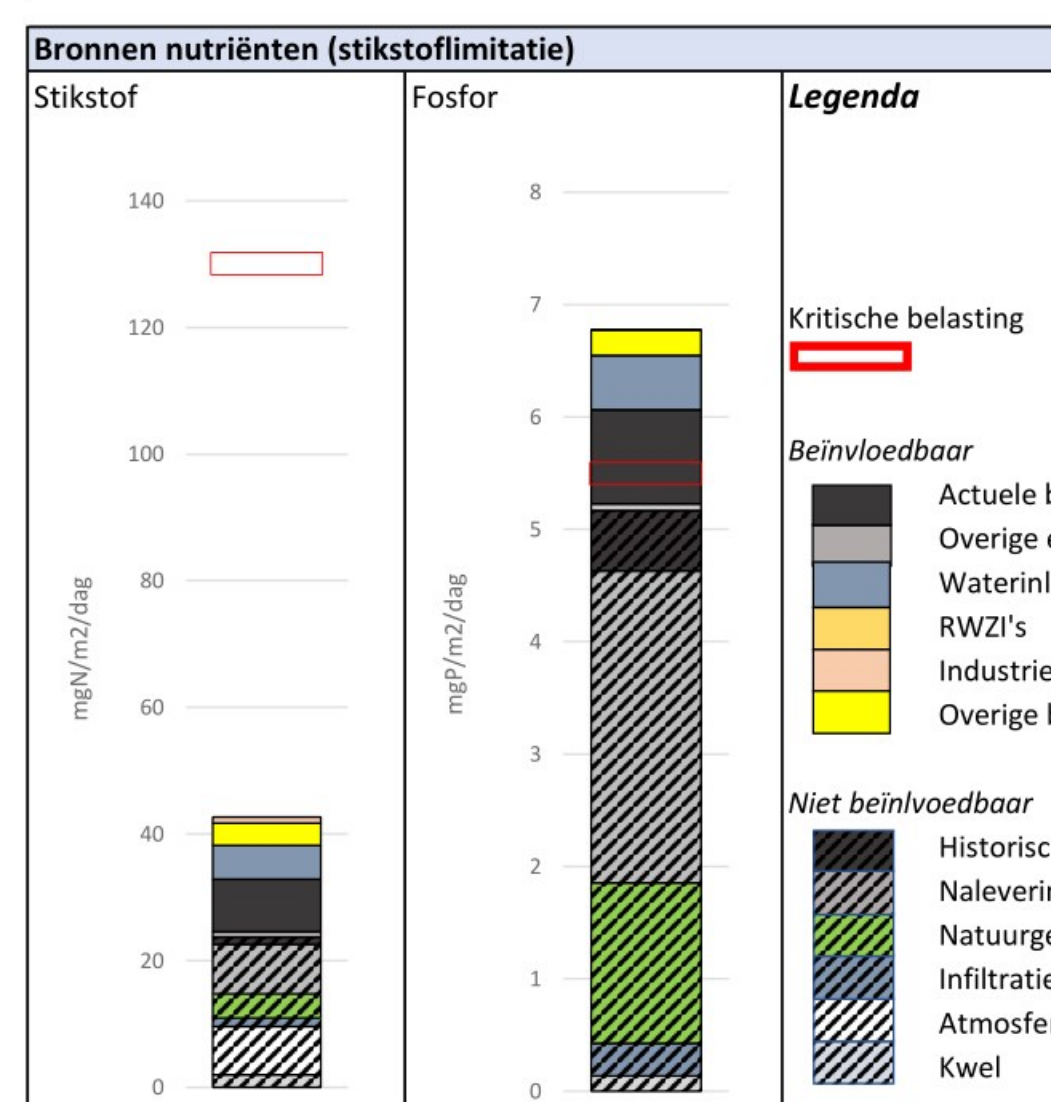
Status polder 2027: Troebel watersysteem. Te nemen maatregelen zijn gericht op verminderen van belasting door waterinlaat (ook voor waterinlaattracé De Kil, Wijkermeer en Uitgeester- en Heemskerkerbroek). Een omslag naar helder water op lange termijn (2050) mogelijk, vraagt stoppen van bodemdaling.

Waterkwaliteit	Ligging 	Beeld water 	Beeld oevers 	Biologische kwaliteit in cijfers 	Verontreinigende stoffen 																														
	Watersysteemanalyse	Diagnose aan de hand van Ecologische Sleutelfactoren			Bronnen nutriënten (stikstoflimitatie) 	Bronnen verontreinigende stoffen (niet-waterlichaam specifiek) Gewasbeschermingsmiddelen Akkerbouw Tuinbouw Kassen Onkruidbestijding verhard oppervlak Zware metalen Landbouw Industrie Verkeer Huishoudens PAK's Gecreosoteerd hout Effluent Overstorten Overige verontreinigende stoffen Diverse bronnen Ammonium: landbouw																													
Maatregelen		Huidig beleid 1 Natuurvriendelijk baggeren en natuurvriendelijk schonen 2 Optimalisatie peilbeheer, beperken waterinlaat 3 Visplan opstellen en uitvoeren 4 Onderzoek (divers) 5 Financiële impuls handhaving, innovatie landbouw, etc.	Specifieke maatregelen SGBP1 (2009-2014) 1 Verwijderen drijfvlagen en kroos 2 3 4 5	Specifieke maatregelen SGBP2 (2015-2021) 1 Beschikbare hydraulische ruimte benutten voor plantengroei 2 Onderzoek en zo nodig sanering waterbodembodem 3 4 5	Maatregelen SGBP3 (2022-2027) <table border="1"> <thead> <tr> <th>Code</th> <th>Omschrijving maatregel</th> <th>Voorwaarde is doorontwikkeling Landbouwportaal 2.0 en</th> <th>Primair verantw. voor uitvoering</th> <th>Actie HHNK</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>NL12_240-1</td> <td>Landbouw: bovenwettelijke maatregelen (nutriënten)</td> <td>Ontwikkelen bijdragereregeling</td> <td>Samenwerking landbouw en overheden</td> <td>Stimuleren</td> </tr> <tr> <td>NL12_240-5</td> <td>Beschermen van oevers om de vegetatiegroei op gang te brengen (landzijde)</td> <td>Ook van belang voor inlaattracé Polder Assendelft, Wijkermeer en</td> <td>Aanliggende eigenaren watersysteem</td> <td>Stimuleren</td> </tr> <tr> <td>NL12_240-6</td> <td>Onderzoek inlaatbeperking, defosfatering en blauwalgen via inlaat Alkmaardermeer</td> <td>Reserveren voor verminderen belasting door inlaat</td> <td>HHNK</td> <td>Uitvoeren</td> </tr> <tr> <td>NL12_240-7</td> <td>Defosfatering</td> <td>Reserveren voor maatregelen nav onderzoek inlaatbeperking en</td> <td>HHNK</td> <td>Reserveren</td> </tr> <tr> <td>NL12_240-8</td> <td>Uitvoeren aanbevelingen onderzoek (muv defosfatering)</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> </tbody> </table>		Code	Omschrijving maatregel	Voorwaarde is doorontwikkeling Landbouwportaal 2.0 en	Primair verantw. voor uitvoering	Actie HHNK	NL12_240-1	Landbouw: bovenwettelijke maatregelen (nutriënten)	Ontwikkelen bijdragereregeling	Samenwerking landbouw en overheden	Stimuleren	NL12_240-5	Beschermen van oevers om de vegetatiegroei op gang te brengen (landzijde)	Ook van belang voor inlaattracé Polder Assendelft, Wijkermeer en	Aanliggende eigenaren watersysteem	Stimuleren	NL12_240-6	Onderzoek inlaatbeperking, defosfatering en blauwalgen via inlaat Alkmaardermeer	Reserveren voor verminderen belasting door inlaat	HHNK	Uitvoeren	NL12_240-7	Defosfatering	Reserveren voor maatregelen nav onderzoek inlaatbeperking en	HHNK	Reserveren	NL12_240-8	Uitvoeren aanbevelingen onderzoek (muv defosfatering)		
	Code	Omschrijving maatregel	Voorwaarde is doorontwikkeling Landbouwportaal 2.0 en	Primair verantw. voor uitvoering	Actie HHNK																														
NL12_240-1	Landbouw: bovenwettelijke maatregelen (nutriënten)	Ontwikkelen bijdragereregeling	Samenwerking landbouw en overheden	Stimuleren																															
NL12_240-5	Beschermen van oevers om de vegetatiegroei op gang te brengen (landzijde)	Ook van belang voor inlaattracé Polder Assendelft, Wijkermeer en	Aanliggende eigenaren watersysteem	Stimuleren																															
NL12_240-6	Onderzoek inlaatbeperking, defosfatering en blauwalgen via inlaat Alkmaardermeer	Reserveren voor verminderen belasting door inlaat	HHNK	Uitvoeren																															
NL12_240-7	Defosfatering	Reserveren voor maatregelen nav onderzoek inlaatbeperking en	HHNK	Reserveren																															
NL12_240-8	Uitvoeren aanbevelingen onderzoek (muv defosfatering)																																		
Vooruitblik 2050 Op termijn verbetert de waterkwaliteit steeds verder doordat met name de nutriëntenmaatregelen een na-ijleffect kennen. Klimaatverandering bedreigt de waterkwaliteit door warmer water, verdere verzilting en een toename van de emissies naar het watersysteem. Klimaatadaptatie kan kansen bieden, bijvoorbeeld doordat er meer ruimte voor water ontstaat. Maatregelen die de bodemdaling remmen kunnen op termijn ook zorgen voor helder water in dit watersysteem.																																			

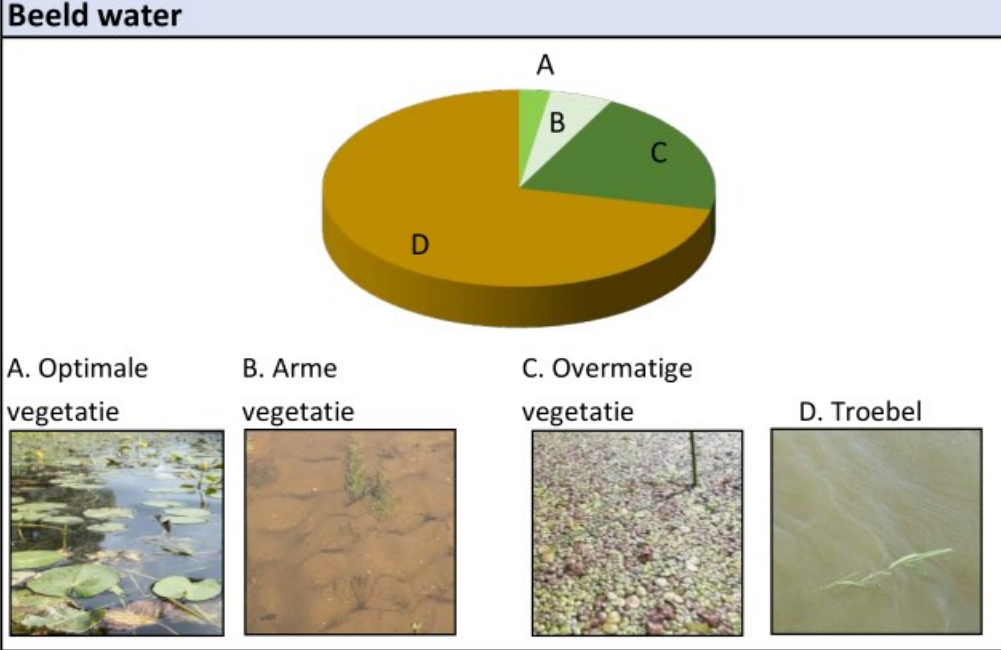
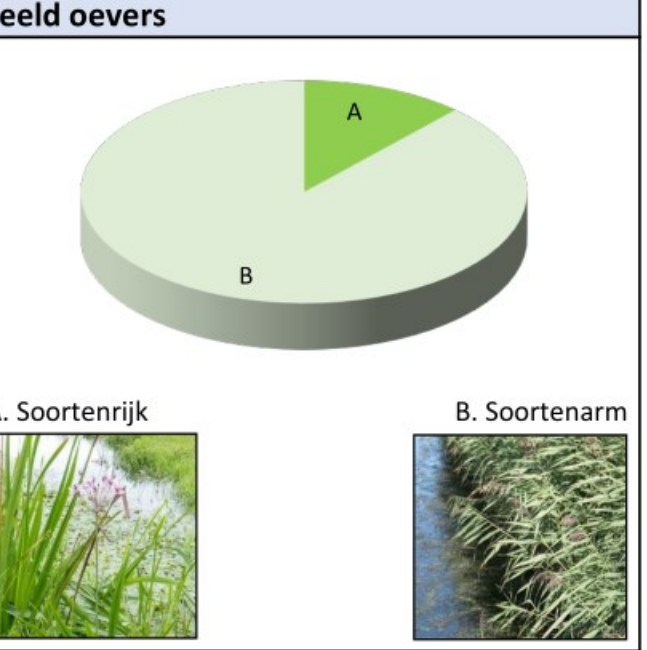
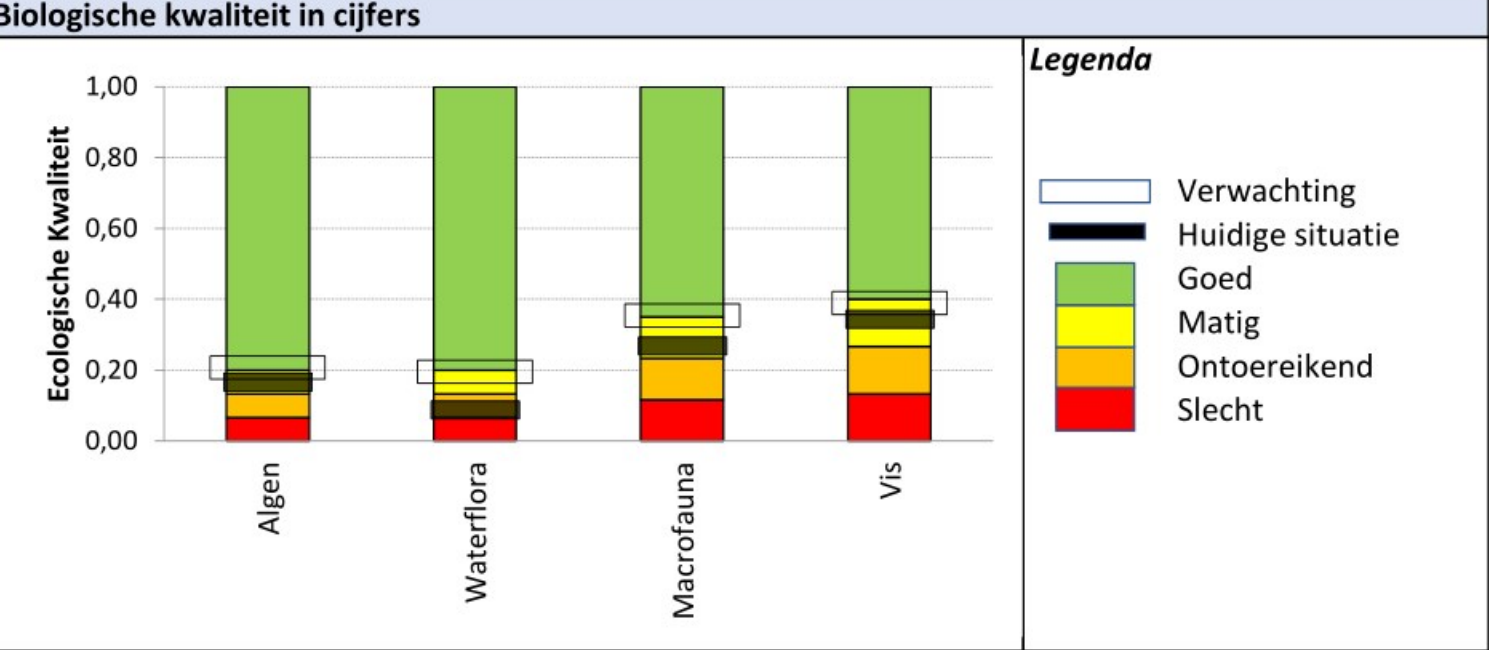
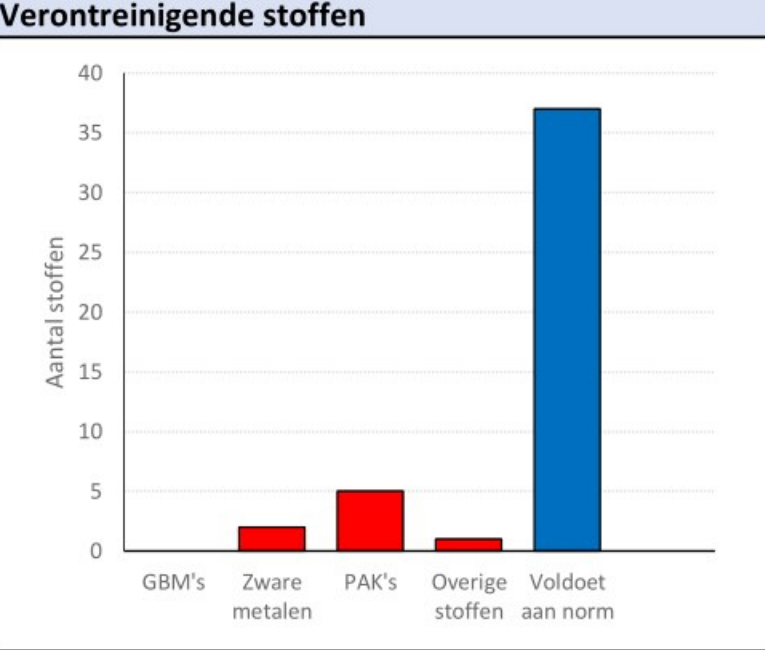
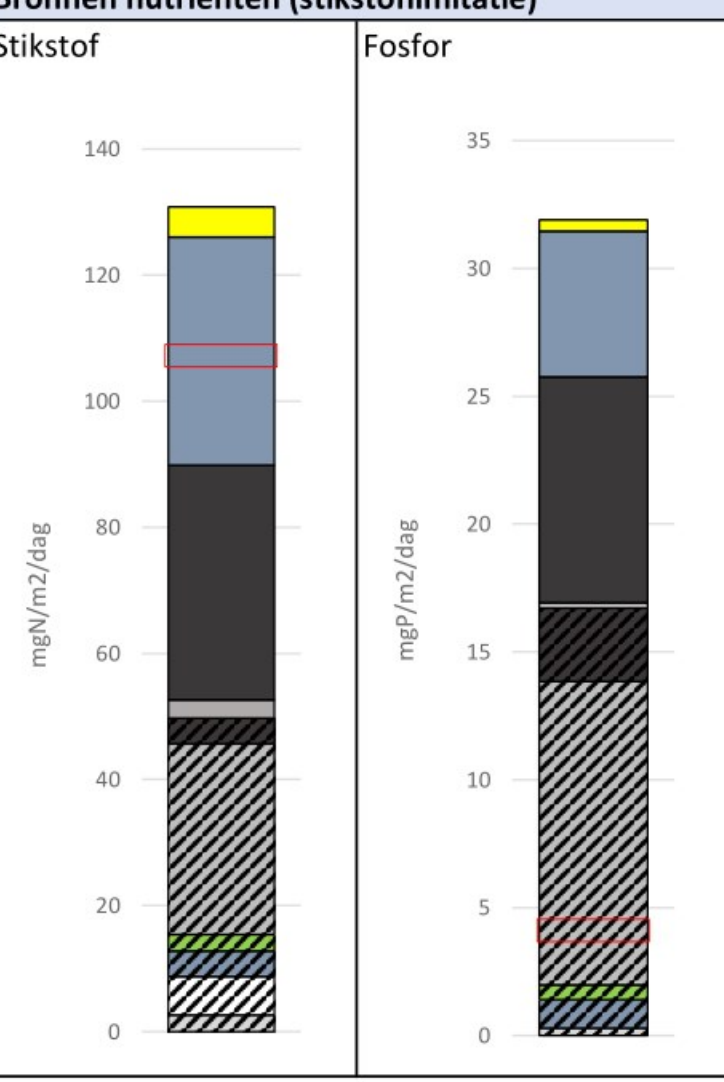
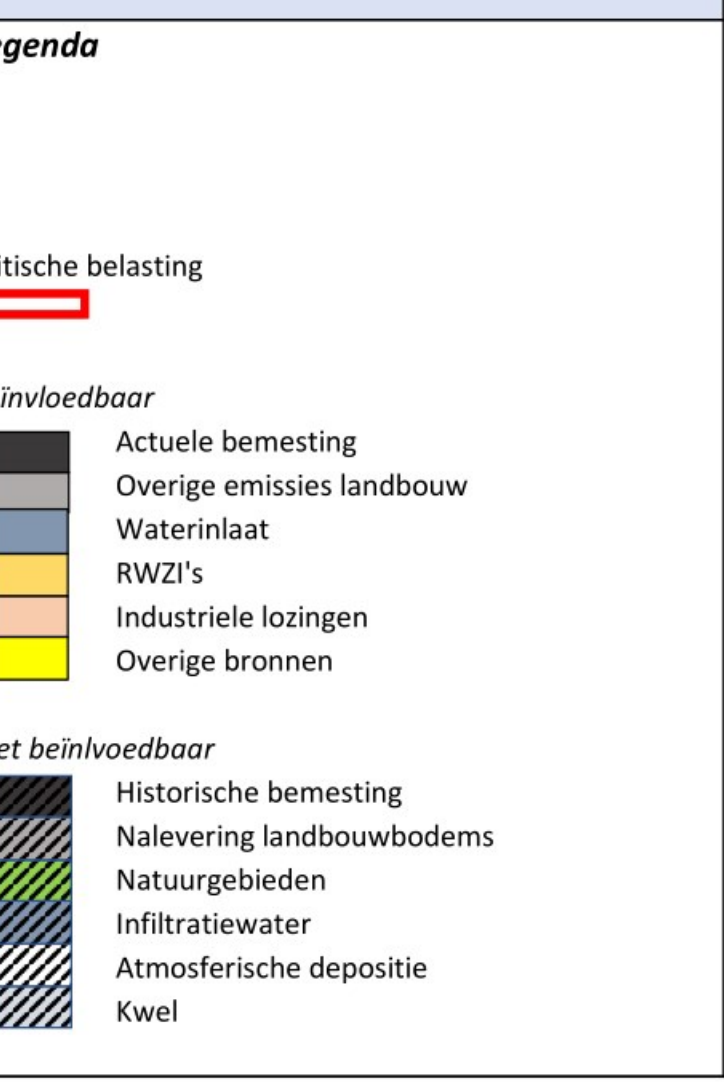
Status polder 2027: Troebel watersysteem met Natura 2000 doelstelling voor brakke natuur. Te nemen maatregelen zijn gericht op versterken van de biodiversiteit, verbrakking en flexibel peilbeheer. Bij verbrakking is een omslag naar helder water mogelijk, vraagt een transitie van het gebied. Actief stimuleren geldt alleen onder voorwaarde van verbrakking.

Waterkwaliteit	Ligging 	Beeld water 	Beeld oevers 	Biologische kwaliteit in cijfers 	Verontreinigende stoffen 																																																
	Watersysteemanalyse	Diagnose aan de hand van Ecologische Sleutelfactoren			Bronnen nutriënten (stikstoflimitatie) 	Bronnen verontreinigende stoffen (niet-waterlichaam specifiek) Gewasbeschermingsmiddelen Akkerbouw Tuinbouw Kassen Onkruidbestijding verhard oppervlak Zware metalen Landbouw Industrie Verkeer Huishoudens PAK's Gecreosoteerd hout Effluent Overstorten Overige verontreinigende stoffen Diverse bronnen Ammonium: landbouw																																															
Maatregelen		Huidig beleid 1 Natuurvriendelijk baggeren en natuurvriendelijk schonen 2 Optimalisatie peilbeheer, beperken waterinlaat 3 Visplan opstellen en uitvoeren 4 Onderzoek (divers) 5 Financiële impuls handhaving, innovatie landbouw, etc.	Specifieke maatregelen SGBP1 (2009-2014) 1 Kunstwerken vispasseerbaar maken 2 Verwijderen drijfslagen en kroos 3 4 5	Specifieke maatregelen SGBP2 (2015-2021) 1 Beschikbare hydraulische ruimte benutten voor plantengroei 2 Kunstwerken vispasseerbaar maken 3 Onderzoek en zo nodig sanering waterbodembodem 4 Verbrakking watersysteem 5	Maatregelen SGBP3 (2022-2027) <table border="1"> <thead> <tr> <th>Code</th> <th>Omschrijving maatregel</th> <th>Primair verantw. voor uitvoering</th> <th>Actie HHNK</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>NL12_250-1</td> <td>Flexibel peilbeheer, optimaliseren peilbeheer</td> <td>Reservering voor maatregelen peilbeheer icm verbrakking van het</td> <td>HHNK</td> </tr> <tr> <td>NL12_250-10</td> <td>Verondiepen: aanleg van vooroevers</td> <td>Deze maatregel is alleen effectief als veenafbraak gestopt wordt</td> <td>Provincie</td> </tr> <tr> <td>NL12_250-11</td> <td>Habitatgeschiktheid van watergangen vergroten</td> <td>Deze maatregel is alleen effectief als veenafbraak gestopt wordt</td> <td>Provincie</td> </tr> <tr> <td>NL12_250-12</td> <td>Verbrakking (zie beheerplan Natura 2000)</td> <td>Reservering voor uitvoeren maatregelen die zorgen voor</td> <td>Provincie</td> </tr> <tr> <td>NL12_250-14</td> <td>Onderzoek systeemanalyse algemeen (effecten wijziging landgebruik en peilbeheer)</td> <td>Verkennen kansen en effecten van transitie gebied</td> <td>HHNK en provincie</td> </tr> <tr> <td>NL12_250-4</td> <td>Benutten ruimte secundair systeem voor plantengroei</td> <td>Communicatiemaatregel</td> <td>Aanliggende eigenaren watersysteem</td> </tr> <tr> <td>NL12_250-5</td> <td>Benutten ruimte tertiair systeem voor plantengroei</td> <td>Deze maatregel is al doorgevoerd in schouwbeleid,</td> <td>Aanliggende eigenaren watersysteem</td> </tr> <tr> <td>NL12_250-6</td> <td>Beschermen van oevers om de vegetatiegroei op gang te brengen (landzijde)</td> <td>Ontwikkelen bijdragerogeling</td> <td>Aanliggende eigenaren watersysteem</td> </tr> <tr> <td>NL12_250-7</td> <td>Inrichting natuurvriendelijke oevers</td> <td>Ontwikkelen bijdragerogeling</td> <td>Aanliggende eigenaren watersysteem</td> </tr> <tr> <td>NL12_250-15</td> <td>Verbeteren waterbodembodem Grote Braak/De Reef</td> <td>Reserveren voor maatregelen nav onderzoek 2021</td> <td>HHNK en Staatsbosbeheer</td> </tr> <tr> <td>NL12_250-16</td> <td>Saneren uitloging voormalige stortplaats</td> <td>Betreft: De Belt, Westzanerdijk, Zaandam; De Jong Zaandam</td> <td>Vergunninghouder</td> </tr> </tbody> </table>		Code	Omschrijving maatregel	Primair verantw. voor uitvoering	Actie HHNK	NL12_250-1	Flexibel peilbeheer, optimaliseren peilbeheer	Reservering voor maatregelen peilbeheer icm verbrakking van het	HHNK	NL12_250-10	Verondiepen: aanleg van vooroevers	Deze maatregel is alleen effectief als veenafbraak gestopt wordt	Provincie	NL12_250-11	Habitatgeschiktheid van watergangen vergroten	Deze maatregel is alleen effectief als veenafbraak gestopt wordt	Provincie	NL12_250-12	Verbrakking (zie beheerplan Natura 2000)	Reservering voor uitvoeren maatregelen die zorgen voor	Provincie	NL12_250-14	Onderzoek systeemanalyse algemeen (effecten wijziging landgebruik en peilbeheer)	Verkennen kansen en effecten van transitie gebied	HHNK en provincie	NL12_250-4	Benutten ruimte secundair systeem voor plantengroei	Communicatiemaatregel	Aanliggende eigenaren watersysteem	NL12_250-5	Benutten ruimte tertiair systeem voor plantengroei	Deze maatregel is al doorgevoerd in schouwbeleid,	Aanliggende eigenaren watersysteem	NL12_250-6	Beschermen van oevers om de vegetatiegroei op gang te brengen (landzijde)	Ontwikkelen bijdragerogeling	Aanliggende eigenaren watersysteem	NL12_250-7	Inrichting natuurvriendelijke oevers	Ontwikkelen bijdragerogeling	Aanliggende eigenaren watersysteem	NL12_250-15	Verbeteren waterbodembodem Grote Braak/De Reef	Reserveren voor maatregelen nav onderzoek 2021	HHNK en Staatsbosbeheer	NL12_250-16	Saneren uitloging voormalige stortplaats	Betreft: De Belt, Westzanerdijk, Zaandam; De Jong Zaandam
	Code	Omschrijving maatregel	Primair verantw. voor uitvoering	Actie HHNK																																																	
NL12_250-1	Flexibel peilbeheer, optimaliseren peilbeheer	Reservering voor maatregelen peilbeheer icm verbrakking van het	HHNK																																																		
NL12_250-10	Verondiepen: aanleg van vooroevers	Deze maatregel is alleen effectief als veenafbraak gestopt wordt	Provincie																																																		
NL12_250-11	Habitatgeschiktheid van watergangen vergroten	Deze maatregel is alleen effectief als veenafbraak gestopt wordt	Provincie																																																		
NL12_250-12	Verbrakking (zie beheerplan Natura 2000)	Reservering voor uitvoeren maatregelen die zorgen voor	Provincie																																																		
NL12_250-14	Onderzoek systeemanalyse algemeen (effecten wijziging landgebruik en peilbeheer)	Verkennen kansen en effecten van transitie gebied	HHNK en provincie																																																		
NL12_250-4	Benutten ruimte secundair systeem voor plantengroei	Communicatiemaatregel	Aanliggende eigenaren watersysteem																																																		
NL12_250-5	Benutten ruimte tertiair systeem voor plantengroei	Deze maatregel is al doorgevoerd in schouwbeleid,	Aanliggende eigenaren watersysteem																																																		
NL12_250-6	Beschermen van oevers om de vegetatiegroei op gang te brengen (landzijde)	Ontwikkelen bijdragerogeling	Aanliggende eigenaren watersysteem																																																		
NL12_250-7	Inrichting natuurvriendelijke oevers	Ontwikkelen bijdragerogeling	Aanliggende eigenaren watersysteem																																																		
NL12_250-15	Verbeteren waterbodembodem Grote Braak/De Reef	Reserveren voor maatregelen nav onderzoek 2021	HHNK en Staatsbosbeheer																																																		
NL12_250-16	Saneren uitloging voormalige stortplaats	Betreft: De Belt, Westzanerdijk, Zaandam; De Jong Zaandam	Vergunninghouder																																																		
Vooruitblik 2050 Op termijn verbetert de waterkwaliteit steeds verder doordat met name de nutriëntenmaatregelen een na-ijleffect kennen. Klimaatverandering bedreigt de waterkwaliteit door warmer water en een toename van de emissies naar het watersysteem. Verzilting is géén knelpunt voor dit waterlichaam: hier wordt juist ingezet op verbrakking. Daardoor ontstaan ook kansen voor een helder watersysteem. Maatregelen die de bodemdaling remmen dragen daar ook aan bij. Klimaatadaptatie kan kansen bieden, bijvoorbeeld doordat er meer ruimte voor water ontstaat.																																																					

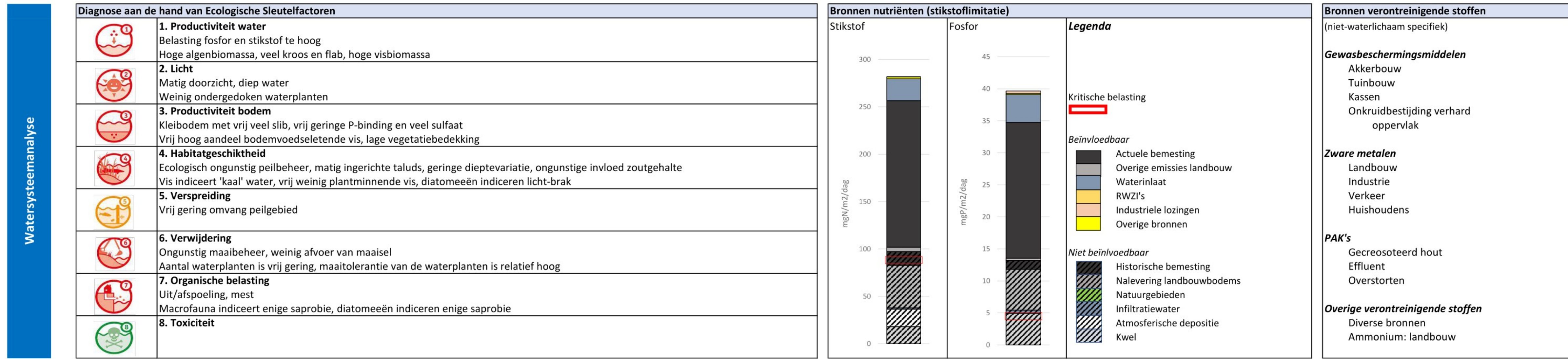
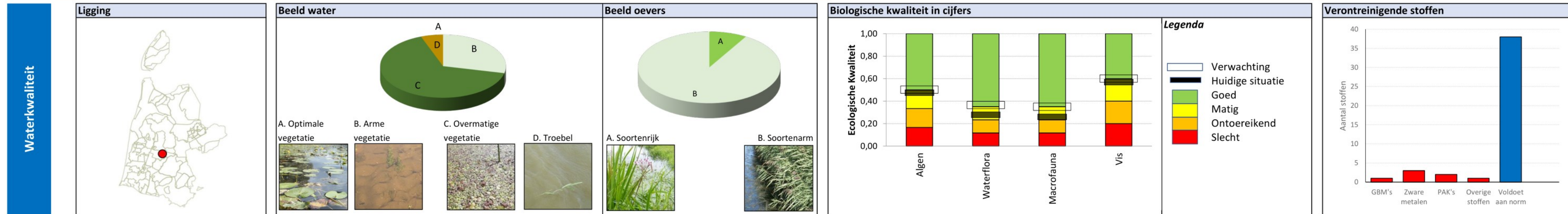
Status polder 2027: Troebel watersysteem, te nemen maatregelen zijn gericht op versterken biodiversiteit en helder water in geïsoleerde en/of luwe delen. Omslag naar helder water op lange termijn (2050) mogelijk, vraagt een transitie van het gebied.

Waterkwaliteit	Ligging 	Beeld water <p>A. Optimale vegetatie B. Arme vegetatie C. Overmatige vegetatie D. Troebel</p>	Beeld oevers <p>A. Soortenrijk B. Soortenarm</p>	Biologische kwaliteit in cijfers <p>Legenda</p> <ul style="list-style-type: none"> Verwachting Huidige situatie Goed Matig Ontoereikend Slecht 	Verontreinigende stoffen <p>Aantal stoffen</p> <p>GBM's Zware metalen PAK's Overige stoffen Voldoet aan norm</p>																																																		
	Watersysteemanalyse	Diagnose aan de hand van Ecologische Sleutelfactoren			Bronnen nutriënten (stikstoflimitatie) <p>Legenda</p> <p>Kritische belasting</p> <p>Beïnvloedbaar</p> <ul style="list-style-type: none"> Actuele bemesting Overige emissies landbouw Waterinlaat RWZI's Industriële lozingen Overige bronnen <p>Niet beïnvloedbaar</p> <ul style="list-style-type: none"> Historische bemesting Nalevering landbouwbodems Natuurgebieden Infiltratiewater Atmosferische depositie Kwel 	Bronnen verontreinigende stoffen (niet-waterlichaam specifiek) <p>Gewasbeschermingsmiddelen</p> <ul style="list-style-type: none"> Akkerbouw Tuinbouw Kassen Onkruidbestijding verhard oppervlak <p>Zware metalen</p> <ul style="list-style-type: none"> Landbouw Industrie Verkeer Huishoudens <p>PAK's</p> <ul style="list-style-type: none"> Geceosoteerd hout Effluent Overstorten <p>Overige verontreinigende stoffen</p> <ul style="list-style-type: none"> Diverse bronnen Ammonium: landbouw 																																																	
8. Toxiciteit Uit/afspoeling, veenafbraak Macrofauna indiceert enige saprobie, diatomeeën indiceren enige saprobie, vrij veel zuurstoftolerante vis																																																							
Maatregelen	Huidig beleid	Specifieke maatregelen SGBP1 (2009-2014)	Specifieke maatregelen SGBP2 (2015-2021)																																																				
	1 Natuurvriendelijk baggeren en natuurvriendelijk schonen 2 Optimalisatie peilbeheer, beperken waterinlaat 3 Visplan opstellen en uitvoeren 4 Onderzoek (divers) 5 Financiële impuls handhaving, innovatie landbouw, etc.	1 Aanleg en onderhoud NVO's 2 Kunstwerken vispasseerbaar maken 3 Verwijderen drijfzand en kroos 4 5	1 Beschikbare hydraulische ruimte benutten voor plantengroei 2 Onderzoek en zo nodig sanering waterbodembodem 3 Transitie beheer zachte oevers 4 5																																																				
	Maatregelen SGBP3 (2022-2027)																																																						
<table border="1"> <thead> <tr> <th>Code</th> <th>Omschrijving maatregel</th> <th>Communicatiemaatregel</th> <th>Primair verantw. voor uitvoering</th> <th>Actie HHNK</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>NL12_260-3</td> <td>Benutten ruimte secundair systeem voor plantengroei</td> <td></td> <td>Aanliggende eigenaren watersysteem</td> <td>Stimuleren</td> </tr> <tr> <td>NL12_260-4</td> <td>Benutten ruimte tertiair systeem voor plantengroei</td> <td>Deze maatregel is al doorgevoerd in schouwbeleid,</td> <td>Aanliggende eigenaren watersysteem</td> <td>Stimuleren</td> </tr> <tr> <td>NL12_260-5</td> <td>Beschermen van oevers om de vegetatiegroei op gang te brengen (landzijde)</td> <td>Ontwikkelen bijdrageregeling</td> <td>Aanliggende eigenaren watersysteem</td> <td>Stimuleren</td> </tr> <tr> <td>NL12_260-6</td> <td>Aanleg van vooroevers, luwtemaatregelen</td> <td>Ontwikkelen bijdrageregeling</td> <td>Aanliggende eigenaren watersysteem</td> <td>Stimuleren</td> </tr> <tr> <td>NL12_260-7</td> <td>Isoleren/(her)inrichten deelgebied(en)</td> <td>Trekenschap terreinbeheerders en/of provincie, deelname HHNK</td> <td>Projecten Amsterdam Wetlands</td> <td>Samenwerken</td> </tr> <tr> <td>NL12_260-8</td> <td>Kavelruil (mits mogelijk)</td> <td>Scheiden van functies tbv hydrologisch isoleren</td> <td>Projecten Amsterdam Wetlands</td> <td>Samenwerken</td> </tr> <tr> <td>NL12_260-9</td> <td>Verbeteren waterbodembeheer Oosterpoel</td> <td>Reserveren voor maatregelen nav onderzoek 2021</td> <td>HHNK, provincie en Staatsbosbeheer</td> <td>Reserveren</td> </tr> <tr> <td>NL12_260-10</td> <td>Landbouw bovenwettelijke maatregelen (nutrienten)</td> <td>Voorwaarde is doorontwikkeling Landbouwportaal 2.0 en verwerving</td> <td>Samenwerking landbouw en overheden</td> <td>Stimuleren</td> </tr> <tr> <td>NL12_260-11</td> <td>Oplossen knelpunten vismigratie</td> <td>Betreft optimalisatie VP De Waker en VP Kadoelen</td> <td>HHNK</td> <td>Uitvoeren</td> </tr> </tbody> </table>						Code	Omschrijving maatregel	Communicatiemaatregel	Primair verantw. voor uitvoering	Actie HHNK	NL12_260-3	Benutten ruimte secundair systeem voor plantengroei		Aanliggende eigenaren watersysteem	Stimuleren	NL12_260-4	Benutten ruimte tertiair systeem voor plantengroei	Deze maatregel is al doorgevoerd in schouwbeleid,	Aanliggende eigenaren watersysteem	Stimuleren	NL12_260-5	Beschermen van oevers om de vegetatiegroei op gang te brengen (landzijde)	Ontwikkelen bijdrageregeling	Aanliggende eigenaren watersysteem	Stimuleren	NL12_260-6	Aanleg van vooroevers, luwtemaatregelen	Ontwikkelen bijdrageregeling	Aanliggende eigenaren watersysteem	Stimuleren	NL12_260-7	Isoleren/(her)inrichten deelgebied(en)	Trekenschap terreinbeheerders en/of provincie, deelname HHNK	Projecten Amsterdam Wetlands	Samenwerken	NL12_260-8	Kavelruil (mits mogelijk)	Scheiden van functies tbv hydrologisch isoleren	Projecten Amsterdam Wetlands	Samenwerken	NL12_260-9	Verbeteren waterbodembeheer Oosterpoel	Reserveren voor maatregelen nav onderzoek 2021	HHNK, provincie en Staatsbosbeheer	Reserveren	NL12_260-10	Landbouw bovenwettelijke maatregelen (nutrienten)	Voorwaarde is doorontwikkeling Landbouwportaal 2.0 en verwerving	Samenwerking landbouw en overheden	Stimuleren	NL12_260-11	Oplossen knelpunten vismigratie	Betreft optimalisatie VP De Waker en VP Kadoelen	HHNK	Uitvoeren
Code	Omschrijving maatregel	Communicatiemaatregel	Primair verantw. voor uitvoering	Actie HHNK																																																			
NL12_260-3	Benutten ruimte secundair systeem voor plantengroei		Aanliggende eigenaren watersysteem	Stimuleren																																																			
NL12_260-4	Benutten ruimte tertiair systeem voor plantengroei	Deze maatregel is al doorgevoerd in schouwbeleid,	Aanliggende eigenaren watersysteem	Stimuleren																																																			
NL12_260-5	Beschermen van oevers om de vegetatiegroei op gang te brengen (landzijde)	Ontwikkelen bijdrageregeling	Aanliggende eigenaren watersysteem	Stimuleren																																																			
NL12_260-6	Aanleg van vooroevers, luwtemaatregelen	Ontwikkelen bijdrageregeling	Aanliggende eigenaren watersysteem	Stimuleren																																																			
NL12_260-7	Isoleren/(her)inrichten deelgebied(en)	Trekenschap terreinbeheerders en/of provincie, deelname HHNK	Projecten Amsterdam Wetlands	Samenwerken																																																			
NL12_260-8	Kavelruil (mits mogelijk)	Scheiden van functies tbv hydrologisch isoleren	Projecten Amsterdam Wetlands	Samenwerken																																																			
NL12_260-9	Verbeteren waterbodembeheer Oosterpoel	Reserveren voor maatregelen nav onderzoek 2021	HHNK, provincie en Staatsbosbeheer	Reserveren																																																			
NL12_260-10	Landbouw bovenwettelijke maatregelen (nutrienten)	Voorwaarde is doorontwikkeling Landbouwportaal 2.0 en verwerving	Samenwerking landbouw en overheden	Stimuleren																																																			
NL12_260-11	Oplossen knelpunten vismigratie	Betreft optimalisatie VP De Waker en VP Kadoelen	HHNK	Uitvoeren																																																			
Vooruitblik 2050 Op termijn verbetert de waterkwaliteit steeds verder doordat met name de nutriëntenmaatregelen een na-ijleffect kennen. Klimaatverandering bedreigt de waterkwaliteit door warmer water, verdere verzilting en een toename van de emissies naar het watersysteem. Klimaatadaptatie kan kansen bieden, bijvoorbeeld doordat er meer ruimte voor water ontstaat. Maatregelen die de bodemdaling remmen kunnen op termijn ook zorgen voor helder water in dit watersysteem.																																																							

Status polder 2027: Troebel watersysteem, omslag is niet te verwachten i.v.m. achtergrondbelasting en landbouwkundige gebruik. Maatregelen zijn gericht op versterken biodiversiteit en op stimuleren van een gezonde duurzame bedrijfsvoering landbouw.

Waterkwaliteit	Ligging 		Beeld water 		Beeld oevers 		Biologische kwaliteit in cijfers 		Verontreinigende stoffen 																																								
	Diagnose aan de hand van Ecologische Sleutelfactoren		Bronnen nutriënten (stikstoflimitatie)		Bronnen verontreinigende stoffen (niet-waterlichaam specifiek)		Legenda		Legenda																																								
Watersysteemanalyse	1. Productiviteit water Belasting fosfor te hoog, belasting stikstof rond kritische waarde Hoge algenbiomassa, hoge visbiomassa		Stikstof 		Fosfor 		Legenda		Legenda																																								
	2. Licht Matig doorzicht, diep water Weinig ondergedoken waterplanten		Actuele bemesting Overige emissies landbouw Waterinlaat RWZI's Industriële lozingen Overige bronnen		Beïnvloedbaar		Niet beïnvloedbaar		Gewasbeschermingsmiddelen Akkerbouw Tuinbouw Kassen Onkruidbestijding verhard oppervlak																																								
Maatregelen	3. Productiviteit bodem Veen- en kleibodem met veel slib, geringe P-binding en veel sulfaat Vrij hoog aandeel bodemvoedselende vis, lage vegetatiebedekking		Historische bemesting Nalevering landbouwbodems Natuurgebieden Infiltratiewater Atmosferische depositie Kwel		Zware metalen Landbouw Industrie Verkeer Huishoudens		PAK's Gecreosoteerd hout Effluent Overstorten		Overige verontreinigende stoffen Diverse bronnen Ammonium: landbouw																																								
	4. Habitatgeschiktheid Ecologisch ongunstig peilbeheer, matig ingerichte taluds, geringe dieptevariatie, ongunstige invloed zoutgehalte Vis indiceert 'kaal' water, vrij weinig plantminnende vis, diatomeeën indiceren licht-brak		Huidig beleid		Specifieke maatregelen SGBP1 (2009-2014)		Specifieke maatregelen SGBP2 (2015-2021)		Maatregelen SGBP3 (2022-2027)																																								
5. Verspreiding Vrij gering omvang peilgebied Matige soortenrijkdom vis		1 Natuurvriendelijk baggeren en natuurvriendelijk schonen 2 Optimalisatie peilbeheer, beperken waterinlaat 3 Visplan opstellen en uitvoeren 4 Onderzoek (divers) 5 Financiële impuls handhaving, innovatie landbouw, etc.		1 Aanleg en onderhoud NVO's 2 Verwijderen drijfslagen en kroos 3 4 5		1 Kunstwerken vispasseerbaar maken 2 Onderzoek en zo nodig sanering waterbodembodem 3 4 5		<table border="1"> <thead> <tr> <th>Code</th> <th>Omschrijving maatregel</th> <th>Voorwaarde is doorontwikkeling Landbouwportaal 2.0 en</th> <th>Primair verantw. voor uitvoering</th> <th>Actie HHNK</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>NL12_280-1</td> <td>Landbouw: bovenwettelijke maatregelen (nutriënten)</td> <td>Voorwaarde is doorontwikkeling Landbouwportaal 2.0 en</td> <td>Samenwerking landbouw en overheden</td> <td>Stimuleren</td> </tr> <tr> <td>NL12_280-10</td> <td>Verondiepen: aanleg van vooroevers</td> <td>Ontwikkelen bijdragerogeling</td> <td>Aanliggende eigenaren watersysteem</td> <td>Stimuleren</td> </tr> <tr> <td>NL12_280-5</td> <td>Benutten ruimte secundair systeem voor plantengroei</td> <td>Communicatiemaatregel</td> <td>Aanliggende eigenaren watersysteem</td> <td>Stimuleren</td> </tr> <tr> <td>NL12_280-6</td> <td>Benutten ruimte tertiair systeem voor plantengroei</td> <td>Deze maatregel is al doorgevoerd in schouwbeleid,</td> <td>Aanliggende eigenaren watersysteem</td> <td>Stimuleren</td> </tr> <tr> <td>NL12_280-7</td> <td>Inrichting natuurvriendelijke oevers</td> <td>Ontwikkelen bijdragerogeling</td> <td>Aanliggende eigenaren watersysteem</td> <td>Stimuleren</td> </tr> <tr> <td>NL12_280-8</td> <td>Maatregelen isoleren De Reef</td> <td>Uitvoeren diverse maatregelen De Reef</td> <td>HHNK</td> <td>Uitvoeren</td> </tr> <tr> <td>NL12_280-9</td> <td>Oplossen knelpunten vismigratie</td> <td>Betreft route Kiltracé Liniekanaal, locaties KGM-A-4097</td> <td>HHNK</td> <td>Uitvoeren</td> </tr> </tbody> </table>		Code	Omschrijving maatregel	Voorwaarde is doorontwikkeling Landbouwportaal 2.0 en	Primair verantw. voor uitvoering	Actie HHNK	NL12_280-1	Landbouw: bovenwettelijke maatregelen (nutriënten)	Voorwaarde is doorontwikkeling Landbouwportaal 2.0 en	Samenwerking landbouw en overheden	Stimuleren	NL12_280-10	Verondiepen: aanleg van vooroevers	Ontwikkelen bijdragerogeling	Aanliggende eigenaren watersysteem	Stimuleren	NL12_280-5	Benutten ruimte secundair systeem voor plantengroei	Communicatiemaatregel	Aanliggende eigenaren watersysteem	Stimuleren	NL12_280-6	Benutten ruimte tertiair systeem voor plantengroei	Deze maatregel is al doorgevoerd in schouwbeleid,	Aanliggende eigenaren watersysteem	Stimuleren	NL12_280-7	Inrichting natuurvriendelijke oevers	Ontwikkelen bijdragerogeling	Aanliggende eigenaren watersysteem	Stimuleren	NL12_280-8	Maatregelen isoleren De Reef	Uitvoeren diverse maatregelen De Reef	HHNK	Uitvoeren	NL12_280-9	Oplossen knelpunten vismigratie	Betreft route Kiltracé Liniekanaal, locaties KGM-A-4097	HHNK	Uitvoeren
Code	Omschrijving maatregel	Voorwaarde is doorontwikkeling Landbouwportaal 2.0 en	Primair verantw. voor uitvoering	Actie HHNK																																													
NL12_280-1	Landbouw: bovenwettelijke maatregelen (nutriënten)	Voorwaarde is doorontwikkeling Landbouwportaal 2.0 en	Samenwerking landbouw en overheden	Stimuleren																																													
NL12_280-10	Verondiepen: aanleg van vooroevers	Ontwikkelen bijdragerogeling	Aanliggende eigenaren watersysteem	Stimuleren																																													
NL12_280-5	Benutten ruimte secundair systeem voor plantengroei	Communicatiemaatregel	Aanliggende eigenaren watersysteem	Stimuleren																																													
NL12_280-6	Benutten ruimte tertiair systeem voor plantengroei	Deze maatregel is al doorgevoerd in schouwbeleid,	Aanliggende eigenaren watersysteem	Stimuleren																																													
NL12_280-7	Inrichting natuurvriendelijke oevers	Ontwikkelen bijdragerogeling	Aanliggende eigenaren watersysteem	Stimuleren																																													
NL12_280-8	Maatregelen isoleren De Reef	Uitvoeren diverse maatregelen De Reef	HHNK	Uitvoeren																																													
NL12_280-9	Oplossen knelpunten vismigratie	Betreft route Kiltracé Liniekanaal, locaties KGM-A-4097	HHNK	Uitvoeren																																													
6. Verwijdering Vrij ongunstig maai-beheer, vrij weinig afvoer van maaisel Totaal aantal plantensoorten is gering, aantal waterplanten is gering		Vooruitblik 2050 Op termijn verbetert de waterkwaliteit steeds verder doordat met name de nutriëntenmaatregelen een na-ijleffect kennen. Klimaatverandering bedreigt de waterkwaliteit door warmer water, verdere verzilting en een toename van de emissies naar het watersysteem. Klimaatadaptatie kan kansen bieden, bijvoorbeeld doordat er meer ruimte voor water ontstaat.																																															
7. Organische belasting Uit/afspoeling, veenafbraak Macrofauna indiceert enige saprobie, diatomeeën indiceren enige saprobie, vrij veel zuurstoftolerante vis																																																	
8. Toxiciteit																																																	

Status polder 2027: Troebel watersysteem, omslag is niet te verwachten ivm achtergrondbelasting en intensieve landbouwkundige gebruik. Maatregelen zijn gericht op versterken biodiversiteit en op stimuleren van een gezonde duurzame bedrijfsvoering landbouw.

Maatregelen	Huidig beleid	Specifieke maatregelen SGBP1 (2009-2014)	Specifieke maatregelen SGBP2 (2015-2021)
	<ol style="list-style-type: none"> Natuurvriendelijk baggeren en natuurvriendelijk schonen Optimalisatie peilbeheer, beperken waterinlaat Visplan opstellen en uitvoeren Onderzoek (divers) Financiële impuls handhaving, innovatie landbouw, etc. 	<ol style="list-style-type: none"> Verwijderen drijfvlagen en kroos 	<ol style="list-style-type: none"> Beschikbare hydraulische ruimte benutten voor plantengroei Transitie beheer zachte oevers

Maatregelen SGBP3 (2022-2027)				
Code	Omschrijving maatregel	Voorwaarde	Primair verantw. voor uitvoering	Actie HNK
NL12_311-1	Landbouw: bovenwettelijke maatregelen (nutriënten)	Voorwaarde is doorontwikkeling Landbouwportaal 2.0 en	Samenwerking landbouw en overheden	Stimuleren
NL12_311-10	Inrichting natuurvriendelijke oevers	Ontwikkelen bijdrageregeling	Aanliggende eigenaren watersysteem	Stimuleren
NL12_311-6	Benutten ruimte secundair systeem voor plantengroei	Communicatiemaatregel	Aanliggende eigenaren watersysteem	Stimuleren
NL12_311-7	Benutten ruimte tertiair systeem voor plantengroei	Deze maatregel is al doorgevoerd in schouwbeleid,	Aanliggende eigenaren watersysteem	Stimuleren
NL12_311-8	Beschermen van oevers om de vegetatiegroei op gang te brengen (landzijde)	Ontwikkelen bijdrageregeling	Aanliggende eigenaren watersysteem	Stimuleren
NL12_311-11	Landbouw: bovenwettelijke maatregelen (gewasbeschermingsmiddelen)	Voorwaarde is doorontwikkeling Landbouwportaal 2.0 en	Samenwerking landbouw en overheden	Actief stimuleren

Vooruitblik 2050
Op termijn verbetert de waterkwaliteit steeds verder doordat met name de nutriëntenmaatregelen een na-ijleffect kennen. Klimaatverandering bedreigt de waterkwaliteit door warmer water, verdere verzilting en een toename van de emissies naar het watersysteem. Klimaatadaptatie kan kansen bieden, bijvoorbeeld doordat er meer ruimte voor water ontstaat.

Status polder 2027: Troebel watersysteem, omslag is niet te verwachten ivm achtergrondbelasting en intensieve landbouwkundige gebruik. Maatregelen zijn gericht op versterken biodiversiteit en op stimuleren van een gezonde duurzame bedrijfsvoering landbouw.

Waterkwaliteit	Ligging 	Beeld water 	Beeld oevers 	Biologische kwaliteit in cijfers 	Verontreinigende stoffen 																																									
	Watersysteemanalyse	Diagnose aan de hand van Ecologische Sleutelfactoren			Bronnen nutriënten (stikstoflimitatie) 	Bronnen verontreinigende stoffen (niet-waterlichaam specifiek) Gewasbeschermingsmiddelen Akkerbouw, Tuinbouw, Kassen, Onkruidbestijding verhard oppervlak Zware metalen Landbouw, Industrie, Verkeer, Huishoudens PAK's Geceosoteerd hout, Effluent, Overstorten Overige verontreinigende stoffen Diverse bronnen, Ammonium: landbouw																																								
Maatregelen		Huidig beleid		Specifieke maatregelen SGBP1 (2009-2014)		Specifieke maatregelen SGBP2 (2015-2021)																																								
	<table border="1"> <tr><td>1</td><td>Natuurvriendelijk baggeren en natuurvriendelijk schonen</td></tr> <tr><td>2</td><td>Optimalisatie peilbeheer, beperken waterinlaat</td></tr> <tr><td>3</td><td>Visplan opstellen en uitvoeren</td></tr> <tr><td>4</td><td>Onderzoek (divers)</td></tr> <tr><td>5</td><td>Financiële impuls handhaving, innovatie landbouw, etc.</td></tr> </table>		1	Natuurvriendelijk baggeren en natuurvriendelijk schonen	2	Optimalisatie peilbeheer, beperken waterinlaat	3	Visplan opstellen en uitvoeren	4	Onderzoek (divers)	5	Financiële impuls handhaving, innovatie landbouw, etc.	<table border="1"> <tr><td>1</td><td>Verwijderen drijfblagen en kroos</td></tr> <tr><td>2</td><td></td></tr> <tr><td>3</td><td></td></tr> <tr><td>4</td><td></td></tr> <tr><td>5</td><td></td></tr> </table>		1	Verwijderen drijfblagen en kroos	2		3		4		5		<table border="1"> <tr><td>1</td><td>Transitie beheer zachte oevers</td></tr> <tr><td>2</td><td></td></tr> <tr><td>3</td><td></td></tr> <tr><td>4</td><td></td></tr> <tr><td>5</td><td></td></tr> </table>		1	Transitie beheer zachte oevers	2		3		4		5											
1	Natuurvriendelijk baggeren en natuurvriendelijk schonen																																													
2	Optimalisatie peilbeheer, beperken waterinlaat																																													
3	Visplan opstellen en uitvoeren																																													
4	Onderzoek (divers)																																													
5	Financiële impuls handhaving, innovatie landbouw, etc.																																													
1	Verwijderen drijfblagen en kroos																																													
2																																														
3																																														
4																																														
5																																														
1	Transitie beheer zachte oevers																																													
2																																														
3																																														
4																																														
5																																														
Maatregelen SGBP3 (2022-2027)																																														
<table border="1"> <thead> <tr> <th>Code</th> <th>Omschrijving maatregel</th> <th>Voorwaarde</th> <th>Primair verantw. voor uitvoering</th> <th>Actie HHNK</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>NL11_312-12</td> <td>Landbouw: bovenwettelijke maatregelen (gewasbeschermingsmiddelen)</td> <td>Voorwaarde is doorontwikkeling Landbouwportaal 2.0 en</td> <td>Samenwerking landbouw en overheden</td> <td>Actief stimuleren</td> </tr> <tr> <td>NL12_312-1</td> <td>Landbouw: bovenwettelijke maatregelen (nutriënten)</td> <td>Voorwaarde is doorontwikkeling Landbouwportaal 2.0 en</td> <td>Samenwerking landbouw en overheden</td> <td>Stimuleren</td> </tr> <tr> <td>NL12_312-10</td> <td>Inrichting natuurvriendelijke oevers</td> <td>Ontwikkelen bijdrageregeling</td> <td>Aanliggende eigenaren watersysteem</td> <td>Stimuleren</td> </tr> <tr> <td>NL12_312-13</td> <td>Habitatgeschiktheid van watergangen vergroten</td> <td>Ontwikkelen bijdrageregeling</td> <td>Aanliggende eigenaren watersysteem</td> <td>Stimuleren</td> </tr> <tr> <td>NL12_312-6</td> <td>Benutten ruimte secundair systeem voor plantengroei</td> <td>Communicatiemaatregel</td> <td>Aanliggende eigenaren watersysteem</td> <td>Stimuleren</td> </tr> <tr> <td>NL12_312-7</td> <td>Benutten ruimte tertiair systeem voor plantengroei</td> <td>Deze maatregel is al doorgevoerd in schouwbeleid,</td> <td>Aanliggende eigenaren watersysteem</td> <td>Stimuleren</td> </tr> <tr> <td>NL12_312-8</td> <td>Beschermen van oevers om de vegetatiegroei op gang te brengen (landzijde)</td> <td>Ontwikkelen bijdrageregeling</td> <td>Aanliggende eigenaren watersysteem</td> <td>Stimuleren</td> </tr> </tbody> </table>							Code	Omschrijving maatregel	Voorwaarde	Primair verantw. voor uitvoering	Actie HHNK	NL11_312-12	Landbouw: bovenwettelijke maatregelen (gewasbeschermingsmiddelen)	Voorwaarde is doorontwikkeling Landbouwportaal 2.0 en	Samenwerking landbouw en overheden	Actief stimuleren	NL12_312-1	Landbouw: bovenwettelijke maatregelen (nutriënten)	Voorwaarde is doorontwikkeling Landbouwportaal 2.0 en	Samenwerking landbouw en overheden	Stimuleren	NL12_312-10	Inrichting natuurvriendelijke oevers	Ontwikkelen bijdrageregeling	Aanliggende eigenaren watersysteem	Stimuleren	NL12_312-13	Habitatgeschiktheid van watergangen vergroten	Ontwikkelen bijdrageregeling	Aanliggende eigenaren watersysteem	Stimuleren	NL12_312-6	Benutten ruimte secundair systeem voor plantengroei	Communicatiemaatregel	Aanliggende eigenaren watersysteem	Stimuleren	NL12_312-7	Benutten ruimte tertiair systeem voor plantengroei	Deze maatregel is al doorgevoerd in schouwbeleid,	Aanliggende eigenaren watersysteem	Stimuleren	NL12_312-8	Beschermen van oevers om de vegetatiegroei op gang te brengen (landzijde)	Ontwikkelen bijdrageregeling	Aanliggende eigenaren watersysteem	Stimuleren
Code	Omschrijving maatregel	Voorwaarde	Primair verantw. voor uitvoering	Actie HHNK																																										
NL11_312-12	Landbouw: bovenwettelijke maatregelen (gewasbeschermingsmiddelen)	Voorwaarde is doorontwikkeling Landbouwportaal 2.0 en	Samenwerking landbouw en overheden	Actief stimuleren																																										
NL12_312-1	Landbouw: bovenwettelijke maatregelen (nutriënten)	Voorwaarde is doorontwikkeling Landbouwportaal 2.0 en	Samenwerking landbouw en overheden	Stimuleren																																										
NL12_312-10	Inrichting natuurvriendelijke oevers	Ontwikkelen bijdrageregeling	Aanliggende eigenaren watersysteem	Stimuleren																																										
NL12_312-13	Habitatgeschiktheid van watergangen vergroten	Ontwikkelen bijdrageregeling	Aanliggende eigenaren watersysteem	Stimuleren																																										
NL12_312-6	Benutten ruimte secundair systeem voor plantengroei	Communicatiemaatregel	Aanliggende eigenaren watersysteem	Stimuleren																																										
NL12_312-7	Benutten ruimte tertiair systeem voor plantengroei	Deze maatregel is al doorgevoerd in schouwbeleid,	Aanliggende eigenaren watersysteem	Stimuleren																																										
NL12_312-8	Beschermen van oevers om de vegetatiegroei op gang te brengen (landzijde)	Ontwikkelen bijdrageregeling	Aanliggende eigenaren watersysteem	Stimuleren																																										
Vooruitblik 2050 Op termijn verbetert de waterkwaliteit steeds verder doordat met name de nutriëntenmaatregelen een na-ijleffect kennen. Klimaatverandering bedreigt de waterkwaliteit door warmer water, verdere verzilting en een toename van de emissies naar het watersysteem. Klimaatadaptatie kan kansen bieden, bijvoorbeeld doordat er meer ruimte voor water ontstaat.																																														

Status polder 2027: Troebel watersysteem, omslag is niet te verwachten ivm diepe kwel (achtergrondbelasting), intensieve landbouwkundige gebruik en inrichtings- en beheerisen Unesco Wereld Erfgoed. Maatregelen zijn gericht op versterken biodiversiteit en op stimuleren van een gezonde duurzame bedrijfsvoering landbouw.

Waterkwaliteit	Ligging 	Beeld water 	Beeld oevers 	Biologische kwaliteit in cijfers 	Verontreinigende stoffen 																																		
	Watersysteemanalyse	Diagnose aan de hand van Ecologische Sleutelfactoren <ol style="list-style-type: none"> Productiviteit water Belasting fosfor en stikstof te hoog Hoge algenbiomassa, vrij hoge visbiomassa Licht Matig doorzicht, matig diep water Weinig ondergedoken waterplanten Productiviteit bodem Kleibodem met vrij geringe P-binding en veel sulfaat Vrij hoog aandeel bodemvoedseletende vis, lage vegetatiebedekking Habitatgeschiktheid Ecologisch ongunstig peilbeheer, matig ingerichte taluds, geringe dieptevariatie, vrij ongunstige invloed zoutgehalte Vis indiceert 'kaal' water, vrij weinig snoek, vrij weinig plantminnende vis, diatomeeën indiceren licht-brak Verspreiding Verwijdering Organische belasting Uit/afspoeling, matige invloed mest Macrofauna indiceert enige saprobie, diatomeeën indiceren enige saprobie, vrij veel zuurstoftolerante vis Toxiciteit 			Bronnen nutriënten (stikstoflimitatie) 	Bronnen verontreinigende stoffen (niet-waterlichaam specifiek) <ul style="list-style-type: none"> Gewasbeschermingsmiddelen Akkerbouw Tuinbouw Kassen Onkruidbestijding verhard oppervlak Zware metalen Landbouw Industrie Verkeer Huishoudens PAK's Gecreosoteerd hout Effluent Overstorten Overige verontreinigende stoffen Diverse bronnen Ammonium: landbouw 																																	
Maatregelen		Huidig beleid <ol style="list-style-type: none"> Natuurvriendelijk baggeren en natuurvriendelijk schonen Optimalisatie peilbeheer, beperken waterinlaat Visplan opstellen en uitvoeren Onderzoek (divers) Financiële impuls handhaving, innovatie landbouw, etc. 	Specifieke maatregelen SGBP1 (2009-2014) <ol style="list-style-type: none"> Verwijderen drijfslagen en kroos 	Specifieke maatregelen SGBP2 (2015-2021) <ol style="list-style-type: none"> Beschikbare hydraulische ruimte benutten voor plantengroei 	Maatregelen SGBP3 (2022-2027) <table border="1"> <thead> <tr> <th>Code</th> <th>Omschrijving maatregel</th> <th>Voorwaarde</th> <th>Primair verantw. voor uitvoering</th> <th>Actie HHNK</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>NL_12_320-1</td> <td>Landbouw bovenwettelijke maatregelen (nutrienten)</td> <td>Voorwaarde is doorontwikkeling Landbouwportaal 2.0 en</td> <td>Samenwerking landbouw en overheden</td> <td>Stimuleren</td> </tr> <tr> <td>NL12_320-5</td> <td>Benutten ruimte secundair systeem voor plantengroei</td> <td>Communicatiemaatregel</td> <td>Aanliggende eigenaren watersysteem</td> <td>Stimuleren</td> </tr> <tr> <td>NL12_320-6</td> <td>Benutten ruimte tertiair systeem voor plantengroei</td> <td>Deze maatregel is al doorgevoerd in schouwbeleid,</td> <td>Aanliggende eigenaren watersysteem</td> <td>Stimuleren</td> </tr> <tr> <td>NL12_320-7</td> <td>Inrichting natuurvriendelijke oevers</td> <td>Ontwikkelen bijdrageroging</td> <td>Aanliggende eigenaren watersysteem</td> <td>Stimuleren</td> </tr> <tr> <td>NL12_320-8</td> <td>Landbouw: bovenwettelijke maatregelen (gewasbeschermingsmiddelen)</td> <td>Voorwaarde is doorontwikkeling Landbouwportaal 2.0 en</td> <td>Samenwerking landbouw en overheden</td> <td>Actief stimuleren</td> </tr> <tr> <td>NL12_320-9</td> <td>Beschermen van oevers om de vegetatiegroei op gang te brengen (landzijde)</td> <td>Ontwikkelen bijdrageroging</td> <td>Aanliggende eigenaren watersysteem</td> <td>Stimuleren</td> </tr> </tbody> </table>	Code	Omschrijving maatregel	Voorwaarde	Primair verantw. voor uitvoering	Actie HHNK	NL_12_320-1	Landbouw bovenwettelijke maatregelen (nutrienten)	Voorwaarde is doorontwikkeling Landbouwportaal 2.0 en	Samenwerking landbouw en overheden	Stimuleren	NL12_320-5	Benutten ruimte secundair systeem voor plantengroei	Communicatiemaatregel	Aanliggende eigenaren watersysteem	Stimuleren	NL12_320-6	Benutten ruimte tertiair systeem voor plantengroei	Deze maatregel is al doorgevoerd in schouwbeleid,	Aanliggende eigenaren watersysteem	Stimuleren	NL12_320-7	Inrichting natuurvriendelijke oevers	Ontwikkelen bijdrageroging	Aanliggende eigenaren watersysteem	Stimuleren	NL12_320-8	Landbouw: bovenwettelijke maatregelen (gewasbeschermingsmiddelen)	Voorwaarde is doorontwikkeling Landbouwportaal 2.0 en	Samenwerking landbouw en overheden	Actief stimuleren	NL12_320-9	Beschermen van oevers om de vegetatiegroei op gang te brengen (landzijde)	Ontwikkelen bijdrageroging	Aanliggende eigenaren watersysteem
	Code	Omschrijving maatregel	Voorwaarde	Primair verantw. voor uitvoering	Actie HHNK																																		
NL_12_320-1	Landbouw bovenwettelijke maatregelen (nutrienten)	Voorwaarde is doorontwikkeling Landbouwportaal 2.0 en	Samenwerking landbouw en overheden	Stimuleren																																			
NL12_320-5	Benutten ruimte secundair systeem voor plantengroei	Communicatiemaatregel	Aanliggende eigenaren watersysteem	Stimuleren																																			
NL12_320-6	Benutten ruimte tertiair systeem voor plantengroei	Deze maatregel is al doorgevoerd in schouwbeleid,	Aanliggende eigenaren watersysteem	Stimuleren																																			
NL12_320-7	Inrichting natuurvriendelijke oevers	Ontwikkelen bijdrageroging	Aanliggende eigenaren watersysteem	Stimuleren																																			
NL12_320-8	Landbouw: bovenwettelijke maatregelen (gewasbeschermingsmiddelen)	Voorwaarde is doorontwikkeling Landbouwportaal 2.0 en	Samenwerking landbouw en overheden	Actief stimuleren																																			
NL12_320-9	Beschermen van oevers om de vegetatiegroei op gang te brengen (landzijde)	Ontwikkelen bijdrageroging	Aanliggende eigenaren watersysteem	Stimuleren																																			
Vooruitblik 2050 Op termijn verbetert de waterkwaliteit steeds verder doordat met name de nutriëntenmaatregelen een na-ijleffect kennen. Klimaatverandering bedreigt de waterkwaliteit door warmer water, verdere verzilting en een toename van de emissies naar het watersysteem. Klimaatadaptatie kan kansen bieden, bijvoorbeeld doordat er meer ruimte voor water ontstaat.																																							

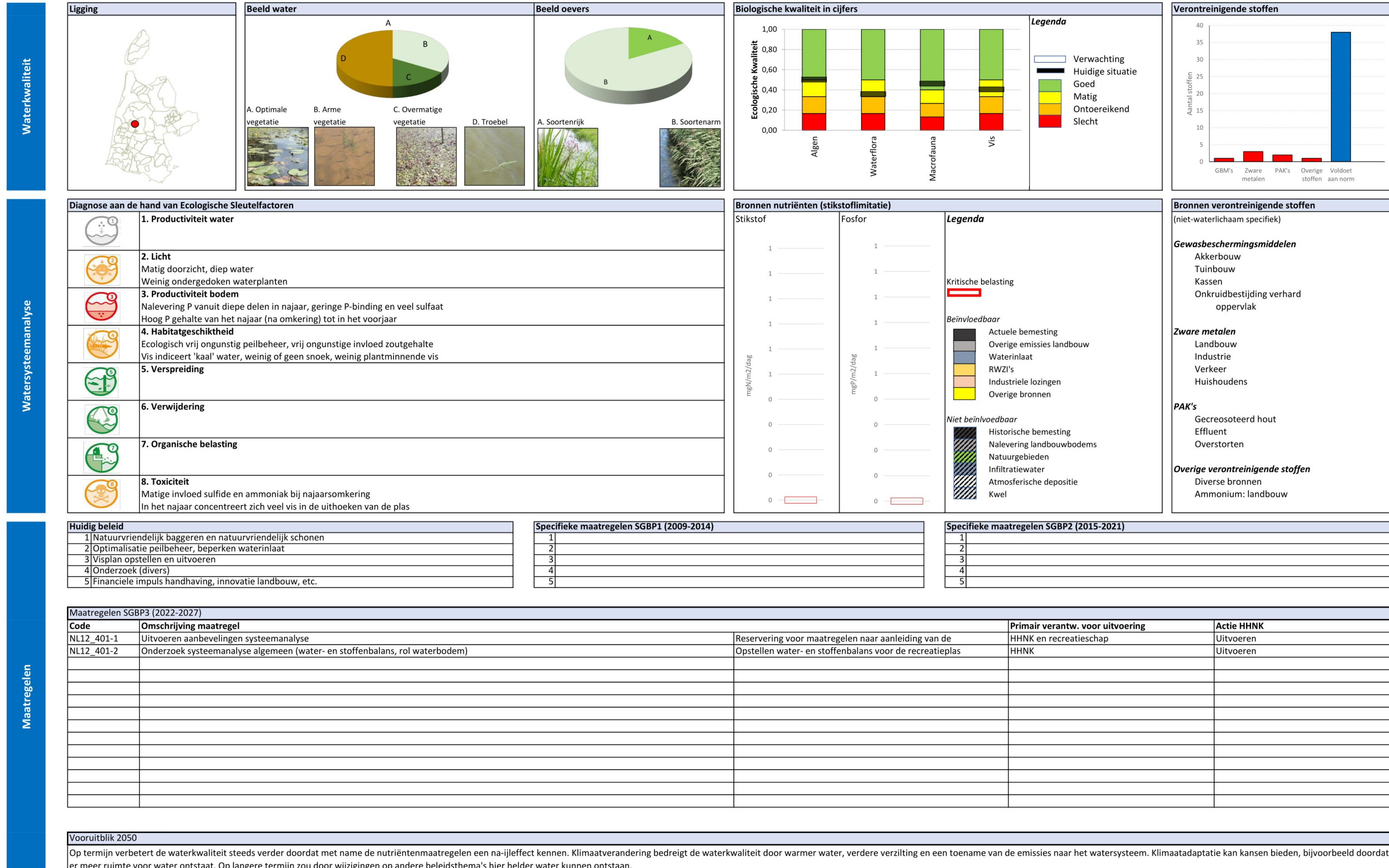
Status polder 2027: Troebel watersysteem, omslag is niet te verwachten ivm diepe kwel (achtergrondbelasting) en intensieve landbouwkundige gebruik. Maatregelen zijn gericht op versterken biodiversiteit en op stimuleren van een gezonde duurzame bedrijfsvoering landbouw.

Waterkwaliteit	Ligging 	Beeld water 	Beeld oevers 	Biologische kwaliteit in cijfers 	Verontreinigende stoffen 																																							
	Watersysteemanalyse	Diagnose aan de hand van Ecologische Sleutelfactoren <ol style="list-style-type: none"> Productiviteit water Belasting fosfor en stikstof te hoog Hoge algenbiomassa, hoge visbiomassa Licht Grote waterdiepte Weinig ondergedoken waterplanten Productiviteit bodem Kleibodem met veen en veel slib, matige binding P en veel sulfaat Vrij hoog aandeel bodemvoedseletende vis, lage vegetatiebedekking Habitatgeschiktheid Ecologisch ongunstig peilbeheer, matig ingerichte taluds, geringe dieptevariatie, vrij veel slib, ongunstige invloed zoutgehalte Vis indiceert 'kaal' water, weinig plantminnende vis, diatomeeën indiceren licht-brak Verspreiding Vrij geringomvang peilgebied Matige soortenrijkdom vis, er is maar één soort migrerende zoetwatervis aangetroffen Verwijdering Vrij ongunstig maai-beheer, vrij weinig afvoer van maaisel Totaal aantal plantensoorten is gering, aantal waterplanten is gering, maaitolerantie van de waterplanten is relatief hoog Organische belasting Uit/afspoeling, matige invloed veenafbraak Macrofauna indiceert enige saprobie, diatomeeën indiceren enige saprobie, vrij veel zuurstoftolerante vis Toxiciteit 			Bronnen nutriënten (stikstoflimitatie) 		Bronnen verontreinigende stoffen (niet-waterlichaam specifiek) Gewasbeschermingsmiddelen Akkerbouw Tuinbouw Kassen Onkruidbestijding verhard oppervlak Zware metalen Landbouw Industrie Verkeer Huishoudens PAK's Geceosoteerd hout Effluent Overstorten Overige verontreinigende stoffen Diverse bronnen Ammonium: landbouw																																					
Maatregelen		Huidig beleid <ol style="list-style-type: none"> Natuurvriendelijk baggeren en natuurvriendelijk schonen Optimalisatie peilbeheer, beperken waterinlaat Visplan opstellen en uitvoeren Onderzoek (divers) Financiële impuls handhaving, innovatie landbouw, etc. 	Specifieke maatregelen SGBP1 (2009-2014) <ol style="list-style-type: none"> Verwijderen drijfvlagen en kroos 	Specifieke maatregelen SGBP2 (2015-2021) <ol style="list-style-type: none"> Beschikbare hydraulische ruimte benutten voor plantengroei 																																								
	Maatregelen SGBP3 (2022-2027) <table border="1"> <thead> <tr> <th>Code</th> <th>Omschrijving maatregel</th> <th>Voorwaarde is doorontwikkeling Landbouwportaal 2.0 en</th> <th>Primair verantw. voor uitvoering</th> <th>Actie HHNK</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>NL12_330-1</td> <td>Landbouw: bovenwettelijke maatregelen (nutriënten)</td> <td>Ontwikkelen bijdrageregeling</td> <td>Samenwerking landbouw en overheden</td> <td>Stimuleren</td> </tr> <tr> <td>NL12_330-11</td> <td>Habitatgeschiktheid van watergangen vergroten</td> <td>Communicatiemaatregel</td> <td>Aanliggende eigenaren watersysteem</td> <td>Stimuleren</td> </tr> <tr> <td>NL12_330-5</td> <td>Benutten ruimte secundair systeem voor plantengroei</td> <td>Deze maatregel is al doorgevoerd in schouwbeleid,</td> <td>Aanliggende eigenaren watersysteem</td> <td>Stimuleren</td> </tr> <tr> <td>NL12_330-6</td> <td>Benutten ruimte tertiair systeem voor plantengroei</td> <td>Ontwikkelen bijdrageregeling</td> <td>Aanliggende eigenaren watersysteem</td> <td>Stimuleren</td> </tr> <tr> <td>NL12_330-7</td> <td>Inrichting natuurvriendelijke oevers</td> <td>Voorwaarde is doorontwikkeling Landbouwportaal 2.0 en</td> <td>Samenwerking landbouw en overheden</td> <td>Actief stimuleren</td> </tr> <tr> <td>NL12_330-12</td> <td>Landbouw: bovenwettelijke maatregelen (gewasbeschermingsmiddelen)</td> <td>Ontwikkelen bijdrageregeling</td> <td>Aanliggende eigenaren watersysteem</td> <td>Stimuleren</td> </tr> <tr> <td>NL12_330-13</td> <td>Beschermen van oevers om de vegetatiegroei op gang te brengen (landzijde)</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> </tbody> </table>					Code	Omschrijving maatregel	Voorwaarde is doorontwikkeling Landbouwportaal 2.0 en	Primair verantw. voor uitvoering	Actie HHNK	NL12_330-1	Landbouw: bovenwettelijke maatregelen (nutriënten)	Ontwikkelen bijdrageregeling	Samenwerking landbouw en overheden	Stimuleren	NL12_330-11	Habitatgeschiktheid van watergangen vergroten	Communicatiemaatregel	Aanliggende eigenaren watersysteem	Stimuleren	NL12_330-5	Benutten ruimte secundair systeem voor plantengroei	Deze maatregel is al doorgevoerd in schouwbeleid,	Aanliggende eigenaren watersysteem	Stimuleren	NL12_330-6	Benutten ruimte tertiair systeem voor plantengroei	Ontwikkelen bijdrageregeling	Aanliggende eigenaren watersysteem	Stimuleren	NL12_330-7	Inrichting natuurvriendelijke oevers	Voorwaarde is doorontwikkeling Landbouwportaal 2.0 en	Samenwerking landbouw en overheden	Actief stimuleren	NL12_330-12	Landbouw: bovenwettelijke maatregelen (gewasbeschermingsmiddelen)	Ontwikkelen bijdrageregeling	Aanliggende eigenaren watersysteem	Stimuleren	NL12_330-13	Beschermen van oevers om de vegetatiegroei op gang te brengen (landzijde)		
Code	Omschrijving maatregel	Voorwaarde is doorontwikkeling Landbouwportaal 2.0 en	Primair verantw. voor uitvoering	Actie HHNK																																								
NL12_330-1	Landbouw: bovenwettelijke maatregelen (nutriënten)	Ontwikkelen bijdrageregeling	Samenwerking landbouw en overheden	Stimuleren																																								
NL12_330-11	Habitatgeschiktheid van watergangen vergroten	Communicatiemaatregel	Aanliggende eigenaren watersysteem	Stimuleren																																								
NL12_330-5	Benutten ruimte secundair systeem voor plantengroei	Deze maatregel is al doorgevoerd in schouwbeleid,	Aanliggende eigenaren watersysteem	Stimuleren																																								
NL12_330-6	Benutten ruimte tertiair systeem voor plantengroei	Ontwikkelen bijdrageregeling	Aanliggende eigenaren watersysteem	Stimuleren																																								
NL12_330-7	Inrichting natuurvriendelijke oevers	Voorwaarde is doorontwikkeling Landbouwportaal 2.0 en	Samenwerking landbouw en overheden	Actief stimuleren																																								
NL12_330-12	Landbouw: bovenwettelijke maatregelen (gewasbeschermingsmiddelen)	Ontwikkelen bijdrageregeling	Aanliggende eigenaren watersysteem	Stimuleren																																								
NL12_330-13	Beschermen van oevers om de vegetatiegroei op gang te brengen (landzijde)																																											
Vooruitblik 2050 Op termijn verbetert de waterkwaliteit steeds verder doordat met name de nutriëntenmaatregelen een na-ijleffect kennen. Klimaatverandering bedreigt de waterkwaliteit door warmer water, verdere verzilting en een toename van de emissies naar het watersysteem. Klimaatadaptatie kan kansen bieden, bijvoorbeeld doordat er meer ruimte voor water ontstaat.																																												

Status polder 2027: Troebel watersysteem, omslag is niet te verwachten ivm achtergrondbelasting en intensieve landbouwkundige gebruik. Maatregelen zijn gericht op versterken biodiversiteit en op stimuleren van een gezonde duurzame bedrijfsvoering landbouw.

Waterkwaliteit	Ligging 	Beeld water 	Beeld oevers 	Biologische kwaliteit in cijfers 	Verontreinigende stoffen 																																								
	Watersysteemanalyse	Diagnose aan de hand van Ecologische Sleutelfactoren			Bronnen nutriënten (stikstoflimitatie) 	Bronnen verontreinigende stoffen (niet-waterlichaam specifiek) Gewasbeschermingsmiddelen Akkerbouw, Tuinbouw, Kassen, Onkruidbestijding verhard oppervlak Zware metalen Landbouw, Industrie, Verkeer, Huishoudens PAK's Geceosoteerd hout, Effluent, Overstorten Overige verontreinigende stoffen Diverse bronnen, Ammonium: landbouw																																							
Maatregelen		Huidig beleid			Specifieke maatregelen SGBP1 (2009-2014)																																								
	Maatregelen SGBP3 (2022-2027)			Specifieke maatregelen SGBP2 (2015-2021)																																									
<table border="1"> <thead> <tr> <th>Code</th> <th>Omschrijving maatregel</th> <th>Voorwaarde is doorontwikkeling Landbouwportaal 2.0 en</th> <th>Primair verantw. voor uitvoering</th> <th>Actie HHNK</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>NL12_340-1</td> <td>Landbouw: bovenwettelijke maatregelen (nutriënten)</td> <td>Ontwikkelen bijdrageroging</td> <td>Samenwerking landbouw en overheden</td> <td>Stimuleren</td> </tr> <tr> <td>NL12_340-10</td> <td>Inrichting natuurvriendelijke oevers</td> <td>Ontwikkelen bijdrageroging</td> <td>Aanliggende eigenaren watersysteem</td> <td>Stimuleren</td> </tr> <tr> <td>NL12_340-12</td> <td>Habitatgeschiktheid van watergangen vergroten</td> <td>Ontwikkelen bijdrageroging</td> <td>Aanliggende eigenaren watersysteem</td> <td>Stimuleren</td> </tr> <tr> <td>NL12_340-6</td> <td>Benutten ruimte secundair systeem voor plantengroei</td> <td>Communicatiemaatregel</td> <td>Aanliggende eigenaren watersysteem</td> <td>Stimuleren</td> </tr> <tr> <td>NL12_340-7</td> <td>Benutten ruimte tertiair systeem voor plantengroei</td> <td>Deze maatregel is al doorgevoerd in schouwbeleid,</td> <td>Aanliggende eigenaren watersysteem</td> <td>Stimuleren</td> </tr> <tr> <td>NL12_340-8</td> <td>Beschermen van oevers om de vegetatiegroei op gang te brengen (landzijde)</td> <td>Ontwikkelen bijdrageroging</td> <td>Aanliggende eigenaren watersysteem</td> <td>Stimuleren</td> </tr> <tr> <td>NL12_340-13</td> <td>Landbouw: bovenwettelijke maatregelen (gewasbeschermingsmiddelen)</td> <td>Voorwaarde is doorontwikkeling Landbouwportaal 2.0 en</td> <td>Samenwerking landbouw en overheden</td> <td>Actief stimuleren</td> </tr> </tbody> </table>						Code	Omschrijving maatregel	Voorwaarde is doorontwikkeling Landbouwportaal 2.0 en	Primair verantw. voor uitvoering	Actie HHNK	NL12_340-1	Landbouw: bovenwettelijke maatregelen (nutriënten)	Ontwikkelen bijdrageroging	Samenwerking landbouw en overheden	Stimuleren	NL12_340-10	Inrichting natuurvriendelijke oevers	Ontwikkelen bijdrageroging	Aanliggende eigenaren watersysteem	Stimuleren	NL12_340-12	Habitatgeschiktheid van watergangen vergroten	Ontwikkelen bijdrageroging	Aanliggende eigenaren watersysteem	Stimuleren	NL12_340-6	Benutten ruimte secundair systeem voor plantengroei	Communicatiemaatregel	Aanliggende eigenaren watersysteem	Stimuleren	NL12_340-7	Benutten ruimte tertiair systeem voor plantengroei	Deze maatregel is al doorgevoerd in schouwbeleid,	Aanliggende eigenaren watersysteem	Stimuleren	NL12_340-8	Beschermen van oevers om de vegetatiegroei op gang te brengen (landzijde)	Ontwikkelen bijdrageroging	Aanliggende eigenaren watersysteem	Stimuleren	NL12_340-13	Landbouw: bovenwettelijke maatregelen (gewasbeschermingsmiddelen)	Voorwaarde is doorontwikkeling Landbouwportaal 2.0 en	Samenwerking landbouw en overheden	Actief stimuleren
Code	Omschrijving maatregel	Voorwaarde is doorontwikkeling Landbouwportaal 2.0 en	Primair verantw. voor uitvoering	Actie HHNK																																									
NL12_340-1	Landbouw: bovenwettelijke maatregelen (nutriënten)	Ontwikkelen bijdrageroging	Samenwerking landbouw en overheden	Stimuleren																																									
NL12_340-10	Inrichting natuurvriendelijke oevers	Ontwikkelen bijdrageroging	Aanliggende eigenaren watersysteem	Stimuleren																																									
NL12_340-12	Habitatgeschiktheid van watergangen vergroten	Ontwikkelen bijdrageroging	Aanliggende eigenaren watersysteem	Stimuleren																																									
NL12_340-6	Benutten ruimte secundair systeem voor plantengroei	Communicatiemaatregel	Aanliggende eigenaren watersysteem	Stimuleren																																									
NL12_340-7	Benutten ruimte tertiair systeem voor plantengroei	Deze maatregel is al doorgevoerd in schouwbeleid,	Aanliggende eigenaren watersysteem	Stimuleren																																									
NL12_340-8	Beschermen van oevers om de vegetatiegroei op gang te brengen (landzijde)	Ontwikkelen bijdrageroging	Aanliggende eigenaren watersysteem	Stimuleren																																									
NL12_340-13	Landbouw: bovenwettelijke maatregelen (gewasbeschermingsmiddelen)	Voorwaarde is doorontwikkeling Landbouwportaal 2.0 en	Samenwerking landbouw en overheden	Actief stimuleren																																									
Vooruitblik 2050 Op termijn verbetert de waterkwaliteit steeds verder doordat met name de nutriëntenmaatregelen een na-ijleffect kennen. Klimaatverandering bedreigt de waterkwaliteit door warmer water, verdere verzilting en een toename van de emissies naar het watersysteem. Klimaatadaptatie kan kansen bieden, bijvoorbeeld doordat er meer ruimte voor water ontstaat.																																													

Status polder 2027: Potentie op langere termijn (2050) helder water, te nemen maatregelen zijn gericht op vergroten biodiversiteit.

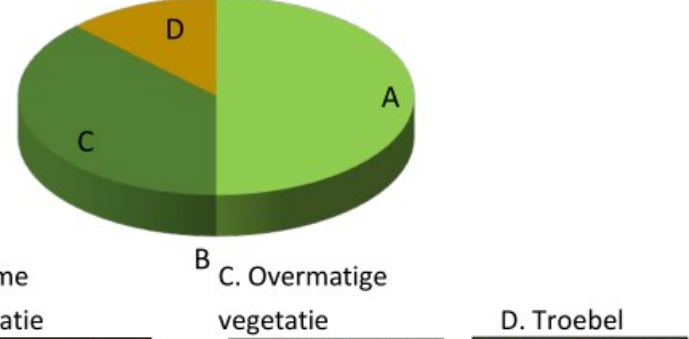
Status polder 2027: Nu al helder water, te nemen maatregelen zijn gericht op vergroten biodiversiteit en robuustheid.

Waterkwaliteit

Ligging

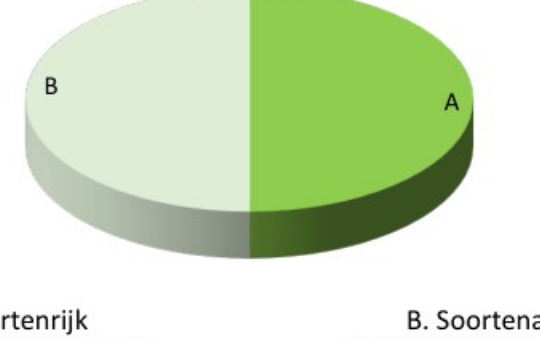

Beeld water

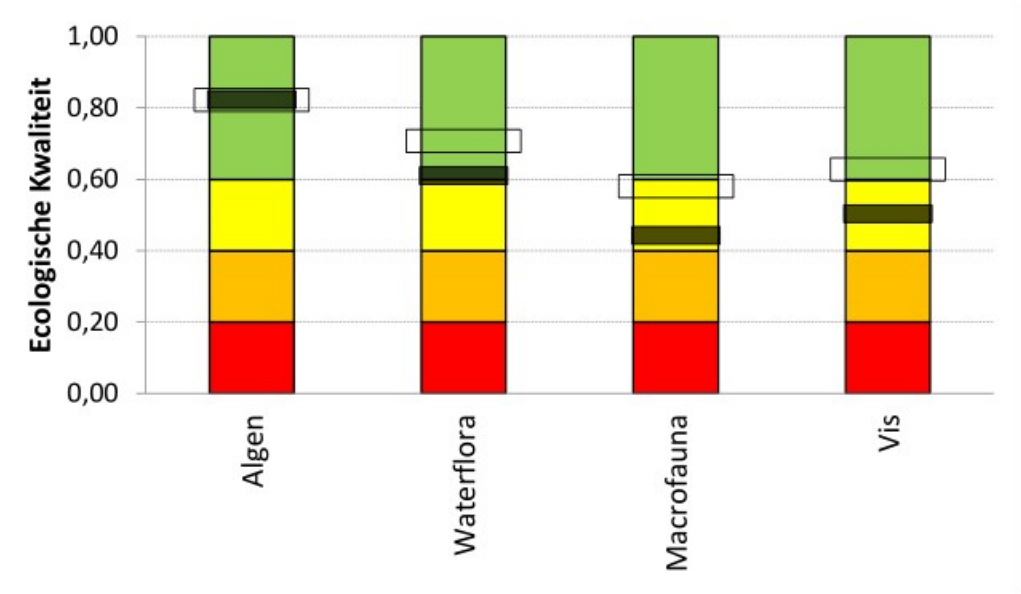
A. Optimale vegetatie
B. Arme vegetatie
C. Overmatige vegetatie
D. Troebel

Beeld oevers

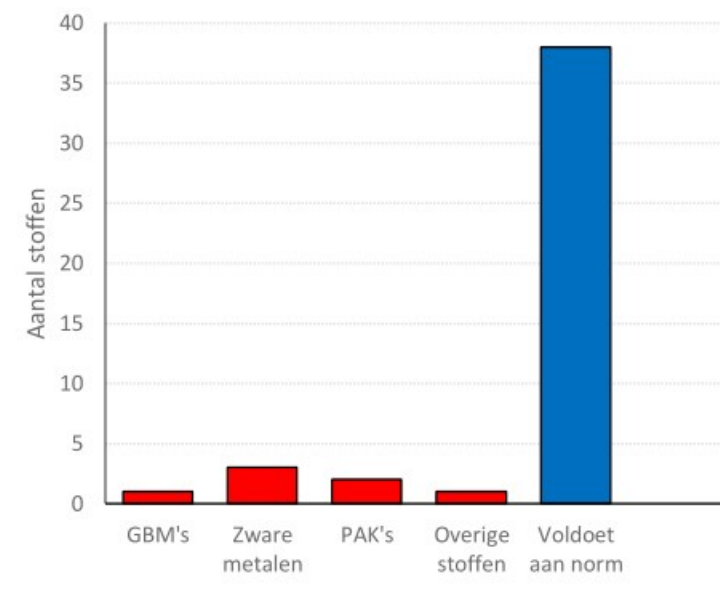

A. Soortenrijk
B. Soortenarm

Biologische kwaliteit in cijfers

Verontreinigende stoffen

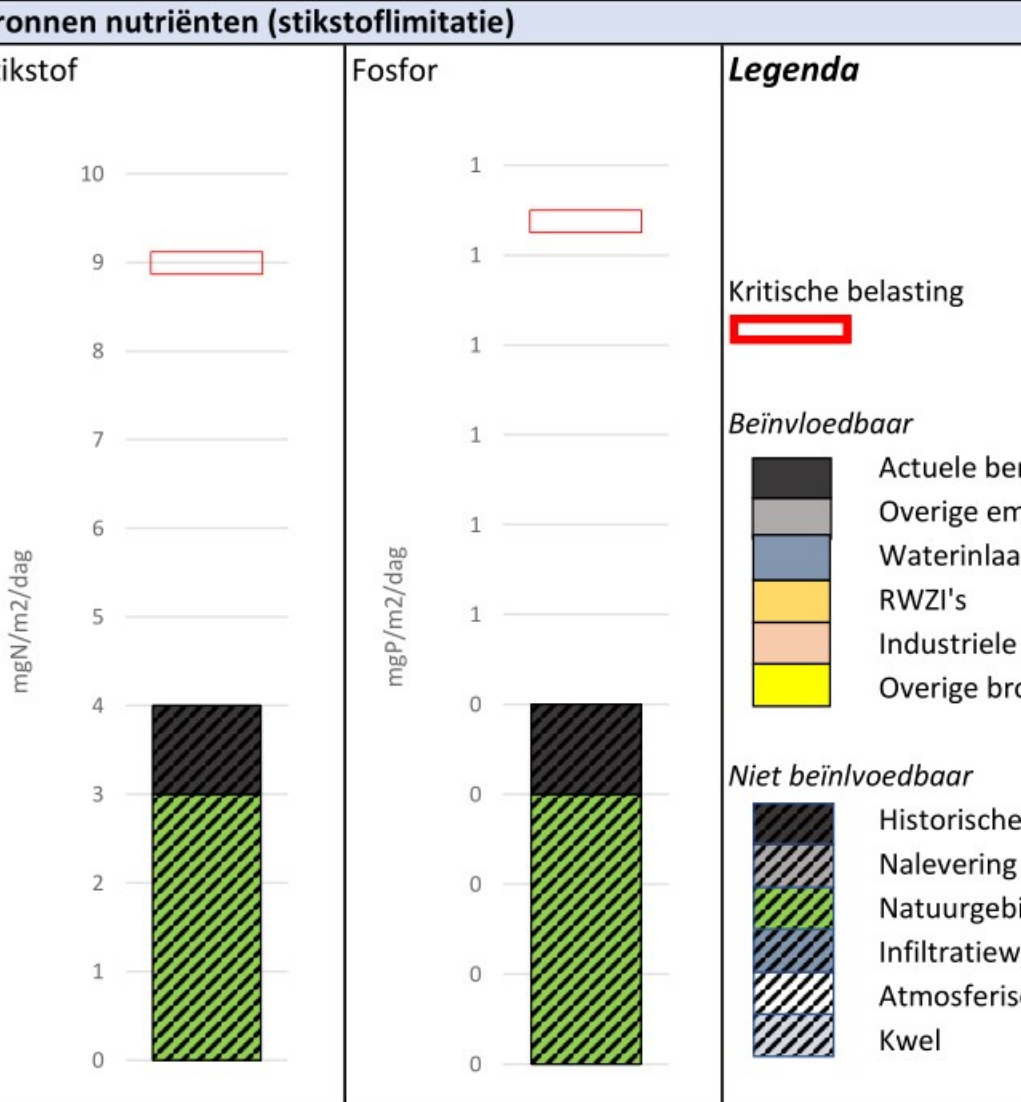

Watersysteemanalyse

Diagnose aan de hand van Ecologische Sleutelfactoren

	1. Productiviteit water
	2. Licht Matig doorzicht, diep water In de diepe delen vrij weinig vegetatie
	3. Productiviteit bodem Interne P-belasting veel hoger dan externe.
	4. Habitatgeschiktheid
	5. Verspreiding
	6. Verwijdering Ongunstig maaibeheer Maaitolerantie van de waterplanten is relatief hoog
	7. Organische belasting
	8. Toxiciteit

Bronnen nutriënten (stikstoflimitatie)

Bronnen verontreinigende stoffen (niet-waterlichaam specifiek)

Gewasbeschermingsmiddelen
Akkerbouw
Tuinbouw
Kassen
Onkruidbestijding verhard oppervlak

Zware metalen
Landbouw
Industrie
Verkeer
Huishoudens

PAK's
Geceosoteerd hout
Effluent
Overstorten

Overige verontreinigende stoffen
Diverse bronnen
Ammonium: landbouw

Maatregelen

Huidig beleid

1	Natuurvriendelijk baggeren en natuurvriendelijk schonen
2	Optimalisatie peilbeheer, beperken waterinlaat
3	Visplan opstellen en uitvoeren
4	Onderzoek (divers)
5	Financiële impuls handhaving, innovatie landbouw, etc.

Specifieke maatregelen SGBP1 (2009-2014)

1	
2	
3	
4	
5	

Specifieke maatregelen SGBP2 (2015-2021)

1	
2	
3	
4	
5	

Maatregelen SGBP3 (2022-2027)

Code	Omschrijving maatregel	Primair verantw. voor uitvoering	Actie HHNK
NL12_410-2	Beschermen van oevers om de vegetatiegroei op gang te brengen (specifiek in het labrynt, waterzijde)	Stimuleren vegetatiegroei in het stromingslabrynth	Aanliggende eigenaren watersysteem
NL12_410-3	Uitvoeren actief vegetatiebeheer (rietontwikkeling)	Riet stekken of transplantatie	HNNK

Vooruitblik 2050

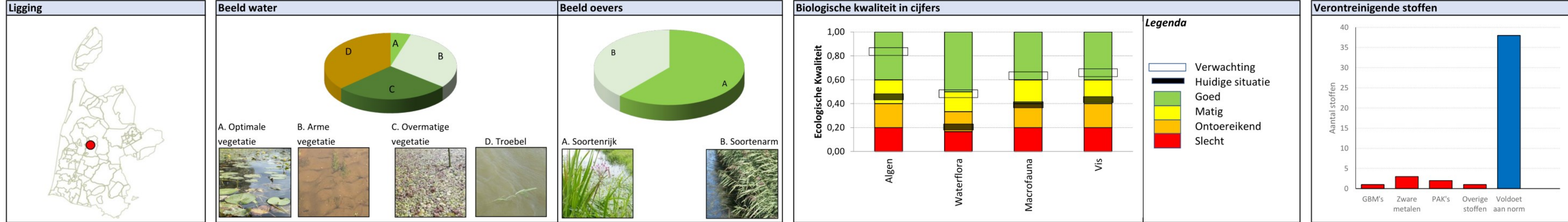
Op termijn verbetert de waterkwaliteit steeds verder doordat met name de nutriëntenmaatregelen een na-ijleffect kennen. Klimaatverandering bedreigt de waterkwaliteit door warmer water, verdere verzilting en een toename van de emissies naar het watersysteem. Het systeem is nu helder, maar zou daardoor om kunnen slaan naar een troebel systeem. Klimaatadaptatie kan kansen bieden, bijvoorbeeld doordat er meer ruimte voor water ontstaat.

Status polder 2027: Troebel watersysteem, met lokaal heldere delen. Volledige omslag is niet te verwachten ivm achtergrondbelasting en intensieve landbouwkundige gebruik. Maatregelen zijn gericht op versterken biodiversiteit en op stimuleren van een gezonde duurzame bedrijfsvoering landbouw.

Waterkwaliteit	Ligging 	Beeld water 	Beeld oevers 	Biologische kwaliteit in cijfers 	Verontreinigende stoffen 																																										
	Watersysteemanalyse	Diagnose aan de hand van Ecologische Sleutelfactoren			Bronnen nutriënten (stikstoflimitatie)		Bronnen verontreinigende stoffen (niet-waterlichaam specifiek)																																								
<table border="1"> <tr> <td></td> <td>1. Productiviteit water Belasting fosfor en stikstof te hoog Veel kroos en flab, hoge visbiomassa</td> </tr> <tr> <td></td> <td>2. Licht Diep water</td> </tr> <tr> <td></td> <td>3. Productiviteit bodem Bodem met geringe P-binding en veel sulfaat Vrij hoog aandeel bodemvoedselende vis</td> </tr> <tr> <td></td> <td>4. Habitatgeschiktheid Ecologisch ongunstig peilbeheer, vrij veel slib, vrij ongunstige invloed zoutgehalte Vis indiceert 'kaal' water, vrij weinig plantminnende vis</td> </tr> <tr> <td></td> <td>5. Verspreiding Vrij gering omvang peilgebied Matige soortenrijkdom vis</td> </tr> <tr> <td></td> <td>6. Verwijdering Ongunstig maaibeheer Totaal aantal plantensoorten is vrij gering, aantal waterplanten is vrij gering, maaitolerantie van de waterplanten is relatief hoog</td> </tr> <tr> <td></td> <td>7. Organische belasting Uit/afspoeling Macrofauna indiceert enige saprobie, diatomeeën indiceren enige saprobie</td> </tr> <tr> <td></td> <td>8. Toxiciteit</td> </tr> </table>				1. Productiviteit water Belasting fosfor en stikstof te hoog Veel kroos en flab, hoge visbiomassa		2. Licht Diep water		3. Productiviteit bodem Bodem met geringe P-binding en veel sulfaat Vrij hoog aandeel bodemvoedselende vis		4. Habitatgeschiktheid Ecologisch ongunstig peilbeheer, vrij veel slib, vrij ongunstige invloed zoutgehalte Vis indiceert 'kaal' water, vrij weinig plantminnende vis		5. Verspreiding Vrij gering omvang peilgebied Matige soortenrijkdom vis		6. Verwijdering Ongunstig maaibeheer Totaal aantal plantensoorten is vrij gering, aantal waterplanten is vrij gering, maaitolerantie van de waterplanten is relatief hoog		7. Organische belasting Uit/afspoeling Macrofauna indiceert enige saprobie, diatomeeën indiceren enige saprobie		8. Toxiciteit			<ul style="list-style-type: none"> Gewasbeschermingsmiddelen Akkerbouw Tuinbouw Kassen Onkruidbestijding verhard oppervlak Zware metalen Landbouw Industrie Verkeer Huishoudens PAK's Gecreosoteerd hout Effluent Overstorten Overige verontreinigende stoffen Diverse bronnen Ammonium: landbouw 																										
	1. Productiviteit water Belasting fosfor en stikstof te hoog Veel kroos en flab, hoge visbiomassa																																														
	2. Licht Diep water																																														
	3. Productiviteit bodem Bodem met geringe P-binding en veel sulfaat Vrij hoog aandeel bodemvoedselende vis																																														
	4. Habitatgeschiktheid Ecologisch ongunstig peilbeheer, vrij veel slib, vrij ongunstige invloed zoutgehalte Vis indiceert 'kaal' water, vrij weinig plantminnende vis																																														
	5. Verspreiding Vrij gering omvang peilgebied Matige soortenrijkdom vis																																														
	6. Verwijdering Ongunstig maaibeheer Totaal aantal plantensoorten is vrij gering, aantal waterplanten is vrij gering, maaitolerantie van de waterplanten is relatief hoog																																														
	7. Organische belasting Uit/afspoeling Macrofauna indiceert enige saprobie, diatomeeën indiceren enige saprobie																																														
	8. Toxiciteit																																														
Maatregelen	Huidig beleid		Specifieke maatregelen SGBP1 (2009-2014)		Specifieke maatregelen SGBP2 (2015-2021)																																										
	<table border="1"> <tr><td>1</td><td>Natuurvriendelijk baggeren en natuurvriendelijk schonen</td></tr> <tr><td>2</td><td>Optimalisatie peilbeheer, beperken waterinlaat</td></tr> <tr><td>3</td><td>Visplan opstellen en uitvoeren</td></tr> <tr><td>4</td><td>Onderzoek (divers)</td></tr> <tr><td>5</td><td>Financiële impuls handhaving, innovatie landbouw, etc.</td></tr> </table>		1	Natuurvriendelijk baggeren en natuurvriendelijk schonen	2	Optimalisatie peilbeheer, beperken waterinlaat	3	Visplan opstellen en uitvoeren	4	Onderzoek (divers)	5	Financiële impuls handhaving, innovatie landbouw, etc.	<table border="1"> <tr><td>1</td><td>Aanleg en onderhoud NVO's</td></tr> <tr><td>2</td><td></td></tr> <tr><td>3</td><td></td></tr> <tr><td>4</td><td></td></tr> <tr><td>5</td><td></td></tr> </table>		1	Aanleg en onderhoud NVO's	2		3		4		5		<table border="1"> <tr><td>1</td><td>Beschikbare hydraulische ruimte benutten voor plantengroei</td></tr> <tr><td>2</td><td>Transitie beheer zachte oevers</td></tr> <tr><td>3</td><td></td></tr> <tr><td>4</td><td></td></tr> <tr><td>5</td><td></td></tr> </table>			1	Beschikbare hydraulische ruimte benutten voor plantengroei	2	Transitie beheer zachte oevers	3		4		5											
1	Natuurvriendelijk baggeren en natuurvriendelijk schonen																																														
2	Optimalisatie peilbeheer, beperken waterinlaat																																														
3	Visplan opstellen en uitvoeren																																														
4	Onderzoek (divers)																																														
5	Financiële impuls handhaving, innovatie landbouw, etc.																																														
1	Aanleg en onderhoud NVO's																																														
2																																															
3																																															
4																																															
5																																															
1	Beschikbare hydraulische ruimte benutten voor plantengroei																																														
2	Transitie beheer zachte oevers																																														
3																																															
4																																															
5																																															
Maatregelen SGBP3 (2022-2027)																																															
<table border="1"> <thead> <tr> <th>Code</th> <th>Omschrijving maatregel</th> <th>Voorwaarde is doorontwikkeling Landbouwportaal 2.0 en</th> <th>Primair verantw. voor uitvoering</th> <th>Actie HHNK</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>NL12_415-1</td> <td>Landbouw: bovenwettelijke maatregelen (nutriënten)</td> <td>Voorwaarde is doorontwikkeling Landbouwportaal 2.0 en</td> <td>Samenwerking landbouw en overheden</td> <td>Stimuleren</td> </tr> <tr> <td>NL12_415-4</td> <td>Benutten ruimte secundair systeem voor plantengroei</td> <td>Communicatiemaatregel</td> <td>Aanliggende eigenaren watersysteem</td> <td>Stimuleren</td> </tr> <tr> <td>NL12_415-5</td> <td>Benutten ruimte tertiair systeem voor plantengroei</td> <td>Deze maatregel is al doorgevoerd in schouwbeleid,</td> <td>Aanliggende eigenaren watersysteem</td> <td>Stimuleren</td> </tr> <tr> <td>NL12_415-7</td> <td>Uitvoeren aanbevelingen systeemanalyse</td> <td>Reservering voor maatregelen naar aanleiding van de</td> <td>HHNK en gemeente</td> <td>Actief stimuleren</td> </tr> <tr> <td>NL12_415-8</td> <td>Onderzoek systeemanalyse algemeen (stedelijke bronnen)</td> <td>Actualiseren water- en stoffenbalans rekening houdend met</td> <td>HHNK</td> <td>Uitvoeren</td> </tr> <tr> <td>NL12_415-9</td> <td>Landbouw: bovenwettelijke maatregelen (gewasbeschermingsmiddelen)</td> <td>Voorwaarde is doorontwikkeling Landbouwportaal 2.0 en</td> <td>Samenwerking landbouw en overheden</td> <td>Actief stimuleren</td> </tr> <tr> <td>NL12_415-10</td> <td>Inrichting natuurvriendelijke oevers</td> <td>Ontwikkelen bijdrageregeling</td> <td>Gemeente</td> <td>Stimuleren</td> </tr> </tbody> </table>								Code	Omschrijving maatregel	Voorwaarde is doorontwikkeling Landbouwportaal 2.0 en	Primair verantw. voor uitvoering	Actie HHNK	NL12_415-1	Landbouw: bovenwettelijke maatregelen (nutriënten)	Voorwaarde is doorontwikkeling Landbouwportaal 2.0 en	Samenwerking landbouw en overheden	Stimuleren	NL12_415-4	Benutten ruimte secundair systeem voor plantengroei	Communicatiemaatregel	Aanliggende eigenaren watersysteem	Stimuleren	NL12_415-5	Benutten ruimte tertiair systeem voor plantengroei	Deze maatregel is al doorgevoerd in schouwbeleid,	Aanliggende eigenaren watersysteem	Stimuleren	NL12_415-7	Uitvoeren aanbevelingen systeemanalyse	Reservering voor maatregelen naar aanleiding van de	HHNK en gemeente	Actief stimuleren	NL12_415-8	Onderzoek systeemanalyse algemeen (stedelijke bronnen)	Actualiseren water- en stoffenbalans rekening houdend met	HHNK	Uitvoeren	NL12_415-9	Landbouw: bovenwettelijke maatregelen (gewasbeschermingsmiddelen)	Voorwaarde is doorontwikkeling Landbouwportaal 2.0 en	Samenwerking landbouw en overheden	Actief stimuleren	NL12_415-10	Inrichting natuurvriendelijke oevers	Ontwikkelen bijdrageregeling	Gemeente	Stimuleren
Code	Omschrijving maatregel	Voorwaarde is doorontwikkeling Landbouwportaal 2.0 en	Primair verantw. voor uitvoering	Actie HHNK																																											
NL12_415-1	Landbouw: bovenwettelijke maatregelen (nutriënten)	Voorwaarde is doorontwikkeling Landbouwportaal 2.0 en	Samenwerking landbouw en overheden	Stimuleren																																											
NL12_415-4	Benutten ruimte secundair systeem voor plantengroei	Communicatiemaatregel	Aanliggende eigenaren watersysteem	Stimuleren																																											
NL12_415-5	Benutten ruimte tertiair systeem voor plantengroei	Deze maatregel is al doorgevoerd in schouwbeleid,	Aanliggende eigenaren watersysteem	Stimuleren																																											
NL12_415-7	Uitvoeren aanbevelingen systeemanalyse	Reservering voor maatregelen naar aanleiding van de	HHNK en gemeente	Actief stimuleren																																											
NL12_415-8	Onderzoek systeemanalyse algemeen (stedelijke bronnen)	Actualiseren water- en stoffenbalans rekening houdend met	HHNK	Uitvoeren																																											
NL12_415-9	Landbouw: bovenwettelijke maatregelen (gewasbeschermingsmiddelen)	Voorwaarde is doorontwikkeling Landbouwportaal 2.0 en	Samenwerking landbouw en overheden	Actief stimuleren																																											
NL12_415-10	Inrichting natuurvriendelijke oevers	Ontwikkelen bijdrageregeling	Gemeente	Stimuleren																																											
Vooruitblik 2050 Op termijn verbetert de waterkwaliteit steeds verder doordat met name de nutriëntenmaatregelen een na-ijleffect kennen. Klimaatverandering bedreigt de waterkwaliteit door warmer water, verdere verzilting en een toename van de emissies naar het watersysteem. Klimaatadaptatie kan kansen bieden, bijvoorbeeld doordat er meer ruimte voor water ontstaat.																																															

Status polder 2027: Potentie helder water, te nemen maatregelen zijn gericht op vergroten biodiversiteit.

Waterkwaliteit

Watersysteemanalyse

Diagnose aan de hand van Ecologische Sleutelfactoren		Bronnen nutriënten (stikstoflimitatie)		Bronnen verontreinigende stoffen	
 1. Productiviteit water Lage belasting fosfor maar hoge concentratie fosfor	 2. Licht Matig doorzicht, diep water Vrij weinig ondergedoken waterplanten, vrij veel drijfbladplanten	Stikstof 	Fosfor 	(niet-waterlichaam specifiek) Gewasbeschermingsmiddelen Akkerbouw Tuinbouw Kassen Onkruidbestijding verhard oppervlak Zware metalen Landbouw Industrie Verkeer Huishoudens PAK's Geceosoteerd hout Effluent Overstorten Overige verontreinigende stoffen Diverse bronnen Ammonium: landbouw	
 3. Productiviteit bodem Bodem met vrij veel klei en slib, geringe P-binding en veel sulfaat. Interne P-belasting veel groter dan externe. Hoge vegetatiebedekking	 4. Habitatgeschiktheid Ecologisch ongunstig peilbeheer, matig ingerichte taluds, vrij veel beschoeiing Vis indiceert overwegend vrij helder water met weinig structuur (planten), echter wel een hoge snoekbiomassa	Legenda Kritische belasting Beïnvloedbaar Actuele bemesting Overige emissies landbouw Waterinlaat RWZI's Industriële lozingen Overige bronnen Niet beïnvloedbaar Historische bemesting Nalevering landbouwbodems Natuurgebieden Infiltratiewater Atmosferische depositie Kwel			
 5. Verspreiding	 6. Verwijdering Ongunstig maaibeheer primaire watergangen, vraat door rivierkreeften Totaal aantal plantensoorten is vrij gering				
 7. Organische belasting Hoge productiviteit in het water, matige invloed uit/afspoeling Macrofauna indiceert enige saprobie, diatomeeën indiceren enige saprobie	 8. Toxiciteit				

Maatregelen

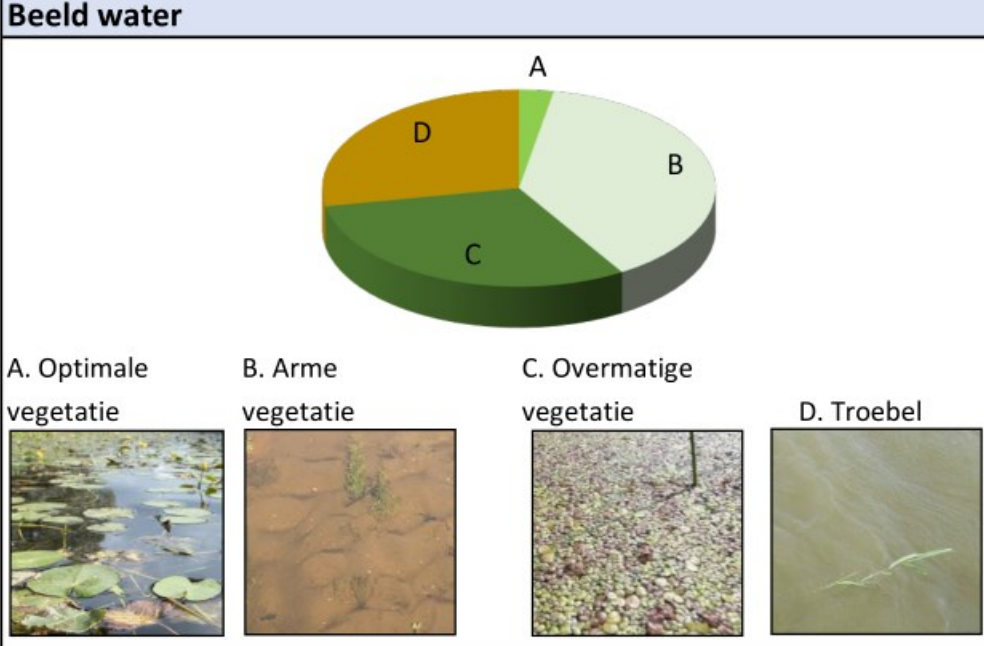
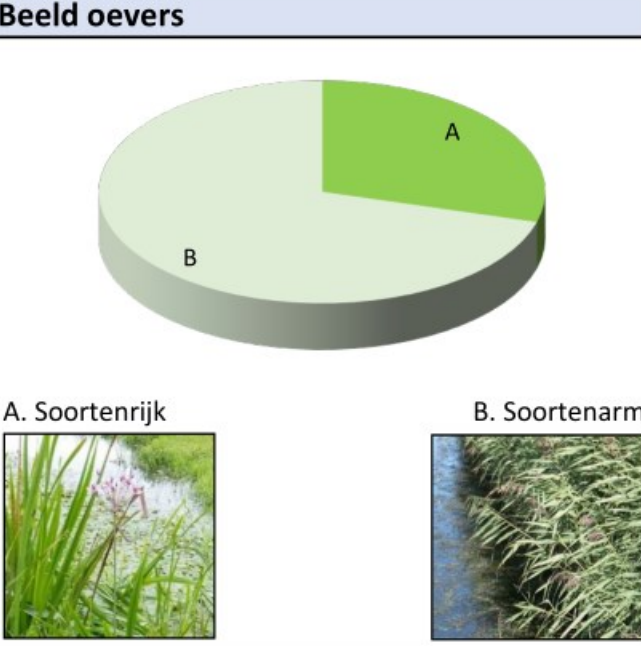
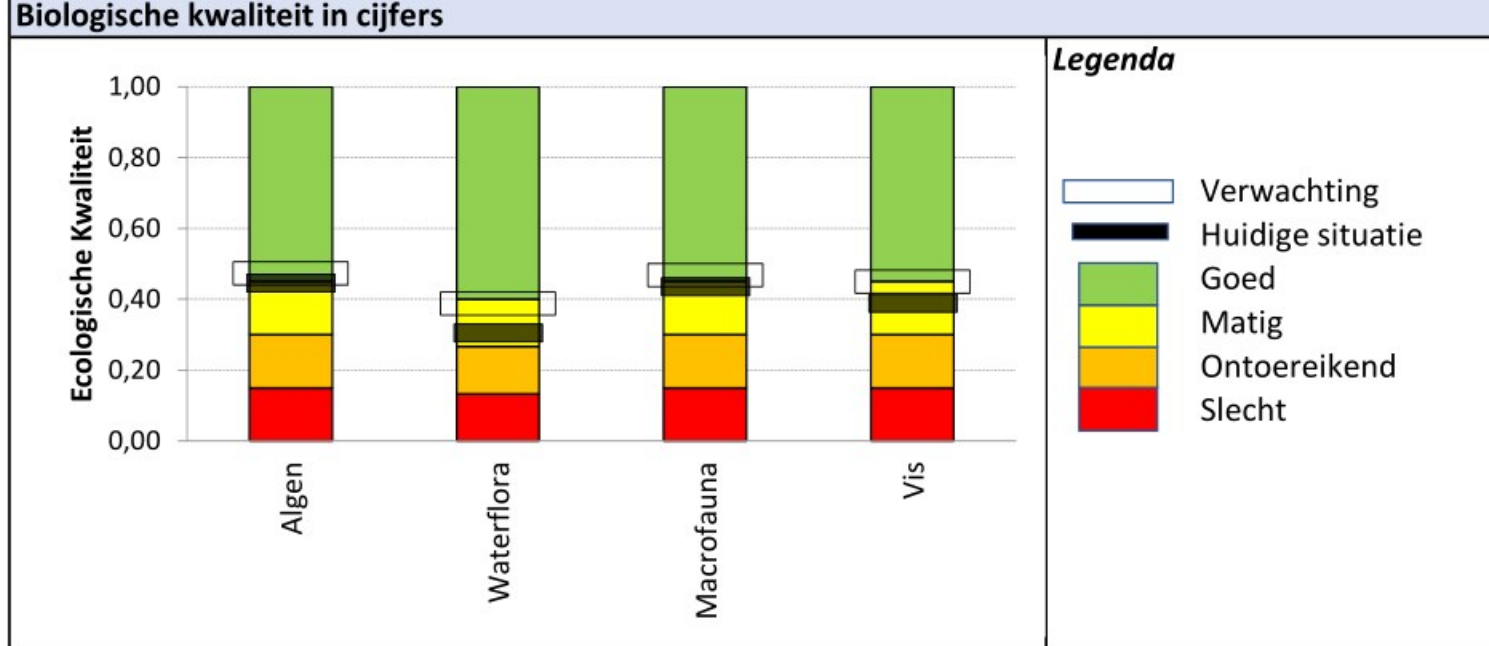
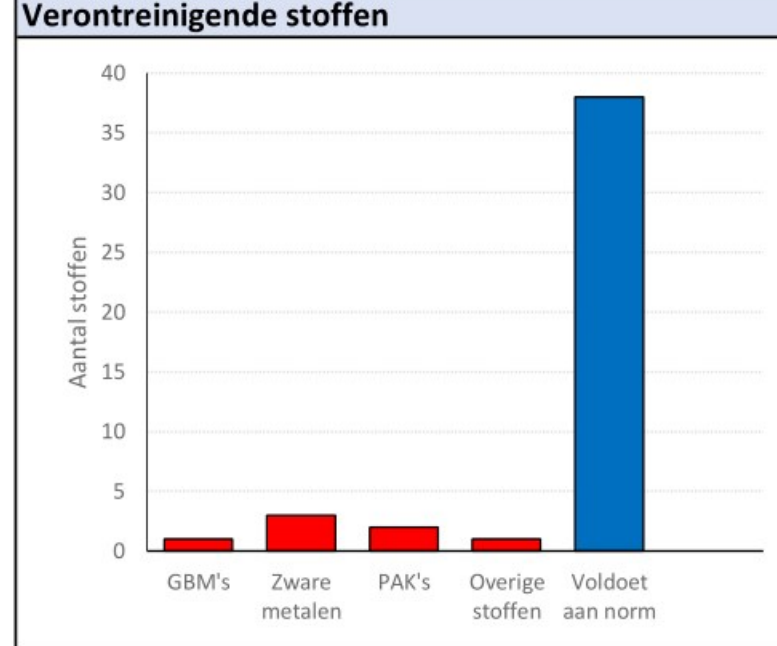
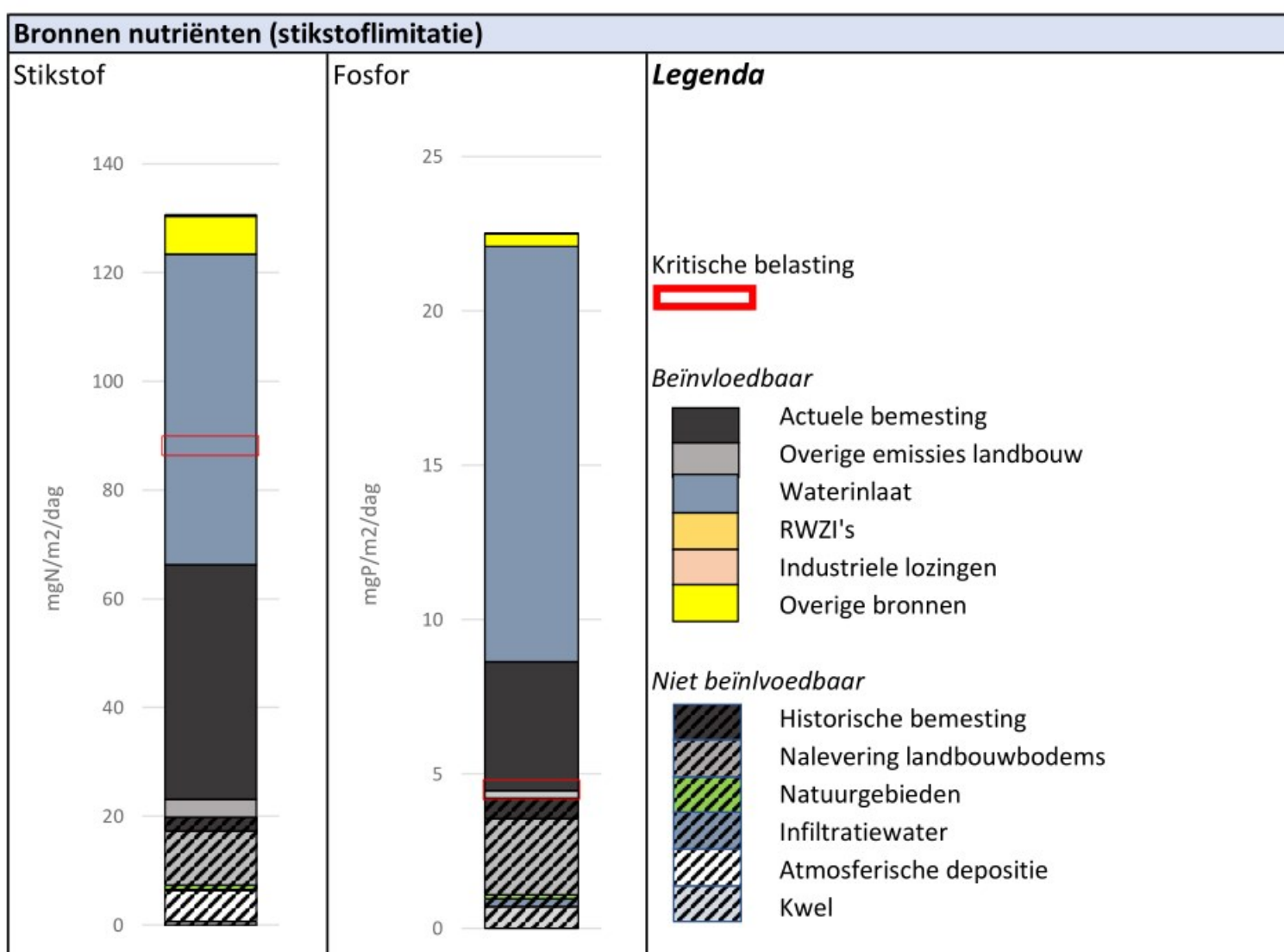
Huidig beleid 1 Natuurvriendelijk baggeren en natuurvriendelijk schonen 2 Optimalisatie peilbeheer, beperken waterinlaat 3 Visplan opstellen en uitvoeren 4 Onderzoek (divers) 5 Financiële impuls handhaving, innovatie landbouw, etc.		Specifieke maatregelen SGBP1 (2009-2014) 1 2 3 4 5		Specifieke maatregelen SGBP2 (2015-2021) 1 Beschikbare hydraulische ruimte benutten voor plantengroei 2 Kunstwerken vispasseerbaar maken 3 4 5	
Maatregelen SGBP3 (2022-2027)					
Code	Omschrijving maatregel	Betreft locatie Broekersluis/Oosterdel	Primair verantw. voor uitvoering	Actie HNK	
NL12_420-11	Oplossen knelpunten vismigratie		HNK	Uitvoeren	

Vooruitblik 2050
 Op termijn verbetert de waterkwaliteit steeds verder doordat met name de nutriëntenmaatregelen een na-ijleffect kennen. Klimaatverandering bedreigt de waterkwaliteit door warmer water, verdere verzilting en een toename van de emissies naar het watersysteem. Door klimaatverandering kan het systeem achteruitgaan, ook nadat het watersysteem helder is geworden. Klimaatadaptatie kan kansen bieden, bijvoorbeeld doordat er meer ruimte voor water ontstaat.

Status polder 2027: Troebel watersysteem, met lokaal heldere delen. Volledige omslag is niet te verwachten ivm achtergrondbelasting en intensieve landbouwkundige gebruik. Maatregelen zijn gericht op versterken biodiversiteit en op stimuleren van een gezonde duurzame bedrijfsvoering landbouw.

Waterkwaliteit	Ligging	Beeld water	Beeld oevers	Biologische kwaliteit in cijfers	Verontreinigende stoffen	
Watersysteemanalyse	Diagnose aan de hand van Ecologische Sleutelfactoren			Bronnen nutriënten (stikstoflimitatie)	Bronnen verontreinigende stoffen (niet-waterlichaam specifiek)	
	<ol style="list-style-type: none"> Productiviteit water Belasting fosfor en stikstof te hoog Hoge algenbiomassa, vrij veel kroos en flab, vrij hoge visbiomassa Licht Matig doorzicht, diep water Productiviteit bodem Bodem met vrij veel klei en slib en veel sulfaat Vrij hoog aandeel bodemvoedseletende vis, lage vegetatiebedekking Habitatgeschiktheid Ecologisch ongunstig peilbeheer, vrij ongunstige invloed zoutgehalte Vis indiceert vrij helder water met weinig structuur (planten), diatomeeën indiceren brakke omstandigheden Verspreiding Vrij gering omvang peilgebied Visstand in het waterlichaam laat dit knelpunt niet zien Verwijdering Ongunstig maaibeheer, vrij weinig afvoer van maaisel Totaal aantal plantensoorten is vrij gering, aantal waterplanten is vrij gering, maaitolerantie van de waterplanten is relatief hoog Organische belasting Uit/afspoeling, mest Macrofauna indiceert enige saprobie, diatomeeën indiceren enige saprobie Toxiciteit 				<ul style="list-style-type: none"> Gewasbeschermingsmiddelen Akkerbouw Tuinbouw Kassen Onkruidbestijding verhard oppervlak Zware metalen Landbouw Industrie Verkeer Huishoudens PAK's Gecreosoteerd hout Effluent Overstorten Overige verontreinigende stoffen Diverse bronnen Ammonium: landbouw 	
Maatregelen	Huidig beleid		Specifieke maatregelen SGBP1 (2009-2014)		Specifieke maatregelen SGBP2 (2015-2021)	
	<ol style="list-style-type: none"> Natuurvriendelijk baggeren en natuurvriendelijk schonen Optimalisatie peilbeheer, beperken waterinlaat Visplan opstellen en uitvoeren Onderzoek (divers) Financiële impuls handhaving, innovatie landbouw, etc. 		<ol style="list-style-type: none"> Aanleg en onderhoud NVO's Afvoeren maaisel Gecreosoteerde oeverbescherming verwijderen Vervangen duikers door grotere of ecoduikers 		<ol style="list-style-type: none"> Beschikbare hydraulische ruimte benutten voor plantengroei Transitie beheer zachte oevers 	
Maatregelen SGBP3 (2022-2027)						
Code	Omschrijving maatregel	Voorwaarde is doorontwikkeling Landbouwportaal 2.0 en	Primair verantw. voor uitvoering	Actie HHNK		
NL12_425-1	Landbouw: bovenwettelijke maatregelen (nutriënten)	Automatiseren inlaten (in ieder geval in noordelijk deel 2 inlaten)	Samenwerking landbouw en overheden	Stimuleren		
NL12_425-3	Beperken gebiedsvreemd water (haarvaten)	Kansen in westelijke deel van de polder verzilveren	HHNK	Uitvoeren		
NL12_425-4	Benutten ruimte primair systeem voor plantengroei	Communicatiemaatregel	HHNK	Uitvoeren		
NL12_425-5	Benutten ruimte secundair systeem voor plantengroei	Deze maatregel is al doorgevoerd in schouwbeleid,	Aanliggende eigenaren watersysteem	Stimuleren		
NL12_425-6	Benutten ruimte tertiair systeem voor plantengroei	Ontwikkelen bijdrageregeling	Aanliggende eigenaren watersysteem	Stimuleren		
NL12_425-7	Beschermen van oevers om de vegetatiegroei op gang te brengen (landzijde)	Ontwikkelen bijdrageregeling	Aanliggende eigenaren watersysteem	Stimuleren		
NL12_425-8	Habitatgeschiktheid van watergangen vergroten	Voorwaarde is doorontwikkeling Landbouwportaal 2.0 en	Samenwerking landbouw en overheden	Actief stimuleren		
NL12_425-9	Landbouw: bovenwettelijke maatregelen (gewasbeschermingsmiddelen)					
Vooruitblik 2050						
Op termijn verbetert de waterkwaliteit steeds verder doordat met name de nutriëntenmaatregelen een na-ijleffect kennen. Klimaatverandering bedreigt de waterkwaliteit door warmer water, verdere verzilting en een toename van de emissies naar het watersysteem. Klimaatadaptatie kan kansen bieden, bijvoorbeeld doordat er meer ruimte voor water ontstaat.						

Status polder 2027: Troebel watersysteem, omslag is niet te verwachten ivm achtergrondbelasting, hoge inlaatbehoefte en intensieve landbouwkundige gebruik. Maatregelen zijn gericht op versterken biodiversiteit en op stimuleren van een gezonde duurzame bedrijfsvoering landbouw.

Waterkwaliteit	Ligging 	Beeld water 	Beeld oevers 	Biologische kwaliteit in cijfers 	Verontreinigende stoffen 																																																																					
	Watersysteemanalyse	Diagnose aan de hand van Ecologische Sleutelfactoren			Bronnen nutriënten (stikstoflimitatie) 	Bronnen verontreinigende stoffen (niet-waterlichaam specifiek) Gewasbeschermingsmiddelen Akkerbouw Tuinbouw Kassen Onkruidbestijding verhard oppervlak Zware metalen Landbouw Industrie Verkeer Huishoudens PAK's Geceosoteerd hout Effluent Overstorten Overige verontreinigende stoffen Diverse bronnen Ammonium: landbouw																																																																				
Maatregelen		<table border="1"> <tr> <th>Huidig beleid</th> <th>Specifieke maatregelen SGBP1 (2009-2014)</th> <th>Specifieke maatregelen SGBP2 (2015-2021)</th> </tr> <tr> <td>1 Natuurvriendelijk baggeren en natuurvriendelijk schonen</td> <td>1 Afvoeren maaisel</td> <td>1 Transitie beheer zachte oevers</td> </tr> <tr> <td>2 Optimalisatie peilbeheer, beperken waterinlaat</td> <td>2 Kunstwerken vispasseerbaar maken</td> <td>2</td> </tr> <tr> <td>3 Visplan opstellen en uitvoeren</td> <td>3 Vervangen duikers door grotere of ecoduikers</td> <td>3</td> </tr> <tr> <td>4 Onderzoek (divers)</td> <td>4</td> <td>4</td> </tr> <tr> <td>5 Financiële impuls handhaving, innovatie landbouw, etc.</td> <td>5</td> <td>5</td> </tr> </table>			Huidig beleid	Specifieke maatregelen SGBP1 (2009-2014)	Specifieke maatregelen SGBP2 (2015-2021)	1 Natuurvriendelijk baggeren en natuurvriendelijk schonen	1 Afvoeren maaisel	1 Transitie beheer zachte oevers	2 Optimalisatie peilbeheer, beperken waterinlaat	2 Kunstwerken vispasseerbaar maken	2	3 Visplan opstellen en uitvoeren	3 Vervangen duikers door grotere of ecoduikers	3	4 Onderzoek (divers)	4	4	5 Financiële impuls handhaving, innovatie landbouw, etc.	5	5	<table border="1"> <thead> <tr> <th colspan="5">Maatregelen SGBP3 (2022-2027)</th> </tr> <tr> <th>Code</th> <th>Omschrijving maatregel</th> <th>Voorwaarde</th> <th>Primair verantw. voor uitvoering</th> <th>Actie HHNK</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>NL12_430-1</td> <td>Landbouw: bovenwettelijke maatregelen (nutriënten)</td> <td>Voorwaarde is doorontwikkeling Landbouwportaal 2.0 en</td> <td>Samenwerking landbouw en overheden</td> <td>Stimuleren</td> </tr> <tr> <td>NL12_430-6</td> <td>Benutten ruimte secundair systeem voor plantengroei</td> <td>Communicatiemaatregel</td> <td>Aanliggende eigenaren watersysteem</td> <td>Stimuleren</td> </tr> <tr> <td>NL12_430-7</td> <td>Benutten ruimte tertiair systeem voor plantengroei</td> <td>Deze maatregel is al doorgevoerd in schouwbeleid,</td> <td>Aanliggende eigenaren watersysteem</td> <td>Stimuleren</td> </tr> <tr> <td>NL12_430-8</td> <td>Beschermen van oevers om de vegetatiegroei op gang te brengen (landzijde)</td> <td>Ontwikkelen bijdrageregeling</td> <td>Aanliggende eigenaren watersysteem</td> <td>Stimuleren</td> </tr> <tr> <td>NL12_430-8B</td> <td>Beschermen van oevers om de vegetatiegroei op gang te brengen (waterzijde)</td> <td>Ontwikkelen bijdrageregeling</td> <td>Aanliggende eigenaren watersysteem</td> <td>Stimuleren</td> </tr> <tr> <td>NL12_430-9</td> <td>Inrichting natuurvriendelijke oevers</td> <td>Ontwikkelen bijdrageregeling</td> <td>Aanliggende eigenaren watersysteem</td> <td>Stimuleren</td> </tr> <tr> <td>NL12_430-10</td> <td>Saneren uitloging voormalige stortplaats</td> <td>Betreft: Grote Wallerweg Schagen; Halerweg Schagen</td> <td>Vergunninghouder</td> <td>Actief stimuleren</td> </tr> <tr> <td>NL12_430-11</td> <td>Landbouw: bovenwettelijke maatregelen (gewasbeschermingsmiddelen)</td> <td>Voorwaarde is doorontwikkeling Landbouwportaal 2.0 en</td> <td>Samenwerking landbouw en overheden</td> <td>Actief stimuleren</td> </tr> </tbody> </table>			Maatregelen SGBP3 (2022-2027)					Code	Omschrijving maatregel	Voorwaarde	Primair verantw. voor uitvoering	Actie HHNK	NL12_430-1	Landbouw: bovenwettelijke maatregelen (nutriënten)	Voorwaarde is doorontwikkeling Landbouwportaal 2.0 en	Samenwerking landbouw en overheden	Stimuleren	NL12_430-6	Benutten ruimte secundair systeem voor plantengroei	Communicatiemaatregel	Aanliggende eigenaren watersysteem	Stimuleren	NL12_430-7	Benutten ruimte tertiair systeem voor plantengroei	Deze maatregel is al doorgevoerd in schouwbeleid,	Aanliggende eigenaren watersysteem	Stimuleren	NL12_430-8	Beschermen van oevers om de vegetatiegroei op gang te brengen (landzijde)	Ontwikkelen bijdrageregeling	Aanliggende eigenaren watersysteem	Stimuleren	NL12_430-8B	Beschermen van oevers om de vegetatiegroei op gang te brengen (waterzijde)	Ontwikkelen bijdrageregeling	Aanliggende eigenaren watersysteem	Stimuleren	NL12_430-9	Inrichting natuurvriendelijke oevers	Ontwikkelen bijdrageregeling	Aanliggende eigenaren watersysteem	Stimuleren	NL12_430-10	Saneren uitloging voormalige stortplaats	Betreft: Grote Wallerweg Schagen; Halerweg Schagen	Vergunninghouder	Actief stimuleren	NL12_430-11	Landbouw: bovenwettelijke maatregelen (gewasbeschermingsmiddelen)	Voorwaarde is doorontwikkeling Landbouwportaal 2.0 en	Samenwerking landbouw en overheden
	Huidig beleid	Specifieke maatregelen SGBP1 (2009-2014)	Specifieke maatregelen SGBP2 (2015-2021)																																																																							
1 Natuurvriendelijk baggeren en natuurvriendelijk schonen	1 Afvoeren maaisel	1 Transitie beheer zachte oevers																																																																								
2 Optimalisatie peilbeheer, beperken waterinlaat	2 Kunstwerken vispasseerbaar maken	2																																																																								
3 Visplan opstellen en uitvoeren	3 Vervangen duikers door grotere of ecoduikers	3																																																																								
4 Onderzoek (divers)	4	4																																																																								
5 Financiële impuls handhaving, innovatie landbouw, etc.	5	5																																																																								
Maatregelen SGBP3 (2022-2027)																																																																										
Code	Omschrijving maatregel	Voorwaarde	Primair verantw. voor uitvoering	Actie HHNK																																																																						
NL12_430-1	Landbouw: bovenwettelijke maatregelen (nutriënten)	Voorwaarde is doorontwikkeling Landbouwportaal 2.0 en	Samenwerking landbouw en overheden	Stimuleren																																																																						
NL12_430-6	Benutten ruimte secundair systeem voor plantengroei	Communicatiemaatregel	Aanliggende eigenaren watersysteem	Stimuleren																																																																						
NL12_430-7	Benutten ruimte tertiair systeem voor plantengroei	Deze maatregel is al doorgevoerd in schouwbeleid,	Aanliggende eigenaren watersysteem	Stimuleren																																																																						
NL12_430-8	Beschermen van oevers om de vegetatiegroei op gang te brengen (landzijde)	Ontwikkelen bijdrageregeling	Aanliggende eigenaren watersysteem	Stimuleren																																																																						
NL12_430-8B	Beschermen van oevers om de vegetatiegroei op gang te brengen (waterzijde)	Ontwikkelen bijdrageregeling	Aanliggende eigenaren watersysteem	Stimuleren																																																																						
NL12_430-9	Inrichting natuurvriendelijke oevers	Ontwikkelen bijdrageregeling	Aanliggende eigenaren watersysteem	Stimuleren																																																																						
NL12_430-10	Saneren uitloging voormalige stortplaats	Betreft: Grote Wallerweg Schagen; Halerweg Schagen	Vergunninghouder	Actief stimuleren																																																																						
NL12_430-11	Landbouw: bovenwettelijke maatregelen (gewasbeschermingsmiddelen)	Voorwaarde is doorontwikkeling Landbouwportaal 2.0 en	Samenwerking landbouw en overheden	Actief stimuleren																																																																						
Vooruitblik 2050 Op termijn verbetert de waterkwaliteit steeds verder doordat met name de nutriëntenmaatregelen een na-ijleffect kennen. Klimaatverandering bedreigt de waterkwaliteit door warmer water, verdere verzilting en een toename van de emissies naar het watersysteem. Klimaatadaptatie kan kansen bieden, bijvoorbeeld doordat er meer ruimte voor water ontstaat.																																																																										

Status polder 2027: Troebel watersysteem, met lokaal heldere plantenrijke delen, itt verwachting water- en stoffenbalans. Te nemen maatregelen zijn gericht op terugdringen emissie nutriënten vanuit actuele bemesting landbouw en vergroten biodiversiteit.

Waterkwaliteit

Ligging

Beeld water

Beeld oevers

Biologische kwaliteit in cijfers

Verontreinigende stoffen

Watersysteemanalyse

Diagnose aan de hand van Ecologische Sleutelfactoren

	1. Productiviteit water Belasting fosfor te hoog, belasting stikstof rond kritische waarde Hoge algenbiomassa, vrij veel kroos en flab, vrij hoge visbiomassa
	2. Licht Matig doorzicht, diep water Weinig ondergedoken waterplanten
	3. Productiviteit bodem Bodem met vrij veel klei en slib, geringe P-binding en veel sulfaat Lage vegetatiebedekking
	4. Habitatgeschiktheid Ecologisch ongunstig peilbeheer, vrij geringe dieptevariatie, vrij veel slib Vis indiceert vrij helder water met weinig structuur (planten), vrij weinig snoek, vrij weinig plantminnende vis
	5. Verspreiding Vrij gering omvang peilgebied Er is maar één soort migrerende zoetwatervis aangetroffen
	6. Verwijdering Ongunstig maaibeheer, weinig afvoer van maaisel Totaal aantal plantensoorten is vrij gering, aantal waterplanten is vrij gering, maaitolerantie van de waterplanten is relatief hoog
	7. Organische belasting
	8. Toxiciteit

Bronnen nutriënten (stikstoflimitatie)

Bronnen verontreinigende stoffen
(niet-waterlichaam specifiek)

Gewasbeschermingsmiddelen
 Akkerbouw
 Tuinbouw
 Kassen
 Onkruidbestijding verhard oppervlak

Zware metalen
 Landbouw
 Industrie
 Verkeer
 Huishoudens

PAK's
 Geceosoteerd hout
 Effluent
 Overstorten

Overige verontreinigende stoffen
 Diverse bronnen
 Ammonium: landbouw

Maatregelen

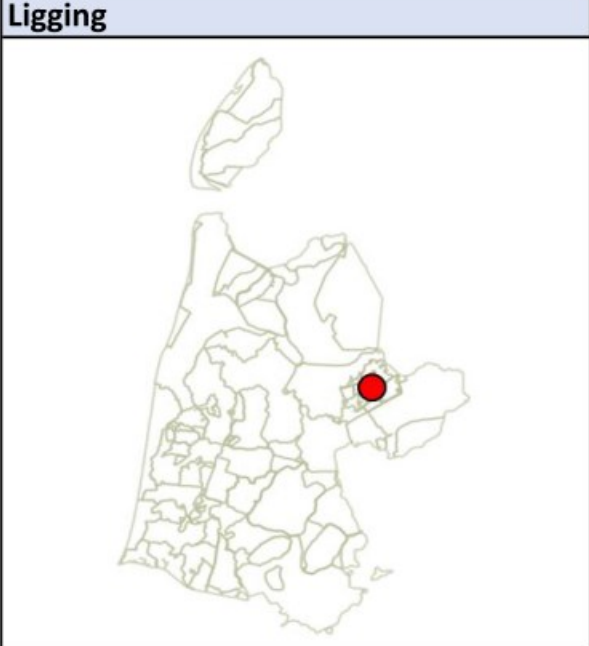
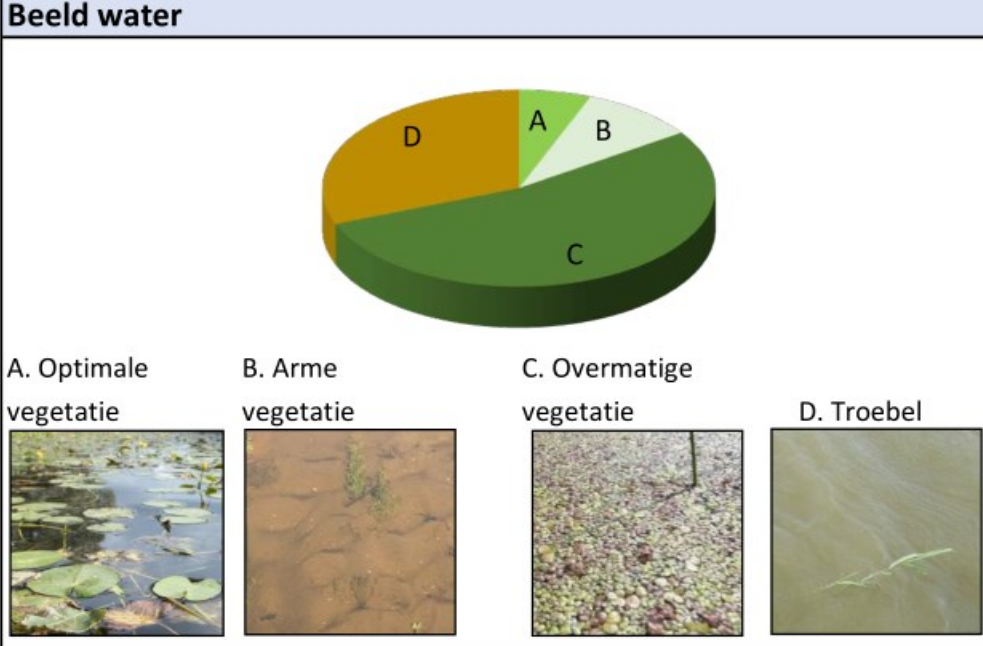
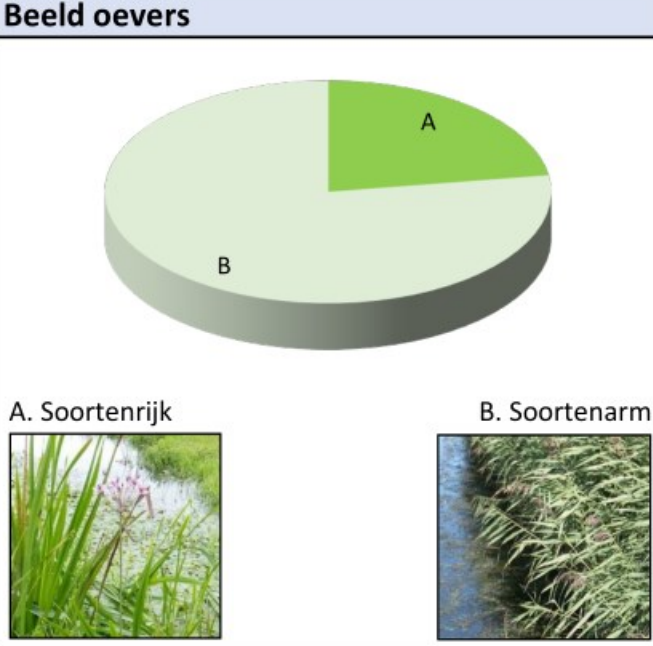
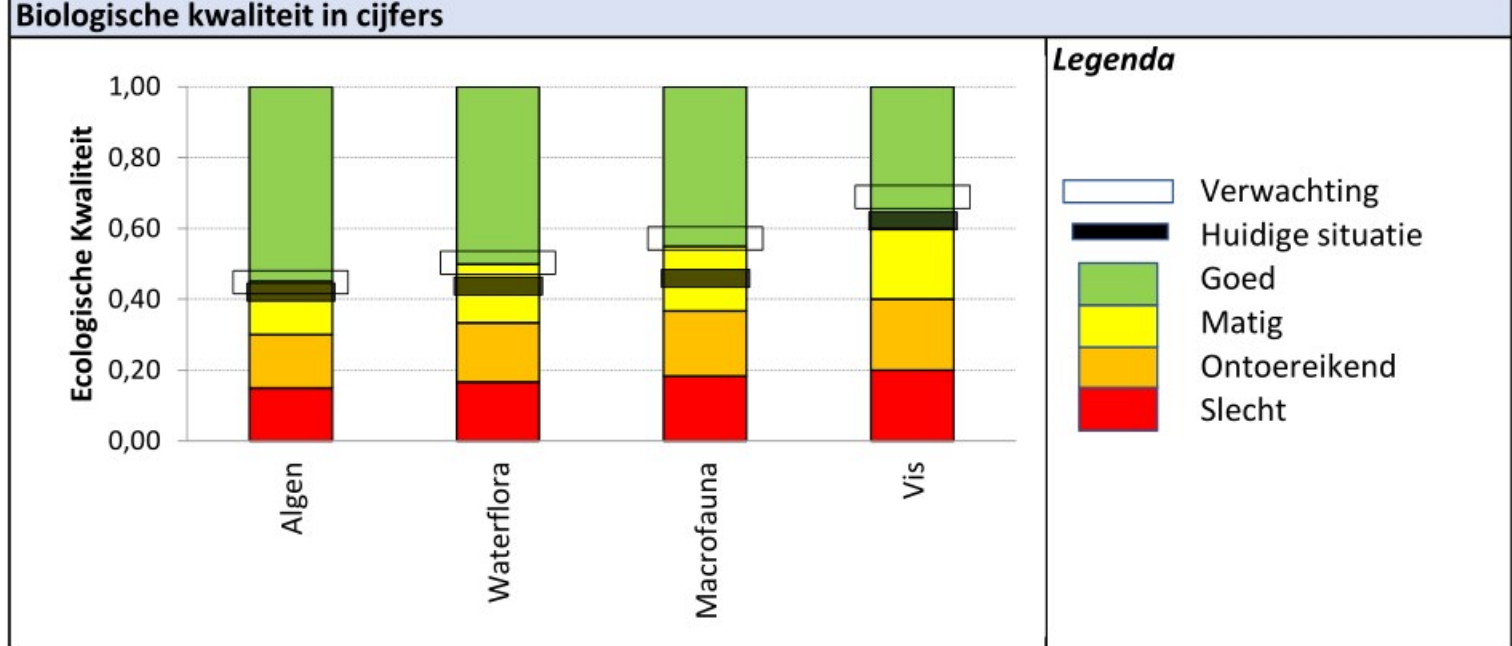
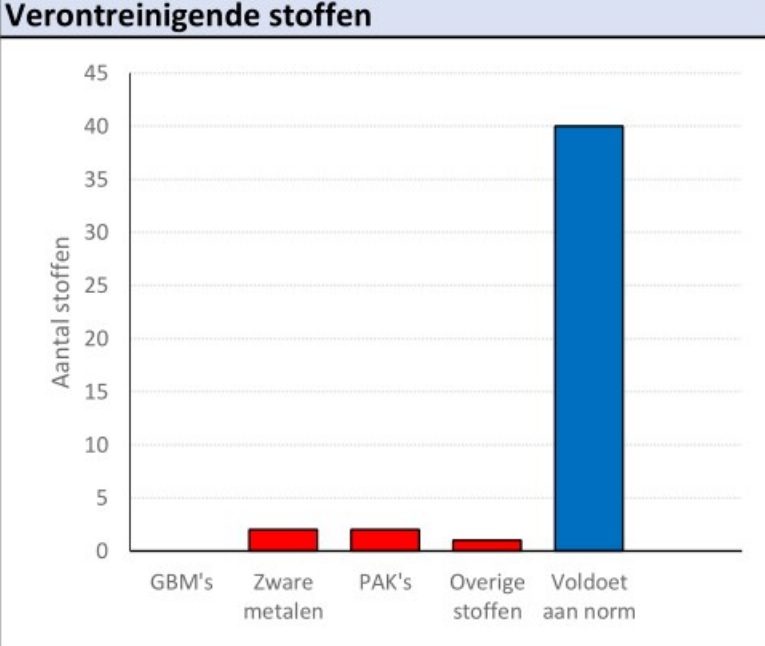
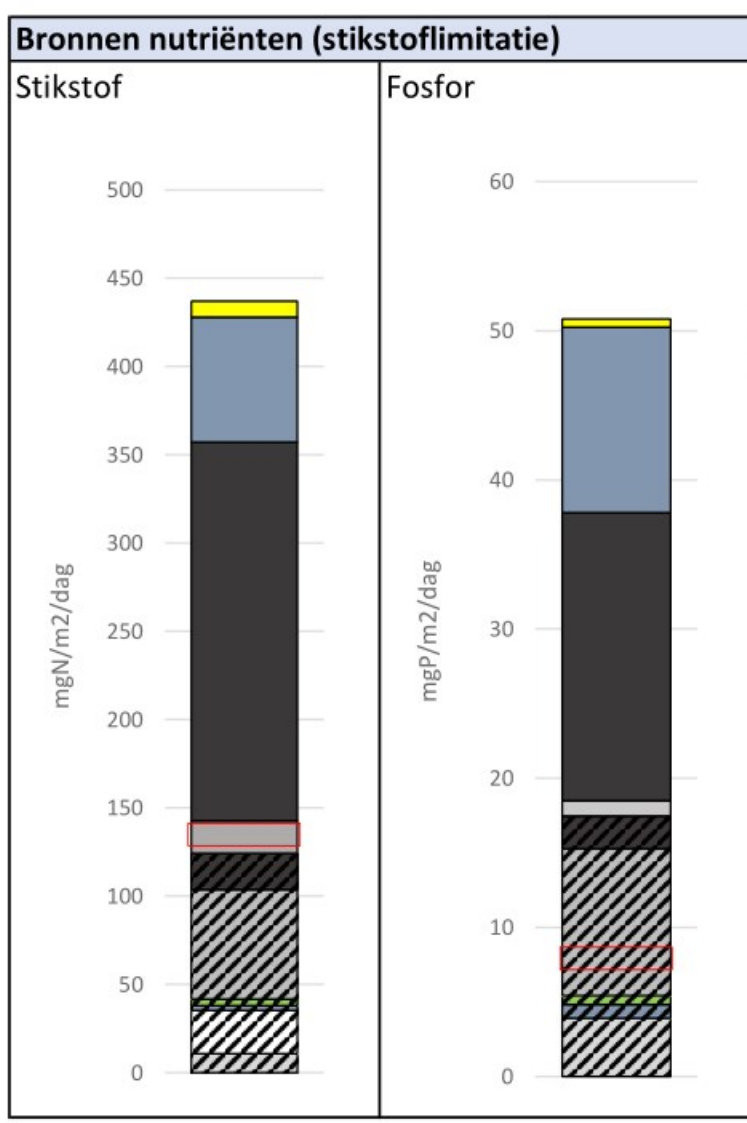
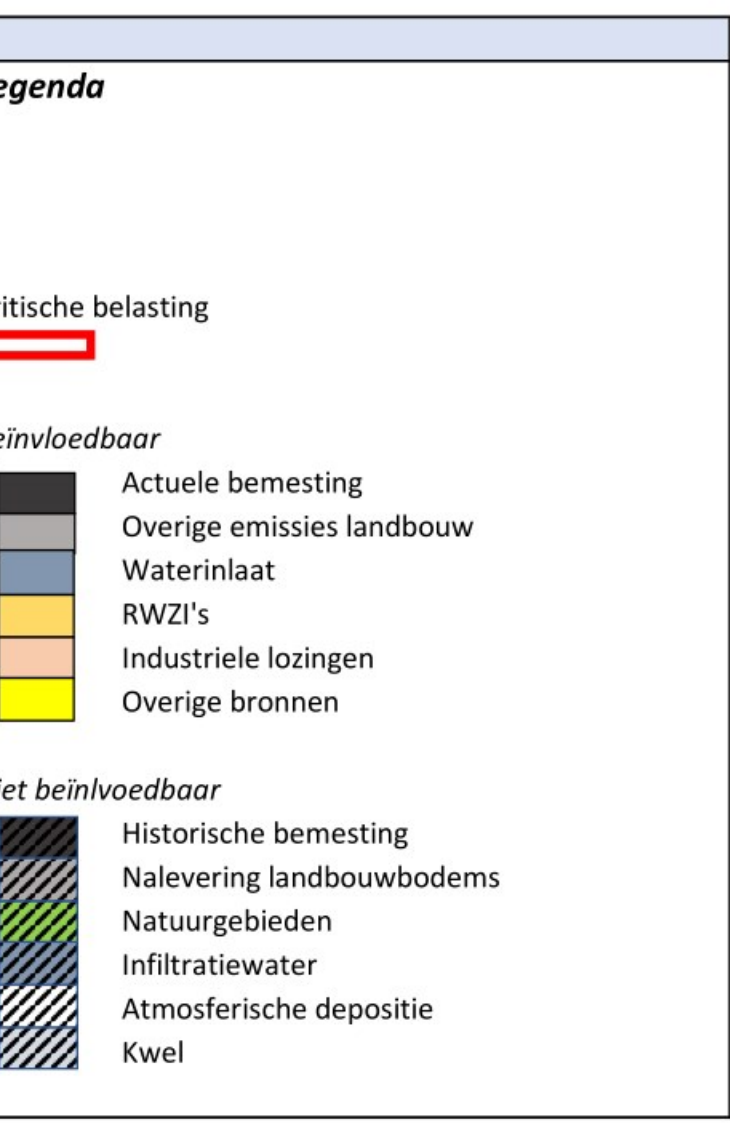
Huidig beleid	Specifieke maatregelen SGBP1 (2009-2014)	Specifieke maatregelen SGBP2 (2015-2021)
1 Natuurvriendelijk baggeren en natuurvriendelijk schonen	1 Aanleg en onderhoud NVO's	1 Aanleg en onderhoud NVO's
2 Optimalisatie peilbeheer, beperken waterinlaat	2 Kunstwerken vispasseerbaar maken	2 Beschikbare hydraulische ruimte benutten voor plantengroei
3 Visplan opstellen en uitvoeren	3	3 Kunstwerken vispasseerbaar maken
4 Onderzoek (divers)	4	4 Onderzoek en zo nodig sanering waterbodems
5 Financiële impuls handhaving, innovatie landbouw, etc.	5	5 Transitie beheer zachte oevers

Maatregelen SGBP3 (2022-2027)			
Code	Omschrijving maatregel	Primair verantw. voor uitvoering	Actie HHNK
NL12_440-1	Landbouw: bovenwettelijke maatregelen (nutriënten)	Voorwaarde is doorontwikkeling Landbouwportaal 2.0 en verwerving	Samenwerking landbouw en overheden
NL12_440-6	Benutten ruimte secundair systeem voor plantengroei	Communicatiemaatregel	Aanliggende eigenaren watersysteem
NL12_440-7	Benutten ruimte tertiair systeem voor plantengroei	Deze maatregel is al doorgevoerd in schouwbeleid,	Aanliggende eigenaren watersysteem
NL12_440-8	Beschermen van oevers om de vegetatiegroei op gang te brengen (landzijde)	Ontwikkelen bijdrageregeling	Aanliggende eigenaren watersysteem
NL12_440-9	Inrichting natuurvriendelijke oevers	Ontwikkelen bijdrageregeling	Aanliggende eigenaren watersysteem
NL12_440-10	Landbouw: bovenwettelijke maatregelen (gewasbeschermingsmiddelen)	Voorwaarde is doorontwikkeling Landbouwportaal 2.0 en verwerving	Samenwerking landbouw en overheden

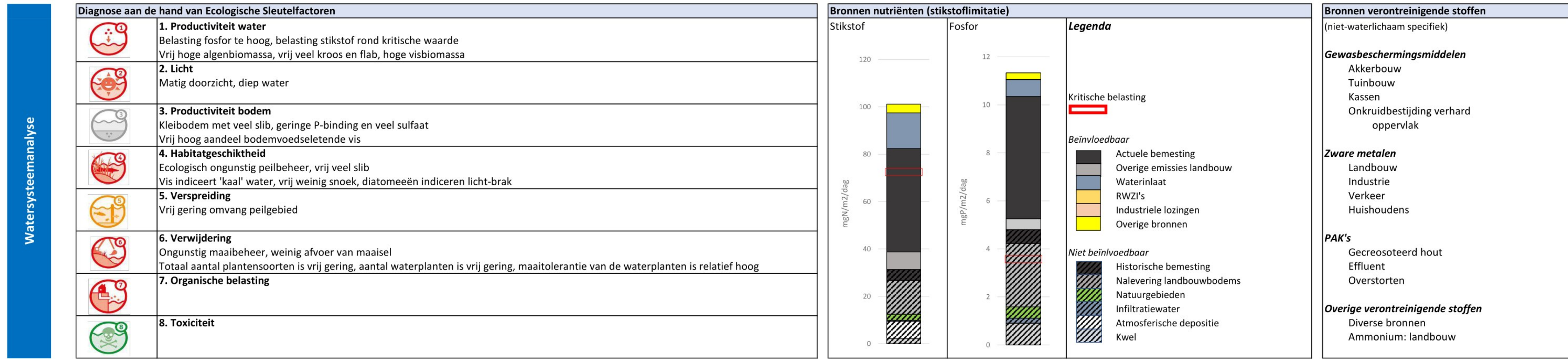
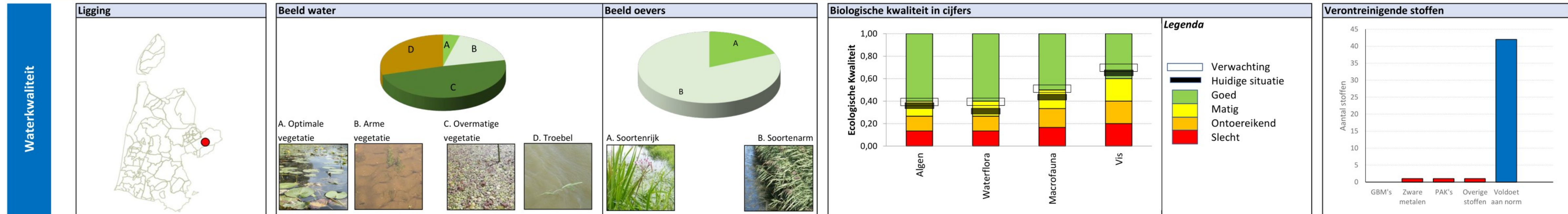
Vooruitblik 2050

Op termijn verbetert de waterkwaliteit steeds verder doordat met name de nutriëntenmaatregelen een na-ijleffect kennen. Klimaatverandering bedreigt de waterkwaliteit door warmer water, verdere verzilting en een toename van de emissies naar het watersysteem. Klimaatadaptatie kan kansen bieden, bijvoorbeeld doordat er meer ruimte voor water ontstaat.

Status polder 2027: Troebel watersysteem, met lokaal heldere plantenrijke delen, itt verwachting water- en stoffenbalans. Te nemen maatregelen zijn gericht op terugdringen emissie nutriënten vanuit actuele bemesting landbouw en vergroten biodiversiteit.

Waterkwaliteit	Ligging 		Beeld water 		Beeld oevers 		Biologische kwaliteit in cijfers 		Verontreinigende stoffen 	
	Diagnose aan de hand van Ecologische Sleutelfactoren		Bronnen nutriënten (stikstoflimitatie)		Bronnen verontreinigende stoffen (niet-waterlichaam specifiek)		Legenda		Legenda	
Watersysteemanalyse	1. Productiviteit water Belasting fosfor en stikstof te hoog Hoge algenbiomassa, vrij veel kroos en flab, hoge visbiomassa		Stikstof 		Fosfor 		Legenda		Legenda	
	2. Licht Matig doorzicht, diep water Vrij weinig ondergedoken waterplanten, veel drijfbladplanten		Actuele bemesting Overige emissies landbouw Waterinlaat RWZI's Industriële lozingen Overige bronnen		Beïnvloedbaar Actuele bemesting Overige emissies landbouw Waterinlaat RWZI's Industriële lozingen Overige bronnen		Niet beïnvloedbaar Historische bemesting Nalevering landbouwbodems Natuurgebieden Infiltratiewater Atmosferische depositie Kwel		Gewasbeschermingsmiddelen Akkerbouw Tuinbouw Kassen Onkruidbestijding verhard oppervlak	
Maatregelen	3. Productiviteit bodem Kleibodem met veel slib en veel sulfaat Vrij hoog aandeel bodemvoedselende vis		Specifieke maatregelen SGBP1 (2009-2014)		Specifieke maatregelen SGBP2 (2015-2021)		Specifieke maatregelen SGBP3 (2022-2027)		Specifieke maatregelen SGBP3 (2022-2027)	
	4. Habitatgeschiktheid Ecologisch ongunstig peilbeheer, vrij geringe dieptevariatie Vis indiceert 'kaal' water, vrij weinig snoek, vrij weinig plantminnende vis		Huidig beleid		Specifieke maatregelen SGBP2 (2015-2021)		Specifieke maatregelen SGBP3 (2022-2027)		Specifieke maatregelen SGBP3 (2022-2027)	
5. Verspreiding Vrij gering omvang peilgebied		1 Natuurvriendelijk baggeren en natuurvriendelijk schonen 2 Optimalisatie peilbeheer, beperken waterinlaat 3 Visplan opstellen en uitvoeren 4 Onderzoek (divers) 5 Financiële impuls handhaving, innovatie landbouw, etc.		1 Kunstwerken vispasseerbaar maken 2 Vermindering belasting RWZI 3 4 5		1 Aanleg en onderhoud NVO's 2 Beschikbare hydraulische ruimte benutten voor plantengroei 3 Kunstwerken vispasseerbaar maken 4 Transitie beheer zachte oevers 5		Code Omschrijving maatregel Voorwaarde is doorontwikkeling Landbouwportaal 2.0 en Primair verantw. voor uitvoering Actie HHNK		
6. Verwijdering Ongunstig maaibeheer, weinig afvoer van maaisel aantal waterplanten is vrij gering, maaitolerantie van de waterplanten is relatief hoog		Maatregelen SGBP3 (2022-2027)		Maatregelen SGBP3 (2022-2027)		Maatregelen SGBP3 (2022-2027)		Maatregelen SGBP3 (2022-2027)		
7. Organische belasting Uit/afspoeling, matige invloed mest Macrofauna indiceert enige saprobie, diatomeeën indiceren enige saprobie		Maatregelen SGBP3 (2022-2027)		Maatregelen SGBP3 (2022-2027)		Maatregelen SGBP3 (2022-2027)		Maatregelen SGBP3 (2022-2027)		
8. Toxiciteit		Maatregelen SGBP3 (2022-2027)		Maatregelen SGBP3 (2022-2027)		Maatregelen SGBP3 (2022-2027)		Maatregelen SGBP3 (2022-2027)		
Vooruitblik 2050 Op termijn verbetert de waterkwaliteit steeds verder doordat met name de nutriëntenmaatregelen een na-ijleffect kennen. Klimaatverandering bedreigt de waterkwaliteit door warmer water, verdere verzilting en een toename van de emissies naar het watersysteem. Klimaatadaptatie kan kansen bieden, bijvoorbeeld doordat er meer ruimte voor water ontstaat.		Maatregelen SGBP3 (2022-2027)		Maatregelen SGBP3 (2022-2027)		Maatregelen SGBP3 (2022-2027)		Maatregelen SGBP3 (2022-2027)		

Status polder 2027: Troebel watersysteem, met lokaal heldere plantenrijke delen, itt verwachting water- en stoffenbalans. Te nemen maatregelen zijn gericht op terugdringen emissie nutriënten vanuit actuele bemesting landbouw en vergroten biodiversiteit.

Maatregelen	Huidig beleid	Specifieke maatregelen SGBP1 (2009-2014)	Specifieke maatregelen SGBP2 (2015-2021)
	<ol style="list-style-type: none"> Natuurvriendelijk baggeren en natuurvriendelijk schonen Optimalisatie peilbeheer, beperken waterinlaat Visplan opstellen en uitvoeren Onderzoek (divers) Financiële impuls handhaving, innovatie landbouw, etc. 	<ol style="list-style-type: none"> Opheffen kopsloten 	<ol style="list-style-type: none"> Aanleg en onderhoud NVO's Beschikbare hydraulische ruimte benutten voor plantengroei Kunstwerken vispasseerbaar maken Transitie beheer zachte oevers

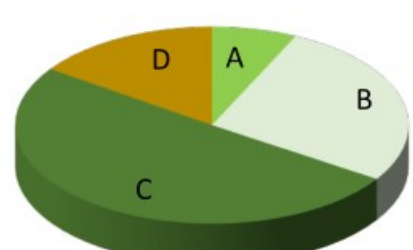
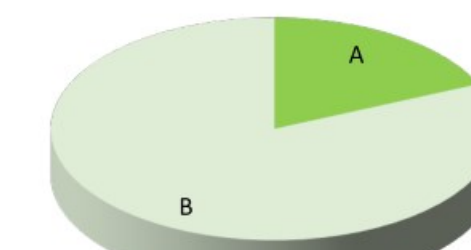
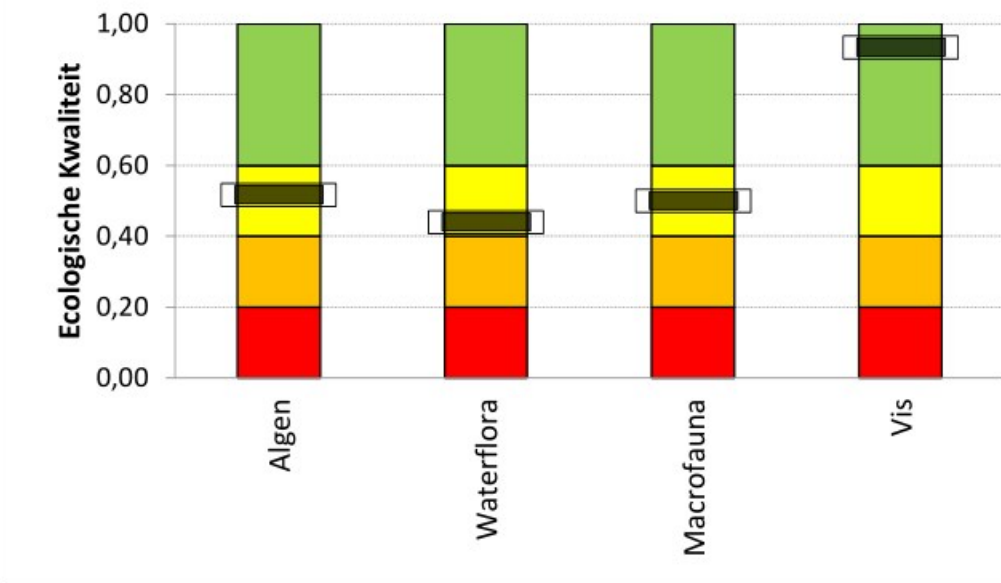
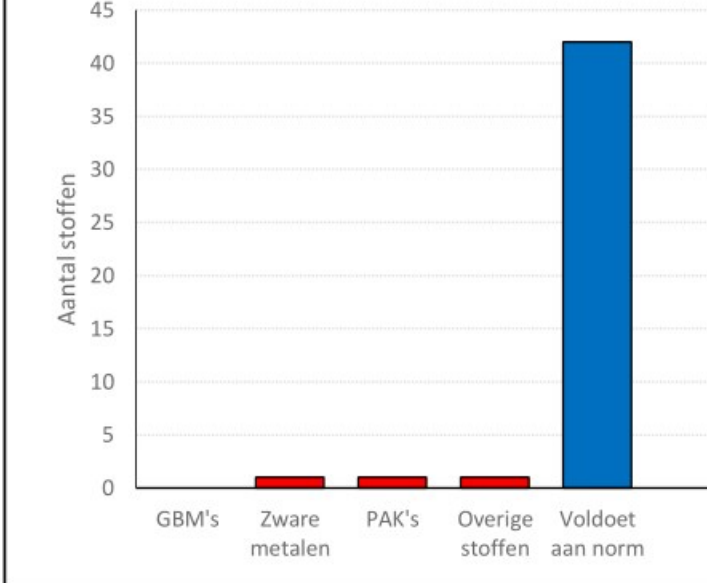
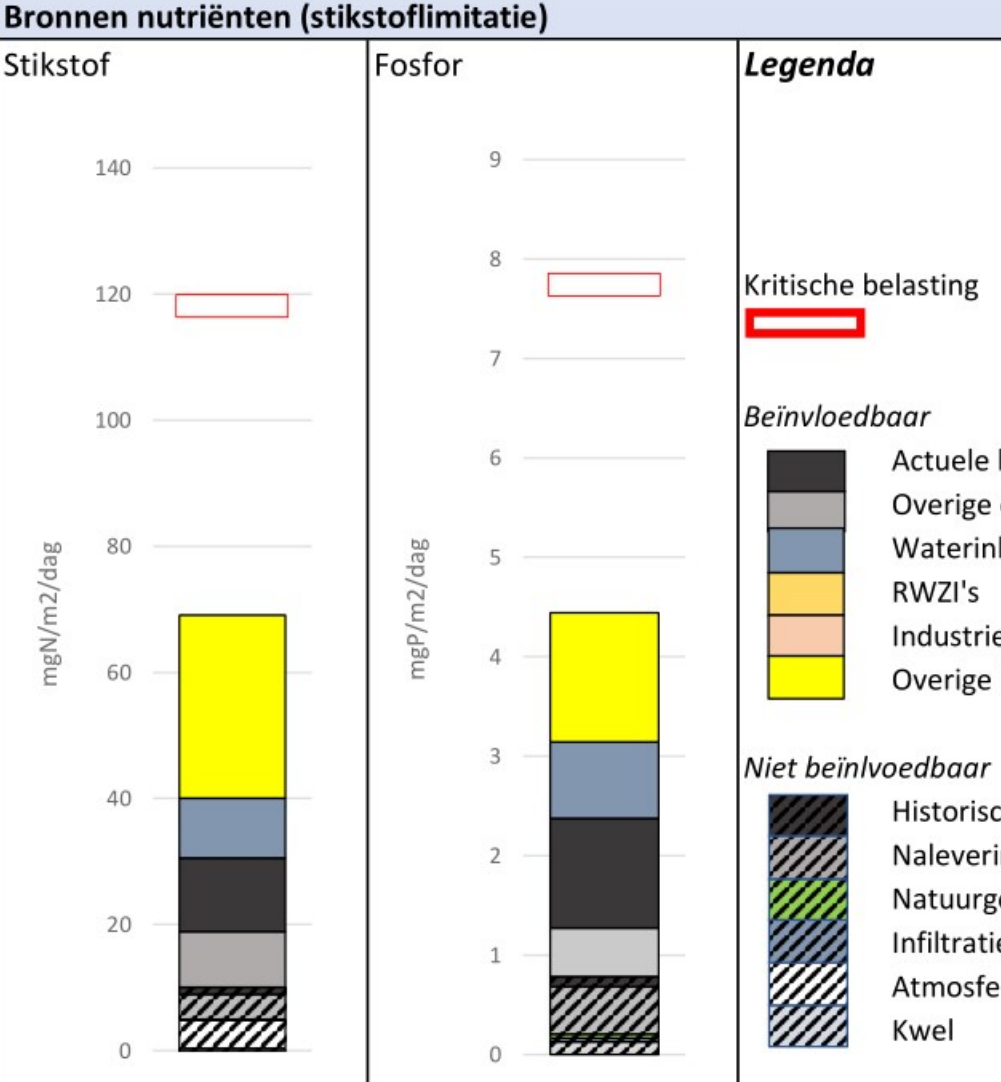
Maatregelen SGBP3 (2022-2027)				
Code	Omschrijving maatregel	Voorwaarde	Primair verantw. voor uitvoering	Actie HNK
NL12_450-1	Landbouw: bovenwettelijke maatregelen (gewasbeschermingsmiddelen)	Voorwaarde is doorontwikkeling Landbouwportaal 2.0 en	Samenwerking landbouw en overheden	Actief stimuleren
NL12_450-10	Inrichting natuurvriendelijke oevers	Ontwikkelen bijdrageregeling	Aanliggende eigenaren watersysteem	Stimuleren
NL12_450-13	Habitatgeschiktheid van watergangen vergroten	Ontwikkelen bijdrageregeling	Aanliggende eigenaren watersysteem	Stimuleren
NL12_450-2	Landbouw: bovenwettelijke maatregelen (nutriënten)	Voorwaarde is doorontwikkeling Landbouwportaal 2.0 en	Samenwerking landbouw en overheden	Stimuleren
NL12_450-8	Benutten ruimte secundair systeem voor plantengroei	Communicatiemaatregel	Aanliggende eigenaren watersysteem	Stimuleren
NL12_450-9	Benutten ruimte tertiair systeem voor plantengroei	Deze maatregel is al doorgevoerd in schouwbeleid,	Aanliggende eigenaren watersysteem	Stimuleren
NL12_450-14	Saneren uitloging voormalige stortplaatsen	Betreft: Kleiput Oosterdijk, Enkhuizen; 't Zittend, Westwoud	Vergunninghouder	Actief stimuleren
NL12_450-15	Beschermen van oevers om de vegetatiegroei op gang te brengen (landzijde)	Ontwikkelen bijdrageregeling	Aanliggende eigenaren watersysteem	Stimuleren

Vooruitblik 2050
Op termijn verbetert de waterkwaliteit steeds verder doordat met name de nutriëntenmaatregelen een na-ijleffect kennen. Klimaatverandering bedreigt de waterkwaliteit door warmer water, verdere verzilting en een toename van de emissies naar het watersysteem. Klimaatadaptatie kan kansen bieden, bijvoorbeeld doordat er meer ruimte voor water ontstaat.

Status polder 2027: Troebel watersysteem, met lokaal heldere plantenrijke delen, itt verwachting water- en stoffenbalans. Te nemen maatregelen zijn gericht op terugdringen emissie nutriënten vanuit actuele bemesting landbouw en vergroten biodiversiteit.

Waterkwaliteit	Ligging 	Beeld water 	Beeld oevers 	Biologische kwaliteit in cijfers 	Verontreinigende stoffen 																																								
	Watersysteemanalyse	Diagnose aan de hand van Ecologische Sleutelfactoren			Bronnen nutriënten (stikstoflimitatie) 	Bronnen verontreinigende stoffen (niet-waterlichaam specifiek) Gewasbeschermingsmiddelen Akkerbouw Tuinbouw Kassen Onkruidbestijding verhard oppervlak Zware metalen Landbouw Industrie Verkeer Huishoudens PAK's Geceosoteerd hout Effluent Overstorten Overige verontreinigende stoffen Diverse bronnen Ammonium: landbouw																																							
Maatregelen		Huidig beleid 1 Natuurvriendelijk baggeren en natuurvriendelijk schonen 2 Optimalisatie peilbeheer, beperken waterinlaat 3 Visplan opstellen en uitvoeren 4 Onderzoek (divers) 5 Financiële impuls handhaving, innovatie landbouw, etc.	Specifieke maatregelen SGBP1 (2009-2014) 1 2 3 4 5	Specifieke maatregelen SGBP2 (2015-2021) 1 Kunstwerken vispasseerbaar maken 2 3 4 5	Maatregelen SGBP3 (2022-2027) <table border="1"> <thead> <tr> <th>Code</th> <th>Omschrijving maatregel</th> <th>Voorwaarde is doorontwikkeling Landbouwportaal 2.0 en</th> <th>Primair verantw. voor uitvoering</th> <th>Actie HHNK</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>NL12_460-1</td> <td>Landbouw: bovenwettelijke maatregelen (nutriënten)</td> <td>Communicatiemaatregel</td> <td>Samenwerking landbouw en overheden</td> <td>Stimuleren</td> </tr> <tr> <td>NL12_460-4</td> <td>Benutten ruimte secundair systeem voor plantengroei</td> <td>Deze maatregel is al doorgevoerd in schouwbeleid,</td> <td>Aanliggende eigenaren watersysteem</td> <td>Stimuleren</td> </tr> <tr> <td>NL12_460-5</td> <td>Benutten ruimte tertiair systeem voor plantengroei</td> <td>Ontwikkelen bijdrageregeling</td> <td>Aanliggende eigenaren watersysteem</td> <td>Stimuleren</td> </tr> <tr> <td>NL12_460-6</td> <td>Beschermen van oevers om de vegetatiegroei op gang te brengen (landzijde)</td> <td>Ontwikkelen bijdrageregeling</td> <td>Aanliggende eigenaren watersysteem</td> <td>Stimuleren</td> </tr> <tr> <td>NL12_460-7</td> <td>Inrichting natuurvriendelijke oevers</td> <td>Voorwaarde is doorontwikkeling Landbouwportaal 2.0 en</td> <td>Samenwerking landbouw en overheden</td> <td>Actief stimuleren</td> </tr> <tr> <td>NL12_460-8</td> <td>Landbouw: bovenwettelijke maatregelen (gewasbeschermingsmiddelen)</td> <td>Opsporen bronnen om maatregelen te kunnen treffen</td> <td>HHNK</td> <td>Uitvoeren</td> </tr> <tr> <td>NL12_460-9</td> <td>Onderzoek herkomst toxiciteit stedelijk gebied</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> </tbody> </table>		Code	Omschrijving maatregel	Voorwaarde is doorontwikkeling Landbouwportaal 2.0 en	Primair verantw. voor uitvoering	Actie HHNK	NL12_460-1	Landbouw: bovenwettelijke maatregelen (nutriënten)	Communicatiemaatregel	Samenwerking landbouw en overheden	Stimuleren	NL12_460-4	Benutten ruimte secundair systeem voor plantengroei	Deze maatregel is al doorgevoerd in schouwbeleid,	Aanliggende eigenaren watersysteem	Stimuleren	NL12_460-5	Benutten ruimte tertiair systeem voor plantengroei	Ontwikkelen bijdrageregeling	Aanliggende eigenaren watersysteem	Stimuleren	NL12_460-6	Beschermen van oevers om de vegetatiegroei op gang te brengen (landzijde)	Ontwikkelen bijdrageregeling	Aanliggende eigenaren watersysteem	Stimuleren	NL12_460-7	Inrichting natuurvriendelijke oevers	Voorwaarde is doorontwikkeling Landbouwportaal 2.0 en	Samenwerking landbouw en overheden	Actief stimuleren	NL12_460-8	Landbouw: bovenwettelijke maatregelen (gewasbeschermingsmiddelen)	Opsporen bronnen om maatregelen te kunnen treffen	HHNK	Uitvoeren	NL12_460-9	Onderzoek herkomst toxiciteit stedelijk gebied		
	Code	Omschrijving maatregel	Voorwaarde is doorontwikkeling Landbouwportaal 2.0 en	Primair verantw. voor uitvoering	Actie HHNK																																								
NL12_460-1	Landbouw: bovenwettelijke maatregelen (nutriënten)	Communicatiemaatregel	Samenwerking landbouw en overheden	Stimuleren																																									
NL12_460-4	Benutten ruimte secundair systeem voor plantengroei	Deze maatregel is al doorgevoerd in schouwbeleid,	Aanliggende eigenaren watersysteem	Stimuleren																																									
NL12_460-5	Benutten ruimte tertiair systeem voor plantengroei	Ontwikkelen bijdrageregeling	Aanliggende eigenaren watersysteem	Stimuleren																																									
NL12_460-6	Beschermen van oevers om de vegetatiegroei op gang te brengen (landzijde)	Ontwikkelen bijdrageregeling	Aanliggende eigenaren watersysteem	Stimuleren																																									
NL12_460-7	Inrichting natuurvriendelijke oevers	Voorwaarde is doorontwikkeling Landbouwportaal 2.0 en	Samenwerking landbouw en overheden	Actief stimuleren																																									
NL12_460-8	Landbouw: bovenwettelijke maatregelen (gewasbeschermingsmiddelen)	Opsporen bronnen om maatregelen te kunnen treffen	HHNK	Uitvoeren																																									
NL12_460-9	Onderzoek herkomst toxiciteit stedelijk gebied																																												
Vooruitblik 2050 Op termijn verbetert de waterkwaliteit steeds verder doordat met name de nutriëntenmaatregelen een na-ijleffect kennen. Klimaatverandering bedreigt de waterkwaliteit door warmer water, verdere verzilting en een toename van de emissies naar het watersysteem. Klimaatadaptatie kan kansen bieden, bijvoorbeeld doordat er meer ruimte voor water ontstaat.																																													

Status polder 2027: Deels helder, rest potentie helder water. Te nemen maatregelen zijn gericht op onderzoek bronnen en vergroten biodiversiteit.

Waterkwaliteit	Ligging 	Beeld water A. Optimale vegetatie B. Arme vegetatie C. Overmatige vegetatie D. Troebel	Beeld oevers A. Soortenrijk B. Soortenarm	Biologische kwaliteit in cijfers 	Verontreinigende stoffen 																																	
	Watersysteemanalyse	Diagnose aan de hand van Ecologische Sleutelfactoren			Bronnen nutriënten (stikstoflimitatie)		Bronnen verontreinigende stoffen (niet-waterlichaam specifiek)																															
<table border="1"> <tr> <td></td> <td>1. Productiviteit water</td> <td>Ondanks lage belasting met N en P veel kroos en flab</td> </tr> <tr> <td></td> <td>2. Licht</td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td>3. Productiviteit bodem</td> <td>Kleibodem met geringe P-binding en veel sulfaat. Interne P-belasting veel groter dan externe. Hoge vegetatiebedekking</td> </tr> <tr> <td></td> <td>4. Habitatgeschiktheid</td> <td>Ecologisch ongunstig peilbeheer, vrij geringe dieptevariatie, vrij veel slib</td> </tr> <tr> <td></td> <td>5. Verspreiding</td> <td>Matige soortenrijkdom vis, migrerende zoetwatervis ontbreekt</td> </tr> <tr> <td></td> <td>6. Verwijdering</td> <td>Ongunstig maaibeheer</td> </tr> <tr> <td></td> <td>7. Organische belasting</td> <td>Uit/afspoeling, lokaal matige overstorten Macrofauna indiceert enige saprobie, diatomeeën indiceren enige saprobie</td> </tr> <tr> <td></td> <td>8. Toxiciteit</td> <td></td> </tr> </table>				1. Productiviteit water	Ondanks lage belasting met N en P veel kroos en flab		2. Licht			3. Productiviteit bodem	Kleibodem met geringe P-binding en veel sulfaat. Interne P-belasting veel groter dan externe. Hoge vegetatiebedekking		4. Habitatgeschiktheid	Ecologisch ongunstig peilbeheer, vrij geringe dieptevariatie, vrij veel slib		5. Verspreiding	Matige soortenrijkdom vis, migrerende zoetwatervis ontbreekt		6. Verwijdering	Ongunstig maaibeheer		7. Organische belasting	Uit/afspoeling, lokaal matige overstorten Macrofauna indiceert enige saprobie, diatomeeën indiceren enige saprobie		8. Toxiciteit				<table border="1"> <tr> <td>Gewasbeschermingsmiddelen</td> <td>Akkerbouw, Tuinbouw, Kassen, Onkruidbestijding verhard oppervlak</td> </tr> <tr> <td>Zware metalen</td> <td>Landbouw, Industrie, Verkeer, Huishoudens</td> </tr> <tr> <td>PAK's</td> <td>Geceosoteerd hout, Effluent, Overstorten</td> </tr> <tr> <td>Overige verontreinigende stoffen</td> <td>Diverse bronnen, Ammonium: landbouw</td> </tr> </table>		Gewasbeschermingsmiddelen	Akkerbouw, Tuinbouw, Kassen, Onkruidbestijding verhard oppervlak	Zware metalen	Landbouw, Industrie, Verkeer, Huishoudens	PAK's	Geceosoteerd hout, Effluent, Overstorten	Overige verontreinigende stoffen	Diverse bronnen, Ammonium: landbouw
	1. Productiviteit water	Ondanks lage belasting met N en P veel kroos en flab																																				
	2. Licht																																					
	3. Productiviteit bodem	Kleibodem met geringe P-binding en veel sulfaat. Interne P-belasting veel groter dan externe. Hoge vegetatiebedekking																																				
	4. Habitatgeschiktheid	Ecologisch ongunstig peilbeheer, vrij geringe dieptevariatie, vrij veel slib																																				
	5. Verspreiding	Matige soortenrijkdom vis, migrerende zoetwatervis ontbreekt																																				
	6. Verwijdering	Ongunstig maaibeheer																																				
	7. Organische belasting	Uit/afspoeling, lokaal matige overstorten Macrofauna indiceert enige saprobie, diatomeeën indiceren enige saprobie																																				
	8. Toxiciteit																																					
Gewasbeschermingsmiddelen	Akkerbouw, Tuinbouw, Kassen, Onkruidbestijding verhard oppervlak																																					
Zware metalen	Landbouw, Industrie, Verkeer, Huishoudens																																					
PAK's	Geceosoteerd hout, Effluent, Overstorten																																					
Overige verontreinigende stoffen	Diverse bronnen, Ammonium: landbouw																																					
Maatregelen	Huidig beleid		Specifieke maatregelen SGBP1 (2009-2014)		Specifieke maatregelen SGBP2 (2015-2021)																																	
	<table border="1"> <tr><td>1</td><td>Natuurvriendelijk baggeren en natuurvriendelijk schonen</td></tr> <tr><td>2</td><td>Optimalisatie peilbeheer, beperken waterinlaat</td></tr> <tr><td>3</td><td>Visplan opstellen en uitvoeren</td></tr> <tr><td>4</td><td>Onderzoek (divers)</td></tr> <tr><td>5</td><td>Financiële impuls handhaving, innovatie landbouw, etc.</td></tr> </table>		1	Natuurvriendelijk baggeren en natuurvriendelijk schonen	2	Optimalisatie peilbeheer, beperken waterinlaat	3	Visplan opstellen en uitvoeren	4	Onderzoek (divers)	5	Financiële impuls handhaving, innovatie landbouw, etc.	<table border="1"> <tr><td>1</td><td></td></tr> <tr><td>2</td><td></td></tr> <tr><td>3</td><td></td></tr> <tr><td>4</td><td></td></tr> <tr><td>5</td><td></td></tr> </table>		1		2		3		4		5		<table border="1"> <tr><td>1</td><td>Aanleg en onderhoud NVO's</td></tr> <tr><td>2</td><td>Beschikbare hydraulische ruimte benutten voor plantengroei</td></tr> <tr><td>3</td><td>Onderzoek en zo nodig sanering waterbodems</td></tr> <tr><td>4</td><td>Transitie beheer zachte oevers</td></tr> <tr><td>5</td><td></td></tr> </table>			1	Aanleg en onderhoud NVO's	2	Beschikbare hydraulische ruimte benutten voor plantengroei	3	Onderzoek en zo nodig sanering waterbodems	4	Transitie beheer zachte oevers	5		
1	Natuurvriendelijk baggeren en natuurvriendelijk schonen																																					
2	Optimalisatie peilbeheer, beperken waterinlaat																																					
3	Visplan opstellen en uitvoeren																																					
4	Onderzoek (divers)																																					
5	Financiële impuls handhaving, innovatie landbouw, etc.																																					
1																																						
2																																						
3																																						
4																																						
5																																						
1	Aanleg en onderhoud NVO's																																					
2	Beschikbare hydraulische ruimte benutten voor plantengroei																																					
3	Onderzoek en zo nodig sanering waterbodems																																					
4	Transitie beheer zachte oevers																																					
5																																						
Maatregelen SGBP3 (2022-2027)																																						
Code	Omschrijving maatregel	Ontwikkelen bijdrageregeling	Primair verantw. voor uitvoering	Actie HHNK																																		
NL12_470-1	Inrichting natuurvriendelijke oevers	Ontwikkelen bijdrageregeling	Aanliggende eigenaren watersysteem	Stimuleren																																		
NL12_470-2	Uitvoeren aanbevelingen systeemanalyse	Reservering voor uitvoeren van aanbevelingen onderzoek	HHNK, gemeente en aanliggende eigenaren water	reserveren																																		
NL12_470-3	Onderzoek systeemanalyse algemeen (stedelijke bronnen)	Actualiseren water- en stoffenbalans rekening houdend met	HHNK	Uitvoeren																																		
Vooruitblik 2050																																						
Op termijn verbetert de waterkwaliteit steeds verder doordat met name de nutriëntenmaatregelen een na-ijleffect kennen. Klimaatverandering bedreigt echter de waterkwaliteit door warmer water, verdere verzilting en een toename van de emissies naar het watersysteem. Dat is voor dit waterlichaam belangrijk: met maatregelen kan een helder watersysteem ontstaan, klimaatverandering zorgt voor achteruitgang. Klimaatadaptatie kan kansen bieden, bijvoorbeeld doordat er meer ruimte voor water ontstaat.																																						

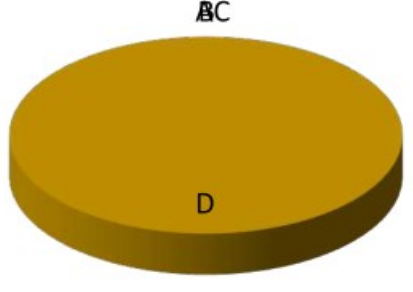
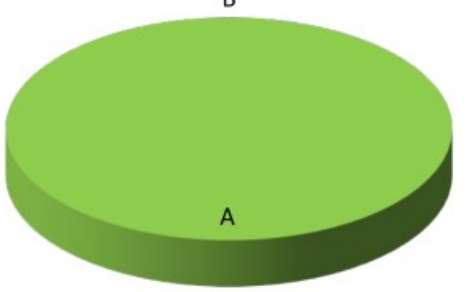
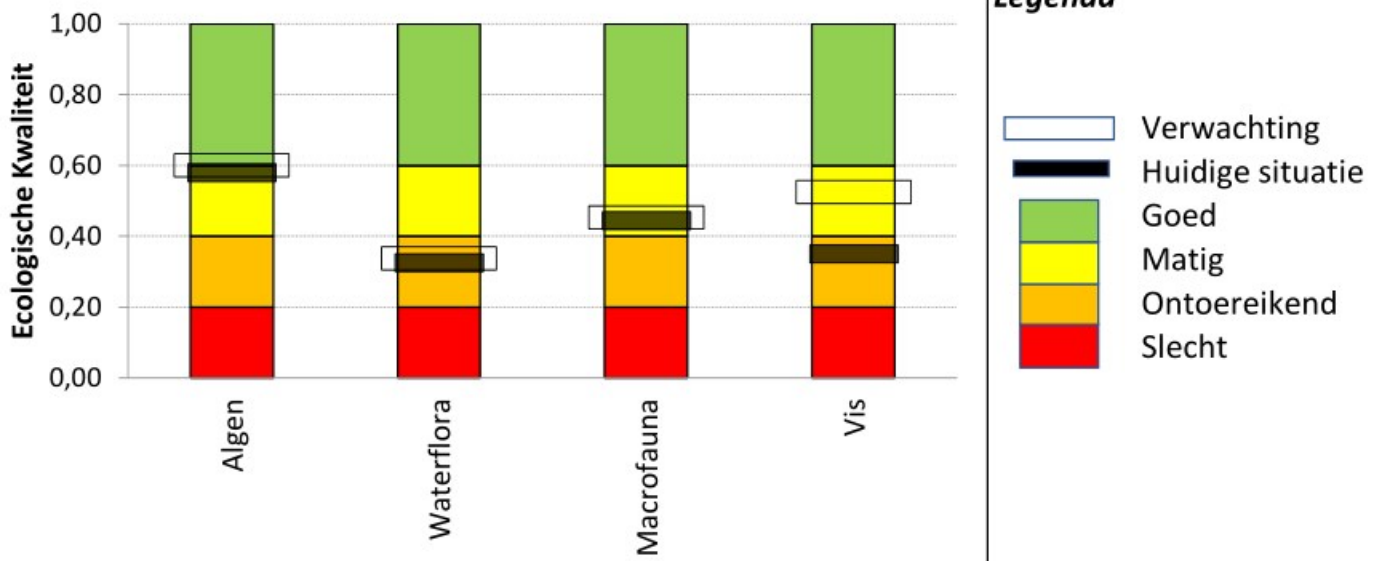
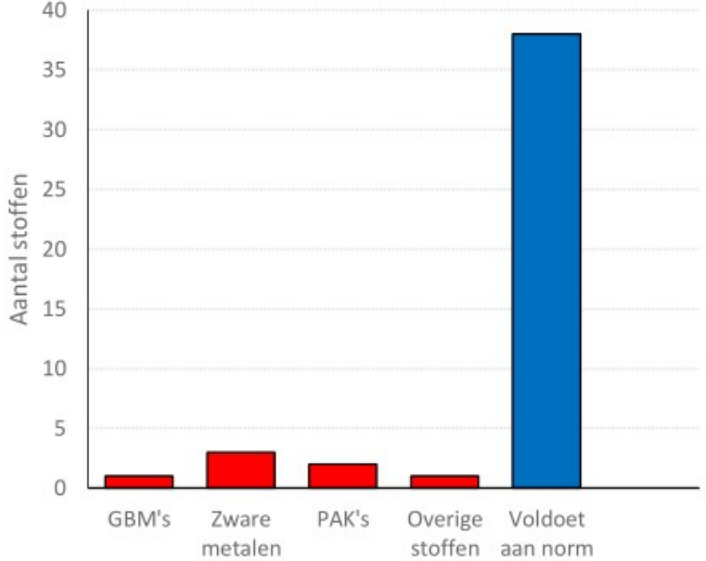
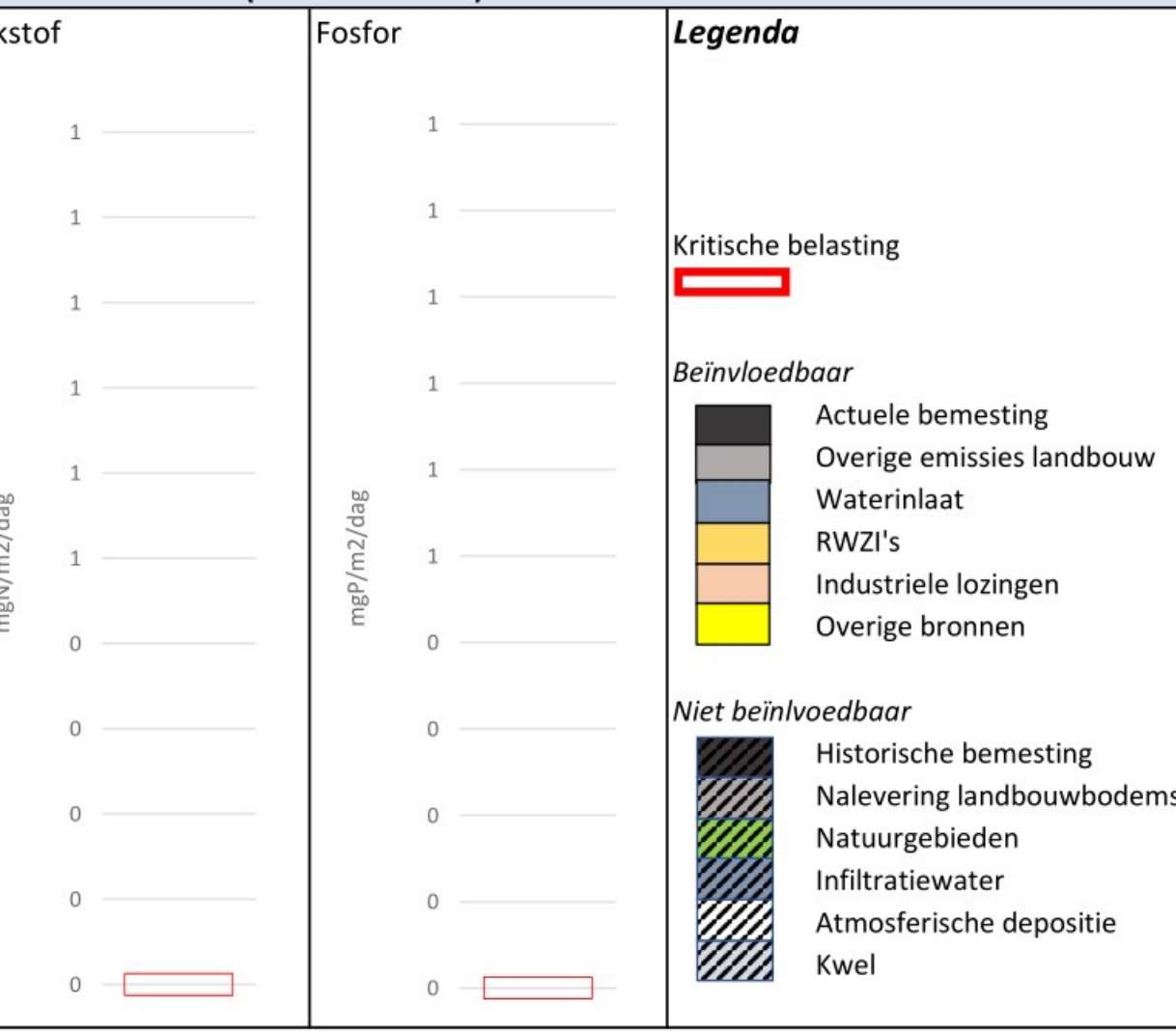
Status polder 2027: Troebel watersysteem, te nemen maatregelen zijn gericht op versterken biodiversiteit en terugdringen emissie nutriënten actuele bemesting landbouw. Omslag naar helder water op lange termijn (2050) mogelijk, vraagt om een verduurzaming van de landbouw in relatie tot bemesting.

Waterkwaliteit	Ligging 	Beeld water 	Beeld oevers 	Biologische kwaliteit in cijfers 	Verontreinigende stoffen 																																							
	Watersysteemanalyse	Diagnose aan de hand van Ecologische Sleutelfactoren <ol style="list-style-type: none"> Productiviteit water Belasting fosfor te hoog, belasting stikstof rond kritische waarde Hoge algenbiomassa, vrij veel kroos en flab, vrij hoge visbiomassa Licht Slecht doorzicht, matig diep water Vrij weinig ondergedoken waterplanten, veel drijfbladplanten Productiviteit bodem Bodem met vrij veel klei, veen en slib, geringe P-binding en veel sulfaat Habitatgeschiktheid Ecologisch ongunstig peilbeheer, vrij geringe dieptevariatie, vrij veel slib, vrij ongunstige invloed zoutgehalte Diatomeeën indiceren licht-brak Verspreiding Vrij gering omvang peilgebied Verwijdering Ongunstig maaibeheer, weinig afvoer van maaisel Maaitolerantie van de waterplanten is relatief hoog Organische belasting Toxiciteit Matige invloed vanuit landgebruik 			Bronnen nutriënten (stikstoflimitatie) 	Bronnen verontreinigende stoffen (niet-waterlichaam specifiek) <ul style="list-style-type: none"> Gewasbeschermingsmiddelen Akkerbouw Tuinbouw Kassen Onkruidbestijding verhard oppervlak Zware metalen Landbouw Industrie Verkeer Huishoudens PAK's Gecreosoteerd hout Effluent Overstorten Overige verontreinigende stoffen Diverse bronnen Ammonium: landbouw 																																						
Maatregelen		Huidig beleid <ol style="list-style-type: none"> Natuurvriendelijk baggeren en natuurvriendelijk schonen Optimalisatie peilbeheer, beperken waterinlaat Visplan opstellen en uitvoeren Onderzoek (divers) Financiële impuls handhaving, innovatie landbouw, etc. 	Specifieke maatregelen SGBP1 (2009-2014) <ol style="list-style-type: none"> 	Specifieke maatregelen SGBP2 (2015-2021) <ol style="list-style-type: none"> Beschikbare hydraulische ruimte benutten voor plantengroei Kunstwerken vispasseerbaar maken Transitie beheer zachte oevers 																																								
	Maatregelen SGBP3 (2022-2027) <table border="1"> <thead> <tr> <th>Code</th> <th>Omschrijving maatregel</th> <th>Voorwaarde is doorontwikkeling Landbouwportaal 2.0 en</th> <th>Primair verantw. voor uitvoering</th> <th>Actie HHNK</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>NL12_480-1</td> <td>Landbouw: bovenwettelijke maatregelen (nutriënten)</td> <td>Voorwaarde is doorontwikkeling Landbouwportaal 2.0 en</td> <td>Samenwerking landbouw en overheden</td> <td>Stimuleren</td> </tr> <tr> <td>NL12_480-4</td> <td>Benutten ruimte secundair systeem voor plantengroei</td> <td>Communicatiemaatregel</td> <td>Aanliggende eigenaren watersysteem</td> <td>Stimuleren</td> </tr> <tr> <td>NL12_480-5</td> <td>Benutten ruimte tertiair systeem voor plantengroei</td> <td>Deze maatregel is al doorgevoerd in schouwbeleid,</td> <td>Aanliggende eigenaren watersysteem</td> <td>Stimuleren</td> </tr> <tr> <td>NL12_480-6</td> <td>Inrichting natuurvriendelijke oevers</td> <td>Ontwikkelen bijdrageregeling</td> <td>Aanliggende eigenaren watersysteem</td> <td>Stimuleren</td> </tr> <tr> <td>NL12_480-9</td> <td>Habitatgeschiktheid van watergangen vergroten</td> <td>Kansen in natuurgebieden</td> <td>Terreinbeheerders</td> <td>Actief stimuleren</td> </tr> <tr> <td>NL12_480-10</td> <td>Landbouw: bovenwettelijke maatregelen (gewasbeschermingsmiddelen)</td> <td>Voorwaarde is doorontwikkeling Landbouwportaal 2.0 en</td> <td>Samenwerking landbouw en overheden</td> <td>Actief stimuleren</td> </tr> <tr> <td>NL12_480-11</td> <td>Beschermen van oevers om de vegetatiegroei op gang te brengen (landzijde)</td> <td>Ontwikkelen bijdrageregeling</td> <td>Aanliggende eigenaren watersysteem</td> <td>Stimuleren</td> </tr> </tbody> </table>					Code	Omschrijving maatregel	Voorwaarde is doorontwikkeling Landbouwportaal 2.0 en	Primair verantw. voor uitvoering	Actie HHNK	NL12_480-1	Landbouw: bovenwettelijke maatregelen (nutriënten)	Voorwaarde is doorontwikkeling Landbouwportaal 2.0 en	Samenwerking landbouw en overheden	Stimuleren	NL12_480-4	Benutten ruimte secundair systeem voor plantengroei	Communicatiemaatregel	Aanliggende eigenaren watersysteem	Stimuleren	NL12_480-5	Benutten ruimte tertiair systeem voor plantengroei	Deze maatregel is al doorgevoerd in schouwbeleid,	Aanliggende eigenaren watersysteem	Stimuleren	NL12_480-6	Inrichting natuurvriendelijke oevers	Ontwikkelen bijdrageregeling	Aanliggende eigenaren watersysteem	Stimuleren	NL12_480-9	Habitatgeschiktheid van watergangen vergroten	Kansen in natuurgebieden	Terreinbeheerders	Actief stimuleren	NL12_480-10	Landbouw: bovenwettelijke maatregelen (gewasbeschermingsmiddelen)	Voorwaarde is doorontwikkeling Landbouwportaal 2.0 en	Samenwerking landbouw en overheden	Actief stimuleren	NL12_480-11	Beschermen van oevers om de vegetatiegroei op gang te brengen (landzijde)	Ontwikkelen bijdrageregeling	Aanliggende eigenaren watersysteem
Code	Omschrijving maatregel	Voorwaarde is doorontwikkeling Landbouwportaal 2.0 en	Primair verantw. voor uitvoering	Actie HHNK																																								
NL12_480-1	Landbouw: bovenwettelijke maatregelen (nutriënten)	Voorwaarde is doorontwikkeling Landbouwportaal 2.0 en	Samenwerking landbouw en overheden	Stimuleren																																								
NL12_480-4	Benutten ruimte secundair systeem voor plantengroei	Communicatiemaatregel	Aanliggende eigenaren watersysteem	Stimuleren																																								
NL12_480-5	Benutten ruimte tertiair systeem voor plantengroei	Deze maatregel is al doorgevoerd in schouwbeleid,	Aanliggende eigenaren watersysteem	Stimuleren																																								
NL12_480-6	Inrichting natuurvriendelijke oevers	Ontwikkelen bijdrageregeling	Aanliggende eigenaren watersysteem	Stimuleren																																								
NL12_480-9	Habitatgeschiktheid van watergangen vergroten	Kansen in natuurgebieden	Terreinbeheerders	Actief stimuleren																																								
NL12_480-10	Landbouw: bovenwettelijke maatregelen (gewasbeschermingsmiddelen)	Voorwaarde is doorontwikkeling Landbouwportaal 2.0 en	Samenwerking landbouw en overheden	Actief stimuleren																																								
NL12_480-11	Beschermen van oevers om de vegetatiegroei op gang te brengen (landzijde)	Ontwikkelen bijdrageregeling	Aanliggende eigenaren watersysteem	Stimuleren																																								
Vooruitblik 2050 Op termijn verbetert de waterkwaliteit steeds verder doordat met name de nutriëntenmaatregelen een na-ijleffect kennen. Klimaatverandering bedreigt de waterkwaliteit door warmer water, verdere verzilting en een toename van de emissies naar het watersysteem. Klimaatadaptatie kan kansen bieden, bijvoorbeeld doordat er meer ruimte voor water ontstaat. Op langere termijn is mogelijk wel een omslag van troebel naar helder mogelijk vanwege ontwikkelingen op andere beleidsthema's.																																												

Status polder 2027: Troebel watersysteem, omslag is niet te verwachten ivm achtergrondbelasting en intensieve landbouwkundige gebruik. Maatregelen zijn gericht op versterken biodiversiteit en op stimuleren van een gezonde duurzame bedrijfsvoering landbouw.

Waterkwaliteit	Ligging 		Beeld water 		Beeld oevers 		Biologische kwaliteit in cijfers 		Verontreinigende stoffen 																										
	Diagnose aan de hand van Ecologische Sleutelfactoren		Bronnen nutriënten (stikstoflimitatie)		Bronnen verontreinigende stoffen (niet-waterlichaam specifiek)																														
Watersysteemanalyse	1. Productiviteit water Belasting fosfor en stikstof te hoog Hoge algenbiomassa, hoge visbiomassa		Stikstof 		Gewasbeschermingsmiddelen Akkerbouw Tuinbouw Kassen Onkruidbestijding verhard oppervlak																														
	2. Licht Matig doorzicht, diep water		Fosfor 		Zware metalen Landbouw Industrie Verkeer Huishoudens																														
Maatregelen	3. Productiviteit bodem Kleibodem met vrij veel slib, geringe P-binding en veel sulfaat Vrij hoog aandeel bodemvoedselende vis		Niet beïnvloedbaar Historische bemesting Nalevering landbouwbodems Natuurgebieden Infiltratiewater Atmosferische depositie Kwel		PAK's Geceosoteerd hout Effluent Overstorten																														
	4. Habitatgeschiktheid Ecologisch ongunstig peilbeheer, vrij geringe dieptevariatie, vrij veel slib Vis indiceert 'kaal' water, weinig plantminnende vis, diatomeeën indiceren licht-brak		Overige verontreinigende stoffen Diverse bronnen Ammonium: landbouw		Huidig beleid																														
5. Verspreiding Gering omvang peilgebied Er is maar één soort migrerende zoetwatervis aangetroffen		Specifieke maatregelen SGBP1 (2009-2014)		Specifieke maatregelen SGBP2 (2015-2021)																															
6. Verwijdering Ongunstig maaibeheer, weinig afvoer van maaisel Totaal aantal plantensoorten is vrij gering, aantal waterplanten is vrij gering, maaitolerantie van de waterplanten is relatief hoog		Maatregelen SGBP3 (2022-2027)		Vooruitblik 2050																															
7. Organische belasting Uit/afspoeling, matige invloed mest Macrofauna indiceert enige saprobie, diatomeeën indiceren enige saprobie		<table border="1"> <tr><td>1</td><td></td></tr> <tr><td>2</td><td></td></tr> <tr><td>3</td><td></td></tr> <tr><td>4</td><td></td></tr> <tr><td>5</td><td></td></tr> </table>		1		2		3		4		5		<table border="1"> <tr><td>1</td><td></td></tr> <tr><td>2</td><td></td></tr> <tr><td>3</td><td></td></tr> <tr><td>4</td><td></td></tr> <tr><td>5</td><td></td></tr> </table>		1		2		3		4		5											
1																																			
2																																			
3																																			
4																																			
5																																			
1																																			
2																																			
3																																			
4																																			
5																																			
8. Toxiciteit		<table border="1"> <tr><td>Code</td><td>Omschrijving maatregel</td><td>Voorwaarde is doorontwikkeling Landbouwportaal 2.0 en</td><td>Primair verantw. voor uitvoering</td><td>Actie HHNK</td></tr> <tr><td>NL12_490-1</td><td>Landbouw: bovenwettelijke maatregelen (nutriënten)</td><td>Communicatiemaatregel</td><td>Samenwerking landbouw en overheden</td><td>Stimuleren</td></tr> <tr><td>NL12_490-4</td><td>Benutten ruimte secundair systeem voor plantengroei</td><td>Deze maatregel is al doorgevoerd in schouwbeleid,</td><td>Aanliggende eigenaren watersysteem</td><td>Stimuleren</td></tr> <tr><td>NL12_490-5</td><td>Benutten ruimte tertiair systeem voor plantengroei</td><td></td><td>Aanliggende eigenaren watersysteem</td><td>Stimuleren</td></tr> <tr><td>NL12_490-6</td><td>Landbouw: bovenwettelijke maatregelen (gewasbeschermingsmiddelen)</td><td>Voorwaarde is doorontwikkeling Landbouwportaal 2.0 en</td><td>Samenwerking landbouw en overheden</td><td>Actief stimuleren</td></tr> <tr><td>NL12_490-7</td><td>Inrichting natuurvriendelijke oevers</td><td>Ontwikkelen bijdrageregeling</td><td>Aanliggende eigenaren watersysteem</td><td>Stimuleren</td></tr> </table>		Code	Omschrijving maatregel	Voorwaarde is doorontwikkeling Landbouwportaal 2.0 en	Primair verantw. voor uitvoering	Actie HHNK	NL12_490-1	Landbouw: bovenwettelijke maatregelen (nutriënten)	Communicatiemaatregel	Samenwerking landbouw en overheden	Stimuleren	NL12_490-4	Benutten ruimte secundair systeem voor plantengroei	Deze maatregel is al doorgevoerd in schouwbeleid,	Aanliggende eigenaren watersysteem	Stimuleren	NL12_490-5	Benutten ruimte tertiair systeem voor plantengroei		Aanliggende eigenaren watersysteem	Stimuleren	NL12_490-6	Landbouw: bovenwettelijke maatregelen (gewasbeschermingsmiddelen)	Voorwaarde is doorontwikkeling Landbouwportaal 2.0 en	Samenwerking landbouw en overheden	Actief stimuleren	NL12_490-7	Inrichting natuurvriendelijke oevers	Ontwikkelen bijdrageregeling	Aanliggende eigenaren watersysteem	Stimuleren	<p>Op termijn verbetert de waterkwaliteit steeds verder doordat met name de nutriëntenmaatregelen een na-ijleffect kennen. Klimaatverandering bedreigt de waterkwaliteit door warmer water, verdere verzilting en een toename van de emissies naar het watersysteem. Klimaatadaptatie kan kansen bieden, bijvoorbeeld doordat er meer ruimte voor water ontstaat.</p>	
Code	Omschrijving maatregel	Voorwaarde is doorontwikkeling Landbouwportaal 2.0 en	Primair verantw. voor uitvoering	Actie HHNK																															
NL12_490-1	Landbouw: bovenwettelijke maatregelen (nutriënten)	Communicatiemaatregel	Samenwerking landbouw en overheden	Stimuleren																															
NL12_490-4	Benutten ruimte secundair systeem voor plantengroei	Deze maatregel is al doorgevoerd in schouwbeleid,	Aanliggende eigenaren watersysteem	Stimuleren																															
NL12_490-5	Benutten ruimte tertiair systeem voor plantengroei		Aanliggende eigenaren watersysteem	Stimuleren																															
NL12_490-6	Landbouw: bovenwettelijke maatregelen (gewasbeschermingsmiddelen)	Voorwaarde is doorontwikkeling Landbouwportaal 2.0 en	Samenwerking landbouw en overheden	Actief stimuleren																															
NL12_490-7	Inrichting natuurvriendelijke oevers	Ontwikkelen bijdrageregeling	Aanliggende eigenaren watersysteem	Stimuleren																															

Status polder 2027: Troebel watersysteem, potentie watersysteem moet nader onderzocht worden.

Waterkwaliteit	Ligging 		Beeld water A. Optimale vegetatie B. Arme vegetatie C. Overmatige vegetatie D. Troebel		Beeld oevers A. Soortenrijk B. Soortenarm		Biologische kwaliteit in cijfers 		Verontreinigende stoffen 																																																									
	Diagnose aan de hand van Ecologische Sleutelfactoren		Bronnen nutriënten (stikstoflimitatie)		Bronnen verontreinigende stoffen (niet-waterlichaam specifiek)		1. Productiviteit water Hoge algenbiomassa, hoge visbiomassa		Gewasbeschermingsmiddelen Akkerbouw Tuinbouw Kassen Onkruidbestijding verhard oppervlak																																																									
Watersysteemanalyse	2. Licht Matig doorzicht Weinig ondergedoken waterplanten		Stikstof / Fosfor 		Zware metalen Landbouw Industrie Verkeer Huishoudens		3. Productiviteit bodem Bodem met vrij veel klei en veel sulfaat Vrij hoog aandeel bodemvoedseleerende vis		PAK's Geceosoteerd hout Effluent Overstorten																																																									
	4. Habitatgeschiktheid Ecologisch ongunstig peilbeheer, vrij ongunstige invloed zoutgehalte Vis indiceert 'kaal' water, weinig of geen snoek, weinig plantminnende vis, diatomeeën indiceren maar beperkt brak, vegetatie indiceert geen br		5. Verspreiding Vrij slechte zoet-zoutverbinding Matige soortenrijkdom vis, vrij weinig mariene vissoorten		6. Verwijdering Maaisel wordt niet afgevoerd Oevervegetatie is verruigd		7. Organische belasting		Overige verontreinigende stoffen Diverse bronnen Ammonium: landbouw																																																									
Maatregelen	8. Toxiciteit		Huidig beleid		Specifieke maatregelen SGBP1 (2009-2014)		Specifieke maatregelen SGBP2 (2015-2021)																																																											
	1 Natuurvriendelijk baggeren en natuurvriendelijk schonen 2 Optimalisatie peilbeheer, beperken waterinlaat 3 Visplan opstellen en uitvoeren 4 Onderzoek (divers) 5 Financiële impuls handhaving, innovatie landbouw, etc.		1 2 3 4 5		1 Beschikbare hydraulische ruimte benutten voor plantengroei 2 3 4 5																																																													
Maatregelen SGBP3 (2022-2027)		<table border="1"> <thead> <tr> <th>Code</th> <th>Omschrijving maatregel</th> <th>Inzicht vergroten in kansen en knelpunten waterkwaliteit</th> <th>Primair verantw. voor uitvoering</th> <th>Actie HHNK</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>NL12_501-1</td> <td>Algemene onderzoeksmaatregelen (water- en stoffenbalans)</td> <td>Inzicht vergroten in kansen en knelpunten waterkwaliteit</td> <td>HHNK</td> <td>Uitvoeren</td> </tr> <tr> <td>NL12_501-2</td> <td>Diverse maatregelen nav onderzoek</td> <td>Reservering voor uitvoeren van aanbevelingen onderzoek</td> <td>HHNK en aanliggende eigenaren watersysteem</td> <td>reserveren</td> </tr> <tr><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td></tr> <tr><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td></tr> <tr><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td></tr> <tr><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td></tr> <tr><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td></tr> <tr><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td></tr> <tr><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td></tr> <tr><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td></tr> </tbody> </table>		Code	Omschrijving maatregel	Inzicht vergroten in kansen en knelpunten waterkwaliteit	Primair verantw. voor uitvoering	Actie HHNK	NL12_501-1	Algemene onderzoeksmaatregelen (water- en stoffenbalans)	Inzicht vergroten in kansen en knelpunten waterkwaliteit	HHNK	Uitvoeren	NL12_501-2	Diverse maatregelen nav onderzoek	Reservering voor uitvoeren van aanbevelingen onderzoek	HHNK en aanliggende eigenaren watersysteem	reserveren																																																
Code	Omschrijving maatregel	Inzicht vergroten in kansen en knelpunten waterkwaliteit	Primair verantw. voor uitvoering	Actie HHNK																																																														
NL12_501-1	Algemene onderzoeksmaatregelen (water- en stoffenbalans)	Inzicht vergroten in kansen en knelpunten waterkwaliteit	HHNK	Uitvoeren																																																														
NL12_501-2	Diverse maatregelen nav onderzoek	Reservering voor uitvoeren van aanbevelingen onderzoek	HHNK en aanliggende eigenaren watersysteem	reserveren																																																														
Vooruitblik 2050 Nog onvoldoende inzicht om een vooruitblik richting 2050 te kunnen geven.																																																																		

Status polder 2027: Troebel watersysteem, omslag is niet te verwachten ivm diepe kwel (achtergrondbelasting) en intensieve landbouwkundige gebruik. Maatregelen zijn gericht op versterken biodiversiteit en op stimuleren van een gezonde duurzame bedrijfsvoering landbouw.

Waterkwaliteit	Ligging 	Beeld water 	Beeld oevers 	Biologische kwaliteit in cijfers 	Verontreinigende stoffen 																																		
	Watersysteemanalyse	Diagnose aan de hand van Ecologische Sleutelfactoren <ol style="list-style-type: none"> Productiviteit water: Belasting fosfor en stikstof te hoog, Hoge algenbiomassa Licht: Matig doorzicht, diep water, Weinig ondergedoken waterplanten Productiviteit bodem: Kleibodem met veel slib en veel sulfaat, Lage vegetatiebedekking Habitatgeschiktheid: Ecologisch ongunstig peilbeheer, vrij ongunstige invloed zoutgehalte, Vis indiceert vrij weinig structuur (planten), vrij weinig plantminnende vis, diatomeeën indiceren maar beperkt brak, vegetatie indiceert geen brak Verspreiding: Slechte zoet-zoutverbinding, Matige soortenrijkdom vis, vrij weinig mariene vissoorten Verwijdering: Maaisel wordt niet afgevoerd, Oevervegetatie is verruigd Organische belasting: Uit/afspoeling, mest, Macrofauna indiceert enige saprobie, diatomeeën indiceren enige saprobie, vrij veel zuurstoftolerante vis Toxiciteit: Matige invloed vanuit landgebruik 			Bronnen nutriënten (stikstoflimitatie) 	Bronnen verontreinigende stoffen (niet-waterlichaam specifiek) Gewasbeschermingsmiddelen : Akkerbouw, Tuinbouw, Kassen, Onkruidbestijding verhard oppervlak Zware metalen : Landbouw, Industrie, Verkeer, Huishoudens PAK's : Geceosoteerd hout, Effluent, Overstorten Overige verontreinigende stoffen : Diverse bronnen, Ammonium: landbouw																																	
Maatregelen		Huidig beleid <ol style="list-style-type: none"> Natuurvriendelijk baggeren en natuurvriendelijk schonen Optimalisatie peilbeheer, beperken waterinlaat Visplan opstellen en uitvoeren Onderzoek (divers) Financiële impuls handhaving, innovatie landbouw, etc. 	Specifieke maatregelen SGBP1 (2009-2014) <ol style="list-style-type: none"> Aanleg en onderhoud NVO's 	Specifieke maatregelen SGBP2 (2015-2021) <ol style="list-style-type: none"> Beschikbare hydraulische ruimte benutten voor plantengroei Kunstwerken vispasseerbaar maken Transitie beheer zachte oevers 	Maatregelen SGBP3 (2022-2027) <table border="1"> <thead> <tr> <th>Code</th> <th>Omschrijving maatregel</th> <th>Voorwaarde</th> <th>Primair verantw. voor uitvoering</th> <th>Actie HHNK</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>NL12_510-1</td> <td>Landbouw: bovenwettelijke maatregelen (gewasbeschermingsmiddelen)</td> <td>Voorwaarde is doorontwikkeling Landbouwportaal 2.0 en</td> <td>Samenwerking landbouw en overheden</td> <td>Actief stimuleren</td> </tr> <tr> <td>NL12_510-10</td> <td>Inrichting natuurvriendelijke oevers</td> <td>Ontwikkelen bijdrageregeling</td> <td>Aanliggende eigenaren watersysteem</td> <td>Stimuleren</td> </tr> <tr> <td>NL12_510-13</td> <td>Onderzoek van toezicht en handhaving naar herkomst toxische stoffen</td> <td>Inzicht in bronnen en handelingsperspectief</td> <td>HHNK</td> <td>Uitvoeren</td> </tr> <tr> <td>NL12_510-2</td> <td>Landbouw: bovenwettelijke maatregelen (nutriënten)</td> <td>Voorwaarde is doorontwikkeling Landbouwportaal 2.0 en</td> <td>Samenwerking landbouw en overheden</td> <td>Stimuleren</td> </tr> <tr> <td>NL12_510-8</td> <td>Benutten ruimte secundair systeem voor plantengroei</td> <td>Communicatiemaatregel</td> <td>Aanliggende eigenaren watersysteem</td> <td>Stimuleren</td> </tr> <tr> <td>NL12_510-9</td> <td>Benutten ruimte tertiair systeem voor plantengroei</td> <td>Deze maatregel is al doorgevoerd in schouwbeleid,</td> <td>Aanliggende eigenaren watersysteem</td> <td>Stimuleren</td> </tr> </tbody> </table>	Code	Omschrijving maatregel	Voorwaarde	Primair verantw. voor uitvoering	Actie HHNK	NL12_510-1	Landbouw: bovenwettelijke maatregelen (gewasbeschermingsmiddelen)	Voorwaarde is doorontwikkeling Landbouwportaal 2.0 en	Samenwerking landbouw en overheden	Actief stimuleren	NL12_510-10	Inrichting natuurvriendelijke oevers	Ontwikkelen bijdrageregeling	Aanliggende eigenaren watersysteem	Stimuleren	NL12_510-13	Onderzoek van toezicht en handhaving naar herkomst toxische stoffen	Inzicht in bronnen en handelingsperspectief	HHNK	Uitvoeren	NL12_510-2	Landbouw: bovenwettelijke maatregelen (nutriënten)	Voorwaarde is doorontwikkeling Landbouwportaal 2.0 en	Samenwerking landbouw en overheden	Stimuleren	NL12_510-8	Benutten ruimte secundair systeem voor plantengroei	Communicatiemaatregel	Aanliggende eigenaren watersysteem	Stimuleren	NL12_510-9	Benutten ruimte tertiair systeem voor plantengroei	Deze maatregel is al doorgevoerd in schouwbeleid,	Aanliggende eigenaren watersysteem
	Code	Omschrijving maatregel	Voorwaarde	Primair verantw. voor uitvoering	Actie HHNK																																		
NL12_510-1	Landbouw: bovenwettelijke maatregelen (gewasbeschermingsmiddelen)	Voorwaarde is doorontwikkeling Landbouwportaal 2.0 en	Samenwerking landbouw en overheden	Actief stimuleren																																			
NL12_510-10	Inrichting natuurvriendelijke oevers	Ontwikkelen bijdrageregeling	Aanliggende eigenaren watersysteem	Stimuleren																																			
NL12_510-13	Onderzoek van toezicht en handhaving naar herkomst toxische stoffen	Inzicht in bronnen en handelingsperspectief	HHNK	Uitvoeren																																			
NL12_510-2	Landbouw: bovenwettelijke maatregelen (nutriënten)	Voorwaarde is doorontwikkeling Landbouwportaal 2.0 en	Samenwerking landbouw en overheden	Stimuleren																																			
NL12_510-8	Benutten ruimte secundair systeem voor plantengroei	Communicatiemaatregel	Aanliggende eigenaren watersysteem	Stimuleren																																			
NL12_510-9	Benutten ruimte tertiair systeem voor plantengroei	Deze maatregel is al doorgevoerd in schouwbeleid,	Aanliggende eigenaren watersysteem	Stimuleren																																			
Vooruitblik 2050 Op termijn verbetert de waterkwaliteit steeds verder doordat met name de nutriëntenmaatregelen een na-ijleffect kennen. Klimaatverandering bedreigt de waterkwaliteit door warmer water, verdere verzilting en een toename van de emissies naar het watersysteem. Klimaatadaptatie kan kansen bieden, bijvoorbeeld doordat er meer ruimte voor water ontstaat.																																							

Status polder 2027: Troebel watersysteem, omslag is niet te verwachten ivm diepe kwel (achtergrondbelasting) en intensieve landbouwkundige gebruik. Maatregelen zijn gericht op versterken biodiversiteit en op stimuleren van een gezonde duurzame bedrijfsvoering landbouw.

Waterkwaliteit	Ligging 	Beeld water 	Beeld oevers 	Biologische kwaliteit in cijfers 	Verontreinigende stoffen 																																			
	Watersysteemanalyse	Diagnose aan de hand van Ecologische Sleutelfactoren			Bronnen nutriënten (stikstoflimitatie) 	Bronnen verontreinigende stoffen (niet-waterlichaam specifiek) Gewasbeschermingsmiddelen Akkerbouw Tuinbouw Kassen Onkruidbestijding verhard oppervlak Zware metalen Landbouw Industrie Verkeer Huishoudens PAK's Geceosoteerd hout Effluent Overstorten Overige verontreinigende stoffen Diverse bronnen Ammonium: landbouw																																		
Maatregelen		Huidig beleid 1 Natuurvriendelijk baggeren en natuurvriendelijk schonen 2 Optimalisatie peilbeheer, beperken waterinlaat 3 Visplan opstellen en uitvoeren 4 Onderzoek (divers) 5 Financiële impuls handhaving, innovatie landbouw, etc.	Specifieke maatregelen SGBP1 (2009-2014) 1 Aanleg en onderhoud NVO's 2 Kunstwerken vispasseerbaar maken 3 4 5	Specifieke maatregelen SGBP2 (2015-2021) 1 Aanleg en onderhoud NVO's 2 Transitie beheer zachte oevers 3 4 5	Maatregelen SGBP3 (2022-2027) <table border="1"> <thead> <tr> <th>Code</th> <th>Omschrijving maatregel</th> <th>Voorwaarde is doorontwikkeling Landbouwportaal 2.0 en</th> <th>Primair verantw. voor uitvoering</th> <th>Actie HHNK</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>NL12_520-1</td> <td>Landbouw: bovenwettelijke maatregelen (gewasbeschermingsmiddelen)</td> <td>Ontwikkelen bijdrageroging</td> <td>Samenwerking landbouw en overheden</td> <td>Actief stimuleren</td> </tr> <tr> <td>NL12_520-10</td> <td>Inrichting natuurvriendelijke oevers</td> <td>Opnemen in monitoring nader onderzoek</td> <td>Aanliggende eigenaren watersysteem</td> <td>Stimuleren</td> </tr> <tr> <td>NL12_520-15</td> <td>Onderzoek naar herkomst toxische stoffen</td> <td></td> <td>HHNK</td> <td>Uitvoeren</td> </tr> <tr> <td>NL12_520-2</td> <td>Landbouw: bovenwettelijke maatregelen (nutriënten)</td> <td>Voorwaarde is doorontwikkeling Landbouwportaal 2.0 en</td> <td>Samenwerking landbouw en overheden</td> <td>Stimuleren</td> </tr> <tr> <td>NL12_520-8</td> <td>Benutten ruimte secundair systeem voor plantengroei</td> <td>Communicatiemaatregel</td> <td>Aanliggende eigenaren watersysteem</td> <td>Stimuleren</td> </tr> <tr> <td>NL12_520-9</td> <td>Benutten ruimte tertiair systeem voor plantengroei</td> <td>Deze maatregel is al doorgevoerd in schouwbeleid,</td> <td>Aanliggende eigenaren watersysteem</td> <td>Stimuleren</td> </tr> </tbody> </table>		Code	Omschrijving maatregel	Voorwaarde is doorontwikkeling Landbouwportaal 2.0 en	Primair verantw. voor uitvoering	Actie HHNK	NL12_520-1	Landbouw: bovenwettelijke maatregelen (gewasbeschermingsmiddelen)	Ontwikkelen bijdrageroging	Samenwerking landbouw en overheden	Actief stimuleren	NL12_520-10	Inrichting natuurvriendelijke oevers	Opnemen in monitoring nader onderzoek	Aanliggende eigenaren watersysteem	Stimuleren	NL12_520-15	Onderzoek naar herkomst toxische stoffen		HHNK	Uitvoeren	NL12_520-2	Landbouw: bovenwettelijke maatregelen (nutriënten)	Voorwaarde is doorontwikkeling Landbouwportaal 2.0 en	Samenwerking landbouw en overheden	Stimuleren	NL12_520-8	Benutten ruimte secundair systeem voor plantengroei	Communicatiemaatregel	Aanliggende eigenaren watersysteem	Stimuleren	NL12_520-9	Benutten ruimte tertiair systeem voor plantengroei	Deze maatregel is al doorgevoerd in schouwbeleid,	Aanliggende eigenaren watersysteem
	Code	Omschrijving maatregel	Voorwaarde is doorontwikkeling Landbouwportaal 2.0 en	Primair verantw. voor uitvoering	Actie HHNK																																			
NL12_520-1	Landbouw: bovenwettelijke maatregelen (gewasbeschermingsmiddelen)	Ontwikkelen bijdrageroging	Samenwerking landbouw en overheden	Actief stimuleren																																				
NL12_520-10	Inrichting natuurvriendelijke oevers	Opnemen in monitoring nader onderzoek	Aanliggende eigenaren watersysteem	Stimuleren																																				
NL12_520-15	Onderzoek naar herkomst toxische stoffen		HHNK	Uitvoeren																																				
NL12_520-2	Landbouw: bovenwettelijke maatregelen (nutriënten)	Voorwaarde is doorontwikkeling Landbouwportaal 2.0 en	Samenwerking landbouw en overheden	Stimuleren																																				
NL12_520-8	Benutten ruimte secundair systeem voor plantengroei	Communicatiemaatregel	Aanliggende eigenaren watersysteem	Stimuleren																																				
NL12_520-9	Benutten ruimte tertiair systeem voor plantengroei	Deze maatregel is al doorgevoerd in schouwbeleid,	Aanliggende eigenaren watersysteem	Stimuleren																																				
Vooruitblik 2050 Op termijn verbetert de waterkwaliteit steeds verder doordat met name de nutriëntenmaatregelen een na-ijleffect kennen. Klimaatverandering bedreigt de waterkwaliteit door warmer water, verdere verzilting en een toename van de emissies naar het watersysteem. Klimaatadaptatie kan kansen bieden, bijvoorbeeld doordat er meer ruimte voor water ontstaat.																																								

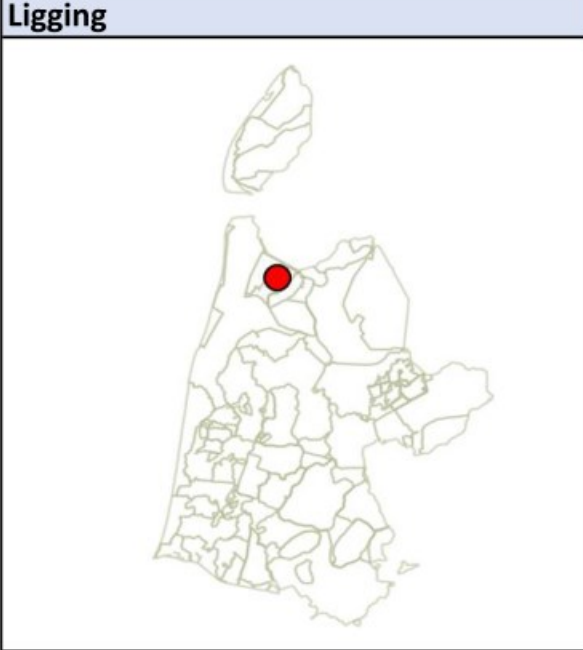
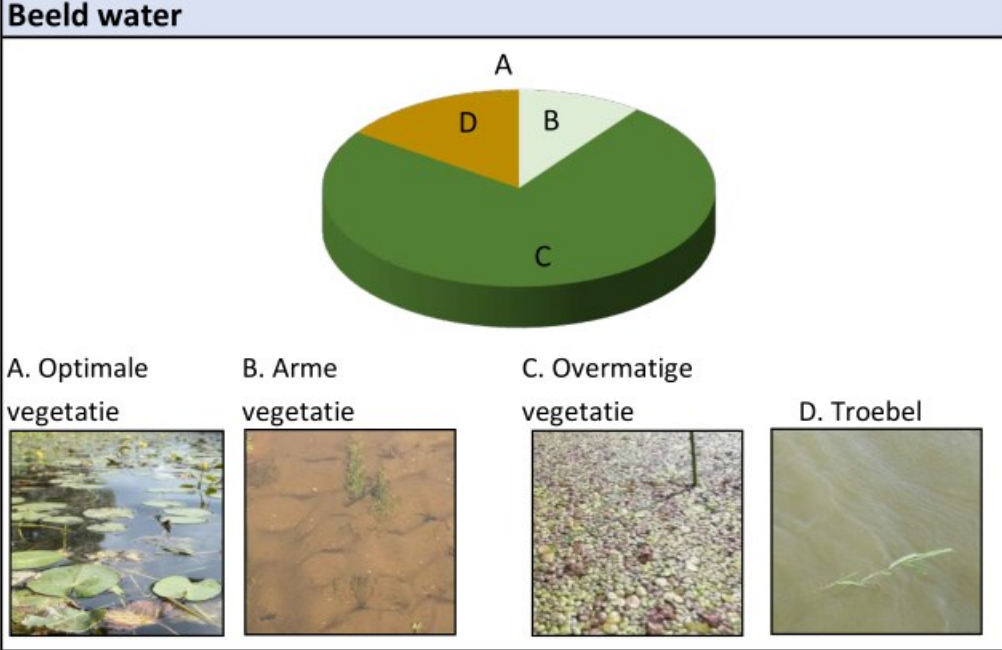
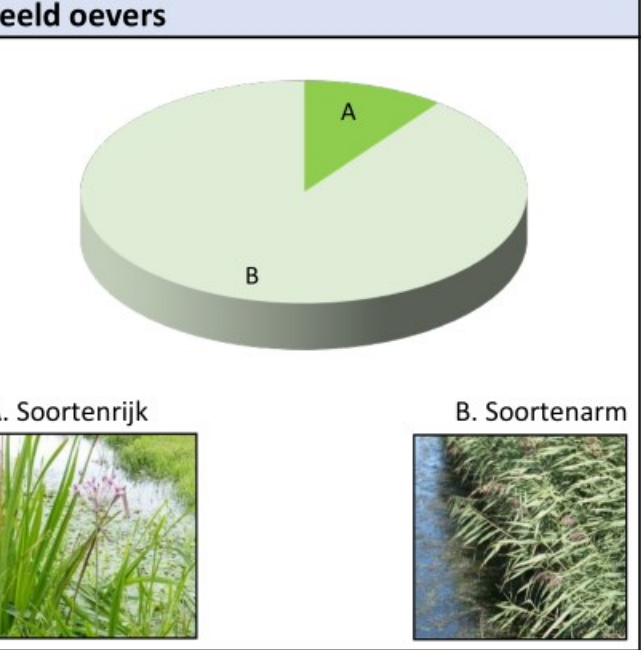
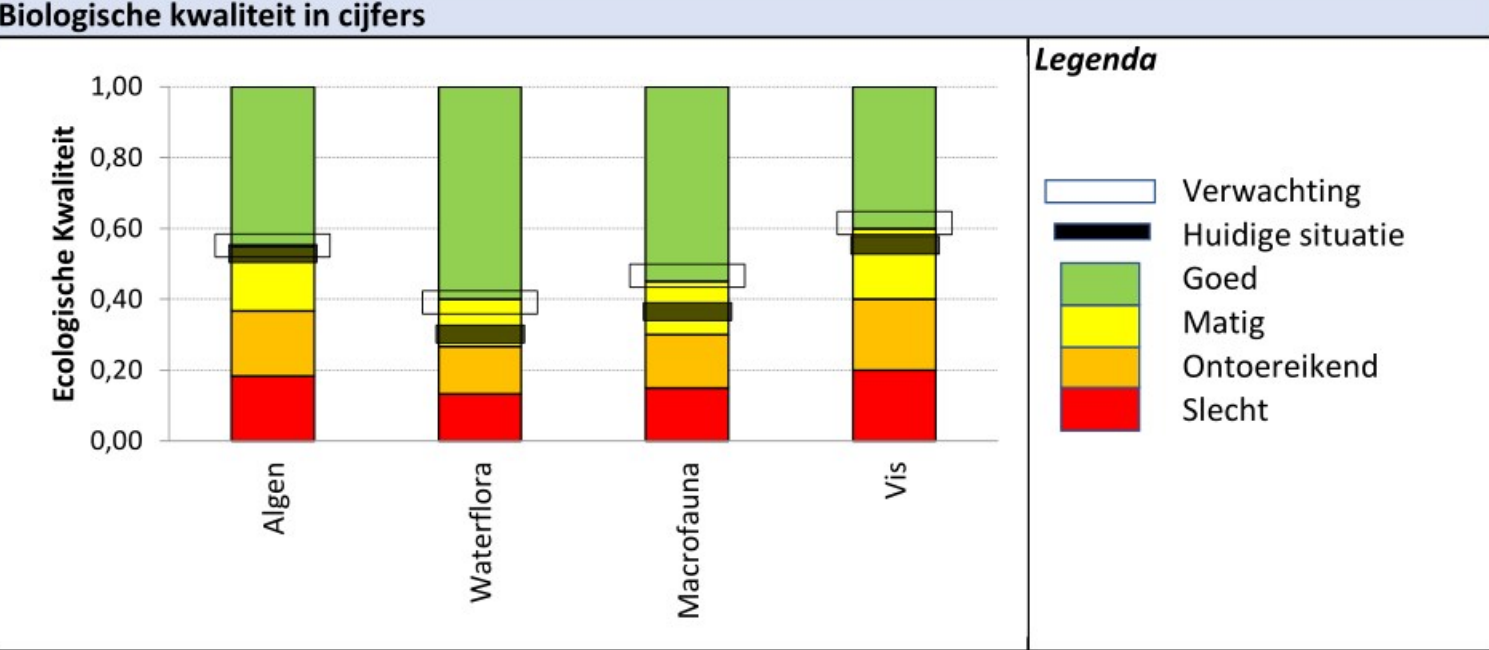
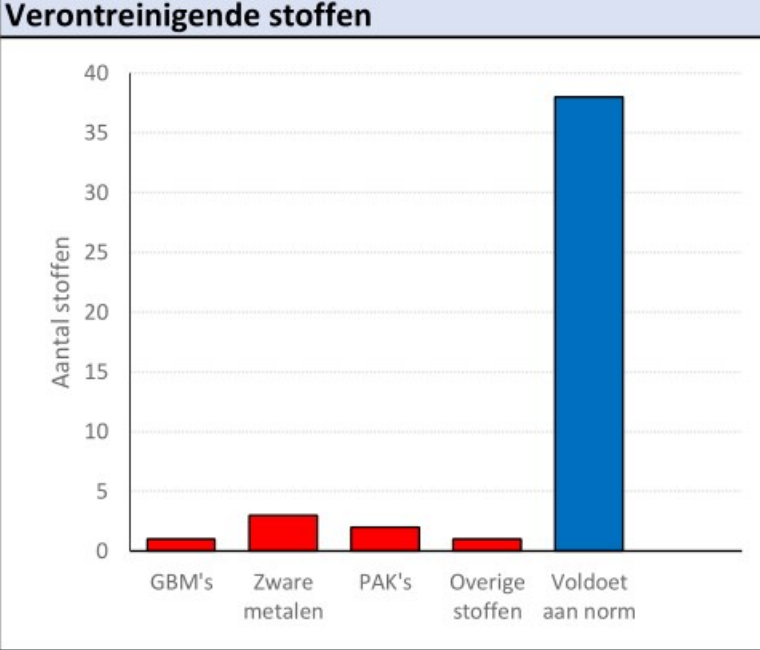

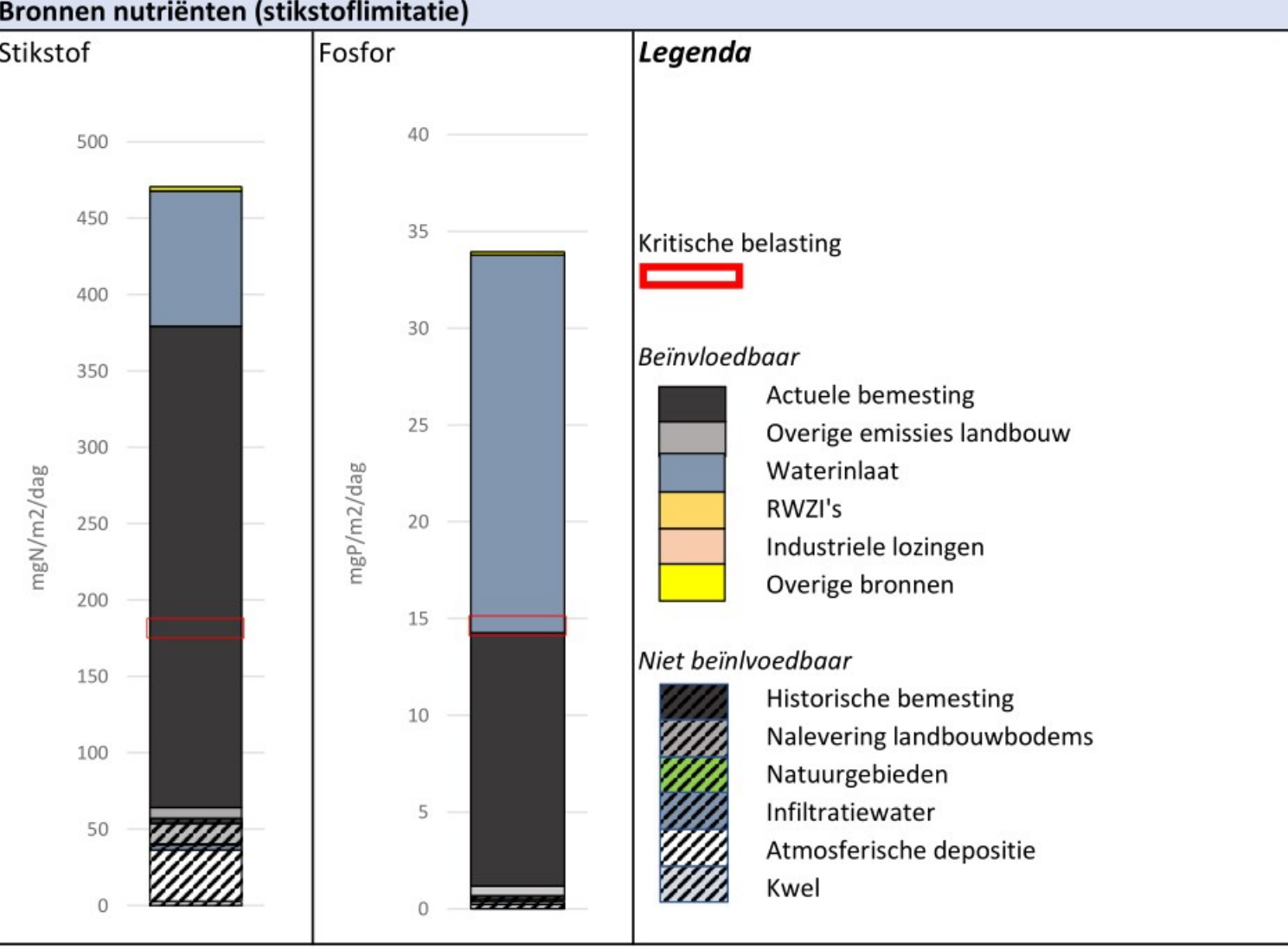

Status polder 2027: Troebel watersysteem, omslag is niet te verwachten ivm diepe kwel (achtergrondbelasting) en intensieve landbouwkundige gebruik. Maatregelen zijn gericht op versterken biodiversiteit en op stimuleren van een gezonde duurzame bedrijfsvoering landbouw.

Waterkwaliteit	Ligging 	Beeld water 	Beeld oevers 	Biologische kwaliteit in cijfers 	Verontreinigende stoffen 																														
	Watersysteemanalyse	Diagnose aan de hand van Ecologische Sleutelfactoren			Bronnen nutriënten (stikstoflimitatie) 	Bronnen verontreinigende stoffen (niet-waterlichaam specifiek) Gewasbeschermingsmiddelen Akkerbouw Tuinbouw Kassen Onkruidbestijding verhard oppervlak Zware metalen Landbouw Industrie Verkeer Huishoudens PAK's Geceosoteerd hout Effluent Overstorten Overige verontreinigende stoffen Diverse bronnen Ammonium: landbouw																													
Maatregelen		Huidig beleid 1 Natuurvriendelijk baggeren en natuurvriendelijk schonen 2 Optimalisatie peilbeheer, beperken waterinlaat 3 Visplan opstellen en uitvoeren 4 Onderzoek (divers) 5 Financiële impuls handhaving, innovatie landbouw, etc.	Specifieke maatregelen SGBP1 (2009-2014) 1 2 3 4 5	Specifieke maatregelen SGBP2 (2015-2021) 1 Kunstwerken vispasseerbaar maken 2 3 4 5	Maatregelen SGBP3 (2022-2027) <table border="1"> <thead> <tr> <th>Code</th> <th>Omschrijving maatregel</th> <th>Voorwaarde</th> <th>Primair verantw. voor uitvoering</th> <th>Actie HHNK</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>NL12_530-1</td> <td>Landbouw: bovenwettelijke maatregelen (nutriënten)</td> <td>Voorwaarde is doorontwikkeling Landbouwportaal 2.0 en</td> <td>Samenwerking landbouw en overheden</td> <td>Stimuleren</td> </tr> <tr> <td>NL12_530-2</td> <td>Landbouw: bovenwettelijke maatregelen (gewasbeschermingsmiddelen)</td> <td>Voorwaarde is doorontwikkeling Landbouwportaal 2.0 en</td> <td>Samenwerking landbouw en overheden</td> <td>Actief stimuleren</td> </tr> <tr> <td>NL12_530-3</td> <td>Benutten ruimte secundair systeem voor plantengroei</td> <td>Communicatiemaatregel</td> <td>Aanliggende eigenaren watersysteem</td> <td>Stimuleren</td> </tr> <tr> <td>NL12_530-4</td> <td>Benutten ruimte tertiair systeem voor plantengroei</td> <td>Deze maatregel is al doorgevoerd in schouwbeleid,</td> <td>Aanliggende eigenaren watersysteem</td> <td>Stimuleren</td> </tr> <tr> <td>NL12_530-5</td> <td>Inrichting natuurvriendelijke oevers</td> <td>Ontwikkelen bijdrageroging</td> <td>Aanliggende eigenaren watersysteem</td> <td>Stimuleren</td> </tr> </tbody> </table>		Code	Omschrijving maatregel	Voorwaarde	Primair verantw. voor uitvoering	Actie HHNK	NL12_530-1	Landbouw: bovenwettelijke maatregelen (nutriënten)	Voorwaarde is doorontwikkeling Landbouwportaal 2.0 en	Samenwerking landbouw en overheden	Stimuleren	NL12_530-2	Landbouw: bovenwettelijke maatregelen (gewasbeschermingsmiddelen)	Voorwaarde is doorontwikkeling Landbouwportaal 2.0 en	Samenwerking landbouw en overheden	Actief stimuleren	NL12_530-3	Benutten ruimte secundair systeem voor plantengroei	Communicatiemaatregel	Aanliggende eigenaren watersysteem	Stimuleren	NL12_530-4	Benutten ruimte tertiair systeem voor plantengroei	Deze maatregel is al doorgevoerd in schouwbeleid,	Aanliggende eigenaren watersysteem	Stimuleren	NL12_530-5	Inrichting natuurvriendelijke oevers	Ontwikkelen bijdrageroging	Aanliggende eigenaren watersysteem
	Code	Omschrijving maatregel	Voorwaarde	Primair verantw. voor uitvoering	Actie HHNK																														
NL12_530-1	Landbouw: bovenwettelijke maatregelen (nutriënten)	Voorwaarde is doorontwikkeling Landbouwportaal 2.0 en	Samenwerking landbouw en overheden	Stimuleren																															
NL12_530-2	Landbouw: bovenwettelijke maatregelen (gewasbeschermingsmiddelen)	Voorwaarde is doorontwikkeling Landbouwportaal 2.0 en	Samenwerking landbouw en overheden	Actief stimuleren																															
NL12_530-3	Benutten ruimte secundair systeem voor plantengroei	Communicatiemaatregel	Aanliggende eigenaren watersysteem	Stimuleren																															
NL12_530-4	Benutten ruimte tertiair systeem voor plantengroei	Deze maatregel is al doorgevoerd in schouwbeleid,	Aanliggende eigenaren watersysteem	Stimuleren																															
NL12_530-5	Inrichting natuurvriendelijke oevers	Ontwikkelen bijdrageroging	Aanliggende eigenaren watersysteem	Stimuleren																															
Vooruitblik 2050 Op termijn verbetert de waterkwaliteit steeds verder doordat met name de nutriëntenmaatregelen een na-ijleffect kennen. Klimaatverandering bedreigt de waterkwaliteit door warmer water, verdere verzilting en een toename van de emissies naar het watersysteem. Klimaatadaptatie kan kansen bieden, bijvoorbeeld doordat er meer ruimte voor water ontstaat.																																			

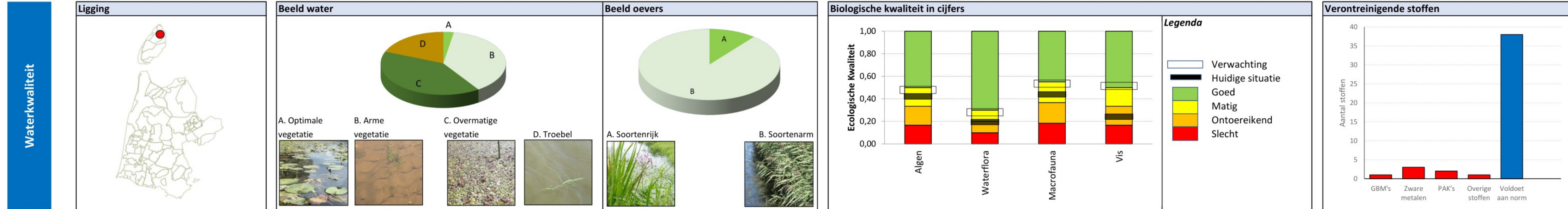
Status polder 2027: Troebel watersysteem, omslag is niet te verwachten ivm achtergrondbelasting, hoge inlaatbehoefte en intensieve landbouwkundige gebruik. Maatregelen zijn gericht op versterken biodiversiteit en op stimuleren van een gezonde duurzame bedrijfsvoering landbouw.

Waterkwaliteit	Ligging 	Beeld water 	Beeld oevers 	Biologische kwaliteit in cijfers 	Verontreinigende stoffen 																																														
	Watersysteemanalyse	Diagnose aan de hand van Ecologische Sleutelfactoren			Bronnen nutriënten (stikstoflimitatie) 	Bronnen verontreinigende stoffen (niet-waterlichaam specifiek) Gewasbeschermingsmiddelen Akkerbouw Tuinbouw Kassen Onkruidbestijding verhard oppervlak Zware metalen Landbouw Industrie Verkeer Huishoudens PAK's Geceosoteerd hout Effluent Overstorten Overige verontreinigende stoffen Diverse bronnen Ammonium: landbouw																																													
Maatregelen		Huidig beleid 1 Natuurvriendelijk baggeren en natuurvriendelijk schonen 2 Optimalisatie peilbeheer, beperken waterinlaat 3 Visplan opstellen en uitvoeren 4 Onderzoek (divers) 5 Financiële impuls handhaving, innovatie landbouw, etc.	Specifieke maatregelen SGBP1 (2009-2014) 1 Aanleg en onderhoud NVO's 2 Kunstwerken vispasseerbaar maken 3 Vervangen duikers door grotere of ecodeikers 4 Wijzigen gebruiksfunctie 5	Specifieke maatregelen SGBP2 (2015-2021) 1 Transitie beheer zachte oevers 2 3 4 5	Maatregelen SGBP3 (2022-2027) <table border="1"> <thead> <tr> <th>Code</th> <th>Omschrijving maatregel</th> <th>Voorwaarde is</th> <th>Primair verantw. voor uitvoering</th> <th>Actie HHNK</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>NL12_540-1</td> <td>Landbouw: bovenwettelijke maatregelen (nutriënten)</td> <td>Voorwaarde is doorontwikkeling Landbouwportaal 2.0 en</td> <td>Samenwerking landbouw en overheden</td> <td>Stimuleren</td> </tr> <tr> <td>NL12_540-4</td> <td>Benutten ruimte secundair systeem voor plantengroei</td> <td>Communicatiemaatregel</td> <td>Aanliggende eigenaren watersysteem</td> <td>Stimuleren</td> </tr> <tr> <td>NL12_540-5</td> <td>Benutten ruimte tertiair systeem voor plantengroei</td> <td>Deze maatregel is al doorgevoerd in schouwbeleid,</td> <td>Aanliggende eigenaren watersysteem</td> <td>Stimuleren</td> </tr> <tr> <td>NL12_540-6</td> <td>Beschermen van oevers om de vegetatiegroei op gang te brengen (landzijde)</td> <td>Ontwikkelen bijdrageregeling</td> <td>Aanliggende eigenaren watersysteem</td> <td>Stimuleren</td> </tr> <tr> <td>NL12_540-7</td> <td>Inrichting natuurvriendelijke oevers</td> <td>Ontwikkelen bijdrageregeling</td> <td>Aanliggende eigenaren watersysteem</td> <td>Stimuleren</td> </tr> <tr> <td>NL12_540-8</td> <td>Optimaliseren bestaande natuurvriendelijke oevers langs Lage Oude Veer</td> <td>Maatregelen om oeverontwikkeling te stimuleren</td> <td>HHNK</td> <td>Uitvoeren</td> </tr> <tr> <td>NL12_540-9</td> <td>Landbouw: bovenwettelijke maatregelen (gewasbeschermingsmiddelen)</td> <td>Voorwaarde is doorontwikkeling Landbouwportaal 2.0 en</td> <td>Samenwerking landbouw en overheden</td> <td>Actief stimuleren</td> </tr> <tr> <td>NL12_540-10</td> <td>Onderzoek effectiviteit helofytenfilter Hollands Bloementuin</td> <td>Monitoring en advies beheer</td> <td>HHNK</td> <td>Uitvoeren</td> </tr> </tbody> </table>			Code	Omschrijving maatregel	Voorwaarde is	Primair verantw. voor uitvoering	Actie HHNK	NL12_540-1	Landbouw: bovenwettelijke maatregelen (nutriënten)	Voorwaarde is doorontwikkeling Landbouwportaal 2.0 en	Samenwerking landbouw en overheden	Stimuleren	NL12_540-4	Benutten ruimte secundair systeem voor plantengroei	Communicatiemaatregel	Aanliggende eigenaren watersysteem	Stimuleren	NL12_540-5	Benutten ruimte tertiair systeem voor plantengroei	Deze maatregel is al doorgevoerd in schouwbeleid,	Aanliggende eigenaren watersysteem	Stimuleren	NL12_540-6	Beschermen van oevers om de vegetatiegroei op gang te brengen (landzijde)	Ontwikkelen bijdrageregeling	Aanliggende eigenaren watersysteem	Stimuleren	NL12_540-7	Inrichting natuurvriendelijke oevers	Ontwikkelen bijdrageregeling	Aanliggende eigenaren watersysteem	Stimuleren	NL12_540-8	Optimaliseren bestaande natuurvriendelijke oevers langs Lage Oude Veer	Maatregelen om oeverontwikkeling te stimuleren	HHNK	Uitvoeren	NL12_540-9	Landbouw: bovenwettelijke maatregelen (gewasbeschermingsmiddelen)	Voorwaarde is doorontwikkeling Landbouwportaal 2.0 en	Samenwerking landbouw en overheden	Actief stimuleren	NL12_540-10	Onderzoek effectiviteit helofytenfilter Hollands Bloementuin	Monitoring en advies beheer	HHNK
	Code	Omschrijving maatregel	Voorwaarde is	Primair verantw. voor uitvoering	Actie HHNK																																														
NL12_540-1	Landbouw: bovenwettelijke maatregelen (nutriënten)	Voorwaarde is doorontwikkeling Landbouwportaal 2.0 en	Samenwerking landbouw en overheden	Stimuleren																																															
NL12_540-4	Benutten ruimte secundair systeem voor plantengroei	Communicatiemaatregel	Aanliggende eigenaren watersysteem	Stimuleren																																															
NL12_540-5	Benutten ruimte tertiair systeem voor plantengroei	Deze maatregel is al doorgevoerd in schouwbeleid,	Aanliggende eigenaren watersysteem	Stimuleren																																															
NL12_540-6	Beschermen van oevers om de vegetatiegroei op gang te brengen (landzijde)	Ontwikkelen bijdrageregeling	Aanliggende eigenaren watersysteem	Stimuleren																																															
NL12_540-7	Inrichting natuurvriendelijke oevers	Ontwikkelen bijdrageregeling	Aanliggende eigenaren watersysteem	Stimuleren																																															
NL12_540-8	Optimaliseren bestaande natuurvriendelijke oevers langs Lage Oude Veer	Maatregelen om oeverontwikkeling te stimuleren	HHNK	Uitvoeren																																															
NL12_540-9	Landbouw: bovenwettelijke maatregelen (gewasbeschermingsmiddelen)	Voorwaarde is doorontwikkeling Landbouwportaal 2.0 en	Samenwerking landbouw en overheden	Actief stimuleren																																															
NL12_540-10	Onderzoek effectiviteit helofytenfilter Hollands Bloementuin	Monitoring en advies beheer	HHNK	Uitvoeren																																															
Vooruitblik 2050 Op termijn verbetert de waterkwaliteit steeds verder doordat met name de nutriëntenmaatregelen een na-ijleffect kennen. Klimaatverandering bedreigt de waterkwaliteit door warmer water, verdere verzilting en een toename van de emissies naar het watersysteem. Klimaatadaptatie kan kansen bieden, bijvoorbeeld doordat er meer ruimte voor water ontstaat.																																																			

Status polder 2027: Troebel watersysteem, te nemen maatregelen zijn gericht op versterken van biodiversiteit en op stimuleren van een gezonde duurzame bedrijfsvoering landbouw. Op lange termijn (2050) is een omslag naar helder water mogelijk, vraagt om een verduurzaming van de landbouw in relatie tot bemesting en een sterke reductie van de belasting via inlaatwater.

Waterkwaliteit	<p>Ligging</p> 	<p>Beeld water</p> <p>A. Optimale vegetatie B. Arme vegetatie C. Overmatige vegetatie D. Troebel</p>	<p>Beeld oevers</p> <p>A. Soortenrijk B. Soortenarm</p>	<p>Biologische kwaliteit in cijfers</p> 	<p>Verontreinigende stoffen</p> 																																							
	Watersysteemanalyse	<p>Diagnose aan de hand van Ecologische Sleutelfactoren</p> <table border="1"> <tr> <td></td> <td>1. Productiviteit water Belasting fosfor en stikstof te hoog Vrij hoge algenbiomassa, veel kroos en flab, vrij hoge visbiomassa</td> </tr> <tr> <td></td> <td>2. Licht</td> </tr> <tr> <td></td> <td>3. Productiviteit bodem Bodem met veel slib, geringe P-binding en veel sulfaat Vrij hoog aandeel bodemvoedselende vis</td> </tr> <tr> <td></td> <td>4. Habitatgeschiktheid Ecologisch ongunstig peilbeheer, vrij geringe dieptevariatie, vrij veel slib, vrij ongunstige invloed zoutgehalte Vis indiceert 'kaal' water, vrij weinig snoek, weinig plantminnende vis</td> </tr> <tr> <td></td> <td>5. Verspreiding Matige soortenrijkdom vis</td> </tr> <tr> <td></td> <td>6. Verwijdering Ongunstig maaibeheer, weinig afvoer van maaisel Totaal aantal plantensoorten is vrij gering, aantal waterplanten is vrij gering, maaitolerantie van de waterplanten is relatief hoog</td> </tr> <tr> <td></td> <td>7. Organische belasting Uit/afspoeling Macrofauna indiceert enige saprobie, diatomeeën indiceren enige saprobie</td> </tr> <tr> <td></td> <td>8. Toxiciteit Invloed vanuit landgebruik</td> </tr> </table>				1. Productiviteit water Belasting fosfor en stikstof te hoog Vrij hoge algenbiomassa, veel kroos en flab, vrij hoge visbiomassa		2. Licht		3. Productiviteit bodem Bodem met veel slib, geringe P-binding en veel sulfaat Vrij hoog aandeel bodemvoedselende vis		4. Habitatgeschiktheid Ecologisch ongunstig peilbeheer, vrij geringe dieptevariatie, vrij veel slib, vrij ongunstige invloed zoutgehalte Vis indiceert 'kaal' water, vrij weinig snoek, weinig plantminnende vis		5. Verspreiding Matige soortenrijkdom vis		6. Verwijdering Ongunstig maaibeheer, weinig afvoer van maaisel Totaal aantal plantensoorten is vrij gering, aantal waterplanten is vrij gering, maaitolerantie van de waterplanten is relatief hoog		7. Organische belasting Uit/afspoeling Macrofauna indiceert enige saprobie, diatomeeën indiceren enige saprobie		8. Toxiciteit Invloed vanuit landgebruik	<p>Bronnen nutriënten (stikstoflimitatie)</p> 	<p>Bronnen verontreinigende stoffen (niet-waterlichaam specifiek)</p> <p>Gewasbeschermingsmiddelen Akkerbouw Tuinbouw Kassen Onkruidbestijding verhard oppervlak</p> <p>Zware metalen Landbouw Industrie Verkeer Huishoudens</p> <p>PAK's Gecreosoteerd hout Effluent Overstorten</p> <p>Overige verontreinigende stoffen Diverse bronnen Ammonium: landbouw</p>																						
		1. Productiviteit water Belasting fosfor en stikstof te hoog Vrij hoge algenbiomassa, veel kroos en flab, vrij hoge visbiomassa																																										
	2. Licht																																											
	3. Productiviteit bodem Bodem met veel slib, geringe P-binding en veel sulfaat Vrij hoog aandeel bodemvoedselende vis																																											
	4. Habitatgeschiktheid Ecologisch ongunstig peilbeheer, vrij geringe dieptevariatie, vrij veel slib, vrij ongunstige invloed zoutgehalte Vis indiceert 'kaal' water, vrij weinig snoek, weinig plantminnende vis																																											
	5. Verspreiding Matige soortenrijkdom vis																																											
	6. Verwijdering Ongunstig maaibeheer, weinig afvoer van maaisel Totaal aantal plantensoorten is vrij gering, aantal waterplanten is vrij gering, maaitolerantie van de waterplanten is relatief hoog																																											
	7. Organische belasting Uit/afspoeling Macrofauna indiceert enige saprobie, diatomeeën indiceren enige saprobie																																											
	8. Toxiciteit Invloed vanuit landgebruik																																											
Maatregelen	<p>Huidig beleid</p> <table border="1"> <tr><td>1</td><td>Natuurvriendelijk baggeren en natuurvriendelijk schonen</td></tr> <tr><td>2</td><td>Optimalisatie peilbeheer, beperken waterinlaat</td></tr> <tr><td>3</td><td>Visplan opstellen en uitvoeren</td></tr> <tr><td>4</td><td>Onderzoek (divers)</td></tr> <tr><td>5</td><td>Financiële impuls handhaving, innovatie landbouw, etc.</td></tr> </table>		1	Natuurvriendelijk baggeren en natuurvriendelijk schonen	2	Optimalisatie peilbeheer, beperken waterinlaat	3	Visplan opstellen en uitvoeren	4	Onderzoek (divers)	5	Financiële impuls handhaving, innovatie landbouw, etc.	<p>Specifieke maatregelen SGBP1 (2009-2014)</p> <table border="1"> <tr><td>1</td><td>Kunstwerken vispasseerbaar maken</td></tr> <tr><td>2</td><td></td></tr> <tr><td>3</td><td></td></tr> <tr><td>4</td><td></td></tr> <tr><td>5</td><td></td></tr> </table>		1	Kunstwerken vispasseerbaar maken	2		3		4		5		<p>Specifieke maatregelen SGBP2 (2015-2021)</p> <table border="1"> <tr><td>1</td><td>Aanleg en onderhoud NVO's</td></tr> <tr><td>2</td><td>Transitie beheer zachte oevers</td></tr> <tr><td>3</td><td></td></tr> <tr><td>4</td><td></td></tr> <tr><td>5</td><td></td></tr> </table>		1	Aanleg en onderhoud NVO's	2	Transitie beheer zachte oevers	3		4		5									
	1	Natuurvriendelijk baggeren en natuurvriendelijk schonen																																										
2	Optimalisatie peilbeheer, beperken waterinlaat																																											
3	Visplan opstellen en uitvoeren																																											
4	Onderzoek (divers)																																											
5	Financiële impuls handhaving, innovatie landbouw, etc.																																											
1	Kunstwerken vispasseerbaar maken																																											
2																																												
3																																												
4																																												
5																																												
1	Aanleg en onderhoud NVO's																																											
2	Transitie beheer zachte oevers																																											
3																																												
4																																												
5																																												
<p>Maatregelen SGBP3 (2022-2027)</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Code</th> <th>Omschrijving maatregel</th> <th>Voorwaarde is doorontwikkeling Landbouwportaal 2.0 en</th> <th>Primair verantw. voor uitvoering</th> <th>Actie HHNK</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>NL12_550-1</td> <td>Landbouw: bovenwettelijke maatregelen (nutriënten)</td> <td>Voorwaarde is doorontwikkeling Landbouwportaal 2.0 en</td> <td>Samenwerking landbouw en overheden</td> <td>Stimuleren</td> </tr> <tr> <td>NL12_550-4</td> <td>Benutten ruimte secundair systeem voor plantengroei</td> <td>Communicatiemaatregel</td> <td>Aanliggende eigenaren watersysteem</td> <td>Stimuleren</td> </tr> <tr> <td>NL12_550-5</td> <td>Benutten ruimte tertiair systeem voor plantengroei</td> <td>Deze maatregel is al doorgevoerd in schouwbeleid,</td> <td>Aanliggende eigenaren watersysteem</td> <td>Stimuleren</td> </tr> <tr> <td>NL12_550-6</td> <td>Beschermen van oevers om de vegetatiegroei op gang te brengen (landzijde)</td> <td>Ontwikkelen bijdrageregeling</td> <td>Aanliggende eigenaren watersysteem</td> <td>Stimuleren</td> </tr> <tr> <td>NL12_550-7</td> <td>Inrichting natuurvriendelijke oevers</td> <td>Ontwikkelen bijdrageregeling</td> <td>Aanliggende eigenaren watersysteem</td> <td>Stimuleren</td> </tr> <tr> <td>NL12_550-8</td> <td>Landbouw: bovenwettelijke maatregelen (gewasbeschermingsmiddelen)</td> <td>Voorwaarde is doorontwikkeling Landbouwportaal 2.0 en</td> <td>Samenwerking landbouw en overheden</td> <td>Actief stimuleren</td> </tr> <tr> <td>NL12_550-9</td> <td>Oplossen knelpunten vismigratie</td> <td>Betreft optimalisatie stuwen Middenvliet/Zandvaart</td> <td>HHNK</td> <td>Uitvoeren</td> </tr> </tbody> </table>					Code	Omschrijving maatregel	Voorwaarde is doorontwikkeling Landbouwportaal 2.0 en	Primair verantw. voor uitvoering	Actie HHNK	NL12_550-1	Landbouw: bovenwettelijke maatregelen (nutriënten)	Voorwaarde is doorontwikkeling Landbouwportaal 2.0 en	Samenwerking landbouw en overheden	Stimuleren	NL12_550-4	Benutten ruimte secundair systeem voor plantengroei	Communicatiemaatregel	Aanliggende eigenaren watersysteem	Stimuleren	NL12_550-5	Benutten ruimte tertiair systeem voor plantengroei	Deze maatregel is al doorgevoerd in schouwbeleid,	Aanliggende eigenaren watersysteem	Stimuleren	NL12_550-6	Beschermen van oevers om de vegetatiegroei op gang te brengen (landzijde)	Ontwikkelen bijdrageregeling	Aanliggende eigenaren watersysteem	Stimuleren	NL12_550-7	Inrichting natuurvriendelijke oevers	Ontwikkelen bijdrageregeling	Aanliggende eigenaren watersysteem	Stimuleren	NL12_550-8	Landbouw: bovenwettelijke maatregelen (gewasbeschermingsmiddelen)	Voorwaarde is doorontwikkeling Landbouwportaal 2.0 en	Samenwerking landbouw en overheden	Actief stimuleren	NL12_550-9	Oplossen knelpunten vismigratie	Betreft optimalisatie stuwen Middenvliet/Zandvaart	HHNK	Uitvoeren
Code	Omschrijving maatregel	Voorwaarde is doorontwikkeling Landbouwportaal 2.0 en	Primair verantw. voor uitvoering	Actie HHNK																																								
NL12_550-1	Landbouw: bovenwettelijke maatregelen (nutriënten)	Voorwaarde is doorontwikkeling Landbouwportaal 2.0 en	Samenwerking landbouw en overheden	Stimuleren																																								
NL12_550-4	Benutten ruimte secundair systeem voor plantengroei	Communicatiemaatregel	Aanliggende eigenaren watersysteem	Stimuleren																																								
NL12_550-5	Benutten ruimte tertiair systeem voor plantengroei	Deze maatregel is al doorgevoerd in schouwbeleid,	Aanliggende eigenaren watersysteem	Stimuleren																																								
NL12_550-6	Beschermen van oevers om de vegetatiegroei op gang te brengen (landzijde)	Ontwikkelen bijdrageregeling	Aanliggende eigenaren watersysteem	Stimuleren																																								
NL12_550-7	Inrichting natuurvriendelijke oevers	Ontwikkelen bijdrageregeling	Aanliggende eigenaren watersysteem	Stimuleren																																								
NL12_550-8	Landbouw: bovenwettelijke maatregelen (gewasbeschermingsmiddelen)	Voorwaarde is doorontwikkeling Landbouwportaal 2.0 en	Samenwerking landbouw en overheden	Actief stimuleren																																								
NL12_550-9	Oplossen knelpunten vismigratie	Betreft optimalisatie stuwen Middenvliet/Zandvaart	HHNK	Uitvoeren																																								
<p>Vooruitblik 2050</p> <p>Op termijn verbetert de waterkwaliteit steeds verder doordat met name de nutriëntenmaatregelen een na-ijleffect kennen. Klimaatverandering bedreigt de waterkwaliteit door warmer water, verdere verzilting en een toename van de emissies naar het watersysteem. Op langere termijn is er hier potentie voor helder water door ontwikkelingen op andere beleidsthema's. Klimaatadaptatie kan kansen bieden, bijvoorbeeld doordat er meer ruimte voor water ontstaat.</p>																																												

Status polder 2027: Troebel watersysteem, te nemen maatregelen zijn gericht op versterken biodiversiteit en terugdringen emissie nutriënten actuele bemesting landbouw (grote opgave). Omslag naar helder water op lange termijn (2050) mogelijk, vraagt om een verduurzaming van de landbouw in relatie tot bemesting.

Diagnose aan de hand van Ecologische Sleutelfactoren

- Productiviteit water**
Belasting fosfor en stikstof te hoog
Hoge algenbiomassa, hoge visbiomassa
- Licht**
Matig doorzicht, matig diep water
Vrij weinig ondergedoken waterplanten
- Productiviteit bodem**
Bodem met vrij veel klei en slib, geringe P-binding en veel sulfaat
Hoog aandeel bodemvoedseletende vis, lage vegetatiebedekking
- Habitatgeschiktheid**
Ecologisch ongunstig peilbeheer, matig ingerichte taluds, vrij geringe dieptevariatie, vrij veel slib
Vis indiceert 'kaal' water, weinig of geen snoek, weinig plantminnende vis, diatomeeën indiceren maar beperkt brak, vegetatie indiceert maar beperkt
- Verspreiding**
Vrij slechte zoet-zoutverbinding, vrij gering omvang peilgebied
Matige soortenrijkdom vis, vrij weinig mariene vissoorten
- Verwijdering**
Ongunstig maaibeheer, weinig afvoer van maaisel
Totaal aantal plantensoorten is gering, aantal waterplanten is gering
- Organische belasting**
Uit/afspoeling, mest
Macrofauna indiceert enige saprobie, diatomeeën indiceren enige saprobie, vrij veel zuurstoftolerante vis
- Toxiciteit**
Matige invloed vanuit landgebruik

Bronnen nutriënten (stikstoflimitatie)

Bronnen verontreinigende stoffen
(niet-waterlichaam specifiek)

- Gewasbeschermingsmiddelen:** Akkerbouw, Tuinbouw, Kassen, Onkruidbestijding verhard oppervlak
- Zware metalen:** Landbouw, Industrie, Verkeer, Huishoudens
- PAK's:** Geceosoteerd hout, Effluent, Overstorten
- Overige verontreinigende stoffen:** Diverse bronnen, Ammonium: landbouw

Huidig beleid	Specifieke maatregelen SGBP1 (2009-2014)	Specifieke maatregelen SGBP2 (2015-2021)
1 Natuurvriendelijk baggeren en natuurvriendelijk schonen	1 Aanleg en onderhoud NVO's	1 Aanleg en onderhoud NVO's
2 Optimalisatie peilbeheer, beperken waterinlaat	2 Afvoeren maaisel	2 Kunstwerken vispasseerbaar maken
3 Visplan opstellen en uitvoeren	3 Kunstwerken vispasseerbaar maken	3 Transitie beheer zachte oevers
4 Onderzoek (divers)	4 Vervangen duikers door grotere of ecoduikers	4
5 Financiële impuls handhaving, innovatie landbouw, etc.	5	5

Maatregelen SGBP3 (2022-2027)			
Code	Omschrijving maatregel	Primair verantw. voor uitvoering	Actie HHNK
NL12_610-2	Landbouw: bovenwettelijke maatregelen (nutriënten)	Voorwaarde is doorontwikkeling Landbouwportaal 2.0 en verwerving	Samenwerking landbouw en overheden
NL12_610-5	Benutten ruimte secundair systeem voor plantengroei	Communicatiemaatregel	Aanliggende eigenaren watersysteem
NL12_610-6	Benutten ruimte tertiair systeem voor plantengroei	Deze maatregel is al doorgevoerd in schouwbeleid,	Aanliggende eigenaren watersysteem
NL12_610-7	Beschermen van oevers om de vegetatiegroei op gang te brengen (landzijde)	Ontwikkelen bijdrageregeling	Aanliggende eigenaren watersysteem
NL12_610-8	Landbouw: bovenwettelijke maatregelen (gewasbeschermingsmiddelen)	Voorwaarde is doorontwikkeling Landbouwportaal 2.0 en verwerving	Samenwerking landbouw en overheden

Vooruitblik 2050
Op termijn verbetert de waterkwaliteit steeds verder doordat met name de nutriëntenmaatregelen een na-ijleffect kennen. Klimaatverandering bedreigt de waterkwaliteit door warmer water, verdere verzilting en een toename van de emissies naar het watersysteem. Op langere termijn is er hier potentie voor helder water door ontwikkelingen op andere beleidsthema's. Klimaatadaptatie kan kansen bieden, bijvoorbeeld doordat er meer ruimte voor water ontstaat.

Status polder 2027: Potentie helder water, al veel inrichtingsmaatregelen getroffen, te nemen maatregelen zijn gericht op terugdringen emissie nutriënten vanuit rwzi en actuele bemesting landbouw (grote opgave).

Waterkwaliteit	Ligging 		Beeld water 		Beeld oevers 		Biologische kwaliteit in cijfers 		Verontreinigende stoffen 																																														
	Diagnose aan de hand van Ecologische Sleutelfactoren		Bronnen nutriënten (stikstoflimitatie) 		Bronnen verontreinigende stoffen (niet-waterlichaam specifiek) Gewasbeschermingsmiddelen Akkerbouw Tuinbouw Kassen Onkruidbestijding verhard oppervlak Zware metalen Landbouw Industrie Verkeer Huishoudens PAK's Geceosoteerd hout Effluent Overstorten Overige verontreinigende stoffen Diverse bronnen Ammonium: landbouw																																																		
Watersysteemanalyse	1. Productiviteit water Belasting fosfor te hoog, belasting stikstof rond kritische waarde Hoge algenbiomassa, veel kroos en flab		2. Licht		3. Productiviteit bodem Bodem met vrij veel klei en slib, geringe P-binding en veel sulfaat		4. Habitatgeschiktheid Ecologisch ongunstig peilbeheer, matig ingerichte taluds, vrij geringe dieptevariatie, vrij veel slib Vis indiceert vrij helder water met weinig structuur (planten), weinig of geen snoek, weinig plantminnende vis, vegetatie indiceert maar beperkt		5. Verspreiding Vrij slechte zoet-zoutverbinding, vrij gering omvang peilgebied Matige soortenrijkdom vis, vrij weinig mariene vissoorten																																														
	6. Verwijdering Ongunstig maaibeheer, weinig afvoer van maaisel Totaal aantal plantensoorten is gering, aantal waterplanten is gering		7. Organische belasting Uit/afspoeling, matige invloed mest Macrofauna indiceert enige saprobie, vrij veel zuurstoftolerante vis		8. Toxiciteit Lozing, matige invloed vanuit landgebruik		Huidig beleid		Specifieke maatregelen SGBP1 (2009-2014)		Specifieke maatregelen SGBP2 (2015-2021)																																												
Maatregelen	Huidig beleid		Specifieke maatregelen SGBP1 (2009-2014)		Specifieke maatregelen SGBP2 (2015-2021)		Maatregelen SGBP3 (2022-2027)																																																
	1 Natuurvriendelijk baggeren en natuurvriendelijk schonen 2 Optimalisatie peilbeheer, beperken waterinlaat 3 Visplan opstellen en uitvoeren 4 Onderzoek (divers) 5 Financiële impuls handhaving, innovatie landbouw, etc.		1 Aanleg en onderhoud NVO's 2 Aanleg helofytenfilter 3 Kunstwerken vispasseerbaar maken 4 Vermindering belasting RWZI 5		1 Kunstwerken vispasseerbaar maken 2 3 4 5		<table border="1"> <thead> <tr> <th>Code</th> <th>Omschrijving maatregel</th> <th>Voorwaarde</th> <th>Primair verantw. voor uitvoering</th> <th>Actie HHNK</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>NL12_620-1</td> <td>Landbouw: bovenwettelijke maatregelen (nutriënten)</td> <td>Voorwaarde is doorontwikkeling Landbouwportaal 2.0 en Communicatiemaatregel</td> <td>Samenwerking landbouw en overheden</td> <td>Actief stimuleren</td> </tr> <tr> <td>NL12_620-5</td> <td>Benutten ruimte secundair systeem voor plantengroei</td> <td></td> <td>Aanliggende eigenaren watersysteem</td> <td>Stimuleren</td> </tr> <tr> <td>NL12_620-6</td> <td>Benutten ruimte tertiair systeem voor plantengroei</td> <td>Deze maatregel is al doorgevoerd in schouwbeleid,</td> <td>Aanliggende eigenaren watersysteem</td> <td>Stimuleren</td> </tr> <tr> <td>NL12_620-7</td> <td>Beschermen van oevers om de vegetatiegroei op gang te brengen (landzijde)</td> <td>Ontwikkelen bijdragerregeling</td> <td>Aanliggende eigenaren watersysteem</td> <td>Stimuleren</td> </tr> <tr> <td>NL12_620-8</td> <td>Verminderen belasting RWZI</td> <td>Extra verwijderen nutriënten</td> <td>HHNK</td> <td>Uitvoeren</td> </tr> <tr> <td>NL12_620-9</td> <td>Waterlichaambegrenzing aanpassen</td> <td>Voorafgaand aan KRW3 al uitvoeren</td> <td>HHNK</td> <td>Uitvoeren</td> </tr> <tr> <td>NL12_620-10</td> <td>Landbouw: bovenwettelijke maatregelen (gewasbeschermingsmiddelen)</td> <td>Voorwaarde is doorontwikkeling Landbouwportaal 2.0 en</td> <td>Samenwerking landbouw en overheden</td> <td>Actief stimuleren</td> </tr> <tr> <td>NL12_620-11</td> <td>Oplossen knelpunten vismigratie</td> <td>Betreft route Noordkanaal Texel, locaties Gemaal Krassekeet</td> <td>HHNK</td> <td>Uitvoeren</td> </tr> </tbody> </table>					Code	Omschrijving maatregel	Voorwaarde	Primair verantw. voor uitvoering	Actie HHNK	NL12_620-1	Landbouw: bovenwettelijke maatregelen (nutriënten)	Voorwaarde is doorontwikkeling Landbouwportaal 2.0 en Communicatiemaatregel	Samenwerking landbouw en overheden	Actief stimuleren	NL12_620-5	Benutten ruimte secundair systeem voor plantengroei		Aanliggende eigenaren watersysteem	Stimuleren	NL12_620-6	Benutten ruimte tertiair systeem voor plantengroei	Deze maatregel is al doorgevoerd in schouwbeleid,	Aanliggende eigenaren watersysteem	Stimuleren	NL12_620-7	Beschermen van oevers om de vegetatiegroei op gang te brengen (landzijde)	Ontwikkelen bijdragerregeling	Aanliggende eigenaren watersysteem	Stimuleren	NL12_620-8	Verminderen belasting RWZI	Extra verwijderen nutriënten	HHNK	Uitvoeren	NL12_620-9	Waterlichaambegrenzing aanpassen	Voorafgaand aan KRW3 al uitvoeren	HHNK	Uitvoeren	NL12_620-10	Landbouw: bovenwettelijke maatregelen (gewasbeschermingsmiddelen)	Voorwaarde is doorontwikkeling Landbouwportaal 2.0 en	Samenwerking landbouw en overheden	Actief stimuleren	NL12_620-11	Oplossen knelpunten vismigratie	Betreft route Noordkanaal Texel, locaties Gemaal Krassekeet	HHNK
Code	Omschrijving maatregel	Voorwaarde	Primair verantw. voor uitvoering	Actie HHNK																																																			
NL12_620-1	Landbouw: bovenwettelijke maatregelen (nutriënten)	Voorwaarde is doorontwikkeling Landbouwportaal 2.0 en Communicatiemaatregel	Samenwerking landbouw en overheden	Actief stimuleren																																																			
NL12_620-5	Benutten ruimte secundair systeem voor plantengroei		Aanliggende eigenaren watersysteem	Stimuleren																																																			
NL12_620-6	Benutten ruimte tertiair systeem voor plantengroei	Deze maatregel is al doorgevoerd in schouwbeleid,	Aanliggende eigenaren watersysteem	Stimuleren																																																			
NL12_620-7	Beschermen van oevers om de vegetatiegroei op gang te brengen (landzijde)	Ontwikkelen bijdragerregeling	Aanliggende eigenaren watersysteem	Stimuleren																																																			
NL12_620-8	Verminderen belasting RWZI	Extra verwijderen nutriënten	HHNK	Uitvoeren																																																			
NL12_620-9	Waterlichaambegrenzing aanpassen	Voorafgaand aan KRW3 al uitvoeren	HHNK	Uitvoeren																																																			
NL12_620-10	Landbouw: bovenwettelijke maatregelen (gewasbeschermingsmiddelen)	Voorwaarde is doorontwikkeling Landbouwportaal 2.0 en	Samenwerking landbouw en overheden	Actief stimuleren																																																			
NL12_620-11	Oplossen knelpunten vismigratie	Betreft route Noordkanaal Texel, locaties Gemaal Krassekeet	HHNK	Uitvoeren																																																			
Vooruitblik 2050 Op termijn verbetert de waterkwaliteit steeds verder doordat met name de nutriëntenmaatregelen een na-ijleffect kennen. Klimaatverandering bedreigt de waterkwaliteit door warmer water, verdere verzilting en een toename van de emissies naar het watersysteem. Het watersysteem heeft potentie voor helder water, maar klimaatverandering kan zorgen voor een achteruitgang. Klimaatadaptatie kan kansen bieden, bijvoorbeeld doordat er meer ruimte voor water ontstaat.																																																							

Status polder 2027: Potentie helder water (stikstoflimitatie). Er zijn al veel inrichtingsmaatregelen getroffen, de te nemen maatregelen zijn gericht op terugdringen van emissie nutriënten vanuit actuele bemesting landbouw (grote opgave). Weinig vegetatieontwikkeling (vanwege brak water?). Het effluent van RWZI wordt vanuit de polder Waal en Burg ingelaten, dit is een belangrijke bron van zoet water voor de Gemeenschappelijke Polders.

Waterkwaliteit	Ligging 	Beeld water 	Beeld oevers 	Biologische kwaliteit in cijfers 	Verontreinigende stoffen 																																			
	Diagnose aan de hand van Ecologische Sleutelfactoren <table border="1"> <tr> <td></td> <td>1. Productiviteit water Belasting fosfor te hoog, belasting stikstof rond kritische waarde Hoge algenbiomassa, vrij veel kroos en flab</td> </tr> <tr> <td></td> <td>2. Licht Slecht doorzicht, matig diep water Vrij weinig ondergedoken waterplanten</td> </tr> <tr> <td></td> <td>3. Productiviteit bodem Bodem met vrij veel klei, veel slib en veel sulfaat Vrij hoog aandeel bodemvoedselende vis, lage vegetatiebedekking</td> </tr> <tr> <td></td> <td>4. Habitatgeschiktheid Ecologisch ongunstig peilbeheer, matig ingerichte taluds, vrij geringe dieptevariatie Vis indiceert 'kaal' water, weinig of geen snoek, weinig plantminnende vis, diatomeeën indiceren maar beperkt brak, vegetatie indiceert maar beperkt</td> </tr> <tr> <td></td> <td>5. Verspreiding Vrij slechte zoet-zoutverbinding, vrij geringe omvang peilgebied Matige soortenrijkdom vis, er is vrij weinig mariene vis</td> </tr> <tr> <td></td> <td>6. Verwijdering Ongunstig maaibeheer, weinig afvoer van maaisel Totaal aantal plantensoorten is gering, aantal waterplanten is gering, maaitolerantie van de waterplanten is relatief hoog</td> </tr> <tr> <td></td> <td>7. Organische belasting Uit/afspoeling, mest Macrofauna indiceert enige saprobie, diatomeeën indiceren enige saprobie, vrij veel zuurstoftolerante vis</td> </tr> <tr> <td></td> <td>8. Toxiciteit Matige invloed vanuit landgebruik</td> </tr> </table>		1. Productiviteit water Belasting fosfor te hoog, belasting stikstof rond kritische waarde Hoge algenbiomassa, vrij veel kroos en flab		2. Licht Slecht doorzicht, matig diep water Vrij weinig ondergedoken waterplanten		3. Productiviteit bodem Bodem met vrij veel klei, veel slib en veel sulfaat Vrij hoog aandeel bodemvoedselende vis, lage vegetatiebedekking		4. Habitatgeschiktheid Ecologisch ongunstig peilbeheer, matig ingerichte taluds, vrij geringe dieptevariatie Vis indiceert 'kaal' water, weinig of geen snoek, weinig plantminnende vis, diatomeeën indiceren maar beperkt brak, vegetatie indiceert maar beperkt		5. Verspreiding Vrij slechte zoet-zoutverbinding, vrij geringe omvang peilgebied Matige soortenrijkdom vis, er is vrij weinig mariene vis		6. Verwijdering Ongunstig maaibeheer, weinig afvoer van maaisel Totaal aantal plantensoorten is gering, aantal waterplanten is gering, maaitolerantie van de waterplanten is relatief hoog		7. Organische belasting Uit/afspoeling, mest Macrofauna indiceert enige saprobie, diatomeeën indiceren enige saprobie, vrij veel zuurstoftolerante vis		8. Toxiciteit Matige invloed vanuit landgebruik	Bronnen nutriënten (stikstoflimitatie) 	Bronnen verontreinigende stoffen (niet-waterlichaam specifiek) <ul style="list-style-type: none"> Gewasbeschermingsmiddelen Akkerbouw Tuinbouw Kassen Onkruidbestijding verhard oppervlak Zware metalen Landbouw Industrie Verkeer Huishoudens PAK's Gecreosoteerd hout Effluent Overstorten Overige verontreinigende stoffen Diverse bronnen Ammonium: landbouw 																					
	1. Productiviteit water Belasting fosfor te hoog, belasting stikstof rond kritische waarde Hoge algenbiomassa, vrij veel kroos en flab																																							
	2. Licht Slecht doorzicht, matig diep water Vrij weinig ondergedoken waterplanten																																							
	3. Productiviteit bodem Bodem met vrij veel klei, veel slib en veel sulfaat Vrij hoog aandeel bodemvoedselende vis, lage vegetatiebedekking																																							
	4. Habitatgeschiktheid Ecologisch ongunstig peilbeheer, matig ingerichte taluds, vrij geringe dieptevariatie Vis indiceert 'kaal' water, weinig of geen snoek, weinig plantminnende vis, diatomeeën indiceren maar beperkt brak, vegetatie indiceert maar beperkt																																							
	5. Verspreiding Vrij slechte zoet-zoutverbinding, vrij geringe omvang peilgebied Matige soortenrijkdom vis, er is vrij weinig mariene vis																																							
	6. Verwijdering Ongunstig maaibeheer, weinig afvoer van maaisel Totaal aantal plantensoorten is gering, aantal waterplanten is gering, maaitolerantie van de waterplanten is relatief hoog																																							
	7. Organische belasting Uit/afspoeling, mest Macrofauna indiceert enige saprobie, diatomeeën indiceren enige saprobie, vrij veel zuurstoftolerante vis																																							
	8. Toxiciteit Matige invloed vanuit landgebruik																																							
Watersysteemanalyse	Huidig beleid <table border="1"> <tr><td>1</td><td>Natuurvriendelijk baggeren en natuurvriendelijk schonen</td></tr> <tr><td>2</td><td>Optimalisatie peilbeheer, beperken waterinlaat</td></tr> <tr><td>3</td><td>Visplan opstellen en uitvoeren</td></tr> <tr><td>4</td><td>Onderzoek (divers)</td></tr> <tr><td>5</td><td>Financiële impuls handhaving, innovatie landbouw, etc.</td></tr> </table>	1	Natuurvriendelijk baggeren en natuurvriendelijk schonen	2	Optimalisatie peilbeheer, beperken waterinlaat	3	Visplan opstellen en uitvoeren	4	Onderzoek (divers)	5	Financiële impuls handhaving, innovatie landbouw, etc.	Specifieke maatregelen SGBP1 (2009-2014) <table border="1"> <tr><td>1</td><td>Aanleg en onderhoud NVO's</td></tr> <tr><td>2</td><td>Afvoeren maaisel</td></tr> <tr><td>3</td><td>Vervangen duikers door grotere of ecoduikers</td></tr> <tr><td>4</td><td></td></tr> <tr><td>5</td><td></td></tr> </table>	1	Aanleg en onderhoud NVO's	2	Afvoeren maaisel	3	Vervangen duikers door grotere of ecoduikers	4		5		Specifieke maatregelen SGBP2 (2015-2021) <table border="1"> <tr><td>1</td><td>Kunstwerken vispasseerbaar maken</td></tr> <tr><td>2</td><td></td></tr> <tr><td>3</td><td></td></tr> <tr><td>4</td><td></td></tr> <tr><td>5</td><td></td></tr> </table>	1	Kunstwerken vispasseerbaar maken	2		3		4		5								
	1	Natuurvriendelijk baggeren en natuurvriendelijk schonen																																						
2	Optimalisatie peilbeheer, beperken waterinlaat																																							
3	Visplan opstellen en uitvoeren																																							
4	Onderzoek (divers)																																							
5	Financiële impuls handhaving, innovatie landbouw, etc.																																							
1	Aanleg en onderhoud NVO's																																							
2	Afvoeren maaisel																																							
3	Vervangen duikers door grotere of ecoduikers																																							
4																																								
5																																								
1	Kunstwerken vispasseerbaar maken																																							
2																																								
3																																								
4																																								
5																																								
Maatregelen	Maatregelen SGBP3 (2022-2027) <table border="1"> <thead> <tr> <th>Code</th> <th>Omschrijving maatregel</th> <th>Primair verantw. voor uitvoering</th> <th>Actie HNK</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>NL12_630-10</td> <td>Inrichting natuurvriendelijke oevers</td> <td>Ontwikkelen bijdrageregeling</td> <td>Aanliggende eigenaren watersysteem Stimuleren</td> </tr> <tr> <td>NL12_630-12</td> <td>Habitatgeschiktheid van watergangen vergroten</td> <td>Ontwikkelen bijdrageregeling</td> <td>Aanliggende eigenaren watersysteem Stimuleren</td> </tr> <tr> <td>NL12_630-2</td> <td>Landbouw: bovenwettelijke maatregelen (nutriënten)</td> <td>Voorwaarde is doorontwikkeling Landbouwportaal 2.0 en verwerking</td> <td>Samenwerking landbouw en overheden Actief stimuleren</td> </tr> <tr> <td>NL12_630-6</td> <td>Benutten ruimte secundair systeem voor plantengroei</td> <td>Communicatiemaatregel</td> <td>Aanliggende eigenaren watersysteem Stimuleren</td> </tr> <tr> <td>NL12_630-7</td> <td>Benutten ruimte tertiair systeem voor plantengroei</td> <td>Deze maatregel is al doorgevoerd in schouwbeleid,</td> <td>Aanliggende eigenaren watersysteem Stimuleren</td> </tr> <tr> <td>NL12_630-8</td> <td>Beschermen van oevers om de vegetatiegroei op gang te brengen (landzijde)</td> <td>Ontwikkelen bijdrageregeling</td> <td>Aanliggende eigenaren watersysteem Stimuleren</td> </tr> <tr> <td>NL12_630-13</td> <td>Landbouw: bovenwettelijke maatregelen (gewasbeschermingsmiddelen)</td> <td>Voorwaarde is doorontwikkeling Landbouwportaal 2.0 en verwerking</td> <td>Samenwerking landbouw en overheden Actief stimuleren</td> </tr> <tr> <td>NL12_630-14</td> <td>Saneren uitloping voormalige stortplaats</td> <td>Betreft: Kleiputten Dijkmanhuizen, Texel</td> <td>Vergunninghouder Actief stimuleren</td> </tr> </tbody> </table>				Code	Omschrijving maatregel	Primair verantw. voor uitvoering	Actie HNK	NL12_630-10	Inrichting natuurvriendelijke oevers	Ontwikkelen bijdrageregeling	Aanliggende eigenaren watersysteem Stimuleren	NL12_630-12	Habitatgeschiktheid van watergangen vergroten	Ontwikkelen bijdrageregeling	Aanliggende eigenaren watersysteem Stimuleren	NL12_630-2	Landbouw: bovenwettelijke maatregelen (nutriënten)	Voorwaarde is doorontwikkeling Landbouwportaal 2.0 en verwerking	Samenwerking landbouw en overheden Actief stimuleren	NL12_630-6	Benutten ruimte secundair systeem voor plantengroei	Communicatiemaatregel	Aanliggende eigenaren watersysteem Stimuleren	NL12_630-7	Benutten ruimte tertiair systeem voor plantengroei	Deze maatregel is al doorgevoerd in schouwbeleid,	Aanliggende eigenaren watersysteem Stimuleren	NL12_630-8	Beschermen van oevers om de vegetatiegroei op gang te brengen (landzijde)	Ontwikkelen bijdrageregeling	Aanliggende eigenaren watersysteem Stimuleren	NL12_630-13	Landbouw: bovenwettelijke maatregelen (gewasbeschermingsmiddelen)	Voorwaarde is doorontwikkeling Landbouwportaal 2.0 en verwerking	Samenwerking landbouw en overheden Actief stimuleren	NL12_630-14	Saneren uitloping voormalige stortplaats	Betreft: Kleiputten Dijkmanhuizen, Texel	Vergunninghouder Actief stimuleren
	Code	Omschrijving maatregel	Primair verantw. voor uitvoering	Actie HNK																																				
NL12_630-10	Inrichting natuurvriendelijke oevers	Ontwikkelen bijdrageregeling	Aanliggende eigenaren watersysteem Stimuleren																																					
NL12_630-12	Habitatgeschiktheid van watergangen vergroten	Ontwikkelen bijdrageregeling	Aanliggende eigenaren watersysteem Stimuleren																																					
NL12_630-2	Landbouw: bovenwettelijke maatregelen (nutriënten)	Voorwaarde is doorontwikkeling Landbouwportaal 2.0 en verwerking	Samenwerking landbouw en overheden Actief stimuleren																																					
NL12_630-6	Benutten ruimte secundair systeem voor plantengroei	Communicatiemaatregel	Aanliggende eigenaren watersysteem Stimuleren																																					
NL12_630-7	Benutten ruimte tertiair systeem voor plantengroei	Deze maatregel is al doorgevoerd in schouwbeleid,	Aanliggende eigenaren watersysteem Stimuleren																																					
NL12_630-8	Beschermen van oevers om de vegetatiegroei op gang te brengen (landzijde)	Ontwikkelen bijdrageregeling	Aanliggende eigenaren watersysteem Stimuleren																																					
NL12_630-13	Landbouw: bovenwettelijke maatregelen (gewasbeschermingsmiddelen)	Voorwaarde is doorontwikkeling Landbouwportaal 2.0 en verwerking	Samenwerking landbouw en overheden Actief stimuleren																																					
NL12_630-14	Saneren uitloping voormalige stortplaats	Betreft: Kleiputten Dijkmanhuizen, Texel	Vergunninghouder Actief stimuleren																																					
Vooruitblik 2050 Op termijn verbetert de waterkwaliteit steeds verder doordat met name de nutriëntenmaatregelen een na-ijleffect kennen. Klimaatverandering bedreigt de waterkwaliteit door warmer water, verdere verzilting (belangrijk voor Texel) en een toename van de emissies naar het watersysteem. Klimaatadaptatie kan kansen bieden, bijvoorbeeld doordat er meer ruimte voor water ontstaat. De behoefte aan zoet water zal toenemen; mogelijk zijn er meekoppelkansen om dit gelijktijdig met verbetering van de kansen voor biodiversiteit op te pakken.																																								

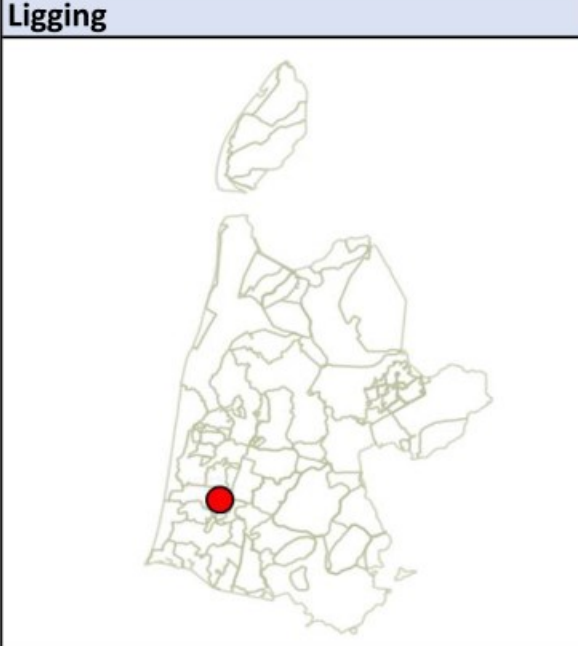
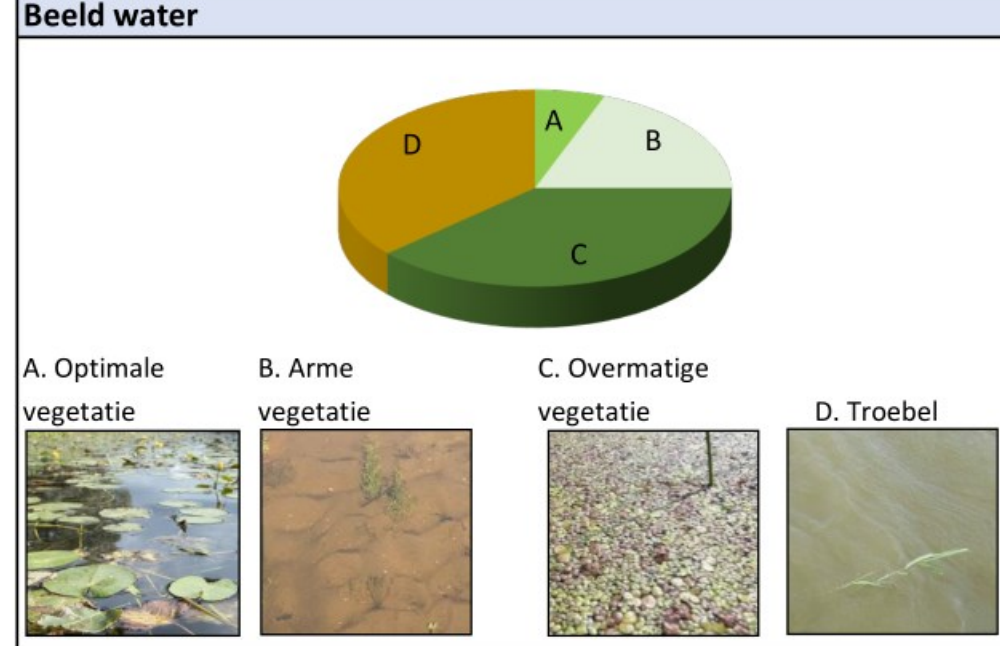
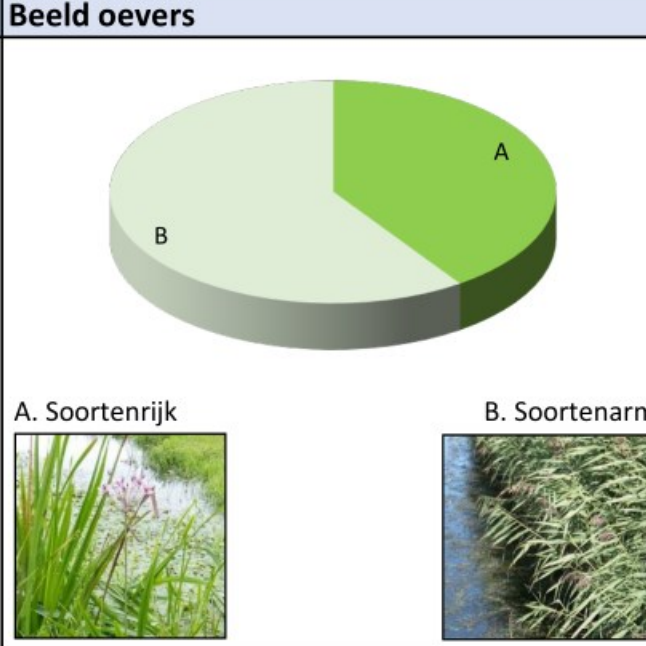
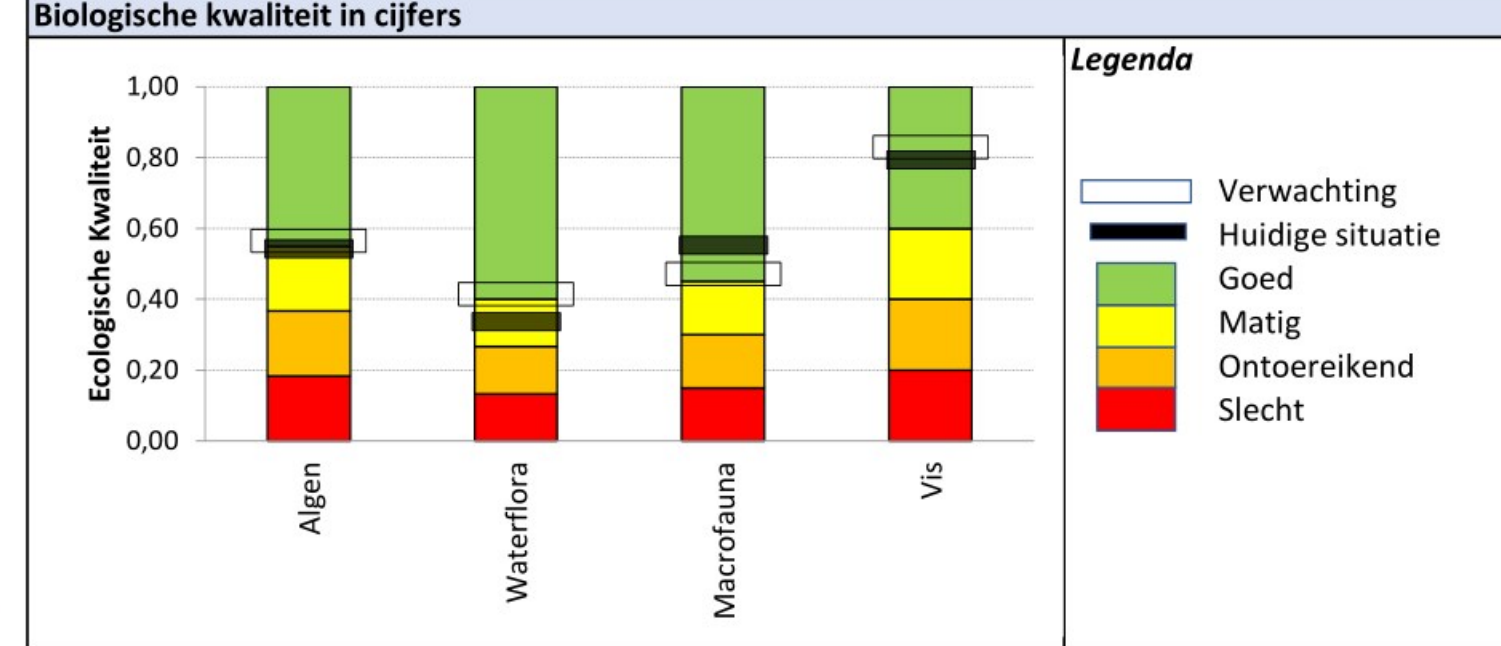
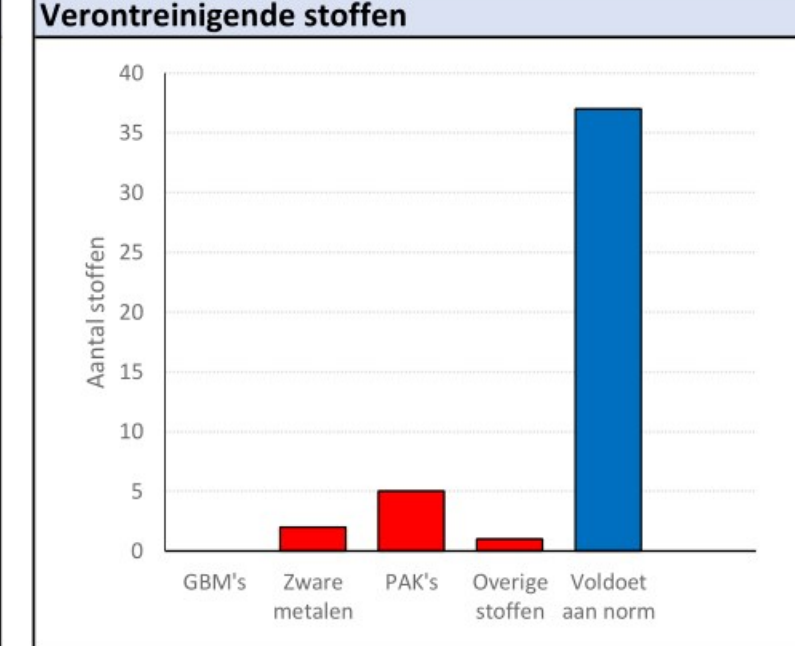
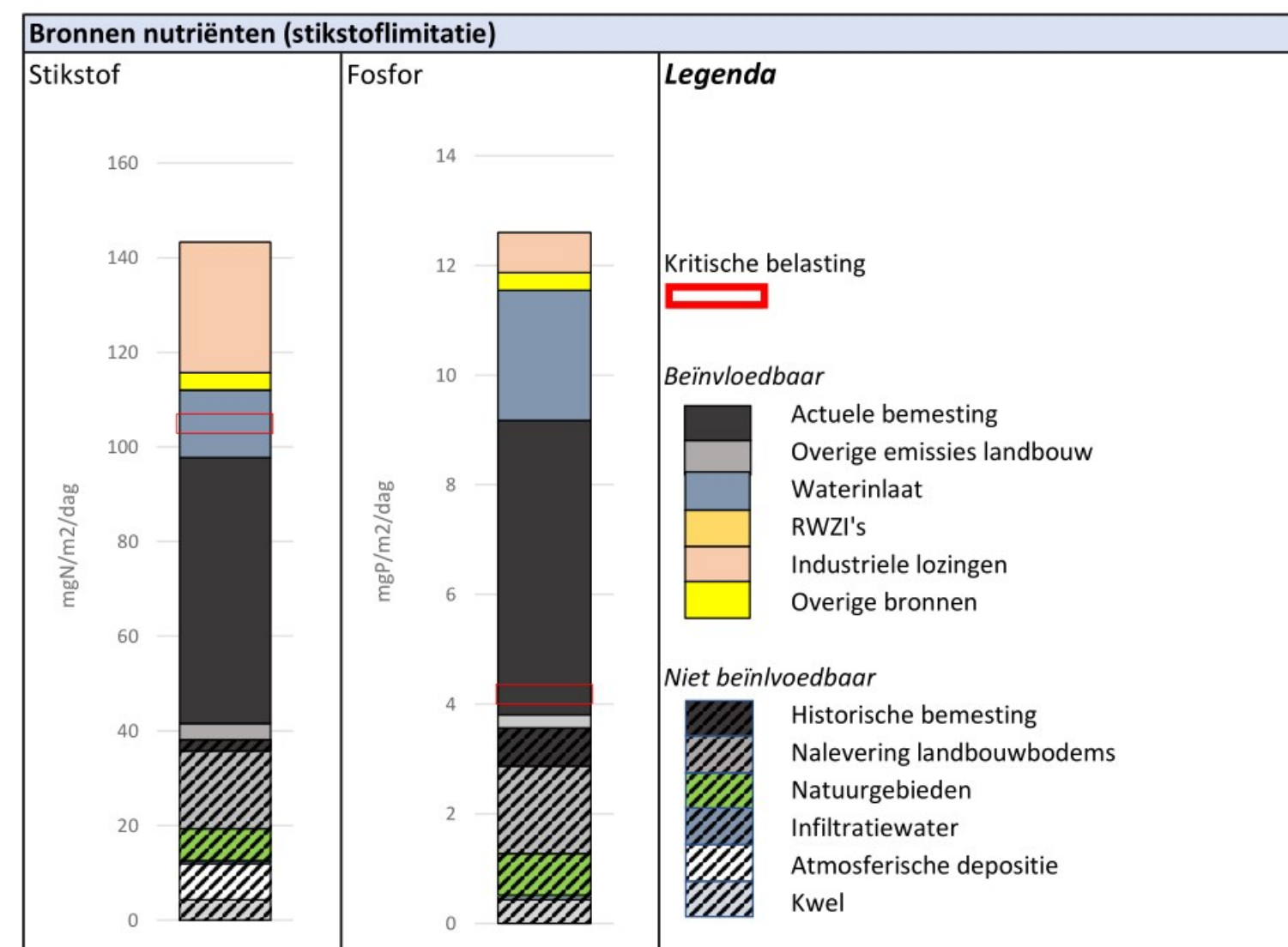
Status polder 2027: Deels helder, rest potentie helder water. Maatregelen zijn gericht op versterken biodiversiteit en op stimuleren van een gezonde duurzame bedrijfsvoering landbouw. Pilotgebied waarin extra aandacht is voor proces om doelen te behalen.

Waterkwaliteit	Ligging 	Beeld water 	Beeld oevers 	Biologische kwaliteit in cijfers 	Verontreinigende stoffen 																																																												
	Watersysteemanalyse	Diagnose aan de hand van Ecologische Sleutelfactoren			Bronnen nutriënten (stikstoflimitatie) 	Bronnen verontreinigende stoffen (niet-waterlichaam specifiek) Gewasbeschermingsmiddelen Akkerbouw Tuinbouw Kassen Onkruidbestijding verhard oppervlak Zware metalen Landbouw Industrie Verkeer Huishoudens PAK's Geceosoteerd hout Effluent Overstorten Overige verontreinigende stoffen Diverse bronnen Ammonium: landbouw																																																											
Maatregelen		Huidig beleid 1 Natuurvriendelijk baggeren en natuurvriendelijk schonen 2 Optimalisatie peilbeheer, beperken waterinlaat 3 Visplan opstellen en uitvoeren 4 Onderzoek (divers) 5 Financiële impuls handhaving, innovatie landbouw, etc.	Specifieke maatregelen SGBP1 (2009-2014) 1 Aanleg en onderhoud NVO's 2 Kunstwerken vispasseerbaar maken 3 4 5	Specifieke maatregelen SGBP2 (2015-2021) 1 Aanleg en onderhoud NVO's 2 Beschikbare hydraulische ruimte benutten voor plantengroei 3 Kunstwerken vispasseerbaar maken 4 5	Maatregelen SGBP3 (2022-2027) <table border="1"> <thead> <tr> <th>Code</th> <th>Omschrijving maatregel</th> <th>Voorwaarde is doorontwikkeling Landbouwportaal 2.0 en</th> <th>Primair verantw. voor uitvoering</th> <th>Actie HHNK</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>NL12_710-1</td> <td>Landbouw: bovenwettelijke maatregelen (nutriënten)</td> <td>Ontwikkelen bijdrageroging</td> <td>Samenwerking landbouw en overheden</td> <td>Actief stimuleren</td> </tr> <tr> <td>NL12_710-10</td> <td>Beschermen van oevers om de vegetatiegroei op gang te brengen (waterzijde)</td> <td>Ontwikkelen bijdrageroging</td> <td>Aanliggende eigenaren watersysteem</td> <td>Stimuleren</td> </tr> <tr> <td>NL12_710-11</td> <td>Inrichting natuurvriendelijke oevers</td> <td>Ontwikkelen bijdrageroging</td> <td>Aanliggende eigenaren watersysteem</td> <td>Actief stimuleren</td> </tr> <tr> <td>NL12_710-14</td> <td>Habitatgeschiktheid van watergangen vergroten</td> <td>Ontwikkelen bijdrageroging</td> <td>Aanliggende eigenaren watersysteem</td> <td>Actief stimuleren</td> </tr> <tr> <td>NL12_710-15</td> <td>Defosfatering</td> <td>Gaat om inlaat vanuit de Castricumerpolder nav onderzoek</td> <td>HHNK</td> <td>Reserveren</td> </tr> <tr> <td>NL12_710-16</td> <td>Onderzoek systeemanalyse algemeen</td> <td>Bepalen haalbaarheid en dimensionering maatregelen</td> <td>HHNK</td> <td>Uitvoeren</td> </tr> <tr> <td>NL12_710-4</td> <td>Beperken gebiedsvreemd water</td> <td>Reservering voor maatregelen peilregulering nav onderzoek</td> <td>HHNK</td> <td>Uitvoeren</td> </tr> <tr> <td>NL12_710-8</td> <td>Benutten ruimte secundair systeem voor plantengroei</td> <td>Communicatiemaatregel</td> <td>Aanliggende eigenaren watersysteem</td> <td>Actief stimuleren</td> </tr> <tr> <td>NL12_710-9</td> <td>Benutten ruimte tertiair systeem voor plantengroei</td> <td>Deze maatregel is al doorgevoerd in schouwbeleid,</td> <td>Aanliggende eigenaren watersysteem</td> <td>Actief stimuleren</td> </tr> <tr> <td>NL12_710-18</td> <td>Landbouw: bovenwettelijke maatregelen (gewasbeschermingsmiddelen)</td> <td>Voorwaarde is doorontwikkeling Landbouwportaal 2.0 en</td> <td>Samenwerking landbouw en overheden</td> <td>Actief stimuleren</td> </tr> <tr> <td>NL12_710-17</td> <td>Oplossen knelpunten vismigratie</td> <td>Betreft routes: Kiltracé Liniekanaal (locatie Aagtendijk), Marquette-</td> <td>HHNK</td> <td>Uitvoeren</td> </tr> </tbody> </table>		Code	Omschrijving maatregel	Voorwaarde is doorontwikkeling Landbouwportaal 2.0 en	Primair verantw. voor uitvoering	Actie HHNK	NL12_710-1	Landbouw: bovenwettelijke maatregelen (nutriënten)	Ontwikkelen bijdrageroging	Samenwerking landbouw en overheden	Actief stimuleren	NL12_710-10	Beschermen van oevers om de vegetatiegroei op gang te brengen (waterzijde)	Ontwikkelen bijdrageroging	Aanliggende eigenaren watersysteem	Stimuleren	NL12_710-11	Inrichting natuurvriendelijke oevers	Ontwikkelen bijdrageroging	Aanliggende eigenaren watersysteem	Actief stimuleren	NL12_710-14	Habitatgeschiktheid van watergangen vergroten	Ontwikkelen bijdrageroging	Aanliggende eigenaren watersysteem	Actief stimuleren	NL12_710-15	Defosfatering	Gaat om inlaat vanuit de Castricumerpolder nav onderzoek	HHNK	Reserveren	NL12_710-16	Onderzoek systeemanalyse algemeen	Bepalen haalbaarheid en dimensionering maatregelen	HHNK	Uitvoeren	NL12_710-4	Beperken gebiedsvreemd water	Reservering voor maatregelen peilregulering nav onderzoek	HHNK	Uitvoeren	NL12_710-8	Benutten ruimte secundair systeem voor plantengroei	Communicatiemaatregel	Aanliggende eigenaren watersysteem	Actief stimuleren	NL12_710-9	Benutten ruimte tertiair systeem voor plantengroei	Deze maatregel is al doorgevoerd in schouwbeleid,	Aanliggende eigenaren watersysteem	Actief stimuleren	NL12_710-18	Landbouw: bovenwettelijke maatregelen (gewasbeschermingsmiddelen)	Voorwaarde is doorontwikkeling Landbouwportaal 2.0 en	Samenwerking landbouw en overheden	Actief stimuleren	NL12_710-17	Oplossen knelpunten vismigratie	Betreft routes: Kiltracé Liniekanaal (locatie Aagtendijk), Marquette-	HHNK
	Code	Omschrijving maatregel	Voorwaarde is doorontwikkeling Landbouwportaal 2.0 en	Primair verantw. voor uitvoering	Actie HHNK																																																												
NL12_710-1	Landbouw: bovenwettelijke maatregelen (nutriënten)	Ontwikkelen bijdrageroging	Samenwerking landbouw en overheden	Actief stimuleren																																																													
NL12_710-10	Beschermen van oevers om de vegetatiegroei op gang te brengen (waterzijde)	Ontwikkelen bijdrageroging	Aanliggende eigenaren watersysteem	Stimuleren																																																													
NL12_710-11	Inrichting natuurvriendelijke oevers	Ontwikkelen bijdrageroging	Aanliggende eigenaren watersysteem	Actief stimuleren																																																													
NL12_710-14	Habitatgeschiktheid van watergangen vergroten	Ontwikkelen bijdrageroging	Aanliggende eigenaren watersysteem	Actief stimuleren																																																													
NL12_710-15	Defosfatering	Gaat om inlaat vanuit de Castricumerpolder nav onderzoek	HHNK	Reserveren																																																													
NL12_710-16	Onderzoek systeemanalyse algemeen	Bepalen haalbaarheid en dimensionering maatregelen	HHNK	Uitvoeren																																																													
NL12_710-4	Beperken gebiedsvreemd water	Reservering voor maatregelen peilregulering nav onderzoek	HHNK	Uitvoeren																																																													
NL12_710-8	Benutten ruimte secundair systeem voor plantengroei	Communicatiemaatregel	Aanliggende eigenaren watersysteem	Actief stimuleren																																																													
NL12_710-9	Benutten ruimte tertiair systeem voor plantengroei	Deze maatregel is al doorgevoerd in schouwbeleid,	Aanliggende eigenaren watersysteem	Actief stimuleren																																																													
NL12_710-18	Landbouw: bovenwettelijke maatregelen (gewasbeschermingsmiddelen)	Voorwaarde is doorontwikkeling Landbouwportaal 2.0 en	Samenwerking landbouw en overheden	Actief stimuleren																																																													
NL12_710-17	Oplossen knelpunten vismigratie	Betreft routes: Kiltracé Liniekanaal (locatie Aagtendijk), Marquette-	HHNK	Uitvoeren																																																													
Vooruitblik 2050 Op termijn verbetert de waterkwaliteit steeds verder doordat met name de nutriëntenmaatregelen een na-ijleffect kennen. Klimaatverandering bedreigt de waterkwaliteit door warmer water, verdere verzilting en een toename van de emissies naar het watersysteem. Op langere termijn is er hier potentie voor helder water door ontwikkelingen op andere beleidsthema's. Klimaatadaptatie kan kansen bieden, bijvoorbeeld doordat er meer ruimte voor water ontstaat.																																																																	

Status polder 2027: Troebel watersysteem, lokaal heldere delen. Volledige omslag is niet te verwachten ivm achtergrondbelasting, hoge inlaatbehoefte en intensieve landbouwkundige gebruik. Maatregelen zijn gericht op versterken biodiversiteit en op stimuleren van een gezonde duurzame bedrijfsvoering landbouw, en verminderen inlaatbehoefte.

Waterkwaliteit	Ligging 	Beeld water 	Beeld oevers 	Biologische kwaliteit in cijfers 	Verontreinigende stoffen 																																								
	Watersysteemanalyse	Diagnose aan de hand van Ecologische Sleutelfactoren			Bronnen nutriënten (stikstoflimitatie) 	Bronnen verontreinigende stoffen (niet-waterlichaam specifiek) Gewasbeschermingsmiddelen Akkerbouw Tuinbouw Kassen Onkruidbestijding verhard oppervlak Zware metalen Landbouw Industrie Verkeer Huishoudens PAK's Geceosoteerd hout Effluent Overstorten Overige verontreinigende stoffen Diverse bronnen Ammonium: landbouw																																							
Maatregelen		Huidig beleid 1 Natuurvriendelijk baggeren en natuurvriendelijk schonen 2 Optimalisatie peilbeheer, beperken waterinlaat 3 Visplan opstellen en uitvoeren 4 Onderzoek (divers) 5 Financiële impuls handhaving, innovatie landbouw, etc.	Specifieke maatregelen SGBP1 (2009-2014) 1 Aanleg en onderhoud NVO's 2 Kunstwerken vispasseerbaar maken 3 4 5	Specifieke maatregelen SGBP2 (2015-2021) 1 Aanleg en onderhoud NVO's 2 3 4 5	Maatregelen SGBP3 (2022-2027) <table border="1"> <thead> <tr> <th>Code</th> <th>Omschrijving maatregel</th> <th>Voorwaarde</th> <th>Primair verantw. voor uitvoering</th> <th>Actie HHNK</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>NL12_720-1</td> <td>Landbouw: bovenwettelijke maatregelen (nutriënten)</td> <td>Voorwaarde is doorontwikkeling Landbouwportaal 2.0 en</td> <td>Samenwerking landbouw en overheden</td> <td>Stimuleren</td> </tr> <tr> <td>NL12_720-10</td> <td>Benutten ruimte tertiair systeem voor plantengroei</td> <td>Deze maatregel is al doorgevoerd in schouwbeleid,</td> <td>Aanliggende eigenaren watersysteem</td> <td>Stimuleren</td> </tr> <tr> <td>NL12_720-11</td> <td>Beschermen van oevers om de vegetatiegroei op gang te brengen (waterzijde)</td> <td>Ontwikkelen bijdrageregeling</td> <td>Aanliggende eigenaren watersysteem</td> <td>Stimuleren</td> </tr> <tr> <td>NL12_720-12</td> <td>Inrichting natuurvriendelijke oevers</td> <td>Ontwikkelen bijdrageregeling</td> <td>Aanliggende eigenaren watersysteem</td> <td>Stimuleren</td> </tr> <tr> <td>NL12_720-15</td> <td>Habitatgeschiktheid van watergangen vergroten</td> <td>Ontwikkelen bijdrageregeling</td> <td>Aanliggende eigenaren watersysteem</td> <td>Stimuleren</td> </tr> <tr> <td>NL12_720-9</td> <td>Benutten ruimte secundair systeem voor plantengroei</td> <td>Communicatiemaatregel</td> <td>Aanliggende eigenaren watersysteem</td> <td>Stimuleren</td> </tr> <tr> <td>NL12_720-16</td> <td>Landbouw: bovenwettelijke maatregelen (gewasbeschermingsmiddelen)</td> <td>Voorwaarde is doorontwikkeling Landbouwportaal 2.0 en</td> <td>Samenwerking landbouw en overheden</td> <td>Actief stimuleren</td> </tr> </tbody> </table>		Code	Omschrijving maatregel	Voorwaarde	Primair verantw. voor uitvoering	Actie HHNK	NL12_720-1	Landbouw: bovenwettelijke maatregelen (nutriënten)	Voorwaarde is doorontwikkeling Landbouwportaal 2.0 en	Samenwerking landbouw en overheden	Stimuleren	NL12_720-10	Benutten ruimte tertiair systeem voor plantengroei	Deze maatregel is al doorgevoerd in schouwbeleid,	Aanliggende eigenaren watersysteem	Stimuleren	NL12_720-11	Beschermen van oevers om de vegetatiegroei op gang te brengen (waterzijde)	Ontwikkelen bijdrageregeling	Aanliggende eigenaren watersysteem	Stimuleren	NL12_720-12	Inrichting natuurvriendelijke oevers	Ontwikkelen bijdrageregeling	Aanliggende eigenaren watersysteem	Stimuleren	NL12_720-15	Habitatgeschiktheid van watergangen vergroten	Ontwikkelen bijdrageregeling	Aanliggende eigenaren watersysteem	Stimuleren	NL12_720-9	Benutten ruimte secundair systeem voor plantengroei	Communicatiemaatregel	Aanliggende eigenaren watersysteem	Stimuleren	NL12_720-16	Landbouw: bovenwettelijke maatregelen (gewasbeschermingsmiddelen)	Voorwaarde is doorontwikkeling Landbouwportaal 2.0 en	Samenwerking landbouw en overheden
	Code	Omschrijving maatregel	Voorwaarde	Primair verantw. voor uitvoering	Actie HHNK																																								
NL12_720-1	Landbouw: bovenwettelijke maatregelen (nutriënten)	Voorwaarde is doorontwikkeling Landbouwportaal 2.0 en	Samenwerking landbouw en overheden	Stimuleren																																									
NL12_720-10	Benutten ruimte tertiair systeem voor plantengroei	Deze maatregel is al doorgevoerd in schouwbeleid,	Aanliggende eigenaren watersysteem	Stimuleren																																									
NL12_720-11	Beschermen van oevers om de vegetatiegroei op gang te brengen (waterzijde)	Ontwikkelen bijdrageregeling	Aanliggende eigenaren watersysteem	Stimuleren																																									
NL12_720-12	Inrichting natuurvriendelijke oevers	Ontwikkelen bijdrageregeling	Aanliggende eigenaren watersysteem	Stimuleren																																									
NL12_720-15	Habitatgeschiktheid van watergangen vergroten	Ontwikkelen bijdrageregeling	Aanliggende eigenaren watersysteem	Stimuleren																																									
NL12_720-9	Benutten ruimte secundair systeem voor plantengroei	Communicatiemaatregel	Aanliggende eigenaren watersysteem	Stimuleren																																									
NL12_720-16	Landbouw: bovenwettelijke maatregelen (gewasbeschermingsmiddelen)	Voorwaarde is doorontwikkeling Landbouwportaal 2.0 en	Samenwerking landbouw en overheden	Actief stimuleren																																									
Vooruitblik 2050 Op termijn verbetert de waterkwaliteit steeds verder doordat met name de nutriëntenmaatregelen een na-ijleffect kennen. Klimaatverandering bedreigt de waterkwaliteit door warmer water, verdere verzilting en een toename van de emissies naar het watersysteem. Klimaatadaptatie kan kansen bieden, bijvoorbeeld doordat er meer ruimte voor water ontstaat.																																													

Status polder 2027: Troebel watersysteem met heldere delen. Maatregelen zijn gericht op versterken biodiversiteit en op stimuleren van een gezonde duurzame bedrijfsvoering landbouw. Omslag naar helder water op lange termijn (2050) mogelijk, vraagt om een verduurzaming van de landbouw in relatie tot bemesting en aanpak van de waterinlaat.

Waterkwaliteit	Ligging 	Beeld water 	Beeld oevers 	Biologische kwaliteit in cijfers 	Verontreinigende stoffen 																																																							
	Watersysteemanalyse	Diagnose aan de hand van Ecologische Sleutelfactoren			Bronnen nutriënten (stikstoflimitatie) 	Bronnen verontreinigende stoffen (niet-waterlichaam specifiek) Gewasbeschermingsmiddelen Akkerbouw Tuinbouw Kassen Onkruidbestijding verhard oppervlak Zware metalen Landbouw Industrie Verkeer Huishoudens PAK's Geceosoteerd hout Effluent Overstorten Overige verontreinigende stoffen Diverse bronnen Ammonium: landbouw																																																						
Maatregelen		Huidig beleid 1 Natuurvriendelijk baggeren en natuurvriendelijk schonen 2 Optimalisatie peilbeheer, beperken waterinlaat 3 Visplan opstellen en uitvoeren 4 Onderzoek (divers) 5 Financiële impuls handhaving, innovatie landbouw, etc.	Specifieke maatregelen SGBP1 (2009-2014) 1 Aanleg en onderhoud NVO's 2 Kunstwerken vispasseerbaar maken 3 4 5	Specifieke maatregelen SGBP2 (2015-2021) 1 2 3 4 5	Maatregelen SGBP3 (2022-2027) <table border="1"> <thead> <tr> <th>Code</th> <th>Omschrijving maatregel</th> <th>Voorwaarde</th> <th>Primair verantw. voor uitvoering</th> <th>Actie HHNK</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>NL12_730-1</td> <td>Landbouw: bovenwettelijke maatregelen (nutriënten)</td> <td>Voorwaarde is doorontwikkeling Landbouwportaal 2.0 en</td> <td>Samenwerking landbouw en overheden</td> <td>Stimuleren</td> </tr> <tr> <td>NL12_730-10</td> <td>Beschermen van oevers om de vegetatiegroei op gang te brengen (waterzijde)</td> <td>Ontwikkelen bijdragerегeling</td> <td>Aanliggende eigenaren watersysteem</td> <td>Stimuleren</td> </tr> <tr> <td>NL12_730-11</td> <td>Inrichting natuurvriendelijke oevers</td> <td>Ontwikkelen bijdragerегeling</td> <td>Aanliggende eigenaren watersysteem</td> <td>Stimuleren</td> </tr> <tr> <td>NL12_730-14</td> <td>Habitatgeschiktheid van watergangen vergroten</td> <td>Ontwikkelen bijdragerегeling</td> <td>Aanliggende eigenaren watersysteem</td> <td>Stimuleren</td> </tr> <tr> <td>NL12_730-16</td> <td>Onderzoek systeemanalyse algemeen</td> <td>Onderzoek naar kansen scheiden waterstromen langs</td> <td>HHNK</td> <td>Uitvoeren</td> </tr> <tr> <td>NL12_730-3</td> <td>Beperken gebiedsvreemd water</td> <td>Scheiden waterstromen langs binnenduinrand, nav onderzoek</td> <td>HHNK</td> <td>Uitvoeren</td> </tr> <tr> <td>NL12_730-8</td> <td>Benutten ruimte secundair systeem voor plantengroei</td> <td>Communicatiemaatregel</td> <td>Aanliggende eigenaren watersysteem</td> <td>Stimuleren</td> </tr> <tr> <td>NL12_730-9</td> <td>Benutten ruimte tertiair systeem voor plantengroei</td> <td>Deze maatregel is al doorgevoerd in schouwbeleid,</td> <td>Aanliggende eigenaren watersysteem</td> <td>Stimuleren</td> </tr> <tr> <td>NL12_730-17</td> <td>Landbouw: bovenwettelijke maatregelen (gewasbeschermingsmiddelen)</td> <td>Voorwaarde is doorontwikkeling Landbouwportaal 2.0 en</td> <td>Samenwerking landbouw en overheden</td> <td>Actief stimuleren</td> </tr> <tr> <td>NL12_730-18</td> <td>Oplossen knelpunten vismigratie</td> <td>Betreft routes: Limmer-Overdie-route (locatie Gemaal GLP-zuid)</td> <td>HHNK</td> <td>Uitvoeren</td> </tr> </tbody> </table>		Code	Omschrijving maatregel	Voorwaarde	Primair verantw. voor uitvoering	Actie HHNK	NL12_730-1	Landbouw: bovenwettelijke maatregelen (nutriënten)	Voorwaarde is doorontwikkeling Landbouwportaal 2.0 en	Samenwerking landbouw en overheden	Stimuleren	NL12_730-10	Beschermen van oevers om de vegetatiegroei op gang te brengen (waterzijde)	Ontwikkelen bijdragerегeling	Aanliggende eigenaren watersysteem	Stimuleren	NL12_730-11	Inrichting natuurvriendelijke oevers	Ontwikkelen bijdragerегeling	Aanliggende eigenaren watersysteem	Stimuleren	NL12_730-14	Habitatgeschiktheid van watergangen vergroten	Ontwikkelen bijdragerегeling	Aanliggende eigenaren watersysteem	Stimuleren	NL12_730-16	Onderzoek systeemanalyse algemeen	Onderzoek naar kansen scheiden waterstromen langs	HHNK	Uitvoeren	NL12_730-3	Beperken gebiedsvreemd water	Scheiden waterstromen langs binnenduinrand, nav onderzoek	HHNK	Uitvoeren	NL12_730-8	Benutten ruimte secundair systeem voor plantengroei	Communicatiemaatregel	Aanliggende eigenaren watersysteem	Stimuleren	NL12_730-9	Benutten ruimte tertiair systeem voor plantengroei	Deze maatregel is al doorgevoerd in schouwbeleid,	Aanliggende eigenaren watersysteem	Stimuleren	NL12_730-17	Landbouw: bovenwettelijke maatregelen (gewasbeschermingsmiddelen)	Voorwaarde is doorontwikkeling Landbouwportaal 2.0 en	Samenwerking landbouw en overheden	Actief stimuleren	NL12_730-18	Oplossen knelpunten vismigratie	Betreft routes: Limmer-Overdie-route (locatie Gemaal GLP-zuid)	HHNK
	Code	Omschrijving maatregel	Voorwaarde	Primair verantw. voor uitvoering	Actie HHNK																																																							
NL12_730-1	Landbouw: bovenwettelijke maatregelen (nutriënten)	Voorwaarde is doorontwikkeling Landbouwportaal 2.0 en	Samenwerking landbouw en overheden	Stimuleren																																																								
NL12_730-10	Beschermen van oevers om de vegetatiegroei op gang te brengen (waterzijde)	Ontwikkelen bijdragerегeling	Aanliggende eigenaren watersysteem	Stimuleren																																																								
NL12_730-11	Inrichting natuurvriendelijke oevers	Ontwikkelen bijdragerегeling	Aanliggende eigenaren watersysteem	Stimuleren																																																								
NL12_730-14	Habitatgeschiktheid van watergangen vergroten	Ontwikkelen bijdragerегeling	Aanliggende eigenaren watersysteem	Stimuleren																																																								
NL12_730-16	Onderzoek systeemanalyse algemeen	Onderzoek naar kansen scheiden waterstromen langs	HHNK	Uitvoeren																																																								
NL12_730-3	Beperken gebiedsvreemd water	Scheiden waterstromen langs binnenduinrand, nav onderzoek	HHNK	Uitvoeren																																																								
NL12_730-8	Benutten ruimte secundair systeem voor plantengroei	Communicatiemaatregel	Aanliggende eigenaren watersysteem	Stimuleren																																																								
NL12_730-9	Benutten ruimte tertiair systeem voor plantengroei	Deze maatregel is al doorgevoerd in schouwbeleid,	Aanliggende eigenaren watersysteem	Stimuleren																																																								
NL12_730-17	Landbouw: bovenwettelijke maatregelen (gewasbeschermingsmiddelen)	Voorwaarde is doorontwikkeling Landbouwportaal 2.0 en	Samenwerking landbouw en overheden	Actief stimuleren																																																								
NL12_730-18	Oplossen knelpunten vismigratie	Betreft routes: Limmer-Overdie-route (locatie Gemaal GLP-zuid)	HHNK	Uitvoeren																																																								
Vooruitblik 2050 Op termijn verbetert de waterkwaliteit steeds verder doordat met name de nutriëntenmaatregelen een na-ijleffect kennen. Klimaatverandering bedreigt de waterkwaliteit door warmer water, verdere verzilting en een toename van de emissies naar het watersysteem. Op langere termijn is er hier potentie voor helder water door ontwikkelingen op andere beleidsthema's. Klimaatadaptatie kan kansen bieden, bijvoorbeeld doordat er meer ruimte voor water ontstaat.																																																												

Status polder 2027: Potentie helder water, maatregelen zijn gericht op versterken biodiversiteit, op stimuleren van een gezonde duurzame bedrijfsvoering landbouw en verminderen waterinlaat.

Waterkwaliteit	Ligging 	Beeld water 	Beeld oevers 	Biologische kwaliteit in cijfers 	Verontreinigende stoffen 																																																											
	Watersysteemanalyse	Diagnose aan de hand van Ecologische Sleutelfactoren			Bronnen nutriënten (stikstoflimitatie) 	Bronnen verontreinigende stoffen (niet-waterlichaam specifiek) Gewasbeschermingsmiddelen Akkerbouw, Tuinbouw, Kassen, Onkruidbestijding verhard oppervlak Zware metalen Landbouw, Industrie, Verkeer, Huishoudens PAK's Gecreosoteerd hout, Effluent, Overstorten Overige verontreinigende stoffen Diverse bronnen, Ammonium: landbouw																																																										
Maatregelen		Huidig beleid <ol style="list-style-type: none"> Natuurvriendelijk baggeren en natuurvriendelijk schonen Optimalisatie peilbeheer, beperken waterinlaat Visplan opstellen en uitvoeren Onderzoek (divers) Financiële impuls handhaving, innovatie landbouw, etc. 	Specifieke maatregelen SGBP1 (2009-2014) <ol style="list-style-type: none"> Aanleg en onderhoud NVO's 	Specifieke maatregelen SGBP2 (2015-2021) <ol style="list-style-type: none"> Kunstwerken vispasseerbaar maken 	Maatregelen SGBP3 (2022-2027) <table border="1"> <thead> <tr> <th>Code</th> <th>Omschrijving maatregel</th> <th>Voorwaarde</th> <th>Primair verantw. voor uitvoering</th> <th>Actie HHNK</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>NL12_740-1</td> <td>Landbouw: bovenwettelijke maatregelen (nutriënten)</td> <td>Voorwaarde is doorontwikkeling Landbouwportaal 2.0 en</td> <td>Samenwerking landbouw en overheden</td> <td>Actief stimuleren</td> </tr> <tr> <td>NL12_740-10</td> <td>Benutten ruimte tertiair systeem voor plantengroei</td> <td>Deze maatregel is al doorgevoerd in schouwbeleid,</td> <td>Aanliggende eigenaren watersysteem</td> <td>Actief stimuleren</td> </tr> <tr> <td>NL12_740-11</td> <td>Beschermen van oevers om de vegetatiegroei op gang te brengen (waterzijde)</td> <td>Ontwikkelen bijdrageregeling</td> <td>Aanliggende eigenaren watersysteem</td> <td>Stimuleren</td> </tr> <tr> <td>NL12_740-12</td> <td>Inrichting natuurvriendelijke oevers</td> <td>Ontwikkelen bijdrageregeling</td> <td>Aanliggende eigenaren watersysteem</td> <td>Actief stimuleren</td> </tr> <tr> <td>NL12_740-15</td> <td>Habitatgeschiktheid van watergangen vergroten</td> <td>Ontwikkelen bijdrageregeling</td> <td>Aanliggende eigenaren watersysteem</td> <td>Actief stimuleren</td> </tr> <tr> <td>NL12_740-16</td> <td>Defosfatering</td> <td>Reservering afhankelijk van uitkomsten onderzoek</td> <td>HHNK</td> <td>Reserveren</td> </tr> <tr> <td>NL12_740-4</td> <td>Flexibel peilbeheer, optimaliseren peilbeheer</td> <td>Kansen in peilgebied 04170-01 (gebied Natuurmonumenten)</td> <td>HHNK</td> <td>Uitvoeren</td> </tr> <tr> <td>NL12_740-9</td> <td>Benutten ruimte secundair systeem voor plantengroei</td> <td>Communicatiemaatregel</td> <td>Aanliggende eigenaren watersysteem</td> <td>Actief stimuleren</td> </tr> <tr> <td>NL12_740-17</td> <td>Landbouw: bovenwettelijke maatregelen (gewasbeschermingsmiddelen)</td> <td>Voorwaarde is doorontwikkeling Landbouwportaal 2.0 en</td> <td>Samenwerking landbouw en overheden</td> <td>Actief stimuleren</td> </tr> <tr> <td>NL12_740-18</td> <td>Onderzoek watersysteemanalyse</td> <td>Nader bepalen invloed bronnen inlaatpunten, veenafbraak irt</td> <td>HHNK</td> <td>Uitvoeren</td> </tr> <tr> <td>NL12_740-19</td> <td>Oplossen knelpunten vismigratie</td> <td>Betreft route: Limmer-Overdie-route, locaties Limmerdijk ></td> <td>HHNK</td> <td>Uitvoeren</td> </tr> </tbody> </table>	Code	Omschrijving maatregel	Voorwaarde	Primair verantw. voor uitvoering	Actie HHNK	NL12_740-1	Landbouw: bovenwettelijke maatregelen (nutriënten)	Voorwaarde is doorontwikkeling Landbouwportaal 2.0 en	Samenwerking landbouw en overheden	Actief stimuleren	NL12_740-10	Benutten ruimte tertiair systeem voor plantengroei	Deze maatregel is al doorgevoerd in schouwbeleid,	Aanliggende eigenaren watersysteem	Actief stimuleren	NL12_740-11	Beschermen van oevers om de vegetatiegroei op gang te brengen (waterzijde)	Ontwikkelen bijdrageregeling	Aanliggende eigenaren watersysteem	Stimuleren	NL12_740-12	Inrichting natuurvriendelijke oevers	Ontwikkelen bijdrageregeling	Aanliggende eigenaren watersysteem	Actief stimuleren	NL12_740-15	Habitatgeschiktheid van watergangen vergroten	Ontwikkelen bijdrageregeling	Aanliggende eigenaren watersysteem	Actief stimuleren	NL12_740-16	Defosfatering	Reservering afhankelijk van uitkomsten onderzoek	HHNK	Reserveren	NL12_740-4	Flexibel peilbeheer, optimaliseren peilbeheer	Kansen in peilgebied 04170-01 (gebied Natuurmonumenten)	HHNK	Uitvoeren	NL12_740-9	Benutten ruimte secundair systeem voor plantengroei	Communicatiemaatregel	Aanliggende eigenaren watersysteem	Actief stimuleren	NL12_740-17	Landbouw: bovenwettelijke maatregelen (gewasbeschermingsmiddelen)	Voorwaarde is doorontwikkeling Landbouwportaal 2.0 en	Samenwerking landbouw en overheden	Actief stimuleren	NL12_740-18	Onderzoek watersysteemanalyse	Nader bepalen invloed bronnen inlaatpunten, veenafbraak irt	HHNK	Uitvoeren	NL12_740-19	Oplossen knelpunten vismigratie	Betreft route: Limmer-Overdie-route, locaties Limmerdijk >	HHNK
	Code	Omschrijving maatregel	Voorwaarde	Primair verantw. voor uitvoering	Actie HHNK																																																											
NL12_740-1	Landbouw: bovenwettelijke maatregelen (nutriënten)	Voorwaarde is doorontwikkeling Landbouwportaal 2.0 en	Samenwerking landbouw en overheden	Actief stimuleren																																																												
NL12_740-10	Benutten ruimte tertiair systeem voor plantengroei	Deze maatregel is al doorgevoerd in schouwbeleid,	Aanliggende eigenaren watersysteem	Actief stimuleren																																																												
NL12_740-11	Beschermen van oevers om de vegetatiegroei op gang te brengen (waterzijde)	Ontwikkelen bijdrageregeling	Aanliggende eigenaren watersysteem	Stimuleren																																																												
NL12_740-12	Inrichting natuurvriendelijke oevers	Ontwikkelen bijdrageregeling	Aanliggende eigenaren watersysteem	Actief stimuleren																																																												
NL12_740-15	Habitatgeschiktheid van watergangen vergroten	Ontwikkelen bijdrageregeling	Aanliggende eigenaren watersysteem	Actief stimuleren																																																												
NL12_740-16	Defosfatering	Reservering afhankelijk van uitkomsten onderzoek	HHNK	Reserveren																																																												
NL12_740-4	Flexibel peilbeheer, optimaliseren peilbeheer	Kansen in peilgebied 04170-01 (gebied Natuurmonumenten)	HHNK	Uitvoeren																																																												
NL12_740-9	Benutten ruimte secundair systeem voor plantengroei	Communicatiemaatregel	Aanliggende eigenaren watersysteem	Actief stimuleren																																																												
NL12_740-17	Landbouw: bovenwettelijke maatregelen (gewasbeschermingsmiddelen)	Voorwaarde is doorontwikkeling Landbouwportaal 2.0 en	Samenwerking landbouw en overheden	Actief stimuleren																																																												
NL12_740-18	Onderzoek watersysteemanalyse	Nader bepalen invloed bronnen inlaatpunten, veenafbraak irt	HHNK	Uitvoeren																																																												
NL12_740-19	Oplossen knelpunten vismigratie	Betreft route: Limmer-Overdie-route, locaties Limmerdijk >	HHNK	Uitvoeren																																																												
Vooruitblik 2050 Op termijn verbetert de waterkwaliteit steeds verder doordat met name de nutriëntenmaatregelen een na-ijleffect kennen. Klimaatverandering bedreigt de waterkwaliteit door warmer water, verdere verzilting en een toename van de emissies naar het watersysteem. Het watersysteem heeft potentie voor helder water, maar klimaatverandering kan zorgen voor een achteruitgang. Klimaatadaptatie kan kansen bieden, bijvoorbeeld doordat er meer ruimte voor water ontstaat.																																																																

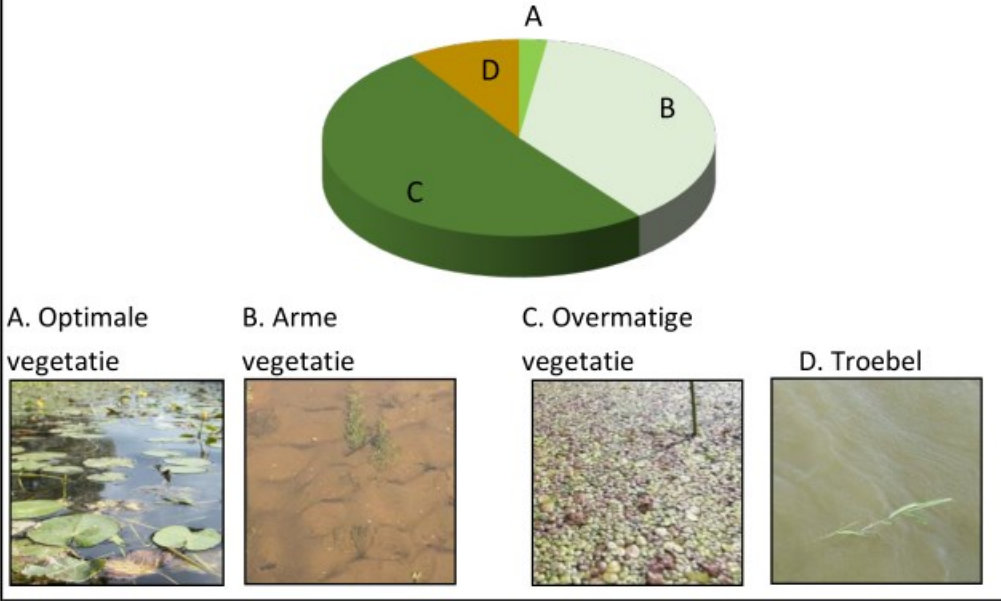
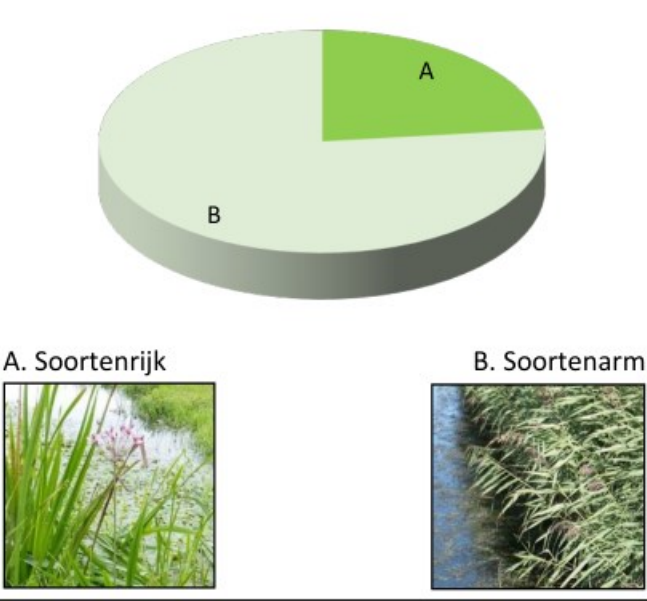
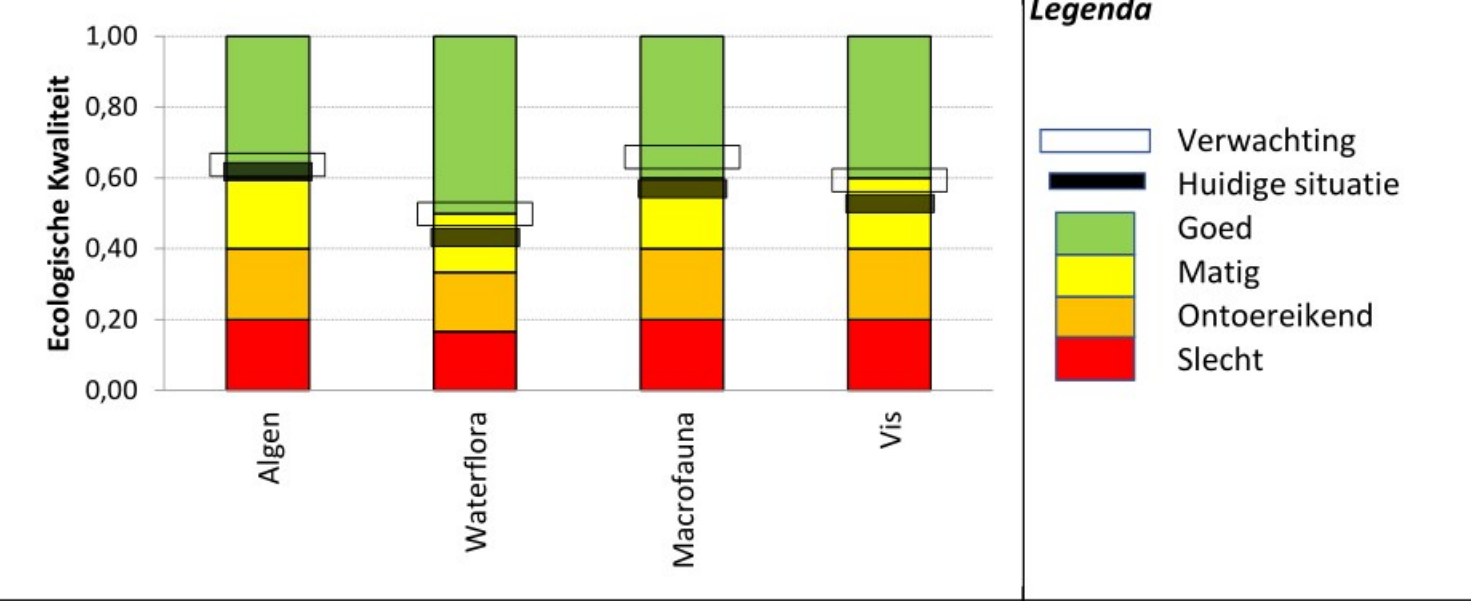
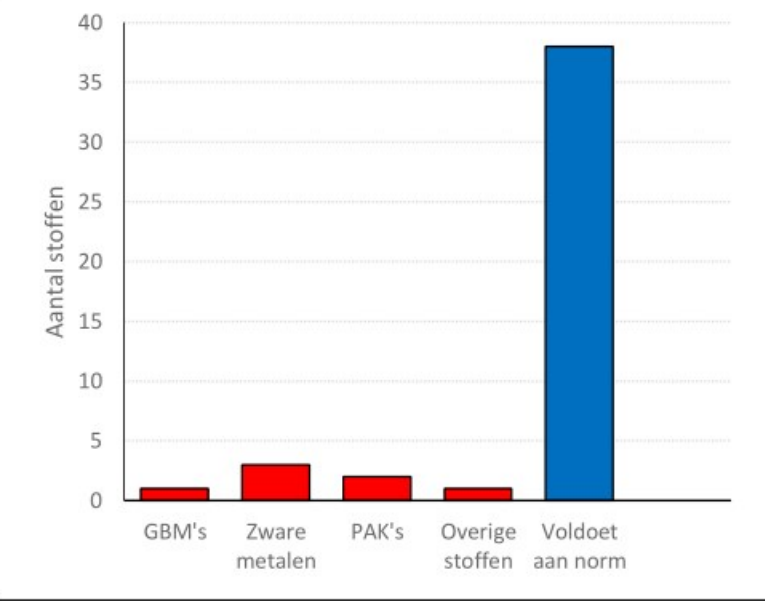
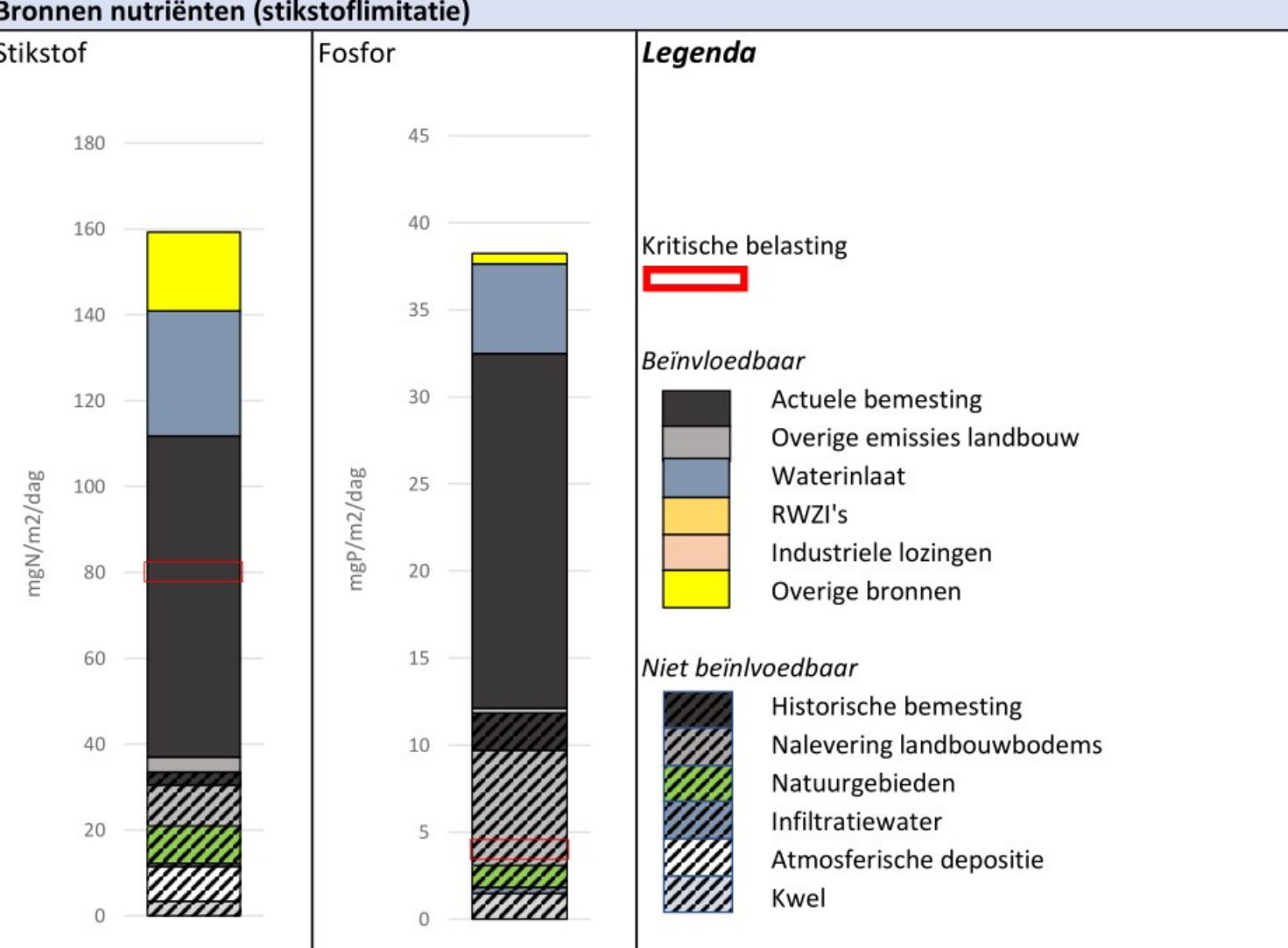
Status polder 2027: Troebel watersysteem met heldere delen. Maatregelen zijn gericht op versterken biodiversiteit en op stimuleren van een gezonde duurzame bedrijfsvoering landbouw. Omslag naar helder water op lange termijn (2050) mogelijk, vraagt om een verduurzaming van de landbouw in relatie tot bemesting en aanpak van de waterinlaat.

Waterkwaliteit	<p>Ligging</p>	<p>Beeld water</p>	<p>Beeld oevers</p>	<p>Biologische kwaliteit in cijfers</p>	<p>Verontreinigende stoffen</p>																																													
	Watersysteemanalyse	<p>Diagnose aan de hand van Ecologische Sleutelfactoren</p> <ol style="list-style-type: none"> Productiviteit water Belasting fosfor te hoog, belasting stikstof rond kritische waarde Hoge algenbiomassa, vrij veel kroos en flab, hoge visbiomassa Licht Matig diep water Veel drijfbbladplanten Productiviteit bodem Kleibodem met vrij veel slib, geringe P-binding en vrij veel sulfaat Hoog aandeel bodemvoedselende vis, hoge vegetatiebedekking Habitatgeschiktheid Ecologisch ongunstig peilbeheer, geringe dieptevariatie, vrij ongunstige invloed zoutgehalte Vis indiceert 'kaal' water, vrij weinig plantminnende vis, vegetatie indiceert geen kwel Verspreiding Vrij gering omvang peilgebied Matige soortenrijkdom vis, er is maar één soort migrerende zoetwatervis aangetroffen Verwijdering Ongunstig maaibeheer, weinig afvoer van maaisel Totaal aantal plantensoorten is vrij gering, aantal waterplanten is vrij gering, maaitolerantie van de waterplanten is relatief hoog Organische belasting Uit/afspoeling, mest Macrofauna indiceert enige saprobie, diatomeeën indiceren saprobie, vrij veel zuurstoftolerante vis Toxiciteit 			<p>Bronnen nutriënten (stikstoflimitatie)</p>	<p>Bronnen verontreinigende stoffen (niet-waterlichaam specifiek)</p> <p>Gewasbeschermingsmiddelen Akkerbouw Tuinbouw Kassen Onkruidbestijding verhard oppervlak</p> <p>Zware metalen Landbouw Industrie Verkeer Huishoudens</p> <p>PAK's Gecreosoteerd hout Effluent Overstorten</p> <p>Overige verontreinigende stoffen Diverse bronnen Ammonium: landbouw</p>																																												
Maatregelen		<p>Huidig beleid</p> <ol style="list-style-type: none"> Natuurvriendelijk baggeren en natuurvriendelijk schonen Optimalisatie peilbeheer, beperken waterinlaat Visplan opstellen en uitvoeren Onderzoek (divers) Financiële impuls handhaving, innovatie landbouw, etc. 	<p>Specifieke maatregelen SGBP1 (2009-2014)</p> <ol style="list-style-type: none"> Aanleg en onderhoud NVO's Kunstwerken vispasseerbaar maken 	<p>Specifieke maatregelen SGBP2 (2015-2021)</p> <ol style="list-style-type: none"> Aanleg en onderhoud NVO's 	<p>Maatregelen SGBP3 (2022-2027)</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Code</th> <th>Omschrijving maatregel</th> <th>Voorwaarde is doorontwikkeling Landbouwportaal 2.0 en verwerving</th> <th>Primair verantw. voor uitvoering</th> <th>Actie HHNK</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>NL12_750-1</td> <td>Landbouw: bovenwettelijke maatregelen (nutriënten)</td> <td>Ontwikkelen bijdrageregeling</td> <td>Aanliggende eigenaren watersysteem</td> <td>Stimuleren</td> </tr> <tr> <td>NL12_750-10</td> <td>Beschermen van oevers om de vegetatiegroei op gang te brengen (waterzijde)</td> <td>Ontwikkelen bijdrageregeling</td> <td>Aanliggende eigenaren watersysteem</td> <td>Stimuleren</td> </tr> <tr> <td>NL12_750-11</td> <td>Inrichting natuurvriendelijke oevers</td> <td>Ontwikkelen bijdrageregeling</td> <td>Aanliggende eigenaren watersysteem</td> <td>Stimuleren</td> </tr> <tr> <td>NL12_750-14</td> <td>Habitatgeschiktheid van watergangen vergroten</td> <td>Lokaal isoleren bij natuurontwikkeling</td> <td>HHNK</td> <td>Uitvoeren</td> </tr> <tr> <td>NL12_750-3</td> <td>Beperken gebiedsvreemd water</td> <td>Communicatiemaatregel</td> <td>Aanliggende eigenaren watersysteem</td> <td>Stimuleren</td> </tr> <tr> <td>NL12_750-8</td> <td>Benutten ruimte secundair systeem voor plantengroei</td> <td>Deze maatregel is al doorgevoerd in schouwbeleid,</td> <td>Aanliggende eigenaren watersysteem</td> <td>Stimuleren</td> </tr> <tr> <td>NL12_750-9</td> <td>Benutten ruimte tertiair systeem voor plantengroei</td> <td>Voorwaarde is doorontwikkeling Landbouwportaal 2.0 en verwerving</td> <td>Samenwerking landbouw en overheden</td> <td>Actief stimuleren</td> </tr> <tr> <td>NL12_750-15</td> <td>Landbouw: bovenwettelijke maatregelen (gewasbeschermingsmiddelen)</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> </tbody> </table>		Code	Omschrijving maatregel	Voorwaarde is doorontwikkeling Landbouwportaal 2.0 en verwerving	Primair verantw. voor uitvoering	Actie HHNK	NL12_750-1	Landbouw: bovenwettelijke maatregelen (nutriënten)	Ontwikkelen bijdrageregeling	Aanliggende eigenaren watersysteem	Stimuleren	NL12_750-10	Beschermen van oevers om de vegetatiegroei op gang te brengen (waterzijde)	Ontwikkelen bijdrageregeling	Aanliggende eigenaren watersysteem	Stimuleren	NL12_750-11	Inrichting natuurvriendelijke oevers	Ontwikkelen bijdrageregeling	Aanliggende eigenaren watersysteem	Stimuleren	NL12_750-14	Habitatgeschiktheid van watergangen vergroten	Lokaal isoleren bij natuurontwikkeling	HHNK	Uitvoeren	NL12_750-3	Beperken gebiedsvreemd water	Communicatiemaatregel	Aanliggende eigenaren watersysteem	Stimuleren	NL12_750-8	Benutten ruimte secundair systeem voor plantengroei	Deze maatregel is al doorgevoerd in schouwbeleid,	Aanliggende eigenaren watersysteem	Stimuleren	NL12_750-9	Benutten ruimte tertiair systeem voor plantengroei	Voorwaarde is doorontwikkeling Landbouwportaal 2.0 en verwerving	Samenwerking landbouw en overheden	Actief stimuleren	NL12_750-15	Landbouw: bovenwettelijke maatregelen (gewasbeschermingsmiddelen)		
	Code	Omschrijving maatregel	Voorwaarde is doorontwikkeling Landbouwportaal 2.0 en verwerving	Primair verantw. voor uitvoering	Actie HHNK																																													
NL12_750-1	Landbouw: bovenwettelijke maatregelen (nutriënten)	Ontwikkelen bijdrageregeling	Aanliggende eigenaren watersysteem	Stimuleren																																														
NL12_750-10	Beschermen van oevers om de vegetatiegroei op gang te brengen (waterzijde)	Ontwikkelen bijdrageregeling	Aanliggende eigenaren watersysteem	Stimuleren																																														
NL12_750-11	Inrichting natuurvriendelijke oevers	Ontwikkelen bijdrageregeling	Aanliggende eigenaren watersysteem	Stimuleren																																														
NL12_750-14	Habitatgeschiktheid van watergangen vergroten	Lokaal isoleren bij natuurontwikkeling	HHNK	Uitvoeren																																														
NL12_750-3	Beperken gebiedsvreemd water	Communicatiemaatregel	Aanliggende eigenaren watersysteem	Stimuleren																																														
NL12_750-8	Benutten ruimte secundair systeem voor plantengroei	Deze maatregel is al doorgevoerd in schouwbeleid,	Aanliggende eigenaren watersysteem	Stimuleren																																														
NL12_750-9	Benutten ruimte tertiair systeem voor plantengroei	Voorwaarde is doorontwikkeling Landbouwportaal 2.0 en verwerving	Samenwerking landbouw en overheden	Actief stimuleren																																														
NL12_750-15	Landbouw: bovenwettelijke maatregelen (gewasbeschermingsmiddelen)																																																	
<p>Vooruitblik 2050 Op termijn verbetert de waterkwaliteit steeds verder doordat met name de nutriëntenmaatregelen een na-ijleffect kennen. Klimaatverandering bedreigt de waterkwaliteit door warmer water, verdere verzilting en een toename van de emissies naar het watersysteem. Op langere termijn is er hier potentie voor helder water door ontwikkelingen op andere beleidsthema's. Klimaatadaptatie kan kansen bieden, bijvoorbeeld doordat er meer ruimte voor water ontstaat.</p>																																																		

Status polder 2027: Potentie helder water, maatregelen zijn gericht op versterken biodiversiteit, op stimuleren van een gezonde duurzame bedrijfsvoering landbouw en verminderen waterinlaat.

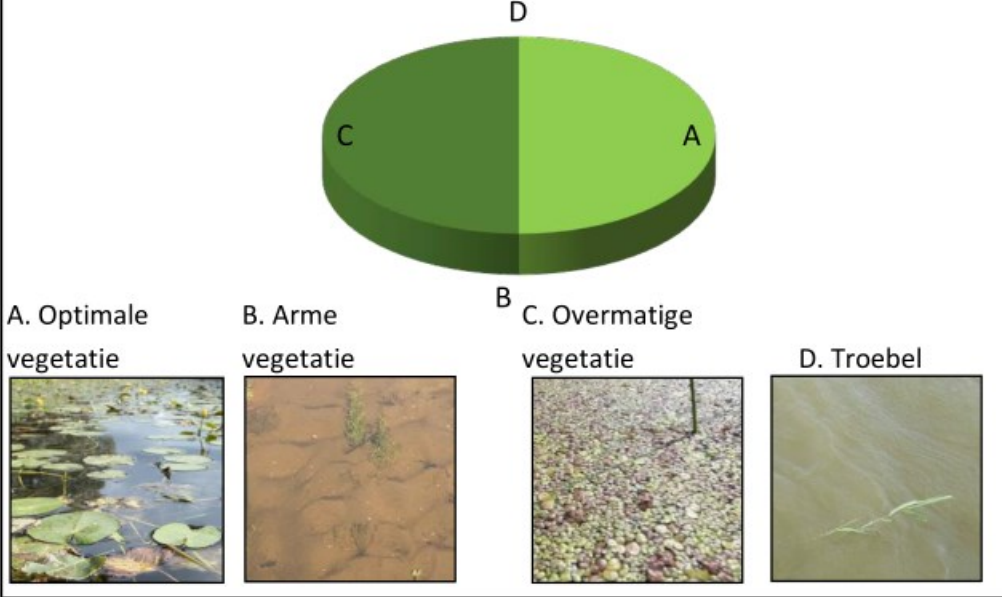
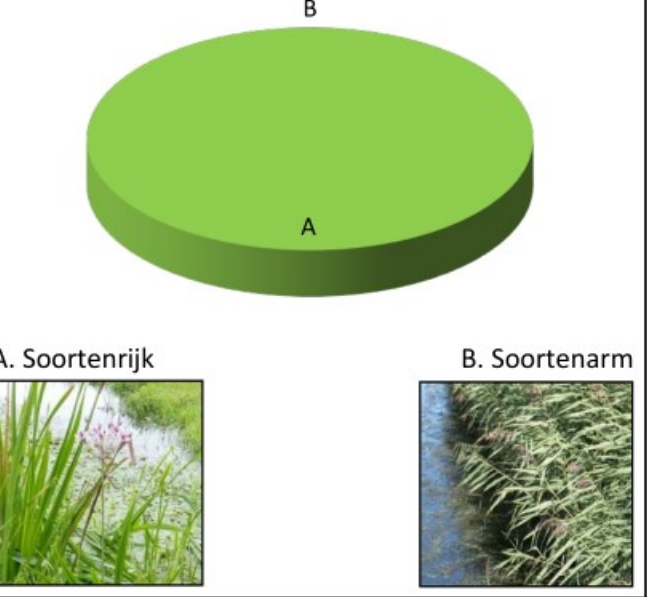
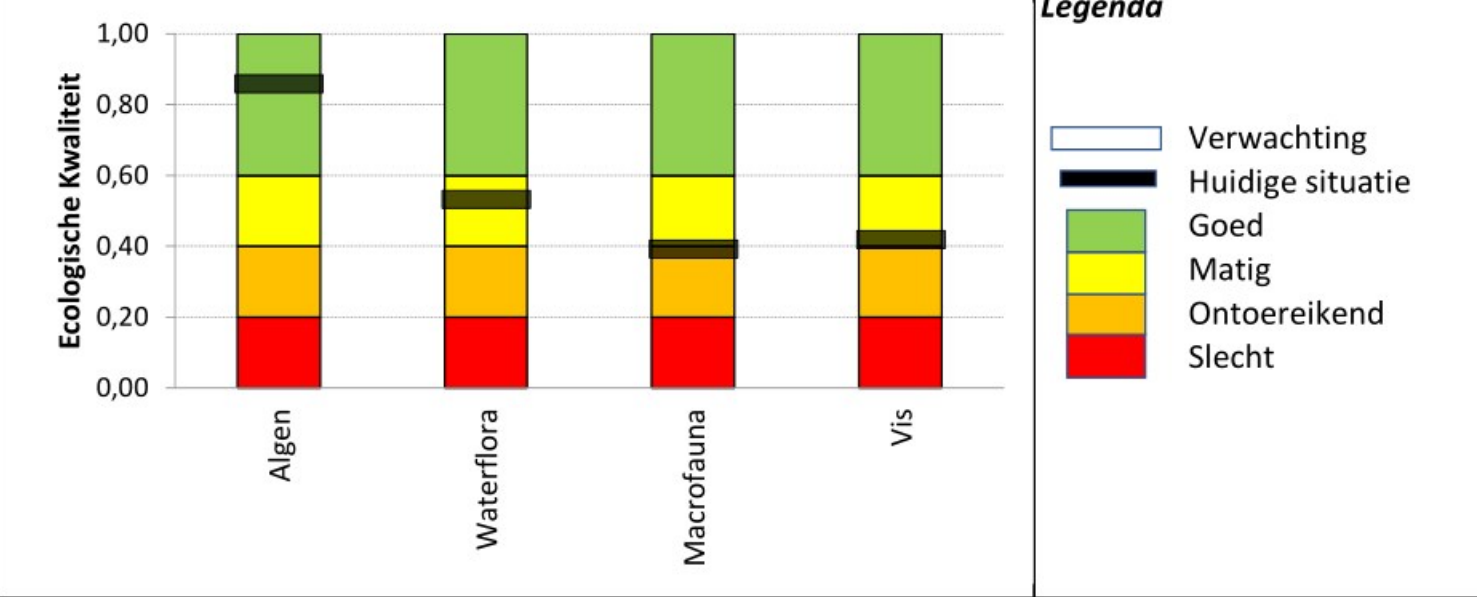
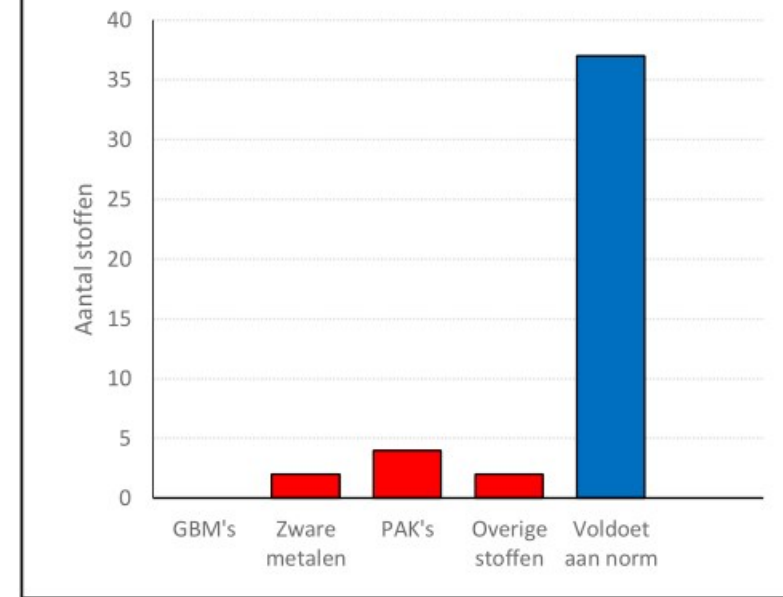
Waterkwaliteit	Ligging	Beeld water	Beeld oevers	Biologische kwaliteit in cijfers	Verontreinigende stoffen
Watersysteemanalyse	Diagnose aan de hand van Ecologische Sleutelfactoren			Bronnen nutriënten (stikstoflimitatie)	Bronnen verontreinigende stoffen (niet-waterlichaam specifiek)
	<ul style="list-style-type: none"> 1. Productiviteit water: Belasting fosfor te hoog, belasting stikstof rond kritische waarde. Hoge algenbiomassa, veel kroos en flab, hoge visbiomassa. 2. Licht: Matig doorzicht, matig diep water. Weinig ondergedoken waterplanten. 3. Productiviteit bodem: Kleibodem met vrij veel slib, geringe P-binding en veel sulfaat. Vrij hoog aandeel bodemvoedselende vis. 4. Habitatgeschiktheid: Ecologisch ongunstig peilbeheer, vrij geringe dieptevariatie, vrij ongunstige invloed zoutgehalte. Vis indiceert 'kaal' water, weinig of geen snoek, vrij weinig plantminnende vis, diatomeeën indiceren licht-brak. 5. Verspreiding: Vrij gering omvang peilgebied. Matige soortenrijkdom vis, er is maar één soort migrerende zoetwatervis aangetroffen. 6. Verwijdering: Ongunstig maaibeheer, weinig afvoer van maaisel. Totaal aantal plantensoorten is vrij gering, aantal waterplanten is gering. 7. Organische belasting: Uit/afspoeling, matige invloed mest. Macrofauna indiceert enige saprobie, diatomeeën indiceren saprobie. 8. Toxiciteit: Matige invloed vanuit landgebruik. 				<ul style="list-style-type: none"> Gewasbeschermingsmiddelen: Akkerbouw, Tuinbouw, Kassen, Onkruidbestijding verhard oppervlak. Zware metalen: Landbouw, Industrie, Verkeer, Huishoudens. PAK's: Gecreosoteerd hout, Effluent, Overstorten. Overige verontreinigende stoffen: Diverse bronnen, Ammonium: landbouw.
Maatregelen	Huidig beleid			Specifieke maatregelen SGBP1 (2009-2014)	
	<ol style="list-style-type: none"> Natuurvriendelijk baggeren en natuurvriendelijk schonen Optimalisatie peilbeheer, beperken waterinlaat Visplan opstellen en uitvoeren Onderzoek (divers) Financiële impuls handhaving, innovatie landbouw, etc. 			<ol style="list-style-type: none"> Aanleg en onderhoud NVO's Kunstwerken vispasseerbaar maken Wijzigen gebruiksfunctie 	
Maatregelen SGBP3 (2022-2027)					
Code	Omschrijving maatregel	Voorwaarde is doorontwikkeling Landbouwportaal 2.0 en	Primair verantw. voor uitvoering	Actie HHNK	
NL12_760-1	Landbouw: bovenwettelijke maatregelen (nutriënten)	Deze maatregel is al doorgevoerd in schouwbeleid,	Samenwerking landbouw en overheden	Actief stimuleren	
NL12_760-10	Benutten ruimte tertiair systeem voor plantengroei	Ontwikkelen bijdrageregeling	Aanliggende eigenaren watersysteem	Actief stimuleren	
NL12_760-11	Beschermen van oevers om de vegetatiegroei op gang te brengen (landzijde)	Ontwikkelen bijdrageregeling	Aanliggende eigenaren watersysteem	Actief stimuleren	
NL12_760-12	Inrichting natuurvriendelijke oevers	Ontwikkelen bijdrageregeling	Aanliggende eigenaren watersysteem	Actief stimuleren	
NL12_760-15	Habitatgeschiktheid van watergangen vergroten	Actualiseren watersysteemanalyse nav aanpassing	Aanliggende eigenaren watersysteem	Actief stimuleren	
NL12_760-17	Onderzoek systeemanalyse algemeen	Reservering voor maatregelen nav gebiedsproces	HHNK	Uitvoeren	
NL12_760-3	Beperken gebiedsvreemd water	Communicatiemaatregel	HHNK	reserveren	
NL12_760-9	Benutten ruimte secundair systeem voor plantengroei	Voorwaarde is doorontwikkeling Landbouwportaal 2.0 en	Aanliggende eigenaren watersysteem	Actief stimuleren	
NL12_760-18	Landbouw: bovenwettelijke maatregelen (gewasbeschermingsmiddelen)	Meekoppelen met natuurontwikkeling	Samenwerking landbouw en overheden	Actief stimuleren	
NL12_760-19	Inbrengen waterkwaliteitsopgave in gebiedsproces Weidse Polders		Provincie	Actief stimuleren	
Vooruitblik 2050					
Op termijn verbetert de waterkwaliteit steeds verder doordat met name de nutriëntenmaatregelen een na-ijleffect kennen. Klimaatverandering bedreigt de waterkwaliteit door warmer water, verdere verzilting en een toename van de emissies naar het watersysteem. Het watersysteem heeft potentie voor helder water, maar klimaatverandering kan zorgen voor een achteruitgang. Klimaatadaptatie kan kansen bieden, bijvoorbeeld doordat er meer ruimte voor water ontstaat.					

Status polder 2027: Overwegend helder watersysteem, met troebele delen. Maatregelen zijn gericht op versterken biodiversiteit en op stimuleren van een gezonde duurzame bedrijfsvoering landbouw.

Waterkwaliteit	Ligging 		Beeld water <p>A. Optimale vegetatie B. Arme vegetatie C. Overmatige vegetatie D. Troebel</p>				Beeld oevers <p>A. Soortenrijk B. Soortenarm</p>		Biologische kwaliteit in cijfers 				Verontreinigende stoffen 																																																														
	Watersysteemanalyse	Diagnose aan de hand van Ecologische Sleutelfactoren								Bronnen nutriënten (stikstoflimitatie) 				Bronnen verontreinigende stoffen (niet-waterlichaam specifiek) Gewasbeschermingsmiddelen Akkerbouw Tuinbouw Kassen Onkruidbestijding verhard oppervlak Zware metalen Landbouw Industrie Verkeer Huishoudens PAK's Geceosoteerd hout Effluent Overstorten Overige verontreinigende stoffen Diverse bronnen Ammonium: landbouw																																																													
Maatregelen		Huidig beleid 1 Natuurvriendelijk baggeren en natuurvriendelijk schonen 2 Optimalisatie peilbeheer, beperken waterinlaat 3 Visplan opstellen en uitvoeren 4 Onderzoek (divers) 5 Financiële impuls handhaving, innovatie landbouw, etc.				Specifieke maatregelen SGBP1 (2009-2014) 1 Aanleg en onderhoud NVO's 2 Kunstwerken vispasseerbaar maken 3 Wijzigen gebruiksfunctie 4 5				Specifieke maatregelen SGBP2 (2015-2021) 1 2 3 4 5																																																																	
	Maatregelen SGBP3 (2022-2027)								<table border="1"> <thead> <tr> <th>Code</th> <th>Omschrijving maatregel</th> <th>Voorwaarde is doorontwikkeling Landbouwportaal 2.0 en</th> <th>Primair verantw. voor uitvoering</th> <th>Actie HHNK</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>NL12_770-1</td> <td>Landbouw: bovenwettelijke maatregelen (nutriënten)</td> <td>Ontwikkelen bijdrageregeling</td> <td>Samenwerking landbouw en overheden</td> <td>Actief stimuleren</td> </tr> <tr> <td>NL12_770-10</td> <td>Inrichting natuurvriendelijke oevers</td> <td>Verbeteren visstand (meer soorten)</td> <td>Aanliggende eigenaren watersysteem</td> <td>Actief stimuleren</td> </tr> <tr> <td>NL12_770-12</td> <td>Uitvoeren actief visstandsbeheer</td> <td>Aanpassen water- en stoffenbalans rekening houdend met helling</td> <td>HHNK</td> <td>Uitvoeren</td> </tr> <tr> <td>NL12_770-13</td> <td>Onderzoek systeemanalyse algemeen</td> <td>Communicatiemaatregel</td> <td>Aanliggende eigenaren watersysteem</td> <td>Actief stimuleren</td> </tr> <tr> <td>NL12_770-5</td> <td>Benutten ruimte secundair systeem voor plantengroei</td> <td>Deze maatregel is al doorgevoerd in schouwbeleid,</td> <td>Aanliggende eigenaren watersysteem</td> <td>Actief stimuleren</td> </tr> <tr> <td>NL12_770-6</td> <td>Benutten ruimte tertiair systeem voor plantengroei</td> <td>Ontwikkelen bijdrageregeling</td> <td>Aanliggende eigenaren watersysteem</td> <td>Stimuleren</td> </tr> <tr> <td>NL12_770-7</td> <td>Beschermen van oevers om de vegetatiegroei op gang te brengen (waterzijde)</td> <td>Ontwikkelen bijdrageregeling</td> <td>HHNK</td> <td>Actief stimuleren</td> </tr> <tr> <td>NL12_770-8</td> <td>Inrichting natuurvriendelijke oevers</td> <td>Voorwaarde is doorontwikkeling Landbouwportaal 2.0 en</td> <td>Samenwerking landbouw en overheden</td> <td>Actief stimuleren</td> </tr> <tr> <td>NL12_770-14</td> <td>Landbouw: bovenwettelijke maatregelen (gewasbeschermingsmiddelen)</td> <td>Betreft: Baakmeerdijk, Bergen</td> <td>Vergunninghouder</td> <td>Actief stimuleren</td> </tr> <tr> <td>NL12_770-15</td> <td>Saneren uitloging voormalige stortplaats</td> <td>Verminderen belasting door inlaat</td> <td>HHNK</td> <td>Uitvoeren</td> </tr> <tr> <td>NL12_770-16</td> <td>Onderzoek beperken inlaatwater</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> </tbody> </table>								Code	Omschrijving maatregel	Voorwaarde is doorontwikkeling Landbouwportaal 2.0 en	Primair verantw. voor uitvoering	Actie HHNK	NL12_770-1	Landbouw: bovenwettelijke maatregelen (nutriënten)	Ontwikkelen bijdrageregeling	Samenwerking landbouw en overheden	Actief stimuleren	NL12_770-10	Inrichting natuurvriendelijke oevers	Verbeteren visstand (meer soorten)	Aanliggende eigenaren watersysteem	Actief stimuleren	NL12_770-12	Uitvoeren actief visstandsbeheer	Aanpassen water- en stoffenbalans rekening houdend met helling	HHNK	Uitvoeren	NL12_770-13	Onderzoek systeemanalyse algemeen	Communicatiemaatregel	Aanliggende eigenaren watersysteem	Actief stimuleren	NL12_770-5	Benutten ruimte secundair systeem voor plantengroei	Deze maatregel is al doorgevoerd in schouwbeleid,	Aanliggende eigenaren watersysteem	Actief stimuleren	NL12_770-6	Benutten ruimte tertiair systeem voor plantengroei	Ontwikkelen bijdrageregeling	Aanliggende eigenaren watersysteem	Stimuleren	NL12_770-7	Beschermen van oevers om de vegetatiegroei op gang te brengen (waterzijde)	Ontwikkelen bijdrageregeling	HHNK	Actief stimuleren	NL12_770-8	Inrichting natuurvriendelijke oevers	Voorwaarde is doorontwikkeling Landbouwportaal 2.0 en	Samenwerking landbouw en overheden	Actief stimuleren	NL12_770-14	Landbouw: bovenwettelijke maatregelen (gewasbeschermingsmiddelen)	Betreft: Baakmeerdijk, Bergen	Vergunninghouder	Actief stimuleren	NL12_770-15	Saneren uitloging voormalige stortplaats	Verminderen belasting door inlaat	HHNK	Uitvoeren	NL12_770-16	Onderzoek beperken inlaatwater		
Code	Omschrijving maatregel	Voorwaarde is doorontwikkeling Landbouwportaal 2.0 en	Primair verantw. voor uitvoering	Actie HHNK																																																																							
NL12_770-1	Landbouw: bovenwettelijke maatregelen (nutriënten)	Ontwikkelen bijdrageregeling	Samenwerking landbouw en overheden	Actief stimuleren																																																																							
NL12_770-10	Inrichting natuurvriendelijke oevers	Verbeteren visstand (meer soorten)	Aanliggende eigenaren watersysteem	Actief stimuleren																																																																							
NL12_770-12	Uitvoeren actief visstandsbeheer	Aanpassen water- en stoffenbalans rekening houdend met helling	HHNK	Uitvoeren																																																																							
NL12_770-13	Onderzoek systeemanalyse algemeen	Communicatiemaatregel	Aanliggende eigenaren watersysteem	Actief stimuleren																																																																							
NL12_770-5	Benutten ruimte secundair systeem voor plantengroei	Deze maatregel is al doorgevoerd in schouwbeleid,	Aanliggende eigenaren watersysteem	Actief stimuleren																																																																							
NL12_770-6	Benutten ruimte tertiair systeem voor plantengroei	Ontwikkelen bijdrageregeling	Aanliggende eigenaren watersysteem	Stimuleren																																																																							
NL12_770-7	Beschermen van oevers om de vegetatiegroei op gang te brengen (waterzijde)	Ontwikkelen bijdrageregeling	HHNK	Actief stimuleren																																																																							
NL12_770-8	Inrichting natuurvriendelijke oevers	Voorwaarde is doorontwikkeling Landbouwportaal 2.0 en	Samenwerking landbouw en overheden	Actief stimuleren																																																																							
NL12_770-14	Landbouw: bovenwettelijke maatregelen (gewasbeschermingsmiddelen)	Betreft: Baakmeerdijk, Bergen	Vergunninghouder	Actief stimuleren																																																																							
NL12_770-15	Saneren uitloging voormalige stortplaats	Verminderen belasting door inlaat	HHNK	Uitvoeren																																																																							
NL12_770-16	Onderzoek beperken inlaatwater																																																																										
Vooruitblik 2050 Op termijn verbetert de waterkwaliteit steeds verder doordat met name de nutriëntenmaatregelen een na-ijleffect kennen. Klimaatverandering bedreigt de waterkwaliteit door warmer water, verdere verzilting en een toename van de emissies naar het watersysteem. Klimaatadaptatie kan kansen bieden, bijvoorbeeld doordat er meer ruimte voor water ontstaat.																																																																											

Status polder 2027: Potentie helder, te nemen maatregelen zijn gericht op versterken biodiversiteit en helder water. Primaire functie drinkwaterwinning, Natura2000 gebied.

Waterkwaliteit

Ligging	Beeld water	Beeld oevers	Biologische kwaliteit in cijfers	Verontreinigende stoffen
	 <p>A. Optimale vegetatie B. Arme vegetatie C. Overmatige vegetatie D. Troebel</p>	 <p>A. Soortenrijk B. Soortenarm</p>	 <p>Legenda</p> <ul style="list-style-type: none"> Verwachting Huidige situatie Goed Matig Ontoereikend Slecht 	

Diagnose aan de hand van Ecologische Sleutelfactoren	Bronnen nutriënten (stikstoflimitatie)	Bronnen verontreinigende stoffen																																																																
<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr><td></td><td>1. Productiviteit water</td></tr> <tr><td></td><td>2. Licht</td></tr> <tr><td></td><td>3. Productiviteit bodem Bodem met veel sulfaat</td></tr> <tr><td></td><td>4. Habitatgeschiktheid</td></tr> <tr><td></td><td>5. Verspreiding Matige soortenrijkdom vis, migrerende zoetwatervis ontbreekt</td></tr> <tr><td></td><td>6. Verwijdering</td></tr> <tr><td></td><td>7. Organische belasting</td></tr> <tr><td></td><td>8. Toxiciteit</td></tr> </table>		1. Productiviteit water		2. Licht		3. Productiviteit bodem Bodem met veel sulfaat		4. Habitatgeschiktheid		5. Verspreiding Matige soortenrijkdom vis, migrerende zoetwatervis ontbreekt		6. Verwijdering		7. Organische belasting		8. Toxiciteit	<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <th>Stikstof</th> <th>Fosfor</th> <th>Legenda</th> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td> Kritische belasting </td> </tr> <tr> <td colspan="3">Beïnvloedbaar</td> </tr> <tr><td></td><td colspan="2">Actuele bemesting</td></tr> <tr><td></td><td colspan="2">Overige emissies landbouw</td></tr> <tr><td></td><td colspan="2">Waterinlaat</td></tr> <tr><td></td><td colspan="2">RWZI's</td></tr> <tr><td></td><td colspan="2">Industriële lozingen</td></tr> <tr><td></td><td colspan="2">Overige bronnen</td></tr> <tr> <td colspan="3">Niet beïnvloedbaar</td> </tr> <tr><td></td><td colspan="2">Historische bemesting</td></tr> <tr><td></td><td colspan="2">Nalevering landbouwbodems</td></tr> <tr><td></td><td colspan="2">Natuurgebieden</td></tr> <tr><td></td><td colspan="2">Infiltratiewater</td></tr> <tr><td></td><td colspan="2">Atmosferische depositie</td></tr> <tr><td></td><td colspan="2">Kwel</td></tr> </table>	Stikstof	Fosfor	Legenda			Kritische belasting 	Beïnvloedbaar				Actuele bemesting			Overige emissies landbouw			Waterinlaat			RWZI's			Industriële lozingen			Overige bronnen		Niet beïnvloedbaar				Historische bemesting			Nalevering landbouwbodems			Natuurgebieden			Infiltratiewater			Atmosferische depositie			Kwel		<p>(niet-waterlichaam specifiek)</p> <p>Gewasbeschermingsmiddelen</p> <ul style="list-style-type: none"> Akkerbouw Tuinbouw Kassen Onkruidbestijding verhard oppervlak <p>Zware metalen</p> <ul style="list-style-type: none"> Landbouw Industrie Verkeer Huishoudens <p>PAK's</p> <ul style="list-style-type: none"> Gecreosoteerd hout Effluent Overstorten <p>Overige verontreinigende stoffen</p> <ul style="list-style-type: none"> Diverse bronnen Ammonium: landbouw
	1. Productiviteit water																																																																	
	2. Licht																																																																	
	3. Productiviteit bodem Bodem met veel sulfaat																																																																	
	4. Habitatgeschiktheid																																																																	
	5. Verspreiding Matige soortenrijkdom vis, migrerende zoetwatervis ontbreekt																																																																	
	6. Verwijdering																																																																	
	7. Organische belasting																																																																	
	8. Toxiciteit																																																																	
Stikstof	Fosfor	Legenda																																																																
		Kritische belasting 																																																																
Beïnvloedbaar																																																																		
	Actuele bemesting																																																																	
	Overige emissies landbouw																																																																	
	Waterinlaat																																																																	
	RWZI's																																																																	
	Industriële lozingen																																																																	
	Overige bronnen																																																																	
Niet beïnvloedbaar																																																																		
	Historische bemesting																																																																	
	Nalevering landbouwbodems																																																																	
	Natuurgebieden																																																																	
	Infiltratiewater																																																																	
	Atmosferische depositie																																																																	
	Kwel																																																																	

Huidig beleid	Specifieke maatregelen SGBP1 (2009-2014)	Specifieke maatregelen SGBP2 (2015-2021)
<ol style="list-style-type: none"> Natuurvriendelijk baggeren en natuurvriendelijk schonen Optimalisatie peilbeheer, beperken waterinlaat Visplan opstellen en uitvoeren Onderzoek (divers) Financiële impuls handhaving, innovatie landbouw, etc. 	<ol style="list-style-type: none"> Verondiepen 	<ol style="list-style-type: none">

Maatregelen SGBP3 (2022-2027)				
Code	Omschrijving maatregel	Primair verantw. voor uitvoering	Actie HHNK	
NL12_810-3	Uitvoeren aanbevelingen systeemanalyse	Reservering voor maatregelen naar aanleiding van de	PWN	Actief stimuleren
NL12_810-4	Onderzoek systeemanalyse algemeen	Opstellen water- en stoffenbalans rekening houdend met vogels	HHNK en PWN	Uitvoeren

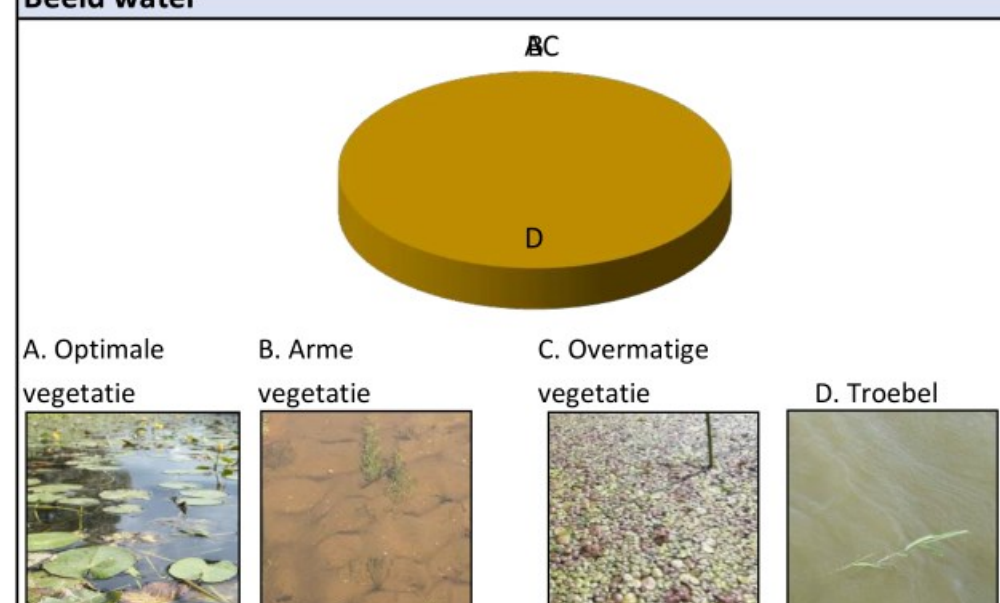
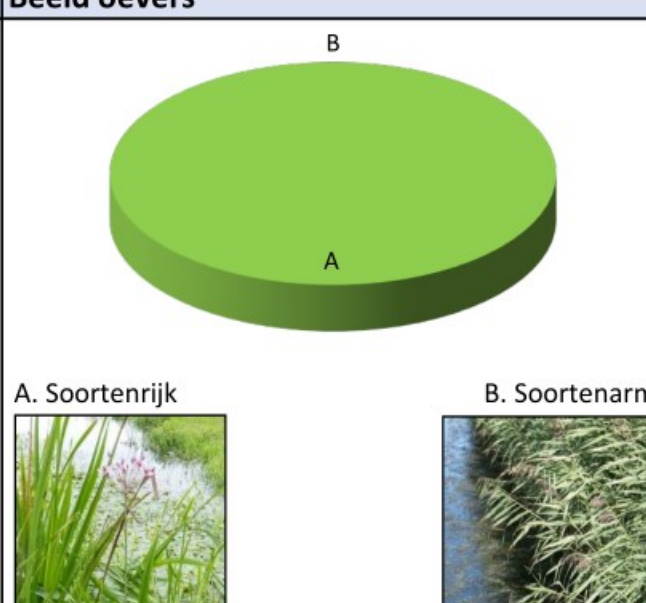
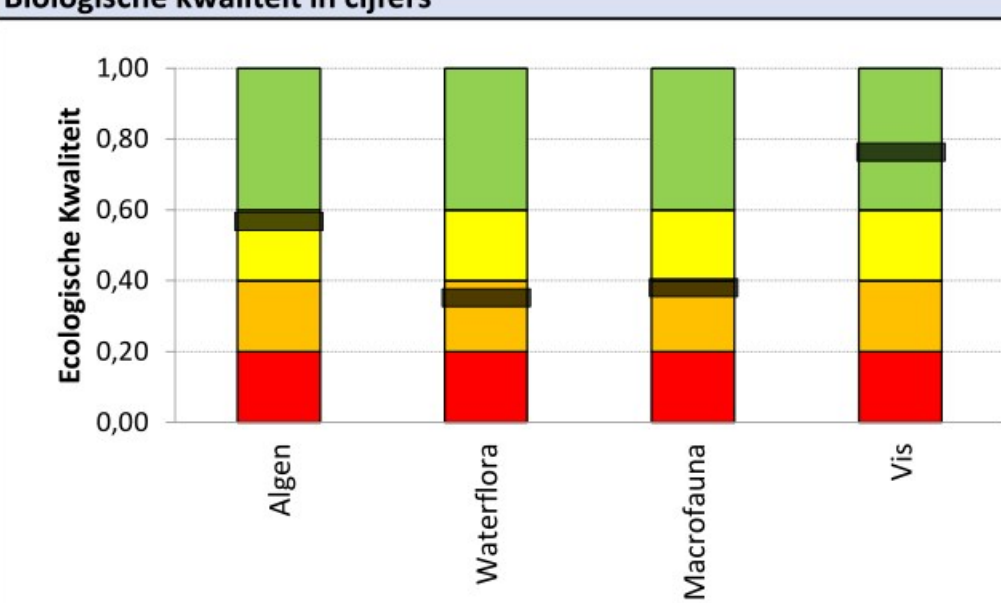
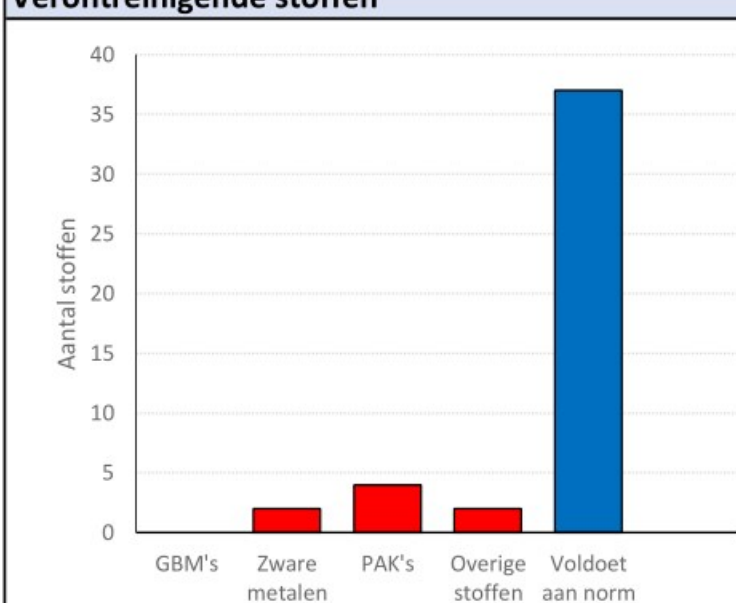
Vooruitblik 2050
Klimaatverandering kan zorgen voor achteruitgang van dit watersysteem doordat het water warmer wordt en emissies toenemen.

Watersysteemanalyse

Maatregelen	<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <th colspan="5">Maatregelen SGBP3 (2022-2027)</th> </tr> <tr> <th>Code</th> <th>Omschrijving maatregel</th> <th>Primair verantw. voor uitvoering</th> <th colspan="2">Actie HHNK</th> </tr> <tr> <td>NL12_810-3</td> <td>Uitvoeren aanbevelingen systeemanalyse</td> <td>Reservering voor maatregelen naar aanleiding van de</td> <td>PWN</td> <td>Actief stimuleren</td> </tr> <tr> <td>NL12_810-4</td> <td>Onderzoek systeemanalyse algemeen</td> <td>Opstellen water- en stoffenbalans rekening houdend met vogels</td> <td>HHNK en PWN</td> <td>Uitvoeren</td> </tr> <tr><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td></tr> <tr><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td></tr> <tr><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td></tr> <tr><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td></tr> <tr><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td></tr> <tr><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td></tr> <tr><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td></tr> <tr><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td></tr> <tr><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td></tr> <tr><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td></tr> </table>	Maatregelen SGBP3 (2022-2027)					Code	Omschrijving maatregel	Primair verantw. voor uitvoering	Actie HHNK		NL12_810-3	Uitvoeren aanbevelingen systeemanalyse	Reservering voor maatregelen naar aanleiding van de	PWN	Actief stimuleren	NL12_810-4	Onderzoek systeemanalyse algemeen	Opstellen water- en stoffenbalans rekening houdend met vogels	HHNK en PWN	Uitvoeren																																																		
Maatregelen SGBP3 (2022-2027)																																																																							
Code	Omschrijving maatregel	Primair verantw. voor uitvoering	Actie HHNK																																																																				
NL12_810-3	Uitvoeren aanbevelingen systeemanalyse	Reservering voor maatregelen naar aanleiding van de	PWN	Actief stimuleren																																																																			
NL12_810-4	Onderzoek systeemanalyse algemeen	Opstellen water- en stoffenbalans rekening houdend met vogels	HHNK en PWN	Uitvoeren																																																																			

Vooruitblik 2050
Klimaatverandering kan zorgen voor achteruitgang van dit watersysteem doordat het water warmer wordt en emissies toenemen.

Status polder 2027: Potentie helder, te nemen maatregelen zijn gericht op versterken biodiversiteit en helder water. Deels functie drinkwaterwinning, Natura2000 gebied.

Waterkwaliteit	Ligging	Beeld water	Beeld oevers	Biologische kwaliteit in cijfers	Verontreinigende stoffen
					

Watersysteemanalyse	Diagnose aan de hand van Ecologische Sleutelfactoren			Bronnen nutriënten (stikstoflimitatie)			Bronnen verontreinigende stoffen				
		1. Productiviteit water									
		2. Licht									
		3. Productiviteit bodem									
		4. Habitatgeschiktheid									
		5. Verspreiding									
		6. Verwijdering	Matige soortenrijkdom vis, er is maar één soort migrerende zoetwatervis aangetroffen								
		7. Organische belasting									
		8. Toxiciteit									

Huidig beleid	Specifieke maatregelen SGBP1 (2009-2014)	Specifieke maatregelen SGBP2 (2015-2021)
1 Natuurvriendelijk baggeren en natuurvriendelijk schonen	1 Saneren overstort	1
2 Optimalisatie peilbeheer, beperken waterinlaat	2	2
3 Visplan opstellen en uitvoeren	3	3
4 Onderzoek (divers)	4	4
5 Financiële impuls handhaving, innovatie landbouw, etc.	5	5

Maatregelen SGBP3 (2022-2027)			
Code	Omschrijving maatregel	Primair verantw. voor uitvoering	Actie HHNK
NL12_820-3	Uitvoeren aanbevelingen systeemanalyse	PWN	Actief stimuleren
NL12_820-4	Onderzoek systeemanalyse algemeen	HNNK en PWN	Uitvoeren

Vooruitblik 2050
Klimaatverandering kan zorgen voor achteruitgang van dit watersysteem doordat het water warmer wordt en emissies toenemen.

Status polder 2027: Potentie helder, te nemen maatregelen zijn gericht op versterken biodiversiteit en helder water. Deels troebel door ontlasting vogels (Natura2000 doelstelling).

Waterkwaliteit	Ligging	Beeld water	Beeld oevers	Biologische kwaliteit in cijfers	Verontreinigende stoffen																												
		<p>A. Optimale vegetatie B. Arme vegetatie C. Overmatige vegetatie D. Troebel</p> <p>A. Soortenrijk B. Soortenarm</p>																															
Watersysteemanalyse	Diagnose aan de hand van Ecologische Sleutelfactoren			Bronnen nutriënten (stikstoflimitatie)	Bronnen verontreinigende stoffen (niet-waterlichaam specifiek)																												
	<p>1. Productiviteit water hoge algenbiomassa, hoge visbiomassa</p> <p>2. Licht Matig doorzicht Weinig ondergedoken waterplanten</p> <p>3. Productiviteit bodem Lage vegetatiebedekking</p> <p>4. Habitatgeschiktheid</p> <p>5. Verspreiding Matige soortenrijkdom vis, migrerende zoetwatervis ontbreekt</p> <p>6. Verwijdering</p> <p>7. Organische belasting</p> <p>8. Toxiciteit</p>	<p>Stikstof (mgN/m²/dag)</p> <p>Fosfor (mgP/m²/dag)</p> <p>Legenda</p> <p>Kritische belasting</p> <p>Beïnvloedbaar</p> <ul style="list-style-type: none"> Actuele bemesting Overige emissies landbouw Waterinlaat RWZI's Industriële lozingen Overige bronnen <p>Niet beïnvloedbaar</p> <ul style="list-style-type: none"> Historische bemesting Nalevering landbouwbodems Natuurgebieden Infiltratiewater Atmosferische depositie Kwel 	<p>Gewasbeschermingsmiddelen</p> <ul style="list-style-type: none"> Akkerbouw Tuinbouw Kassen Onkruidbestijding verhard oppervlak <p>Zware metalen</p> <ul style="list-style-type: none"> Landbouw Industrie Verkeer Huishoudens <p>PAK's</p> <ul style="list-style-type: none"> Gecreosoteerd hout Effluent Overstorten <p>Overige verontreinigende stoffen</p> <ul style="list-style-type: none"> Diverse bronnen Ammonium: landbouw 																														
Maatregelen	Huidig beleid	Specifieke maatregelen SGBP1 (2009-2014)	Specifieke maatregelen SGBP2 (2015-2021)																														
	<ol style="list-style-type: none"> Natuurvriendelijk baggeren en natuurvriendelijk schonen Optimalisatie peilbeheer, beperken waterinlaat Visplan opstellen en uitvoeren Onderzoek (divers) Financiële impuls handhaving, innovatie landbouw, etc. 	<ol style="list-style-type: none"> 	<ol style="list-style-type: none"> 																														
	Maatregelen SGBP3 (2022-2027)																																
	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Code</th> <th>Omschrijving maatregel</th> <th>Primair verantw. voor uitvoering</th> <th>Actie HHNK</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>NL12_830-2</td> <td>Aangepast maaibeheer</td> <td>Communicatiemaatregel</td> <td>Actief stimuleren</td> </tr> <tr> <td>NL12_830-3</td> <td>Onderzoeksmaatregel waterbodem</td> <td>Waterbodemonderzoek Zwanenwater</td> <td>HHNK</td> </tr> <tr> <td>NL12_830-4</td> <td>Uitvoeren aanbevelingen systeemanalyse</td> <td>Reservering voor uitvoeren van aanbevelingen onderzoek</td> <td>Aanliggende eigenaren watersysteem</td> </tr> <tr> <td>NL12_830-5</td> <td>Onderzoek systeemanalyse algemeen</td> <td>Opstellen water- en stoffenbalans rekening houdend met vogels</td> <td>HHNK en provincie</td> </tr> <tr> <td>NL12_830-6</td> <td>Beschermen van oevers om de vegetatiegroei op gang te brengen (vraat oevers Zwanenwater)</td> <td>Verminderen vraat oevervegetatie Zwanenwater</td> <td>Aanliggende eigenaren watersysteem</td> </tr> <tr> <td>NL12_830-7</td> <td>Projectmonitoring ecologische waterkwaliteit</td> <td>Vergroten inzicht in watersysteem en effectiviteit maatregelen</td> <td>HHNK en provincie</td> </tr> </tbody> </table>	Code	Omschrijving maatregel	Primair verantw. voor uitvoering	Actie HHNK	NL12_830-2	Aangepast maaibeheer	Communicatiemaatregel	Actief stimuleren	NL12_830-3	Onderzoeksmaatregel waterbodem	Waterbodemonderzoek Zwanenwater	HHNK	NL12_830-4	Uitvoeren aanbevelingen systeemanalyse	Reservering voor uitvoeren van aanbevelingen onderzoek	Aanliggende eigenaren watersysteem	NL12_830-5	Onderzoek systeemanalyse algemeen	Opstellen water- en stoffenbalans rekening houdend met vogels	HHNK en provincie	NL12_830-6	Beschermen van oevers om de vegetatiegroei op gang te brengen (vraat oevers Zwanenwater)	Verminderen vraat oevervegetatie Zwanenwater	Aanliggende eigenaren watersysteem	NL12_830-7	Projectmonitoring ecologische waterkwaliteit	Vergroten inzicht in watersysteem en effectiviteit maatregelen	HHNK en provincie				
Code	Omschrijving maatregel	Primair verantw. voor uitvoering	Actie HHNK																														
NL12_830-2	Aangepast maaibeheer	Communicatiemaatregel	Actief stimuleren																														
NL12_830-3	Onderzoeksmaatregel waterbodem	Waterbodemonderzoek Zwanenwater	HHNK																														
NL12_830-4	Uitvoeren aanbevelingen systeemanalyse	Reservering voor uitvoeren van aanbevelingen onderzoek	Aanliggende eigenaren watersysteem																														
NL12_830-5	Onderzoek systeemanalyse algemeen	Opstellen water- en stoffenbalans rekening houdend met vogels	HHNK en provincie																														
NL12_830-6	Beschermen van oevers om de vegetatiegroei op gang te brengen (vraat oevers Zwanenwater)	Verminderen vraat oevervegetatie Zwanenwater	Aanliggende eigenaren watersysteem																														
NL12_830-7	Projectmonitoring ecologische waterkwaliteit	Vergroten inzicht in watersysteem en effectiviteit maatregelen	HHNK en provincie																														
	Vooruitblik 2050																																
	Klimaatverandering kan zorgen voor achteruitgang van dit watersysteem doordat het water warmer wordt en emissies toenemen.																																

Status polder 2027: Potentie helder, te nemen maatregelen zijn gericht op versterken biodiversiteit en helder water. Lokaal troebel door ontlasting vogels (Natura2000 doelstelling).

Waterkwaliteit	Ligging 	Beeld water 	Beeld oevers 	Biologische kwaliteit in cijfers 	Verontreinigende stoffen
-----------------------	--------------------	------------------------	-------------------------	---	-------------------------------------

Watersysteemanalyse	Diagnose aan de hand van Ecologische Sleutelfactoren	Bronnen nutriënten (stikstoflimitatie)	Bronnen verontreinigende stoffen (niet-waterlichaam specifiek)																																																						
	<table border="1"> <tr><td></td><td>1. Productiviteit water vrij hoge algenbiomassa</td></tr> <tr><td></td><td>2. Licht</td></tr> <tr><td></td><td>3. Productiviteit bodem</td></tr> <tr><td></td><td>4. Habitatgeschiktheid</td></tr> <tr><td></td><td>5. Verspreiding Matige soortenrijkdom vis</td></tr> <tr><td></td><td>6. Verwijdering</td></tr> <tr><td></td><td>7. Organische belasting</td></tr> <tr><td></td><td>8. Toxiciteit</td></tr> </table>		1. Productiviteit water vrij hoge algenbiomassa		2. Licht		3. Productiviteit bodem		4. Habitatgeschiktheid		5. Verspreiding Matige soortenrijkdom vis		6. Verwijdering		7. Organische belasting		8. Toxiciteit	<table border="1"> <tr><th>Stikstof</th><th>Fosfor</th></tr> <tr><td>1</td><td>1</td></tr> <tr><td>1</td><td>1</td></tr> <tr><td>1</td><td>1</td></tr> <tr><td>1</td><td>1</td></tr> <tr><td>1</td><td>1</td></tr> <tr><td>1</td><td>1</td></tr> <tr><td>0</td><td>0</td></tr> <tr><td>0</td><td>0</td></tr> <tr><td>0</td><td>0</td></tr> <tr><td>0</td><td>0</td></tr> <tr><td>0</td><td>0</td></tr> <tr><td>0</td><td>0</td></tr> <tr><td>0</td><td>0</td></tr> <tr><td>0</td><td>0</td></tr> <tr><td>0</td><td>0</td></tr> <tr><td>0</td><td>0</td></tr> <tr><td>0</td><td>0</td></tr> <tr><td>0</td><td>0</td></tr> </table>	Stikstof	Fosfor	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	<p>Legenda</p> <p>Kritische belasting</p> <p>Beïnvloedbaar</p> <ul style="list-style-type: none"> Actuele bemesting Overige emissies landbouw Waterinlaat RWZI's Industriële lozingen Overige bronnen <p>Niet beïnvloedbaar</p> <ul style="list-style-type: none"> Historische bemesting Nalevering landbouwbodems Natuurgebieden Infiltratiewater Atmosferische depositie Kwel
	1. Productiviteit water vrij hoge algenbiomassa																																																								
	2. Licht																																																								
	3. Productiviteit bodem																																																								
	4. Habitatgeschiktheid																																																								
	5. Verspreiding Matige soortenrijkdom vis																																																								
	6. Verwijdering																																																								
	7. Organische belasting																																																								
	8. Toxiciteit																																																								
Stikstof	Fosfor																																																								
1	1																																																								
1	1																																																								
1	1																																																								
1	1																																																								
1	1																																																								
1	1																																																								
0	0																																																								
0	0																																																								
0	0																																																								
0	0																																																								
0	0																																																								
0	0																																																								
0	0																																																								
0	0																																																								
0	0																																																								
0	0																																																								
0	0																																																								
0	0																																																								

Huidig beleid	Specifieke maatregelen SGBP1 (2009-2014)	Specifieke maatregelen SGBP2 (2015-2021)
1 Natuurvriendelijk baggeren en natuurvriendelijk schonen	1	1
2 Optimalisatie peilbeheer, beperken waterinlaat	2	2
3 Visplan opstellen en uitvoeren	3	3
4 Onderzoek (divers)	4	4
5 Financiële impuls handhaving, innovatie landbouw, etc.	5	5

Maatregelen SGBP3 (2022-2027)			
Code	Omschrijving maatregel	Primair verantw. voor uitvoering	Actie HHNK
NL12_840-1	Habitatgeschiktheid van watergangen vergroten	Aanliggende eigenaren watersysteem	Actief stimuleren
NL12_840-2	Onderzoek systeemanalyse algemeen	Bronnenanalyse en monitoring	uitvoeren
NL12_840-3	Uitvoering aanbevelingen onderzoek systeemanalyse	Maatregelen nav aanbevelingen bronnenanalyse	Actief stimuleren

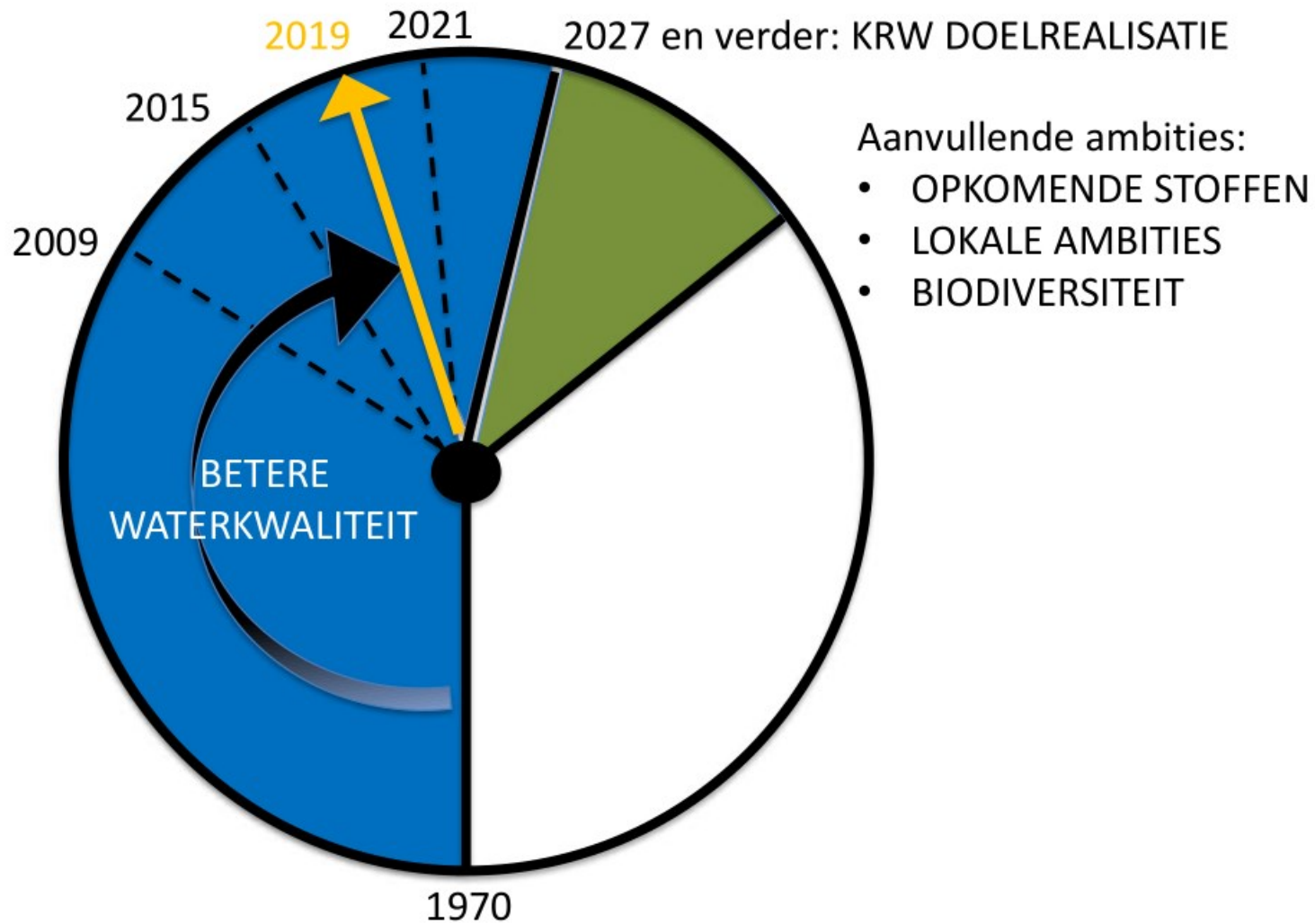
Vooruitblik 2050
Klimaatverandering kan zorgen voor achteruitgang van dit watersysteem doordat het water warmer wordt en emissies toenemen.

hoogheemraadschap
Hollands
Noorderkwartier

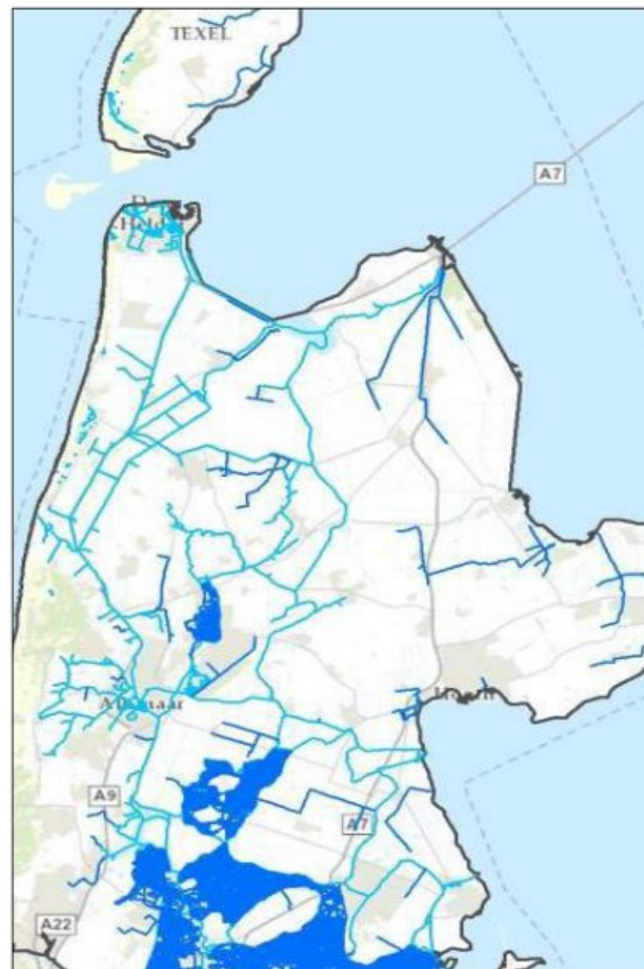
Maatregelenpakket Gezond Water 2022-2027

Context effect Gezond Water

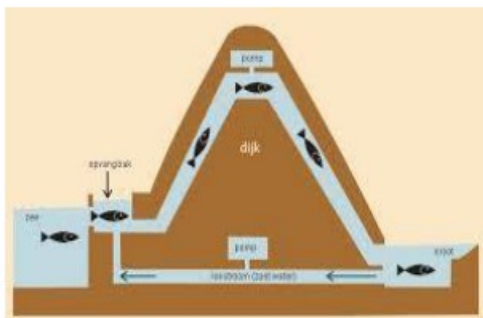

Context Kaderrichtlijn Water

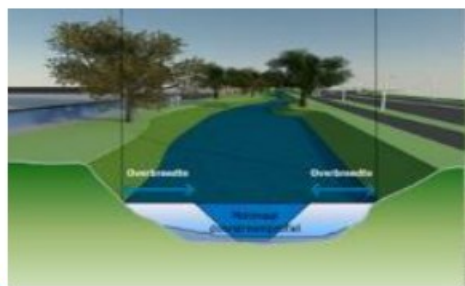
- Europese wetgeving
- Planperioden:
 1. 2009-2015
 2. 2016-2021
 3. 2022-2027
- HHNK 51 Waterlichamen: resultaatverplichting
- Overig Water: inspanningsverplichting

Maatregelen perioden 2009-2015-2021

STUDIE BRONNEN
STIKSTOF EN FOSFOR

Landbouwportaal
Noord-Holland

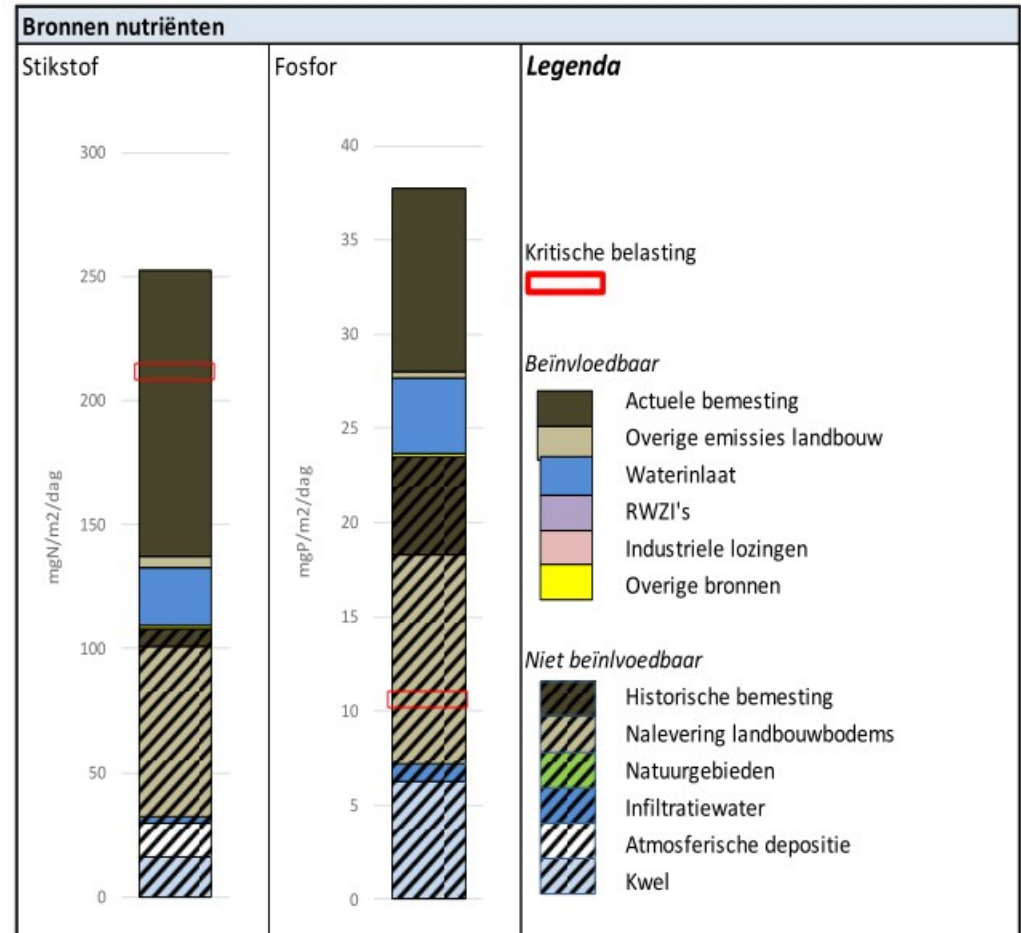
Stroomgebiedbeheersplan 3 (SGBP3 2022-2027)

- Voorbereiding doelen en maatregelen door waterschappen
- Doel is huidige toestand plus effect maatregelen:
 - Alle maatregelen in beeld brengen
 - Maatregelen Significante Schade => weglaten
 - Maatregelen Disproportionele Kosten => meenemen
- **RIJK: nu alleen technische doelaanpassing; doelverlaging pas in 2027 mogelijk**

**HAND-
REIKING
KRW-
DOELEN**

Hoofdlijnen knelpunten Watersysteemanalyses

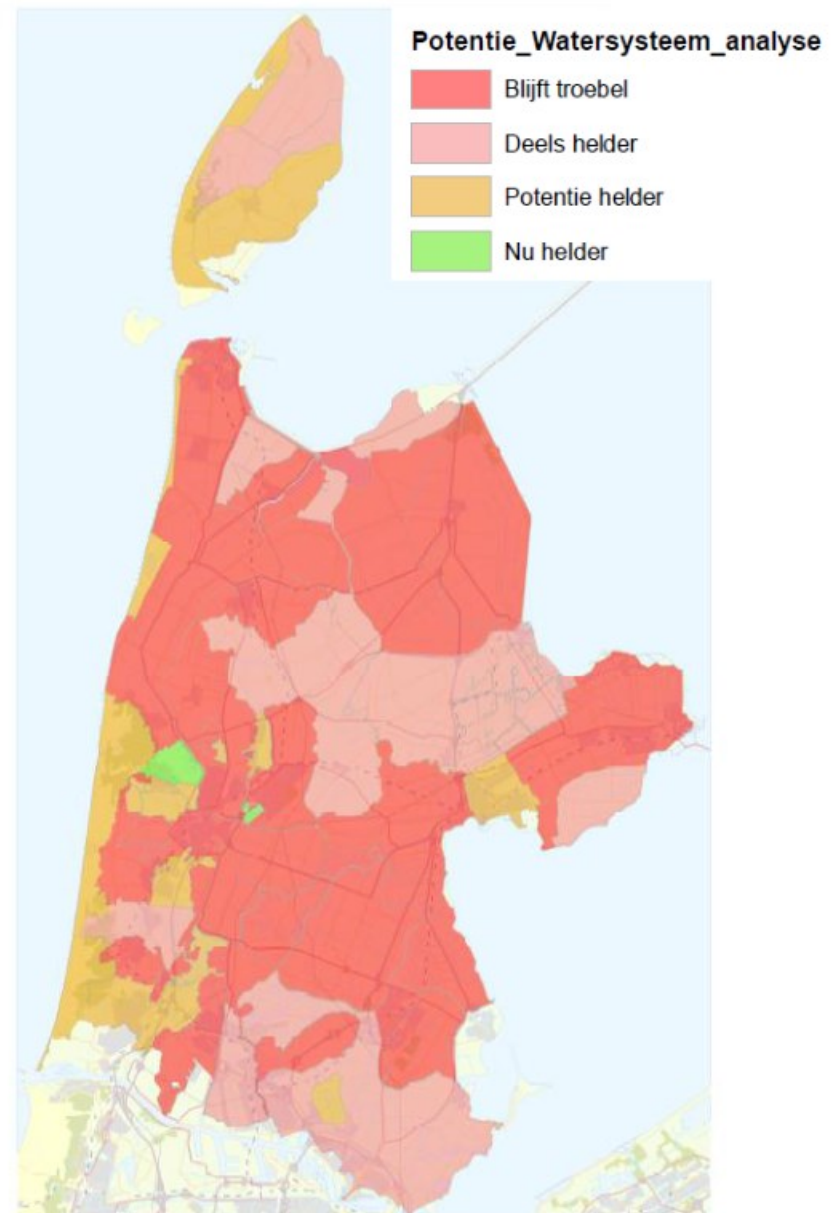
- Te hoge nutriëntenbelasting
- Onnatuurlijk peilbeheer
- Onnatuurlijke inrichting en onderhoud
- Normoverschrijdingen chemische stoffen

Potentie Watersystemen

Kansen voor **HELDER** water:

- 4 duinwaterlichamen
 - 2 waterlichamen: nu helder
 - 9 waterlichamen: potentie helder
-
- 12 waterlichamen: blijven troebel, potentie overig water deels helder
 - 24 watersystemen blijven troebel

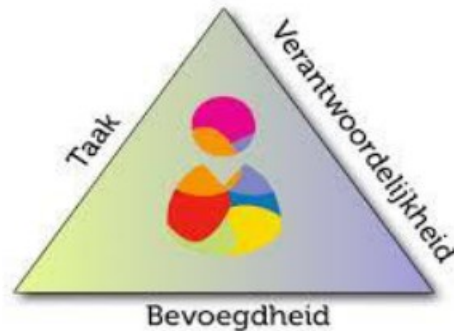

Reflectie Watersysteemanalyses

- Inhoud zeer gedegen, sterke bronnenanalyse
- **HELDER WATER IS IN 10-15 KRW-WATERLICHAMEN REALISTISCH**
- Overige kansen buiten KRW-waterlichamen (overig water)
- Potentie versterken biodiversiteit watersystemen (naast KRW)

Handelingsperspectief: Zelf, Samen en Anderen

Maatregelen ZELF:

- Natuurvriendelijke inrichting en onderhoud watersysteem
- Aanpassen peilbeheer
- Vismigratie
- Bronaanpak nutriënten: RWZI's en waterinlaat
- Voorlichting, handhaving

Handelingsperspectief: Zelf, Samen en Anderen

Maatregelen SAMEN:

- Samenwerking Bodem en Water (landbouw)
- Meekoppelen met andere beleidsdoelen (provincie, gemeenten)

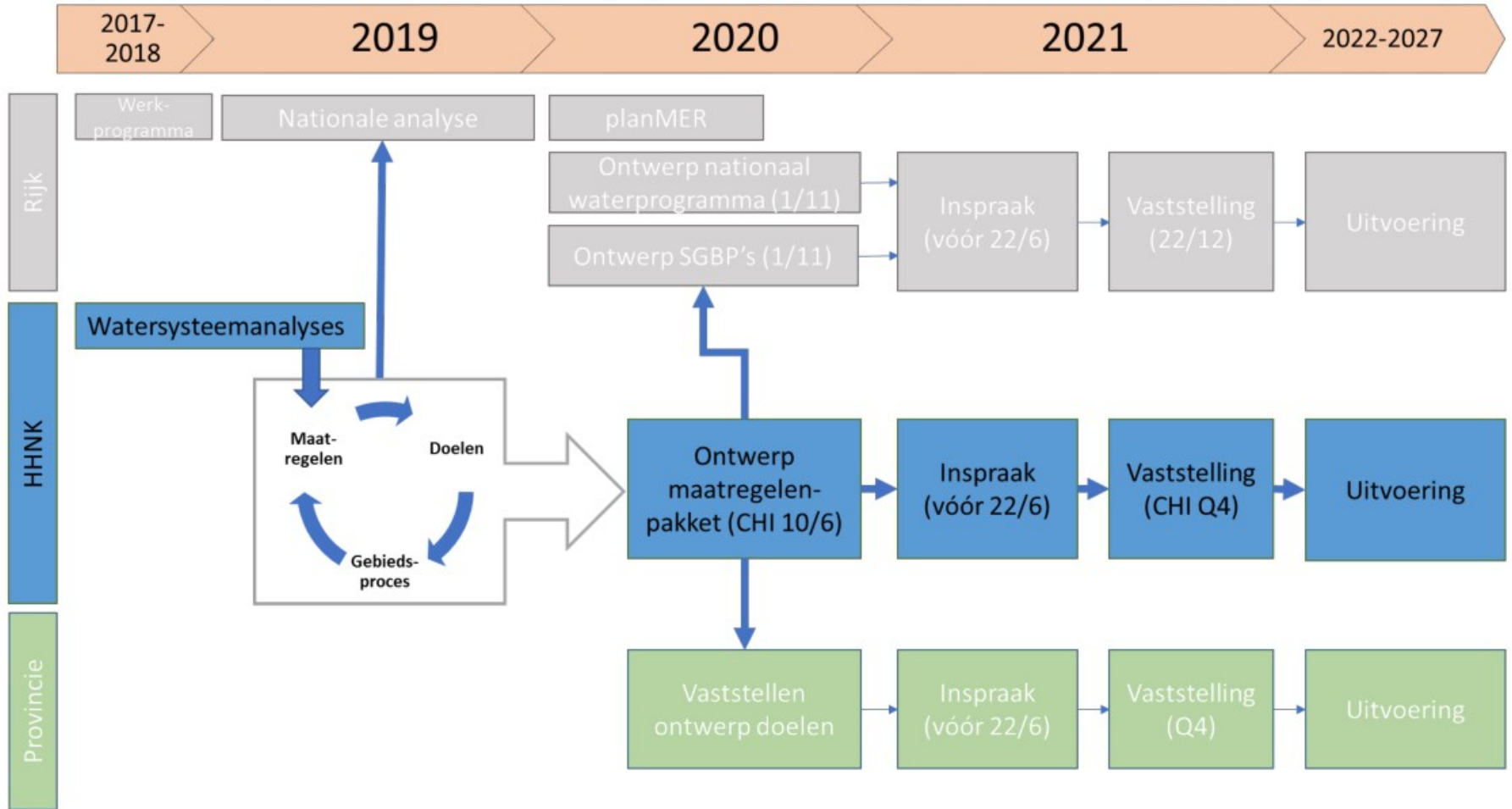
Maatregelen door ANDEREN:

- Natuurvriendelijke inrichting en beheer water door derden
- Inzet (Europese) subsidies (bv landbouw)
- Bronaanpak: chemie (rijk) en nutriënten (gemeenten en provincie)

Afwegingen inzet HHNK SGBP3

- Focus op realisatie 'helder waterdoelen' in 10-15 gebieden
- Technische doelaanpassing tot 'troebel waterdoelen' in overige gebieden
- Wat zijn goede maatregelen voor Gezond Water én biodiversiteit watersystemen?
- Afwegen haalbaarheid en betaalbaarheid <-> verplichtingen Brussel

Planning

KRW-MAATREGELEN EN DOELEN
HOOGHEEMRAADSCHAP HOLLANDS NOORDERKWARTIER
2022-2027

Update maart 2021

24 maart 2021

KRW-MAATREGELEN EN DOELEN

HOOGHEEMRAADSCHAP HOLLANDS NOORDERKWARTIER

2022-2027

Update maart 2021

Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier

24 maart 2021

Concept

MFWater

  @mfwater.nl

INHOUDSOPGAVE

1 INLEIDING	6
1.1. Aanleiding en achtergrond	6
1.2. Doel	7
1.3. Leeswijzer	8
2 GEBIEDSBREDE MAATREGELLEN	9
2.1. Voorlichtingscampagne	9
2.2. Cofinanciering subsidies landbouw	10
2.3. Ontwikkeling exotenbeleid	12
2.4. Onderzoek achtergrondbelasting zware metalen	13
3 WATERLICHAAMSPECIFIEKE MAATREGELPAKKETTEN	14
3.1. Maatregelen uit de nationale analyse die niet van toepassing zijn	14
3.2. Toelichting waterlichaamspecifieke maatregelen	16
3.3. Maatregelen op de RWZI's	18
4 DOELEN SGBP3	20
4.1. Doelen SGBP3	20
4.2. Toelichting doelafleiding	25
4.3. Doelbereik	26
5 DISCUSSIE: BETROUWBAARHEID	27
5.1. Effecten van maatregelen	27
5.2. KRW-verkenner	27
5.3. Ecologische kennisregels	28
5.4. Onzekerheden huidige toestand	30
5.5. Betekenis onzekerheden voor conclusies en aanbevelingen	30
6 CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN	31
6.1 Doelen SGBP3 en doelbereik	31
6.2 Kosten van maatregelen	31
6.3 Vervolg KRW-proces	32
6.4 Watersysteemanalyses	32
REFERENTIES	33

Bijlagen		aantal pagina's
A	Methode	8
B	Factsheets waterlichamen en maatregelen	102
C	Overzichten technische doelaanpassing per waterlichaam	51
D	KRW-verkenner berekeningen	10
E	Overzicht kostenkentalen	14
F	Overzicht doelen SGBP3	1

1 INLEIDING

1.1. Aanleiding en achtergrond

Aanleiding

Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier (HHNK) heeft in de afgelopen periode gewerkt aan het derde stroomgebiedbeheerplan (SGBP 3), waaronder de maatregelen die HHNK in de komende planperiode (2022-2027) wil implementeren om de ecologische en chemische waterkwaliteit in het gebied op orde te brengen.

HHNK heeft in de afgelopen jaren uitgebreide watersysteemanalyses uit laten voeren voor al haar KRW-waterlichamen. Deze informatie is benut om per waterlichaam specifieke maatregelen en waterlichaamspecifieke doelen af te leiden (technische doelaanpassing). Vervolgens is in een gebiedsproces de specifieke invulling en uitvoering van maatregelen afgestemd met 'het gebied' en overige betrokken overheden. In deze rapportage (update maart 2021) zijn wijzigingen op het maatregelenpakket die uit dit proces naar voren zijn gekomen inmiddels verwerkt.

Belang van een goede waterkwaliteit

De Kaderrichtlijn Water (KRW) is een Europese richtlijn die beoogt de (ecologische) waterkwaliteit in alle oppervlaktewaterlichamen op orde te krijgen. Waterbeheerders (waterschappen, provincies) bepalen zelf de doelen voor de waterkwaliteit: het doel is de maximaal haalbare kwaliteit, gegeven de gebiedspecifieke eigenschappen en functies die in het gebied aanwezig zijn (maatregelen mogen geen significante schade aan functies veroorzaken). Door de hiërarchische implementatiestructuur van de KRW ontstaat soms het beeld dat het behalen van de doelen voor de waterkwaliteit vooral een 'Brusselse' verplichting betreft. HHNK wil een waterschap zijn dat het belang van haar inwoners voorop stelt. Ook voor deze inwoners is voldoende water van een goede kwaliteit van belang. Denk bijvoorbeeld aan: de drinkwaterkwaliteit en de kosten voor drinkwaterzuivering, recreatie, beregeningswater en volksgezondheid, zoetwaterbeschikbaarheid, milieu-hygiënische kwaliteit van de leefomgeving, beleving van natuurwaarden, cultuurhistorische waarden, biodiversiteit (en daaraan gerelateerd, de opkomst van plaagsoorten), overlast (bijvoorbeeld stank of blauwalg) en beroeps- en sportvisserij. Voor al deze belangen geldt dat een robuust, ecologisch en chemisch gezond watersysteem wenselijk is. Middels de maatregelen in het 3^e stroomgebiedbeheerplan wordt getracht aan deze belangen voor een goede waterkwaliteit een invulling te geven.

Achtergrondbelasting

Een belangrijk aandachtspunt voor de analyse aan en implementatie van maatregelenpakketten binnen HHNK is de hoge achtergrondbelasting met nutriënten en de specifieke geohydrologische omstandigheden. Het beheergebied van het HHNK kent een bijzondere historie. In het verleden was het gebied zout. In de afgelopen eeuw is het oppervlaktewater in het beheergebied steeds verder verzoet, een trend die momenteel nog gaande is. Een deel van de waterlichamen zijn momenteel zoet, een deel brak (variërend van zwak brak tot brak). De mariene historie maakt dat in de bodem nog veel nutriënten beschikbaar zijn die langzamerhand vrij komen in de waterkolom. Daarnaast is in veel gebieden sprake van een nutriëntenrijke (en zoute) kwel, en (deels brakke) veenpakketten welke afbreken door de natuurlijke (o.a. sulfaatrijke bodems) en antropogene (o.a. lage waterpeilen) omstandigheden.

Omdat zoet water last heeft van eutrofiëringsverschijnselen bij lagere nutriëntenconcentraties dan in het mariene milieu aanwezig zijn, is het water binnen het beheergebied van HHNK voedselrijk (eutroof en soms hypertroof) en troebel. Daarom heeft HHNK onderzoek laten uitvoeren naar de achtergrondbelasting van het oppervlaktewater, inclusief kwantificering, en daar vervolgens de KRW-doelen op aangepast. Ook is voor een deel van de biologische groepen een aangepaste typologie ontwikkeld, omdat de Nederlandse typologie niet zonder meer toepasbaar is. Voor een deel van de waterlichamen betekenen deze omstandigheden, dat 'helder' water met een goede ecologische toestand zoals deze onder de KRW is gedefinieerd, niet haalbaar is zonder zeer ingrijpende maatregelen (die zorgen voor significante schade aan functies in het gebied). In andere delen van het gebied is echter wel helder water van een goede ecologische kwaliteit mogelijk.

Belangrijkste knelpunten waterkwaliteit

De belangrijkste knelpunten voor de ecologische waterkwaliteit (naast de hoge achtergrondbelasting) binnen Hollands Noorderkwartier zijn de volgende:

- Het peilbeheer. Voor een goede ecologische waterkwaliteit is een grootschalige verandering van het peilbeheer nodig: voor vegetatieontwikkeling (flexibel peil in de oeverzone), beperken invloed van gebiedsvreemd water (inlaatreductie) en voor het remmen van veenafbraak. Het ingrijpen op het peilbeheer is echter binnen de huidige functies in het gebied zeer beperkt mogelijk, zie ook de toelichting bij de maatregelen voor de verschillende waterlichamen. Waar mogelijk moet dit met zorgvuldig maatwerk worden ingepast.
- Veenafbraak. In de waterlichamen in de veenweidegebieden is veenafbraak de dominante bepalende factor voor de waterkwaliteit: dit leidt tot (onder andere) een hoge nutriëntenbelasting, waterbodems met slechte wortelmogelijkheden voor vegetatie, een verminderd doorzicht en zuurstofarm water. Het remmen van veenafbraak is complex, zowel in de technische invulling als qua draagvlak (in sommige gevallen is immers functiewijziging nodig om veenafbraak te remmen). Vanuit de kaderrichtlijn kan de achtergrondbelasting vanuit veenafbraak in de doelen worden verdisconteerd. Voor veel waterlichamen betekent dit evenwel dat helder, plantenrijk en ecologisch gezond water onder de huidige omstandigheden niet haalbaar is;
- Actuele bemesting. De nutriëntenbelasting vanuit landbouw is momenteel nog hoog. Voor veel waterlichamen speelt echter ook een hoge achtergrondbelasting, waardoor de belasting niet op orde kan worden gebracht. Middels het landbouwportaal wordt ingezet op reductie van de hoeveelheid nutriënten die vanuit landbouw in het water terecht komen. Technisch is een 0-emissie vanuit de landbouwgebieden echter binnen de komende KRW-planperiode echter niet uitvoerbaar/realistisch, zowel door de na-ijleffecten van historische bemesting als qua bedrijfsvoering.
- Het geringe aandeel open water. In een deel van de waterlichamen is het percentage open water beperkt. Dat maakt dat er weinig ruimte is voor vegetatieontwikkeling vanuit waterveiligheid, en dat de nutriëntenvruchten in het gebied worden verdeeld over een klein oppervlak. Vanwege het huidige grondgebruik is het verruimen van de hoeveelheid water op grote schaal echter niet realistisch.

Bovenstaand maakt dat de kansen voor verbetering van de ecologische waterkwaliteit in een deel van de waterlichamen beperkt zijn, en bovendien vragen om een langduriger proces. Er zijn echter ook veel waterlichamen waar nog wel een stap kan worden gemaakt in de verbetering van de ecologische waterkwaliteit. De verdeling bedraagt ongeveer 50%.

1.2. Doel

HHNK heeft de voorliggende rapportage op laten stellen om inzicht te verkrijgen in potentiële maatregelen en het effect van deze maatregelen op de kwaliteit van de KRW-waterlichamen. Het doel van deze rapportage en het uitgevoerde project is:

- Het selecteren van nuttige en haalbare maatregelen waarmee de waterkwaliteit kan worden verbeterd.
- Het afleiden van doelen voor de ecologische waterkwaliteit (technische doelaanpassing);
- Inzichtelijk te maken welke kosten en inspanningen zijn gemoeid met de uitvoering van de maatregelen;
- De informatie over GEP en de maatregelen inzichtelijk te maken ten behoeve van de nationale analyses naar het behalen van de KRW-doelen. Deze analyse wordt gebruikt door het Rijk voor het informeren van politiek en maatschappij over de stand van zaken van de Delta-aanpak en de KRW-opgaven.

Deze rapportage betreft een update van de stand van zaken in maart 2021. In juni 2019 is een voorgaande versie van de rapportage opgesteld. Inmiddels zijn er vanuit het gebiedsproces en door voortschrijdend inzicht een aantal aanpassingen gedaan aan de maatregelenpakketten én is voor veel maatregelen duidelijk geworden hoe en door wie de maatregel zal worden gefinancierd.

1.3. Leeswijzer

In dit rapport wordt achtereenvolgens ingegaan op:

- Hoofdstuk 2: Gebiedsbrede maatregelen. Een aantal maatregelen is niet aan specifieke waterlichamen te koppelen, maar is gebiedsbreed toepasbaar. Deze maatregelen zijn beschreven en gemotiveerd in het tweede hoofdstuk.
- Hoofdstuk 3: Waterlichaamspecifieke maatregelen. In dit hoofdstuk zijn de maatregelen beschreven die op basis van de specifieke knelpunten in de waterlichamen (watersysteemanalyses, gebiedskennis) zijn geselecteerd. Daarnaast wordt beschreven en gemotiveerd welke maatregelen (vanuit de lijst van de nationale analyse) in het beheergebied van HHNK niet toepasbaar zijn.
- Hoofdstuk 4: Doelen voor de waterkwaliteit;
- Hoofdstuk 5: Discussie: betrouwbaarheid. Dit hoofdstuk geeft een beschouwing van de betrouwbaarheid van de berekeningen en de implicaties voor conclusies en de uiteindelijke uitvoering van de maatregelen.
- Hoofdstuk 6: Conclusies en aanbevelingen.

In de bijlage is de volgende informatie opgenomen:

- Bijlage A: methode;
- Bijlage B: factsheets waterlichamen (een overzicht per waterlichaam met de belangrijkste knelpunten en de maatregelen);
- Bijlage C: overzichten technische doelaanpassing per waterlichaam;
- Bijlage D: een toelichting op de KRW-verkennerberekeningen;
- Bijlage E: een overzicht van de kostenkennallen.

2 GEBIEDSBREDE MAATREGELEN

In dit hoofdstuk wordt een aantal gebiedsbrede maatregelen gepresenteerd die naar voren zijn gekomen uit verschillende werksessies met medewerkers van HHNK, aangeleverde gegevens en de opgestelde watersysteemanalyses.

Tabel 2.1 geeft een samenvatting van de voorgestelde gebiedsbrede maatregelen, de primaire actiehouders, de belanghebbenden en betrokkenen, de kosten en het maatregelenpakket waar de maatregel in is opgenomen. In de volgende paragrafen is een uitgebreidere toelichting gegeven op deze maatregelen.

Tabel 2.1 Overzicht van de kosten, de primaire actiehouders en overige belanghebbenden en betrokkenen van alle gebiedsbrede maatregelen

Maatregel	Primaire actiehouders	Belanghebbenden en betrokkenen	Kosten (HHNK) in
Voorlichtingscampagne (bijvoorbeeld: social media, samenwerkingscampagnes met tuincentra).	HHNK	Consumenten	
Cofinanciering subsidies landbouw	HHNK	Landbouw, provincie, nationale overheid	
Ontwikkeling exotenbeleid	HHNK		
Onderzoek vrijkomen metalen uit de bodem (natuurlijke bronnen)	HHNK		

Ten opzichte van de vorige versie van deze rapportage zijn een aantal maatregelen verwijderd. Dit is omdat;

- De maatregelen inmiddels al zijn uitgevoerd (bijvoorbeeld: het schone lucht akkoord, waar al afspraken gemaakt zijn tussen overheden om de luchtkwaliteit te verbeteren. Dit beïnvloedt de waterkwaliteit positief door het afremmen van de atmosferische depositie);
- Door voortschrijdend inzicht al aan specifieke waterlichamen gekoppeld konden worden (bijvoorbeeld: saneren/monitoren voormalige stortplaatsen ammoniumuitloging);
- Al onderdeel uitmaken van het reguliere beleid, waarmee het niet nodig is deze als KRW-maatregel op te voeren. Deze maatregelen waren wel van belang voor de doelafleiding (bijvoorbeeld: het ruimte voor groei portaal).

2.1. Voorlichtingscampagne

Drie specifieke biociden worden veel in huishoudens gebruikt en vormen momenteel nog een probleem voor de oppervlaktewaterkwaliteit. Dit zijn imidacloprid (o.a. vlooien, bladluis), diazinon (o.a. vlooien) en carbendazim (o.a. gazons)¹. Binnen huishoudens worden echter nog meer biociden ingezet. Met een gerichte voorlichtingscampagne kan terugdringen van het gebruik van deze stoffen worden gestimuleerd. Belangrijk is om te realiseren dat bij een verbod of campagne op een bepaald middel, vaak wordt overgestapt op andere middelen die een vergelijkbaar probleem kunnen vormen. Zo is een bekend alternatief voor imidacloprid fipronil; een gerichte campagne op imidacloprid zorgt dan mogelijk voor toekomstige normoverschrijdingen van fipronil. Publiekscampagnes kunnen daarmee beter gericht zijn op beperktere inzet van middelen en het voorkomen van de uitspoeling naar de riolering/het oppervlaktewater: promoten van minder schadelijke alternatieven, vergroten van weerstand tegen plagen/ziektes, restanten niet door het riool spoelen, enzovoorts.

¹ Imidacloprid wordt ook als gewasbeschermingsmiddel ingezet, het gebruik is echter middels wetgeving inmiddels sterk beperkt. Carbendazim wordt ook als gewasbeschermingsmiddel ingezet en nog breed toegepast. Diazinon is niet meer toegelaten als gewasbeschermingsmiddel. Biocidengebruik op sportvelden en gemeentelijke verhardingen is recent sterk beperkt.

Tabel 2.2. Voorlichting (biocidegebruik huishoudens)

Maatregel	Primaire actiehouder	Belanghebbenden en betrokkenen	Kosten (HHNK) in
Voorlichtingscampagne (bijvoorbeeld: social media, samenwerkingscampagnes met tuincentra).	HHNK	Consumenten	G I

*aanname. Kosten sterk afhankelijk van de gekozen communicatiewijze en schaal.

2.2. Cofinanciering subsidies landbouw

Uit de watersysteemanalyses blijkt dat ESF 1, productiviteit water, in bijna alle oppervlaktewaterlichamen van HHNK niet op orde is; het water is te eutroof voor een heldere toestand. Ook de KRW-monitoring laat hetzelfde beeld zien, zowel in de biologie ondersteunde parameters (concentraties van stikstof en fosfor) als de scores op de biologische kwaliteitselementen. In de watersysteemanalyses is voor de meeste waterlichamen ook een bronnenanalyse uitgevoerd voor de nutriënten. Landbouw (actuele bemesting) blijkt daarbij vaak nog een belangrijke bron. Naast voor de nutriënten bestaan er ook nog knelpunten in de gewasbeschermingsmiddelen die door de landbouw worden ingezet zoals ammoniak, zware metalen en overige microverontreinigingen. Momenteel wordt door HHNK op een overkoepelende aanpak ingezet voor bovenwettelijke maatregelen voor de landbouwsector middels het landbouwportaal Noord-Holland. De rijksoverheid heeft daarnaast een belangrijke rol middels het nationale mestbeleid. Tenslotte zijn ook waterlichaamspecifieke maatregelen mogelijk.

Nationaal beleid

Via de mestwetgeving reguleert de overheid op nationaal niveau de hoeveelheid bemesting die op agrarische percelen mag worden toegepast. HHNK heeft daarmee beperkte invloed op de mestgift anders dan, waar nodig, in overleg te treden over het nationale beleid en door middel van toezicht en handhaving. Momenteel wordt door de rijksoverheid een herbezinning op het mestbeleid uitgevoerd (zie ook: <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/mest/herbezinning-mestbeleid>), waarbij door de overheid de volgende kaders zijn gesteld;

- Het ministerie van LNV heeft in de visie Landbouw, Natuur en Voedsel gesteld dat het toekomstige mestbeleid moet bijdragen aan het realiseren van kringlooplandbouw in Nederland;
- Verbetering van de benutting van meststoffen, waardoor ook de kwaliteit van grond- en oppervlaktewater verbetert;
- Verankering van de aangepaste Europese Nitraatrichtlijn in het Nederlandse mestbeleid (o.a. gebruiksnormen en het bevorderen van goede landbouwpraktijken)²;
- Verminderen van fraudeprikkel en het bevorderen van handhaafbaarheid;
- Nieuw mestbeleid mag niet leiden tot hogere administratieve lasten of uitvoeringslasten.

De rijksoverheid wil daarbij de dialoog met partijen uit de samenleving aangaan. Een van de punten die momenteel wordt overwogen, is het aanpassen van de mestgebruiksnormering. Deze is momenteel afgestemd op de bodemgesteldheid op de landbouwgrond, mogelijk kan deze juist worden gekoppeld aan de milieukwaliteit. Technisch is dit inmiddels mogelijk.

Ook is het belangrijk om te realiseren dat in de afgelopen decennia het Nederlandse mestbeleid steeds verder is aangescherpt, en dat verdere terugdringing mogelijk leidt tot verminderde opbrengsten. Om voldoende reductie van meststoffen in het oppervlaktewater te verkrijgen (ten opzichte van de huidige doelen) is een gedragsverandering in de gehele keten nodig – van consument tot producent. Het inschatten van de nutriëntenbelasting vanuit de landbouw, en specifiek de scheiding tussen historische en actuele belasting is complex. Dit is ook bij het vaststellen van de beïnvloedingsruimte een belangrijk aandachtspunt. In deze bronnenanalyse is dan ook met aandacht gekeken naar de onzekerheidsmarge rondom de berekeningen.

Naast mest heeft de nationale overheid ook een belangrijke invloed op het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen. Het ministerie van LNV stimuleert daarnaast natuur inclusieve landbouw.

² Het koppelen van de doelen uit de Kaderrichtlijn Water aan het mestbeleid is vanuit de ecologische waterkwaliteit wenselijk.

NVWA

Het toezicht en de handhaving op landbouwbedrijven is op nationale schaal geregeld via de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA). De NVWA grijpt daarbij vooral in op incidenten, met name wanneer deze aan functies als de drinkwatervoorziening raken. HHNK handhaaft vooral daar waar sprake is van emissie naar oppervlaktewater. Er vindt wel afstemming plaats tussen de handhavers. De NVWA heeft echter een beperkte capaciteit, waardoor niet alle signalen van waterschappen in behandeling worden genomen. Momenteel loopt er een traject om dit probleem in beeld te brengen.

Toezicht en handhaving Hollands Noorderkwartier

Het hoogheemraadschap handhaaft vanuit het watersysteem. Jaarlijks wordt er een plan van aanpak gemaakt, waarin ook specifieke aandachtspunten zijn opgenomen die vanuit de kwaliteitsmonitoring naar voren zijn gekomen. Specifieke aandachtspunten voor toezicht en handhaving zijn, waar deze van toepassing zijn, onder de waterlichaamspecifieke maatregelen opgenomen op basis van de specifieke normoverschrijdingen die nog in de waterlichamen worden gemeten.

Bovenwettelijke maatregelen (landbouwportaal Noord-Holland)

HHNK geeft momenteel invulling aan bovenwettelijke maatregelen middels het landbouwportaal Noord-Holland (zie ook: <https://landbouwportaalnoordholland.nl/index.php?r=site%2Fneeds>). Het landbouwportaal is bedoeld om de landbouwsector te stimuleren om onder andere de afgifte van nutriënten, gewasbeschermingsmiddelen, metalen en overige microverontreinigingen te reduceren. Daarnaast wordt ingestoken op natuurvriendelijker beheer. Dat gebeurt met behulp van subsidiëring van bovenwettelijke maatregelen, het ter beschikking stellen van kennis en het stimuleren van innovatie binnen de sector. Het portaal wordt momenteel goed benut door de landbouw (periode 2018-2021).

Een aandachtspunt is de instandhouding van uitgevoerde beheermaatregelen. Momenteel wordt dit nog niet actief gemonitord. Het beeld bestaat, dat een deel van de uitgevoerde beheermaatregelen stopt zodra de subsidie eindigt. Voorbeelden zijn teeltvrije bufferstroken of natuurvriendelijk beheer van oevers / het stimuleren van oevervegetatie, waarbij de vegetatie in korte periode weer vervalt.

Naast het landbouwportaal is er een kennisregeling, waaruit coaches betaald worden en onderzoeken of kennistrjecten gefinancierd kunnen worden. Tenslotte worden beheermaatregelen gestimuleerd in het kader van Agrarisch Waterbeheer (ANLV). De provincie Noord-Holland voert het ANLV uit, HHNK is onder andere co-financier.

Waterlichaamspecifieke maatregelen

Landbouwmaatregelen binnen HHNK zijn nu veelal gebiedsbreed ingericht. Vrijwel in alle waterlichamen vormt het vrijkomen van nutriënten vanuit het landelijke gebied nog een probleem voor de oppervlaktewaterkwaliteit ten opzichte van de huidige doelen (2015-2021). De haalbaarheid van voldoende nutriëntenreductie en daarmee een deel van de ecologische waterkwaliteitsdoelen verschilt echter sterk per gebied; in sommige gebieden is de achtergrondbelasting en historische belasting zo hoog, dat een helder watersysteem niet gerealiseerd kan worden. In deze gebieden is echter nog wel een (lokale) verbetering van de waterkwaliteit mogelijk: ook troebele watersystemen hebben een ecologische waarde. Bovendien wordt de waterkwaliteit nu op waterlichaam-schaal (met bijbehorend overig water) bekeken. In werkelijkheid is de kwaliteit van een watersysteem veel heterogener dan het homogene beeld dat uit deze presentatiewijze ontstaat: elk waterlichaam en zeker het bijbehorende overige water kent betere en slechtere delen. Vooral in de haarvaten van watersystemen is vaak nog veel winst te behalen qua ecologische waterkwaliteit.

Het verschil in achtergrondbelasting en historische belasting, de bronnen en inrichting van de verschillende waterlichamen maakt dat investeringen (via het landbouwportaal) verschillend renderen tussen de gebieden. Daaruit volgt de gedachte dat beter ingezet kan worden op die gebieden, waar een helder, ecologisch waardevol watersysteem nog gerealiseerd kan worden. Solidariteit tussen de landbouwondernemers, een 'level playing field' voor kansen voor deze ondernemers, afwenteling vanuit de hoogbelaste systemen naar de benedenstroomse watersystemen (zoals de boezems) en de ecologische winst die ook in de mindere gebieden

nog te behalen valt maakt dat het echter ook als wenselijk kan worden gezien om in bijna alle gebieden nog te investeren in een verbetering van de waterkwaliteit. Daarom is er uitgegaan van maatwerk per waterlichaam, aan de hand van de volgende algemene lijn:

- Voor de waterlichamen met potentie voor helder water wordt ingezet op het bereiken van helder water. Daarvoor worden maatregelen voorzien voor het enerzijds reduceren van de nutriëntenbelasting (bronaanpak) en het anderzijds vergroten van de draagkracht van het systeem (beschermen van de oevers, inrichten van oevers, inrichten van deelgebieden). Hier gaan we uit van het actief stimuleren van deze maatregelen bij derde partijen en voor het primaire water ook het uitvoeren van investeringsmaatregelen. Actief stimuleren betekent dat we zelf de betreffende partijen benaderen, om zo een groot mogelijke uitvoering van deze maatregelen na te streven.
- Voor de waterlichamen met alleen potentie voor troebel water wordt ingezet op grofweg dezelfde maatregelen. Hier wordt de uitvoering van maatregelen ook gestimuleerd, echter hier wordt niet actief op gestuurd. Maatregelen in deze waterlichamen kunnen wel een (kleine) kwaliteitsverbetering ten gevolge hebben, echter dit speelt naar verwachting vooral lokaal. Op langere termijn kunnen wel meer kansen in deze watersystemen ontstaan. Ook daarom is het van belang de waterlichamen niet uit te sluiten;
- Er wordt onderscheid gemaakt in de limiterende nutriënten voor het watersysteem. Dat betekent dat voor een deel van de watersystemen (vooral de zoete, stilstaande watersystemen) wordt gestuurd op de emissie van fosfor, en voor een ander deel (vooral de brakke en zoute watersystemen) op de emissie van stikstof. Dit vraagt om een ander type maatregelen.
- Ook voor het stimuleren en uitvoeren van natuurvriendelijker beheer en onderhoud wordt ingezet op het onderscheid tussen waterlichamen met een potentie voor helder water en een hoge biodiversiteit en watersystemen welke naar verwachting troebel zullen blijven;
- Voor het stimuleren van maatregelen die door derde partijen worden genomen blijven instrumenten zoals het landbouwportaal belangrijk. Dergelijke instrumenten bieden kennisdeling en ondersteuning, dragen bij aan netwerkvorming en bieden in sommige gevallen een bijdrageregeling waarmee uitvoering wordt gestimuleerd.

2.3. Ontwikkeling exotenbeleid

Een nieuwe uitdaging in het beheergebied is de opkomst van de exotische rivierkreeft (er zijn meerdere soorten exotische rivierkreeften, maar met name de Amerikaanse rode rivierkreeft (*Procambarus clarkii*) zorgt voor veel overlast). Deze exoot heeft zich de laatste jaren/decennia in Nederland sterk uitgebreid en wordt inmiddels ook binnen het beheergebied van HHNK volop aangetroffen. In de meeste waterlichamen komt de rivierkreeft vooralsnog in lage dichtheden voor en er lijkt geen sterke stijgende trend in de dichtheden. Oosterdel is daarop een uitzondering; hier wordt de kreeft wel in hoge dichtheden aangetroffen. Momenteel wordt de kreeft hier bestreden door de inwoners van dit gebied.

Er wordt (in Nederland) onderzoek gedaan naar de effecten en de bestrijding van de rivierkreeft. De kreeft blijkt de ecologische waterkwaliteit negatief te beïnvloeden, onder andere door het kaalvreten van vegetatie en vormt bovendien een bedreiging voor de waterveiligheid en oeverstabiliteit door de gangen die de kreeft graaft in kades en oevers. Bij dijken lijken de effecten vooralsnog mee te vallen (verdichte grond). Ook onderzoek naar bestrijdingsmogelijkheden loopt nog volop: vooralsnog lijkt een combinatie van beroepsvisserij, aanvullende bestrijding door het waterschap en stimulering van (sport)visserij de beste aanpak. Voor de sportvisserij / beroepsvisserij gelden nog wel een aantal juridische aandachtspunten rondom consumptie en materiaalgebruik.

Er zijn binnen HHNK een aantal specifieke overlastlocaties bekend, maar de verwachting is dat de soort zich zonder verdere beheersing steeds verder uit zal breiden. Naast de rivierkreeft, is er één overlastlocatie van de Chinese Wolhandkrab bekend (polder Westzaan), waardoor de vegetatieontwikkeling wordt belemmerd. De wolhandkrab komt ook elders in het gebied voor, maar in lage dichtheden.

Ook vegetatieve exoten komen met enige regelmaat bij HHNK voor. Op dit moment speelt de opkomst van watercrassula (*Crassula helmsii*) op Texel. Vanuit beheer & onderhoud is er behoefte aan een algemeen beleid

op het vlak van exoten bij HHNK, dat inzicht geeft in: structurele aanpak (welke soorten), benodigde middelen, handelingsperspectief en communicatie. Tot op heden is het exotenbeheer vooral incidentgericht. Tenslotte komen er ook exoten voor, die de waterkwaliteit deels positief beïnvloeden, zoals de quagga-mossel (*Dreissena bugensis*).

Tabel 2.3. Ontwikkeling exotenbeleid

Maatregel	Primaire actiehouder	Belanghebbenden en betrokkenen	Kosten (HHNK) in
Ontwikkeling exotenbeleid	HHNK		

* aanname, administratieve kosten

2.4. Onderzoek achtergrondbelasting zware metalen

Het onderzoek naar het vrijkomen van metalen uit de bodem is ingegeven door de normoverschrijdingen van een aantal specifieke stoffen waarvan bekend is dat het vrijkomen uit de bodem een belangrijke bron kan zijn. Bijvoorbeeld arseen, welke in 50 waterlichamen binnen het beheergebied de norm nog overschrijdt en ook uit de berekeningen aan de toxische effecten op het watersysteem nog naar voren komt als negatief voor de ecologische waterkwaliteit (let wel, arseenwaardes zijn maar in enkele waterlichamen zo hoog dat deze toxiciteit voor de ecologische kwaliteit een risico vormt). In de tweedelijnsbeoordeling van deze stoffen wordt wel een correctie op een achtergrondconcentratie toegepast, maar dit is een landelijk afgeleide, gemiddelde achtergrondconcentratie. Regionaal kunnen daar sterke verschillen in bestaan en het is binnen het juridische instrumentarium van de KRW mogelijk hier een aanvullende, regionale correctie op toe te passen. Doelaanpassing is een mogelijk resultaat van het benoemde onderzoek, echter kan het onderzoek ook dienen om een onderscheid te kunnen maken in het antropogeen beïnvloede deel van de bodemvrijgave (o.a. verdroging, ammonium in grondwater) dat beïnvloedbaar is met maatregelen en het deel van de vrucht dat van nature uit de bodem vrijkomt. Momenteel is er reeds een meetprogramma opgestart (landelijk). Het is nog onduidelijk of hieruit voldoende informatie beschikbaar komt om regionaal correcties op de achtergrondconcentraties toe te kunnen passen.

Tabel 2.4. Onderzoek vrijkomen metalen uit de bodem

Maatregel	Primaire actiehouder	Belanghebbenden en betrokkenen	Kosten (HHNK) in
Onderzoek vrijkomen metalen uit de bodem	HHNK		

*onderzoekskosten zijn een aanname

3 WATERLICHAAMSPECIFIEKE MAATREGELPAKKETTEN

In dit hoofdstuk wordt eerst gemotiveerd welke maatregelen binnen HHNK niet van toepassing zijn. Dat is van belang voor de motivatie rondom de doelaflading: de doelen voor de waterkwaliteit worden immers bepaald door de huidige toestand en het effect van alle, realistische, maatregelen zonder significante schade aan functies en milieu. Paragraaf 3.1. motiveert welke maatregelen op basis van deze argumentatie zijn afgefallen.

Vervolgens wordt 3.2. een korte toelichting gegeven op de waterlichaamspecifieke maatregelen.

In bijlage B zijn factsheets opgenomen waarin voor ieder waterlichaam een korte omschrijving is gegeven van de huidige toestand, de belangrijkste knelpunten en de maatregelen.

3.1. Maatregelen uit de nationale analyse die niet van toepassing zijn

Vanuit de 'nationale analyse KRW-maatregelen' is een maatregelenlijst voor de KRW beschikbaar welke benut kan worden bij de uitwerking van de KRW-maatregelen. In dit formaat zijn de maatregelen ook worden aangeleverd voor de nationale analyse.

Deze lijst is voor HHNK inmiddels zoveel mogelijk aangevuld en waar nodig nader gespecificeerd. Een deel van de maatregelen uit deze lijst is echter niet van toepassing binnen het beheergebied van HHNK. In de onderstaande tabel 3.1 worden deze maatregelen benoemd en wordt dit gemotiveerd.

Tabel 3.1. Maatregelen uit de nationale analyse die niet zijn opgenomen in de maatregelenpakketten van HHNK

Code nationale analyse	Naam (nationale analyse)	Motivatie
BE04	verwijderen eutrofe bagger	In alle waterlichamen waar dit zinvol is, is in de afgelopen jaren kwaliteitsbaggeren al uitgevoerd. In het veenweidegebied van HHNK werkt de maatregel vaak averechts, vanwege het stimuleren van oeverafkalving. Er is een aantal gebieden waar kwaliteitsbaggeren mogelijk nuttig zou kunnen zijn, waarvoor geldt dat eerst de externe belasting op orde moet worden gebracht omdat anders de effecten snel te niet worden gedaan.
BE05	verwijderen vervuilde bagger (m.u.v. eutrofe bagger)	Alle A-locaties met waterbodemonverontreinigingen zijn inmiddels al gesaneerd.
BR04	verminderen emissie scheepvaart	Er zijn geen locaties binnen HHNK waar de emissie vanuit scheepvaart aanwijsbare waterkwaliteitsknelpunten oplevert.
BR05	verminderen emissie verkeer	Er zijn geen specifieke locaties binnen HHNK waar de directe emissie vanuit verkeer aanwijsbare waterkwaliteitsknelpunten oplevert. Wel komen binnen HHNK normoverschrijdingen voor van stoffen die gerelateerd zijn aan verkeer. Atmosferische depositie (en bandslijpsel) is voor PAK's en een aantal zware metalen een belangrijke bron. HHNK heeft daar met haar beleid geen directe invloed op. Door de diverse overheden in Nederland is inmiddels het schone-luchtakkoord opgesteld, waarmee wordt gewerkt aan verbetering van de luchtkwaliteit. Dat heeft ook effect op de atmosferische depositie die door verkeer wordt veroorzaakt.
BR07	saneren uitlopende oeverbescherming	Het aandeel uitlopende oeverbeschermingen binnen HHNK is zeer beperkt. Op een aantal locaties zijn normoverschrijdingen gemeten van stoffen die aan oeverbeschoeiing gerelateerd kunnen zijn, een oorzakelijk verband is echter lastig aan te tonen. Praktijkervaringen met het verwijderen van uitlopende oeverbeschoeiing bij HHNK laten zien, dat bij de verwijdering vaak pieken in concentraties ontstaan die hoger zijn dan de gebruikelijke uitloging. Daarom wordt gekozen voor een strategie waarbij de nu nog aanwezige uitlopende beschoeiing wordt vervangen aan het einde van de levensduur.
BR08	verminderen emissies bouwmaterialen	Er komen bij HHNK stoffen als normoverschrijdend voor, die vrijkomen uit o.a. PAK-houdende coatings en verven. HHNK heeft echter zelf geen invloed op beleid rondom bouwmaterialen.
BR09	verminderen emissie gewasbeschermingsmiddelen stad	Er is geen directe relatie te leggen tussen de toepassing van gewasbescherming op de stedelijke verhardingen en sportparken en de normoverschrijdingen van gewasbeschermingsmiddelen die nu nog in oppervlaktewater worden gevonden. Via lopend nationaal beleid en initiatieven is de toepassing van gewasbeschermingsmiddelen in stedelijk gebied ook al sterk teruggedrongen.

GGOR	gewenst grond- en oppervlaktewaterregime	Peilbesluiten worden bij HHNK niet ingericht op basis van GGOR onderzoek, maar op basis van andere effectgerichte studies.
IM04	zuiveren + afkoppelen verhard oppervlak	Er zijn geen concrete locaties aan te wijzen op basis van de watersysteemanalyses waar met afkoppelen de waterkwaliteit verbeterd zou kunnen worden. Voor de waterlichamen met een groot aandeel stedelijk gebied zijn onderzoeksmaatregelen en daaraan gekoppelde uitvoering van de aanpak van stedelijke bronnen voorgesteld. In deze uitvoering zou afkoppelen van verhard oppervlak een mogelijke maatregel kunnen zijn.
IM11	saneren verontreinigde landbodem en/of grondwater	Alle bodem- en grondwaterverontreinigingen die volgens regelgeving moeten worden gesaneerd zijn inmiddels gesaneerd. Er is wel een onderzoeksmaatregel voor het saneren van voormalige stortplaatsen waar ammoniumuitloging plaatsvindt opgenomen. Op basis van huidige wet- en regelgeving hoeven deze locaties niet gesaneerd te worden.
IM12	overige immissiemaatregelen	Geen aanvullingen ten opzichte van de benoemde specifieke immissiemaatregelen in de nationale analyse.
IN02	omleggen/scheiden waterstromen	Er zijn wel andere maatregelen opgenomen waarmee bijvoorbeeld de waterinlaat wordt beperkt of de invloed van gebiedsvreemd water wordt verminderd. Dit is echter een hele specifieke invulling van een dergelijke maatregel, en is op basis van de systeemanalyses nergens aan de orde.
IN15	vispasseerbaar maken kunstwerken	Er is 'gebiedsbreed' een verdere implementatie van het vismigratieplan voorgesteld, maar niet op waterlichaamniveau. Met de gebiedsbrede strategie worden vismigratieroutes ontsloten waar logisch en nodig.
IN16	verwijderen stuw	Dit is een hele specifieke, lokale inpassing van een peilmaatregel. Er zijn wel peilmaatregelen voorgesteld, mogelijk worden daar ook stuwen bij verwijderd. Tot op dat detailniveau zijn de maatregelen echter nu nog niet uitgewerkt.
IN17	aanleg speciale leefgebieden voor vis	Er zijn geen locaties aanwijsbaar waar dit bij zou kunnen dragen aan een verbetering van de EKR-scores.
IN18	aanleg speciale leefgebieden flora en fauna	Er zijn geen locaties aanwijsbaar waar dit bij zou kunnen dragen aan een verbetering van de EKR-scores.
IN19	aanleg zuiveringsmoeras	Deze maatregel is breder ingevuld als beheersmaatregel BE08, waarbij ook o.a. defosfatering en de biocascade als mogelijkheid worden meegenomen. Dat geeft ruimte om de maatregel in een later stadium specifiek in te vullen.
RO02	beperken recreatie	Er zijn geen locaties waar er aanwijzingen zijn dat de recreatie een direct probleem is voor de waterkwaliteit. Daarnaast vraagt dit om een functiewijziging.
RO03	beperken scheepvaart	Er zijn geen locaties waar er aanwijzingen zijn dat de scheepvaart een direct probleem is voor de waterkwaliteit. Daarnaast vraagt dit om een functiewijziging.
RO04	wijzigen visserij	Er zijn geen locaties waar er aanwijzingen zijn dat de visserij een direct probleem is voor de waterkwaliteit. Daarnaast vraagt dit om een functiewijziging.
RO05	wijzigen stedelijke functie	Dit is geen realistische maatregel zonder verdere aanleiding voor functiewijzigingen.
RO06	mijden risicovolle functies in grondwaterbeschermingsgebieden	Dit is al wettelijk geregeld en vraagt dus niet om een aparte KRW-maatregel.
RO07	verminderen / verplaatsen van de grondwaterwinning	Vooraf van belang voor beekdalherstel (niet van toepassing bij Hollands Noorderkwartier).
RO08	stopzetten van kleine winningen (campings)	Vooraf van belang voor beekdalherstel (niet van toepassing bij Hollands Noorderkwartier).
S02	geven van voorlichting	Dit is wel als 'algemene' maatregel opgenomen, maar niet waterlichaamspecifiek.
S04	opstellen nieuw plan	Dit is wel als 'algemene' maatregel opgenomen, maar niet waterlichaamspecifiek.
S05	financiële maatregelen	Wat wordt hieronder verstaan? Er zijn wel (gebiedsbreed) stimuleringsmaatregelen opgenomen.
BE01	Uitvoeren actief schelpdierstandbeheer	Geen schelpdierwater in beheergebied. Visstandsbeheer is wel als maatregel opgenomen in de maatregelenpakketten.
IN04	verbreden (snel) stromend water / hermeanderen / NVO kleiner dan 3 m	Geen stromende watertypen binnen HHNK. Een deel van de waterlichamen in HHNK kent natuurlijk wel water met enige stroming. Met de 'stromende watertypen' binnen de kaderrichtlijn worden echter de beken en rivieren bedoeld, en deze typen zijn niet ingedeeld binnen HHNK. De voorkomende watertypen zijn vooral meren, sloten en kanalen. Voor deze watertypen zijn wel natuurvriendelijke oevers voorgesteld; nl. aanleg natuurvriendelijke oevers in stilstaand water. Deze maatregelen zijn apart ingedeeld omdat de vormgeving en de kosten van deze typen natuurvriendelijke oevers uiteenloopt.
IN05	verbreden (snel) stromend water / hermeanderen / NVO groter dan 3 m en kleiner dan 10 m	
IN06	verbreden (snel) stromend water / hermeanderen NVO groter dan 10 m	
BE07	beheren van grootschalige grondwaterverontreinigingen	Niet van toepassing binnen HHNK
G01	brongericht nutriëntenbeleid	Dit is onder andere maatregelen categorieën opgenomen.
G02	brongericht bestrijdingsmiddelen	Dit is onder andere maatregelen categorieën opgenomen.

G03	aanpassen/introduceren (nieuwe) wetgeving	Niet van toepassing binnen HHNK
IM07	sputvrije zones	Deze zijn opgenomen onder de generieke landbouwmaatregelen.
IM08	mestvrije zones	Deze zijn opgenomen onder de generieke landbouwmaatregelen.
IM09	aanleg zuiveringsmoeras bij lozingen/of innamepunt	Deze maatregel is breder ingevuld als beheersmaatregel BE08, waarbij ook o.a. defosfatering en de biocascade als mogelijkheid worden meegenomen. Dat geeft ruimte om de maatregel in een later stadium specifiek in te vullen.
IM10	saneren verontreinigde landbodems	Overlap met maatregel IM11. Beide niet van toepassing; alle bodem- en grondwaterverontreinigingen die volgens regelgeving moeten worden gesaneerd zijn inmiddels gesaneerd. Er is wel een onderzoeksmaatregel voor het saneren van voormalige stortplaatsen waar ammoniumuitloging plaatsvindt opgenomen. Op basis van huidige wet- en regelgeving hoeven deze locaties niet gesaneerd te worden.
S03	aanpassen/introduceren (nieuwe) wetgeving	Overlap met G03. Niet van toepassing binnen HHNK.
WB21	waterbeheer 21e eeuw	Dit is geen KRW-maatregel.

¹ Een deel van de waterlichamen in HHNK kent natuurlijk wel water met enige stroming. Met de 'stromende watertypen' binnen de kaderrichtlijn worden echter de beken en rivieren bedoeld, en deze typen zijn niet ingedeeld binnen Hollands Noorderkwartier. De voorkomende watertypen zijn vooral meren, sloten en kanalen. Voor deze watertypen zijn wel natuurvriendelijke oevers voorgesteld; nl. aanleg natuurvriendelijke oevers in stilstaand water. Deze maatregelen zijn apart ingedeeld omdat de vormgeving en de kosten van deze typen natuurvriendelijke oevers uiteenloopt.

3.2. Toelichting waterlichaamspecifieke maatregelen

Op basis van de systeemanalyses en aanvullende gebiedskennis is per watersysteem een selectie gemaakt van de maatregelen die de ecologische kwaliteit vergroten. De tabel op de volgende pagina geeft een samenvatting.

Hierbij is onder andere gekeken naar a) de systeemkenmerken en de huidige toestand met de waarnemingen zelf en aan de hand van de KRW-beoordeling, b) de voorwaarden aan de hand van de ecologische sleutelfactoren, c) de herkomst van de nutriënten op basis van de water- en stoffenbalans en d) de gebiedsgeschiedenis en -kenmerken, de belangrijkste knelpunten en de reeds uitgevoerde maatregelen aan de hand van de opgestelde systeemanalyses. Op onderdelen waar we van een gebied te weinig informatie hebben en dit wel nodig achten, worden onderzoeksmaatregelen voorgesteld; de implementatie van de uitkomsten wordt dan echter wel als bijbehorende maatregel binnen SGBP3 voorgesteld, omdat anders de onderzoeksmaatregelen pas ná 2027 effect sorteren. Bij de onderzoeksmaatregelen is als criterium gebruikt, dat een concrete kennisleemte wordt ingevuld of dat de onderzoeksmaatregel nodig is voor de specifieke uitvoering van een concrete maatregel.

De waterlichamen zijn ingedeeld in groepen, op basis van hun potentie voor ecologische kwaliteit en handelingsperspectief. Hierin worden vijf groepen onderscheiden, te weten:

- Reeds heldere waterlichamen met een goede ecologische toestand
- Waterlichamen met potentie voor helder water en een goede ecologische toestand
- Duingebieden
- Waterlichamen met lokaal potentie voor helder water en een matig tot goede ecologische toestand
- Waterlichamen met een hoge tot zeer hoge achtergrondbelasting, zonder reële potentie

Deze indeling onderscheidt de verwachtingen van de gebieden en de potentie voor verbetering en het behalen van een goede ecologische kwaliteit. Deze indeling wordt hoofdzakelijk gestuurd door de nutriëntenbelasting en de ruimte voor verbetering die daarin haalbaar is.

Voor waterlichamen met een hoge tot zeer hoge achtergrondbelasting, zonder reële potentie wordt niet bedoeld dat er 'niets' haalbaar is. Ook troebel water kent een zekere ecologische waarde en ook hierin leven soorten. Daarnaast zijn lokaal kleinschalige verbeteringen te bereiken, die weliswaar niet snel zichtbaar worden in de beoordeling, maar wel degelijk bijdragen aan de kwaliteit. Met een aangepaste inrichting en een aangepast beheer kan hier vaak ook de kwaliteit hoger worden gebracht dan in de huidige situatie het geval is. Helder water met bijzonderder soorten wordt echter vaak hoger gewaardeerd en draagt ook meer bij aan bijvoorbeeld de biodiversiteit.

SAMENVATTENDE TABEL MAATREGELENPAKKET KRW/GEZOND WATER HHNK 2022-2027

Maatregelen KRW/Gezond Water 2022-2027 Investerings				
Omschrijving maatregelen	Primair verantwoordelijk voor de uitvoering	Waterlichamen met potentie helder water*	Waterlichamen met potentie troebel water*	Totaal investering (HHNK)
<i>Vismigratie</i>				
Oplossen knelpunten vismigratie	HHNK en provincie	Uitvoeren (waterlichaam 420, 710, 740)	Uitvoeren (waterlichaam 110, 120, 140, 260, 280, 445, 550, 620, 730)	G
Monitoring Vis	HHNK	Uitvoeren	Uitvoeren	
<i>Inrichting</i>				
Beschermen van oevers tegen vraat, vee, bodemomwoelende vis	Aangelanden	Actief stimuleren, vrijwel alle waterlichamen	Stimuleren, vrijwel alle waterlichamen	
Habitatgeschiktheid van watergangen vergroten	Aangelanden	Actief stimuleren (alleen 201, 630, 710, 740, 760, 840)	Stimuleren (alleen 750, 720, 730, 480, 450, 425, 340, 330, 312, 250, 110, 120)	
Isoleren/herinrichten van deelgebieden	Projecten Amsterdam Wetlands / HHNK	n.v.t.	Uitvoeren (alleen 260 en 280)	
Natuurvriendelijke inrichting van oevers	Aangelanden, HHNK (alleen primair water)	Actief stimuleren en deels uitvoeren. Niet in waterlichaam 401, 410, 420, 810, 820, 830, 840	Stimuleren en deels uitvoeren. Niet in waterlichaam 610, 620, 501, 425, 210, 220, 230 en 240.	
<i>Bronaarpak</i>				
Defosfatering inlaatwater	HHNK	Uitvoeren, alleen 202 en 710	Uitvoeren, alleen 240	
Optimaliseren peilbeheer	HHNK	Uitvoeren (202, 740)	Uitvoeren (250)	
Verhogen zuiveringsrendement RWZI (nutriënten)	HHNK	n.v.t.	Uitvoeren (alleen 620)	€ G
Landbouwmaatregelen (nutriënten)	Samenwerking landbouw en overheden	Actief stimuleren (620, 630, 710, 740, 760, 770)	Stimuleren, vrijwel alle waterlichamen	
Landbouwmaatregelen (gewasbeschermingsmiddelen)	Samenwerking landbouw en overheden	Actief stimuleren (620, 630, 710, 740, 760, 770)	Actief stimuleren, vrijwel alle waterlichamen	

Maatregelen KRW/Gezond Water 2022-2027 Exploitatie					
Omschrijving maatregelen	Primair verantwoordelijk voor de uitvoering	Waterlichamen met potentie helder water	Waterlichamen met potentie troebel water	Kosten exploitatie (HHNK)	
				Per jaar	Totaal
<i>Beheer en onderhoud</i>					
Aangepast maaibeheer	HHNK (NL12_220), recreatieschap, aangelanden	Actief stimuleren, alleen waterlichamen 201 en 830	Uitvoeren, alleen waterlichaam 220	G	G
Actief vegetatiebeheer	HHNK	Uitvoeren, alleen waterlichaam 410	Uitvoeren, alleen waterlichamen 210 en 220		
Benutten ruimte watersysteem voor plantengroei	Aangelanden, HHNK (alleen primair water)	Actief stimuleren, alleen waterlichamen 630, 710, 740, 760, 770	Stimuleren: alle waterlichamen behalve 130, 240 en 501. Uitvoeren (primair water) waterlichaam 425 en 140.		
Waterbodembeheer	HHNK, provincie en staatsbosbeheer	Uitvoeren (alleen 202)	Uitvoeren (110, 250 en 260)		
<i>Bronaarpak</i>					
Aanpak uitloping voormalige stortplaatsen	Vergunninghouders	Actief stimuleren, alleen waterlichamen 410 en 770	Actief stimuleren, alleen waterlichamen 450, 430, 250, 110, 120, 130		
Beperken gebiedsvreemd water	HHNK	Uitvoeren, alleen 760 en 710	Uitvoeren, alleen 750, 730, 425 en 110		
Verbraking (zie beheerplan Natura2000)	Provincie	n.v.t.	Reserveren (alleen 250)		
Verminderen rioolwateroverstort	Gemeente	Actief stimuleren (alleen 201)	n.v.t.		
Voorlichtingscampagne gifvrij tuinieren	HHNK	Uitvoeren	Uitvoeren		
<i>Onderzoek, advies en overige</i>					
Kavelruil	Projecten Amsterdam Wetlands	n.v.t.	Samenwerken (alleen 260)		
Onderzoeksmaatregelen	HHNK	Uitvoeren (201, 202, 401, 470, 710, 740, 760, 770, 810, 820, 830, 840)	Uitvoeren (415, 460, 501, 510, 520, 540, 120, 210, 220, 240, 250, 730)		
Ontwikkeling exotenbeleid	HHNK	Uitvoeren	Uitvoeren		
Projectmonitoring	HHNK en provincie	Uitvoeren (830)	n.v.t.		
Reservering middelen maatregelen na uitvoering onderzoek	HHNK	Uitvoeren (zie waterlichamen onderzoeksmaatregelen)	Uitvoeren (zie waterlichamen onderzoeksmaatregelen)		
Instrumentele maatregelen (divers)	HHNK, provincie	Uitvoeren, alleen 760	Uitvoeren/stimuleren (alleen 120 en 620)		
Diverse bijdragen samenwerking KRW Rijn West	HHNK	Uitvoeren	Uitvoeren		

Ingeschatte					
Omschrijving maatregelen	Primair verantwoordelijk voor de uitvoering	Waterlichamen met potentie helder water	Waterlichamen met potentie troebel water	Kosten exploitatie (HHNK)	
				Per jaar	Totaal
Agrarisch waterbeheer (ANLB) ²	Provincie, HHNK, agrarische collectieven	uitvoeren	uitvoeren	G	G
Bijdrage Gemeenschappelijk Landbouw Beleid (GLB) ³	Provincie, HHNK, landbouw	uitvoeren	uitvoeren		

* wateren met potentie helder water:

NL12_410 NL12_840 NL12_470
 NL12_770 NL12_201 NL12_630
 NL12_810 NL12_202 NL12_710
 NL12_820 NL12_401 NL12_740
 NL12_830 NL12_420 NL12_760

* wateren met potentie troebel water:

NL12_130 NL12_440 NL12_620 NL12_230 NL12_320 NL12_430 NL12_510
 NL12_140 NL12_445 NL12_730 NL12_240 NL12_330 NL12_450 NL12_520
 NL12_220 NL12_460 NL12_110 NL12_280 NL12_340 NL12_480 NL12_530
 NL12_250 NL12_550 NL12_120 NL12_311 NL12_415 NL12_490 NL12_540
 NL12_260 NL12_610 NL12_210 NL12_312 NL12_425 NL12_501 NL12_720
 NL12_750

¹ De hoogte van de investering is afhankelijk van de beschikbaarheid van externe middelen, zoals GLB.

² bijdrage HHNK is afhankelijk van afspraken met provincie, duidelijkheid verwacht in tweede helft 2020

³ bijdrage HHNK is afhankelijk van Bod Unie van Waterschappen in het Nationaal Strategisch Plan, duidelijkheid verwacht in tweede helft 2020

De maatregelenpakketten betreffen maatwerk per waterlichaam, maar kennen wel een algemene lijn:

- Voor de waterlichamen met potentie voor helder water wordt ingezet op het bereiken van helder water. Daarvoor worden maatregelen voorzien voor het enerzijds reduceren van de nutriëntenbelasting (bronaanpak) en het anderzijds vergroten van de draagkracht van het systeem (beschermen van de oevers, inrichten van oevers, inrichten van deelgebieden). Hier gaan we uit van het actief stimuleren van deze maatregelen bij derde partijen en voor het primaire water ook het uitvoeren van investeringsmaatregelen. Actief stimuleren betekent dat we zelf de betreffende partijen benaderen, om zo een groot mogelijke uitvoering van deze maatregelen na te streven.
- Voor de waterlichamen met alleen potentie voor troebel water wordt ingezet op grofweg dezelfde maatregelen. Hier wordt de uitvoering van maatregelen ook gestimuleerd, echter hier wordt niet actief op gestuurd. Maatregelen in deze waterlichamen kunnen wel een (kleine) kwaliteitsverbetering ten gevolge hebben, echter dit speelt naar verwachting vooral lokaal. Op langere termijn kunnen wel meer kansen in deze watersystemen ontstaan. Ook daarom is het van belang de waterlichamen niet uit te sluiten;
- Er wordt onderscheid gemaakt in de limiterende nutriënten voor het watersysteem. Dat betekent dat voor een deel van de watersystemen (vooral de zoete, stilstaande watersystemen) wordt gestuurd op de emissie van fosfor, en voor een ander deel (vooral de brakke en zoute watersystemen) op de emissie van stikstof. Dit vraagt om een ander type maatregelen.
- Ook voor het stimuleren en uitvoeren van natuurvriendelijker beheer en onderhoud wordt ingezet op het onderscheid tussen waterlichamen met een potentie voor helder water en een hoge biodiversiteit en watersystemen welke naar verwachting troebel zullen blijven;
- Voor het stimuleren van maatregelen die door derde partijen worden genomen blijven instrumenten zoals het landbouwportaal belangrijk. Dergelijke instrumenten bieden kennisdeling en ondersteuning, dragen bij aan netwerkvorming en bieden in sommige gevallen een bijdrageregeling waarmee uitvoering wordt gestimuleerd.

3.3. Maatregelen op de RWZI's

Een aantal waterlichamen ondervindt momenteel nog significante invloed van de rioolwaterzuiveringen (nutriënten en microverontreinigingen). Vaak staan deze waterlichamen ook onder invloed van de landbouwsector, maar soms zijn maatregelen voor beide bronnen/transportroutes nodig om de belasting van de waterlichamen op orde te brengen.

Op de RWZI's worden momenteel ook maatregelen overwogen vanuit o.a. medicijnresten, zeer zorgwekkende stoffen en nieuwe en opkomende stoffen. Voor deze stoffen is vanuit de KRW nog weinig aandacht, echter vanuit de samenleving en beleidsmatig ontstaat steeds meer aandacht voor de effecten van deze stoffen. Tot op heden bestaan er nog veel onzekerheden rondom de effecten van deze stoffen op bijvoorbeeld de drinkwaterkwaliteit en ecologie. Vanuit de Europese Unie is het beleidsvoornemen aangekondigd om voor 2050 de effecten van deze stoffen geheel te hebben geminimaliseerd.

In het KRW-maatregelenpakket zijn alleen maatregelen opgenomen voor de RWZI Eversteekooog. Deze levert een nutriëntenvracht voor de verschillende waterlichamen op Texel (met uitzondering van de duingebieden). Deze RWZI is ook een belangrijke bron van zoet water voor het eiland, waar in de huidige situatie al zoetwaterproblematiek speelt. Vanuit zowel de landbouw als de waterkwaliteit is een verdere opwerking van het effluent wenselijk voor nutriënten (en voor microverontreinigingen). Dit ondanks de maatregelen die al zijn genomen (helofytenfilter en de recente opwaardering hiervan): een nog verdere opwerking blijft wenselijk.

Naast de waterlichamen op Texel zijn er een aantal grotere RWZI's die een gezamenlijke invloed hebben op de boezemsystemen en hier is de nutriëntenbelasting te hoog. Voor deze waterlichamen geldt echter dat de achtergrondbelasting te hoog is om een heldere toestand te bereiken. De vracht vanuit de RWZI's is relatief beperkt. Maatregelen op de RWZI's kunnen hier geen bijdrage leveren aan een omslag van de huidige troebele toestand naar een heldere toestand, daarom zijn deze niet opgenomen in de maatregelenpakketten.

Microverontreinigingen en metalen

In een aantal waterlichamen zijn overschrijdingen aangetroffen van stoffen die ook via RWZI's in het oppervlaktewater terecht komen. De RWZI is in deze over het algemeen geen bron maar een afvoerroute, het gaat dan bijvoorbeeld om stoffen die door atmosferische depositie op verhard oppervlak terecht komen en dan via de RWZI naar het oppervlaktewater worden afgevoerd, of stoffen die afkomstig zijn vanuit afvalwater van huishoudens of bedrijven. Het nemen van aanvullende maatregelen op de RWZI's is daarmee geen bronaanpak: bronaanpak van deze stoffen wordt geregeld in het nationale beleid. Het rijk kan daarom alleen op deze emissies ingrijpen.

De RWZI's bieden echter wel een punt in de afwentelingsroute waar ingegrepen kan worden op deze stofvrachten, waarmee het waterschap zelf mogelijkheden heeft om de normoverschrijdingen in oppervlaktewater te reduceren.

In de onderstaande tabel wordt een overzicht gegeven van stoffen gerelateerd aan de afvalwaterketen per waterlichaam. Wanneer op een dergelijke RWZI maatregelen worden uitgevoerd om bijvoorbeeld medicijnresten te verwijderen, ligt het voor de hand af te wegen of er kan worden gekozen voor technieken waarmee ook de onderstaande aandachtstoffen kunnen worden verwijderd (meekoppelkans). Bij deze afweging kunnen o.a. de (aanvullende) kosten van maatregelen en het aandeel van de RWZI³ in de stofvrachten in het waterlichaam worden betrokken.

Tabel 3.2 Overzicht RWZI's en aandachtstoffen⁴

Waterlichaam	RWZI's	Aandachtstoffen
Schermerboezem Noord	Geestmerambacht, Alkmaar, Ursem, Heiloo, Stolpen, Den Helder	Imidacloprid, zink, pyraclostrobin, PAK's, nikkel
Schermerboezem Zuid	Beemster, Katwoude, Oosterhuizen	PAK's, imidacloprid, zink
Polders Texel	Eversteekoog	PAK's, zink
Wieringermeer Oost		PAK's, imidacloprid, zink

³ Via de emissieregistratie (emmissieregistratie.nl) kan een beeld worden verkregen van het aandeel van de RWZI in de stofvrachten in het waterlichaam.

⁴ De bestrijdingsmiddelen die in deze tabel zijn benoemd zijn bestrijdingsmiddelen die ook veel in huishoudens worden ingezet

4 DOELEN SGBP3

In dit hoofdstuk wordt achtereenvolgens ingegaan op;

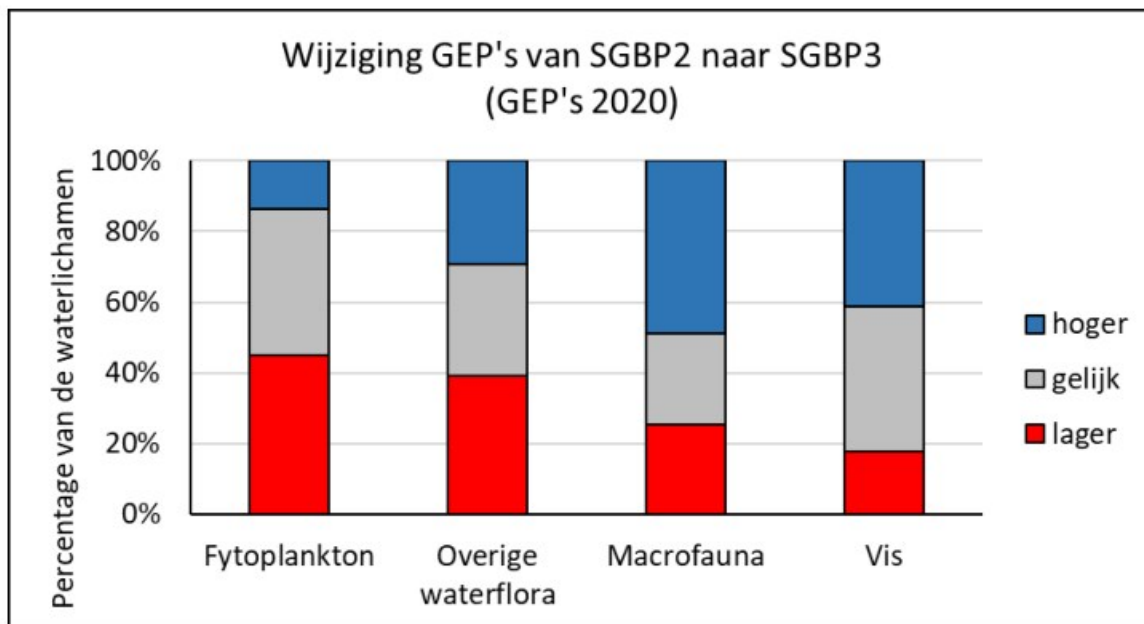
- De doelen voor SGBP3 en de wijzigingen ten opzichte van SGBP2. In bijlage C is een tabel met een toelichting op de technische doelaanpassing per waterlichaam opgenomen;
- Toelichting op het proces van doelaafleiding. In bijlage A (methode) is een uitgebreidere toelichting opgenomen op de werkwijze;
- Mate van doelbereik.

De methode is opgenomen in bijlage A. Hier is uitgebreider toegelicht hoe de effecten van maatregelen zijn bepaald en hoe daarmee nieuwe doelen zijn afgeleid. In grote lijnen is er gebruik gemaakt van twee instrumenten: de KRW-verkenner en de methode Doelgatschieten. De methode Doelgatschieten is gebruikt voor de doelaafleiding, de KRW-verkennerberekeningen als verificatie. In grote lijnen bleken de resultaten van de berekeningen sterk overeen te komen. Met name in de meer 'afwijkende' watertypen (zeer schoon, zoals de duinwateren, de brakke wateren en de hypertrofe systemen) bleken resultaten afwijkend. De KRW-verkenner gaf hier soms onverwachte resultaten, naar verwachting veroorzaakt doordat buiten het bereik werd voorspeld dat is gebruikt voor het opstellen van de ecologische kennisregels.

4.1. Doelen SGBP3

De onderstaande afbeelding geeft een overzicht van de wijzigingen in de GEP's door de technische doelaanpassing; het percentage waterlichamen waar de doelen hoger worden, het percentage waar de doelen gelijk blijven en het percentage waar de doelen lager worden.

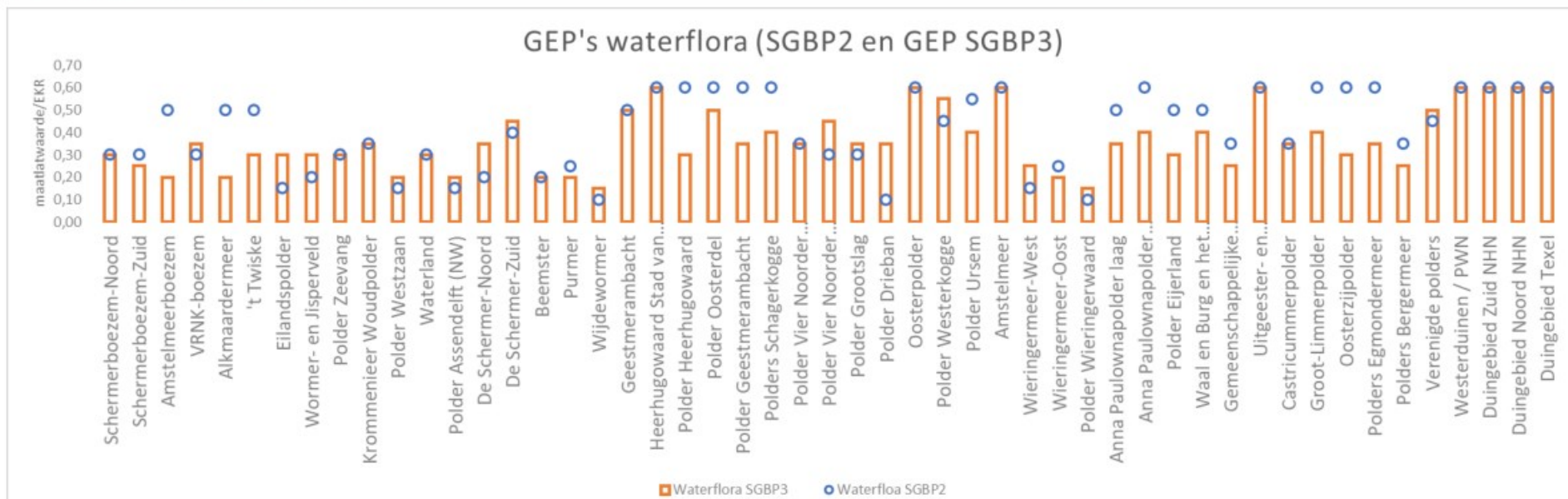
Afbeelding 4.1. Wijziging GEP's van SGBP2 naar SGBP3

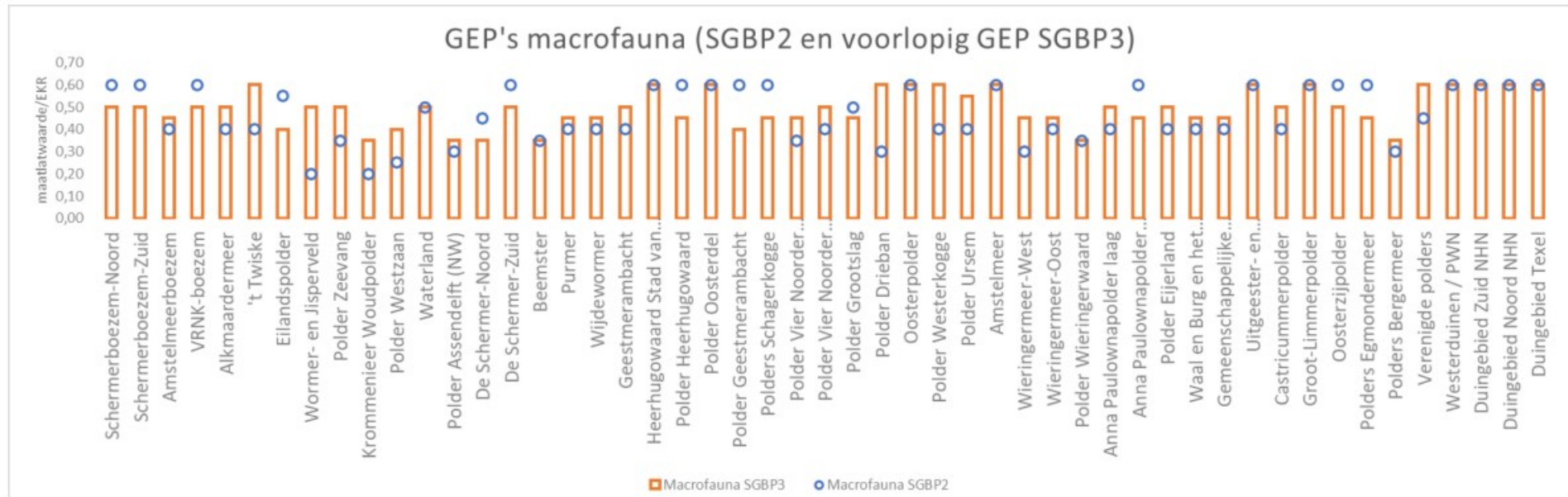
In de afbeelding is te zien dat met name voor fytoplankton (algen) de doelen lager zijn na de technische doelaanpassing en met name voor vis en macrofauna hoger. Voor algen is de belangrijkste reden dat de achtergrondbelasting voor veel waterlichamen nu duidelijker is verwerkt in de GEP's (eerder is de achtergrondbelasting wel verwerkt in de fysisch-chemische kwaliteitselementen, maar slechts beperkt in de ecologische doelen voor fytoplankton).

Afbeelding 4.2 t/m 4.4 geven per waterlichaam en per biologisch kwaliteitselement de doelen weer voor SGBP2 en SGBP3.

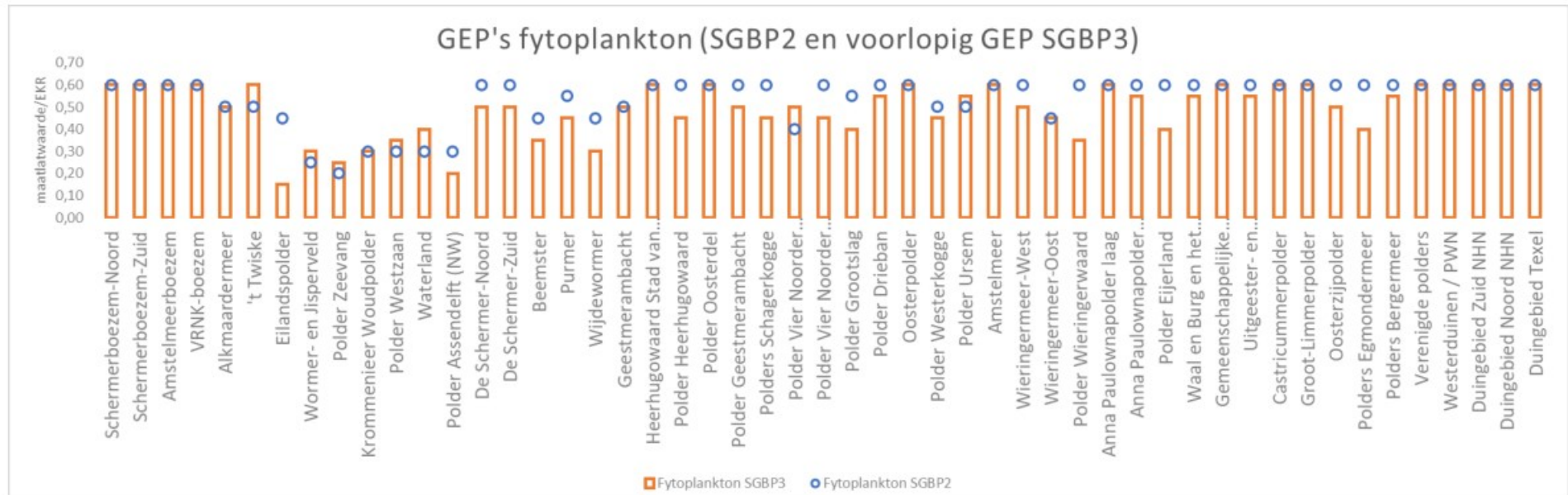
Afbeelding 4.2. Wijziging GEP's waterfora

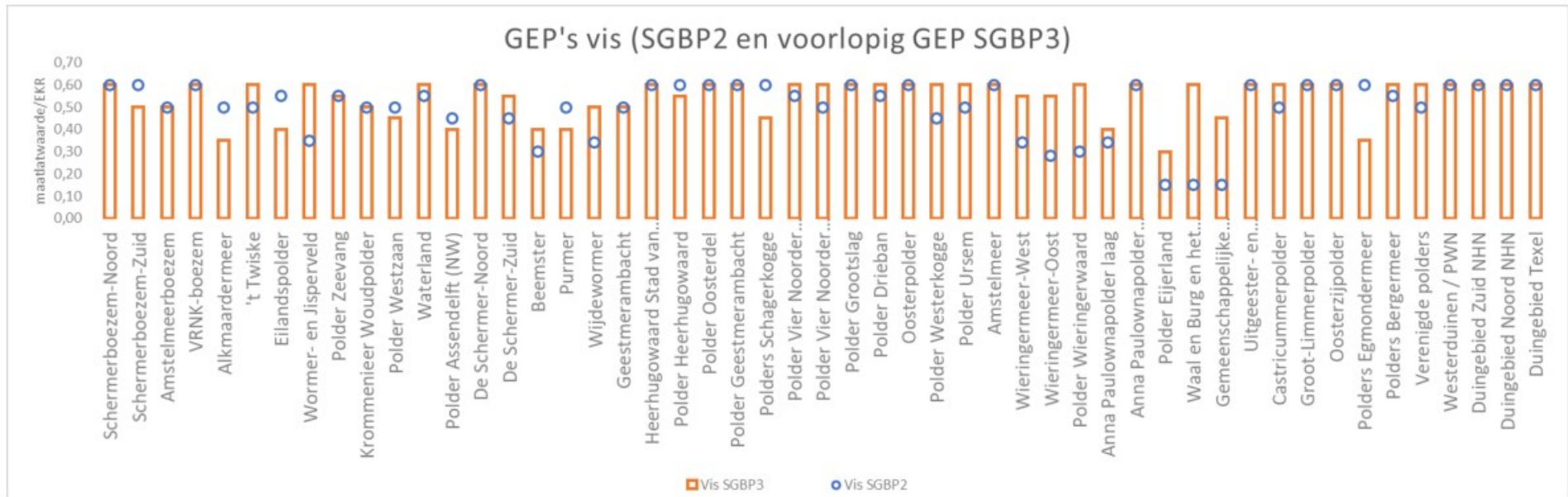
Afbeelding 4.3. Wijziging GEP's macrofauna

Afbeelding 4.4. Wijziging GEP's fytoplankton

Afbeelding 4.5. Wijziging GEP's vis

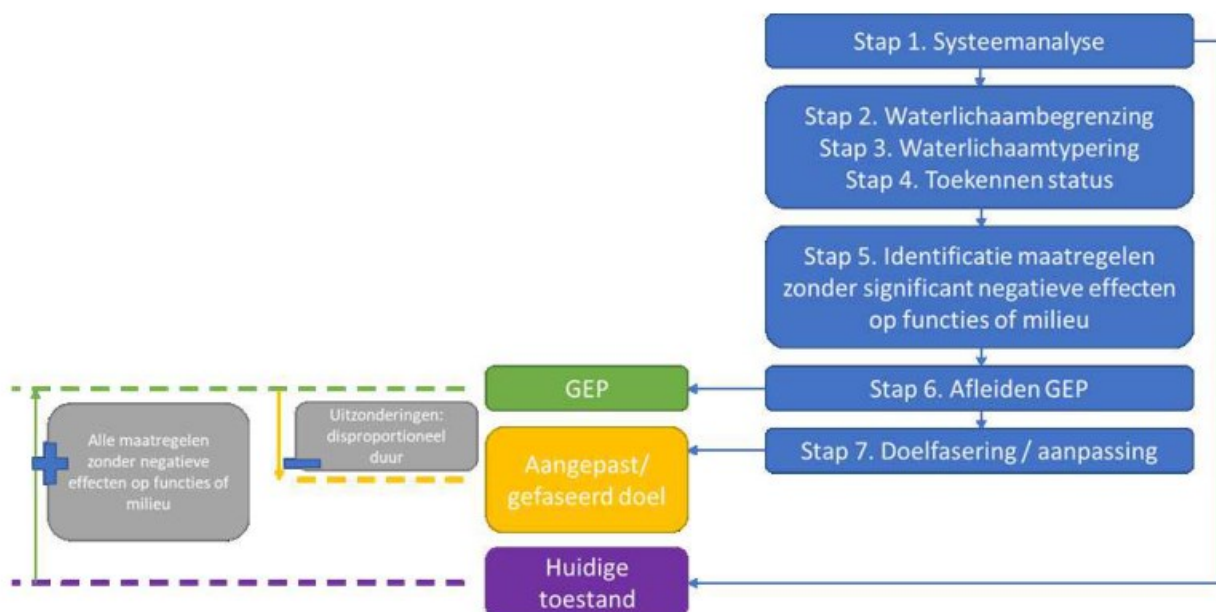

4.2. Toelichting doelaflleiding

Afbeelding 4.6 geeft schematisch de te nemen stappen in de KRW-maatregelen en doelaflleiding weer. Dit schema is een vereenvoudiging van de schema's die zijn opgenomen in de Handreiking KRW-Doelen [vereenvoudigd van STOWA, 2018].

Deze stappen zijn in de afgelopen jaren uitgevoerd door Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier. De watersysteemanalyses zijn uitgevoerd (stap 1), de waterlichaambegrenzungen, typering en status zijn heroverwogen op basis van de actuele stand van zaken en aangepast waar nodig (stap 2, 3, 4), de maatregelen zonder significant negatieve effecten op functies of milieu zijn geïdentificeerd (stap 5) en op basis van deze maatregelen en de huidige toestand van het oppervlaktewater zijn de KRW-doelen (GEP's, goed ecologisch potentieel) voor de verschillende waterlichamen afgeleid (stap 6). Stap 7, eventuele doelverlaging of fasering bijvoorbeeld op basis van disproportionele koste, wordt conform afspraken van Nederland met de Europese Unie pas na 2027 uitgevoerd.

Afbeelding 4.6. Schematische weergave proces maatregelen- en doelaflleiding

In bijlage A is een uitgebreidere methode opgenomen, waarin is toegelicht hoe het verwachte effect van maatregelen is bepaald en hoe op basis van de huidige toestand en de verwachte effecten van maatregelen doelen zijn afgeleid.

Het GEP (goed ecologisch potentieel) is een maat voor de haalbare ecologische waterkwaliteit in een watersysteem. De Kaderrichtlijn Water bepaalt dat de doelen voor de ecologische waterkwaliteit worden afgeleid aan de hand van 'maatlatten' voor de biologische en de ondersteunende fysisch-chemische parameters. De maatlatten voor de biologische waterkwaliteit zijn gebaseerd op de voorkomende soorten en hun abundantie, en zijn onderverdeeld in vier kwaliteitselementen, te weten fytoplankton, overige waterflora, macrofauna en vis. Naast doelen voor de ecologische waterkwaliteit, kent de kaderrichtlijn ook doelen voor de chemische waterkwaliteit

De nieuw afgeleide GEP's liggen deels lager dan de GEP's die eerder werden gehanteerd. Het GEP geeft voor de kunstmatige waterlichamen in Nederland aan, welke ecologische toestand kan worden bereikt wanneer alle maatregelen zonder significante effecten op functies of milieu worden genomen. Er zijn meerdere methoden om een GEP af te leiden, van expert judgement en rekenregels tot voorspellende maatregel-effectmodellen en van toestand naar gestapelde maatregелеffecten tot van maximaal natuurlijk naar bijgesteld kunstmatig. Het

inzicht in de wijze waarop deze ecologische toestand kan worden berekend is de laatste jaren sterk gegroeid. In de eerste stroomgebiedbeheerplannen is het GEP veelal standaard op '0,6' gezet, een klasse lager dan de toestand die mogelijk is in de natuurlijke waterlichamen. In de daaropvolgende stroomgebiedbeheerplannen is het GEP voor HHNK deels bijgesteld, op basis van de hydromorfologische kenmerken en achtergrondbelasting in het gebied. Destijds is het inzicht ontstaan dat de hoge achtergrondbelasting met nutriënten het behalen van de eerder gestelde GEP's niet mogelijk maakt.

In deze berekeningen bestaan nog een aantal onzekerheden: het effect van een aantal maatregelen kan op basis van de berekeningen nog niet goed worden bepaald (beperkingen in het beschikbare instrumentarium). Daarnaast moeten de effecten niet alleen voor de biologische parameters, maar ook voor de biologie-ondersteunende parameters worden afgeleid.

De definitieve GEP's worden vastgesteld in het regionale waterprogramma door de provincie Noord Holland, op basis van de informatie die door het hoogheemraadschap wordt aangeleverd (2020/2021).

4.3. Doelbereik

Vrijwel alle maatregelen die nu in het maatregelenpakket zijn opgenomen kunnen naar verwachting worden uitgevoerd in de komende planperiode, waardoor wordt verwacht dat de nu afgeleide doelen voor het beheergebied van HHNK de komende periode haalbaar zijn. Met dit maatregelenpakket bestaat daarmee in principe geen doelgat meer.

HHNK is daarbij wel afhankelijk van de bereidwilligheid van derde partijen om mee te werken aan schoon en gezond water en de beschikbaarheid van externe middelen voor stimulering van maatregelen door de derde partijen (waaronder de landbouw). Het is dus mogelijk dat bepaalde maatregelen niet maximaal gedimensioneerd ten uitvoering worden gebracht en daarmee doelen niet worden behaald. Het draagvlak voor de uitvoering van maatregelen en de beschikbaarheid van instrumenten waarmee maatregelen kunnen worden gestimuleerd (subsidies, regionaal en landelijk beleid, etc) is daarmee naar verwachting de belangrijkste bepalende factor voor de mate van doelbereik in 2027. Daarnaast zullen de kosten van maatregelen naar verwachting een belangrijke rol spelen; met name de hoeveelheid financiële middelen die beschikbaar kan worden gemaakt voor het stimuleren van maatregelen.

5 DISCUSSIE: BETROUWBAARHEID

In de effectbepaling van maatregelen bestaan een aantal onzekerheden. Deze onzekerheden bestaan met name uit;

- Aannames rondom de effecten van maatregelen (paragraaf 5.1.);
- Onzekerheden in de KRW-verkennerberekeningen (hydrologie en waterkwaliteit, paragraaf 5.2);
- Onzekerheden in de ecologische kennisregels in de KRW-verkenner (paragraaf 5.3.);
- Onzekerheden in de bepaling van de huidige toestand (paragraaf 5.4).

In paragraaf 5.4. wordt ingegaan op de betekenis van deze onzekerheden voor de conclusies van de voorliggende rapportage.

5.1. Effecten van maatregelen

In bijlage A is een overzicht opgenomen van de aannames die zijn gedaan in de effectbepaling van maatregelen voor de methode Doelgatschieten, in bijlage D een toelichting op de KRW-verkennerberekeningen.

De effecten op de stuurvariabelen/knelpunten zijn daarbij zo nauwkeurig mogelijk bepaald, op basis van de watersysteemanalyses. Vooral voor de emissiereductie maatregelen geldt daarbij, dat de effecten onzeker zijn. Kwantitatieve onderbouwingen zijn in de literatuur nauwelijks beschikbaar en de effecten zijn bovendien sterk afhankelijk van de praktijkuitvoering.

Ook kennen veel maatregelen een vertraagd effect;

- Voor maatregelen die ingrijpen op de uit-/afspoeling van landbodems geldt dat nog decennialang een naleveringseffect kan optreden. Dat komt doordat de nutriënten die in de bodem zijn opgeslagen langzamerhand vrijkomen. Zo heeft historische bemesting nog lange tijd invloed op het ecosysteemfunctioneren;
- Algemeen kennen nutriëntenmaatregelen een vertraagd effect doordat nog nutriënten zijn opgeslagen in het voedselweb. De duur van deze vertraging is sterk afhankelijk van het type systeem; in slootssystemen verloopt dit veel sneller dan in (diepe) meren;
- Ook voor inrichtingsmaatregelen geldt dat het enige tijd (jaren) duurt voordat zich een nieuw evenwicht vormt.

Daarnaast geldt dat de ecologische kennisregels (paragraaf 5.3) in de KRW-verkenner een beperkte set stuurvariabelen kennen. Lang niet alle factoren die van invloed zijn op de ecologische waterkwaliteit zijn hierin opgenomen. Daarmee kan niet voor elke maatregel een effect op de EKR-score worden berekend en worden niet alle effecten van maatregelen die in de berekeningen zijn opgenomen, afgedekt.

5.2. KRW-verkenner

Voor de berekeningen is gebruik gemaakt van het landelijke KRW-verkennermodel 2.3. (LKM 2.3.). Deze versie is momenteel nog niet definitief opgeleverd, dit volgt in de loop van komend jaar. Het model is recent geüpdatet met nieuwe gegevens over de hydrologische situatie (o.a. de verbindingen tussen de waterlichamen) die aangeleverd zijn door het hoogheemraadschap. De hydrologische modellering kent nog wel een aantal aandachtspunten;

- Het wateroppervlak van de waterlichamen komt nog niet overal overeen met de werkelijke oppervlakten. Dit speelt vooral voor waterlichamen die niet in verbinding staan met de rest van het systeem. Hier is in de modellering voor Hollands Noorderkwartier mee omgegaan door de belasting te schalen naar het wateroppervlak;
- In de berekeningen worden debieten in de zomersituatie onderschat en in de wintersituatie overschat. In de berekeningen is om die reden met jaargemiddelde waardes gerekend.

De berekeningen in de KRW-verkenner kennen een grof schaalniveau. Er wordt gerekend op kwartaal en/of jaarbasis, op waterlichaamniveau (een deel van de waterlichamen, zoals de Schermerboezems, is wel opgedeeld in meerdere knopen). Een dergelijk schaalniveau is nodig om op het niveau van het beheergebied berekeningen uit te kunnen voeren, maar brengt ook onzekerheden met zich mee.

5.3. Ecologische kennisregels

Er is gebruik gemaakt van de ecologische kennisregels in de KRW-verkenner (versie 3). Momenteel wordt een update van deze ecologische kennisregels uitgevoerd. De resultaten hiervan zijn momenteel nog niet beschikbaar (verwacht: april/mei 2020). In de update wordt een aantal aanvullende stuurvariabelen meegenomen die de betrouwbaarheid van de uitkomsten van de berekeningen mogelijk vergroten, te weten doorzicht, ammonium en toxiciteit.

Tabel 5.1 geeft een overzicht van de betrouwbaarheid van de ecologische kennisregels die van toepassing zijn voor hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier (Witteveen+Bos, 2015).

Tabel 5.1. Betrouwbaarheid van de ecologische kennisregels in de KRW-verkenner

Kwaliteit EKR-PUNN's voor Kanalen

EKR	Training			Validatie		
	perc. binnen 0.10	RMSE	coef of determ	perc. binnen 0.10	RMSE	coef of determ
Fytoplankton	80 %	0.075	0.83	67 %	0.12	0.61
Waterflora	73 %	0.083	0.73	55 %	0.12	-0.25
Macrofauna	75 %	0.082	0.80	57 %	0.11	0.58
Vissen	85 %	0.074	0.84	64 %	0.16	0.23

Kwaliteit EKR-PUNN's voor Ondiepe meren

EKR	Training			Validatie		
	perc. binnen 0.10	RMSE	coef of determ	perc. binnen 0.10	RMSE	coef of determ
Fytoplankton	72 %	0.098	0.86	71 %	0.13	0.67
Waterflora	81 %	0.077	0.86	73 %	0.10	0.73
Macrofauna	81 %	0.077	0.78	66 %	0.11	0.45
Vissen	82 %	0.075	0.86	61 %	0.13	0.39

Kwaliteit EKR-PUNN's voor Diepe meren

EKR	Training			Validatie		
	perc. binnen 0.10	RMSE	coef of determ	perc. binnen 0.10	RMSE	coef of determ
Fytoplankton	67 %	0.10	0.86	35 %	0.16	0.43
Waterflora	96 %	0.049	0.91	65 %	0.12	0.50
Macrofauna	91 %	0.053	0.90	77 %	0.098	0.49
Vissen	88 %	0.068	0.88	69 %	0.12	-0.52

Kwaliteit EKR-PUNN's voor Zwak brakke wateren

EKR	Training			Validatie		
	perc. binnen 0.10	RMSE	coef of determ	perc. binnen 0.10	RMSE	coef of determ
Fytoplankton	69 %	0.11	0.76	55 %	0.15	0.31
Waterflora	81 %	0.077	0.84	60 %	0.12	0.32
Macrofauna	78 %	0.081	0.69	57 %	0.16	0.08
Vissen	88 %	0.069	0.82	71 %	0.11	0.18

Kwaliteit EKR-PUNN's voor Brak tot zoute wateren

EKR	Training			Validatie		
	perc. binnen 0.10	RMSE	coef of determ	perc. binnen 0.10	RMSE	coef of determ
Fytoplankton	72 %	0.098	0.70	54 %	0.16	0.38
Waterflora	90 %	0.059	0.87	70 %	0.11	0.46
Macrofauna	64 %	0.11	0.76	46 %	0.15	0.51
Vissen	85 %	0.066	0.81	76 %	0.10	0.30

In de tabel is te zien dat de ecologische kennisregels een uiteenlopende betrouwbaarheid hebben. De betrouwbaarheid is getoetst door de kennisregels op een validatieset met stuurvariabelen en EKR-scores toe te passen. Het percentage EKR-scores dat dan binnen 10% afwijking van de gemeten EKR-scores wordt voorspeld varieert tussen 64 en 96% voor de toegepaste kennisregels.

5.4. Onzekerheden huidige toestand

De doelaflleiding vindt plaats op basis van de huidige toestand, vermeerderd met de verwachte effecten van de voorgestelde maatregelen (alle realistische maatregelen zonder significante schade aan functies en milieu).

Ook in het bepalen van de huidige toestand bestaan een aantal onzekerheden, te weten;

- Jaarlijkse natuurlijke variatie in de kwaliteit van waterlichamen. Deze variatie bedraagt ca. 10-20%;
- Een aantal parameters, zoals vis, wordt niet jaarlijks bemonsterd vanwege de hoge kosten die de monitoring met zich mee brengt. Een deel van de waterlichamen is 5-6 jaar geleden voor het laatst bemonsterd, waardoor de kwaliteit inmiddels anders kan zijn;
- Er is sprake van puntbemonsteringen. Deze worden zo representatief mogelijk gekozen; de locatie kan echter sterk van invloed zijn op de monitoringsresultaten.

5.5. Betekenis onzekerheden voor conclusies en aanbevelingen

De onzekerheden in de berekeningen zijn groot. De effecten van individuele maatregelen zijn kleiner dan de onzekerheden in bijvoorbeeld de ecologische kennisregels. Daarmee is de betrouwbaarheid van de afgeleide EKR-scores niet hoog. Door een systematische aanpak van de berekeningen, door het benutten van gebiedskennis en vanuit de uitgebreide watersysteemanalyses is gepoogd de betrouwbaarheid van de huidige voorspellingen naar een zo hoog mogelijk niveau te tillen. Onbetrouwbaarheid is echter inherent aan modelleringen van de ecologie; aquatische ecologie wordt beïnvloed door een veelvoud van factoren die onmogelijk in een enkel model te vangen zijn. Bovendien wordt gemodelleerd op het schaalniveau van het gehele beheergebied van HHNK, terwijl de kwaliteit van sloot tot sloot sterk kan verschillen. Desondanks wordt de KRW-verkenner op dit moment gezien als het meest krachtige instrumentarium om effectvoorspellingen van maatregelen mee in beeld te brengen, en geeft het de beste benadering voor ecologische doelen dat op dit moment voor handen is.

Dit betekent ook dat de kwaliteit die in 2027 wordt gemeten af kan wijken van de kwaliteit die nu wordt voorspeld en waarop doelen zijn afgeleid, zowel in positieve als negatieve zin. Ook in 2027 kan daarom een technische doelaanpassing aan de orde zijn: maatregelen hebben dan een ander effect gesorteerd als vooraf verwacht.

Wel kan worden gesteld dat van iedere nu voorgestelde maatregel een positief effect wordt verwacht (op basis van kennis, ervaring en berekeningen), dat de huidige waterkwaliteit niet op orde is en dat een verdere verbetering vanuit diverse belangen wenselijk is. Het nemen van maatregelen om de kwaliteit te verbeteren lijkt daarmee wenselijk. De berekeningen aan de effecten van maatregelen bieden een gestandaardiseerde methode om op basis van 'best beschikbare kennis' deze effecten te kwantificeren.

Daarnaast wordt in iedere ronde van de KRW-implementatie nieuwe kennis ontwikkeld en verbeteren de voorspellingen voor de ecologische waterkwaliteit (alsmede de kwaliteit zelf). Ook de huidige analyses en ontwikkeling van het aanstaande stroomgebiedbeheerplan kunnen worden gezien als volgende stap in dit proces.

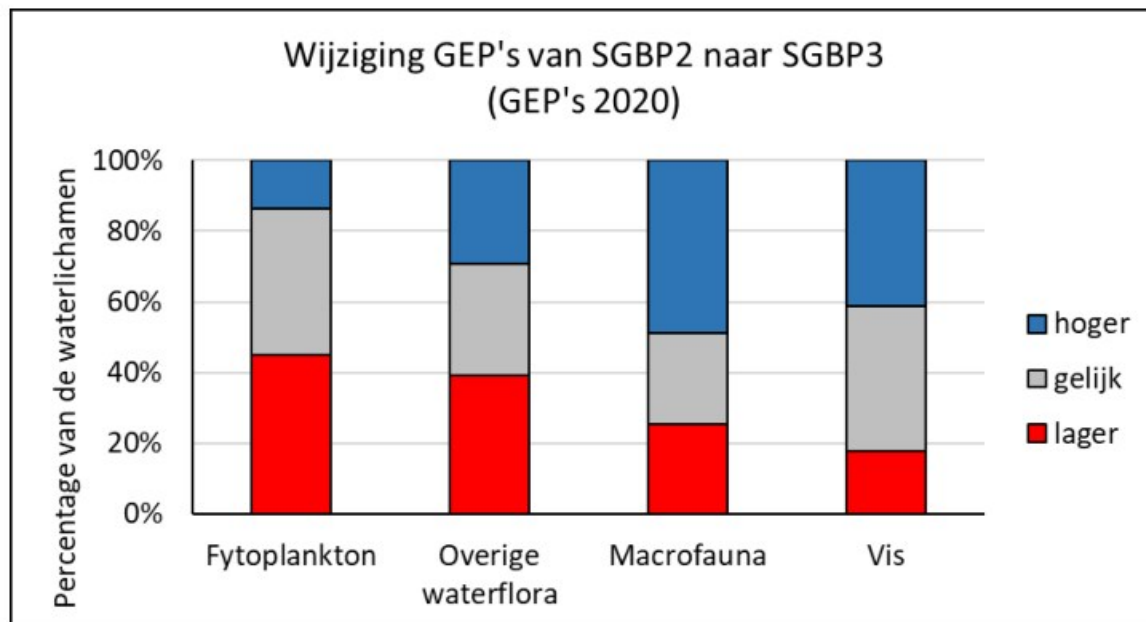
6 CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN

6.1 Doelen SGBP3 en doelbereik

Ten opzichte van de GEP's die in 2015 zijn bepaald, zijn de doelen voor de verschillende waterlichamen binnen HHNK grotendeels niet haalbaar met de maatregelen die nu zijn voorgesteld. De nieuwe ronde stroomgebiedbeheerplannen biedt de mogelijkheid om, op basis van voortschrijdend inzicht, opnieuw de GEP's voor de kunstmatige waterlichamen te bepalen. Het GEP wordt daarbij bepaald door de huidige toestand met de effecten van alle mogelijke maatregelen zonder significante schade aan functies. Kosten worden daarbij nog niet meegewogen; disproportionele kosten kunnen echter wel een reden zijn om doelbereik te faseren of doelen aan te passen in 2027.

De onderstaande afbeelding geeft de mate waarin doelen zijn aangepast voor de komende planperiode. Voor ca. 15-45% van de waterlichamen zijn doelen naar beneden bijgesteld, voor ca. 15-50% van de waterlichamen zijn de doelen naar boven bijgesteld. De overige doelen blijven gelijk aan SGBP2.

Afbeelding 5.1. Overzicht wijzigingen GEP's

Met het voorgestelde maatregelenpakket kunnen de gestelde doelen naar verwachting worden behaald. Er is telkens uitgegaan van een maximale dimensionering van de maatregelen voor de doelafleiding. Veel maatregelen worden (deels) uitgevoerd door derde partijen. Wanneer deze partijen niet maximaal deelnemen kan dit dus betekenen dat in 2027 de doelen niet zijn behaald. Daarnaast spelen onzekerheden in de verwachte effecten van maatregelen, zoals beschreven in hoofdstuk 5.

6.2 Kosten van maatregelen

De onderstaande tabel geeft een overzicht van de kosten van het maatregelenpakket.

Tabel 5.1. Overzicht kosten maatregelenpakket

Onderdeel	Kosten (in G euro)
Investering	
Investering RWZI Eversteoog	
Exploitatie (per jaar)	G
Cofinanciering ANLB (per jaar)	
Cofinanciering GLB (per jaar)	

De maatregelen bestaan uit de volgende hoofdcategorieën:

- Vismigratie: maatregelen waarmee knelpunten voor vismigratie worden weggenomen en ongewenste soorten worden geweerd;
- Inrichting: natuurvriendelijke inrichting van watergangen;
- Bronaanpak nutriënten en overige stoffen (o.a. RWZI, overstorten, landbouw)
- Beheer en onderhoud (o.a. natuurvriendelijk onderhoud);
- Onderzoek en advies (o.a. uitdiepen van watersysteemanalyses).

6.3 Vervolg KRW-proces

Inmiddels zijn de verschillende stappen onder het kopje '2019' uitgevoerd door het hoogheemraadschap. De volgende stap is het opstellen (en vervolgens vaststellen) van het ontwerp waterbeheerprogramma.

Afbeelding 5.2. Overzicht KRW-proces

2017-2018	2019	2020	2021
Planning Rijk			
* <22-12-2018 vaststelling werkprogramma KRW SGBP 2022-2027 (stuurgroep water)	* Landelijke (integratie regionale) analyses PBL	* 1-11-2020 Vaststelling ontwerp nationaal waterprogramma (kabinet) * medio 2020 Plan-MER (kabinet) * 1-11-2020 Vaststelling ontwerp SGBP's (kabinet)	* Inspraak ontwerp nationaal waterprogramma (vóór 22-6-2022) * 22-12-2021 Vaststellen nationaal waterprogramma (kabinet) * Inspraak ontwerp SGBP's (22-12-2020 t/m 22-6-2021) * 22-8-2021 Concept SGBP's * 1-11-2021 Vaststellen SGBP's (kabinet)
Planning provincie			
	* oktober 2019 gesprek portefeuillehouders PNH en waterschappen (na gebiedsproces) * oktober 2019 technische briefing Statencommissie (resultaten WSA, conceptdoelen, overzicht maatregelen, eerste resultaten gebiedsprocessen, maatregelen door PNH)	* begin 2020 gesprek portefeuillehouders PNH en waterschappen (voorafgaand aan vaststellingsprocedure) * 1-11-2020 Vaststelling ontwerp regionale waterprogramma's	* Inspraak regionale waterprogramma vóór 22-6-2021 * 29-10-2021 Vaststellen regionale waterprogramma door: PS (Waterwet) of GS (Omgevingswet)
Planning hoogheemraadschap (regionaal)			
* Uitvoeren watersysteemanalyses	* Voorbereiding maatregelenpakket tbv aanlevering PBL vóór 1 mei 2019 * Voorbereiding concept GEP's tbv aanlevering PBL vóór 15 mei 2019 * Regionaal gebiedsproces * 19-12-2019 aanleveren waterlichamen SGBP 2022-2027 bij IHW	* Plan MER (medio 2020) * 1-11-2020 Vaststellen ontwerp waterbeheerprogramma (alleen KRW-deel?)	* Inspraak ontwerp waterbeheerprogramma (alleen KRW-deel?) vóór 22 juni 2021 * 29-10-2021 Vaststellen waterbeheerprogramma

6.4 Watersysteemanalyses

De watersysteemanalyses bieden in een aantal gevallen onvoldoende duidelijkheid om concrete maatregelen te kunnen formuleren en dimensioneren. In deze gevallen is een onderzoeksmaatregel opgenomen in het maatregelenpakket. De komende periode zou ook kunnen worden benut om de watersysteemanalyses op dit punt vast uit te breiden. Het gaat dan concreet om de waterlichamen zonder water- en stoffenbalans (de geïsoleerde systemen zoals de duinen of gebieden waar geen inlaatbeheer plaatsvindt zoals Geestmerambacht. In beide gevallen is een waterbalans vanuit hydrologisch perspectief niet relevant, maar is een nutriëntenbelasting essentieel voor inzicht in de waterkwaliteit) en de waterlichamen met een groot aandeel stedelijk gebied: de stedelijke bronnen zijn veelal nog onvoldoende in beeld.

REFERENTIES

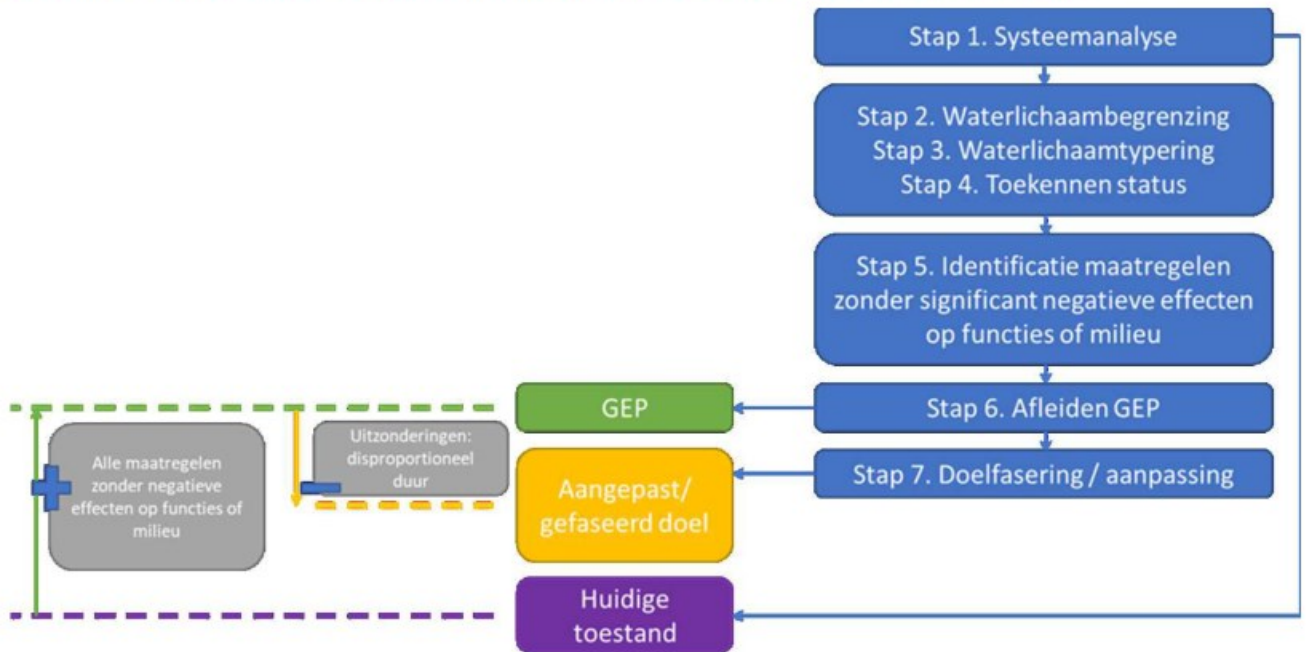
- Arcadis, WUR, 2010. Doorzicht in de kosten van KRW-maatregelen.
- Herman van Dam Waternatuur / Nico Jaarsma Ecologie en fotografie, 2019. Doelen op maat. 4. Systeemanalyses Kennemerland.
- Herman van Dam Waternatuur / Nico Jaarsma Ecologie en fotografie, 2019. Doelen op maat. 4.7. Systeemanalyses West-Friesland.
- Herman van Dam Waternatuur / Nico Jaarsma Ecologie en fotografie, 2019. Doelen op maat. 4.9. Systeemanalyses Laag Holland.
- Herman van Dam Waternatuur / Nico Jaarsma Ecologie en fotografie, 2019. Doelen op maat. 4. Systeemanalyses Boezemwateren.
- Herman van Dam Waternatuur / Nico Jaarsma Ecologie en fotografie, 2019. Doelen op maat. 4. Systeemanalyses polders Texel.
- Herman van Dam Waternatuur / Nico Jaarsma Ecologie en fotografie, 2019. Doelen op maat. 4. Systeemanalyses Duingebieden.
- Herman van Dam Waternatuur / Nico Jaarsma Ecologie en fotografie, 2019. Doelen op maat. 4.9. Systeemanalyses Wieringerland.
- Mühle, S., 2019. Risico's van voormalige stortplaatsen HHNK, Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier, stageverslag
- PBL, 2019. Nieuwsbrief nationale analyse waterkwaliteit nummer 6, maart 2019
- STOWA, 2018. Handreiking KRW doelen. STOWA publicatie 2018-15.
- Website ruimte voor groei HHNK, https://www.hhnk.nl/portaal/ruimte-voor-groei_42047/
- Witteveen+Bos, 2015. Update ecologische modellen KRW-verkenner.

BIJLAGE A. METHODE

1. Handreiking doelen

Onderstaande tekst geeft een beknopte samenvatting van het proces van doelafleiding op basis van de handreiking doelen [ref. 1,2] en de implementatie van dit proces binnen HHNK. Het onderstaande schema geeft een overzicht van de plaats van de doelafleiding in het inhoudelijke KRW-spoor.

Afbeelding A.1. Plaats doelafleiding in het inhoudelijke KRW-spoor [bron: vereenvoudigd van ref 1,2]⁵

Eerst worden watersysteemanalyses uitgevoerd. Hierbij wordt de huidige toestand in beeld gebracht en de knelpunten, op basis van de ecologische sleutelfactoren. Stap 2 t/m 4 is het toekennen van waterlichaambegrenzings, typeringen en status. Deze stap is uitgevoerd in SGBP2. Voor de komende periode zijn voor een beperkt aantal waterlichamen binnen HHNK hier aanpassingen gedaan.

Vervolgens zijn maatregelenpakketten afgeleid voor de waterlichamen. Het maximale of volledige pakket (alle maatregelen zonder significante schade op functies of milieu, die niet onpraktisch zijn en ingrijpen op de knelpunten) wordt daarbij gebruikt voor de afleiding van het GEP⁶. Voor alle maatregelen in het maximale maatregelenpakket is een uitvoerende partij aangewezen. Voor de maatregelen die door derde partijen uitgevoerd worden stimuleert HHNK de uitvoering, maar kan zij deze niet afdwingen. Voor waterlichamen met potentie voor helder water en een sterke verbetering van de toestand stimuleert HHNK actief de maatregelen (bijvoorbeeld door de partijen te benaderen en te zoeken naar samenwerking). In waterlichamen waar alleen potentie is voor lokale kwaliteitsverbeteringen geldt dat HHNK de uitvoering 'passief' stimuleert. Dat betekent dat er wél wordt meegewerkt en gestimuleerd, maar dat de nadruk zal liggen in de gebieden met hogere potenties.

⁵ In dit schema is doelfasering/aanpassing op basis disproportionele kosten nog opgenomen als stap 7. Inmiddels is door de stuurgroep water besloten dat doelverlaging op basis disproportionele kosten alleen met 'hindsight' mag worden toegepast, dus in 2027.

⁶ Inmiddels wordt verwacht dat alle maatregelen in het maximale maatregelenpakket worden uitgevoerd door HHNK of door derde partijen. Omdat de bijdrage van derde partijen afhankelijk is van de bereidwilligheid van derde partijen om mee te werken, kan het wel zijn dat de dimensionering in de praktijk kleiner is dan waar in de berekeningen voor de doelafleiding rekening is gehouden.

De GEP's voor de biologische kwaliteitselementen worden bepaald op basis van de huidige toestand en het effect van alle maatregelen op deze huidige toestand. De GEP's voor de biologie ondersteunende parameters zijn ondergeschikt aan deze kwaliteitselementen; deze worden immers pas getoetst als de GEP's voor de biologie niet op orde zijn en hebben daarmee een functie in als 'early warning'. Voor de nutriënten heeft de doelaflading al plaatsgevonden in SGBP 2 op basis van een onderzoek naar de achtergrondbelasting bij HHNK [ref. 12]. Hierbij is rekening gehouden met de belasting uit antropogene/natuurlijke bronnen.

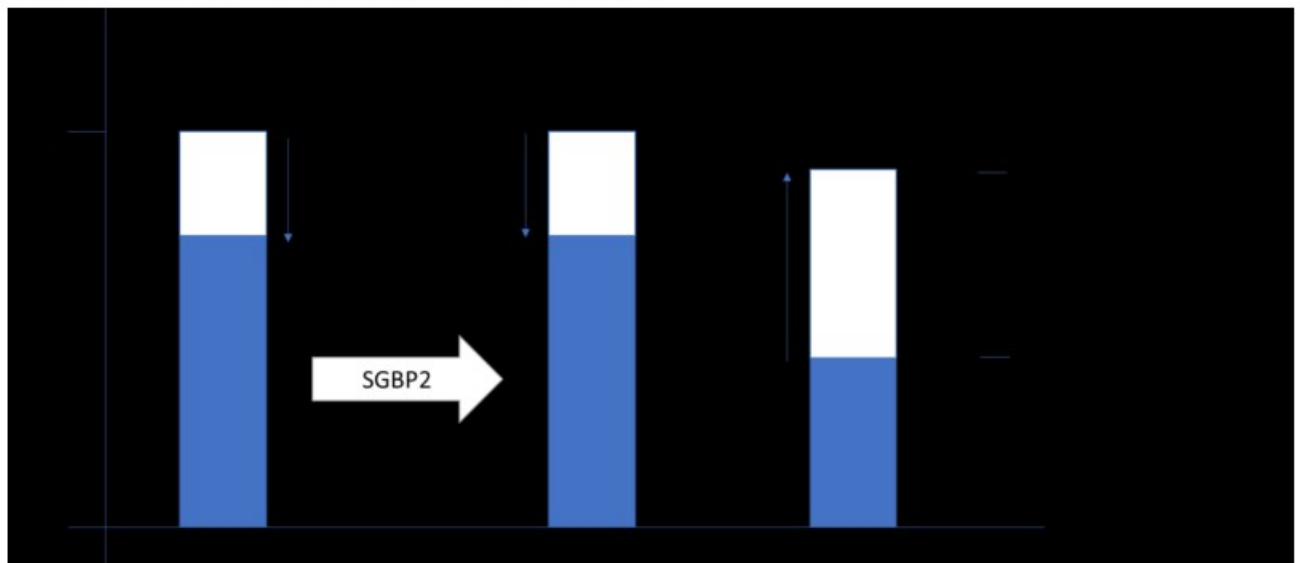
Voor de biologische kwaliteitselementen is de huidige toestand en het effect van maatregelen het uitgangspunt. In de doelaflading (met de methode DoelgatSchietsen) is vervolgens beschouwd of de nutriëntenbelasting met maatregelen op orde kan worden gebracht (met op orde wordt hier bedoelt: onder de kritische grenzen voor het watersysteem). Voor veel waterlichamen is dat niet het geval door een hoge achtergrondbelasting, of door een hoge achtergrondbelasting in de waterlichamen die naar het desbetreffende waterlichaam afvoeren. In hoofdstuk 3 is dit per waterlichaam gemotiveerd.

2. Methode doelaflading HHNK

2.1. Samenvatting methodiek

De onderstaande afbeelding vat samen hoe de doelaflading bij HHNK is ingevuld, met de handreiking doelen als basis. De GEP's voor de nutriënten zijn, inclusief onderbouwing, overgenomen uit SGBP2. In deze GEP's was al de natuurlijke achtergrondbelasting van HHNK verdisconteerd. De GEP's voor de biologische kwaliteitselementen zijn opnieuw afgeleid; hier was in de voorgaande planperiode nog niet uitgebreid rekening gehouden met o.a. de achtergrondbelasting.

Afbeelding A.2. Schematisch overzicht methode doelaflading

Het vertrekpunt voor de GEP's voor de biologische kwaliteitselementen is de huidige toestand van het watersysteem. Het maximale GEP voor een kunstmatig waterlichaam is 0,6. Bij de huidige toestand wordt vervolgens het effect van maatregelen opgeteld. Voor Hollands Noorderkwartier zijn hier twee methodes toegepast:

- De KRW-verkenner (zie toelichting in rapport KRW-maatregelen, ref. 10);
- De tool 'DoelgatSchietsen' (zie volgende paragraaf).

Per waterlichaam is vervolgens een onderbouwde keuze gemaakt, zie het volgende hoofdstuk. Voor sommige waterlichamen betekent deze benaderingswijze een lager doel dan voor SGBP2 wordt nagestreefd, voor andere waterlichamen een hoger doel. Wanneer het doel lager ligt dan 0,6, wordt gemotiveerd waarom er

geen hoger doel haalbaar is voor deze waterlichamen, aan de hand van maatregelen die in dit waterlichaam niet mogelijk zijn (zie ook paragraaf 4).

2.2. Verschillen regionale analyse en nationale analyse KRW-verkenner

Berekeningen met de KRW-verkenner worden mede benut bij de doelaflading voor Hollands Noorderkwartier. Op nationale schaal is door PBL ook een analyse uitgevoerd aan doelbereik met behulp van de KRW-verkenner. Er zijn verschillen in de berekeningswijze in de nationale analyse en de regionale analyses, waardoor de uitkomsten niet geheel gelijk zijn. Dat betekent concreet dat voor sommige waterlichamen door HHNK wel doelbereik zal worden berekend en in de nationale analyse niet, en andersom. De voornaamste verschillen zijn;

- In de nationale analyse wordt gerekend met nieuwe ecologische kennisregels, welke o.a. toxiciteit, ammonium en doorzicht meenemen als aanvullende stuurvariabelen. In de analyse van HHNK is gerekend met de voorlaatste versie van de ecologische kennisregels, daar de nieuwe ecologische kennisregels pas op 16 mei beschikbaar komen. Daardoor is geen rekening gehouden met de voorgenoemde stuurvariabelen. Ook de relatie tussen de overige stuurvariabelen en de EKR-scores in de KRW-verkenner wijzigt door de afleiding van nieuwe kennisregels. De instelling van de overige stuurvariabelen (o.a. peilbeheer, oeverinrichting, beheer) is wel vanuit de analyse van HHNK overgenomen in de nationale analyse;
- Omgang met nutriënten. De nationale analyse gaat uit van de effecten van de DAW-maatregelen op de nutriëntenbelasting van oppervlaktewater. Deze zijn in de analyse van HHNK niet meegenomen⁷. In Noord Holland bestaat daarnaast het landbouwportaal, waarvan wel meetbare effecten op de nutriëntenuitspoeling worden verwacht. Deze effecten zijn in de regionale analyse van HHNK meegenomen.

3. Tool 'DoelgatSchieten'

3.1. Toelichting tool

Met de tool 'DoelgatSchieten' zijn de effecten van maatregelen op de EKR-scores berekend. De tool is gebaseerd op de ecologische sleutelfactorenmethodiek van STOWA [STOWA, 2018]. Vertrekpunt is de huidige toestand van het watersysteem. Vervolgens wordt aangenomen, dat de knelpunten die op basis van de ecologische sleutelfactoren worden geconstateerd, het verschil verklaren tussen de huidige toestand en de maximale EKR-score.

Per waterlichaam wordt vervolgens een gewicht toegekend aan de verschillende sleutelfactoren (de mate waarin deze sleutelfactoren de EKR-scores beïnvloeden is immers afhankelijk van de lokale omstandigheden) en wordt het effect van maatregelen op deze factoren ingevuld (percentage verbetering).

De tool is in een aantal werksessies ingevuld, waarbij met gebieds- en ecologische kennis de tool is toegepast op de waterlichamen van Hollands Noorderkwartier. Vervolgens is per waterlichaam (hoofdstuk 3) gemotiveerd welke GEP's voor de waterlichamen worden gesteld.

Voor elk waterlichaam is gestart met een 'default' instelling voor iedere sleutelfactor. Op basis van het systeemfunctioneren van de verschillende waterlichamen is het gewicht dat aan de verschillende sleutelfactoren wordt toegekend als verklarende variabele voor het verschil tussen de huidige toestand en het GET aangepast. Evenzo is het effect van maatregelen op de verschillende knelpunten bepaald. Voor de verschillende biologische kwaliteitselementen is daarbij op hoofdlijnen als volgt te werk gegaan;

- Fytoplankton;

⁷ De DAW-maatregelen zijn op basis van vrijwillige deelname en worden op nationale schaal gecoördineerd. Op dit moment zijn deelnamepercentages en effecten binnen HHNK nog niet inzichtelijk.

- ESF 1 (productiviteit water) is de hoofdfactor (de maatlat voor fytoplankton wordt immers met name bepaald door bloei);
- Als ESF1 op orde wordt gebracht, gaat ESF3 een rol spelen vanuit chemische nalevering en mogelijk woekervegetatie;
- Als de externe belasting met maatregelen op orde kan worden gebracht (tot onder de kritische grens) verbetert het knelpunt op ESF1 met 80%⁸;
- Als de externe belasting met maatregelen rond de kritische grens wordt gebracht, verbetert het knelpunt op ESF1 met 40%. Wanneer uit de watersysteemanalyse bleek dat ook de waterbodem een rol speelt, verschuift een deel van het knelpunt naar ESF3;
- Macrofyten;
 - ESF 1 t/m 3 zijn belangrijk voor de ontwikkeling van de vegetatie;
 - Daarnaast zijn vooral habitatgeschiktheid en verwijdering van belang;
 - De verdeling van het belang van deze factoren verschilt per waterlichaam, afhankelijk van de gebiedspecifieke eigenschappen;
- Macrofauna;
 - De habitatgeschiktheid voor macrofauna wordt deels bepaald door de kansen voor de ontwikkeling van vegetatie. Deze bepalende sleutelfactoren voor de macrofyten werken daarom door in de sleutelfactoren voor macrofauna;
 - Daarnaast is habitatgeschiktheid van belang (o.a. oeverinrichting);
 - De ESF's organische belasting en toxiciteit zijn belangrijk voor macrofauna, afhankelijk van of er daadwerkelijk knelpunten bestaan in deze sleutelfactoren in het gebied;
- Vis;
 - In de default situatie zijn met name ESF1 (productiviteit water), 4 (habitatgeschiktheid), 5 (verspreiding), 7 (organische belasting) en 8 (toxiciteit) van belang.

In bijlage B is een voorbeeld gegevens van de instelling van de verschillende parameters en de motivatie daarvoor in de tool DoelgatSchieten. Het gehele bestand met de instelling van de parameters voor alle waterlichamen is als Excelbestand opgeleverd aan HHNK.

3.2. Toelichting verschillen in aanpak KRW-verkenner en DoelgatSchieten

De KRW-verkenner en de methode 'DoelgatSchieten' kennen een andere benaderingswijze in oorzaak-effectrelaties van maatregelen. Daardoor berekenen beide methodes een andere EKR-score als resultaat van maatregelen.

⁸ Aannname; een verbetering van de belasting in een gebied betekent niet dat met de 'kaasschaaf-methode' de belasting in het gehele gebied verbeterd. Met name bij maatregelen voor diffuse bronnen zijn de effecten in het gebied naar verwachting heterogeen, waarmee niet in het gehele gebied de belasting op orde is wanneer de externe belasting onder de kritische grens wordt gebracht, en lokaal de belasting wel op orde kan worden gebracht wanneer de belasting gebiedsbreed boven de kritische grenzen ligt.

Afbeelding A.3. Overzicht ESF's, stuurvariabelen in de KRW-verkenner en aanvullende parameters waar in de 'DoelgatSchieten'-methodiek rekening mee wordt gehouden

ESF's stilstaand	Stuurvariabelen KRW-verkenner 2.3	Aanvullende stuurvariabelen nieuwe verkenner	Parameters niet in de KRW-verkenner
Productiviteit water	N/P-concentraties		Verblijftijd Belasting : kritische belasting
Lichtklimaat		Doorzicht	
Productiviteit bodem	N/P-concentraties		Chemische nalevering Woekervegetatie
Habitatgeschiktheid	Oeverinrichting Chloride, Peilbeheer		Dieptevariatie Substraat
Verspreiding	Connectiviteit		Beschikbaarheid zaden Aanwezigheid bronpopulaties
Verwijdering	Onderhoud		Vraatgegevens Maaimethodiek
Organische belasting		Ammonium	Organische belasting Zuurstof
Toxiciteit		Toxiciteit	

De KRW-verkenner gaat uit van ecologische kennisregels. Daarbij zijn oorzaak-effectrelaties bepaald met behulp van neurale netwerkberekeningen aan een dataset met stuurvariabelen (zie afbeelding 2.3, tweede kolom) en EKR-scores. De derde kolom bevat de stuurvariabelen die momenteel nog niet zijn opgenomen in de KRW-verkenner en daarmee niet zijn gebruikt voor de berekeningen aan de waterlichamen van Hollands Noorderkwartier, maar wel in de nieuwe kennisregels worden opgenomen.

De 'DoelgatSchieten' methodiek is gebaseerd op de ecologische sleutelfactorenmethodiek van STOWA. Deze benaderingswijze gaat uit van systeemfunctioneren en geeft daarom een completer beeld van de oorzaak-effectrelaties van maatregelen in specifieke waterlichamen. In de 4^e kolom van afbeelding 2.3. zijn de belangrijkste parameters benoemd die met de KRW-verkenner niet in beeld worden gebracht, maar wel door de ESF-methodiek worden afgedekt. Het nadeel van de ESF-methodiek in deze context is dat oorzaak-effectrelaties door de N=1 benadering minder goed kunnen worden gevalideerd, waar de KRW-verkennermethodiek juist gestoeld is op deze validatie.

4. Motivatie significante schade aan functies en milieu

In het maatregelenpakket van HHNK zijn maatregelen met significante schade aan functies niet meegenomen. Voor de afweging welke maatregelen significante schade aan functies veroorzaken is als volgt te werk gegaan;

- De bestaande maatregelenlijsten zijn specifiek gemaakt voor het beheergebied van HHNK en bepaald is op welke ecologische sleutelfactoren de maatregelen effect hebben;
- Vervolgens zijn de maatregelen op basis van de knelpunten die in de watersysteemanalyses zijn geconstateerd geselecteerd, passend bij het waterlichaam;
- Daarna zijn de maatregelenlijsten kritisch door gelopen en is in samenwerking met medewerkers van het hoogheemraadschap bepaald welke maatregelen in een bepaald gebied niet mogelijk zijn vanwege significante schade aan functies of milieu, of welke maatregelen praktisch niet uitvoerbaar zijn;
- Per waterlichaam (hoofdstuk 3) is vervolgens gemotiveerd (wanneer het GEP lager ligt dan 0,6) welke maatregelen de situatie eventueel verder op orde zouden kunnen brengen en waarom deze maatregelen in dit gebied niet mogelijk zijn;

- Hierbij is onder meer gebruik gemaakt van de redeneerlijnen die door Rijn-West in het kader van het SGBP2 zijn opgesteld [ref. 14]. Deze redeneerlijnen zijn inmiddels niet meer geheel actueel (ten opzichte van o.a. de handreiking doelen);
- Tenslotte is gekozen voor een pragmatische, kwalitatieve afweging van de impact van deze maatregelen op functies en milieu. In paragraaf 2.4.2. wordt hier een motivatie voor gegeven.

Er zijn binnen Hollands Noorderkwartier een aantal hoofdoorzaken voor de huidige waterkwaliteit welke met maatregelen moeilijk verbeterd kunnen worden (in de rapportage maatregelen, ref. 10, zijn deze aangewezen als waterlichamen met een hoge tot zeer hoge achtergrondbelasting). Deze worden hieronder kort besproken incl. motivatie voor significante schade aan functies/milieu.

4.1. Hoofdpunten afweging significante schade aan functies

Peilbeheer

Het peilbeheer binnen Hollands Noorderkwartier is momenteel een groot knelpunt voor het functioneren van de ecologische waterkwaliteit. Vanuit ecologie is het (over het algemeen) wenselijk dat er een natuurlijk peilbeheer wordt ingericht: hoge waterpeilen in de winterperiode, uitzakking in de zomerperiode, waarbij zo min mogelijk gebiedsvreemd water in het gebied wordt ingelaten. Binnen HHNK is veelal een dynamisch peilbeheer ingericht. Dat wil zoveel zeggen, als dat er met een bepaalde peilmarge op weersomstandigheden wordt geanticipeerd en de waterpeilen (met daaraan gerelateerde grondwaterpeilen) steeds getracht wordt optimale omstandigheden te realiseren voor het landbouwkundig gebruik van de meeste polders. Daarmee is het peil veelal tegengesteld aan de optimale peilbeheersing voor de ecologie: hogere peilen in de zomerperiode en lagere peilen in de winter. Er zijn uitzonderingen op deze situatie, zoals Texel, waar de peilen juist zijn ingericht op zoveel mogelijk vasthouden van zoet water (dit ligt in lijn met de ecologische wensen) of de duingebieden, waar veelal een natuurlijk peil wordt toegelaten.

In het veenweide gebied speelt daarnaast de bodemdaling. Peilverlaging leidt hier tot verdere bodemafbraak, waarbij door de bodemdaling steeds verdere peilverlaging nodig is om dezelfde functies in het gebied te handhaven. Overigens wil dit niet zonder meer zeggen dat peilverhogingen ook leiden tot een vermindering/stopzetting van de bodemafbraak; dit proces is complex en maatregelen moeten daarom zorgvuldig en onderbouwd worden ingericht.

Het uitgangspunt van het hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier bij peilbesluiten is 'peil volgt functie'. Bij peilwijzigingen wordt daarnaast uitvoerig effectonderzoek uitgevoerd.

Peilwijzigingen hebben impact op het waterbergende vermogen van het oppervlaktewater; een hoger winterpeil leidt tot een kleinere bergende schrijf in het oppervlaktewater. In een deel van Hollands Noorderkwartier bestaan nog tekorten aan waterberging (dit wordt inmiddels met een risico-gerichte benadering ingevuld). Daarnaast heeft een ander peilbeheer impact op het landbouwkundige gebruik van het grootste deel van het beheergebied van Hollands Noorderkwartier. Voor bijvoorbeeld de veenweidegebieden betekent een ander peilbeheer dat de huidige wijze van landbouw niet meer of slechts beperkt mogelijk is.

Daarmee hebben peilwijzigingen op grote schaal, bij de huidige omstandigheden, impact op de functies die in het beheergebied van HHNK aanwezig zijn. In het maatregelenpakket zijn grootschalige peilmaatregelen daarom niet opgenomen. Dit wil niet zeggen dat er kleinschaliger geen verbeterkansen bestaan; bijvoorbeeld optimalisaties van het inlaatbeheer (reduceren gebiedsvreemd water, bijvoorbeeld door de inlaat naast het gemaal te plaatsen), flexibel peilbeheer met een beperkte peilmarge en het inrichten van natuurlijker peilbeheer in kleine delen van het gebied (bijvoorbeeld in natuurdelen). Waar mogelijk en waar nodig zijn deze maatregelen voor de waterlichamen voorgesteld.

Emissiereductie landbouw

De actuele bemesting vanuit de landbouw is (naast de achtergrondbelasting) de grootste bron van nutriënten in het beheergebied van het hoogheemraadschap. In veel waterlichamen is de huidige toestand niet op orde, omdat de nutriëntenbelasting hier te hoog ligt ten opzichte van het omslagpunt tussen helder en troebel

water. In de maatregelenpakketten zijn daarom wél maatregelen opgenomen die de belasting met nutriënten reduceren. Er kan daarbij onderscheidt worden gemaakt in maatregelen vanuit landelijk beleid (wettelijk) en regionale maatregelen (bovenwettelijk);

- Op landelijk niveau wordt de mestgift gereguleerd vanuit de mestwetgeving. Deze mestwetgeving wordt momenteel herzien. De effecten hiervan zijn op dit moment nog niet inzichtelijk. In de berekeningen aan de nutriënten in het beheergebied is voorsnog uitgegaan van de huidige stand van zaken;
- Daarnaast wordt als nationaal initiatief het Deltaplan Agrarisch Waterbeheer (DAW) uitgevoerd. Hier gaat het om initiatieven die door agrarische ondernemers op vrijwillige basis worden geïmplementeerd. Voorsnog is de deelnamegraad en het type maatregelen binnen HHNK nog niet inzichtelijk;
- Regionaal wordt met bovenwettelijke maatregelen emissiereductie en natuurvriendelijker beheer en inrichting van water in de landbouwgebieden gestimuleerd (landbouwportaal).

Deze maatregelen betekenen echter niet dat de belasting vanuit de landbouw met hoge percentages kan worden gereduceerd. In sommige delen van Hollands Noorderkwartier zijn reductiepercentages tot 100% van de actuele uitspoeling wenselijk, terwijl zelfs met kringlooplandbouw de uitspoeling niet tot dit niveau kan worden teruggebracht⁹. Onderzoek naar het effect van een verminderde mestgift op de uitspoeling van nutriënten vanuit de percelen laat ook zien dat een verminderde mestgift niet leidt tot 1:1 verminderde uitspoeling. Deels ligt dit aan na-ijleffecten (historische bemesting, verzadigde bodems) maar deels ook aan dat het technisch (nog) niet mogelijk is alle mest op het land vast te houden; een zekere mate van uitspoeling is onvermijdelijk. Dat betekent dat met de huidige stand der techniek en het huidige landgebruik het soms niet mogelijk is de belasting afdoende te reduceren (ten opzichte van bijvoorbeeld de SGBP2-doelen).

Voor de emissiereductiemaatregelen voor de landbouw (met name het landbouwportaal) is daarom in het maximale pakket uitgegaan van een emissiereductie van 30%. Dit is een zeer hoog emissiereductiepercentage voor landbouwemissies; onderzoek naar kringlooplandbouw laat emissiereductiepercentages tot 40% zien voor nitraatuitspoeling naar grond- en oppervlaktewater [ref. 15]. Voor fosfaat lijkt de haalbare emissiereductie bij kringlooplandbouw wel hoger (onderzoek laat nog geen eenduidig percentage zien). Het is echter niet realistisch om voor geheel Hollands Noorderkwartier uit te gaan van kringlooplandbouw: dit vraagt immers om een forse omvorming van het grondgebruik binnen de huidige functies.

Natuurlijke achtergrondbelasting

De natuurlijke achtergrondbelasting binnen Hollands Noorderkwartier is voornamelijk afkomstig van kwel en van veenafbraak (zie ook de toelichting onder het kopje peilbeheer). Conform de handreiking doelen mag en is deze belasting in de KRW-doelen verdisconteerd. Binnen de huidige functies in het gebied is een grootschalige aanpak van deze problematiek niet mogelijk.

Kwel

Kwel is in de handreiking doelen [ref. 1, 2] onder natuurlijke en onder niet beïnvloedbare bronnen geschaard. Deze indeling is niet geheel correct, kwel kan immers wel worden beïnvloed met maatregelen als peilopzet en het aanbrengen van bodemafdichtingen en daarnaast is kwel binnen Hollands Noorderkwartier het resultaat van o.a. de inrichting van polders in het gebied. Binnen de huidige landinrichting en functies kan deze bron echter niet op grootschalige wijze worden beïnvloed; bij de indeling van de bronnen is dit als vertrekpunt gebruikt.

⁹ Kringlooplandbouw gaat uit van een balans in de hoeveelheid bemesting die op het land wordt gebracht en de hoeveelheid nutriënten die door opbrengst van het gebied worden teruggewonnen. Het betekent echter niet dat de uitstoot naar lucht en water geheel tot 0 wordt gereduceerd door temporele en ruimtelijke effecten.

Kwel is een belangrijke bron van met name fosfor in het beheergebied van Hollands Noorderkwartier. Deze bron heeft daarmee impact op de doelen voor de nutriënten en de biologische waterkwaliteit binnen Hollands Noorderkwartier.

Veenafbraak

Zoals gemotiveerd onder het kopje peilbeheer is ook veenafbraak een belangrijke bron van nutriënten binnen Hollands Noorderkwartier. Veenafbraak kent daarnaast andere nadelen voor de ecologische waterkwaliteit, zoals een verminderd doorzicht, lagere zuurstofconcentraties en ‘slappe’ waterbodems, waarmee de wortelmogelijkheden voor waterplanten worden gehinderd.

Veenafbraak is conform de handreiking doelen een ‘natuurlijke’ bron (verwoord als natuurlijke mineralisatie bodemcomplex). Het verminderen van de nutriëntenbelasting door peilmaatregelen is daarmee geen maatregel waar rekening mee gehouden moet worden in doelafleiding voor zowel nutriënten als de biologische kwaliteitselementen. Aanpassingen aan het grondgebruik en peilbeheer in deze gebieden is vanuit waterkwaliteits-oogpunt echter wel wenselijk. Dit vraagt echter een meer integrale visie op het huidige grondgebruik in deze gebieden, waarbij aandacht is voor de huidige functies, impact op economie en inwoners, waterveiligheid, CO₂-uitstoot, kosten voor inrichting en beheer van het gebied, etc. In het maatregelenpakket voor Hollands Noorderkwartier is daarom het ontwikkelen van een integrale gebiedsvisie voor het veenweidegebied opgenomen.

4.2. Motivatie kwalitatieve afweging

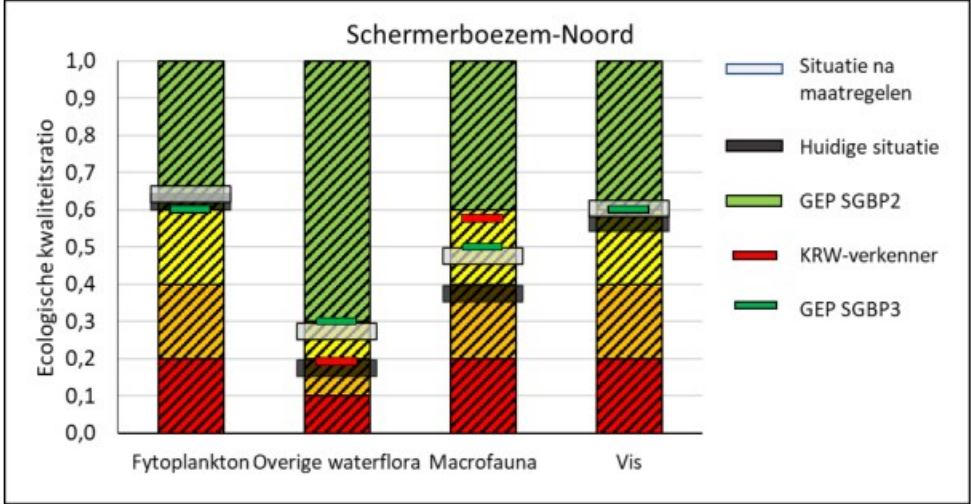
De invulling van het begrip ‘significante schade’ is niet wettelijk bepaald en wordt nog niet helder gedefinieerd in diversie beleids- en discussiestukken. Wel is duidelijk dat maatregelen met significante schade voor functies en milieu onderbouwd dienen te worden, de waterbeheerder kan hier een eigen methodiek voor hanteren. Door de provincie Noord Holland worden doelen voor het watersysteem uiteindelijk vastgesteld (zie ook paragraaf 1.3).

In de voorliggende rapportage is gekozen voor een kwalitatieve afweging van deze significante schade aan functies boven een kwantitatieve (zoals bijvoorbeeld een maatschappelijke kosten-batenanalyse). Mogelijk wordt in het gebiedsproces nog aan een nadere kwantitatieve benadering invulling gegeven. Voor de meeste ‘afgevallen’ maatregelen is momenteel nl. kwalitatief goed inzichtelijk te maken waarom deze maatregelen significante schade aan functies veroorzaken, terwijl door het grove niveau waarop maatregelen momenteel nog zijn gedefinieerd de effecten minder goed kwantitatief inzichtelijk te maken zijn.

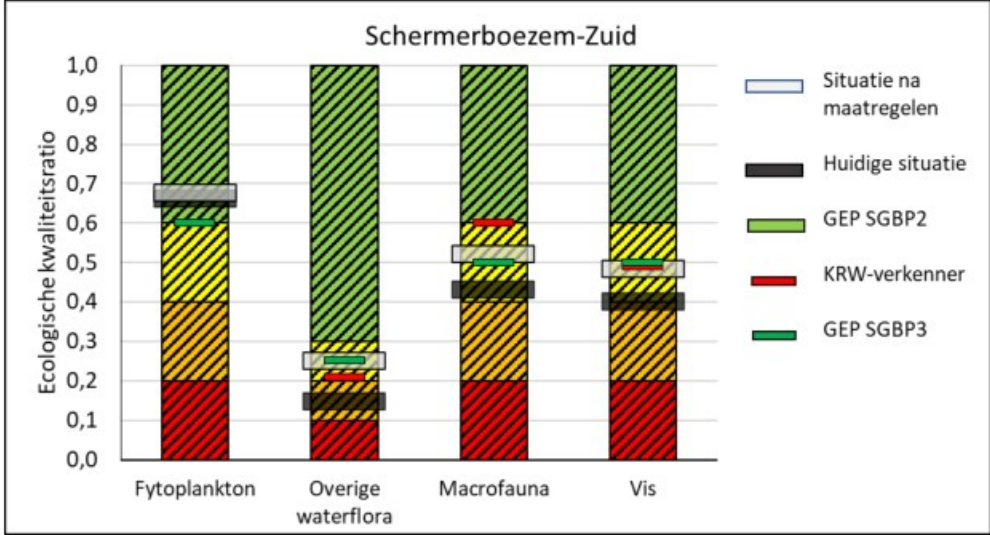
BIJLAGE B. FACTSHEETS WATERLICHAMEN

BIJLAGE C.
OVERZICHTEN TECHNISCHE DOELAANPASSING
PER WATERLICHAAM

NL12_110 - Waterdelen Schermerboezem-Noord

Groep	Parameter	Waarde
Nutriënten	N (GEP)	3,80 mg/l
	P (GEP)	0,25 mg/l
Biologie	Vis (GEP)	0,6
	Macrofauna (GEP)	0,5
	Fytoplankton (GEP)	0,6
	Waterflora (GEP)	0,3
EKR-scores gemeten en berekend	 <p style="text-align: center;">Schermerboezem-Noord</p> <p>Ecologische kwaliteitsratio</p> <p>Situatie na maatregelen Huidige situatie GEP SGBP2 KRW-verkenner GEP SGBP3</p> <p>Fytoplankton Overige waterflora Macrofauna Vis</p>	
Motivatie afweging doelen	<p>Het GEP voor fytoplankton en voor vis blijft 0,6 en is gelijk aan het GEP in SGBP2. In de huidige situatie wordt voor deze beide kwaliteitselementen al aan het GEP voldaan. Voor fytoplankton is dat naar verwachting vooral het gevolg van de korte verblijftijden in het watersysteem. De KRW-verkenner berekend hier een verdere verbetering door een afname van de nutriëntenbelasting, op basis van de ESF-analyse wordt geen verdere verbetering verwacht (verblijftijd is immers bepalend).</p> <p>Het GEP voor macrofyten lag in SGBP2 op 0,3. Deze wordt niet gewijzigd, met de nu voorgestelde maatregelen wordt verwacht dat deze toestand kan worden bereikt. De KRW-verkenner berekend overigens nog wel een lagere score. Het GEP voor macrofauna wordt aangepast naar 0,5. Dit is een lagere waarde dan in SGBP2. Destijds is niet meegewogen dat de ontwikkeling van de vegetatie (macrofyten) een belangrijke voorwaarde is voor macrofauna. In de KRW-verkenner wordt dit effect niet meegenomen, dat is naar verwachting de oorzaak voor de hogere score die door de KRW-verkenner wordt berekend.</p>	
Aanvullende maatregelen?	<p>Het knelpunt in het huidige functioneren is met name inrichting. Door de belangrijke afvoerfunctie van de boezem en eisen aan de inrichting vanuit waterveiligheid is er beperkt ruimte om de inrichting en het beheer zo te verbeteren dat er betere kansen voor de ontwikkeling van ondergedoken vegetatie ontstaan. De kansen die er wel waren zijn in de vorige SGBP's al grotendeels benut. Lokaal bestaat wel nog ruimte en deze wordt met maatregelen dan ook ingevuld. In de huidige situatie is de belasting ver boven de kritische belasting van het watersysteem. Deze situatie kan niet veel worden verbeterd doordat er afwenteling plaatsvindt van polders en gebieden met een hoge natuurlijke achtergrondbelasting. Maatregelen als defosfatering of natuurlijke zuivering van de polderafvoeren zijn niet realistisch gezien de schaal waarop deze maatregelen geïmplementeerd zouden moeten worden voor de Schermerboezem. Door de korte verblijftijden ontstaat echter geen knelpunt voor fytoplankton (en daarmee macrofyten). Doordat de verblijftijden fluctueren zijn er wel risico's dat in een deel van het jaar algenbloei op kan treden.</p>	

NL12_120 - Waterdelen Schermerboezem-Zuid

Groep	Parameter	Waarde
Nutriënten	N (GEP)	3,80 mg/l
	P (GEP)	0,25 mg/l
Biologie	Vis (GEP)	0,5
	Macrofauna (GEP)	0,5
	Fytoplankton (GEP)	0,6
	Waterflora (GEP)	0,25
EKR-scores gemeten en berekend		
Motivatie afweging doelen	<p>De Schermerboezem-Zuid is in systeem functioneren op hoofdlijnen vergelijkbaar met de Schermerboezem-Noord. In de huidige situatie is de toestand voor macrofauna en vis wel slechter. Het GEP voor fytoplankton blijft 0,6 en is gelijk aan het GEP in SGBP2. Net als bij de Schermerboezem Noord voldoet de huidige toestand al aan het GEP en is dat naar verwachting vooral het gevolg van de korte verblijftijden in het watersysteem.</p> <p>Voor overige waterflora, macrofauna en vis valt het GEP na de technische doelaanpassing lager uit dan in SGBP2. Voor macrofauna en vis was in het verleden niet meegerekend dat de verminderde kansen voor vegetatieontwikkeling (overige waterflora) doorwerkt in de mogelijkheden voor vis en macrofauna, omdat waterflora belangrijk is voor het habitat van deze soorten.</p>	
Aanvullende maatregelen?	<p>Zie Schermerboezem-Noord: door de belangrijke afvoerfunctie van de boezem en eisen aan de inrichting en het beheer vanuit waterveiligheid is er beperkt ruimte om hier de kansen voor vegetatie te verbeteren. De kansen die er wel waren zijn in het verleden al grotendeels benut. Lokaal bestaat nog wel ruimte en deze worden met maatregelen dan ook ingevuld. De belangrijkste maatregelen die niet kunnen worden genomen zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Het realiseren van flexibel peilbeheer. Dit conflicteert met de waterhuishoudkundige functie van de boezem; - Het verbeteren van de oeverinrichting. Dit is grootschalig niet mogelijk omdat de ruimte binnen de keringen beperkt is, en het verleggen van keringen (grootschalig) niet realistisch is. Waar lokaal ruimte bestaat wordt dit benut; - Minder maaien. Voor de afvoerfunctie van de boezem is het van belang dat het hydraulische profiel gehandhaafd blijft. Overruimte wordt wel benut voor vegetatie-ontwikkeling waar aanwezig. <p>Net als in de Schermerboezem-Noord, is de belasting te hoog (ver boven de kritische grenzen) en kan deze situatie niet gemakkelijk worden verbeterd door achtergrondbelasting van de afvoerende waterlichamen. Door de korte verblijftijden bestaan er echter geen directe knelpunten voor fytoplankton (en daarmee de waterflora). Door fluctuaties in verblijftijden kunnen er wel tijdelijk algenbloeien voorkomen.</p>	

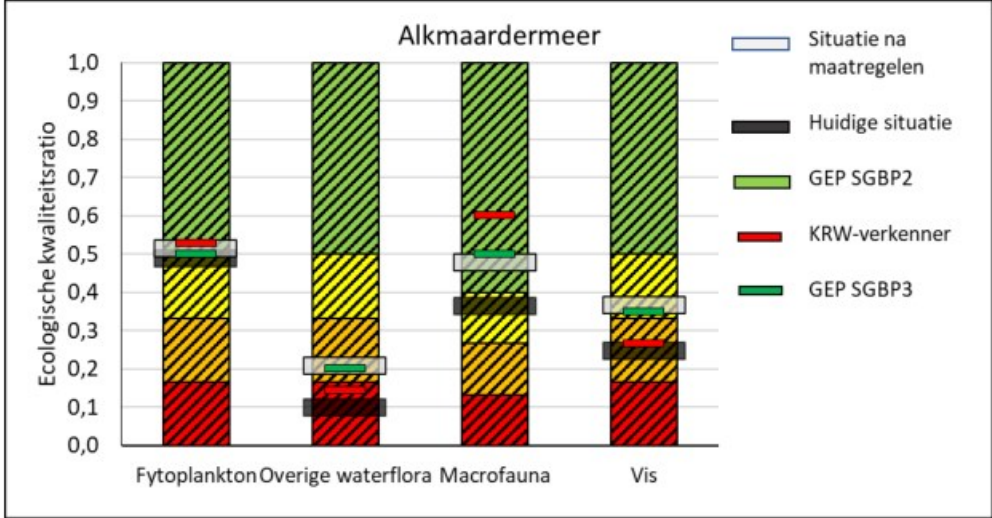
NL12_130 - Waterdelen Amstelmeerboezem

Groep	Parameter	Waarde															
Nutriënten	N (GEP)	1,80 mg/l															
	P (GEP)	0,11 mg/l															
Biologie	Vis (GEP)	0,50															
	Macrofauna (GEP)	0,45															
	Fytoplankton (GEP)	0,6															
	Waterflora (GEP)	0,20															
EKR-scores gemeten en berekend	<p>The chart shows the following approximate values for the 'Huidige situatie' (current situation):</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Parameter</th> <th>Current Situation (Huidige situatie)</th> <th>Target (GEP)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Fytoplankton</td> <td>0,6</td> <td>0,6</td> </tr> <tr> <td>Overige waterflora</td> <td>0,20</td> <td>0,20</td> </tr> <tr> <td>Macrofauna</td> <td>0,45</td> <td>0,45</td> </tr> <tr> <td>Vis</td> <td>0,50</td> <td>0,50</td> </tr> </tbody> </table>		Parameter	Current Situation (Huidige situatie)	Target (GEP)	Fytoplankton	0,6	0,6	Overige waterflora	0,20	0,20	Macrofauna	0,45	0,45	Vis	0,50	0,50
Parameter	Current Situation (Huidige situatie)	Target (GEP)															
Fytoplankton	0,6	0,6															
Overige waterflora	0,20	0,20															
Macrofauna	0,45	0,45															
Vis	0,50	0,50															
Motivatie afweging doelen	<p>Het GEP voor fytoplankton is 0,6 en gelijk aan het GEP van SGBP2. Hier vindt geen technische doelaanpassing plaats. In de huidige situatie voldoet de toestand al aan het GEP. Naar verwachting is dat vooral het gevolg van de korte verblijftijden in de boezem.</p> <p>Het GEP voor waterflora is 0,20 en daarmee lager dan het GEP in SGBP2. Dat komt vooral door de beperkte mogelijkheden om de voorwaarden voor vegetatie op orde te brengen.</p> <p>Het GEP voor macrofauna blijft gelijk aan het GEP voor SGBP2: 0,45. Voor vis is het GEP 0,50 en daarmee gelijk aan SGBP2.</p>																
Aanvullende maatregelen?	<p>Net als in de Schermerboezemsysteem zijn de mogelijkheden om de voorwaarden voor vegetatie op orde te brengen beperkt door de afvoer/waterveiligheidsfunctie van de boezem. Dat komt door peilbeheer (peilbeheer volgt de afvoerfunctie), inrichting (de ruimte binnen de keringen is beperkt en het hydraulische profiel moet worden gehandhaafd) en maai/baggerbeheer (alleen overruimte kan worden benut voor vegetatie). De beperkte ontwikkelingsmogelijkheden voor waterflora werken door in de habitatgeschiktheid van macrofauna en vis.</p>																

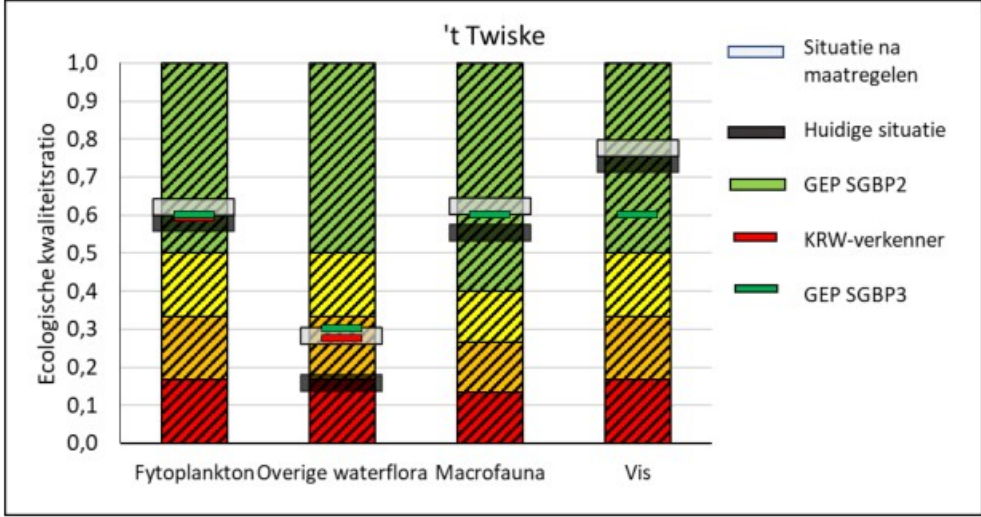
NL12_140 - Waterdelen VRNK-boezem

Groep	Parameter	Waarde
Nutriënten	N (GEP)	3,80 mg/l
	P (GEP)	0,25 mg/l
Biologie	Vis (GEP)	0,6
	Macrofauna (GEP)	0,50
	Fytoplankton (GEP)	0,6
	Waterflora (GEP)	0,35
EKR-scores gemeten en berekend	<p>The chart shows the following approximate values for the 'Huidige situatie' (grey bars):</p> <ul style="list-style-type: none"> Fytoplankton: ~0,55 Overige waterflora: ~0,30 Macrofauna: ~0,48 Vis: ~0,70 <p>The 'Situatie na maatregelen' (white bars) shows improvements: Fytoplankton (~0,60), Overige waterflora (~0,38), Macrofauna (~0,55), and Vis (~0,75).</p>	
Motivatie afweging doelen	<p>Voor fytoplankton en vis is het GEP 0,6 en gelijk aan SGBP2. Voor vis wordt dit doel in de huidige situatie ook gehaald, voor fytoplankton bijna.</p> <p>Voor overige waterflora vindt een kleine correctie naar boven plaats in de technische doelaanpassing, voor macrofauna iets naar beneden. Voor waterflora werd voor de huidige situatie al aan het (verlaagde) doel voldaan en is de verwachting dat nog een kleine verbetering mogelijk is met de voorgestelde maatregelen, terwijl voor macrofauna de beperkte ontwikkelmogelijkheden voor waterflora moeten worden meegewogen.</p> <p>Overigens laat de huidige kwaliteit van de VNRK-boezem een sterk wisselend beeld zien doordat de het gebied erg gedifferentieerd is. Met name in Langerak is de kwaliteit in de huidige situatie al erg goed, wat de gemiddelde kwaliteit naar boven tilt. De overige delen zijn minder goed op orde. Dit betekent dat de locatie van de monitoringspunten in dit gebied erg bepalend is voor de KRW-scores en dat verplaatsing van een monitoringspunt of een lokale verslechtering in kwaliteit daarmee snel kan zorgen voor een achteruitgang in toestand.</p>	
Aanvullende maatregelen?	<p>Net als in de overige boezemsystemen zijn de mogelijkheden om de voorwaarden voor vegetatie op orde te brengen door de functie van het boezemsysteem. Dat werkt ook door in macrofauna. De beschikbare ruimte wordt met de maatregelen wel opgevuld.</p>	

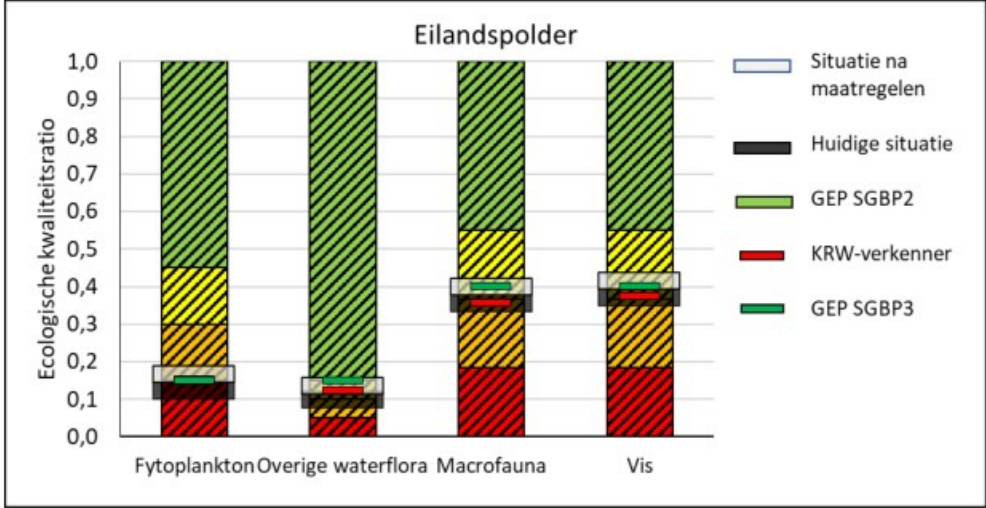
NL12_201 - Alkmaardermeer

Groep	Parameter	Waarde
Nutriënten	N (GEP)	0,90 mg/l
	P (GEP)	0,03 mg/l
Biologie	Vis (GEP)	0,35
	Macrofauna (GEP)	0,5
	Fytoplankton (GEP)	0,5
	Waterflora (GEP)	0,2
EKR-scores gemeten en berekend		
Motivatie afweging doelen	<p>Het GEP voor fytoplankton en voor macrofauna is 0,5. Voor fytoplankton ligt het doel gelijk aan SGBP2, voor macrofauna ligt het doel hoger dan SGBP2. Voor fytoplankton is de huidige toestand al op orde en er is geen reden voor een technische doelaanpassing. Voor macrofauna scoort de huidige toestand matig maar wordt verwacht dat met de nu voorgenomen maatregelen de toestand op orde kan worden gebracht. In SGBP2 is het doel verlaagd, naar verwachting hebben de maatregelen echter meer effect dan toen gedacht.</p> <p>Er is in dit stadium beperkt inzicht in het systeemfunctioneren. Wel is duidelijk dat de diepe plas eutroof is door de aansluiting op de boezem en dat bij de najaarsomkering nutriënten vrijkomen uit het hypolimnion. Daarnaast kent de plas problemen met vertroebeling door de grote strijklengte. De kansen voor de ontwikkeling van vegetatie zijn zeer matig, en daarvoor vindt een technische doelaanpassing plaats. Het GEP voor waterflora is 0,2. Het is echter mogelijk dat uit een verdere systeemanalyse meer inzicht in het systeemfunctioneren ontstaat, andere maatregelen toch mogelijk blijken en het voorlopig GEP hier nog op wordt aangepast. Het verlaagde GEP voor waterflora werkt door in het GEP voor vis.</p>	
Aanvullende maatregelen?	<p>Vooralsnog lijken er geen realistische maatregelen mogelijk waarmee het systeemfunctioneren grootschalig kan worden verbeterd. De plas maakt immers integraal onderdeel uit van de boezem waarmee de belasting slecht kan worden gereduceerd, en ingrijpen op de strijklengte bij een meer van deze omvang vraagt om onrealistische maatregelen.</p> <p>Noot. Recent hebben zich massaal Quaggamosselen gevestigd waarbij de helderheid van het Alkmaardermeer sterk is toegenomen. Doordat er hoge gehalten aan voedingsstoffen aanwezig zijn groeien op een aantal plaatsen in het meer grote hoeveelheden waterplanten (waterpest, fonteinkruiden).</p>	

NL12_202 - Waterrijk 't Twiske

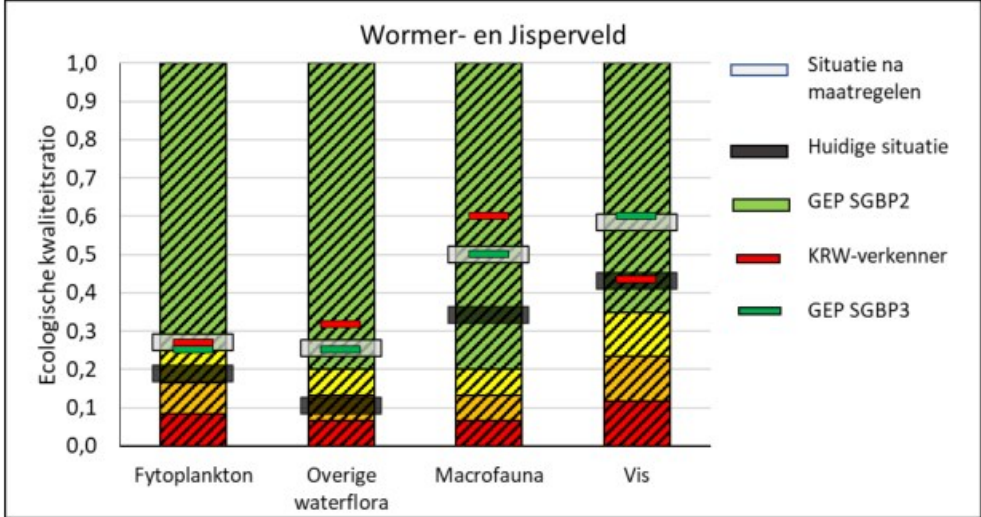
Groep	Parameter	Waarde
Nutriënten	N (GEP)	0,90 mg/l
	P (GEP)	0,09 mg/l
Biologie	Vis (GEP)	0,6
	Macrofauna (GEP)	0,6
	Fytoplankton (GEP)	0,6
	Waterflora (GEP)	0,3
EKR-scores gemeten en berekend		
Motivatie afweging doelen	<p>Het 't Twiske kent in de huidige situatie een waterkwaliteit die al redelijk op orde is. Voor fytoplankton en vis is het GEP 0,6, beide hoger dan in SGBP2 en dit doel wordt in de huidige situatie al gehaald. Voor macrofauna is het GEP 0,6 en na de technische doelaanpassing hoger dan in SGBP2. De huidige kwaliteit is verder verbeterd dan in SGBP2 mogelijk werd gehouden.</p> <p>Voor waterflora is het GEP na de technische doelaanpassing 0,3 en lager dan het doel in SGBP2. Het vertrekpunt daarbij is echter de huidige kwaliteit met het effect van maatregelen. Naar verwachting wordt de huidige kwaliteit voor waterflora echter onderschat doordat bepaalde zones van het gebied niet meegenomen worden in de bemonstering. Mogelijk wordt daarom het doel nog bijgesteld, nadat de huidige kwaliteit beter inzichtelijk is.</p>	
Aanvullende maatregelen?	<p>Niet van toepassing: voor fytoplankton, macrofauna en vis is het GEP 0,6, hoger dan op basis voor SGBP2. Voor overige waterflora verbeterd de situatie door het nemen van maatregelen. De huidige toestand is echter onduidelijk, mogelijk vinden nog aanpassingen plaats in de afleiding van het GEP.</p>	

NL12_210 - _Waterrijk Eilandspolder +

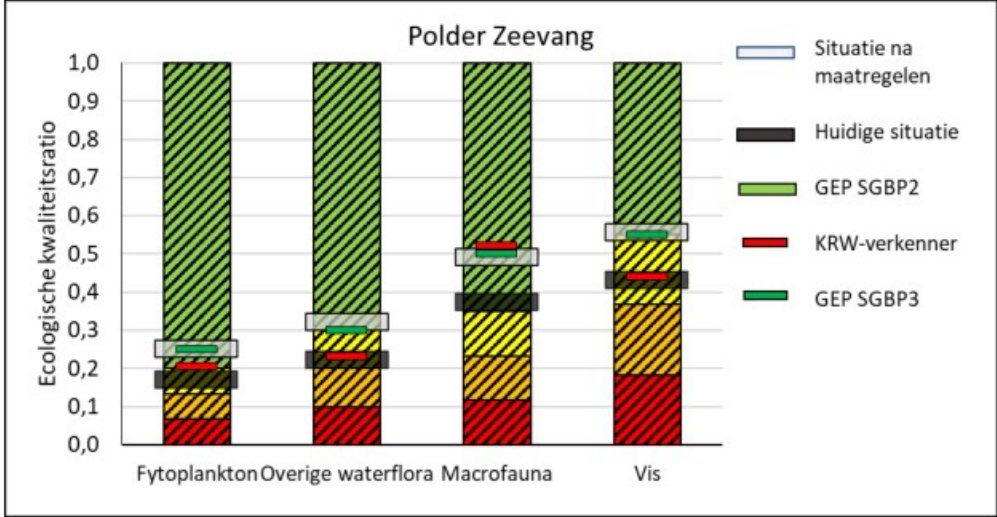
Groep	Parameter	Waarde
Nutriënten	N (GEP)	2,80 mg/l
	P (GEP)	0,60 mg/l
Biologie	Vis (GEP)	0,4
	Macrofauna (GEP)	0,4
	Fytoplankton (GEP)	0,15
	Waterflora (GEP)	0,30
EKR-scores gemeten en berekend		
Motivatie afweging doelen	<p>Veenafbraak is het belangrijkste knelpunt in deze polder. Deze veenafbraak zorgt voor knelpunten bij meerdere van de sleutelfactoren:</p> <ul style="list-style-type: none"> - De nutriëntenbelasting is te hoog; - Er is sprake van een erg hoge baggeraanwas door oeverafkalving en afspoeling van het land. Daardoor zijn de waterbodems slap en grotendeels ongeschikt voor het wortelen van waterplanten; - De zuurstofgehalten in het gebied zijn regelmatig te laag. <p>Als resultaat is de huidige toestand niet op orde. Ook van de maatregelen worden beperkte effecten verwacht, omdat de niet beïnvloedbare belasting niet voldoende kan worden teruggebracht voor heldere omstandigheden. Voorgesteld is om in delen van het gebied met zorgvuldig maatwerk in te grijpen op het peilbeheer en de veenafbraak in het gebied (maximaal pakket). Daarmee wordt verwacht dan in delen van het systeem wel een forse kwaliteitsverbetering kan worden bereikt. Bijvoorbeeld voor de huidige natuurdelen, waar op dit moment vaak ‘drogere’ natuurdoeltypen gelden waarvoor onderbemalingen zijn ingericht. Daarnaast kan met actief vegetatiebeheer de oevervegetatie worden verbeterd, waardoor de afkalving van de oevers wordt tegengegaan. Dat brengt verbeteringen met zich mee voor de hoeveelheid voedselrijk slib in het watersysteem. Verbeterde omstandigheden voor vegetatie zorgen ook voor verbeteringen voor de omstandigheden voor macrofauna en vis.</p>	
Aanvullende maatregelen?	<p>De doelen voor dit waterlichaam liggen in SGBP3 lager dan in SGBP2 en lager dan 0,6. Met aanvullende maatregelen zou de toestand wel hoger kunnen worden. Er zou dan grootschalig op de veenafbraak moeten worden ingegrepen. Dat vraagt om vergaande maatregelen aan peil en daarmee om gewijzigde functies in het gebied (zowel voor de natuurdoelstellingen waar onderbemalingen voor in zijn gericht, als voor de landbouwdelen). Op dit moment is hier nog geen ruimte voor en zijn deze maatregelen niet opgenomen in het maximale maatregelenpakket; hiermee ontstaat immers significante schade aan functies (huidig landgebruik niet langer mogelijk). Veenafbraak is dan ook in de handreiking doelen opgenomen als reden voor technische doelaanpassing.</p>	

	<p>Baggermaatregelen hebben in dit gebied zeer beperkt effect. Elders in het veenweidegebied (o.a. Wormer- en Jisperveld) van HHNK is gebleken dat baggermaatregelen geen significante verbetering van de waterkwaliteit teweeg brengen in deze specifieke omstandigheden. Door de toegenomen waterdiepte neemt de afkalving van de oevers juist toe, waardoor in zeer korte periode de watergangen weer dichtslibben. Maatregelen om de afkalving tegen te gaan zijn ingrijpend en tot op heden weinig effectief.</p> <p>Voor het veenweidegebied is echter vanuit meerdere belangen momenteel aandacht voor het landgebruik en loopt onderzoek naar de mogelijkheden om deze gebieden duurzaam te kunnen blijven gebruiken. Daarom ontstaan in de toekomst (na 2027) mogelijk wel kansen voor de verbetering van de waterkwaliteit.</p>
--	---

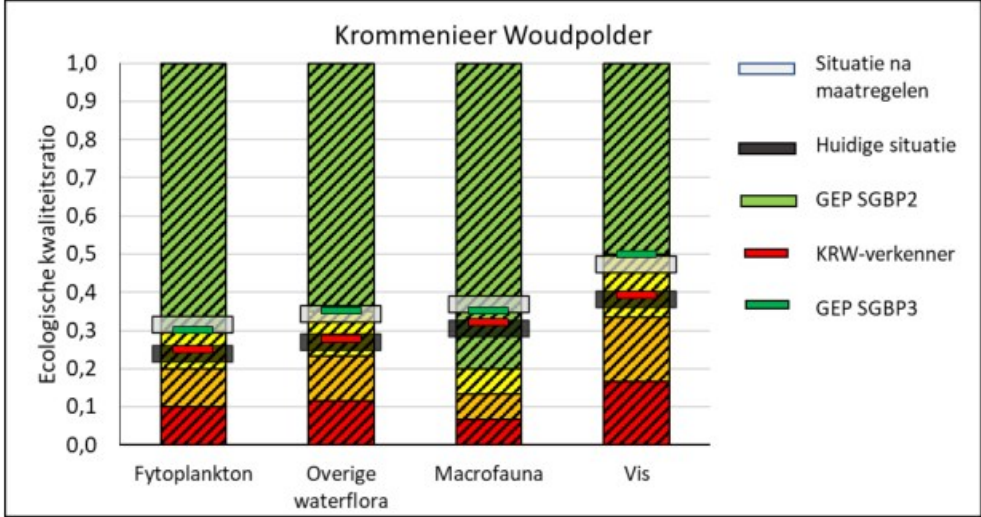
NL12_220 - Waterrijk Wormer- en Jisperveld

Groep	Parameter	Waarde
Nutriënten	N (GEP)	2,80 mg/l
	P (GEP)	0,25 mg/l
Biologie	Vis (GEP)	0,6
	Macrofauna (GEP)	0,5
	Fytoplankton (GEP)	0,30
	Waterflora (GEP)	0,30
EKR-scores gemeten en berekend		
	Motivatie afweging doelen	<p>Voor waterflora en voor fytoplankton is het doel iets hoger dan in SGBP2: 0,30.</p> <p>Voor macrofauna en voor vis zijn de doelen naar boven bijgesteld (0,5/0,6). De huidige toestand is daar al hoger dan de doelen uit SGBP2 en van de maatregelen wordt nog een verdere verbetering verwacht.</p>
Aanvullende maatregelen?	<p>Niet van toepassing. De doelen in dit waterlichaam zijn alleen naar boven bijgesteld, omdat verwacht wordt dat met de nu voorgestelde maatregelen een iets verdere kwaliteitsverbetering kan worden behaald dan eerder bereikbaar geacht (voortschrijdend inzicht).</p>	

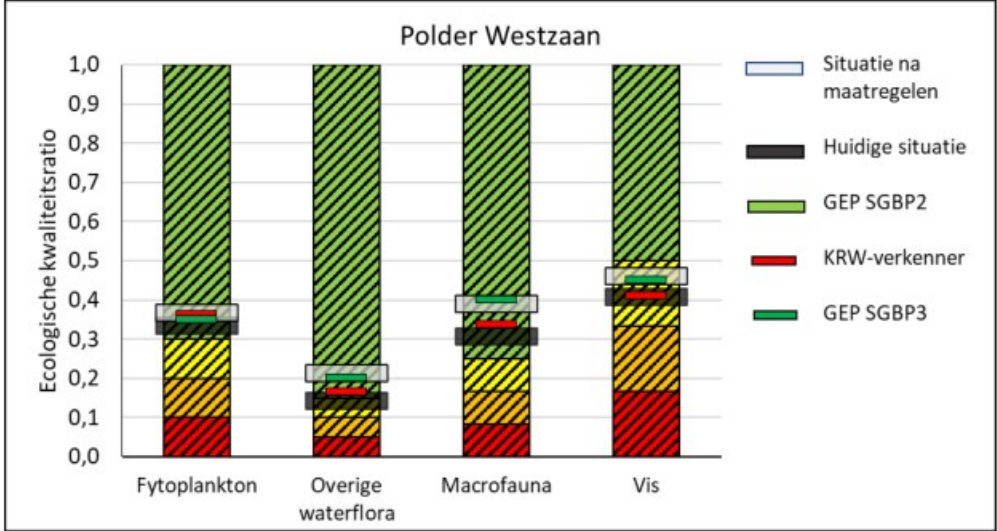
NL12_230 - Waterdelen polder Zeevang +

Groep	Parameter	Waarde
Nutriënten	N (GEP)	2,80 mg/l
	P (GEP)	0,89 mg/l
Biologie	Vis (GEP)	0,55
	Macrofauna (GEP)	0,5
	Fytoplankton (GEP)	0,25
	Waterflora (GEP)	0,3
EKR-scores gemeten en berekend		
Motivatie afweging doelen	<p>Voor de doelen vinden wat beperkte technische aanpassingen plaats ten opzichte van SGBP2 op basis van voortschrijdend inzicht. Voor fytoplankton en macrofauna is het GEP iets hoger, voor waterflora en vis gelijk.</p>	
Aanvullende maatregelen?	<p>Niet van toepassing. De doelen in dit waterlichaam zijn alleen naar boven bijgesteld, omdat verwacht wordt dat met de nu voorgestelde maatregelen een iets verdere kwaliteitsverbetering kan worden behaald dan eerder bereikbaar geacht (voortschrijdend inzicht).</p> <p>De problematiek van polder Zeevang is vergelijkbaar met Wormer- en Jisperveld en Eilandspolder. In dit veenweidegebied is de veenafbraak sterk dominant voor de waterkwaliteit. Op basis van de KRW kan deze 'natuurlijke' omstandigheid in de doelen worden verdisconteerd. Dat betekent niet dat er niet op dit proces kan worden ingegrepen; het is echter niet mogelijk binnen het huidige grondgebruik. Voor het veenweidegebied is echter vanuit meerdere belangen momenteel aandacht voor het landgebruik en loopt onderzoek naar de mogelijkheden om deze gebieden duurzaam te kunnen blijven gebruiken. Daarom ontstaan in de toekomst (na 2027) mogelijk wel kansen voor de verbetering van de waterkwaliteit. In het maatregelenpakket is het ontwikkelen van een integrale gebiedsvisie op het veenweidegebied opgenomen.</p>	

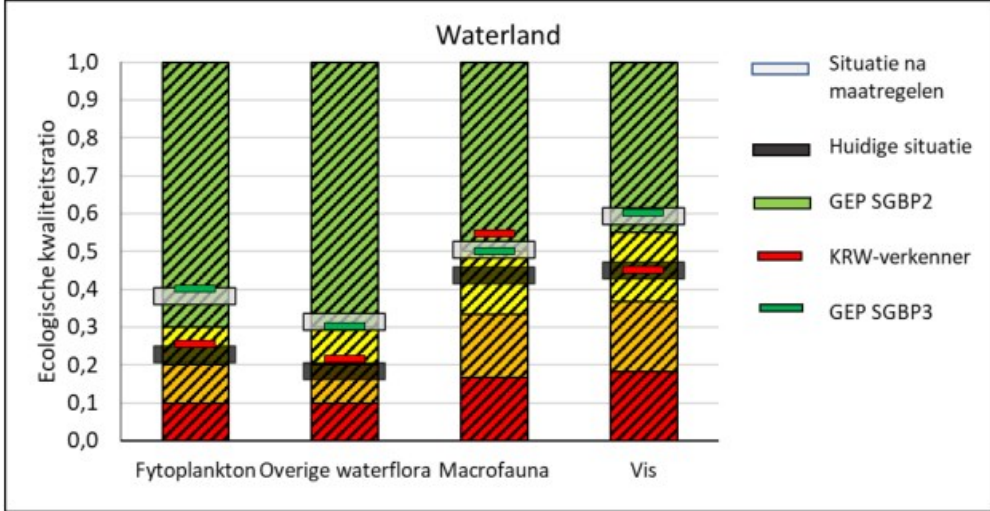
NL12_240 - Waterrijk Krommenieër Woudpolder

Groep	Parameter	Waarde
Nutriënten	N (GEP)	2,80 mg/l
	P (GEP)	0,22 mg/l
Biologie	Vis (GEP)	0,5
	Macrofauna (GEP)	0,35
	Fytoplankton (GEP)	0,3
	Waterflora (GEP)	0,35
EKR-scores gemeten en berekend	 <p>The chart displays the ecological quality ratio for four categories: Fytoplankton, Overige waterflora, Macrofauna, and Vis. For each category, it shows the current situation (Huidige situatie) and the situation after measures (Situatie na maatregelen) relative to three goals: GEP SGBP2 (green), KRW-verkenner (red), and GEP SGBP3 (yellow). The y-axis ranges from 0,0 to 1,0. The 'Situatie na maatregelen' is consistently higher than the 'Huidige situatie' across all categories, indicating an improvement in ecological quality.</p>	
Motivatie afweging doelen	<p>Het GEP wordt alleen voor macrofauna aangepast ten opzichte van SGBP2, en wordt hoger. Door de verbeteringen voor planten wordt verwacht dat een hoger doel voor macrofauna haalbaar is dan eerder verwacht.</p>	
Aanvullende maatregelen?	<p>Doelen worden hier op basis van de technische doelaanpassing alleen naar boven bijgesteld. De doelen liggen lager dan 0,6. Net als in de overige waterlichamen in het veenweidegebied van HHNK is de veenafbraak een belangrijk knelpunt voor de ecologische waterkwaliteit in het gebied en valt hier met realistische maatregelen maar beperkt op in te grijpen.</p>	

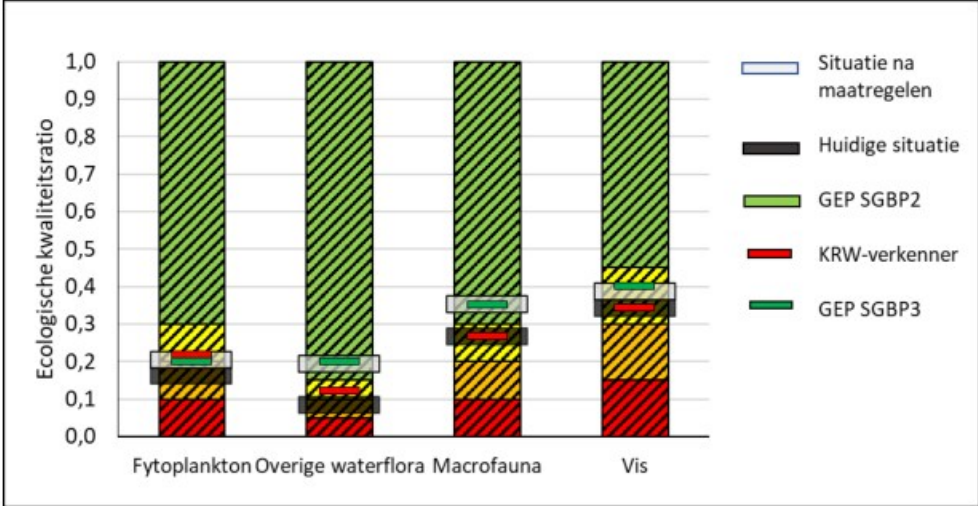
NL12_250 - Waterrijk polder Westzaan

Groep	Parameter	Waarde
Nutriënten	N (GEP)	2,80 mg/l
	P (GEP)	0,25 mg/l
Biologie	Vis (GEP)	0,45
	Macrofauna (GEP)	0,4
	Fytoplankton (GEP)	0,35
	Waterflora (GEP)	0,2
EKR-scores gemeten en berekend		
Motivatie afweging doelen	<p>Het GEP voor fytoplankton blijft ongewijzigd op 0,35.</p> <p>Het GEP voor overige waterflora ligt na de technische doelaanpassing iets hoger, op 0,2 (was 0,15 in SGBP2). Op basis van de huidige toestand en de maatregelen die in dit gebied nog mogelijk zijn wordt verwacht dat de voorwaarden voor vegetatie nog iets verder verbeteren. Dit werkt door in een iets hoger GEP voor macrofauna. De KRW-verkenner berekend hier overigens een fors hogere score, op basis van de watersysteemanalyse wordt niet verwacht dat deze score realistisch is.</p> <p>Voor vis wordt het GEP iets naar beneden bijgesteld. Op basis van de mogelijkheden wordt verwacht dat het eerder gestelde doel niet haalbaar is.</p>	
Aanvullende maatregelen?	<p>Net als in veel andere gebieden in het veenweidegebied is de veenafbraak sterk bepalend voor de waterkwaliteit: eutrofe omstandigheden met beperkte mogelijkheden voor vegetatieontwikkeling. Een goede vegetatieontwikkeling is een voorwaarde voor een gezonde visstand. Omdat hier maar beperkt op kan worden ingegrepen wordt daarmee een hoger doel voor vis niet haalbaar geacht.</p>	

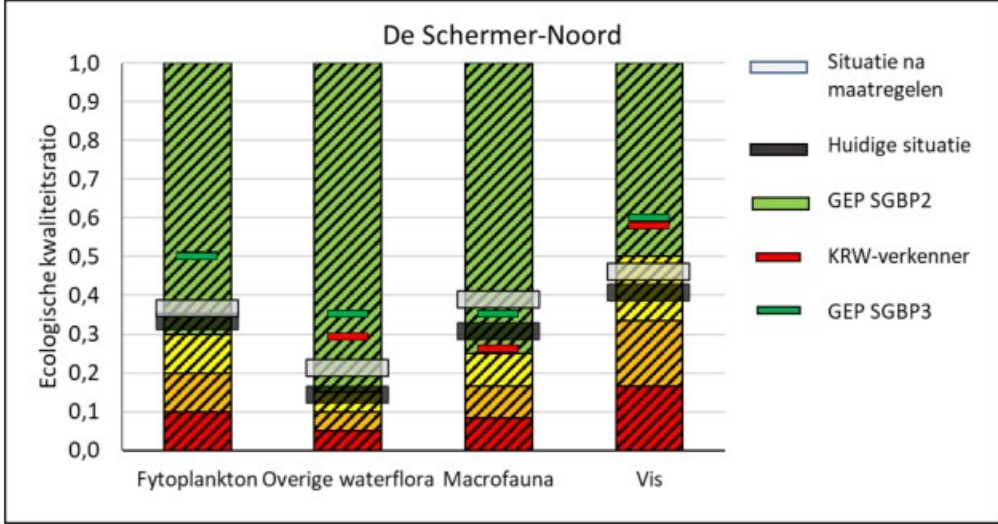
NL12_260 - Waterrijk Waterland +

Groep	Parameter	Waarde
Nutriënten	N (GEP)	2,80 mg/l
	P (GEP)	0,47 mg/l
Biologie	Vis (GEP)	0,6
	Macrofauna (GEP)	0,5
	Fytoplankton (GEP)	0,4
	Waterflora (GEP)	0,3
EKR-scores gemeten en berekend		
Motivatie afweging doelen	<p>Voor fytoplankton is het GEP na de technische doelaanpassing iets hoger dan in SGBP2. Op basis van de huidige toestand en de mogelijkheden voor maatregelen in dit gebied is de verwachting dat een iets hogere kwaliteit kan worden bereikt dan eerder voor mogelijk werd gehouden. Het doel voor overige waterflora en macrofauna wordt niet aangepast. Ook voor vis wordt een iets hogere waterkwaliteit haalbaar geacht.</p>	
Aanvullende maatregelen?	<p>Niet van toepassing: GEP's worden voor dit gebied alleen hoger of gelijk aan de GEP's van SGBP2.</p> <p>De GEP's liggen wel lager dan 0,6, dit is gerelateerd aan de beperkte mogelijkheden in het gebied door de veenweideproblematiek.</p>	

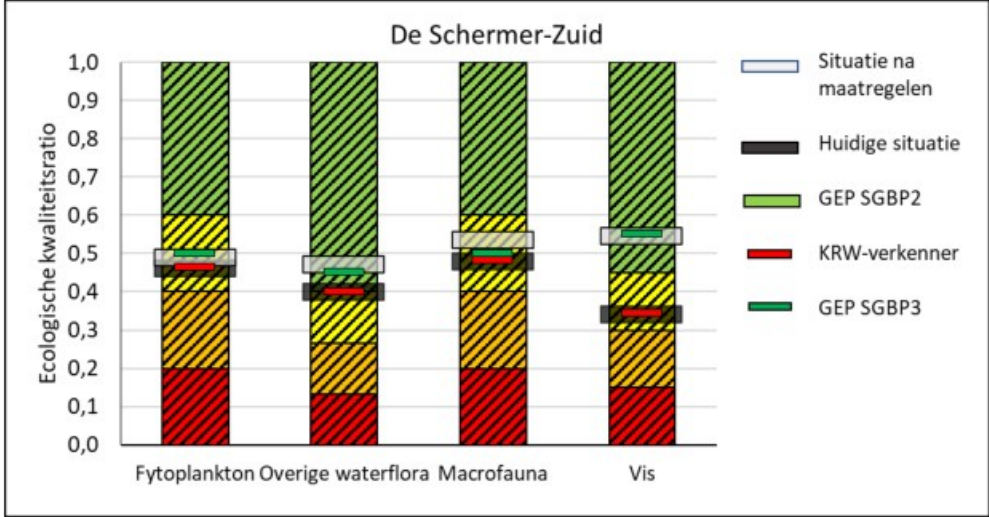
NL12_280 - Waterdelen polder Assendelft (NW)

<i>Groep</i>	<i>Parameter</i>	<i>Waarde</i>
Nutriënten	N (GEP)	2,80 mg/l
	P (GEP)	0,33 mg/l
Biologie	Vis (GEP)	0,4
	Macrofauna (GEP)	0,35
	Fytoplankton (GEP)	0,2
	Waterflora (GEP)	0,2
EKR-scores gemeten en berekend		
Motivatie afweging doelen	<p>Voor overige waterflora en voor macrofauna zijn de doelen na de technische doelaanpassing iets naar boven bijgesteld. Op basis van de huidige toestand en de maatregelen die nog mogelijk zijn in dit gebied wordt verwacht dat er een iets betere toestand mogelijk is dan eerder afgeleid. Het hogere doel voor overige waterflora werkt daarbij door in het doel voor macrofauna.</p> <p>Voor fytoplankton en vis is het GEP juist iets naar beneden bijgesteld.</p>	
Aanvullende maatregelen?	<p>Zie motivatie bij de overige veenweidegebieden: veenafbraak is de dominante bepalende factor voor de huidige waterkwaliteit, en hier kan met maatregelen maar beperkt op worden ingegrepen.</p>	

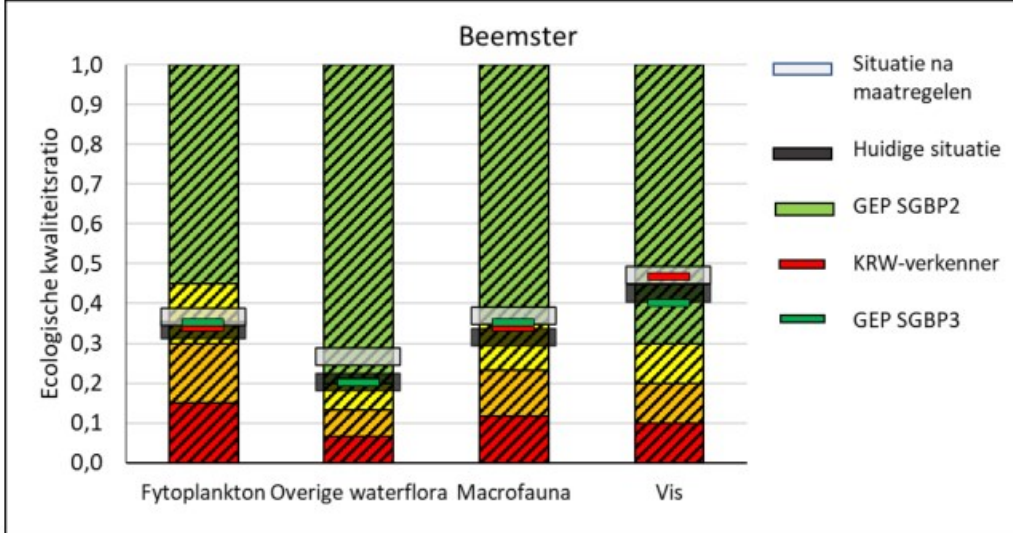
NL12_311 Waterdelen de Schermer-Noord

Groep	Parameter	Waarde
Nutriënten	N (GEP)	2,80 mg/l
	P (GEP)	0,39 mg/l
Biologie	Vis (GEP)	0,6
	Macrofauna (GEP)	0,35
	Fytoplankton (GEP)	0,5
	Waterflora (GEP)	0,35
EKR-scores gemeten en berekend		
Motivatie afweging doelen	<p>Het GEP voor vis blijft 0,6. In de huidige situatie wordt deze toestand bijna bereikt. Het GEP voor waterflora wordt iets verhoogd naar 0,35. Op basis van de huidige toestand (hoger dan GEP SGBP2) en de nog in te passen maatregelen wordt verwacht dat deze toestand haalbaar is. Het GEP voor fytoplankton en macrofauna wordt lager na de technische doelaanpassing. Voor macrofauna wordt door de KRW-verkenner een veel hogere score berekend. Naar verwachting wordt daarbij onvoldoende rekening gehouden met de troebele toestand en de hoge achtergrondbelasting in het gebied, waardoor de ontwikkelingskansen voor vegetatie beperkt zijn en blijven na maatregelen. De huidige redelijke score voor fytoplankton is naar verwachting vooral het gevolg van de redelijk korte verblijftijden.</p>	
Aanvullende maatregelen?	<p>In dit gebied is de achtergrondbelasting hoog, waardoor niet wordt verwacht dat een helder watersysteem kan worden gerealiseerd. Dat beperkt de ontwikkelingsmogelijkheden voor waterflora en daarmee samenhangend macrofauna.</p> <p>Maatregelen om de nutriëntenbelasting verder terug te dringen hebben beperkt effect omdat de achtergrondbelasting reeds ver boven de kritische belasting ligt.</p>	

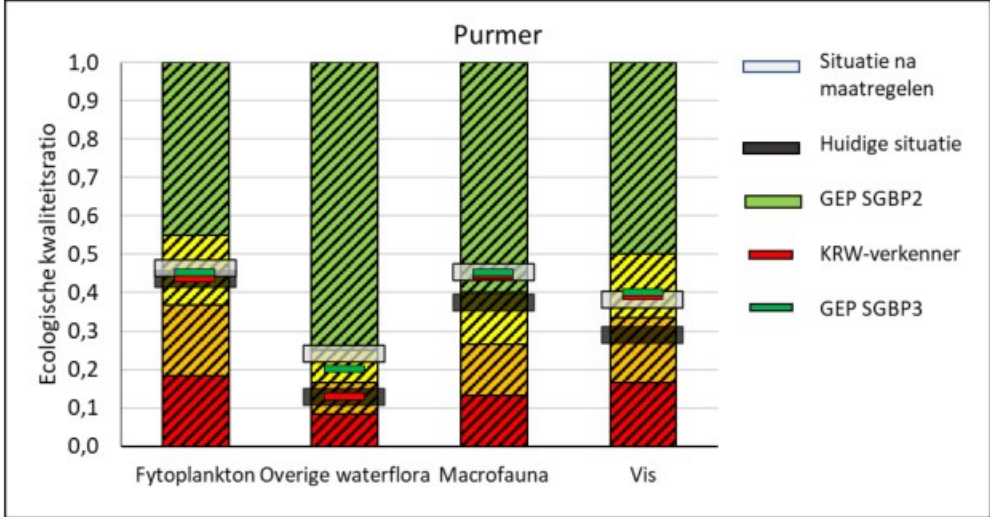
NL12_312 - Waterdelen de Schermer-Zuid

Groep	Parameter	Waarde
Nutriënten	N (GEP)	1,80 mg/l
	P (GEP)	0,15 mg/l
Biologie	Vis (GEP)	0,55
	Macrofauna (GEP)	0,5
	Fytoplankton (GEP)	0,5
	Waterflora (GEP)	0,45
EKR-scores gemeten en berekend		
Motivatie afweging doelen	<p>Het GEP voor overige waterflora was en blijft 0,5. Deze toestand wordt in de huidige situatie bijna bereikt.</p> <p>Voor vis wordt het GEP hoger dan in SGBP2: 0,55. De Schermer-Zuid is zwak brak waardoor de vismaatlscore voor deels wordt bepaald door soorten die afhankelijk zijn van de aanwezigheid van zoet-zoutverbindingen. In het maximale maatregelenpakket zijn hier maatregelen voor opgenomen.</p> <p>Voor fytoplankton en macrofauna is het GEP na de technische doelaanpassing lager. Hier wordt van de nu nog mogelijke maatregelen een beperkt effect verwacht.</p>	
Aanvullende maatregelen?	<p>In dit gebied is de achtergrondbelasting hoog, waardoor niet wordt verwacht dat een helder watersysteem kan worden gerealiseerd. Dat beperkt de ontwikkelingsmogelijkheden voor waterflora en daarmee samenhangend macrofauna.</p> <p>Maatregelen om de nutriëntenbelasting verder terug te dringen hebben beperkt effect omdat de achtergrondbelasting reeds ver boven de kritische belasting ligt.</p>	

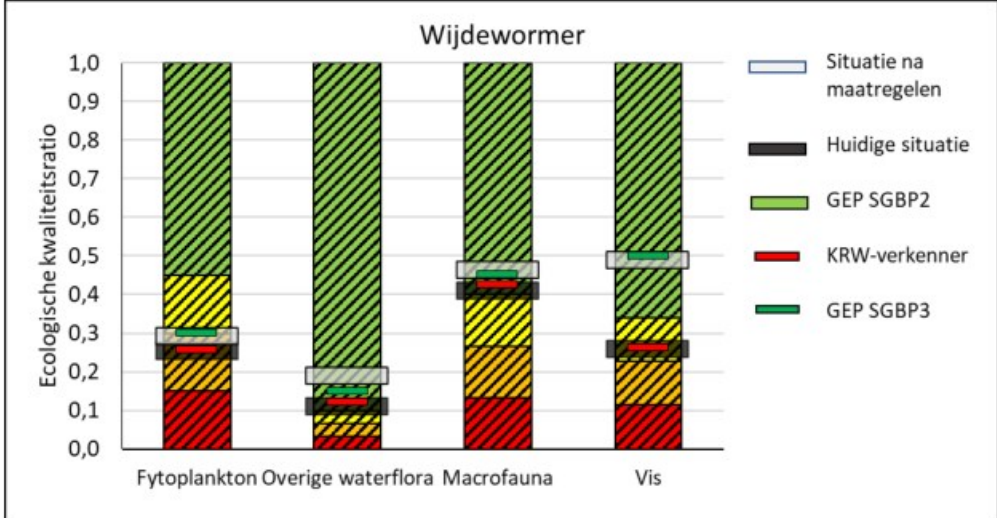
NL12_320 - Waterdelen Beemster

Groep	Parameter	Waarde
Nutriënten	N (GEP)	2,80 mg/l
	P (GEP)	0,36 mg/l
Biologie	Vis (GEP)	0,40
	Macrofauna (GEP)	0,35
	Fytoplankton (GEP)	0,35
	Waterflora (GEP)	0,20
EKR-scores gemeten en berekend		
Motivatie afweging doelen	<p>Het GEP voor waterflora is gelijk aan SGBP2: 0,20. Ook voor waterflora en macrofauna blijft het GEP gelijk. Voor vis is de huidige toestand ook hoger dan het GEP van SGBP2, het GEP wordt mee verhoogd. Een verdere verbetering van de toestand lijkt in deze polder niet haalbaar, gezien de hoge achtergrondbelasting en beperkte ruimte voor water.</p>	
Aanvullende maatregelen ?	<p>In deze polder kan de belasting niet onder de kritische belasting worden gebracht doordat de achtergrondbelasting al fors boven de kritische belasting ligt. De doelen zijn hier in SGBP2 al op aangepast, in SGBP3 worden wat nuanceverschillen in de doelen aangebracht op basis van voortschrijdend inzicht in het systeemfunctioneren en oorzaak-effectrelaties van maatregelen.</p>	

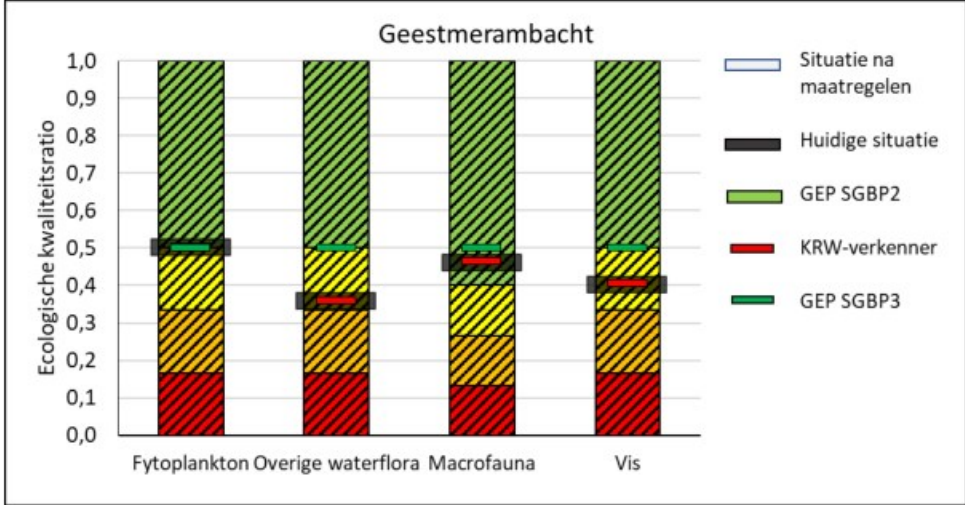
NL12_330 - Waterdelen Purmer +

Groep	Parameter	Waarde
Nutriënten	N (GEP)	2,80 mg/l
	P (GEP)	0,37 mg/l
Biologie	Vis (GEP)	0,4
	Macrofauna (GEP)	0,45
	Fytoplankton (GEP)	0,45
	Waterflora (GEP)	0,20
EKR-scores gemeten en berekend		
Motivatie afweging doelen	<p>Voor macrofauna ligt het GEP iets hoger, terwijl voor fytoplankton, waterflora en vis de GEP's iets naar beneden zijn bijgesteld.</p>	
Aanvullende maatregelen?	<p>In deze polder kan de belasting niet onder de kritische belasting worden gebracht doordat de achtergrondbelasting al fors boven de kritische belasting ligt. De doelen zijn hier in SGBP2 al op aangepast, in SGBP3 worden wat nuanceverschillen in de doelen aangebracht op basis van voortschrijdend inzicht in het systeemfunctioneren en oorzaak-effectrelaties van maatregelen.</p>	

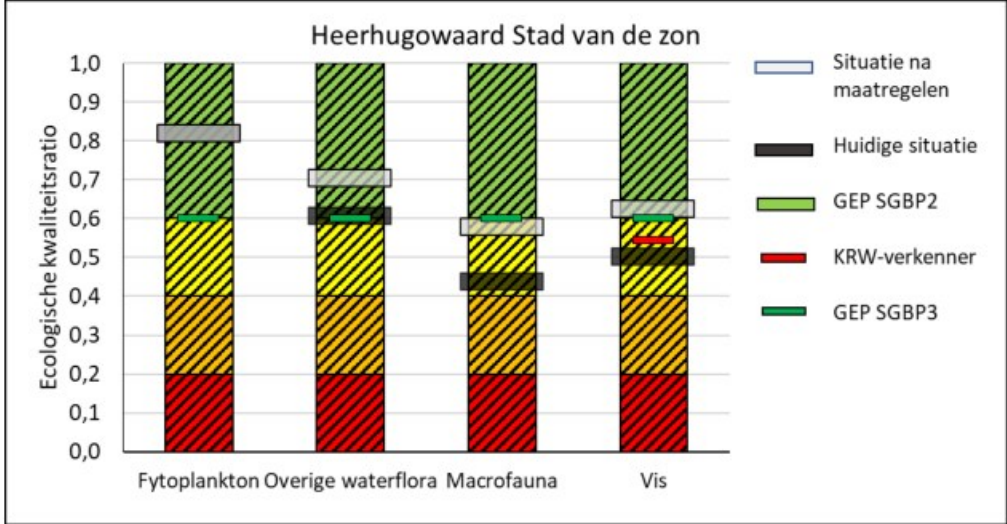
NL12_340 - Waterdelen Wijdewormer

Groep	Parameter	Waarde
Nutriënten	N (GEP)	1,80 mg/l
	P (GEP)	0,30 mg/l
Biologie	Vis (GEP)	0,5
	Macrofauna (GEP)	0,45
	Fytoplankton (GEP)	0,3
	Waterflora (GEP)	0,15
EKR-scores gemeten en berekend		
Motivatie afweging doelen	<p>Het GEP voor overige waterflora wordt iets hoger dan in SGBP2: 0,15. Op basis van de huidige toestand en de maatregelen die nog in het gebied kunnen worden geïmplementeerd wordt verwacht dat een iets betere toestand voor waterflora mogelijk is. Het GEP voor macrofauna blijft gelijk en is ongeveer gelijk aan de huidige toestand. Voor fytoplankton wordt het GEP naar beneden bijgesteld. Door de troebele toestand en de beperkte mogelijkheden om daarop in te grijpen wordt geen forse verbetering meer verwacht. Voor vis kan de toestand echter nog wel fors verbeteren door zoet-zoutverbindingen te verbeteren. Het GEP voor vis is hier naar boven bijgesteld.</p>	
Aanvullende maatregelen?	<p>In deze polder kan de belasting niet onder de kritische belasting worden gebracht doordat de achtergrondbelasting al fors boven de kritische belasting ligt. De doelen zijn hier in SGBP2 al op aangepast, in SGBP3 worden wat nuanceverschillen in de doelen aangebracht op basis van voortschrijdend inzicht in het systeemfunctioneren en oorzaak-effectrelaties van maatregelen.</p>	

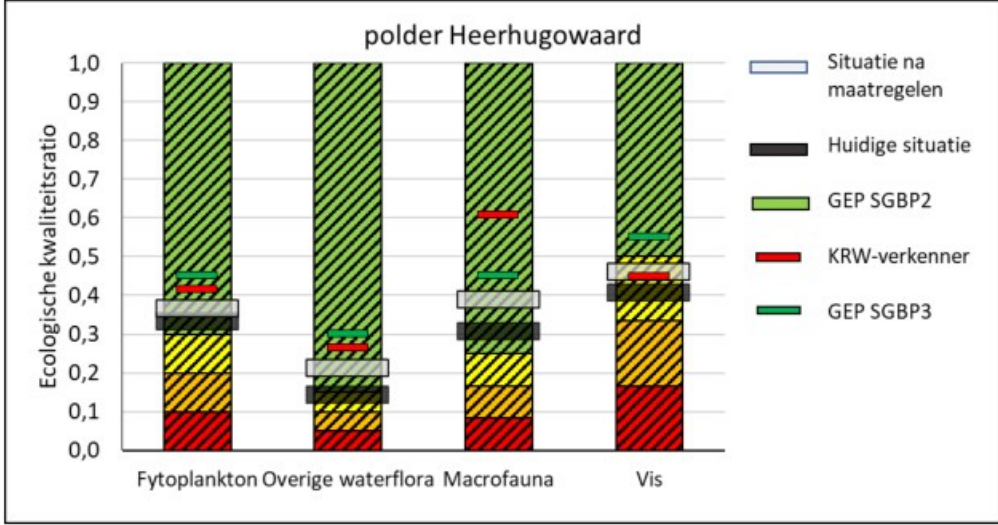
NL12_401 - Geestmerambachtplas

Groep	Parameter	Waarde
Nutriënten	N (GEP)	0,90 mg/l
	P (GEP)	0,03 mg/l
Biologie	Vis (GEP)	0,5
	Macrofauna (GEP)	0,5
	Fytoplankton (GEP)	0,5
	Waterflora (GEP)	0,5
EKR-scores gemeten en berekend		
Motivatie afweging doelen	<p>Er is nog onvoldoende inzicht in het systeemfunctioneren van de plas en daarmee in de waterkwaliteit die met maatregelen kan worden bereikt. Voorlopig blijft het GEP daarmee ongewijzigd, behalve voor macrofauna (op basis huidige toestand). Als maatregel is een onderzoeksmaatregel incl. implementatie van de aanbevelingen opgenomen.</p>	
Aanvullende maatregelen?	<p>N.v.t.</p>	

NL12_410 - Waterrijk Heerhugowaard Stad van de Zon

Groep	Parameter	Waarde
Nutriënten	N (GEP)	1,30 mg/l
	P (GEP)	0,09 mg/l
Biologie	Vis (GEP)	0,6
	Macrofauna (GEP)	0,6
	Fytoplankton (GEP)	0,6
	Waterflora (GEP)	0,6
EKR-scores gemeten en berekend		
	Motivatie afweging doelen	Het GEP is voor alle kwaliteitselementen 0,6 en gelijk aan SGBP2. Voor de meeste kwaliteitselementen wordt deze kwaliteit inmiddels behaald; voor de overige wordt verwacht dat deze wordt behaald met de voorgenomen maatregelen en doordat het jonge systeem zich nog verder ontwikkeld.
Aanvullende maatregelen	Om de situatie verder te verbeteren en te onderhouden is na onderzoek het maaibeheer afgestemd op het groeiseizoen: het maaien van waterplanten vindt plaats bij het eerste afsterven van de watervegetatie in de ondiepe plassen, waarbij het maaisel wordt afgevoerd. Op deze wijze wordt het nutriënten gehalte laag gehouden. In gevallen de fosfor concentratie te hoog wordt kan worden gedefosfateerd (met ijzerchloride).	

NL12_415 - Waterdelen polder Heerhugowaard

Groep	Parameter	Waarde
Nutriënten	N (GEP)	2,80 mg/l
	P (GEP)	0,15 mg/l
Biologie	Vis (GEP)	0,55
	Macrofauna (GEP)	0,45
	Fytoplankton (GEP)	0,45
	Waterflora (GEP)	0,3
EKR-scores gemeten en berekend		
Motivatie afweging doelen	<p>De GEP's liggen voor dit waterlichaam na de technische doelafleiding fors lager dan in SGBP2. In deze polder ligt de achtergrondbelasting boven de kritische grenzen, in het verleden zijn de GEP's hier echter nog niet op aangepast. Dit is nu wel gebeurd.</p> <p>Daarnaast is er nog onduidelijkheid over het systeemfunctioneren in het stedelijk gebied, waarvoor een onderzoeksmaatregel incl. implementatie van maatregelen is voorgesteld. Mogelijk komen hier nog maatregelen uit naar voren die leiden tot een verdere kwaliteitsverbetering.</p>	
Aanvullende maatregelen?	<p>De achtergrondbelasting in dit waterlichaam is hoog, waardoor emissiereductie beperkte effecten heeft op de waterkwaliteit; de belasting blijft boven het kritische niveau waardoor er geen helder, plantenrijk watersysteem kan ontstaan (mogelijk wel lokaal). Dat heeft effect op de haalbare kwaliteit voor de biologische kwaliteitselementen.</p>	

NL12_420 - Waterrijk polder Oosterdel

Groep	Parameter	Waarde
Nutriënten	N (GEP)	1,30 mg/l
	P (GEP)	0,09 mg/l
Biologie	Vis (GEP)	0,6
	Macrofauna (GEP)	0,6
	Fytoplankton (GEP)	0,6
	Waterflora (GEP)	0,5
EKR-scores gemeten en berekend	<p>The chart shows the following approximate values for the 'Huidige situatie' (black bars):</p> <ul style="list-style-type: none"> Fytoplankton: 0,45 Overige waterflora: 0,20 Macrofauna: 0,40 Vis: 0,45 <p>The 'Situatie na maatregelen' (white bars) shows target values: 0,85 for Fytoplankton, 0,50 for Overige waterflora, 0,65 for Macrofauna, and 0,65 for Vis.</p>	
Motivatie afweging doelen	<p>De polder Oosterdel heeft veel potentie. Alleen voor waterflora zijn de kansen beperkt. Dat komt doordat de oevers veelal beschoeid zijn. De bodem is hier vrij onstabiel; het verwijderen van de beschoeiing leidt daarom tot sterke afkalving van de oevers van de vele eilandjes die dit gebied rijk is. Dat is niet wenselijk, vanuit cultuurhistorie en vanuit de grondeigenaren.</p>	
Aanvullende maatregelen ?	<p>Voor fytoplankton, macrofauna en vis wordt verwacht dat de maximale GEP's (0,6) behaald kunnen worden. Alleen voor overige waterflora vindt een technische doelaanpassing plaats naar 0,5. Dit omdat in het gebied veel beschoeiing aanwezig is, die grotendeels niet verwijderd kan worden vanwege de onstabiele oevers. Er worden wel maatregelen genomen waarmee de vegetatieontwikkeling in het gebied gestimuleerd wordt.</p>	